

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ
ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ ΣΧΟΛΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΧΑΡΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΥΠΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΚΑΡΑΜΑΝΟΥ

ΠΡΩΗΝ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ.

ΕΝ ΤΡΙΠΟΛΕΙ,

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΙΩ. Α. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ ΙΩ. Η. ΣΑΛΑΠΑΤΑ

1889.

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν ἰδιόχειρον ὑπογραφὴν τοῦ
συντάκτου, προέρχεται ἐκ τυποκλοπίας καὶ καταδιώκεται
κατὰ τὸν Νόμον.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Τὰ κατὰλληλα πρὸς ἀνάγνωσιν καὶ ἐρμηνείαν βιβλία συντελοῦσιν οὐ μόνον πρὸς τὴν τοῦ νοῦ ἀνάπτυξιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἠθικὴν διάπλασιν καὶ μόρφωσιν τῶν εἰς τὰ σχολεῖα φοιτῶντων. Τοιαῦτα δὲ ἐκρίθησαν παρὰ πάντων τῶν κατὰ καιροὺς συνταττόντων τὰ τοῦ Ὑπουργείου προγράμματα αἱ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ παιδαγωγικοῦ Χαιρωνέως φιλοσόφου βιογραφίαι, ἐν αἷς ἐπιτυχῶς ἐκτιτυσσόμεναι αἱ πράξεις τῶν μεγάλων τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος ἀνδρῶν πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῶν καλῶν καὶ κακῶν αὐτοῦ ἰδιοτήτων, παρορμῶσι τὴν νεότητα πρὸς μίμησιν τῶν βιογραφουμένων, καὶ σπουδαίως ἐπιδρῶσιν ἐπὶ τῆς εὐπλάστου καρδίας αὐτῶν. Διὰ δὲ τῶν ἐνδόξων τούτων παραδειγμάτων ἐμβάλλεται εἰς τὴν νεότητα ἐνθουσιασμός πρὸς τὰ μεγάλα καὶ καλὰ ἔργα, ὅπερ ἔχει πολλὴν μορφωτικὴν δύναμιν, καὶ δύναται ἄριστα νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ἠθικοποίησιν τῆς νεολαίας. Ταύτην κατιδόντες καὶ οἱ τῆς προγονικῆς ἡμῶν σοφίας θαυμασταὶ Ἑρωπαῖοι, ἐτάξαντο ταύτας παρὰ τῇ ἄλλῃ κλασικῇ ἀρχαιότητι ὡς κάλλιστον καὶ ὠφελιμώτατον ἐν τοῖς σχολείοις αὐτῶν ἀνάγνωσμα. Ὅθεν ἐπιθυμῶ καὶ γὰρ νὰ συντελέσω κατὰ τι εἰς τὴν συχνωτέραν τοῦ βιογράφου μελέτην καὶ εἰς τὴν διάδοσιν τῶν ἐν τοῖς βίοις τούτοις περιεχομένων ὑψηλῶν ἰδεῶν καὶ ἠθικῶν παραγγελμάτων, ἐκδίδωμι τὴν ὑπὸ τοῦ Χαιρωνέως φιλοσόφου βιογραφίαν τοῦ ἐνδόξου τῆς Ἑλλάδος ἥρωος Θεμιστοκλέους.

Ἐπειδὴ ὅμως προσθέμην νὰ περιλάβω ὅσον οἶόν τε εὐρυτέρους καὶ ποικιλωτέρους κύκλους ἀναγνωστῶν, ἐπὶ τούτῳ εἰς τὴν ἐμὴν ἐκδοσιν ἐπέχυσα παντοειδεῖς σημειώσεις ἐξηγητικὰς, ἱστορικὰς, ἀρχαιολογικὰς, γεωγραφικὰς, μυθολογικὰς καὶ μάλιστα γραμματικὰς, ἀποβλέπων πρὸς τὸν κύριον σκοπὸν τῆς ἐκδόσεώς μου, ἥτις κατὰ τὸ πρόγραμμα τοῦ Ὑπουργείου πρέπει νὰ διδάσκηται ἐν τῇ τρίτῃ τάξει τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου· ἐτι δὲ κρίσεις ἐπὶ τῶν διαφορῶν γραφῶν πρὸς εὐχερестέραν σύλληψιν τῆς ἐννοίας. Εἰς πολλὴν δὲ δυσκολίαν εὗρεθην πρὸς ἀκριβῆ κατὰ λέξιν μετάφρασιν τοῦ κειμένου· διότι εἶνε δυσκολώτατον νὰ ἐξευρεθῇ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς πτωχῇ γλώσσῃ, ἐν ἣ καλλιτεχνικοὶ τύποι ἐλλείπουσιν, ἢ ἀκριβῶς ἰσοδύναμος ἑκφρασίς τῆς ὡμιλημένης. Ἐκάστου δὲ κεφαλαίου προέταξα σύντομον περίληψιν πρὸς εὐκολωτέραν κατὰληψιν τῆς ἐννοίας.

Τὰ πρωτεῖα ἀναμφιβόλως κατέχει ἡ ἐπὶ Περικλέους θεία γλῶσσα, ἥν οἱ περὶ τὸν Πλάτωνα καὶ Ξενοφῶντα παρασχόντες τὰ τελειότατα τεχνικὰ καὶ διανοητικὰ ἔργα, δι' ὧν ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν

κατέστη διδάσκαλος πάσης τῆς Ἑλλάδος(1), κατέλιπον κτῆμα ἑσάει συμπάσης τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐν τῇ περιόδῳ ταύτῃ ἀνεπτύχθη καὶ ὁ καλλιμορφότατος τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης τύπος, ἡ Ἀττικὴ διάλεκτος, ἥς τὸ κάλλος ἢ ἑκφρασις ἢ σεμνότης καὶ ἡ μεγαλοπρέπεια ἦσαν ἀνάλογα πρὸς τὰ τελειότατα ἔργα τῆς γλυφίδος τοῦ Φειδίου. Ὅθεν στάθμη καὶ κανὼν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ὀφείλει νὰ ᾖ ἡ Ἀττικὴ πεζολογικὴ διάλεκτος, ἐξ ἧς ὀρμώμενοι δυνάμεθα νὰ κανονίζωμεν καὶ διακρίνωμεν τὰλλα τῆς γλώσσης ἰδιώματα τὰ ποιητικὰ καὶ μεταγενέστερα· διότι ἀμφότεροι οὗτοι ἔχουσι πλεονα πρὸς τοὺς τύπους ἄδειαν καὶ ἐκτρέπονται συχνότατα τοῦ ὀρθοῦ καὶ κανονικοῦ κατὰ τὰς ἐκάστοτε χρείας. Πρὸς τὴν διάλεκτον ταύτην τῶν Ἀττικῶν ἀποβλέποντες, καὶ τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου τὰ σχόλια ἐγράψαμεν, προσπαθοῦντες νὰ καταδεικνύωμεν τοὺς ἐν τῇ Ἀττικῇ διαλέκτῳ μόνον εὐχρήστους τύπους, καταλιπόντες τοὺς λοιπούς ὡς ἀχρήστους. Ἐλπίζω ὅμως ὅτι θὰ τύχω συγγνώμης παρὰ τῶν σοφωτέρων, ἂν εὕρωσι καὶ τινα ὅλως περιττὰ φαινόμενα αὐτοῖς· ἂν δὲ πολλαχοῦ προσκρούσωσιν εἰς τινὰς οὐσιώδεις ἑλλείψεις, πάλιν ἔλπίζω ὅτι θὰ τύχω συγγνώμης παρ' αὐτῶν, ἅτε διαμένων ἐν ἀποκέντρῳ τῆς ἐξίας τῶν φώτων.—Ἐκρίνα δὲ καλὸν νὰ μὴ ἀδικηθῶσιν οἱ ἀπειρότεροι τῶν ἀναγνωστῶν μου, οἵτινες ἐν τῇ ἀπειρίᾳ αὐτῶν ἤθελον ἴσως ὑποθέσει, ὅτι πλὴν τοῦ κειμένου πάντα τὰ ἐν τῇ ἐκδόσει εἶνε πνευματικὴ περιουσία μου. Οἱ τοιαῦτοι καὶ ἑαυτοὺς καὶ ἐμὲ ἤθελον ἀδικήσει. Κακῇ μοίρᾳ δὲν μοι ἦν πανταχοῦ εὐκολον νὰ χωρίζω τὴν ἐμὴν ἀπὸ τῆς ἀλλοτρίας περιουσίας. Δὲν ἐθεώρησα ὅμως συνετὸν νὰ δημοσιεύσω μόνον τὰς ἰδέας μου, τῶν δὲ ἀλλοτρίων νὰ καταφρονήσω. Διότι οὕτως ἤθελον παραγνωρίσει τὸν σκοπὸν τῆς ἐκδόσεως καὶ τῆς φιλολογίας καθ' ὅλου, ἐν ᾗ ἕκαστος σμικρὸν τι προστίθῃσι. Πάντες οἱ ἐκδῶται οὕτω ποιοῦσι, καὶ κατὰ τοῦτο εἶχον συμφέρον νὰ μὴ νευωτήρῃσω. Ὅθεν προϋτίμησα ἐν τῇ παρούσῃ ἐκδόσει κείμενον τὸ ὑπὸ Friedrich Blass. Τὰ δὲ πρὸς κατασκευὴν τῆς ἐκδόσεώς μου βοηθήματα ἦσαν πλὴν τοῦ ἀειμνήστου τοῦ γένους ἡμῶν φιλόλογου Ἀδαμ. Κοραῆ καὶ αἱ ἐκδόσεις τῶν Γερμανῶν C Sintenis καὶ Friedrich Blass καὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων πάντες οἱ περὶ Θεμιστοκλέους γράψαντες.

Ἐν Τριπόλει τῇ 20 Ἰανουαρίου 1889.

Ὁ Ἐκδότης

Γεώργιος Α. Καραμάνος.

(1) Θουκ. Β', 41.

ΒΙΟΣ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

Ἡ πατρίς τοῦ Πλουτάρχου εἶνε ἡ Χαιρώνεια τῆς Βοιωτίας, ὀνομασθεῖσα ἀπὸ Χαιρώνος τινος, ὅχι διότι πρῶτος ἔκτισεν αὐτήν, ὡς ἐπίστευσάν τινες, ἀλλ' ὅτι ἐκ νοσώδους μετέβαλεν εἰς πόλιν ὑγεινὴν, μεταλλάξας τὴν θέσιν, καθὼς μαρτυρεῖ αὐτὸς ὁ Πλούταρχος (1)· καὶ διὰ τοῦτο ἴσως ἐνομήσθη καὶ υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος ὁ Χαιρών, ὡς χρηματίσας ἰατρὸς τῆς πόλεως. Νῦν δὲ καλεῖται Κάπραινα. Ἡ ἀνάμνησις ὅμως τῆς Χαιρωνείας διεγείρει ἐν ἡμῖν δύο ἀντίθετα συναισθήματα· τὸ τῆς λύπης, διότι νικήσαντος ἐν αὐτῇ τοῦ Φιλίππου ἡ Ἑλλάς ἐστερήθη τῆς ἐλευθερίας, καὶ τὸ τῆς χαρᾶς, διότι ἐν αὐτῇ ἐγεννήθη ὁ τόσον θαυμαστός Πλούταρχος, ὁ δοξάσας τὴν πρῶτον ὑπὸ τῶν Μακεδόνων ἔπειτα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων δουλωθεῖσαν Ἑλλάδα.

Οἱ δὲ Βοιωτοὶ κοινῶς ἅπαντες ὠνειδίζοντο ὡς ἡλίθιοι, καταφρονηταὶ τῆς σοφίας, καὶ δεδομένοι εἰς καθημερινὴν ἡδυσπάθειαν. Γνωστὸν εἶνε τὸ παροιμιακὸν « Σὺς Βοιωτία », καὶ ἡ πλασθεῖσα σκωπτικῶς παρὰ τὸ « Βοὸς ὦτα » ἐτυμολογία τοῦ ὀνόματος τῶν Βοιωτῶν, καὶ οἱ κατ' αὐτῶν ψόγοι τοῦ Ἡροδότου. Ἀλλ' ὅσον ἄδοξος εἶνε ἡ πόλις ἢ τὸ ἔθνος, ἐν ᾧ γεννῶνται οἱ εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀληθῶς χρήσιμοι ἄνδρες, τοσοῦτον μάλλον διαλαμβάνει ἡ τούτων δόξα, καὶ ὡς φωτεινοὶ ἀστέρες διαλύουσι τὴν ἐπικαλύπτουσαν τῆς γεννητείας γῆς ὀμίχλῳδῃ ἀτμόσφαιραν, καὶ ἐνδοξοτάτην καθιστῶσι τὴν ἑαυτῶν ἄδοξον πατρίδα· ἀλλ' ὅμως μετὰ θάνατον τοῦ ἐνδόξου τούτου πολίτου ἐπιστρέφει αὕτη εἰς τὴν ἀρχαίαν ἄδοξιν, καὶ καταπίπτει εἰς βαθὺ σκότος, ὅπερ συνέβη ἐπὶ τῶν Θηβῶν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἑπαμεινώνδου, καὶ ἐπὶ τῆς Χαιρωνείας μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ ἐνδόξου Πλουτάρχου.

Τὸ ἔτος τῆς γεννήσεως τοῦ Πλουτάρχου δὲν γνωρίζομεν ἀκριβῶς, ἀλλὰ μόνον γνωστὸν εἶνε ἐκ τινος τοῦ ἰδίου μαρτυρίας (2), ὅτι, ὅτε ὁ Νέρων ἐκήρυξεν ἐν Κορίνθῳ ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας ἐλευθέρους καὶ παρεγένετο εἰς Δελφοὺς τῷ 67 μ. Χ. ὁ Χαιρωνεὺς διέτριβεν ἐν Δελφοῖς, ἀκολουθῶν τὰ μαθήματα τοῦ φιλοσόφου Ἀμμωνίου. Ἐν ἐτέρῳ δὲ τοῦ αὐτοῦ χωρίῳ (3) ὁμιλεῖ περὶ Νέρωνος ὡς συγχρόνου αὐτῷ, γεννηθέντος τῷ 37 μ. Χ. Ὄθεν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐγεννήθη ὁ Πλούταρχος περὶ τὸ 40 μ. Χ.

Τοῦ πατρὸς τοῦ Πλουτάρχου τὸ ὄνομα δὲν μνημονεύεται εἰς οὐδὲν τῶν σωζομένων συγγραμμάτων, ἀλλὰ πιθανῶς ἐκαλεῖτο, ὡς ὁ

(1) Πλουτ. Περὶ πολυπραγμοσύνης Α. (2) Πλουτ. Περὶ τοῦ Εἰ τοῦ ἐν Δελ. Α. (3) Πλουτ. Ἀντων. 87.

πρόπαππος τοῦ Πλουτάρχου, Νίκαρχος, ὅστις εὐπορος καὶ πεπρωτισμένος διὰ φιλοσοφικῶν καὶ θεολογικῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης γνώσεων, κατεῖχεν ὥς οἱ πρόγονοι αὐτοῦ ἐπίσημον ἐν τοῖς συμπολίταις θέσιν. Ἔτι δὲ μνημονεύει καὶ τοῦ πάππου Λαμπρίου, παρ' οὗ ἤκουε διάφορα ἀνέκδοτα περὶ τοῦ Μ. Ἀντωνίου, ὅτινα ὁ Λαμπρίας ἔμαθε παρὰ Φιλῶτα τοῦ Ἀμφισσέως τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ σπουδάζοντος τὴν ἱατρικὴν, ὅτε διέτριβεν ἐν αὐτῇ παρὰ τῇ Κλεοπάτρᾳ ὁ Ἀντώνιος(1). Εἶχε δὲ ὁ Πλούταρχος δύο ἀδελφοὺς Λαμπρίαν καὶ Τίμωνα(2)· καὶ ἀνεψιὸν τὸν φιλόσοφον Σέξτον(3), ὅστις ἐχρημάτισε διδάσκαλος Μ. Ἀντωνίου τοῦ αὐτοκράτορος.

Ὁ Πλούταρχος ἐξεπαιδεύθη ἐν Ἀθήναις, ἔχων εἰς τὰ φιλοσοφικὰ ἰδίως διδάσκαλον τὸν κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους περίφημον γενόμενον Ἀμμώνιον κατὰ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ τοῦ Πλουτάρχου, λέγοντος(4), ὅτι ὁ ἀπόγονος τοῦ Θεμιστοκλέους, Θεμιστοκλῆς καὶ οὗτος καλούμενος, ἐγένετο ἡμέτερος συνήθης καὶ φίλος παρ' Ἀμμωνίῳ τῷ φιλοσόφῳ. Ἀλλ' ὅσῃ παρ' ἐκείνου ἐπορίσατο ὠφέλειαν, εἶνε ἕως ἐλαχίστη παραβαλλομένη, πρὸς ἣν αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ ὠφελήθη. Καὶ τοῦτο φαίνεται ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ· διότι ἄπειρον διὰ τὰ εἶπω οὕτως εἶνε τὸ πλῆθος, ὅσων εἰς αὐτὰ ἀναφέρει παλαιῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων μαρτυρίας. Τοῦτο ὅμως εἶνε τεκμήριον πολυμαθείας, ἣν εὐκόλως δύναται ν' ἀποκτήσῃ ὁ ἀσχολούμενος εἰς συνεχῆ βιβλίων ἀνάγνωσιν. Ὅ,τι ἐξαιρέτως χαρακτηρίζει τὸν Πλούταρχον, καὶ συνήργησε νὰ ἀθανατίσῃ τὴν μνήμην, εἶνε ἡ φρόνιμος χρῆσις τῆς πολυμαθείας. Τὰ ἄνθη περιέρχονται ὁμοίως καὶ αἱ μέλισσαι καὶ οἱ σφῆκες, ἀλλ' εἰς μόνας τὰς μελίσσας ἐδόθη ἡ κατασκευὴ τοῦ γλυκυτάτου μέλιτος. Ὅσον εἶνε πρᾶγμα κοινὸν ἡ φιλαναγνωσία, τοσοῦτον εἶνε σπάνιοι οἱ ἔχοντες τὴν ἐπιστήμην ν' ἀπανθίζωσιν ἐκ τῶν ἀναγνώσεων, ὅ,τι δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἑαυτοὺς καὶ εἰς τοὺς ἄλλους. Ταύτην λοιπὸν τὴν ἐπιστήμην, ἣν προξενεῖ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τῆς φιλοσοφίας ὁ λύχνος, ἐγνώριζεν ἀκριβῶς ὁ φιλόσοφος Πλούταρχος. Τὴν δὲ πολυμάθειαν αὐτοῦ δηλοῖ καὶ τὸ ὑπὸ Βυζαντινοῦ ἐπιγραμματοποιοῦ Ἀγαθίου ποιηθὲν εἰς Πλούταρχον εὐφυσέστατον ἐπίγραμμα κεχαραγμένον ὑπὸ τὸν ἀνδριάντα τοῦ Πλουτάρχου.

Σεῖο πολυκλήεντα τύπον στήσαν, Χαιρωνεῦ

Πλούταρχε, κρατερῶν υἱέες Λύσωνίων,

Ὅττι παραλλήλοισι βίοις Ἑλλήνας ἀρίστους

Ῥώμης εὐπολέμοις ἤρμοσας ἐνναέταις*

(1) Πλουτ. Ἀντων. 28 καὶ 29. καὶ Συμποσ. Α, ε. (2) Πλουτ. Συμποσ. Α' β'. καὶ Περὶ τοῦ Εἰ τοῦ ἐν Δελφοῖς 3. (3) Εὐτροπίου Ἐπιτομ. Ῥωμαϊκ. Ἱστορ. Η, ζ'. καὶ Σουῖδ. λεξ. Σέξτος. (4) Πλουτ. Θεμ. 32, 2.

Ἄλλὰ τεοῦ βιότοιο παράλληλον βίον ἄλλον

οὐδὲ σὺ γ' ἂν γράψαις· οὐ γὰρ ὁμοιον ἔχεις.

Ὁ Πλούταρχος ἐπιστρέφας εἰς τὴν πατρίδα ἐξετέλεσε, καίπερ νέος, ὑπηρεσίας τινὰς μετὰ τῶν γειτονικῶν πόλεων. Καὶ εὐθὺς μετὰ ταῦτα ἐνυμφεύθη τὴν μετὰ πολλῶν ἀρετῶν πεποικισμένην Τιμοξέναν Ἀξίαν νὰ συνοικῇ μετὰ τοιοῦτου φιλοσόφου(1). ἄλλὰ δὲν συνέζησε μετ' αὐτῆς μέχρι τέλους, ἅτε ἀποθανούσης νέας, ὡς δεικνύει ἐπιστολὴ τις παραμυθητικὴ πρὸς τὴν μητέρα τῆς συζύγου. Ἐκ ταύτης ἀπέκتهσε τέσσαρας υἱούς, Πλούταρχον, Αὐτόδουλον, Χάρωνα καὶ Λαμπρίαν, εἰς ὃν ὀφείλεται ὁ κατάλογος τῶν συγγραμμάτων τοῦ πατρὸς· καὶ μίαν θυγατέρα τὴν Τιμοξέναν ὁμώνυμον τῇ μητρί. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον ταύτης ἔγραψε πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα τὴν πλήρη εὐαισθησίας καὶ πάθους παραμυθητικὴν ἐπιστολὴν ἐπιγραφομένην « Παραμυθητικὸς πρὸς τὴν ἰδίαν γυναῖκα ».

Νέος δ' ἔτι ὢν ἐκλεχθεὶς μεθ' ἑτέρου τινὸς πρεσβευτῆς πρὸς τὸν Ἀνθύπατον τῆς ἰδίας ἐπαρχίας(2), μετέβη εἰς τὴν Ἱταλίαν, ἐν ᾗ ἐπὶ πολλὸν χρόνον διέμεινεν, ἀσχολούμενος περὶ τὰ πολιτικά, καὶ τὴν φιλοσοφίαν διδάσκων. Οἱ δὲ τότε ἐπισημότεροι ἐν Ῥώμῃ ἄνδρες παρευρίσκοντο ἐν τῇ διδασκαλίᾳ, ἐξ οὗ προήλθεν ὁ λόγος, ὅτι ὁ Τραϊανὸς σχεδὸν τῆς αὐτῆς μετ' αὐτοῦ ἡλικίας ἐμαθήτευσεν παρὰ τῷ Πλουτάρχῳ, καὶ Ῥούστικος ὁ δῆμαρχος εἶχε τόσον σεβασμὸν πρὸς αὐτόν, ὥστε εὐρισκόμενος εἰς ἀκρόασιν περιέμενε τὸ τέλος τῆς διδασκαλίας διὰ ν' ἀποσφραγίσῃ ἐπιστολὴν ἀναγκαίαν τοῦ Καίσαρος, ἣν ἔλαβεν εἰς αὐτόν τῆς ἀκρόασεως τὸν χρόνον(3). Ἡ δὲ ἐν Ῥώμῃ τοῦ Χαιρωνέως διδασκαλία ἐγένετο οὐχὶ διὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς διαλέκτου· διότι δὲν ἐγίνωσκε ταύτην τόσον ἀκριβῶς, ὥστε νὰ διδάσκῃ, οὔτε εἶχε καιρὸν κατὰ τὴν ἐν Ἱταλίᾳ διαμονὴν νὰ ἐκμάθῃ τὴν λατινικὴν γλῶσσαν ἕνεκα τῶν δημοσίων ὑποθέσεων, ἃς εἶχεν ἀναλάβει, καὶ ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ἀνθρώπων τῶν ἐρχομένων καθ' ἑκάστην νὰ συνδιαλέγωνται μετ' αὐτοῦ περὶ φιλοσοφίας, ὡς ὁ αὐτὸς ἐν τῷ βίῳ τοῦ Δημοσθένους λέγει· « ἐν Ῥώμῃ καὶ ταῖς περὶ τὴν Ἱταλίαν διατριβαῖς οὐ σχολῆς οὔσης γυμνάζεσθαι περὶ τὴν Ῥωμαϊκὴν διάλεκτον ὑπὸ χρεῶν πολιτικῶν καὶ τῶν διὰ φιλοσοφίαν πλησιαζόντων, ὅψε ποτε καὶ πόρρω τῆς ἡλικίας ἡρξάμεθα Ῥωμαῖκοὺς γράμμασιν ἐντυγχάνειν ». (Πλουτ. Δημ. 2). Ἄλλ' ἤρχισε νὰ σπουδάζῃ ἐπιμελῶς λατίνους συγγραφεῖς ἄργα, ὅτε ἤρχισε νὰ γράφῃ τοὺς παραλλήλους βίους ἀνδρῶν ἐνδόξων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ῥώμης. Πολὺ δὲ ὠφελήθη ἐκ τῆς μακρᾶς αὐτοῦ ἐν Ῥώμῃ διαμονῆς· διότι καὶ ὕλη-

(1) Πλουτ. Παραμυθ. πρὸς τὴν ἰδίαν γυναῖκα. Δ. (2) Πλουτ. Παραγγελμ. 20. (3) Πλουτ. Περὶ πολυπραγματοσύνης, πρὸς τὸ τέλος.

κὸν ἄφθονον συνήθροισε διὰ τὰς παντοίας αὐτοῦ συγγραφάς, καὶ συνῆψε φιλικὰς σχέσεις μετὰ τῶν σπουδαιοτέρων ἐν Ῥώμῃ προσώπων.

Παρὰ δὲ τοῦ αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ ἔλαβε μεγάλα ἀξιώματα, γενόμενος ὕπατος, ἔπειτα ἀνθύπατος τῆς Ἰλλυρίας καὶ ἐπίτροπος τῆς Ἀχαΐας κατὰ τὸν Σουΐδαν λέγοντα αὐτὸν Πλούταρχος Χαιρωνεὺς τῆς Βοιωτίας γεγονὸς ἐπὶ τῶν Τραϊανοῦ τοῦ Καίσαρος χρόνων καὶ ἔτι πρόσθεν. Μεταδοὺς δὲ αὐτῷ Τραϊανὸς τῆς τῶν ὑπάτων ἀξίας, προσέταξε μηδένα τῶν κατὰ τὴν Ἰλλυρίδα ἀρχόντων πάρεξ τῆς αὐτοῦ γνώμης τι διαπράττεσθαι ». Τότε πιθανῶς ἐγένετο φίλος Γαίου Σοσίου Σενεκίωνος τοῦ πολλάκις ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Τραϊανοῦ ὑπατεύσαντος, εἰς ὃν πολλὰ τῶν ἑαυτοῦ συγγραμμάτων ἀφιέρωσε. Γνώμη δὲ πολλῶν εἶνε, ὅτι ὁ Πλούταρχος ἐχρημάτισε καὶ διδάσκαλος τοῦ μετὰ τὸν Τραϊανὸν βασιλεύσαντος Ἀδριανοῦ. Ἐπανελθὼν δὲ ἐν ἀρχῇ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀδριανοῦ εἰς Χαιρώνειαν, ἐγένετο ἐν τῇ αὐτοῦ πατρὶδι ἀρχὼν καὶ ἀρχιερεὺς τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος.

Οὕτε τὸ ἔτος τοῦ θανάτου ἀκριβῶς γνωρίζομεν· ἀλλ' ἡ πιθανώτερα γνώμη εἶνε, ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Τραϊανοῦ ἔπανελθὼν εἰς τὴν πατρίδα, διήλθεν ἐν αὐτῇ τὰ τελευταῖα τοῦ βίου ἔτη, συγγράφων (1) καὶ ἐκπληρῶν πολιτικὰ καὶ ἱερατικὰ καθήκοντα, ἀποθανὼν πρὸ τοῦ τέλους τῆς βασιλείας τοῦ Ἀδριανοῦ εἰς ἡλικίαν 72 ἢ 75 ἐτῶν περὶ τὸ 115 μ. Χ.

Περὶ τῶν Πλουτάρχου συγγραμμάτων.

Ὁ Πλούταρχος ζῶν ἐν χρόνοις, καθ' οὓς ἡ ἠθικὴ εὐρίσκετο εἰς κατὰπτωσιν, αἱ δὲ φιλοσοφικαὶ σχολαὶ ἦσαν ἤδη εἰς διάλυσιν, δὲν συνέγραψε πολιτικὴν ἱστορίαν· ἀλλὰ τὸ γενικὸν πνεῦμα τοῦ αἵματος, ἡ ἰδιάζουσα αὐτοῦ φύσις, καὶ φιλοσοφικὴ τάσις ἔφερον αὐτὸν πρὸς τὴν ἠθικὴν ἱστοριογραφίαν, περὶ ἧς οὐδεὶς τῶν πρότερον εἶχε πραγματευθῆ. Ὅθεν τὸ ἠθικὸν εἶνε ἡ πρώτη καὶ κυρία ἀρχὴ ἐν τοῖς συγγραμμασιν αὐτοῦ. Ὁ μόνος λοιπὸν σκοπὸς τοῦ Πλουτάρχου ἦν διὰ φανερὰς ἐκθέσεως τῆς ἀρετῆς καὶ κακίας νὰ βελτιώσῃ, καὶ διὰ παραστάσεως εἰκόνων λαμπρῶν καὶ ἀξιωματικῶν χαρακτήρων ἐναρέτων νὰ ἐνθουσιάσῃ, καὶ τὴν ἠθικὴν συνείδησιν τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ νὰ ζωοποιήσῃ· τοῦτον δὲ τὸν ἠθικὸν σκοπὸν ἠκολούθησεν εἰς ὅλα τὰ συγγραμματα, ἀνερχόμενα κατὰ τὸν κατάλογον τοῦ υἱοῦ Λαμπρίου εἰς 210, ἐξ ὧν διεσώθησαν ἐκτὸς τῶν ἀποσπασμάτων περὶ τὰ 130. Διαιροῦνται δὲ εἰς ἱστορικά ἢ παραλλήλους βίους ἐξόχων Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων, καὶ φιλοσοφικά ἢ ἠθικά ἔχοντα ἐπίσης ἱστορικὴν ἀξίαν.

(1) Πλουτ. Δημ. 3.

Ὁ πολυγράφος Χαιρωνεύς τὴν πάγκοινόν τιμὴν ὀφείλει ἰδίως εἰς τοὺς παραλλήλους βίους, οὓς συνέγραψεν ἐν Χαιρωνείᾳ μετὰ τὴν ἐξ Ἰταλίας ἐπάνοδον. Οὗτοι διατεταγμένοι κατὰ ζεύγη περιλαμβάνουσιν 22 ζεύγη βιογραφιῶν, ὧν ἕκαστον ἱστορεῖ εὐμεθόδως τὸν βίον, τὰ φυσικὰ πλεονεκτήματα, καὶ τὰς ἀρετὰς ἐνὸς ἐξάρχου Ἑλληνος καὶ ἐνὸς ἐξάρχου Ῥωμαίου. Ἀπαξ ὁμοῦ συγκρίνονται δύο Ἑλληνες πρὸς δύο Ῥωμαίους, ὁ Ἅγις καὶ Κλεομένης πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς Γράρχους Τιθέριον, καὶ Γάϊον. Ἐν τέλει δὲ ἐκάστου ζεύγους ἔπεται ἡ τῶν δύο βιογραφηθέντων σύγκρισις, ἥτις ἐκ τινων λείπει. Οἱ δὲ ἀνὰ δύο βιογραφούμενοι ἄνδρες εἶνε οἱ ἑξῆς· 1 Ἱππάρχους καὶ Ῥωμύλος· 2 Λυκοῦργος καὶ Νουμάς· 3 Σόλων καὶ Οὐαλέριος Ποπλικόλας· 4 Θειστοκλῆς καὶ Κάμιλλος· 5 Περικλῆς καὶ Φάβιος Μάξιμος· 6 Ἀλκιβιάδης καὶ Κοριοράνος· 7 Τιμολέων καὶ Αἰμίλιος Παῦλος· 8 Πελοπίδας καὶ Μάξιμος· 9 Ἀριστείδης καὶ Μάρκος Κάτων· 10 Φίλοποῖμην καὶ Τίτος Κοῖντος Φλαμίνιος· 11 Πύρρος καὶ Μάριος· 12 Λύσανδρος καὶ Σύλλας· 13 Κίμων καὶ Δούκουλλος· 14 Νικίας καὶ Κράστος· 15 Εὐμένης καὶ Σεργώριος· 16 Ἀγησίλαος καὶ Πομπήιος· 17 Ἀλεξάνδρος ὁ μέγας καὶ Ἰούλιος Καῖσαρ· 18 Φωκίων καὶ Κάτων ὁ νεώτερος· 19 Ἅγις καὶ Κλεομένης καὶ οἱ δύο Γράρχοι· 20 Δημοσθένης καὶ Κικέρων· 21 Δημήτριος ὁ πολιορκητὴς καὶ Μάρκος Ἀντώνιος· 22 Δίων καὶ Μάρκος Βρούτος.

Πρὸς τούτοις περιῆλθον εἰς ἡμᾶς μεμονωμένοι καὶ οὐχὶ κατὰ ζεύγη καὶ αἱ βιογραφίαι τοῦ Ἀρταξέρξου τοῦ μνήμονος, Ἀράτου καὶ τῶν δύο αὐτοκρατόρων Γάλβα καὶ Ὀθωνος, ὡς ἔργα καὶ αὐταὶ τοῦ Πλουτάρχου θεωροῦμεναι. Ἀπώλοντο δὲ ὁ τοῦ Μεσσηνίου ἥρωος Ἀριστομένης, ὁ τοῦ Ἐπαμεινώνδου, καὶ τοῦ φίλου αὐτοῦ Δαϊφόντου, καὶ τοῦ Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ, καὶ οἱ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων Διογένητος, Τιβερίου, Καλιγούλα, Κλαυδίου Νέρωνος καὶ Οὐίτελιου, οἵτινες μετὰ τῶν νῦν σωζομένων συμπληροῦσι τὴν ὅλην σειρὰν τῶν ἀπὸ Ἰουλίου Καίσαρος μέχρι Οὐεσπασιανοῦ αὐτοκρατόρων· ἔτι δὲ ὁ τοῦ Ἡσιόδου, Πινδάρου, Κράττητος τοῦ Κυνικοῦ, καὶ Ἀράτου τοῦ ποιητοῦ.

Ἡ πάγκοινος καὶ διηγετικὴ χρῆσις τῶν παραλλήλων βίων ὀφείλεται κυρίως εἰς τὸ δραματικὸν ὕψος τῶν εἰκόνων, ἐν αἷς ἕκαστον πρόσωπον παρίσταται δρῶν κατὰ τοὺς ἰδίους αὐτοῦ χαρακτῆρας, οἵτινες πολλάκις ἐξαίρονται ὑπερβολικώτερον, ὅπως μᾶλλον καταδείξωσι τὸν βιογραφούμενον. Τὴν μέθοδον ταύτην τῆς εἰκονικῆς καὶ χαρακτηριστικῆς βιογραφίας δὲν ἠκολούθησεν ὁ Πλούταρχος εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχεν, ἀλλ' ἐξ ἰδίας προαιρέσεως ἀποφεύγων τὴν ἀκριβολογίαν ἐκείνην, ἥτις ἀνήκει εἰς τὴν ἰδίως καλουμένην ἱστορίαν. Ὅθεν προοιμιαζόμενος ἐν τῷ βίῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ζητεῖ συγγνώμην

παρά τῶν ἀναγνωστῶν, ἐὰν δὲν διηγῆται ἐν ἐκτάσει ἐκάστην τῶν περιβοήτων πράξεων. ἀδὲν γράφομεν, ὡς λέγει, ἱστορίαν ἀλλὰ βίους, οὔτε εἰς τὰς ἐπισημοτάτας πράξεις πάντοτε δηλοῦται ἡ ἀρετὴ ἢ ἡ κακία, ἀλλὰ πολλάκις πρᾶγμα καὶ λόγος βραχὺς καὶ παιγνιδίον τι ἐμφαίνει πολὺ μᾶλλον τὸ ἦθος, παρὰ μάχαι μυριόενδροι καὶ μέγισται παρατάξεις καὶ πολιορκίαι πόλεων. Καθὼς λοιπὸν οἱ ζωγράφοι τὰς ὁμοιότητας λαμβάνουσιν ἀπὸ τοῦ προσώπου καὶ τῶν περὶ τὴν μορφήν χαρακτήρων, ὑφ' οὓς ἐμφαίνεται τὸ ἦθος, περὶ δὲ τῶν ἄλλων μερῶν ὀλίγον φροντίζουσιν· οὕτως, ἄς ἐπιτραπῇ, λέγει, καὶ εἰς ἡμᾶς νὰ εἰσδύσωμεν μᾶλλον εἰς τῆς ψυχῆς τὰ σημεῖα, καὶ διὰ τούτων νὰ εἰκονίσωμεν τὸν βίον ἐκάστου, ἀφήνοντας εἰς ἄλλους τὰ μεγαλεῖα καὶ τοὺς ἀγῶνας ». Ὁ δὲ Ῥουσσὸ λέγει « ὁ Πλούταρχος ἐξέχει κατὰ τὰς λεπτομερείας, καὶ ἔχει χάριν ἀμίμητον νὰ ζωγραφίσῃ τοὺς μεγάλους ἄνδρας καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἐλάχιστα πράγματα· καὶ εἶνε τόσον ἐπιτυχὴς εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν χαρακτήρων, ὥστε πολλάκις μία μόνη λέξις, ἐν μειδιάμα, μία χειρονομία ἀρκεῖ νὰ χαρακτηρίσῃ τὸν βιογραφούμενον ἥρωα. Διὰ μιᾶς φράσεως ἀστείας ὁ Ἀννίβας ἐνθαρρύνει τὸν πεφοβισμένον στρατὸν, ὥστε γελῶν νὰ πορευθῇ εἰς τὴν μάχην, ἥτις παρέδωκεν αὐτῷ τὴν Ἰταλίαν. Ὁ Ἀγησίλαος ὀχούμενος ἐπὶ τῆς ῥάβδου, γίνεται ἀγαπητότερος ἢ διὰ τὰς ἄλλας νίκας. Ὁ Καῖσαρ διερχόμενος ἀθλιέστατον βαρβαρικὸν πολίχινον καὶ ὁμιλῶν μετὰ τῶν φίλων, ἀποκαλύπτει τὴν φιλοδοξίαν, ὅτι ἐπεθυμεί νὰ ἦναι πρῶτος παρ' αὐτοῖς, παρὰ δεύτερος μεταξὺ τῶν Ῥωμαίων. Ὁ Ἀλέξανδρος πίνει τὸ φάρμακον χωρὶς νὰ εἴπῃ οὐδεμίαν λέξιν πρὸς τὸν φίλον, ὅπερ εἶνε ἡ ὠραιότερα στιγμή τοῦ βίου. Ὁ Ἀριστείδης γράφων τὸ ἴδιον ὄνομα ἐπὶ τοῦ δοθέντος ὁστρούκου, δικαιοῖ τὴν ἑαυτοῦ ἐπωνυμίαν. Ὁ Φιλοποίμην ἀφήνων χαμαὶ τὸν μανδύαν, κόπτει ξύλα εἰς τὸ μαγειρεῖον τοῦ φιλοξενούντος. Ἰδοὺ ἡ ἀληθὴς τέχνη τοῦ ζωγραφίζειν. Ἡ φυσιογνωμία δὲν δεικνύεται εἰς μεγάλας γραμμάς, οὔτε ὁ χαρακτήρ εἰς μεγάλας πράξεις, ἀλλὰ εἰς τὰ εὐτελεῖ, εἰς ἃ ἀποκαλύπτεται αὐτὴ ἡ φύσις ».

Ὅθεν ἐξ ὅλων τῶν συγγραφέων δημοτικώτατος κατέστη ὁ Πλούταρχος καὶ διὰ τὴν εὐφυΐαν καὶ διὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς ὕλης· καὶ πρὸ πάντων διὰ τὸ αἰώνιον ἐνδιαφέρον, ὅπερ ἀνήκει εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, ὧν τὰς εἰκόνας ἐξωγράφησεν. Οὐδεὶς ἱστορικός ἐξεῖχεν ὡς ἐκεῖνος εἰς παράστασιν τῶν ἱστορουμένων προσώπων, καὶ μάλιστα τοὺς χαρακτήρας τῆς ψυχῆς νὰ ζωγραφίσῃ ζωηρῶς. Πόσον ζωηραὶ εἶνε αἱ εἰκόνες, λέγει M. Villemain, αἱ παριστάνουσαι τὸν ἀποχαιρετισμὸν τοῦ Βρούτου καὶ Πορκίου, ἢ τὸν θρίαμβον τοῦ Παύλου Διμιλίου, ἢ τὸ ναυάγιον τῆς Κλεοπάτρας ἐπὶ τῆς Κνίδου, ἢ τὸ θέαμα τῆς αὐτῆς Κλεοπάτρας κεκλιμένης ἐπὶ τοῦ παραθύρου τοῦ

ἀπροσίτου πύργου, καὶ βιαζομένης ν' ἀνασύρῃ πρὸς ἑαυτὴν τὸν Ἀντώνιον ἡττημένον καὶ πληγωμένον, ὃν ἐκείνη περιέμενε διὰ ν' ἀποθάνῃ; Πόσαι ἄλλαι περιγραφαὶ ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῷ θαυμάσιαι, αἵτινες λαμβάνουσι τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς πράξεως, καὶ ζωγραφίζουσιν εἰς ὅλον τὸ βάθος, δεικνύουσαι αὐτὸν μεθ' ὅλων τῶν λεπτοτητῶν; Ἐτι δὲ ὁ Montaigne, Montesquieu καὶ Reusseau εἶνε ἔτι τρία ἔξοχα τῆς Γαλλίας πνεύματα, ἐφ' ὧν ἀνευρίσκομεν εἰκόνας τοῦ Πλουτάρχου. Αὕτη ἡ ἀθάνατος ζωρότης τοῦ ὕφους τοῦ Πλουτάρχου ἡνωμένη τῇ ἐπιτυχεί ἐκλογῇ τῶν σπουδαιότερων ἀντικειμένων, αἵτινα δύνανται νὰ κατέχωσι τὴν φαντασίαν καὶ τὴν διάνοιαν, ἐξηγεῖ ἀρκετὰ τὸ μέγιστον ἐνδιαφέρον τῶν ἱστορικῶν τοῦ Χαιρωνέως ἔργων, δι' ὧν ζωγραφίζει τοὺς χαρακτῆρας τῆς ψυχῆς τῶν ἱστορικῶν προσώπων, ὥστε νὰ παριστᾷ ταῦτα ζῶντα ἐνεργὰ καὶ σχεδὸν βαδίζοντα. Ἡ δὲ ἡθογραφία καὶ ἡ ψυχικὴ λεπτογραφία παρὰ τῷ Πλουτάρχῳ εἶνε τόσον ἐπιτυχής, ὥστε ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν βίων δύναται τις ἀριστα νὰ εἰκονίσῃ τὸν βιογραφούμενον, ἃν ἦνε τυχὸν ζωγράφος.

Τὰ περικομοῦντα ταῦτα προτερήματα κατέστησαν τοὺς παραλλήλους βίους ἔργον περιζήτητον καὶ σπουδαῖον μελέτημα εἰς πάσας τὰς τάξεις καὶ εἰς πάσας τὰς ἡλικίας. Αἱ δὲ περὶ τῶν ἱστορουμένων προσώπων καὶ πραγμάτων κρίσεις τοῦ Πλουτάρχου εἶνε ὀρθαί· διότι κρίνονται διὰ τῆς στάθμης τῆς φιλοσοφίας καὶ φιλαληθείας. Ἐνίοτε ὅμως ἀπατᾶται ὁ χρηστός Πλούταρχος, καὶ τὸ χεῖριστον αὐτοῦ εἰς ἑαυτὸν ἀντιφάσκει, καὶ περιπίπτει εἰς πλάνας ἱστορικῶν γεγονότων, ἐρμηνεύων ἐνίοτε κακῶς τὰ συγγράμματα τῶν Λατίνων, ἐξ ὧν λαμβάνει τὰς ἀποδείξεις. Ἄλλ' οὐδὲ τοῦτο εἶνε παράδοξον· διότι αἱ προλήψεις τῆς πατρίδος, ἡ ἀνατροφή, ἡ μετὰ τῶν ἄλλων συναναστροφή καὶ συμβίωσις, καὶ ἐν γένει αἱ περιστάσεις, εἰς ἃς ἕκαστος εὐρίσκεται, πολιορκῶσι καὶ συσφίγγουσι τὸν ἄνθρωπον πανταχόθεν τόσον, ὥστε καὶ τὴν στάθμην τῆς φιλοσοφίας ἀναγκάζουσι πολλάκις νὰ κλίνη, ὅπου δὲν πρέπει, καὶ τὸν λύχον αὐτῆς ἐμποδίζουσι νὰ δεικνύῃ τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα ὅποια πρέπει. Βρίθουσιν ὅμως κρίσεων μαρτυρουσῶν μετριοπάθειαν καὶ εὐαισθησίαν· πανταχοῦ ἐξελέγχουσι τὸν σκοπὸν τοῦ συγγραφέως εἰς τὸ νὰ προτρέψῃ δι' αὐτῶν τοὺς ἀναγνώστας πρὸς τὸν ὕψιστον κατ' ἄνθρωπον βαθμὸν τῆς ἠθικῆς. Ἐτι δὲ εἶνε πολυτιμώτατα λείψανα διὰ τὴν ἱστορίαν· διότι ἀντικαθιστῶσι πολυαριθμούς τόμους ἀπολωλότων ἱστορικῶν συγγραμμάτων συγγραφῶν, ὧν μόλις τὸ ὄνομα γινώσκουμεν. Ἐκτὸς τῶν παραλλήλων βίων κατέλιπεν ἡμῖν ὁ Πλούταρχος περὶ τὰς 83 πραγματείας παντοίας ὕλης φερομένης ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἡθικὰ, αἵτινες ἐξελέγχουσι τὴν μεγάλην τοῦ συγγραφέως πολυμάθειαν,

καὶ πάνταχοῦ διαφαίνεται βαθεῖα καὶ πρωτότυπος σχέψις καὶ σοφὴ τῶν πραγμάτων ἐξέτασις. Ἐκ τούτων δέκα ἀνήκουσι μᾶλλον εἰς ἱστορικὰς ἢ ἀρχαιολογικὰς μελέτας, αἱ δὲ λοιπαὶ εἶνε διάλογοι ἢ ἔρευναι περὶ παντοίων φιλολογικῶν θεμάτων. Ἐν τούτοις εὐρεῖται καὶ ἐριστικὰ τινὰ συγγραμμάτια κατὰ τῶν Στωικῶν καὶ Ἐπικουρείων. Ἀλλ' ἐν ἅπασιν τούτοις τοῖς συγγράμμασι καταφαίνεται ὁ ἠθικὸς χαρακτήρ τοῦ Πλουτάρχου, ὁ δίδων ζῶν καὶ κινῶν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀναγνώστου. Μετὰ πολλῆς ἀπληστίας ἀναγινώσκει τις τὰς ἠθικὰς, πολιτικὰς καὶ θρησκευτικὰς πραγματείας καὶ διὰ τὸ ἠθικὸν βάρος καὶ διὰ τὴν ἐν αὐταῖς περιεχομένην ἀλήθειαν. Ἀλλὰ μετὰ τοῦ πλήθους τῶν συγγραμμάτων, ἅτινα μετὰ τῆς ἰδίως λεγομένης ἠθικῆς ἔχουσιν ἐμμέσους καὶ τυχαίας σχέσεις, ὑπάρχει καὶ ὠρισμένος ἀριθμὸς τούτων, ὧν ἀντικείμενον εἶνε αὐτὴ ἡ ἠθική. Καὶ ταῦτα εἶνε τὰ σπουδαιότερα τῆς ὅλης συλλογῆς, δι' ὧν δηλοῦται ἡ τοῦ Χαιρωνέως μεγαλοφυΐα. Ὁ διάλογος π. χαρ. ὁ ἐπιγραφόμενος «Περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ βραδείως τιμωρουμένων» εἶνε σπουδαιότατος καὶ ἀριστούργημα, ὅπερ ἡ Ἑλληνικὴ φιλολογία καὶ φιλοσοφία παρήγαγεν ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Πλάτωνος. Ὁ περὶ ἔρωτος δὲν εἶνε ὀλιγώτερον ὀνομαστός εἰς τὸ εἶδός του, ἐν ᾧ ἄφεις ὁ Πλούταρχος τὴν τοῦ Πλάτωνος μεταφυσικὴν καὶ ὑψηλὴν ποίησιν περιωρίσθη εἰς πραγματικότητος τοῦ οἰκιακοῦ βίου, ὅπου θέλει νὰ φαίνηται ἀγαθὸς σύζυγος, ἀγαθὸς τῆς οἰκογενείας πατήρ, ὁμιλητὴς λίαν ἀξιαγάπητος. Ὁ διάλογος οὗτος ὧν ὁ πανηγυρικός τοῦ νομίμου ἔρωτος, περιέχει πλῆθος ἀνεκδότων, ὧν ἡ συζυγικὴ τρυφερότης εἶνε τὸ σύνθημα θέμα. Ὁμοίως ἡ παραμυθητικὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὴν ἰδίαν γυναῖκα διὰ τὸν θάνατον τῆς κόρης Τιμοζένας εἶνε πλήρης συγκινήσεως πάθους εἰλικρινείας καὶ τρυφερότητος. Αἱ δὲ πραγματεῖαι περὶ δεισιδαιμονίας, περὶ γάμου, περὶ εὐγενείας, καὶ ἐν γένει πᾶσαι αἱ ἠθικαὶ καὶ αἱ περὶ φύσεως πραγματεῖαι ἐπαινοῦνται διὰ τὰ ἐξοχα πλεονεκτήματα, καὶ περιέχουσιν εἰς τὸν ἀναγνώστην εὐχαρίστησιν καὶ ὠφέλειαν. Διὰ δὲ τὴν μεγίστην πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἀγάπην καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς Βοιωτοὺς ἔγραψε περὶ κακοηθείας ἐνδόξου ἱστορικοῦ καὶ οὐχὶ ὀλιγώτερον αὐτοῦ φιλέλληνος τοῦ Ἡρόδοτου, ὅπου ἀγωνίζεται ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ὁ Ἡρόδοτος δὲν ἦν ἀμερόληπτος ἱστορικός, ἀλλ' ὅτι κατείχετο ἐκ πλάνης καὶ κακῆς προλήψεως κατὰ τῶν ἑαυτοῦ συμπολιτῶν. Πανταχοῦ λοιπὸν καὶ πάντοτε αἰσθάνεται τις τὸν ἔρωτα τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ, τὴν ἀπλότητα τῆς καρδίας, καὶ τὴν τελείαν εἰλικρίνειαν τοῦ συγγραφέως.

Ὁ Πλούταρχος ὡς φιλόσοφος θεωρούμενος ἐμελέτησε μετ' ἀπαθείας καὶ ἀνευ προκαταλήψεως πάσας τὰς φιλοσοφικὰς αἱρέσεις, καὶ ἐξ αὐτῶν ἤρυστο εἰδὸς τι ἐκλεκτικοῦ συστήματος, δι' οὗ μάχεται

γενναίως κατὰ τῶν Ἐπικουρείων καὶ Στωϊκῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς οὐδὲν σύστημα ἀνῆκεν, ἐψέγετο ὡς ἄθεος. Φαίνεται ὅμως ἐν τοῖς φιλοσοφικοῖς αὐτοῦ συγγράμμασιν ἀποκλίνων πρὸς τὴν νέαν Ἀκαδημίαν· ἀλλ' ὑπάρχει ἔτι ἐν τούτοις ὑψηλὴ ἰδέα περὶ τοῦ θεοῦ, καὶ τιμᾷ τὸν Πλούταρχον ὅτι τὴν εἰμαρμένην ὑπὸ τὴν θεῖαν πρόνοιαν ἔταξεν, ὅπερ εἶνε δόγμα τῆς Στοᾶς. Ὑπὸ θρησκευτικὴν δὲ ἐποψίαν ἐξεταζόμενος ὁ Πλούταρχος, ἐτήρει μέγαν σεβασμὸν πρὸς τὴν ἀρχαίαν λατρείαν τῆς πατρίδος, ἧς ἐδέξατο ἐπὶ τέλους καὶ τὸ ἱερατικὸν ἄξίωμα· ἡ δὲ μεγάλη εὐσέβεια καθιστᾷ αὐτὸν ἐνίοτε καὶ προληπτικόν.

Ἡ γλῶσσα τοῦ Πλουτάρχου δὲν εἶνε πλέον ἐκείνη τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ξενοφῶντος, τοῦ Θουκυδίδου, καὶ ἐν γένει τῶν καλουμένων Ἀττικῶν· ἀλλ' ὑπέστη εἴπερ τις καὶ ἄλλη τὴν πεπωμένην ἐπιτροπὴν τοῦ αἵματος, καθ' ἣν ἔζησε. Διότι λαμβάνει τὰς λέξεις ἐκ πάντων τῶν συγγραφέων, ἐξ ὧν ἔλαβε τὰς ἰδέας, ἐλίγον φροντίζων νὰ ἐξαφανίσῃ τὰ προφανῆ ἀνάρμοστα καὶ νὰ μετριάσῃ τοὺς δυσἀρέστους ἤχους.

Ὁ δὲ χαρακτὴρ τοῦ λόγου τοῦ Χαιρωνέως γράψαντος κατὰ τὴν τότε κοινὴν τῶν Ἑλλήνων γλῶσσαν εἶνε μὲν ἔντονος καὶ πολλαχοῦ εἰκονικός, ἀλλὰ ἀνώμαλος καὶ ἐν πολλοῖς πλημμελής. Ἐκ τῆς ἀνεπιτηδεύτου καὶ ἀτέχνου πλοκῆς τῶν προτάσεων ἀποτελοῦνται πολλάκις μικραὶ καὶ ἀσυνάρτητοι περίοδοι, αἵτινες καθιστῶσι δύσληπτον καὶ δυσνόητον τὴν ἔννοιαν τῶν γραφομένων· καὶ ὁ ἀναγινώσκων περιπίπτει εἰς δυσκολίας μὴ προκαλουμένας ὑπὸ δυσκόλων ἐννοιῶν ὡς συμβαίνει παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ. Ἡ δὲ τοιαύτη ἀνωμαλία γεννᾶται ἐκ τῶν ἑξῆς αἰτιῶν. Πρῶτον ἔγραψεν εἰς καιρὸν ὅτε ἡ γλῶσσα παρήκμαζε· δεύτερον παραμελήσας τὸ λεκτικὸν τῶν συγγραμμάτων προσηλόθη ὅλως εἰς τὸ πραγματικόν, ὅπερ εἶνε πλουσιώτατον βιωφελῶν παραδειγμάτων καὶ παραγγελημάτων, οἷα εἰς οὐδένα ἄλλον βλέπομεν· καὶ τρίτην δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ τὴν πολυμάθειαν, δι' ἣν ὁ χρηστὸς Πλούταρχος συγχλώθη χαρακτῆρας λόγου διαφόρους, ὧν ἡ μνήμη παρέδιδεν εἰς αὐτὸν ἐν ταύτῃ καὶ τὰς ἐννοίας καὶ τὴν ἐκφράσιν τῶν διαφορῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων. Ὁ δὲ Dacier παραβάλλει τὸ ὕφος τούτου πρὸς τὰ ἀρχαία οἰκοδομήματα, ὧν οἱ λίθοι δὲν εἶνε οὔτε γλαφυροὶ οὔτε διευθετημένοι, ἀλλὰ καλῶς τοποθετημένοι, καὶ ἔχουσι περισσοτέραν στερεότητα ἢ χάριν, καὶ ἀποπνέουσι περισσοτέραν φύσιν ἢ τέχνην. Καὶ ἐν γένει ἡ τοῦ Πλουτάρχου γλῶσσα πολλαχοῦ ἀφέστηκε τοῦ ἀκρεφνοῦς καὶ ἀδιαφθόρου Ἑλληνισμοῦ, πολλαὶ δὲ χρήσεις ἀδόκιμοι παρεσέδυσαν ἐκ τῆς συνηθείας εἰς αὐτὴν, αἵτινες ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ δηλοῦνται ἐν ταῖς σημειώσεσιν.

Μεθ' ὅλων τούτων τῶν ἐλαττωμάτων ὁ χαρακτήρ τοῦ Πλουτάρχου εἶνε πολλάκις πλούσιος ἐκφράσεων καὶ λέξεων οὕτω συμπεπλεγμένων, ὥστε νὰ γοητεύωσι τοῦ ἀναγινώσκοντος τὴν ἀκοήν. Ἡ δὲ γοητεία καταφαίνεται ἐκεῖ μάλιστα, ὅπου διὰ ζωηροτάτων χρωμάτων ζωγραφίζει καὶ τῆς ἀρετῆς τὸ κάλλος καὶ τῆς κακίας τὴν ἀσχημίαν. Ὅθεν ἡ τῶν νεωτέρων κρίσις φαίνεται ἀληθεστάτη, ὅτι τὰ συγγράμματα τοῦ Πλουτάρχου εἶνε σωτήριον ἀντίδοτον ἐναντίον πολλῶν δηλητηρίων, προσφερομένων νῦν εἰς τὰς τρυφεράς ψυχὰς τῆς νεολαίας, ὡς παρέχοντα πληθὺν ἐξαίρετων διδαγμάτων καὶ λαμπρῶν παραδειγμάτων, ἔνθεν ἔρωτα ὑπὲρ τοῦ ἀληθοῦς, τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ γνήσιον ἀνθρωπισμὸν ταυτιζόμενον τῷ χριστιανισμῷ. Τὸν δὲ φιλόσοφον καὶ φιλάνθρωπον τοῦτον συγγραφεὰ δικαίως δύναται τις νὰ μεταχειρισθῇ ὡς κριτήριον τοῦ μέτρου τῆς ἀρετῆς τῶν ἀναγινωσκόντων· διότι ὅντινα βλέπει τις εὐαρεστούμενον πολὺ εἰς τοῦ Χαιρωνέως τὴν ἀνάγνωσιν, ἐκεῖνον χωρὶς κίνδυνον ἀπάτης δύναται νὰ κρίνῃ, ὅτι εἶνε φίλος τῆς ἀρετῆς, ἢ καὶ προθυμεῖται νὰ γείνη. Ἀναρίθμητα δὲ εἶνε ὅσα δύναται τις νὰ συνάξῃ ἐκ τῶν τοῦ Πλουτάρχου συγγραμμάτων τὰ τῆς πραότητος, τῆς φιλάνθρωπίας, τῆς φιλαληθείας καὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ ἀρετῶν σημεῖα. Ὁ δὲ Ῥουσσὸς λέγει α Μεταξὺ τῶν ὀλίγων βιβλίων, ὅσα ἐνίοτε ἀναγινώσκω ἔτι, ὁ Πλουτάρχος μάλιστα μὲ προσηλώνει καὶ ὠφελεῖ. Πρῶτον αὐτὸν ἀνέγνωσα εἰς τὴν παιδικήν, καὶ αὐτὸς ἔσεται τῆς γεροντικῆς μου ἡλικίας ἡ τελευταία ἀνάγνωσις. Εἶνε σχεδὸν ὁ μόνος συγγραφεὺς, ὃν εὐδέποτε ἀνέγνωσα ἄνευ καρποῦ».

Ἡ δὲ πολυμαθεῖα τοῦ φιλοσόφου καταφαίνεται καὶ ἐκ τῶν παντοίων τῶν ἡμῖν διασωθέντων φιλοσοφικῶν πραγματειῶν, αἵτινές εἰσιν αἱ ἐξῆς· 1 Περί παιδων ἀγωγῆς· 2 Πῶς δεῖ τὸν νέον ποιημάτων ἀκούειν· 3 Περί τοῦ ἀκούειν· 4 Πῶς ἂν τις διακρίνει τὸν κῶλακα τοῦ φίλου· 5 Πῶς ἂν τις αἰσθοῖτο ἑαυτοῦ προκόπτοντος ἐπ' ἀρετῇ· 6 Πῶς ἂν τις ὑπ' ἐχθρῶν ὠφελοῖτο· 7 Περί πολυφιλίας· 8 Περί τύχης· 9 Περί ἀρετῆς καὶ κακίας· 10 Παραμυθητικὸς πρὸς Ἀπολλώνιον· 11 Ὑγιεινὰ παραγγέλματα· 12 Γαμικὰ παραγγέλματα· 13 Τῶν ἐπτά σοφῶν συμπόσιον· 14 Περί δεισιδαιμονίας· 15 Ἀποφθέγματα βασιλέων καὶ στρατηγῶν· 16 Ἀποφθέγματα Λακωνικὰ· 17 Τὰ παλαιὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἐπιτηδεύματα· 18 Λακαίων ἀποφθέγματα· 19 Γυναικῶν ἀρεταί· 20 Ῥωμαϊκὰ ἡ αἰτίαι Ῥωμαϊκαί, πραγματεία περὶ ἀρχαίων ἐθίμων τῶν Ῥωμαίων· 21 Ἑλληνικὰ ἡ αἰτίαι Ἑλληνικαί, ὁμοία τις πραγματεία περὶ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος· 22 Συναγωγή ἱστορίων παραλλήλων Ἑλληνικῶν καὶ Ῥωμαϊκῶν· 23 Περί τῆς Ῥωμαίων τύχης, ἐν ᾗ ἐξετάζει τὰς σχέσεις τῆς τύχης πρὸς τὴν ἀνδρείαν, ἐξ ᾧν προήλθε τὸ μεγαλεῖον τῆς Ῥώμης.

24 Περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης ἢ ἀρετῆς· 25 Πότερον Ἀθηναῖοι κατὰ πόλεμον ἢ κατὰ σοφίαν ἐνδοξότεροι· 26 Περὶ Ἰσίδος καὶ Ὀσίριδος· 27 Περὶ τοῦ εἶ τοῦ ἐν Δελφοῖς· 28 Περὶ τοῦ μὴ χρᾶν ἔμμετρα νῦν τὴν Πυθίαν· 29 Περὶ τῶν ἐκλελοιπότεων χρηστηρίων· 30 Ὅτι διδασκτὸν ἡ ἀρετὴ· 31 Περὶ τῆς ἠθικῆς ἀρετῆς· 32 Περὶ ἀοργησίας· 33 Περὶ εὐθυμίας· 34 Περὶ φιλαδελφίας· 35 Περὶ τῆς εἰς τὰ ἔγγονα φιλοστοργίας· 36 Εἰ αὐτάρκης ἡ κακία πρὸς κακοδαίμονιαν· 37 Πότερον τὰ τῆς ψυχῆς ἢ τὰ τοῦ σώματος πάθη χεῖρονα· 38 Περὶ ἀδολεσχίας· 39 Περὶ πολυπραγμοσύνης· 40 Περὶ φιλοπλουτίας· 41 Περὶ δυσωπίας· 42 Περὶ φθόνου καὶ μίσους· 43 Περὶ τοῦ ἑαυτὸν ἐπαινεῖν ἀνεπιφθόνως· 44 Περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ βραδέως τιμωρουμένων· 45 Περὶ εἰμαρμένης· 46 Περὶ τοῦ Σωκράτους δαιμονίου· 47 Περὶ φυγῆς· 48 Παραμυθητικὸς πρὸς τὴν ἰδίαν γυναῖκα· 49 Συμποσιακῶν προβλημάτων βιβλία ἑννέα· 50 Ἑρωτικὸς· 51 Ἑρωτικαὶ διηγήσεις· 52 Περὶ τοῦ ὅτι μάλιστα τοῖς ἡγεμόσι δεῖ τὸν φιλόσοφον διαλέγεσθαι· 53 Πρὸς ἡγεμόνα ἀπαιδευτὸν· 54 Εἰ πρεσβυτέρῳ πολιτευτέον· 55 Πολιτικὰ παραγγέλματα· 56 Περὶ μοναρχίας καὶ δημοκρατίας καὶ ὀλιγαρχίας· 57 Περὶ τοῦ μὴ δεῖν θανεῖσθαι· 58 Βίοι τῶν δέκα ῥητόρων· 59 Ἐπιτομὴ τῆς συγκρίσεως Ἀριστοφάνους καὶ Μενάνδρου· 60 Περὶ τῆς Ἡροδότου κακοηθείας· 61 Περὶ τῶν ἀρεσκόντων τοῖς φιλοσόφοις βιβλία πέντε· 62 Αἰτίαι φυσικαί· 63 Περὶ τοῦ ἐμφαινομένου προσώπου τῷ κύκλῳ τῆς Σελήνης· 64 Περὶ τοῦ πρώτου ψυχροῦ· 65 Περὶ τοῦ πότερον ὕδωρ ἢ πῦρ χρησιμώτερον· 66 Πότερα τῶν ζώων φρονιμώτερα τὰ χερσαῖα ἢ τὰ ἐνυδρὰ· 67 Περὶ τοῦ τὰ ἄλογα λόγῳ χρῆσθαι· 68 Περὶ σαρκοφαγίας· 69 Πλατωνικὰ ζητήματα· 70 Περὶ τῆς ἐν Τιμαίῳ ψυχογονίας· 71 Περὶ Στωϊκῶν ἐναντιωμάτων· 72 Σύνοψις τοῦ ὅτι παραδοξότερα οἱ Στωϊκοὶ τῶν ποιητῶν λέγουσι· 73 Περὶ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν πρὸς τοὺς Στωϊκοὺς· 74 Ὅτι οὐδὲ ζῆν ἐστὶν ἡδέως κατ' Ἐπικούρου· 75 Πρὸς Κολώτην· 76 Περὶ μουσικῆς· 77 Πλουτάρχου ἀποσπάσματα· 78 Ὑπὲρ εὐγενείας· 79 Περὶ ποταμῶν καὶ ὀρῶν ἐπωνυμίας καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς εὐρισκομένων· 80 Περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς ποιήσεως τοῦ Ὀμήρου· 81 Παραομιαὶ αἰς Ἀλεξανδρεῖς ἐχρῶντο· 82 Περὶ μέτρων· 83 Περὶ παθῶν.

Ἐκ τούτων νόθα θεωροῦνται· Ὁ βίος Ὀμήρου· Οἱ βίοι τῶν δέκα ῥητόρων· Αἰτίαι Ῥωμαϊκαὶ καὶ Ἑλληνικαί· Περὶ τῆς Ἡροδότου κακοηθείας· Συναγωγὴ παραλλήλων ἱστοριῶν Ἑλληνικῶν καὶ Ῥωμαϊκῶν· Περὶ ποταμῶν καὶ ὀρῶν ἐπωνυμίας καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς εὐρισκομένων· Τὰ ἀρέσκοντα τοῖς φιλοσόφοις· Περὶ παίδων ἀγωγῆς καὶ Περὶ εὐγενείας.

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ

1. Θεμιστοκλεῖ δὲ τὰ μὲν ἐκ γένους ἀμαυρότερα πρὸς δό-

Ι. Καταγωγή τοῦ Θεμιστοκλέους.

1. Θεμιστοκλεῖ δὲ] ὁ σύνδ. δηλοῖ, ὅτι τοῦ ζεύγους τούτου τῶν βιογραφιῶν τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ Καμίλλου προϋτάσσετο εἰσαγωγή ἥτις ἀπώλετο πρὸς. Περ. 1' κατ' ἄλλους δὲ μετέβασιν ἐκ τῆς βιογραφίας ἄλλου ἀνδρὸς εἰς τὴν τοῦ Θεμιστοκλέους. Ἡ δὲ μετὰ τοῦ εἶναι γίγνεσθαι ὑπάρχειν δοτικὴ (Θεμιστοκλεῖ) τίθεται πρὸς δῆλωσιν τοῦ προσώπου ὅπερ ἔχει τι· τὸ δὲ κτῆμα παράκειται κατ' ὀνομαστικὴν. τὰ μὲν ἐκ γένους] πρόθεσις μετὰ τινος πτώσεως διὰ τοῦ ἄρθρου προτασσομένου λαμβάνει δύναμιν οὐσιαστικοῦ σημαίνοντος ὅλως γενικὴν σχέσιν πράγματος· οἷον, τὰ παρ' ἐμοὶ=ἡ ἐμὴ θέσις, ἡ ἐμὴ κατάστασις· τὰ ἐκ τοῦ γένους=ἡ θέσις ἡ κατάστασις τοῦ γένους· κυρ. πᾶν τὸ ἐκ τοῦ γένους τοῦ Θεμ. προερχόμενον. Ἡ δὲ σύνταξις Ἀττικὴ, διότι οὐδ. πληθ. ὑποκειμενον συντάσσεται ἐνικῶ ῥήματι. Ἡ χρῆσις τῆς τοιαύτης συντάξεως σπανιότερα παρ' Ὀμήρῳ καὶ Ἰώσι, παρὰ δὲ Ἀττ. εἶνε κανονικὴ καὶ ἀνάγονται εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τὰ ἐναντία, ἅτινα ὅμως δὲν εἶνε πολλὰ. Καὶ δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν τὴν γνώμην, ὅτι οἱ Ἀττικοὶ μετεχειρίζοντο τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος σύνταξιν, θεωροῦντες τὰ ὑπὸ τοῦ ὑποκειμένου ἀναφερόμενα ἄψυχα ὡς σωρὸν πραγμάτων, ἐπισκιαζομένης καὶ συγκριπτομένης τῆς ἀτομικῆς ὑπάρξεως τῶν καθ' ἕκαστα. ἀμαυρότερα] συγκρ. τοῦ ἀμαυρός. Τούτου τὸ ἔτυμον ἐκ τῆς ρίζ. μαρ (μαίρω πρωτοπ. τοῦ μαρμαίρω=λάμπω), μαFr, μαυρ, μαυρός, καὶ μετὰ τοῦ α στερ. ἀμαυρός (=σκοτεινός), ἐξ οὗ καὶ τὸ σήμερον κατ' ἀποκοπὴν καὶ μετὰθεσιν τοῦ τόνου μαῦρος· πρὸβλ. Ἡσυχ. καὶ Σουίδ. Ἡ δὲ γενικὴ σημασία τοῦ «ἀμαυρότερα» μερικεύεται καὶ ὀρίζεται διὰ προσδιορισμοῦ τοῦ κατὰ τι· κυρ. σκοτεινότερα κατὰ τὴν δόξαν, ὅπερ εἶνε περίφρασις τοῦ ἀδοξότερα=ὀλίγον ἀδοξα. Τὸ δὲ συγκριτικὸν ἐνταῦθα δηλοῖ βαθμὸν μικρότερον τοῦ θετικοῦ. Τοῦτο συμβαίνει ὅταν σημαίνηται, ὅτι εἶνέ τι ἀνώτερον τοῦ συνήθους, τοῦ πρέποντος ἢ ἐκείνου ὅπερ περιεμένε τις ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ τοιοῦτον συγκριτικὸν περιορίζει τὴν ιδιότητα, ἣν τὸ θετικὸν ἔχει ἄνευ περιορισμοῦ τινος, τὰ τοιαῦτα συγκριτικὰ ἐλαττοῦντα

ξαν ὑπῆρχε· πατὴρ γὰρ ἦν Νεοκλέους οὐ τῶν ἄγαν ἐπιφανῶν Ἀθήνησι, Φρεαρρίου τῶν δῆμων ἐκ τῆς Λεοντίδος

τὴν σημασίαν τοῦ πρωτοτύπου δηλοῦσι κατώτερον αὐτοῦ. Οὕτω λέγει καὶ ἡ καθομιλουμένη, ἡ ἀσθενὴς εἶνε καλλίτερα, δηλ. ὀλίγον καλά. = Τὰ μὲν περὶ τῆς γενεαλογίας τοῦ Θεμ. ὑπῆρχον ὀλίγον ἐνδοξα. πατὴρ γὰρ ἦν Νεοκλέους] τὰ ῥήματα εἶναι γίγνεσθαι κυρεῖν καὶ τὰ τοιαῦτα συντάσσονται γενικῇ οἴον, Ξεν. Κύρ. Παιδ. 1. 2. 1. α πατὴρ μὲν δὴ λέγεται ὁ Κύρος γενέσθαι Καμβύσου Περσῶν βασιλέως ». Ἡ δὲ τοιαύτη γενικὴ δηλοῖ καταγωγὴν ὅθεν καλεῖται καὶ γενικὴ τῆς καταγωγῆς, καὶ κατηγορηματικὴ, διότι κατέχει θέσιν κατηγορουμένου. Δὲν εἶνε, φρονῶ, ὀρθὸν νὰ ἐξυπακούηται ἔξωθεν ὡς παραλειπόμενον δῆθεν ἐπίθετόν τι ἢ οὐσιαστικόν, εἰς δ' ἂν ἀποδίδονται αἱ γενικαὶ εἰς τὰς τοιαύτας φράσεις· π. χ. ἴδιον, κτῆμα, ἔργον, υἱός, ἀδελφός καὶ εἴ τι τοιοῦτον· διότι τοῦτο ἐμπεριέχεται ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ σχέσει, ἣν ἔχει τὸ ὑποκείμενον πρὸς τὴν κατηγορηματικὴν γενικὴν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ τοιαύτη σχέσις εἶνε διάφορος, διὰ τοῦτο πρὸς σαφήνειαν καὶ ἀποφυγὴν συγχύσεως ἐτέθη καὶ ἡ γενικὴ « πατὴρ », ὀρίζουσα τὴν σχέσιν τοῦ ὑποκ. πρὸς τὴν κατηγορ. γενικὴν. Ὁ δὲ γὰρ αἰτιολογεῖ κυρ. τὴν λέξιν « ἀμαυρότερα ». οὐ τῶν ἄγαν ἐπιφανῶν] γεν. διαιρετικὴ εἰς τὸ Νεοκλέους. Τὸ δὲ ἄγαν σημαίνει ὑπὲρ τὸ δέον ὑπὲρ τὸ μέτρον, πέρα τοῦ πρέποντος· οἴον, ἄγαν ἀγαθός, ὑπὲρ τὸ δέον ἀγαθός, εὐήθης, ἡλίθιος· πρβλ. καὶ τὸ τοῦ Πιπτακοῦ ἀπόφθεγμα α Μῆδεν ἄγαν » σημαίνον, ὅ,τι δι' ἄλλων λέξεων « τὸ πᾶν μέτρον (ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ « μέτριον ») ἄριστον »· ὅθεν δηλοῖ συνήθως ἡ μετὰ τοῦ ἄγαν φερομένη λέξις ἀπρεπὲς τι. Ἐνταῦθα ὅμως τὸ ἄγαν κεῖται ἀντὶ τοῦ λίαν, πά· νυ· διότι οἱ μεταγενέστεροι συγγραφεῖς, ἐν οἷς συγκαταλέγεται καὶ ὁ Πλούταρχος δὲν εἶνε λίαν ἀκριβεῖς περὶ τὰ τοιαῦτα· καὶ ἀποτελεῖ περιφρασιν τοῦ ὑπερθ. « τῶν ἐπιφανεστάτων » = διότι εἶχε πατέρα τὸν Νεοκλέα οὐχὶ ἐκ τῶν λίαν ἐπισήμων ἐν Ἀθήναις. Φρεαρρίου τῶν δῆμων] ὁ δημότης Φρεάριος, καὶ παρὰ μὲν τοῖς πλείστοις τῶν ῥητόρων γράφεται δι' ἀπλοῦ ρ, παρὰ δὲ Πλούταρχῳ Θεμ. 1 καὶ 2 κατὰ τὸν Παρισινὸν κώδικα διὰ διπλοῦ ρ. Ὁ δὲ δῆμος οἱ Φρέαροι ἐκ τοῦ ἥρωος Φρεάρου. Ὁ Κλεισθένης ἀντὶ τῶν τεσσάρων τοῦ ἀρχαίου πολιτεύματος φυλῶν κατέστησε δέκα φυλάς τοπικὰς, ὀνομασθείσας ἐκάστης ἐκ τοῦ ὀνόματος ἥρωός τινος Ἀττικῆς. Πᾶσα δὲ φυλὴ ὑποδιερίετο εἰς δέκα δήμους, ὧν ἔσχον τινὲς τὰς ὀνομασίας ἐκ τῶν πρωτεουσῶν αὐτῶν οἴον, Μαραθῶνος, Ἐλευσίνος· ἄλλοι δὲ ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν διαφόρων ἐπιστήμων ἐν αὐτοῖς γενῶν καὶ ἡρώων οἴον, Ἀνδαλίδαι, Βουτάδαι, Φρέαροι. Βραδύτερον δὲ οἱ 100 δῆμοι

φυλῆς, νόθος δὲ πρὸς μητρός, ὥς λέγουσιν

Ἀβρότονον Θρήισσα γυνὴ γένος· ἀλλὰ τεκέσθαι

Τὸν μέγαν Ἑλλησὶν φημι Θεμιστοκλέα.

2 Φανίας μέντοι τὴν μητέρα τοῦ Θεμιστοκλέους οὐ Θραῦ-
ταν, ἀλλὰ Καρίνην, οὐδ' Ἀβρότονον ὄνομα, ἀλλ' Εὐτέρπην

ἐνεκα τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ κῆξησαν εἰς 174. ἐκ τῆς Λεον-
τίδος φυλῆς] ἀντὶ ἀπλῆς κτητικῆς γεν. τίθεται ἡ ἐκ καὶ σπν. ἡ
ἀπὸ, ἵνα δηλωθῇ ἡ ἔννοια τῆς καταγωγῆς σαφέστερον=ὅστις ἦτο
Φρεάρριος ἐκ τῶν δῆμων τῆς Λεοντίδος φυλῆς. νόθος δὲ πρὸς μη-
τρός] ὁ μὲν Πλούτ. λέγει (Περ. 37, 2) «ἀκμάζων ὁ Περικλῆς ἐν
τῇ πολιτείᾳ πρὸ πάντων πολλῶν χρόνων, καὶ παῖδας ἔχων, ὥσπερ εἴ-
ρηται, γυναικίους, νόμον ἔγραψε μόνον Ἀθηναίους εἶναι τοὺς ἐκ δυοῖν
Ἀθηναίων γεγονότας». Κατ' ἄλλους ὁ ῥήτωρ Ἀριστοφῶν ἐπ' ἄρ-
χοντος Εὐκλείδου (403 π. Χ.) ἔγραψε νόμον, ὅτι ὁ ἐκ μητρός ξέ-
νης γεννηθεὶς ἔσται νόθος. Ἀλλ' ἀμφότεροι οὗτοι ἦσαν νεώτεροι τοῦ
Θεμ. ὅθεν νόμος, φαίνεται, τοῦ Σόλωνος περιπεσὼν εἰς ἀχρησίαν,
ἐλάμβανεν ἰσχὺν διὰ νέας προτάσεως. Ἡ δὲ πρὸς μετὰ γεν. σημαί-
νει τὸ ἐκ μέρους ἐπὶ καταγωγῆς=καὶ ἐκ μητρός ἦτο νόθος. ὥς λέ-
γουσι] τὸ ἠρωελεγειον τοῦτο ἔγραψεν Ἀμφικράτης ὁ ποιήσας ποίη-
μα περὶ τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν. Ἀβρότονον] τὸ πλῆρες· ἐγὼ εἰμι
Ἀβρότονον γυνὴ Θρήισσα γένος. Τοῦ ὀνόματος τούτου προτάσσεται
τὸ θηλ. ἄρθρον· οἶον, ἡ Ἀβρότονον, ἡ Γλυκέριον, ἡ Δόρκιον, ἡ Χρύ-
σιον κτλ. Οὕτω δ' ἐκάλουν συνήθως οἱ Ἑλληνες ὑποκοριζόμενοι τὰς
ἐταίρας καὶ τὰς δούλας. Θρήισσα] παρὰ τὸ Θράϊξ, Ἴων. Θρήϊξ Θρήϊκος,
καὶ Θρηῖκια, ἐξ οὗ Θρήισσα Θρηῖσσα, Θρηῖσσα.=Ἡ Ἀβρότονον γυνὴ
εἶμαι ἐκ Θράκης κατὰ τὴν καταγωγὴν. ἀλλὰ] ἐτέθη ὅπως δείξῃ
τὴν ἀντίθεσιν τούτων πρὸς τὴν καταγωγὴν τῆς γυναίκος. τεκέσθαι]
μέσ. ἀόρ. 6' τοῦ τίκτω—ἔτικτον—τέζομαι—ἔτεκον—τέτοκα· τὰ
δὲ λοιπὰ συμπληροῦνται ἐκ τοῦ γεννῶ. Ὁ δὲ μέσ. ἀόρ. 6' ἐτεκόμην
ποιητ. Ῥίξ. τεκ, τέκος, τόκος, τέκνον, τέχνη, τείχος (τέχιος), τοῖ-
χος, τιτέκω, τίκτω (συγκοπὴ τοῦ ε καὶ μεταθέσει τοῦ τ). Διαφέρει
δὲ τὸ τίκτειν τοῦ γεννᾶν· διότι τὸ μὲν λέγεται συνήθως περὶ γυ-
ναικός, τὸ δὲ γεννᾶν περὶ ἀνδρός· ὅθεν καὶ γεννήτωρ καὶ γενέτης
ὁ πατήρ. Ἑλλησι] δοτ. χαριστικὴ δηλοῦσα τὸ πρόσωπον, ὑπὲρ οὗ
ἐγέννησε τὸν περίφημον Θεμ.=ἀλλὰ λέγω ὅτι ἐγέννησα διὰ τοὺς
Ἑλληνας τὸν μέγαν Θεμιστοκλέα.

2. Φανίας] περιπατητικὸς φιλόσοφος ἐξ Ἑρεσσοῦ τῆς Λέσβου, μα-
θητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ φίλος τοῦ Θεοφράστου. Συγγράψαντος
αὐτοῦ ἱστορίαν, ἀποσπάσματα σώζονται παρὰ Μυλλέρῳ. Καρίνην]

χετο νοθεία διὰ τὴν μητέρα θνητὴν οὖσαν) ἔπειθέ τις ας ὁ
Θερμιοτοκλῆς τῶν εὖ γεγονότων νεανίσκων καταβαίνοντας

ὁ καὶ εἶνε ὁμοιοματικὸς=ὁμοίως καὶ ἐκεῖνος. γνήσιος] παρὰ τὸ
γένος, γενέσιος, γνήσιος, κυρ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸ γένος. Ὁ δὲ Ἑρα-
κλῆς οὐκ ἦν γνήσιος· διότι ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀλκμή-
νης γυναικὸς τοῦ Ἀμφιτρώωνος βασιλέως τῶν Θηβῶν=ἐπειδὴ καὶ
ὁ Ἑρακλῆς ἐκεῖνος δὲν ἦτο γνήσιος μεταξὺ τῶν θεῶν. ἀλλ' ἐνείχε-
το νοθεία] ὁ μὲν ἀλλὰ καλεῖται θετικὸς, καὶ χρησιμεύει εἰς τὴν
κατ' ἄρσιν καὶ θέσιν σύνδεσιν δύο προτάσεων τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ἐκ-
φραζουσῶν. Ἡ φράσις, ἐνείχετο νοθεία, σημαίνει κυρ. εἶχεν ἑαυτὸν
ἐν νοθείᾳ, ἐκράτει ἑαυτὸν στερεὰ ἐν νοθείᾳ, ὅθεν εἶχε τὸ ὄνειδος τῆς
νοθείας· ὡς ἐνείχετο ὄνειδει=εἶχεν ὄνειδος. Σχηματίζεται τὸ ῥῆμα
ὑπὸ τῶν δοκίμων ὡς ἐξῆς: ἐνέχομαι—ἐνειχόμεν (ἐκ τῶν συνθέτων
διπλῆν αὐξήσειν λαμβάνει τὸ ἀνέχομαι καὶ ἀμπέχω)—ἐνέξομαι—
ἐνεσχόμεν (ἅπαντ' ὡς παθ. καὶ μέσ.)—ἐνέσχημαι. Ῥίζ. σεχ, τὸ
μὲν σ τρέπεται εἰς δασεῖαν φυλαττομένην εἰς τὸ ἔξω ἐκτός, τὸ δὲ
ἔχω (σανσχετ. sah—θ) ἐψιλώθη διὰ τὸ ἐπόμενον δασὺ χ' (ἀντὶ
ἔχω)· τὸ δὲ ε συγκόπτει εἰς τὸν ἄορ. ἔσχον, μέλ. σχήσω καὶ πρκ.
ἔσχηκα, οἵτινες προσλαβάνουσιν ε προσχηματισμόν.=ἀλλ' ὧνε-
δίξετο ὡς νόθος ἕνεκα τῆς μητρός του, ἥτις ἦτο θνητὴ· τῶν εὖ γεγο-
νότων] γεν. διαιρητικὴ εἰς τὸ τινάς· αἱ δὲ φράσεις, εὖ ἢ καλῶς γεγο-
νότες=ἔχοντες καλὴν καταγωγὴν, οἱ γνήσιοι· ἀντιθ. κακῶς γεγονό-
τες=ἔχοντες κακὴν ἢ κοινὴν καταγωγὴν. Σχηματίζεται γίγνομαι
(ἐκ τοῦ γι-γένη-μαι)· καὶ γίνομαι ἀπὸ τοῦ 290 π. Χ. καὶ ἐξῆς ὡς
φαίνεται ἐξ Ἀττικῶν ἐπιγραφῶν.—ἐγιγνόμεν—γενήσομαι—ἐγε-
νόμεν—γεγέννημαι καὶ β' γέγονα χρησιμεύων καὶ ὡς πρκ. τοῦ εἰμί·
οἶον, «κακά γέγονε, καὶ ἔστι καὶ ἔσται».—ἐγεγενήμην καὶ β'. ἐ-
γεγόνειν. Δὲν εἶνε ὀρθὴ ἡ λεγομένη διαφορὰ, ὅτι ὁ μὲν γέγονα ἀνα-
φέρεται εἰς τὴν ἀρχὴν, ὁ δὲ γεγέννημαι εἰς τὰ γεγονότα· διότι ὁ μὲν
Θουκυ. ποιεῖται χρῆσιν μόνον τοῦ γεγέννημαι, ὁ δὲ Πλάτων πάντοτε
τοῦ γέγονα. νεανίσκων] ὑποκορ. τοῦ νεανίας=νεὸς τὴν ἡλικίαν.
Ῥίζ. νεF, λατ. novus, νέος, νε-ανίας, νεανίσκος. καταβαίνοντας]
τὸ καταβαίνω σημαίνει κυρ. βαίνω ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω, ἔτι
δὲ «καταβαίνειν εἰς πόλεμον» λέγεται ἐπὶ τοῦ χαμηλότερον κει-
μένου πεδίου τῆς μάχης, ἐξ οὗ καταβαίνω εἰς ἀγῶνα=προσέρχο-
μαι ν' ἀγωνισθῶ. Οἱ δὲ τούτου εὐχρηστοὶ χρόνοι εἶνε: καταβαίνω—
κατέβαινον—κατέβηκα—κατέβην—καταβέβηκα—κατεβέβη-
κεν. Ἀντὶ τοῦ βῆθι εὐρίσκεται ἐν συνθέσει καὶ παρὰ ποιητ. βᾶ, ὡς
κατάβα, ἔμβα. Ὁ δὲ πρκ. παρὰ ποιητ. εἰς τὰ δυνικά καὶ πληθ.
συγκόπτεται ὡς ὁ πρκ. τοῦ ἴστημι. Ῥίζ. βα, βά-ν-jw βαίνω λατ.

εἰς τὸ Κυνόσαργες ἀλείφεσθαι μετ' αὐτοῦ. Καὶ τούτου γε-

venio. Ἐπειδὴ πολλὴ γίνεται χρῆσις τοῦ j ἐν τῇ παραγωγῇ τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων, λέγομεν ὀλίγα περὶ τούτου. Ἡ ἀρχαία Ἑλλ. γλῶσσα περιεῖχεν ἐκτὸς τῶν γνωστῶν γραμμάτων καὶ τὸ j (ἰώτ), ὅπερ εὐρισκόμενον ἐν τῇ Σανσκριτικῇ καὶ Λατινικῇ διετηρήθη καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἐπὶ μακρὸν χρόνον, ὡς μανθάνομεν ἐκ μεταγενεστέρων ὠρισμένων μαρτυριῶν καὶ ἐπιγραφῶν. Ἔτι δὲ συνετέλεσεν εἰς τὸν σχηματισμὸν πλείστων ὀνομάτων καὶ ῥημάτων. Τῆς φωνῆς ταύτης ἔχνη φαίνονται ἔτι ἐν τῇ δημῳδῇ ἡμῶν γλῶσσῃ· οἶον, jα-πρὸς, jατρεύω, jατρικόν· καὶ jαλί, ἀντὶ ὕελος· χωρὶν ἀντὶ χωρίον, καὶ χωρjάτης ἀντὶ χωριάτης. Ἐν δὲ τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλην. γλῶσσῃ ὑπέστη τὰς ἐξῆς μεταβολάς. Ἐξέλιπε τὸ j ἐν ταῖς καταλήξεσι τῶν περισπωμένων ῥημάτων· οἶον, δαμάjω δαμάω, φορέjω φορέω· σφjζεται δὲ ἐν τῇ δημῳδῇ γλῶσσῃ, διότι λέγομεν πεινάjω ἀντὶ πεινάω, τηράjω ἀντὶ τηράω. Εἰς δὲ τὰ ῥήματα τῆς γ' συζυγίας ἐ-πράπη εἰς ν' οἶον, δηλῶνω ἀντὶ δηλόjω, χρυσῶνω ἀντὶ χρυσόjω. Καὶ εἰς τὰ ὑγρόληκτα ἀντὶ νὰ τραπῇ εἰς αὐτὰ ταῦτα ὡς ἐν τῇ Ἀτ-τικῇ ἐπράπη εἰς ν' οἶον στέλνω ἀντὶ στέλjω καὶ Ἀττ. στέλλω. Μετὰ δὲ τῶν οὐρανικοφώνων τὸ j τῆς καταλήξεως τρέπεται εἰς δύο σσ ἢ ττ· οἶον ὀρύσσω ἀντὶ ὀρύjω, πράσσω ἀντὶ πράjω. Οὕτω καὶ τὰ συγκριτικὰ εἰς ὧν τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα οὐρανισκῶνον· οἶον, ἐλάσσω ἀντὶ ἐλάjω, ἥττων ἀντὶ ἥκjω. Μετὰ δὲ τῶν ὀδοτοφώνων τρέπεται μόνον εἰς δύο σσ· κορύσσω ἀντὶ κορύjω, λίσσομαι ἀντὶ λίτjομαι. Ἔτι δὲ τὸ j εἰς ι τρεπόμενον μετατίθεται εἰς τὴν παραλήγουσαν· οἶον, φθείρω ἀντὶ φθέρjω, ὀφείλω ἀντὶ ὀφέλjω, βαίνω ἀντὶ βάνjω. ἀλείφεσθαι] μέσ. διάμεσον, ἀλείφειν ἑαυτοὺς διὰ τοῦ ἀλείπτου. πρβλ. Περ. 4, 2. Οἱ νέοι ἀλειφόμενοι ἐλαίῳ ἐγυμνάζοντο· ὅθεν ἐν ταῦθα δηλοῦν τὴν προτέραν ἐνέργειαν παριστᾷ συνεκδοχικῶς τὴν ὅλην γύμνασιν ἀντὶ τοῦ ἀσκεῖσθαι, γυμνάζεσθαι. Οἱ ἀθληταὶ πρὸ τῆς εἰσόδου αὐτῶν εἰς τὴν παλαίστραν ἠλείφοντο ἐλαίῳ με-μιγμένῳ λεπτοτάτῃ τινὶ κόνει, ἵνα κλείοντες τοὺς πόρους τοῦ σώματος ἐμποδίζωσι τὸν πολὺν ἰδρῶτα, καὶ τὴν ἐκ τούτου προερχομένην ἀδυναμίαν. Ἐχρίοντο δὲ καὶ μετὰ τὴν ἀσκήσιν πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἰσχύος τοῦ δέρματος καὶ τῶν νεύρων, τοῦτο δ' ἐλέγετο ἀπο-θεραπεία. Τὸ δὲ ῥῆμα σχηματίζεται ὡς ἐξῆς : παθ. καὶ μέσ. ἀλείφομαι—ἠλειφόμην—ἀλείφομαι—ἠλειψάμην—ἀλήλιμμαι—ἀλειφθήσομαι—ἠλείφην. Ρίζ. λιπ. λίπος, καὶ μετὰ α προτακτ. ἀλιπ, ἀλεπ, ἀλέφjω, ἀλείφω—δ Θεμ. κατέπειθέ τις ἐκ τῶν ἐχόντων γνησίαν καταγωγὴν νεανίσκων, μεταβαίνοντες εἰς τὸ Κυνόσαργες νὰ γυμνάζωνται μετ' αὐτοῦ. μετ' αὐτοῦ] ἐπὶ πλαγίας ἀντανακλά-

νομένου δοκεῖ πανούργως τὸν τῶν νόθων καὶ γνησίων διορισμὸν ἀνελεῖν. 3 Ὅτι μέντοι τοῦ Λυκομιδῶν γένους μετεῖχε δῆλός ἐστι· τὸ γὰρ Φλυῆσι τελεστήριον, ὅπερ ἦν Λυκομιδῶν κοινόν, ἐμπρησθὲν ὑπὸ τῶν βαρβάρων αὐτὸς ἐπε-

σεως τίθενται αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι· συνηθέστερον δὲ τίθενται καὶ αἱ πλάγαι τῆς αὐτὸς ἐπὶ διηγηματικοῦ λόγου, ὅταν ὁ λόγος ἀναφεῖται οὐχὶ ὑπὸ τοῦ ὑποκ. τῆς προτάσεως, ἀλλὰ ὑπὸ τοῦ γράφοντος ταῦτα Πλουτάρχου. πανούργως] σημαίνει τὸν ἐπιτήδιον νὰ πράξῃ πᾶν ἔργον καλὸν ἢ κακόν· « διὸ καὶ τοὺς φρονίμους δεινούς καὶ πανούργους φαρὲν εἶναι ». Ἀριστοτ. ἡθ. 6, 12· συνήθως ὁμως λέγεται ἐπὶ κακῆς σημασίας· τὸ δὲ ἐπὶ τούτου δηλοῖ τρόπον δόλιον καὶ ἀπατηλόν. δοκεῖ] συνήθως εὐρηται προσωπικῶς ὡς ἐνταῦθα, σπανιώτερον δὲ ἀπροσώπως· καὶ τὸ μὲν προσωπικὸν παραφράζεται διὰ τοῦ « φαίνεται ὅτι », τὸ δὲ ἀπρόσωπον διὰ τοῦ « φαίνεται εὐλογον ». Σχημ. δοκῶ—ἐδόκουν—δόξω—ἔδοξα—δέδοκται—ἐδέδοκτο. Τὸ δὲ δοκεῖν διαφέρει τοῦ φαίνεσθαι, ὅτι τὸ μὲν φαίνεσθαι σημαίνει φανέρωσιν τοῦ ὄντος· ὅθεν « φαίνεσθαι καὶ ἀληθές εἶναι » λαμβάνονται πολλάκις ὁμοῦ ὡς ταυτόσημα· οἷον, « ἔστιν ἀληθὴ καὶ φαίνεται » Δημ. κατὰ Κόνωνος. Τὸ δὲ δοκεῖν σημαίνει δοξασίαν, ἥτις ἐνδέχεται νὰ ἦνε ψευδής· ὅθεν « δοκεῖ φαίνεσθαι » λαμβάνονται ἐνίοτε ὁμοῦ, ὅπου δηλοῦται δόκησις τοῦ φαίνεσθαι τοιοῦτον ἢ τοιοῦτον. Ξεν. Κύρ. Παιδ. 8, 3, 14· « δόξαι μέγαν τε καὶ καλὸν φανῆναι τὸν Κύρον » = Καὶ ἂν οὗ τοῦτο ἐγένετο, φαίνεται ὅτι διὰ πανουργίας κατήργησε τὴν διάκρισιν τῶν νόθων καὶ γνησίων. 3. Μέντοι] συντίθεται ἐκ τοῦ βεβαιωτικοῦ μὲν ἐνισχυθέντος διὰ τοῦ τοι· καὶ ἐκφράζει ἀπλῶς βεβαίωσιν ἀντὶ τοῦ· ἀληθῶς, τῷ ὄντι· ἢ ἰσχυράν ἐναντίωσιν=ὁμως. δῆλός ἐστι] ἀντὶ δῆλόν ἐστι τοῦτο, ὅτι ὁ Θεμ. μετεῖχε· μετετράπη δὲ ἡ ἀπρόσωπος σύνταξις εἰς προσωπικὴν πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ προσώπου. Καὶ ἀντὶ τοῦ συνεπτύγμενου « δηλοῦται τοῦτο » ἔχει τὸ ἀνεπτύγμενον « δῆλόν ἐστι », πρὸς ζωηροτέραν παράστασιν τῆς ὑπάρξεως· « Ὅτι ὁμως ὁ Θεμ. κατήγετο ἐκ τοῦ γένους τῶν Λυκομιδῶν, τοῦτο εἶνε φανερόν. τὸ γὰρ Φλυῆσι τελεστήριον] ὁ δῆμος ἐκαλεῖτο οἱ Φλυεῖς, καὶ Φλυαί, τὸ πρῶτον εἰς τὴν Κεκρωπίαν, εἴτα εἰς τὴν Πτολεμαῖδα φυλὴν ἀνῆκων· ὁ δὲ κατ. Φλυεὺς καὶ Φλυάσιος· ἐπὶ. Φλυῆθεν καὶ Φλυῆσι. Τελεστήριον σημ. τόπον ἱεροτελεστίας, ναόν, ἐν ᾧ ἐτελοῦντο τὰ Ἑλευσίνια μυστήρια. ἐμπρησθὲν] ἀόρ. παθ. τοῦ ἐμπύμπρημι (πυρπολῶ), σπανίως δὲ ἀπαντᾷ ἀπλοῦν συνήθ. σύνθετον=ἐνεμπύμπρην καὶ περισπωμένως ἐνεμπύμπρων—ἐμπρήσω—ἐνέπρησα. Παθ. ἐμπύμπρημαι—ἐνεπρήσθην, τᾶλλα εἶνε ποιητ. καὶ μετγν. Ρίζ. πρᾶ, συγγ.

σκεύασε καὶ γραφαῖς ἐκόσμησεν, ὡς Σιμωνίδης ἱστορήκεν.

II. Ἔτι δὲ παῖς ὢν ὁμολογεῖται φορὰς μεστὸς εἶναι, καὶ τῇ μὲν φύσει συνετὸς, τῇ δὲ προαιρέσει μεγαλοπράγμων

τῇ πραθ, περθ (πέρθω), πί-μ-πρη-μι. Ἡ παρατήρησις γραμματικῶν τινων ἐσχάτως μεταγενεστέρων (Σουΐδα, Μοσχοπούλου κτλ.), ὅτι τὰ πίμπρημι καὶ πίμπλημι συντιθέμενα μετὰ τῆς ἐν ἀποδόλλουσι τὸ μ τῆς ρίζ. διὰ τὸ κακὸφῶνον, καὶ γίνονται ἐμπίπρημι καὶ ἐμπίπλημι, ἐξελέγχεται ὅλως ἀσύστατος καὶ ψευδής· μόνοι δὲ γνήσιοι τύποι εἶνε οἱ προενηγεμένοι μετὰ τοῦ ριζικοῦ μ· ἐμπίμπρημι καὶ ἐμπίμπλημι. Ἡ δὲ μετοχὴ αἰτιολ. ἐπεσκεύασεν] ἡ ἐπὶ σημαίνει τὸ ἐπάνω, δηλ. κατεσκεύασεν ἐπὶ τοῦ πυρποληθέντος=διότι ὁ ἐν τῷ δῆμῳ Φλυέων ναὸς, ὅστις ἦτο κοινὸν κτῆμα τῶν Λυκομιδῶν, πυρποληθεὶς ὑπὸ τῶν βαρβάρων, αὐτὸς ὁ Θεμ. ἐπεσκεύασε καὶ διὰ ζωγραφικῶν ἐκόσμησεν αὐτόν. ὡς Σιμωνίδης] ἄλλος τοῦ ποιητοῦ ὁ ἱστορικός· Διογ. Α, Α, 5. Διὰ τῆς ὁμοιοματικῆς ταύτης προτάσεως δηλοῦται τὸ κύρος τῶν εἰρημένων. ἱστορήκεν] ἱστορέω κυρ. ἰδὼν τι ἰδίῳις ὀφθαλμοῖς διηγοῦμαι, ἡ μαθὼν τι καλῶς διηγοῦμαι. Ρίζ. Fiδ. (λατ. video), ἴσ-αμι (γνωρίζω), ἴσ-τωρ, ἱστορέω=καθὼς ὁ ἱστορικός Σιμωνίδης βεβαίῳι.

II. Τὰ περὶ ἀνατροφῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ Θεμιστοκλέους, παρέχοντος καὶ ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ δείγματα μεγαλοφύας.

1. Ἔτι δὲ παῖς] κυρ. παῖς ὡς ἔτι εὐρηται παρὰ ποιηταῖς. Ἐννοεῖται ἡ παιδικὴ ἡλικία μέχρι τοῦ 14 ἔτους, ἐξ οὗ λέγεται ἐφηβος ἡ μεираκίον, εἴτα δὲ ἀνὴρ, πρεσβύτης κτλ. Ὁ δὲ μεταβατικός· διότι μεταβαίνει εἰς νέον ἀντικείμενον. ὁμολογεῖται] παρασύνθετον ἐκ τοῦ ὁμόλογος· τοῦτο δὲ παρὰ τὸ ὁμοῦ λέγω, κυρ. λέγω τὸ αὐτὸ ὅπερ καὶ ἄλλος τις, ὅθεν συμφωνῶ τινι, παραδέχομαι τι. Ἐννοεῖται ποιητικὸν αἴτιον ὑπὸ πάντων τῶν περὶ αὐτοῦ γραψάντων· καὶ διὰ τοῦ ῥήματος τούτου ἐκφέρεται ἰσχυρὰ βεβαίωσις, ἥτις οὐδεμίαν περιέχει ἀντίρρησην. Ὁ δὲ ἱστορικός ἐνεστῶς ἐτέθη πρὸς ζωηροτέραν παρὰ τὰς τῶν παρελθόντος ὡς παρόντος. Εὐρηται δὲ καὶ ἀπρόσωπος τούτου σύνταξις, ὅτε ἅπαντες οἱ προσδιορισμοὶ τοῦ ὑποκ. τίθενται εἰς αἰτιατικὴν. μεστὸς φορὰς] τὸ μεστὸς ὡς πληρωτικὸν γεν. συντάσσεται· τὸ δὲ φορὰ ἐκ τοῦ φέρω δηλοῖ τὴν φέρουσαν δύναμιν, ἐν ᾗ ἔγκειται ἡ ἔννοια τοῦ ἀτάκτως καὶ ἀρρυθμῶς. συνετὸς] παράγεται ἐκ τοῦ συνιέναι, σημαίνοντος κυρ. βάλλιν τι ὁμοῦ, ἐξ οὗ ἐννοεῖται· ὅθεν σύνεσις κυρ. συνάντησις, καὶ μτφρ. νοητικὴ δύναμις· καὶ συνετὸς ὁ ἔχων νοῦν. Διαφέρει δὲ τοῦ φρονίμου· διότι ἡ μὲν σύνεσις τοῦ

ἡ συνηγορία τῶν παίδων. 2^ο ὅθεν εἰώθει λέγειν πρὸς αὐτὸν ὁ διδάσκαλος ὡς «οὐδὲν ἔση, παῖ, σὺ μικρόν, ἀλλὰ μέγα πάντως ἀγαθὸν ἢ κακόν». Ἐπεὶ καὶ τῶν παιδεύσεων τὰς μὲν

μαυτὸν ἀντὶ τοῦ : γράφω λόγους ἀποτεινόμενος πρὸς ἑμαυτὸν, ὅθεν κατ' ἰδίαν λόγους συντάττω = ἀλλ' εὐρίσκετο νὰ μελετᾷ λόγους τινάς, καὶ κατ' ἰδίαν νὰ συντάττῃ πρὸς ὠφέλειάν του τοιοῦτους. συνηγορία] ἐκ τῆς τοῦ ὁμοῦ προέρχεται ἡ τῆς βοθείας σημασία τῆς σύν. Συντακτικῶς εἶνε κατηγορούμενον, ὅπερ δὲν συμφωνεῖ κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν πρὸς τὸ ὑποκ. υοί λόγοι· διότι εἶνε οὐσιαστικόν=Οἱ δὲ λόγοι οὗτοι ἦσαν κατηγορία ἢ ὑπεράσπισις τινος ἐκ τῶν παίδων.

2. [Ω:] μετὰ λεκτικὸν ἐτέθη τὸ εἰδικόν ὡς, δηλοῦν οὐχὶ πραγματικὸν γενόμενον, ἀλλ' ἀμφίβολον καὶ ὑποσκέψιν καθυποβαλλόμενον. οὐδὲν ἔση, παῖ, σὺ μικρόν] φέρεται εἰς ὅρις. ἂν καὶ προηγεῖται παρωχημένος· διότι ἡ πρότασις παρίσταται ὡς ἀνεξάρτητος καὶ αὐτολεξεῖ, ὡς εἶπεν αὐτὴν ὁ διδάσκαλος. Τὸ δὲ κατηγ. δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκ. κατὰ γένος, σημαῖνον γενικὸν καὶ ἄριστον. Φαίνεται δὲ ἡ πρότασις συνεπτυγμένη, καὶ προληπτικῶς τὸ ἀντικ. τῆς ἐπομένης προτάσεως ἐτέθη κατηγ. τῆς προηγουμένης : οὐδὲν σὺ, παῖ, ἔση τοιοῦτος, ὥστε ποιῆσαι μικρόν τι, ἀλλὰ μέγα πάντως ἀγαθὸν ἢ κακόν. ἀλλά] διὰ τῆς ἀντιθετικῆς ταύτης προτάσεως ἐπεξηγεῖται τὸ γενικὸν καὶ ἄριστον, «οὐδὲν μικρόν» = ὅθεν συνείθιζε νὰ λέγῃ πρὸς αὐτὸν ὁ διδάσκαλός του, ὅτι «οὐδόλως, ὦ παῖ, σὺ θὰ ἦσαι μικρόν τι, ἀλλὰ καθόλου μέγα καλὸν ἢ κακόν». Ἐπεὶ] οἱ Ἕλληνες μεταχειρίζονται τὸ ἐπεὶ συχνότατα, καὶ ὅπου ἡ αἰτιολογικὴ πρότασις δὲν εἶνε ὑποτεταγμένην τι μέλος τῆς κυρίας, ἀλλὰ ἰσοδυναμεῖ μᾶλλον πρὸς τὴν διὰ τοῦ γὰρ παρατεταγμένην κυρίαν πρότασιν. Καὶ ἐνταῦθα ὁ ἐπεὶ δὲν δηλοῖ τὴν αἰτίαν τῆς προηγηθείσης ἐννοίας, ἀλλὰ τὴν τῆς νοουμένης, καὶ εἰσηγεῖται ὡς καὶ ὁ γὰρ τὴν πρότασιν ὡς γραμματικῶς κυρίαν· ὅθεν τὸν ἐπεὶ παραφράζομεν διὰ τοῦ, δηλὸν ὅτι, καθόσον. Πρέπει δὲ ἡ αἰτιολογούμενη νὰ νοηθῇ ἐκ τῆς τοῦ λόγου συναφείας : τοῦτό ἐστι δῆλον· ἡ τοῦτο ἔλεγεν ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, ἐπεὶ καὶ τῶν παιδεύσεων κτλ. καὶ τῶν παιδεύσεων] ὁ μὲν καὶ εἶνε ἐπιδοτικός, ἡ δὲ γενικὴ τοῦ διηρημένου ὅλου εἰς τὰ μέρη : τὰς μὲν ἡθοποιοὺς ἢ τὰς σπουδαζομένας κτέ. Ἡ δὲ παιδευσις παρ' Ἕλλησιν ἐδηλοῦτο διὰ τῶν λέξεων, γράμματα, μουσικὴ καὶ γυμναστικὴ. Διὰ μὲν τῆς λέξεως γράμματα ἐννοεῖται ἡ ἀρχὴ τῆς παιδείας, ἡ γνῶσις τῶν γραμμάτων, δηλ. ἡ ἀνάγνωσις καὶ γραφὴ, ἅτινα οἱ γραμματισταὶ ἐδίδασκον. Διὰ δὲ τῆς μουσικῆς πᾶσα ἡ λεγομένη παρ' ἡμῖν παιδεία, καὶ πᾶσα ἐπιστήμη καὶ τῆς μου-

ἡθοποιούς, ἣ πρὸς ἡδονὴν τινα καὶ χάριν ἐλευθέριον σπουδαζομένης ὀκνηρῶς καὶ ἀπροθύμως ἐξεμάνθανε· τῶν δ' εἰς σύνεσιν ἢ πρᾶξιν λεγομένων δῆλος ἦν ὑπερορῶν παρ

σικῆς συμπεριλαμβανομένης· διότι διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ποιητῶν στενῶς τὰ γράμματα συνεδέοντο, καὶ ἀδιαχώριστα ἦσαν τῆς μουσικῆς, ἥτις πρᾶνυσσα τὰς νεανικάς ὁρμὰς εὐδίδακτοτέρας ἀναδεικνύει καὶ ἐπεικαστέρας τὰς ψυχὰς καὶ πρὸς τὴν τῆς ἀρετῆς ἀπόκτησιν ἀρμόδιωτέρας. Αἰσχρὸν δὲ καὶ ἀνελεύθερον ἐνομιζέτο ἡ ἀγνοία τῆς μουσικῆς. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεμ. ἐν ταῖς ἐλευθερίοις λεγομέναις συναναστροφαῖς ἐχλευάζετο, ὅτι δὲν ἐγνώριζε μουσικὴν. Οἱ δὲ διδάσκοντες μουσικὴν τοὺς παῖδας ἐλέγοντο κιθαρισταί, οἵτινες ἐτιμῶντο πλείονος ἢ οἱ γραμματισταί. Ἡ δὲ γυμναστικὴ ἐνισχύουσα τὸ σῶμα ἀπεργάζεται αὐτὸ ἰκανὸν τὰ ὑπὸ τῆς παιδείας ἐντελλόμενα νὰ διαπράττῃ, δύναμιν καὶ ἰσχύϊν τῇ ψυχῇ προσθέτουσα. ἡθοποιούς] συντίθεται ἐκ τοῦ ποιεῖν τὰ ἥθη, δηλ. ἡ παιδείους ἡ μορφώνουσα τὰ ἥθη καὶ χαρακτηῖρας· τοιαύτη ἐνομιζέτο ἡ μουσικὴ (Περ. 4, 2). πρὸς χάριν] ἀντὶ χάριν καὶ χάριτα· διότι διαφοροῦνται τὰ ἀφωλόγητα μὴ ὀξύτονα· οἷον ἔρις, ἔριδα καὶ ἔριν· κόρυς, κόρυθα καὶ κόρυν. Τὸ δὲ Χάρις (ἡ θεὰ) ἔχει πάντοτε τὴν αἰτ. εἰς α. Ὁ δὲ ἐμπρόθετος προοδιор. σημ. τὸν σκοπὸν τῆς μετοχῆς. Χάρις κυρ. σημ. πᾶν ἐφ' ᾧ τις χαίρει· ἐν γένει δὲ ἀπόλαυσιν τέρψιν ἡδονήν. σπουδαζομένης] σπουδάζομαι πρκ. ἐσπούδασμαι, τὰ δὲ λοιπὰ μτγν. Γίνεται δὲ παρὰ τὸ σπουδῇ· τοῦτο δὲ παρὰ τὸ σπεύδω (σπυδ') ὅθεν σπουδάζω, εἶμαι ἐν σπουδῇ, ἀσχολοῦμαι περὶ τι σπουδαίως καὶ ἐπιμελῶς, (καὶ ὅχι παίζων)· καθότι εἰς τὴν ἐννοίαν τῆς ταχύτητος παραβλαστάνει ἡ τῆς ἐνασχολήσεως μετὰ σπουδῆς· διότι διὰ τὰ λόγου τινὸς ἄξια σπεύδει τις. ἐξεμάνθανεν] ἡ ἐξ δηλοῖ ἐπίτασιν, ὅθεν ἐκμανθάνειν=ἐντελῶς μανθάνειν· ἀπομανθάνειν=λησμονεῖν, οὔτινος ἡ σημερινὴ γλῶσσα ἔχει τὸ ἐναντίον· ἀπέμαθεν, ἐτελείωσε τὸ μανθάνειν, ἐξέμαθεν, ἐλησμονήσε=Καθ' ὅσον καὶ ἐκ τῶν μαθημάτων τὰ μὲν πρὸς μόρφωσιν τοῦ ἥθους ἢ τὰ σπουδαζόμενα πρὸς τέρψιν τινὰ καὶ εὐθυμίαν ἀρμόζουσιν εἰς ἐλευθέρους ἄνδρας ἀμελῶς καὶ ἄνευ προθυμίας ἐξεμάνθανεν. τῶν δὲ εἰς σύνεσιν] ὁ Blass ὑποσημειοῖ, ὅτι εἶνε ἀνακολουθία· διότι ἐτέθη γενικὴ ἀντὶ αἰτιατικῆς. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν φαίνεται μοι ὀρθόν· διότι τὸ ὑπερορᾶν συντάσσεται ἐνίοτε γενικῇ χάριν τῆς προθέσεως· οἷον, « ὑπερορᾶν ἐποίει τῶν καθεστώτων νόμων τοὺς συνόντας ». Ξεν. Ὁ δὲ Κοραῖς διὰ τὸ δύσληπτον τῆς ἐννοίας μεταβάλλει τὸ κείμενον, ἐξ οὗ ἔτι δυσνόητον καθίσταται τὸ χωρίον· « δῆλος ἦν οὐχ ὑπερορῶν ». Εἶνε δὲ ἡ μετοχὴ ὑπερορῶν κατηγορ· διότι προηγῆται ῥῆμα δηλώσεως σημαν-

ἡλικίαν, ὡς τῇ φύσει πιστεύων. 3 "Οθεν ὕστερον ἐν ταῖς ἐλευθερίοις καὶ ἀστείαις λεγομέναις διατριβαῖς ὑπὸ τῶν πεπαιδευσθαι δοκούντων χλευαζόμενος ἠναγκάζετο φορτικώτερον ἀμύνεσθαι, λέγων ὅτι λύραν μὲν ἀρμόσασθαι καὶ

τικόν: δῆλος ἦν=ἐδηλοῦτο. παρ' ἡλικίαν] ἡ παρὰ σημαίνει τὸ ἐναντίον τῆς ἑαυτοῦ ἡλικίας· δηλ. αὐτός, ἂν καὶ ἦσαν ταῦτα ἄνωτερα τῆς ἡλικίας, ἐθεώρει ἑαυτὸν πολὺ ἄνωτερον τῶν λεγομένων εἰς σύνεσιν ἢ πράξιν=ἐφαίνετο δὲ, ὅτι ἐναντίον τῆς ἡλικίας του ἐνόμιζε κατωτέρας τῶν δυνάμεων του τὰς πρὸς διανοητικὴν ἢ πρακτικὴν μόρφωσιν τοῦ ἀνθρώπου διδασκαλίας. ὡς τῇ φύσει πιστεύων] προσετέθη τὸ ὡς εἰς τὴν αἰτιολ. μ.τ.χ. πρὸς δ' ἡλῶσιν, ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς μετοχῆς παριστάνουμένη ἔννοια εἶνε γνώμη μόνον τοῦ Θεμιστοκλέους=διότι εἶχε πεποιθῆσθαι εἰς τὰ φυσικὰ του προτερήματα.

3. "Οθεν ὕστερον] δηλοῖ, ὅτι τὰ εἰρημένα τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἦσαν σύμφωνα πρὸς τὰ ὕστερον συμβαίνοντα ἐν τῇ ἀνδρικῇ. Τὸ δὲ ὅθεν τίθεται πάντοτε ἐν ἀρχῇ λόγου, ὡς τὸ παρὸν καὶ ἄλλα πολλὰ παραδείγματα διδάσκουσιν ἡμᾶς, ὡς μῦριον ἀναφορικόν. Κακῶς ἄρα ὑπὸ τινων ἤδη τίθεται τὸ ὅθεν μετὰ μίαν ἢ πλείονας λέξεις (διὰ ταῦτα ὅθεν κτλ.) νομιζόντων, ὅτι καθιστῶσιν οὕτω τὸν λόγον κομψότερον καὶ χαριέστερον. ἀστείαις] κτητ. τοῦ ἄστου κυρ. καλεῖται ἀστειὸς ὁ ἐκ τῆς πόλεως, ἐξ οὗ ὁ λέπτως μορφωμένος, κομψὸς εἰς τὸ φέρσιμον. Ἔτι δὲ ἐκαλοῦντο ἀστειοὶ καὶ οἱ κινεῦντες τὸν γέλῳτα μῆτε ἐπὶ τῷ ἑαυτῶν κέρδει μῆτε ἐπὶ βλάβῃ μηδεμίᾳ· πρβλ. Ξεν. Κύρ. 8, 4, 23. "Οθεν διατριβαῖ ἀστειῖαι κυρ. καλοῦνται διασκεδάσεις ἀρμόζουσαι εἰς τοὺς ἀστοὺς, καὶ ἰδίως ἄσματα ἀδόξενα εἰς συμπόσια καὶ εἰς ἄλλας διασκεδάσεις ἐξ ὑπαμοιβῆς. λεγομέναις] αἱ μετοχαὶ «λεγομέναις καὶ δοκούντων» λέγονται μετὰ τινος εἰρωνείας καὶ καταφρονήσεως. χλευαζόμενος] παρὰ τὸ χλεύη, τοῦτο δὲ κατὰ τὸν Βαλκηνάριον ἐκ τοῦ χέλος (=χεῖλος) ὅθεν χλεύη τὸν χεῖλην σεσηρότα, δηλ. τὸν περιστρέφοντα τὰ χεῖλη πρὸς ἐκφράσιν ἐμπαιγμοῦ καὶ περιφρονήσεως· καὶ χλευάζω, ἐμπαίζω, καταφρονῶ. Ὁ δὲ Θωμ. Μάγιστρ. 915, 2 λέγει, «χλευάζω λέγε, χλευασμὸς δὲ μῆκετι ἀλλὰ χλεύη καὶ χλευασία», ὅπερ δὲν εἶνε ὅλως ὀρθὸν ἀλλ' ἐν μέρει· διότι τὸ χλευασμὸς εἶνε Ἀττικόν, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ χλεύη. φορτικώτερον] φορτικός κυρ. ὁ ἀνήκων εἰς φορτίον· συνήθ. περὶ ἀνθρώπου ὁ ἐπαχθής, ὁ διὰ τοῦ τρόπου, τῶν σχημάτων, καὶ ὁμιλιῶν δυσάρεστος. Ἐνταῦθα δὲ διὰ τὴν περιαιτολογία, ἥτις πάντοτε ἀπαρέσκει εἰς τὸ φύσει φίλαυτον ζῶον τὸν ἄνθρωπον. Τὸ δὲ συγκρ. σημαίνει ὀλιγώτερον τοῦ θετικοῦ (πρβλ. 1, 1). ἀμύνεσθαι] φαίνεται, ὅτι τὸ α ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ εἶνε μεταγενεστέρα

μεταχειρίσασθαι ψαλτήριον οὐκ ἐπίστατο, πόλιν δὲ μικράν καὶ ἄδοξον παραλαβὼν ἔνδοξον καὶ μεγάλην ἀπεργάσασθαι. Καίτοι Στησίμβροτος Ἀναξαγόρου τε διακοῦσαι τὸν

προσθήκη, ὡς δεικνύει τὸ λατ. *munio*, καὶ τὰ συγγενῇ Ἑλλ. μύνη καὶ μύνομαι. Τὸ μέσ. ἀμύνομαι σημ. ἀποκρούω ἀπ' ἐμαυτοῦ κακὸν τι, ἐπομένως ὑπερασπίζω ἐμαυτόν. ἔχει εὐχρήστους χρόνους: ἀμύνομαι—ἡμυνόμην—ἀμυνοῦμαι—ἡμυνάμην.—Ὅθεν βραδύτερον, ἐπεὶ εἰς τὰς συναναστροφὰς τὰς λεγομένας ἐλευθερίους καὶ ἀστυκὰς ἐνεπαίζετο ὑπὸ τῶν νομιζόντων ὅτι εἰς αὐτὰς εἶχον παιδευθῆ, ἡναγκάζετο νὰ ὑπερασπίζῃ ἐαυτόν μὲ τρόπον ὀλίγον βέλανυσον. ἀμύσασθαι] ἀρμόττω καὶ σπν. ἀρμόζω παρὰ τὸ ἄρω (σημειωτέον ὅτι τὰ πνεύματα δὲν παρατηροῦνται εἰς τὰς παραγωγὰς καὶ συνθέσεις ὡς διαλεκτικαὶ διαφοραί· πρὸς τὰ μεθ-αύριον, ἐφ-έτος κτλ) ἄρμα, ἀρμός, ἀρμόδιος πρτ. ἤρμοστυν—ἀρμόσω—ἤρμοσα· παθ. καὶ μέσ. ἀρμόττωμαι—ἤρμοσάμην—ἤρμόσθην—ἤρμοσμαι. Σημαίνει δὲ κυρ. συμφωνῶ, καὶ ἐπὶ ὄργάνου ρυθμίζω, χορδίζω. Τὸ δὲ μέσ. περιποιητικόν. ψαλτήριον] ὄργανόν τι μουσικὸν δεκάχορδον ταῦτόν τῇ κιθάρᾳ τῇ πολλὰς χορδὰς ἐχούσῃ. οὐκ ἐπίστατο] συντίθεται ἐκ τῆς ἐπὶ καὶ ἴσταμαι, καὶ εἶνε Ἰωνικὸς τύπος τοῦ ἐρίσταμαι, ὅστις καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς διεσώθη, ἐκλαμβανόμενος ὑπ' αὐτῶν ὡς μὴ σύνθετος. Κατὰ δὲ τὸν Ἀσώπιον τὸ ἐπίσταμαι διὰ τοῦ ἰωνισμοῦ διακρίνεται τοῦ ἐρίσταμαι=ἐρίστημι τὸν ἐμαυτοῦ νοῦν, ἥτοι τὴν προσοχὴν εἰς τι· ὅθεν προσέχω, προσηλοῦμαι εἰς τι. Ἐκ δὲ τῆς σημασίας ταύτης εὐκόλως μεταπίπτει εἰς τὴν σημασίαν τοῦ γινώσκειν, κατανοεῖν· διότι τῇ προσοχῇ ἔπεται ἡ κατανόησις, ἡ γνῶσις· καὶ ἐπιστήμων ὁ ἐπισταμένως μαθὼν τι. Κατὰ δὲ Βουτμ. ἐκ τῆς Fιδ λατ. *video* ἴσ, ἴσμι (γινωρίζω), ἴσμαι, ἴσται· καὶ μετὰ τῆς ἐπὶ ἐπίσταμαι. Κλίνεται δὲ κατὰ τὸ ἴσταμαι: ἐπίσταμαι—ἡπιστάμην—ἐπιστήσομαι—ἡπιστήθην. Φέρεται δὲ καὶ γραφὴ ἀντὶ εὐκτικῆς ὀριστικῆς «ἐπίσταται», ὅτε ὁ λόγος τρέπεται ἐκ πλαγίου εἰς ὀρθὸν=λέγων πρὸς αὐτοὺς, ὅτι δὲν θὰ ἔχῃ μὲν τὴν ἱκανότητα νὰ χορδίζῃ λύραν, καὶ νὰ λαμβάνῃ εἰς τὰς χεῖράς του κιθάραν. ἀπεργάσασθαι] φέρειν εἰς πέρας ἔργον, ἀποτελειώειν· ἡ δὲ ἀπὸ σημ. ἐπίτασιν, δηλ. ἐντελῶς ἐργάζεσθαι. Κλίνεται δὲ ὡς ἐξῆς: ἀπεργάζομαι—ἀπειργάζομην (διφορεῖται· διότι τινὲς μὲν διὰ τῆς εἰ γράφουσιν, ἄλλοι δὲ διὰ τοῦ η)—ἀπεργάσομαι—ἀπειργασάμην—ἀπείργασμαι—ἀπειργάσμην—ἀπεργασθήσομαι—ἀπειργασθην. Καὶ συντάξ. διπλ. αἶτ. ὡς μεταποιητικόν=ἄλλὰ, ἀφ' οὗ παραλάβῃ πόλιν μικράν καὶ ἄδοξον, θὰ ἔχῃ τὴν ἱκανότητα νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ἔνδοξον καὶ μεγάλην. Στησίμβροτος] ἱστορικὸς Θάσιος καὶ σύγ-

Θημιστοκλέα φησὶ καὶ περὶ Μέλισσον σπουδάζει τὸν φυσικόν, οὐκ εὖ τῶν χρόνων ἀπτόμενος· Περικλεῖ γάρ, ὃς πολὺ νεώτερος ἦν Θεμιστεκλέους, Μέλισσος μὲν ἀντεστρατήγει πολιορκοῦντι Σαμίους, Ἀναξαγόρας δὲ συνδιέτριβε. 4Μᾶλλον οὖν ἂν τις προσέχοι τοῖς Μνησιφίλου τὸν Θεμιστο-

χρονος τοῦ Περικλέους, γράψας περὶ Θεμιστοκλέους Θουκυδίδου καὶ Περικλέους. Ἀναξαγόρας] φιλόσοφος Κλαζομένιος γεννηθεὶς τῷ 500 π. Χ. καὶ σύγχρονος τοῦ Δημοκρίτου, Ἐμπεδοκλέους, Ζήνωνος καὶ Παρμενίδου. Μαθηταὶ αὐτοῦ ἐν Ἀθήναις διδάσκοντος ἦσαν ὁ Περικλῆς, ὁ Βύριπίδης καὶ ὁ Θουκυδίδης. Κατηγορηθεὶς δὲ ἐπὶ ἀσεβείᾳ καὶ ἀπαλλαγεὶς τῆς θανατικῆς ποινῆς ὑπὸ τοῦ Περικλέους κατέφυγεν εἰς Λάμφσακον, καὶ ἐκεῖ ἐβδόμηκοντούτης ἐτελείωσε τὸν βίον τῷ 428 π. Χ. = Προσέτι δὲ ὁ Στησίμβροτος λέγει, ὅτι ὁ Θεμ. ἡκροάσθη μέχρι τέλους τοῦ Ἀναξαγόρου. περὶ Μέλισσον] οὗτος ἦν φιλόσοφος Σάμιος καὶ πολιτικὸς ἀνὴρ· μαθητὴς δὲ τοῦ Παρμενίδου καὶ διδάσκαλος Ζήνωνος τοῦ Ἐλεάτου, ἀκμάσας περὶ 440 π. Χ. καὶ ὠφελήσας μεγάλως τὴν πατρίδα διὰ τῆς στρατηγικῆς ἐμπειρίας. Τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἀποσπάσματα μόνον τινὰ διέσωσεν ὁ Σιμπλίκιος. Ἡ δὲ περὶ ἐτέθη πρὸς δῆλωσιν τούτου μετὰ τῶν διαδόχων ἢ ὁμοφρόνων αὐτοῦ. Οὗτος δὲ ἐκαλεῖτο φυσικός· διότι οὗτος ἐκαλοῦντο οἱ ἀρχαιότεροι Ἴωνες καὶ Ἐλεάται φιλόσοφοι, ὡς ἀποδιδόντες τὴν ἀρχικὴν αἰτίαν τῶν πραγμάτων εἰς διάφορα τῆς φύσεως στοιχεῖα· δηλ. εἰς τὸ ὕδωρ, τὸ πῦρ, τὸν ἀέρα κτλ. = καὶ ἐπιμελῶς ἠκολούθησε τοὺς ὁμόφρονες τοῦ Μέλισσου τοῦ φυσικοῦ. ἀπτόμενος] ἄπτομαι—ἠπτόμην—ἄψομαι—ἠψάμην—ἠφθην—ἤμμαι. Ῥίζ. Γαπ συγγ. τῇ cap-io (λαμβάνω), ἀπ-τω (ἄπ-τω), σημ. κυρ. ἄπτω ἐμαυτὸν εἰς τι· ὅθεν ψαύω, πιάνω καὶ μτφρ. διὰ τοῦ νοῦ ἄπτομαι τῶν χρόνων = ὑπολογίζω τοὺς χρόνους. Ὁ δὲ νοῦς· χωρὶς νὰ ὑπολογίσῃ καλῶς τοὺς χρόνους. πολιορκοῦντι] τὸ πολιορκεῖ συντίθεται ἐκ τοῦ πόλιν εἶργω, ἰδ. διὰ στρατεύματων πόλιν τινὰ περικυκλώνω, ὅπως διὰ τῆς στενοχωρίας κυριεύσω αὐτήν, πρτ. ἐπολιόρκειν = πολιορκήσω = ἐπολιόρκησα = διότι κατὰ τοῦ Περικλέους, ὅστις ἦτο πολὺ νεώτερος τοῦ Θεμιστοκλέους, ὁ μὲν Μέλισσος ὠδήγει τὸν στρατὸν, ὅτε ὁ Περικλῆς ἐπολιόρκει τοὺς Σαμίους. συνδιέτριβε] τῷ Περικλεῖ, = ὁ δὲ Ἀναξαγόρας συνέζη μετὰ τοῦ Περικλέους· ἐπομένως ὁ Ἀναξαγόρας ἦν σύγχρονος τοῦ Περικλέους.

4. Ἄν τις προσέχοι] ἐτέθη εὐκτική ἐπὶ δυνητικῆς ἐννοίας, παριστῶσα τὸ δυνατόν γενέσθαι περὶ παρόντων καὶ μελλόντων· ὀριστική δὲ τίθεται περὶ παρελθόντων. Ὁ δὲ δυνητικὸς λόγος εἶνε ἀπόδοσις παραλειπομένου ὑποθετικοῦ· Εἰ βούλοιτό τις ἀνευρεῖν

κλέα τοῦ Φρεαρρίου ζηλωτὴν γενέσθαι λέγουσιν, οὔτε ῥήτορος ὄντος οὔτε τῶν φυσικῶν κληθέντων φιλοσόφων, ἀλλὰ

τὴν ἀλήθειαν. Καὶ συντάσσεται δοτ. καὶ αἶτ.: προσέχοι ἄν τις τὸν νοῦν τοῖς λέγουσι· κυρ. στρέφει τὴν προσοχὴν πρὸς τοὺς λέγοντας. Μνησίφιλος] παρ' Ἡροδ. 8, 57 πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι μάχης φαίνεται σοφὸς σύμβουλος τοῦ Θεμιστοκλέους. Πλουτ. ἠθικ. 795 C: «ὡς Ἀριστείδης Κίμωνα καὶ Μνησίφιλος Θεμιστοκλέα, δυσχεραينوμένους καὶ κακῶς ἀκούοντας ἐν τῇ πόλει τὸ πρῶτον ὡς ἰταμοὺς καὶ ἀκολάστους, ἐπῆραν καὶ ἀνεθάρρυναν». Ζηλωτῆς] κυρ. θαυμαστής, καὶ μετωνυμικῶς μαθητῆς, ὅτι τίθεται τὸ αἷτιον ἀντὶ τοῦ ἀποτελέσματος. Τὸ δὲ τούτου ἔτυμον παρὰ τὸ ζέω ζῆλος, σημαῖνον ζέσιν ψυχῆς, σφοδρὰν ἐμπαθῆ κίνησιν, ἐξ οὗ ζηλώω, ζηλωτής. Ὁ δὲ Κοραῆς λέγει: Διαφέρει ὁ ζῆλος τῆς μιμήσεως ὡς εἶδος γένους· ἔστι γὰρ ὁ ζῆλος μίμησις καλοῦ τινος ὄντος, ἢ γοῦν δοκοῦντος, δι' ἐπιθυμίας καὶ ζέσεως γενομένη, ἢ δημοῖ καὶ τοῦνομα, συνηρημένον παρὰ τὸ ζέελος, καθὰ καὶ τὸ δῆλος παρὰ τὸ δέελος=Λοιπὸν μεγαλειτέραν προσοχὴν δύναται τις νὰ δώσῃ εἰς τοὺς λέγοντας, ὅτι ὁ Θεμ. ἐγένετο μαθητῆς τοῦ Μνησιφίλου τοῦ Φρεαρρίου. ὄντος] εἰμὶ ἐκ τῆς ῥίζης ἐς ἀντὶ ἐσμί, καὶ σανσक्र. ἄσμι (τὸ σ τῆς ῥίζ. ἐνιαχοῦ φυλάττεται πρὸ τῆς καταλήξεως, πολλαχοῦ δὲ ἀποβάλλεται μεταξὺ δύο φωνηέντων)· ὕπ. (ἐσ-ω, ἔ-ω), ὦ· εὐκτ. (ἐσ-ῖην, ἐ-ῖην), εἶην· Προστ. ἔσ-θι· Ἀπρ. εἶναι ἐκ τοῦ ἐσ-ναί· Μτχ. (ἐσ-ὦν, ἐ-ὦν), ὦν· Πρτ. (ἐσ-αν, ἐ-αν), ἦν καὶ ἦ· Μλ. ἔσομαι ἀντὶ ἐσ-σομαι· Ἀόρ. ἐ-γενόμην· Πρκ. γέγονα· Ὑπρ. ἐγεγόνειν=ὅστις δὲν ἦτον οὔτε ῥήτωρ, οὔτε εἰς ἐκ τῶν ὀνομασθέντων φυσικῶν φιλοσόφων. τῶν φυσικῶν] φυσικοὶ καλοῦνται οἱ Ἴωνες φιλόσοφοι, οἵτινες πρῶτοι ἤγειραν τὸ ζήτημα, πόθεν συνέστη ὁ κόσμος. Πρὸς λύσιν τούτου ὁ μὲν Θαλῆς ὡς ἀρχικὴν αἰτίαν τῶν ὄντων ἔλεγε τὸ ὕδωρ. Ὁ δὲ Ἀναξίμανδρος τὸ ἄπειρον, καὶ ὁ Ἀναξίμενης τὸν ἀέρα. Οἱ δὲ Πυθαγόρειοι ἐδέχοντο τοὺς ἀριθμοὺς ὡς τὴν οὐσίαν τῶν ὄντων. Ὁ δὲ Ἐλεάτης Παρμενίδης ἐδέχετο, ὅτι μόνον τὸ ἐν ὑπάρχει, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ πολλὰ· ὁ δὲ μαθητῆς αὐτοῦ ἀρνούμενος τὰ πολλὰ καὶ τὴν κίνησιν, δὲν ἀφίστατο τοῦ ἰδίου διδασκάλου. Τούναντίον ὁ Ἐφέσιος Ἡράκλειτος ἔλεγεν, ὅτι τὰ πάντα ῥέουσι· δηλ. εὐρίσκονται ἐν διηγεκῇ ῥοῇ καὶ μεταβολῇ. Ὁ δὲ Ἐμπειδοκλῆς ὁ Ἀκραγαντῖνος ἀπεφαίνετο, ὅτι ὁ κόσμος συνέστη ἐκ τῶν τεσσάρων γνωστῶν στοιχείων τῆς γῆς, τοῦ ὕδατος, τοῦ ἀέρος, καὶ τοῦ πυρός. Ὁ Δεύκιππος καὶ ὁ Ἀδδηρίτης Δημόκριτος ἔλεγον, ὅτι ὁ κόσμος συνέστη ἐκ τῶν ἀτόμων, ὧν συντιθεμένων μὲν προκύπτει γένεσις, διαλυομένων δὲ φθορά. Ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς φιλοσοφίας ἀναμφιλέτως ὑψηλὴν θέσιν κατέχει ἡ τοῦ Ἀναξαγόρου

τὴν τότε καλουμένην σοφίαν, οὖσαν δὲ δεινότητα πολιτικὴν καὶ δραστήριον σύνεσιν, ἐπιτήδευμα πεποιημένου καὶ διασφύζοντος ὥσπερ αἵρεσιν ἐκ διαδοχῆς ἀπὸ Σόλωνος· ἦν οἱ μετὰ ταῦτα δικανικαῖς μίξαντες τέχναις καὶ μεταγαγόντες ἀπὸ τῶν πράξεων τὴν ἄσκησιν ἐπὶ τοὺς λόγους σοφισταί

θεωρία, ὅστις ἀνεκέρυζε τὸν Νοῦν κοσμήτορα τοῦ παντός. σοφία] ἡ τότε πολυμαθεία ἦν ἠθικὴ καὶ πολιτικὴ ὡς ἡ τοῦ Σόλωνος καὶ τῶν ἄλλων ἐπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος πλὴν τοῦ Θάλητος· πρβλ. Πλουτ. Σολ. 3. τὴν τότε καλουμένην] ὑπάρχει καὶ διάφορος γραφὴ «τὴν καλουμένην». Διὰ τῆς παραλείψεως ὅμως τοῦ «τότε» προέρχεται ἀσάφεια· διότι οἱ σοφοὶ ἦσαν διάφοροι πρὸς τὴν μάθησιν κατὰ τὰς διαφοροὺς ἐποχάς. οὖσαν δὲ] ἀντιτίθεται εἰς τὴν μτχ «καλουμένην». ἐπιτήδευμα] κατηγορ. τοῦ ἀντικ. «σοφίαν». Ἡ δὲ τούτου ἐτυμολογία παρὰ τὸ ἐπιτηδῆς (ἐπιτήδε) κυρ. ἐπὶ τούτῳ, ἐπ' αὐτῷ τῷ σκοπῷ, ἐξ οὗ ἐπιτηδεύω, ἐπιτήδευμα σημαίνειν ἐνασχόλησιν, βιοποριστικὸν ἔργον, ὃ τις μετέρχεται=ἄλλ' εἶχε κάμει ἐπάγγελμα τὴν τότε ὀνομαζομένην μὲν σοφίαν, ἥτις ὅμως πράγματι ἦτον ἱκανότης πολιτικὴ, καὶ ἐνεργητικὴ νοημοσύνη. αἵρεσιν] τὸ αἵρετόν, ἐκλεγεμένον· καὶ σκνδχ. ἡ πρὸ τῆς ἐκλογῆς διανοητικὴ ἐνέργεια, ὁ τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι, ἡ φιλοσοφικὴ αἵρεσις. Τὸ πλήρες : καὶ διασφύζοντος ταύτην ἐκ διαδοχῆς ἀπὸ Σόλωνος, ὥσπερ τις διασφύζει αἵρεσιν τινα φιλοσοφικὴν. Διετηροῦντο οὕτω διαδοχικῶς τὰ φιλοσοφικὰ συστήματα, τὸ Ἀκαδημαϊκόν, Περιπατητικόν κτλ.=καὶ διετήρει αὐτὴν ὡς σύστημα φιλοσοφικὸν διαδοχικῶς ἀπὸ Σόλωνος· (ὡς ἀρχηγοῦ τοῦ φιλοσοφικοῦ τούτου συστήματος). ἦν] ἀναφέρεται εἰς τὴν σοφίαν, καὶ εἶνε πρότασις ἀναφορικὴ προσθετικὴ, τιθεμένη ἀντὶ δεικτ. ἄντων. καὶ συμπερ. συνδέσμου=ταύτην λοιπόν. δικανικαῖς τέχναις] δικανικὸν καλεῖται πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ δίκαιον καὶ τὰς δίκας. Τὸ δὲ τέχνη ἐκ τῆς ῥίζ. τεκ (τεκεῖν)· κυρ. ἔργον χειρωνακτικόν· καὶ ἐν γένει ἐμπειρία, τεχνικὴ δεξιότης. οἱ μετὰ ταῦτα] ἀντὶ οἱ μεταγενέστεροι· δηλ. ὁ Πρωταγόρας, Γοργίας, καὶ οἱ ἄλλοι σοφισταί. ἐπὶ τοὺς λόγους] ἐν ᾧ πρότερον ἡσκοῦντο, ὅπως γίνονται δεινοὶ πολιτικοί, ἤδη ἡσκοῦντο εἰς τοὺς λόγους, ὅπως γίνονται δεινοὶ ῥήτορες. σοφισταί] τὸ ὄνομα σοφιστῆς κατ' ἀρχὰς εἶχε καλὴν σημασίαν, διότι ἐσήμαινε τὸν σοφόν. Διογένης Λαερτ. ἐν προοίμ. 12 «οἱ σοφοὶ καὶ σοφισταὶ ἐκαλοῦντο, καὶ οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ οἱ ποιηταὶ σοφισταὶ καθὰ καὶ Κρατῖνος ἐν Ἀρχιλόχῳ τοὺς περὶ τὸν Ὀμηρον καὶ Ἡσίοδον ἐπαινῶν οὕτω καλεῖ». Σοφιστῆς ὠνομάζετο καὶ ὁ Σόλων· Ἡροδ. 1, 29. Φαίνεται δὲ ὅτι τὸ ὄνομα ἐταπεινώθη, ὅτε ἔλαβεν ἐνεργητικὴν σημασίαν, δηλ. ἐσήμαινε τὸν διδάσκαλον

προσηγορεύθησαν. Τούτω μὲν οὖν ἤδη πολιτευόμενος ἐπλησίαζεν. ὃ Ἐν δὲ ταῖς πρώταις τῆς νεότητος ὁρμαῖς ἀνώμαλος ἦν καὶ ἀστάθμητος, ἅτε τῇ φύσει καθ' αὐτὴν χρώμενος, ἄνευ λόγου καὶ παιδείας ἐπ' ἀμφοτέρα μεγάλας ποιουμένη μεταβολὰς τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ πολλάκις ἐξανισταμένη

τὸν σοφίζοντα τοὺς ἄλλους, τὸν σοφιστοποιόν. Σχλ. Ἀριστοφ. εἰς Νεφ. 331 «σοφιστὰς τοὺς διδασκάλους νόμιε ὡς τοὺς ἄλλους σοφίζοντας». Καὶ ἐν γένει σοφισταὶ ἐκαλοῦντο οἱ ἀντὶ χρημάτων διδάσκοντες τὴν τῶν λόγων ἐπιστήμην· ὡς, Πρωταγόρας, Γοργίας, Ἰππίας, Πρόδικος κτλ. = ταύτην λοιπὸν οἱ τούτων μεταγενέστεροι, ἐπειδὴ ἀνέμιζαν μὲ δικανικὰ ἐπιχειρήματα καὶ μετέφερον τὴν ἀσκησιν ἐκ τῶν πραγμάτων εἰς τοὺς λόγους, ὠνομάσθησαν σοφισταί. πολιτευόμενος] τὸ μὲν πολιτεύω σημ. συνῆθ. εἶμαι ἐλεύθερος πολίτης· τὸ δὲ πολιτεύομαι ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἔχει τὴν ἔφεσιν καὶ συνήθειαν νὰ ἐνεργῇ ὡς τοιοῦτον· οἶον, πολιτεύω, εἶμαι πολίτης· πολιτευόμεναι, ζῶ καὶ ἐνεργῶ ὡς πολίτης· ὅθεν ἀναμιγνύομαι εἰς τὰ τῆς πολιτείας πράγματα. = Τοῦτον βεβαίως τὸν Μνησίφιλον, ἐφ' ὅσον τότε ὁ Θεμ. ἀνέμιγνύετο εἰς τὰ πολιτικὰ, συναναστρέφετο.

5. Ὅρμαῖς] παράγεται ἐκ τῆς ῥίζης Φερ, σερ (σειρά), ὄρ, ὄρμος, ὄρμη. Σημαίνει δὲ προθυμίαν μετὰ τῆς σημασίας τοῦ ἀκρατήτος καὶ ἀπερισκέπτου = Κατὰ δὲ τὰς πρώτας τῆς νεότητος τοῦ ὁρμᾶς ἦτον ἄτακτος καὶ εὐμετάβλητος. ἅτε] μετὰ αἰτιολ. μετοχῆς συνάπτεται πολλὰκις τὸ ἅτε, ὅταν σημαίνεται αἰτιολογία πραγματική. καθ' ἑαυτὴν] ἡ κατὰ σημ. χωρισμόν. Ἡ δὲ αὐτοπαθὴς ἀντων. τοῦ τρίτου προσώπου τίθεται, ὅτε ἀναφέρεται εἰς τὸ ὑποκ. ἄλλ' ἀπαντᾷ ἐνίοτε καὶ εἰς τὸ ἀντικ. τῆς προτάσεως ἀναφερομένη. Ξεν. Ἀν. 4, 6, 25 : αὐτὸν κωμάρχην τότε ὥχετο ἄγων πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ οἰκέτας». = ἐπειδὴ πράγματι ἠκολούθει μόνον τὴν φυσικὴν αὐτοῦ ὁρμήν. ἐπ' ἀμφοτέρα] δηλ. εἰς τὰ καλὰ καὶ κακά. ποιουμένη μεταβολὰς] συχνοτάτη ἡ μεθ' Ὁμηρον τοῦ δυναμικοῦ τούτου μέσου μετ' αἰτ. ἀφρημένου οὐσιαστικοῦ περιφρασῖς, ἥτις ἰσοδυναμεῖ τῷ ῥήματι τοῦ οὐσιαστικοῦ· οἶον, πόλεμον ποιοῦμαι = πολεμῶ· λόγον ποιοῦμαι = λέγω· ποιοῦμαι ἀναβολὴν = ἀναβάλλω· πρόσδοδον ποιῶ· σθαι = προσιέναι. Ὅταν δὲ ἡ τοιαύτη περιφρασῖς ἔχη σημασίαν μεταβατικοῦ ῥήματος, δύναται νὰ προστεθῇ εἰς αὐτὴν, ὡς εἰς τὸ ἀπλοῦν μεταβατικόν, ἀντικείμενον κατ' αἰτ. ἀντὶ γεν. ἀντικειμενικῆς· οἶον, σπονδὰς ποιησάμενος τὰ περὶ Πύλον. Θουκ. 4, 15. «σκεῦῃ καὶ ἀνδράποδα ἀρπαγὴν ποιησάμενος», ἀντὶ σκευῶν καὶ ἀνδραπόδων ἀρπαγὴν ποιησάμενος. Τὸ δὲ παθητικόν τῆς τοιαύτης περιφρασῖς σχηματίζεται διὰ τοῦ γίγνεται καὶ ὀνομαστικῆς τοῦ οὐσια-

πρὸς τὸ χεῖρον, ὡς ὕστερον αὐτὸς ὡμολόγει, καὶ τοὺς τραχυτάτους πῶλους ἀρίστους ἵππους γίνεσθαι φάσκων, ὅταν ἥ προσήκει τύχῳσι παιδείας καὶ καταρτίσεως. 6 Ἄ δὲ τούτων ἐξαρτῶσιν ἔνιοι διηγήματα πλάττοντες, ἀποκήρυξιν

στικοῦ οἶον, πόλεμος γίγνεται, λόγος γίνεται, ἀναβολὴ γίγνεται. Τὸ δὲ ποιῶ πόλεμον τίθεται, ὡς ἀκίς ἀποβλέπεται μόνον ἢ πρὸς ἄλλον ὑπὸ τοῦ ὑποκειμένου γινομένη ἐνέργεια· ὅθεν ποιῶ ἀναβολήν, σημ. διατάσσω ἄλλον νὰ κάμνῃ ἀναβολήν χωρὶς ἐγὼ νὰ μετέχω ταύτης· τὸ δὲ ποιοῦμαι ἀναβολήν, ἐγὼ κάμνω ἀναβολήν=ἀναβάλλω. Ἡ δὲ περιφρασίς ἐγένετο πρὸς ἐμφαντικωτέραν δῆλωσιν τῆς ῥηματικῆς ἐννοίας=ἥτις ἄνευ τῆς βοηθείας τοῦ λογικοῦ καὶ τῆς παιδείσεως ἐπιφέρει πρὸς ἀμφότερα μεγάλας μεταβολὰς τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς. πρὸς τὸ χεῖρον] χείρων ἀνώμαλον συγκρ. τοῦ κακός, κυρ. κατώτερος τὴν τάξιν καὶ τὸ γένος. Θετικὸν δὲ ἐκ τῆς αὐτῆς ῥίζης ὑποθέτει τὸ χέρης, ὡς τὸ ἀρείων τὸ Ἄρης. Προσφορωτάτη εἶνε ἡ παραγωγὴ τῆς λέξεως ἐκ τοῦ χεῖρ, κυρ. χεῖριος, ὃ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τινὸς ὑποτεταγμένος, κατώτερος, ὥστε ἐκ τῶν προτέρων ἐκφράζει σύγκρισιν πρὸς τινα ἰσχυρότερον=καὶ πολλάκις τρέπεται πρὸς τὸ χεῖρον. αὐτός] διαστέλλει τὸν Θεμ. ἀπὸ παντὸς ἄλλου=καθὼς ὕστερον αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀνεγνώριζε. καὶ τοὺς τραχυτάτους] ὁ μὲν καὶ εἶνε ἐπιδοτικός· τὸ δὲ τραχὺς γίνεται ἐκ τῆς ῥίζ. ταρ, ταράσσω (=ταράχ-ιω), καὶ κατὰ συγχοπὴν ἐκ τῆς ταραχ τραχύς. Περὶ τῶν παρεκτροπῶν τοῦ Θεμ. ἴδε Ἀθην. 12, 533. φάσκων] ἡ μετοχὴ τοῦ φημί εἶνε φάσκων, ἐν μόνον παράδειγμα ταύτης φάς εὐρηται ἐν τῷ Ἀλκ. 6' τοῦ Πλάτωνος, οὗ ἡ γνησιότης ἀμφιβάλλεται=δι᾽ ἰσχυρίζομενος, ὅτι καὶ οἱ σκληρότατοι πῶλοι γίνονται ἀριστοὶ ἵπποι. ὅταν τύχῳσιν] εἰς χρονικὸν λόγον ἐτέθη ὑποτακτικὴ, ὅπως δηλωθῇ ἀρίστος ἐπανάληψις πράξεώς τινος=ὅταν τύχῳσι γυμνάσεως καὶ ἀσκήσεως, ὁποίας ἀρμόζει νὰ τύχῳσιν. 6' Ἐξαρτῶ] κυρ. κρεμῶ τι ἐκ τινος· καὶ συντάσσεται γεν. καὶ αἰτ. Ἡ δὲ τῶν λέξεων συντακτικὴ διάταξις ἔχει: δοκεῖ (ἀπροσώπως) ἐνίους κατεψεῦσθαι τοῦ Θεμιστοκλέους ἐκεῖνα, ἃ ἔνιοι ἐξαρτῶσι τούτων πλάττοντες διηγήματα, ἀποκήρυξιν δηλ. ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, θάνατον δὲ ἐκούσιον τῆς μητρὸς, γενομένης περιλύπου ἐπὶ τῇ ἀτιμίᾳ τοῦ παιδός. πλάττοντες] τὸ πλάττω ἐκ τοῦ πλατὺς, πλάτ-ιω, πλάσσω· συνήθως σημ. σχηματίζω τι ἐκ μαλακῆς ὕλης, καὶ μτφρ. διηγοῦμαι τι ἀνύπαρκτον. Μᾶλλον δὲ ἤρμοζεν ἐνταῦθα τὸ μέσον· διότι συνήθως τὸ πλάττειν σημ. σχηματίζειν τι σωματικῶς, τὸ δὲ πλάττεσθαι σχηματίζειν τι νοερῶς=ὅσα δὲ τινες πλάττοντες διηγήματα

μὲν ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, θάνατον δὲ τῆς μητρὸς ἐκούσιον ἐπὶ τῇ τοῦ παιδὸς ἀτιμία περιλύπου γενομένης, δοκεῖ κατεφεῦσθαι· καὶ τοῦναντίον εἰσὶν οἱ λέγοντες, ὅτι τοῦ τὰ κοινὰ πράττειν ἀποτρέπων αὐτὸν ὁ πατὴρ ἐπεδείκνυε πρὸς τῇ θαλάττῃ τὰς παλαιὰς τριήρεις ἐρρίμμενας καὶ παρορωμένας, ὡς δὴ καὶ πρὸς τοὺς δημαγωγούς, ὅταν ἀχρηστοὶ φαίνωνται, τῶν πολλῶν ὁμοίως ἐχόντων.

συσχετίζουσι μὲ ταῦτα τὰ εἰρημένα. ἀποκήρυξιν μὲν, θάνατον δὲ] μερικώτεροι προσδιορισμοὶ ἐπεξηγοῦντες τὸ ἄ. Ἀποκήρυξις δὲ κυρ. λέγεται ἢ διὰ κήρυκος δημοσία κήρυξις, ὅτι υἱὸς κηρύσσεται ἀποκλήρος· ἢ δὲ λέξις φυλάττει τὴν ῥηματικὴν σύνταξιν, δεχομένη καὶ ποιητικὸν αἷτιον. Ἦν δὲ ἐπιτετραμμένον ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ νόμου τῷ πατρὶ νὰ διαλύσῃ τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ νόμιμον σχέσιν, τοῦτο δ' ἐκαλεῖτο ἀποκήρυξις. Λόγοι δὲ τῆς ἀποκηρύξεως ἦσαν μάλιστα ἀμέλεια περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν πρὸς τοὺς γονεῖς καθηκόντων, ἄκοσμος διαγωγή καὶ καθόλου βίος ἄσωτος. Σφίζεται καὶ λόγος τις ἐπιγραφόμενος «Ἀποκηρυττόμενος» καὶ προσγραφόμενος τῷ Λουκιανῷ. Ὁ δὲ Νέπως ἐν βίῳ Θεμ. 2 λέγει «quod et liberius vivebat et rem familiarem neglegebat a patre exheredatus est» = δηλ. ἀποκλήρωσιν μὲν αὐτοῦ γενομένην ὑπὸ τοῦ πατρὸς του. ἐπὶ τῇ ἀτιμίᾳ] αἷτιον τῆς φράσεως «γενομένης περιλύπου» ἐκφραζούσης ψυχικὸν πάθος = ἐκούσιον δὲ θάνατον τῆς μητρὸς του, διότι πολλὸν ἐλυπήθη διὰ τὴν ἀτιμίαν ταύτην τοῦ υἱοῦ τῆς. κατεφεῦσθαι] χρ. πρκ. τοῦ καταφεύδουμαι, συντάσσουμένου γενικῇ προσώπου καὶ αἷτ. πραγ. ὡς συντάσσονται πάντα σχεδὸν τὰ μετὰ τῆς προθέσεως κατὰ σύνθετα = φαίνεται ὅτι ἔχουσι πλάσει κατ' αὐτοῦ ταῦτα. καὶ τοῦναντίον] ἀντικείμενον τῆς μτχ. τοῦτο δὲ ἐπεξηγείται διὰ τοῦ εἰδικοῦ λόγου, δι' οὗ μερικεύεται ἡ γενικὴ τούτου σημασία = καὶ ὑπάρχουσιν οἱ λέγοντες τὰ ἐναντία. τοῦ τὰ κοινὰ πράττειν] περιφρασίς τοῦ πολιτεύεσθαι. Φέρεται καὶ διάφορος γραφή α τὰ κοινὰ πράττειν», ἀλλὰ σπανιώτατα τοῦ ὀνομαστικοῦ ἀπαρεμφάτου τὸ ἄρθρον παραλείπεται ἐπὶ γενικῆς, καὶ οὐδέποτε ἐπὶ δοτικῆς. παρορωμένας] ἢ παρὰ σημαίνει ὀλιγωρίαν καὶ ἀμέλειαν· ἢ δὲ μτχ. κατηγορηματικὴ, διότι προηγείται ῥῆμα δεῖξεως = ὅτι, ἐπειδὴ ὁ πατὴρ του ἀπέτρεπεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ νὰ ἀναμιγνύηται εἰς τὰ πολιτικά, ἐπεδείκνυε πρὸς αὐτὸν ὅτι τὰ παλαιὰ πολεμικά πλοῖα εἶχον ῥιφθῇ πλησίον τῆς θαλάσσης καὶ ἦσαν παρημελημένα. ὡς δὴ πρὸς τοὺς δημαγωγούς] τὸ μὲν ὡς συντάσσ. μετὰ αἰτιολ. μτχ. «ἐχόντων», ὅπως τὴν αἰτίαν παραστήσῃ ὡς γνώμην τοῦ πατρὸς τοῦ Θεμ. τὸ δὲ δὴ ἐν τῷ μέσῳ μάλιστα τῆς προτάσεως εὐρισκόμενον ὡς ἐνταῦθα

III Ταχὺ μέντοι καὶ νεανικῶς ἔοικεν ἄφασθαι τοῦ Θεμιστοκλέους τὰ πολιτικὰ πράγματα, καὶ σφόδρα ἢ πρὸς δόξαν ὁρμῇ κρατῆσαι, δι' ἣν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς τοῦ πρωτεύειν ἐφίεμενος

ἐκφράζει ἐπὶ τὸ ζωηρότερον τὴν παρευθὺς καὶ ἀμέσως μετάβασιν εἰς τὴν κυρίως καὶ μᾶλλον ἐνδιαφέρουσαν τοῖς ἐντυγχάνουσιν ὑπόθεσιν· πρβλ. Δημ. 4, 13. Ξεν. Ἀν. 1, 10, 10. Δημαγωγὸς δὲ καλεῖται ὁ ὁδηγῶν τὸν λαόν, ὁ σύμβουλος τοῦ δήμου ὡς ὁ Περικλῆς ἐπὶ καλ. σημ. Ἰσ. 10, 37. «ταῖς εὐεργεσίαις δημαγωγῶν» καὶ 2, 18· «καλῶς δὲ δημαγωγήσεις» = θὰ ἐλκύσῃς τὴν εὐνοίαν τοῦ δήμου. Ἀπὸ τῶν χρόνων ὁμῶς τοῦ Κλέωνος μέχρι σήμερον (ἐπὶ κακ. σημ.), ὁ γινώσκων διὰ κολακίῶν καὶ ἄλλων ἀναξίων λόγου τεχνασμάτων νὰ κερδίξῃ τὴν εὐνοίαν τοῦ ὄχλου, καὶ μεταχειρίζεται αὐτὴν πρὸς ὄφελος αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐνταῦθα ἐννοεῖ γενικῶς τοὺς τὰ κοινὰ πράττοντας = διότι ἰδίως ὁ λαὸς φέρεται ὁμοίως κατὰ τὴν κρίσιν του πρὸς τοὺς ἀναμιγνυομένους εἰς τὰ πολιτικὰ, ὅταν ἄχρηστοι πλέον φαίνονται

III. Ἡ κατὰ πρῶτον τοῦ Θεμ. ἀνάμιξις εἰς τὰ πολιτικὰ, ἡ αἰτία τῆς διενέξεως πρὸς τὸν Ἀριστείδην, καὶ ἡ ἀντίθεσις τοῦ χαρακτῆρος τούτων.

1. Ἔοικα] πρκ. μετὰ σημ. ἐνεστ. ἀντὶ τοῦ ἀχρ. εἶκω (ὁμοιάζω), καὶ ὑπρ. ἐφύκειν. Τὸ ἔοικε παρ' Ἀττ. εἶνε εὐγενεστέρα ἐκφρασις συμπεράσματος· συχνὰ δὲ ὅπου πρέπει νὰ ἐκδηλωθῇ μεγίστη βεβαιότης ἐξαγομένη ἐκ τῶν πραγμάτων. Ἀπαντᾷ δὲ τὸ ἔοικε προσ. καὶ ἀπρ. ἀλλ' ἐνταῦθα φαίνεται προσωπικὸν καὶ ἔχει ὑποκ. τὰ πολιτικὰ πράγματα, ὅπερ δηλοῦται καὶ ἐκ τῆς ἐπομένης προτάσεως, ὅπου πάλιν ἐννοεῖται: ἔοικεν ἢ πρὸς δόξαν ὁρμῇ κρατῆσαι. ἄφασθαι] ὑποκ. τὰ πολιτικὰ πράγματα καὶ ἀντικ. τοῦ Θεμιστοκλέους· φυσικώτερον ὅμως ἐπρεπεῖν ἀντιστρόφως νὰ τεθῶσι: τὸν Θεμιστοκλέα ἄφασθαι τῶν πολιτικῶν πραγμάτων· διότι δηλοῦται διὰ τῆς τοιαύτης συντάξεως, ὅτι παρὰ τὴν ἑαυτοῦ θέλησιν ἀνεμίχθη εἰς τὰ πολιτικὰ = φαίνεται ὅμως ὅτι τὰ πολιτικὰ πράγματα ταχέως καὶ ἰσχυρῶς κατέλαβον τὸν Θεμιστοκλέα. κρατῆσαι τοῦ Θεμιστοκλέους. Τὸ κρατῶ ἀντὶ μὲν τοῦ διὰ τῆς βίας ἐξουσιάζω γεν. συντάσσεται: κρατῶ τῶν Ἑλλήνων, γαστρὸς, κρατῆσαι τοῦ Θεμιστοκλέους· ἀντὶ δὲ τοῦ νικῶ ἢ βαστάζω αἶτ: κρατῶ τοὺς πολεμίους, κρατῶ τόξα χερσὶ = καὶ ἢ πρὸς ἀπόκτησιν δόξης τάσις αὐτοῦ πολλὴ ἐκυρίευσεν αὐτόν. ἐξ ἀρχῆς] ὁ χρονικὸς οὗτος προσδ. προσδιορίζεται ἀκριβέστερον διὰ τοῦ εὐθύς, ὅπως δηλωθῇ ἡ πρώτη ἀκριβῶς ἀρχὴ τῆς ἀναμίξεως αὐτοῦ εἰς τὰ πολιτικὰ. ἐφίεμενος] σπανιώτατα ἀπαντᾷ τὸ

ἰταμῶς ὑφίστατο τὰς πρὸς τοὺς δυναμένους ἐν τῇ πόλει καὶ πρωτεύοντας ἀπεχθείας, μάλιστα δὲ Ἀριστείδην τὸν Λυσιμάχου, τὴν ἐναντίαν αἰεὶ πορευόμενον αὐτῷ. 2 Καίτοι δοκεῖ παντάπασιν ἡ πρὸς τοῦτον ἔχθρα μεираκιώδη λαβεῖν ἀρ-

ἦμι ἀπλοῦν, συνηθές. σύνθετον : ἀρίημι, μεθίημι, συνίημι, προίημι κτλ· τὸ δὲ ἐφίεμαι μέσ. αὐτοπαθές : ἦμι (ρίπτω) ἐμαυτὸν ἐπὶ τοῦ πρωτεύειν· καὶ σνκδοχ. ἐπιθυμῶ. Ρίζ. Fe, i-e, ἦμι, σανσκρ. ji-já-mi, λατ. ja-c-io = διὰ τὴν ὁποίαν, ἐπειδὴ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τοῦ πολιτικοῦ του σταδίου ἐπεθύμει νὰ ᾔηε πρῶτος ἐν τῇ πολιτείᾳ. ἰταμῶς] τὸ ἔτυμον παρὰ τοῦ εἶμι (πορεύομαι), ἴτης, ἰταμός, κυρ. ὁ πηγαίων ἀφόθως, καὶ ἐν γένει ὁ τολμηρὸς, ὀρηκτικὸς, ἀναιδής. τὰς ἀπεχθείας] ἐκ τοῦ ἀπεχθάνομαι, ὅπερ συντασσόμενον δοτ. εἶνε παθητικόν : ἀπεχθάνομαί τινι, κυρ. ποιῶ ἐμαυτὸν ἀπεχθῆ τινι = μισοῦμαι ὑπὸ τινος· συντασσόμενον δὲ αἰτ. ἐνεργητικόν : ἀπεχθάνομαί τινα, κυρ. ποιῶ τινα ἀπεχθῆ ἐμαυτῷ = μισῶ τινα. Ταύτην δὲ τὴν μετὰ δοτ. σύνταξιν ἐφύλαξε καὶ τὸ παράγων, ἀλλ' ἔτρεψε τὴν δοτ. εἰς προθετόπτωτον αἰτ. πρὸς δὴλῶσιν ἐχθρικῆς διαθέσεως = τολμηρῶς ὑπέμενε τὰς ἀντιπαθείας τῶν ἰσχυρῶν καὶ πρωτεύόντων ἐν τῇ πόλει. μάλιστα δὲ] καλεῖται ἐπανόρθωσις ἢ ἐπιδιόρθωσις· διότι διὰ ταύτης ἐπανορθοῖ καὶ ἀκριβέστερον ὀρίζει τὴν προηγουμένην πρότασιν. Τὸ πλήρες : μάλιστα δὲ ἰταμῶς ὑφίστατο τὴν πρὸς τὸν Ἀριστείδην τὸν υἱὸν τοῦ Λυσιμάχου ἀπέχθειαν. Ἀριστείδην τὸν Λυσιμάχου] οἱ ἀρχαῖοι Ἑλλ. δὲν εἶχον οἰκογενειακὰ ὀνόματα, ἀλλὰ πρὸς διάκρισιν τῶν προσώπων προσέγραφον τῷ κυρίῳ ὀνόματι τὸ τοῦ πατρὸς, ἢ τὸ τοῦ δήμου, ἢ τῆς φυλῆς, ἢ τῆς πόλεως κτλ. Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, Δημοσθένης Παιανιεύς, Θουκυδίδης ὁ Ἀθηναῖος· οἱ δὲ μᾶλλον ἐξοχώτεροι ἄνδρες ὠρίζοντο διὰ γενικωτέρου ὀνόματος. πορευόμενον] σπάν. τὸ ἐνεργ. πορεύω (κάμνω τινα νὰ κινηθῇ)· συνηθές. τὸ αὐτοπαθ. μέσ. πορεύομαι—ἐπορευόμεν—πορεύομαι—ἐπορεύθην—πεπόρευμαι. Ρίζ. περ, πέρα, περάω· καὶ πόρος, πορεύω. Τοῦτο δὲ συντάσσεται ἐνταῦθα μετὰ αἰτ. συνωνύμου οὐσιαστικοῦ (πορευόμενος τὴν ἐναντίαν ὁδόν), ἥτις ἐτέθη ὅπως μερικευθῇ διὰ τοῦ ἐπιθ. προσδ. ἡ γενικὴ τοῦ ῥήματος σημασία. Ἡ δὲ μ.τ.χ. γράφεται καὶ κατ' ἔνομ. ὅτε ἀναφέρεται οὐχὶ εἰς τὸν Ἀριστείδην ἀλλὰ εἰς τὸν Θεμ. = πρὸ πάντων δὲ τὴν ἀντιπάθειαν Ἀριστείδου τοῦ υἱοῦ τοῦ Λυσιμάχου, ὅστις ἐβιάζετο πάντοτε πολιτικὴν ὁδὸν ἐναντίαν τῆς τοῦ Θεμιστοκλέους.

2. μεираκιώδη] κατὰ Κούρτιον παράγεται ἐκ τῆς ρίζ. μερ, μεῖρος (θνητός), μεῖραξ, μεῖρακιον, (ἀπὸ τοῦ 14—21 ἔτους), μεираκιώδης· ἡ δὲ κατάλ. ὡδης δηλοῖ ὁμοιότητα = Ἄν καὶ φαίνεται ἐν

χήν. Ἠράσθησαν γὰρ ἀμφοτέροι τοῦ καλοῦ Στησίλειω, Κείου
τὸ γένος ὄντος, ὥς Ἀρίστων ὁ φιλόσοφος ἱστορήκεν· ἐκ
δὲ τούτου διετέλουν καὶ περὶ τὰ δημόσια στασιάζοντες. Οὐ
μὴν ἀλλ' ἡ τῶν βίων καὶ τῶν τρόπων ἀνομοιότης ἔοικεν
αὐξῆσαι τὴν διαφοράν. Πρῶος γὰρ ὦν φύσει καὶ καλοκαγα-

γένει, ὅτι ἡ πρὸς τὸν Ἀριστείδην ἔχθρα ἔλαβεν ἀρχὴν παιδαριώδη.
Ἠράσθησαν] ἐράω (πολὺ ἡ ἡδυπαθῶς ἀγαπῶ)—ἤρων—ἐρασθήσομαι
(μὲ ἐνεργ. σημ.—θά ἀγαπήσω)—Ἠράσθη (μὲ ἐνεργ. σημ.—ἡγάπη-
σα). Ὁ δὲ μέλ. καὶ ἀόρ. εἶνε μᾶλλον τοῦ ποιητικοῦ ἔραμαι. Πθ. ἐ-
ρῶμαι—ἐράσθαι—ἐρωμένος, τὰ λοιπὰ ἔλλειπουν. Πῖζ. Γερ. ἐρ-α-
μαι, ἐρ-ως, ἐρ-άω. Τὸ δὲ ἐράν διαφέρει τοῦ ποθεῖν· «ἐράν μὲν γὰρ
ἐστὶ τῶν ἐν ὄψει, ποθεῖν δὲ τοὺς ἀπόντας»=Ἠδυπαθῶς δηλ. ἡγά-
πησαν ἀμφοτέροι τὸν ὠραίον Στησίλαον, ὅστις κατὰ τὴν καταγωγὴν
ἦτον ἐκ τῆς νήσου Κέας. Ἀρίστων] Ἐλλήν στωϊκὸς φιλόσοφος, ἀκ-
μάσας περὶ τὸ 275 π. Χ. καὶ μαθητὴς τοῦ Ζήνωνος, ὅστις συνέ-
στησεν ἰδίαν σχολὴν ἐν Ἀθήναις, πλησιάζουσαν μᾶλλον πρὸς τὸ
δόγμα τῶν κυνικῶν. Διῆλθε δὲ οὗτος τὸ γῆρας ἐν ἡδοναῖς ἐναντίον
τῶν ἀρχῶν τῆς στωϊκῆς αἰρέσεως, καὶ συνέγραψεν ἱστορίαν ἐρώτων,
ἐν ᾗ συνέλεξε πληθὺν περιέργων χαρακτηρῶν τοῦ πάθους τούτου=
καθὼς Ἀρίστων ὁ φιλόσοφος ἔχει γράψει ἐν τῇ ἱστορίᾳ του. στα-
σιάζοντες] μτχ. κατηγ'· διότι προηγείται τὸ διετέλουν ῥῆμα διαρ-
κειάς σημαντικόν, ὅπερ περιέχει ἐπιρ. προσδιορισμὸν τῆς διὰ τῆς
μετοχῆς δηλουμένης ἐννοίας· ἀντὶ τοῦ : συνεχῶς ἐστασιάζον. Τὸ δὲ
στασιάζω σημ. κυρ. στάσιν ἢ ταραχὴν ποιῶμαι κατὰ τινος, ἐξ οὗ
εὐρίσκομαι εἰς διχόνοιαν, ἀντιθ. τῷ ὁμονοεῖν. Συνασ. δοτ. ἢ προθετ.
αἰτ: στασιάζοντες ἀλλήλοις=καὶ ἕκτοτε διαρκῶς καὶ εἰς τὰς δημο-
σίας ὑποθέσεις διεφώνουν. Οὐ μὴν ἀλλὰ] τὸ πληρες : οὐ μὴν δοκεῖ
ἡ πρὸς τοῦτον ἔχθρα μερικαίωδῃ λαβεῖν ἀρχήν, ἀλλ' ἡ τῶν βίων καὶ
τῶν τρόπων ἀνομοιότης ἔοικεν αὐξῆσαι τὴν διαφοράν. τῶν βίων]
κατὰ τοὺς γραμ. ζῶη σημαίνει τὴν ἀπλὴν ὑπαρξίν ὄντος τινός, βίος
δὲ τὴν ζῶην λογικῶν ὄντων, καὶ σινδχ. ὁ τρόπος τῆς ζωῆς, ἡ διαί-
τα· ὁ δὲ βίος τοῦ Θεμ. ἔχων τὸ πολυδάπανον φιλόδοξον καὶ φιλο-
χρήματον εὐρίσκετο εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸν τοῦ Ἀριστείδου=Ἀλλ'
ὅμως καὶ ἡ ἀνομοιότης τῆς διαίτης καὶ τοῦ χαρακτηρὸς των ἐφαίνε-
το, ὅτι πῦξκε τὴν διαφωνίαν ταύτην. Πρῶος] εἶνε ἔλλειπτικόν καὶ
μεταπλαστὸν κατὰ τὸν πληθ. τοῦ ἀρσ. καὶ οὐδ. ὡς ἔχον τύπους
καὶ ἐκ τοῦ πρᾶς, ἐξ οὗ σχηματίζεται καὶ τὸ θηλ. πρᾶεῖα· οἶον, οἱ
πρᾶοι, τῶν πρᾶων καὶ πρᾶων, τοῖς πράεσι, τοὺς πρᾶους· καὶ οὐδ.
τὰ πράεα, τῶν πρᾶων καὶ πρᾶεων, τοῖς πράεσι, τὰ πρᾶεα. Συχνὰ
γράφουσι πρᾶος, παράγοντες ἐκ τοῦ ῥᾶος (Βουτμ. μεγ. Ἐλλ. γραμ.

Θικὸς τὸν τρόπον ὁ Ἀριστείδης καὶ πολιτευόμενος οὐ πρὸς χάριν οὐδὲ πρὸς δόξαν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ βελτίστου μετ' ἀσφαλείας καὶ δικαιοσύνης, ἡναγκάζετο τῷ Θεμιστοκλεῖ τὸν δῆμον ἐπὶ πολλὰ κινεῦντι καὶ μεγάλας ἐπιφέροντι καινοτομίας ἐναντιοῦσθαι πολλάκις, ἐνιστάμενος αὐτοῦ πρὸς τὴν

1, 261). Ἄλλ' ἐν ταῖς νέαις ἐκδόσεσι δικαίως ἡ τοιαύτη ἀβάσιμος γραφή δὲν ὑπάρχει, ὡς παραγομένης τῆς λήξεως ἐκ τῆς ρίζ. πρα, πρᾶ-ος, πρα-ύς, πρα-ύνω κτλ. καλοκαγαθικός] ὁ ἀρμοζών εἰς καλοκάγαθον· αὕτη δὲ ἡ γραφή τοῦ καλοκάγαθος εἶνε συνήθης παρὰ τοῖς μτγν· οἱ δὲ ἀρχαῖοι ἔλεγον καλὸς κάγαθος. Ὁ δὲ Λοβεκ συμβουλεύει, ὅτι, ὅταν εὐρίσκηται συνημμένον, ὀρθότερον εἶνε νὰ τονίζεται καλοκάγαθος, ὡς ἔγραψε καὶ ὁ Βέκκ. Καὶ τὸ μὲν καλὸς δηλοῖ τὸν ὥραιον τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν, τὸ δὲ ἀγαθός, οὐτινος ἀφ' ἑρ. οὐσιαστικὸν εἶνε ἀρετὴ, σημαίνει τὸν ἔχοντα ψυχικὰ προτερήματα· ἀμφοτέρω δὲ τὰ ἐπιθετὰ οὕτω συναπτόμενα δηλοῦσι κατὰ λέξιν τὸν ὥραιον τὸν σῶμα καὶ ἀγαθὸν τὴν ψυχὴν, καὶ ἐν γένει τὸν κατὰ πάντα τέλειον, κοιν. ἄνθρωπον καθὼς πρέπει—Διότι ὁ Ἀριστείδης, ἐπειδὴ ἦτον ἐκ φύσεως ἡσυχος καὶ ἐξαίρετος κατὰ τὴν συμπεριφορὰν. πρὸς δόξαν] προσδρ. τοῦ σκοποῦ· παράγεται ἐκ τοῦ δοκέω, καὶ σημαίνει, τί δοκεῖ τῷ ὑποκειμένῳ περὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου (γνώμη)· καὶ τί δοκεῖ τῷ ἐξωτερικῷ κόσμῳ περὶ τοῦ ὑποκειμένου (ὕποληψις). Ἐνταῦθα ἔχει τὴν δευτέραν σημασίαν—καὶ ἀνεμειγνύετο εἰς τὰ τῆς πολιτείας πράγματα ὅχι διὰ νὰ εὐχαριστῇ οὐδὲ πρὸς ἀπόκτησιν δόξης. ἀπὸ τοῦ βελτίστου] προσδρ. τροπικός· βέλτιστον σημαίνει κάλλιστον ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ ἀγαθοῦ, ἐπὶ τῆς ἀρετῆς, καὶ τοῦ ὠφελίμου· ἡ δὲ ἀπὸ μετὰ γεν. δηλοῖ τὸ σημείον, ἐξ οὗ ὁρμάται ὁ ἔχων ὡς ἀρχὴν (ἐν τῷ πολιτικῷ σταδίῳ) τὸ βέλτιστον, δηλ. τὸ μέγιστον ἠθικὸν ἀγαθὸν—ἀλλ' ἐπολιτεύετο πρὸς μεγίστην τοῦ δήμου ὠφέλειαν συνηνωμένην μετ' ἀσφαλείας καὶ δικαιοσύνης. τὸν δῆμον] διαφέρει ἡ δῆμος τοῦ ὄχλου, καθ' ὅσον ἐκεῖνος μὲν εἶνε ὁ κατὰ πολίτευμα συντεταγμένος, ὄχλος δὲ ὁ ἀτάκτως συνηθροισμένος λαός. καινοτομίας] ἐκ τοῦ καινότημος· τοῦτο δὲ παρὰ τὸ καινὸν τέμνω· κυρ. κόπτω (ἀνοίγω) καινούριον συνήθ. δρόμον, μεταλείων· μτφρ. καινοτομία, ἡ εἰσαγωγή νέου συστήματος ἐν τῇ πολιτείᾳ. ἐναντιοῦσθαι] συνήθως ἀπαντᾷ εἰς μέσσην διάθεσιν (ἐναντιοῦν ἑαυτὸν τῷ Θεμιστοκλεῖ) μετὰ παθ. ἀορ. ἡναντιώθην ἀντὶ μέσου. Τὸ παρασύνθετον τοῦτο ῥῆμα κατ' ἐξαιρέσιν αὐξάνει καὶ ἀναδιπλασιάζεται ἐξωθεν τῆς προθέσεως. Τὸ δὲ ἔτυμον τούτου ἐκ τῆς προθ. ἀντί, ἀντίος, ἐναντίος, ἐναντιοῦσθαι—ἡναγκάζετο νὰ ἐναντιοῦται πολλάκις κατὰ τοῦ Θεμ, ὅστις ὤθει τὸν δῆμον εἰς πολλὰ ἐπισφαλῆ, καὶ ἐπέφερε

αὔξησιν. 3 Λέγεται γὰρ οὕτω παράφορος πρὸς δόξαν εἶναι καὶ πράξεων μεγάλων ὑπὸ φιλοτιμίας ἐραστής, ὥστε νέος ὢν ἔτι τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης πρὸς τοὺς βαρβάρους γενομένης καὶ τῆς Μιλτιάδου στρατηγίας διαδοθῆσθαι σύν-

μεγάλας μεταβολὰς εἰς τὴν πολιτείαν. ἐνιστάμενος] κυρ. ἵστημι ἑμαυτὸν ἐν τινι ἢ ἀπέναντί τινος· καὶ συντάσ. δοτ. ἦτις ἐνταῦθα μετετράπη εἰς αἰτ. μετὰ τῆς πρὸς, ὅπως ζωηρότερον παραστήσῃ καὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐναντιώσεως. Πρὸ πάντων παρὰ τοῖς ῥήτορσιν εἰς τὴν δικανικὴν γλῶσσαν σημ. διαμαρτύρομαι κατὰ τινος, κάμνω ἐνστάσιν. Ἡ δὲ μετοχὴ τροπικὴ=ἀντιτιθέμενος εἰς τὴν πολιτικὴν τοῦ Θεμ. αὔξησιν.

3. Παράφορος] εἰπὼν ἀνωτέρω τὰς κυριωτέρας ιδιότητας καὶ προτερήματα τοῦ Ἀριστείδου, διηγείται ἐνταῦθα ἐν ἀντιθέσει τὰ τοῦ Θεμιστοκλέους. Παράφορος δὲ καλεῖται ὁ ἀπὸ τῆς εὐθείας ὑδοῦ παρεκκλίνας· ὅθεν παράφρων μανικός. Τὸ δὲ ποσὸν τῆς παραφροσύνης ἐπιτείνεται διὰ τοῦ οὕτως, ὀριζόμενον διὰ τοῦ ἐπομένου συμπερ. λόγου. Ἡδύνατο νὰ τεθῇ καὶ εἰς αἰτ. «παράφορον», ὅτε τὸ λέγεται θὰ εἶχε σύνταξιν ἀπρόσωπον. ἐραστής] ἐκ τοῦ ἐράω ἐπὶ ἰσχυρὰς καὶ παραφύρου ἀγάπης· καὶ ὡς ἐφετικὸν γενικῇ ἐξ ἀντικειμένου συντάσσεται (ἐρᾶν πράξεων μεγάλων)=Διότι ὁ Θεμ. λέγεται ὅτι ἦτο τόσοι μανικός πρὸς ἀπόκτησιν δόξης, καὶ διὰ φιλοδοξίαν ἐραστής μεγάλων κατορθωμάτων. ὥστε . . . ὁρᾶσθαι] καλεῖται πρότασις συμπέρασματικὴ ἢ τῆς ἀκολουθίας, ἣτις φέρεται εἰς ἀπρμφ. ὅταν παρίσταται ὡς δυνατόν ἐπακολούθημα τῆς πρὸς δόξαν παραφοράς. Τὸ μὲν μέσ. ὁρῶμαι ἀπλοῦν μὲν μόνον παρὰ ποιηταῖς, σύνθετον δὲ παρ' Ἀττ. πεζ. Τὸ δὲ παθ. καὶ ἀπλοῦν : ὁρῶμαι—ἐωρώμην—ὀφθήσομαι—ὥφθην—ἐώραμαι. νέος ὢν] μτχ. χρον. προσδιορίζουσα τὸ ὁρᾶσθαι σύννους. Ὁ Θεμιστοκλῆς γεννηθεὶς τὸ 530 π. Χ. ἀπέθανε τὸ 465· ὥστε οὗτος μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην φαίνεται, ὅτι ἦν σχεδὸν τεσσαρακοντούτης. Τὰ αὐτὰ λέγει καὶ ὁ Κικέρ. Τουσκ. 4, 19, 44. Ὅθεν τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο δὲν φαίνεται ὅλως ἀληθές, ὅτι ἦν πολὺ νέος ὁ Θεμης. κατὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην· διότι τρία ἔτη πρὸ τῆς μάχης ταύτης τῷ 493 π. Χ. ἐγένετο ἐπὶ πύμνος ἀρχων, καὶ ἔκτοτε ἤρχισε νὰ παρασκευάζῃ τὸ σχέδιον περὶ ὀχυρώσεως τοῦ Πειραιῶς. τῆς ἐν Μαραθῶνι] ἂν ὁ Πλούταρχος ἦν δόκιμος συγγραφεὺς θὰ ἔλεγεν ἄνευ τῆς προθ· διότι παρὰ τοῖς πεζολόγοις ἢ ἐν τόπῳ στάσις ἐκφράζεται ἄνευ προθέσεως ἐπὶ τῶν δῆμων τῆς Ἀττικῆς. γενομένης] μτχ. χρον. προσδιορίζουσα μερικώτερον τὴν προηγουμένην ὢν· καὶ ἐπειδὴ ἡ μία προσδιορίζει τὴν ἐτέραν, δὲν συνδέονται καίπερ ὅμοιαι οὕσαι. Τὸ γίγνεσθαι εἶπε παθ.

νους ὁρᾶσθαι τὰ πολλὰ πρὸς ἑαυτῷ καὶ τὰς νύκτας ἀγρυπνεῖν καὶ τοὺς πότους παραιτεῖσθαι τοὺς συνήθεις καὶ λέγειν πρὸς τοὺς ἐρωτῶντας καὶ θαυμάζοντας τὴν περὶ τὸν βίον μεταβολήν, ὡς καθεύδειν αὐτὸν οὐκ ἐώη τὸ τοῦ Μιλτιάδου τρόπαιον. 4 Οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πέρας ὦντο τοῦ πολέμου

τοῦ μέσ. ποιεῖσθαι· οἷον, «μάχη πρὸς τοὺς βαρβάρους γίγνεται ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων», μετατρέπεται εἰς ἐνεργητικόν· «οἱ Ἕλληνες ποιοῦνται μάχην πρὸς τοὺς βαρβάρους». σύννους] κατηγ. τοῦ ὁρᾶσθαι· διότι ὡς μεταπονητικὸν ἀπαιτεῖ τὸ μὲν ἐνεργητικὸν δύο αἰτ. τὸ δὲ παθ. κατηγ. Ἡ δὲ σὺν δημοῖ δημοῦ, ἥτοι ἔνωσιν καὶ συγκέντρωσιν τοῦ νοῦ εἰς ἐναντικείμενον· καὶ σκιδχ. τὸν εἰς σκέψεις βυθισμένον, τὸν σκεπτικόν. πρὸς ἑαυτῷ] ἢ πρὸς μετὰ δοτ. σημ. τὸ πλησίον, καὶ ἐκ ταύτης ἀνεπτύχθη ἡ σημ. τοῦ προσέχειν πρὸς τι· δηλ. ἦν σκεπτικός ἔχων τὸν νοῦν προσηλωμένον εἰς ἑαυτὸν, καὶ ὅχι εἰς τὰ ἐξωτερικὰ ἀντικείμενα=ὥστε, ἐν ᾧ ἀκόμη ἦτο νέος, ὅτε ἐγένετο ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη κατὰ τῶν βαρβάρων, καὶ ἡ στρατηγία τοῦ Μιλτιάδου διεφημίσθη, νὰ φαίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πολλὸ σκεπτικὸς πρὸς ἑαυτόν. ἀγρυπνεῖν τὰς νύκτας] παρὰ τὸ ἀγρυπνος· τοῦτο δὲ συντίθεται ἐκ τοῦ ἀγρέω ὕπνου, κυρ. ὁ ἐπιδιώκων τοὺς ὕπνους, ὁ ἐπιθυμῶν νὰ κοιμηθῇ, καὶ σκιδχ. ὁ ἄϋπνος. Τὸ δὲ ἀγρέω εὖχρ. ὡς ἐπὶ τὸ πλειστον εἰς τὰς συνθέσεις γίνεται παρὰ τὸ ἀγρεα (κυνήγιον). Ἡ δὲ αἰτ. τὰς νύκτας δημοῖ χρονικὸν ποσὸν=καὶ νὰ μὲν ἄϋπνος τὰς νύκτας. πότος] συμπόσιον· ἐτέθη τὸ κυριώτερον τοῦ συμποσίου ἀντὶ τοῦ ὅλου κατὰ συνεκδοχὴν· καὶ ἀντὶ τοὺς συνήθεις πότους ἔχει τοὺς πότους τοὺς συνήθεις· διότι κατὰ κανόνα τὰ ἐπίθετα προηγούμενα τῶν οὐσιαστικῶν· ὅταν ὁ γράφων πράττη τὸ ἐναντίον, θέλει νὰ ἐξάρῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐπιθέτου. παραιτεῖσθαι] τὸ παραιτοῦμαι εἶνε μέσ. ἀποθ. καὶ σημ. δεόμενος ζητῶ τι· ἐτι δὲ καὶ δεόμενος ἀπαθῶ τι, ἥτοι μετὰ παρακλήσεων ζητῶ ν' ἀποφύγω τι· συνηθές. παρὰ τοῖς μτγν. ἀποκρούω, παραιτῶ. Συντάσσεται δὲ διπλ. αἰτ· οἷον, παραιτοῦμαι σε συγγνώμην· κακῶς ἄρα λέγεται καὶ γράφεται ὑπὸ τινων ἤδη, παραιτοῦμαι τινας (κατὰ τὸ ἀπέχομαι, ἀφίσταμαι τινας) ἀντὶ τοῦ παραιτοῦμαι τι=καὶ ν' ἀφήνῃ τὰ συμπόσια τὰ συνήθη. περὶ τὸν βίον] ἢ περὶ σημ. ἀναφοράν=καὶ νὰ λέγῃ πρὸς τοὺς ἐρωτῶντας καὶ ἐκπληττομένους διὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ βίου του. ἐφῶ] Ἄττ. σχημ. τῆς εὐκτ. τοῦ ἑάω. Οἱ δὲ τοιοῦτοι σχηματισμοὶ εἶνε εὐχρηστοὶ μόνον εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν, καὶ εἰς τὸ ἁ καὶ ῥ' πληθ. πρόσωπον τῶν εἰς αὐ· διότι οἱ Ἄττικοι διὰ τὴν εὐφωνίαν ἐξέλεγον πολλάκις καὶ ἐκ τῶν δύο σχηματισμῶν τοὺς καταλληλοτέρους τύπους. τρόπαιον] καὶ Ἄττ. τροπαῖον παρὰ τὸ τρέπω ἦν σημεῖον νίκης, ὅπερ

τὴν ἐν Μαραθῶνι τῶν βαρβάρων ἦτταν εἶναι, Θεμιστοκλῆς δὲ ἀρχὴν μερίζων ἀγώνων, ἐφ' οὓς ἑαυτὸν ὑπὲρ τῆς ὅλης Ἑλλάδος ἤλειφε καὶ τὴν πόλιν ἤσκει, πόρρωθεν ἔτι προσδοκῶν τὸ μέλλον.

IV Καὶ πρῶτον μὲν τὴν Λαυρεωτικὴν πρόσδοον ἀπὸ τῶν

ἔσταινον οἱ νικηταὶ ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης· συνίστατο δὲ συνήθως ἐκ τῶν σκυλευθέντων ὅπλων ἀσπίδων καὶ περικεφαλαίων τῶν πολεμίων, ἅτινα ἐξηρτῶντο ἐκ δένδρων ἢ ἀκοντίου ἀνορθωθέντος. Μετ' αὐτοῦ δὲ ἐνταῦθα τίθεται τὸ τρόπαιον ἀντὶ τῆς νίκης—ὅτι δὲν ἄφηνεν αὐτὸν νὰ κοιμᾶται ἡ νίκη τοῦ Μιλτιάδου.

4. Οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι] οἱ Ἀθηναῖοι ἐκτὸς τοῦ Θεμ. ἦτταν εἶναι] ἡ σύνταξις συνδετική· δηλ. τὴν ἐν Μαραθῶνι τῶν βαρβάρων ἦτταν εἶναι πέρας τοῦ πολέμου. Ἦττα δὲ λέγεται ἐπὶ τοῦ νικωμένου, ἐπὶ δὲ τοῦ νικῶντος νίκη. Τὸ δὲ ἔτυμον παρὰ τὸ ἥκς (μικρός), συγκρ. ἦττων, ἐξ οὗ ἦττα κυρ. κατωτέρουςις=Διότι οἱ μὲν ἄλλοι Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον, ὅτι ἡ ἐν Μαραθῶνι ἦττα τῶν βαρβάρων ἦτο τέλος τοῦ Περσικοῦ πολέμου, ὁ δὲ Θεμ. ἀρχὴ μεγαλειτέρων ἀγώνων. ἀρχὴν] ἀντιτίθεται πρὸς τὸ ἦτταν· τὸ δὲ πλήρες· Θεμιστοκλῆς δὲ ᾤετο τὴν ἐν Μαραθῶνι τῶν βαρβάρων ἦτταν εἶναι ἀρχὴν μερίζων ἀγώνων. ἤλειφε] τίθεται εἰς ἔννοιαν μεταφορικὴν· δηλ. ὡς ἐν τοῖς ἀγῶσι νῆλειφοντο πρῶτον καὶ ἔπειτα ἠγωνίζοντο, οὕτω καὶ ὁ Θεμ. παρεσκευάζετο καὶ ἤσκειτο, ὅπως εὐρεθῇ εἰς σπουδαιότερους ἀγῶνας ἑτοιμος. Τὸ δὲ ἤλειφεν ἑαυτὸν ἀντὶ τοῦ ἡλείφετο· τίθεται δὲ ἡ ἀνάλυσις πρὸς ἀνάδειξιν τῆς ἐξαφανισθείσης κατὰ μικρὸν εἰς τὴν σύνθεσιν διασταλτικῆς ἐννοίας τῆς αὐτός. ὑπὲρ τῆς ὅλης Ἑλλάδος] προσδ. τοῦ σκοποῦ=διὰ τοὺς ὁποίους παρεσκευάζετο πρὸς ὑπεράσπισιν ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐπιμελῶς ἐγύμναζε τοὺς πολίτας. πόρρωθεν ἔτι] ἀντὶ ἔτι πόρρωθεν· διότι οὕτως ἐξάιρεται τὸ πόρρωθεν· ἔτι δὲ γράφεται «πόρρωθεν ἤδη». προσδοκῶν] προσδοκάω, περιμένω τι μετὰ φόβου καὶ ἐλπίδος· ὅθεν τὸ μὲν προσδοκῶ οὐ μόνον ἐπ' ἐλπίδος ἀγαθοῦ τινος, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ φόβου κακοῦ· τὸ δὲ ἐλπίζω σπανίως λαμβάνεται καὶ ἐπὶ φόβου κακοῦ, ἐν δὲ τῇ νέᾳ Διαθήκῃ πάντοτε ἐπὶ ἀγαθοῦ=διότι πρὸ μακροῦ ἔτι χρόνου περιέμενε τὴν μέλλουσαν ταύτην περίστασιν.

IV. Ὁ Θεμιστοκλῆς ἐγένετο αἷτιος ν' ἀποκτήσωσιν οἱ Ἀθηναῖοι σπουδαίαν ναυτικὴν δύναμιν, καὶ ἀντὶ μονίμων ὀπλιτῶν κατέστησεν αὐτοὺς ναυτικούς.

1. Καὶ πρῶτον μὲν] ἀντιτίθεται ὁ μὲν εἰς τὴν § 3 «ἐκ τούτου δέ»· ὁ δὲ καὶ τιθέμενος ἐν ἀρχῇ λόγου εἶνε μεταβατικός. τὴν Λαυρεωτικὴν] παρὰ τὸ Λαύρειον, ὀρθότερον δὲ Λαύριον, ἐξ οὗ Λαυριωτι-

ἀργυρείων μετάλλων ἔθος ἐχόντων Ἀθηναίων διανέμεσθαι, μόνος εἶπειν ἐτόλμησε παρελθὼν εἰς τὸν δῆμον, ὥς χρῆ τὴν διανομὴν ἐάσαντας ἐκ τῶν χρημάτων τούτων κατασκευάσα-

κῆ. Ἡ δὲ ἐτυμολογία τοῦτου παρὰ τὸ λαύρα (ὁδὸς, σωλὴν, ὀχετός) παρὰ δὲ μτγν. σημ. τόπον κλεισμένον περίεξ, μοναστήριον Ἀγία Λαύρα. Λαύριον δὲ καλεῖται ὄρος πρὸς βορρᾶν τοῦ ἀκρ. Σουνίου, ἔχον μεταλλεῖα ἀργύρου. ἀργυρείων μετάλλων] μέταλλον σημαίνει ὄρυγμα, τρύπαν ἐντὸς τῆς γῆς, ἐν ᾗ ζητοῦνται μέταλλα· καὶ ἀργυρεῖα μέταλλα=ὄρυγματα ἐντὸς τῆς γῆς, ἐν ᾗ ζητεῖται ἄργυρος· ἀλλὰ πιθανώτερον ἐνταῦθα γραπτέον ἀργύρεα μέταλλα=μέταλλα ἐξ ἀργύρου ἢ μεταλλεῖα ἀργύρου. Παράγουσι δὲ τὸ μέταλλον ἐκ τοῦ μετ' ἄλλα, ὅπερ εἶνε ἀπίθανον· μᾶλλον δὲ ἐκ τοῦ λάω(=βλέπω), μεταλλάω ἀντὶ μεταλάω=βλέπω πρὸς τι. διανέμεσθαι] ὑποκ. τοὺς Ἀθηναίους. Ὅταν τὸ μέσον κεῖται ἐν τῷ πληθ. ἀριθμῷ, καὶ σημαίνει ἐνέργειαν ἀμοιβαίως εἰς τὰ ὑποκειμενα μεταβαίνουσαν, καλεῖται μέσον ἀλληλοπαθές(=διανέμειν ἀλλήλοις). Τὸ δὲ ἀπαρέμφαιον ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἔθους· διότι ὅχι μόνον ἐκ ῥημάτων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὀνομάτων σημαίνοντων ἔθος δύναμιν ἱκανότητα κτλ. ἐξαρτῶνται ἀπαρέμφατα. Σχημ. ὑπὸ τῶν δοκίμων ὡς ἐξῆς· διανεμομαί—διενεμόμην—διανεμοῦμαι—διενειμάμην—διενεμήην—διανενέμμαι—διενενεμήμην. Συνέπιπτε δὲ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἕκαστος τῶν Ἀθηναίων ἐκ τῆς διανομῆς τῆς Λαυριωτικῆς προσόδου νά λάβῃ δραχ. δέκα· ἀλλὰ τῇ συμβουλῇ τοῦ Θεμ. ἐκουσίως ἅπαντες κατέλιπον αὐτάς πρὸς κατασκευὴν στόλου κατὰ τῶν Αἰγινητῶν. Ἡροδ. 7, 144=Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν ἐπειδὴ οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον συνθήειαν νά μοιράζωνται μεταξὺ τῶν τὰ Λαυριωτικά εἰσοδήματα τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν μεταλλείων τοῦ ἀργύρου. ἐτόλμησεν] ἐκ τῆς ρίζ. τελ. (ταλ, τάλας), τόλμη, τολμάω· ἀπαιτεῖ δὲ τελικὸν ἀπρμφ. ὡς ἐφετικόν=μόνος ὁ Θεμ. παρουσιασθεὶς εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου ἐτόλμησε νά εἴπῃ. ὡς χρῆ] φέρεται ὁ εἰδικὸς λόγος εἰς ὀριστικὴν, ἂν καὶ προηγείται ἱστορ. χρόνος, ὅπως παραστήσῃ ὡς πρᾶγματικὴν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Θεμ. ἀνάγκην τὴν κατασκευὴν τριήρων. Κλίνεται δὲ· χρῆ, ὑπ. χρῆ, εὐκτ. χρεῖη, πρστ. χρεῶν ἔστω, ἀπρμφ. χρῆναι, μτχ. τὸ οὐδ. χρεῶν ἄκλιτον· πρτ. ἐχρῆν καὶ ἄνευ αὐξ. χρῆν, μλ. χρήσει, ἄορ. ἔχρησε. Τὸ χρῆ εἶνε ἀπρόσωπον καὶ συντάσσεται πάντοτε αἰτ. καὶ ἀπρφ· χρῆ μὲ λέγειν· ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ δεῖ, ἀλλὰ τοῦτο, ὅταν ἢ χρεῖα ἀναφέρηται εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ ὅχι εἰς τὴν πρᾶξιν συντάσσεται καὶ δοτ. καὶ ἄπρμ· δεῖ με λέγειν, καὶ δεῖ μοι λέγειν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ μετοχὴ ἐάσαντας ἐτέθη ἐνταῦθα εἰς αἰτ. καὶ ὅχι εἰς δοτ. ἐκ τῶν χρημάτων] προσδ. τοῦ ὀργάνου. Γίνεται δὲ παρὰ τὸ

σθαι τριήρεις ἐπὶ τὸν πρὸς Αἰγινήτας πόλεμον. Ἡκμάζε

χράομαι, καὶ σημ. ὅ,τι χρειάζεται τις, καὶ κυρ. ὅ,τι ὠφελεῖ μεταχειριζόμενος· ἀπαντὰ δὲ συνήθ. εἰς τὸν πληθ. καὶ σημ. περιουσίαν, τὰ ὑπάρχοντα, καὶ ἰδ. τὰ κινητά. τριήρεις] γεν. πλ. τριηρέων καὶ ἀττ. τριήρων. Κακῶς δὲ ὑπὸ τινων τανῦν γράφεται τριηρῶν. Τριήρης δὲ κυρ. τριπλῶς ἀραρυῖα (ἄρω, ἀραρίσκω), καὶ συνήθ. ἐξυπ. ναῦς· ἦτοι ἐλαφρόν καὶ ταχύπλουν πολεμικὸν πλοῖον μετὰ τριῶν σειρῶν κωπῶν ἐπ' ἀλλήλων (καθ' ὕψος) εἰς ἀμφοτέρας τὰς πλευρὰς ἀντιθ. τῷ πλοῖον, ἢ στρογγύλον πλοῖον (φορτηγὸν πλοῖον) = ὅτι εἶνε ἀνάγκη ἀφήσαντες τὴν διανομὴν νὰ κατασκευάσωσι διὰ τῶν χρημάτων τούτων πολεμικὰ πλοῖα διὰ τὸν κατὰ τῶν Αἰγινήτων πόλεμον. ἡκμάζε] γίνεται ἐκ τῆς ρίζ. ακ, ἀκίς (= ἡ κορυφῆς ἀκρα), ἀκμή, ἀκμάζω. Κατὰ τὸν Ἡρόδ. 5, 81· καὶ 6, 87· καὶ 7, 145. Αἰτία τοῦ μεταξὺ Ἀθηναίων καὶ Αἰγινήτων πολέμου ἦσαν τὰ ἀγάλματα τῆς Δήμητρος καὶ Περσεφόνης κατασκευασθέντα ἐκ ξύλου ἡμέρου ἐλαίας ληφθείσης ἐξ Ἀθηνῶν. Διὸ ὑπεσχέθησαν οἱ Ἐπιδαῦριοι, εἰς οὓς ὑπῆκουον τότε οἱ Αἰγινήται, νὰ δίδωσι θύματα κατ' ἕτος εἰς τὴν προστάτιδα τῆς πόλεως Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὸν Ἐρεχθέα. Μετὰ ταῦτα ὅμως οἱ Αἰγινήται κατασκευάσαντες πλοῖα ἀπεστάτησαν ἐκ τῶν Ἐπιδαυρίων. Ἐχοντες λοιπὸν διαφορὰς μετ' αὐτῶν, καὶ ὄντες δυνατοὶ κατὰ θάλασσαν, τοσοῦτον ἐκακοποίησαν αὐτοὺς, ὥστε ἤρπασαν καὶ τὰ δύο ταῦτα ἀγάλματα, ἅτινα μετέφερον εἰς τὰ μέσoga τῆς χώρας. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πέμψαντες τριήρη πλήρη ἀνδρῶν ἐζήτησαν πλέον τὸν φόρον ὅχι παρὰ τῶν Ἐπιδαυρίων ἀλλὰ παρὰ τῶν Αἰγινήτων, ὅπου καὶ τὰ ἀγάλματα ὑπῆρχον. Οἱ δὲ Αἰγινήται ἀρνήθεντες τὸν φόρον καὶ λαβόντες ἐπικουρίας ἐξ Ἀργους, ἐπέπεσον κατ' αὐτῶν καὶ ἐφόνευσαν πάντας ἐκτὸς ενός, ὅστις ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας διηγήθη τὴν ἐπελθοῦσαν καταστροφὴν. Αἱ δὲ γυναῖκες τῶν φονευθέντων ἀνδρῶν περικυκλώσασαι καὶ κεντῶσαι διὰ τῶν περονῶν τῶν ἱματίων, ἡρώτων ποῦ ἦσαν οἱ ἑαυτῶν ἄνδρες. Καὶ οὗτος μὲν τοιοῦτοτρόπως ἀπέθανε. Πρὸς τούτοις δὲ οἱ Αἰγινήται συμμαχήσαντες μετὰ τῶν Θηβαίων ἐλεπλάτουν τὰ παράλια τῆς Ἀττικῆς. Καὶ ἐπειδὴ οἱ Ἀθηναῖοι ἐτέλουν κατὰ πᾶν πέμπτον ἔτος θυσίας εἰς τὸ Σούνιον, οἱ Αἰγινήται ἐνεδρεύσαντες συνέλαβον τὴν θεωρίδα ναῦν πλήρη ἀνδρῶν ἐκ τῶν πρώτων Ἀθηναίων. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐκδικούμενοι ἔλαβον παρὰ τῶν Κορινθίων πλοῖα εἴκοσι καὶ ἀποτελέσαντες στόλον ἐβδόμηκοντα πλοίων ἐνίκησαν τοὺς Αἰγινήτας κατὰ θάλασσαν. Ἀλλ' οἱ Αἰγινήται, ἐν ᾧ οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν εἰς ἀταξίαν ἐπιτεθέντες ἐνίκησαν καὶ συνέλαβον τέσσαρα ἐκ τῶν πλοίων τῶν Ἀθηναίων. Οὗτος δὲ ὁ πόλεμος ἤρξατο ἐν ἔτος πρὸ τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης, καὶ ἐνίκηθη-

γὰρ οὗτος ἐν τῇ Ἑλλάδι μάλιστα, καὶ κατεῖχον οἱ νησιῶται πλήθει νεῶν τὴν θάλασσαν. 2^η Ηἰ καὶ ῥᾶον Θεμιστοκλῆς συνέπεισεν, οὐ Δαρεῖον οὐδὲ Πέρσας (μακρὰν γὰρ ἦσαν οὗτοι καὶ δέος οὐ πάνυ βέβαιον ὡς ἀφιζόμενοι παρεῖχον) ἐπισείων,

σαν κατὰ κράτος οἱ Αἰγινῆται τὸ 460 π. Χ. Καὶ ἦν τότε ὁ μεγαλύτερος τῶν ἐν Ἑλλάδι πολέμων. Ὅθεν ὁ Περικλῆς συνείβριξε νὰ λέγῃ, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ὤφειλον ν' ἀφαιρέσωσιν ἐκ τοῦ μέσου τὴν Αἰγιναν ὡς λήμνην τοῦ Πειραιῶς. οἱ νησιῶται] φέρεται καὶ γραφῇ οἱ Αἰγινῆται, προϋτίμησα δὲ τὴν γραφὴν ταύτην, διότι οὐχὶ οἱ Αἰγινῆται τότε ἐθαλασσοκράτουν διὰ πλῆθος νεῶν, ἀλλ' οἱ νησιῶται. πλήθει] δοτικῇ τοῦ προτρ. αἰτίου=Διότι οὗτος κατ' ἐξοχὴν ὁ πόλεμος ἤκμαζεν ἐν Ἑλλάδι, καὶ οἱ νησιῶται ἦσαν κύριοι τῆς θαλάσσης διὰ τὸ πλῆθος τῶν πλοίων των.

2. Ἡ] δοτ. τοῦ προτρ. αἰτίου, καὶ ἀνάγεται εἰς τοὺς προσθετικούς ἀναφορικούς λόγους ἰσοδυναμοῦντας δεικτικῇ καὶ συμπέρ. συνδέσμῳ=διὰ τοῦτο λοιπόν. συνέπεισεν] ἡ σὺν σημ. τὸ ὁμοῦ ἢ συμφωνίαν· δηλ. πείθω τινὰ νὰ συμφωνήσῃ τῇ ἐμῇ γνώμῃ, ἢ φέρω τινὰ εἰς τὴν γνώμην μου=Διὰ τοῦτο λοιπόν ὁ Θεμ. ἔτι εὐκολώτερον ἔπεισε τοὺς Ἀθηναίους νὰ συμφωνήσωσι μὲ τὴν γνώμην τοῦ Δαρεῖος] υἱὸς τοῦ Ὑστάτου πατὴρ τοῦ Ξέρξου, βασιλεύσας ἀπὸ 521—485 π. Χ. οὐ Δαρεῖον οὐδὲ Πέρσας] κατὰ τὸ ὑπὸ τῶν γραμματικῶν ἐν διὰ δυοῖν καλούμενον σχῆμα δύο ὁμοιοπύτωτα οὐσιαστικά ἐκφέρουσι μίαν ἔννοιαν· ἤτοι ἔννοιαν οὐσιαστικοῦ καὶ ἐπιθέτου : χρυσὸν καὶ φιάλας=χρυσᾶς φιάλας· ἢ ἔννοιαν οὐσιαστικοῦ καὶ κτητικῆς γενικῆς : φύλλα καὶ δένδρα=φύλλα δένδρων· ἔτι δὲ Κύρος καὶ ἡ Περσικὴ βασιλεία (Θ. Α. 16)· οὐ Δαρεῖον οὐδὲ Πέρσας ἐπισείων=οὐ Δαρεῖον τῶν Περσῶν βασιλέα ἐπισείων. ἐπισείω] κινῶ τι κατὰ τινος : «Ζεὺς ἐπισσεῖν ἔρεμνὴν αἰγίδα πᾶσιν» Ἰλ. δ. 167. Συνήθ. ἐπισείω ξίφος, τὴν χεῖρα κτλ. Ἐνταῦθα μεταφορικῶς ὡς φόβητρον εἰς τοὺς Ἀθηναίους μέτεχειρίσθη τὸν Δαρεῖον τὸν βασιλεῖα τῶν Περσῶν. Ἡ δὲ μετοχὴ τροπικὴ=ἀπειλῶν αὐτοὺς ὅχι διὰ τὸν Δαρεῖον τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν. μακρὰν γὰρ] ἔκφρασις ἐπιρ. ἢ αἰτιατικοφανὲς ἐπίρ. κατὰ παράλειψιν ὁδόν· ἤτοι μακρὰν ὁδόν, μακρυνὴν ἀπόστασιν· ὁ δὲ γὰρ αἰτιολογεῖ τό : οὐ Δαρεῖον οὐδὲ Πέρσας=διότι οὗτοι ἦσαν μακρὰν. ὡς ἀφιζόμενοι] μέλ. τοῦ ἀφικνέομαι. Τὸ δὲ ὡς εἶνε κυρ. ὁμοιωματικόν, καὶ παριστᾷ κρίσιν ὑποκειμενικὴν· διότι πᾶσα παραβολὴ ἢ παρομοίωσις εἶνέ τι ὑποκειμενικόν· οἶον, «ἡ γγέλετο βασιλεὺς διανοεῖσθαι ὡς ἐπιχειρήσων πάλιν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας». Μενέξ. 241 d=ὅτι διανοεῖται οὕτως, ὡς διανοεῖται ὁ μέλλων ἐπιχειρήσειν. αἱ Πέρσαι παρεῖχον δέος ὡς ἀφιζόμενοι=παρεῖχον δέος

ἀλλὰ τῇ πρὸς Αἰγινήτας ὀργῇ καὶ φιλονικίᾳ τῶν πολιτῶν ἀποχρησάμενος εὐκαίρως ἐπὶ τὴν παρασκευήν. Ἐκατὸν γὰρ ἀπὸ τῶν χρημάτων ἐκείνων ἐποιήθησαν τριῆρεις, αἷς καὶ πρὸς Ξέρξῃ ἐναυμάχησαν. 3 Ἐκ δὲ τούτου κατὰ μικρὸν ὑπάγων καὶ καταβιβάζων τὴν πόλιν πρὸς τὴν θάλασσαν, ὡς τὰ

οὕτως, ὡς παρέχουσιν οἱ μέλλοντες ἀφίξεσθαι. Ἐκ δὲ τῆς συμπτύξεως τῶν δύο τούτων προτάσεων προήλθεν ἡ φαινόμενη τῆς μετοχῆς ἀπόδοσις ὡς συμπλήρωμα τῆς κυρίως προτάσεως, καὶ ἡ ἀνάλυσις αὐτῆς διὰ τοῦ εἰδικοῦ ὅτι. παρῆχον δέος τοῖς Ἀθηναίοις] περιφρασὶς τοῦ: ἐφόβουν τοὺς Ἀθηναίους = καὶ παρῆχον φόβον οὐχὶ παρὰ πολὺ βέβαιον, ὅτι οὗτοι ἔχουσι κατὰ νοῦν νὰ ἔλθωσιν εἰς τὰς Ἀθήνας. φιλονικία] παρὰ τὸ φιλόνομος· τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ φιλῶ τὴν νίκην ἢ τὰ πρωτεῖα, ἐξ οὗ προέρχεται φιλονικία = ἔρις· ὅθεν ἀμφοτέραι αἱ γραφαὶ ἀπαντῶσιν, ἀλλὰ διαφέρουσι κατὰ τὴν σημασίαν· διότι φιλονικία καλεῖται ἡ προσπάθεια πρὸς τὴν νίκην ἢ τὰ πρωτεῖα, φιλονικία δὲ ἐκ τοῦ φιλῶ τὸ νεῖκος (ἐριδα) σημαίνει τάσιν πρὸς τὸ ἐρίζειν. Καὶ φιλόνομος λέγεται, ὅστις δὲν ζητεῖ τὸ προκείμενον ἐν τῷ λόγῳ, ἀλλὰ θέλει νὰ δεικνύηται ὅτι ἔχει δίκαιον (Πλ. Γορ. 457). Ὅθεν κακῶς φρονοῦσιν τινες, ὅτι μόνοι οἱ διὰ τοῦ ἐκ γραφόμενοι τύποι εἶναι δόκιμοι. ἀποχρησάμενος] τὸ ἀποχεῖσθαι σημ. μεταχειρίζομαι πρὸς ὠφέλειαν, ἔτι δὲ κακομεταχειρίζομαι ἢ καταχεῖσθαι = ἀλλὰ μεταχειρισθεὶς καταλλήλως τὴν κατὰ Αἰγινητῶν ὀργήν, καὶ ἐπιθυμίαν τῶν πολιτῶν πρὸς πολεμικὴν αὐτῶν προετοιμασίαν. Ἐκατὸν] καθ' Ἡρόδ. 7, 144 διακοσίας ναῦς συνεβούλευσεν ὁ Θεμ. τοὺς Ἀθηναίους νὰ κατασκευάσωσι. Τῷ Πλουτάρχῳ συμφωνεῖ ὁ Κορ. Νέπ. 2, 2· καὶ ὁ Πολύαινος 1, 30. αἷς καὶ] ὁ καὶ εἶνε ἐπιδοτικὸς ἀντὶ τοῦ περ, ὡς φαίνεται καὶ ἐν τῷ Θεοκ. (1, 14) ἔχοντι τὴν αὐτὴν σχεδὸν πρότασιν, «αἷς περ (διὰ τῶν ὁποίων ἀκριβῶς) καὶ ἐναυμάχησαν». Ἀπαντᾷ καὶ γραφὴ «αἱ καὶ». = Διότι κατεσκευάσθησαν διὰ τῶν χρημάτων ἐκείνων ἑκατὸν πολεμικὰ πλοῖα, διὰ τῶν ὁποίων ἰδίως κατὰ τοῦ Ξέρξου ἐναυμάχησαν οἱ Ἀθηναῖοι.

3. Ἐκ δὲ τούτου] χρονικὸς προσδ. δηλῶν τὴν ἀρχὴν τοῦ χρόνου, ἐξ οὗ τὰ Λαυριωτικὰ χρήματα δὲν διενέμοντο, ἀλλὰ δι' αὐτῶν ἤρχισαν νὰ κατασκευάζωσι στόλον. ὑπάγων] μετχ. τροπική· ἡ δὲ ὑπὸ σημαίνει, πανοργῶς καὶ κρυφίως ἐλκύω τινα εἰς τὸν σκοπὸν μου, ἀποπλανῶ = ἐκ τούτου δὲ τοῦ χρόνου ὁ Θεμ. κατ' ἐλάχιστον ἀποπλανῶν τοὺς Ἀθηναίους. τὴν πόλιν] μετωνομικῶς ἐτέθη τὸ περιέχον ἀντὶ τοῦ περιεχομένου, ἡ πόλις ἀντὶ οἱ πολῖται. Ὁ Ἀμμόνιος λέγει. «πόλις καὶ ἄστυ διαφέρει· πόλις μὲν γὰρ καὶ ὁ τόπος καὶ οἱ κατοικοῦντες, ἡγουν τὸ συναμφοτέρον, ἄστυ δὲ μόνον ὁ τόπος»· ἔτι

πεζᾶ μὲν οὐδὲ τοῖς ὁμόροις ἀξιομάχους ὄντας, τῇ δ' ἀπὸ τῶν νεῶν ἀλκῇ καὶ τοὺς βαρβάρους ἀμύνασθαι καὶ τῆς Ἑλλάδος ἄρχειν δυναμένους, ἀντὶ μονίμων ὀπλιτῶν, ὡς φησιν ὁ Πλάτων, ναυβάτας καὶ θαλαττίους ἐποίησε, καὶ διαβολὴν

δὲ διαφέρει ὁ ἀστὸς τοῦ πολίτου, ὁ πρῶτος οἰκεῖ ἐν τῷ ἄστει, ὁ δευτέρως ἔχει πολιτικὰ δικαιώματα. Τὸ δὲ «καταβιβάζων» εἰς μεταφορικὴν ἔννοιαν, δηλ. ἀπομακρύνων τοὺς Ἀθηναίους ἐκ τῶν ἔργων τῆς ξηρᾶς συνείθιζεν αὐτοὺς εἰς τὰ τῆς θαλάσσης—καὶ ὁδηγῶν τοὺς πολίτας πρὸς τὴν θάλασσαν. ἀξιομάχους] συντάσσεται δοτ. «τοῖς ὁμόροις» ὡς ἀντιπερ. ὡς ὄντας] μτχ. αἰτιολ. συναπτομένη μετὰ τοῦ ὡς δηλοῖ αἰτίαν οὐχὶ πραγματικὴν ἀλλὰ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Θεμ. ἡ δὲ μετοχὴ «ὄντας» ἐτέθη κατὰ τὸ σχῆμα τὸ κατὰ σύνεσιν, ἀντὶ τὴν πόλιν οὔσαν, ὅτε ὄνομα περιληπτικὸν ἐνικὸν ἀριθμοῦ συντάσσεται οὐχὶ κατὰ τὸν γραμματικὸν τύπον τῆς λέξεως, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν· διότι λαμβάνεται ἡ πόλις ἀντὶ τῶν πολιτῶν. τὰ πεζᾶ] προσδ. τοῦ κατὰ τι· παράγεται ἐκ τῆς ρίζ. πεδ, πέδον, πεδῆς, πεζός· διότι τὸ j μετὰ τοῦ d μεταβάλλεται εἰς ζ· οἶον Ζεὺς ἀντὶ Διεύς, ἔξομαι ἀντὶ ἔδιομαι, ζα ἀντὶ δζα, ζάπλουτος ἀντὶ δζάπλουτος· συρίζω ἀντὶ συρίδω—ἐπεὶ δὲ κατὰ μὲν τὰ πεζικά οὐδὲ πρὸς τοὺς γείτονας κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ ἦσαν ἱκανοὶ νὰ μάχωνται. Τῇ δ' ἀπὸ τῶν νεῶν ἀλκῇ] ἀλκή παράγ. ἐκ τῆς ρίζ. ἀλ. ἀλ-κ, ἀλκή, ἀλέξω, ἀλεξήτηρ, Ἀλέξανδρος, ἀλεξίκακος κτέ. κυρ. σημ. προφύλαγμα, δύναμιν· οἶον, ἀλκήν ποιεῖσθαι τινος = ὑπερασπίζειν τινά· ἡ ἀπὸ τῶν νεῶν ἀλκή—ἡ ναυτικὴ δύναμις· διότι πρόθεσις μετὰ τινος πτώσεως διὰ τοῦ ἄρθρου προτασσομένου λαμβάνει δύναμιν ἐπιθέτου· π. χ. ἡ κατὰ νόμον τιμωρία—ἡ νόμιμος τιμωρία. καὶ τοὺς βαρβάρους] ὁ καὶ ἀναφέρεται πρὸς ἐπόμενον καὶ, δι' ὧν συνδέονται μετ' ἐμφάσεως προτάσεις ὅμοιαι (τόσον—ὅσον)—διὰ δὲ τῆς ναυτικῆς τῶν δυνάμεως ἡδύναντο καὶ τοὺς βαρβάρους ν' ἀποκρούσωσι καὶ τῆς Ἑλλάδος ν' ἄρχωσιν. ἀντὶ μονίμων ὀπλιτῶν] ὀπλίτης καλεῖται ὁ βαρέως ὀπλισμένος πεζὸς στρατιώτης ἀντιθ. τῷ ψιλός· ἔφερεν ὁ ὀπλίτης μακρὸν δόρυ καὶ ἀσπίδα μεγάλην ὀνομαζομένην ἰδίως ὄπλον, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα ἔφερεν· ὡς πελταστῆς ὁ φέρων πέλταν, ἥτοι μικρὰν ἀσπίδα. Ἡ δὲ ἀντὶ σημ. ἀντικατάστασιν. ἐποίησεν] ὁ Κούρτιος λέγει, ὅτι τὸ ποιέω εἶνε τῆς αὐτῆς ρίζης τῷ σανσκρ. putras=γεννήτωρ, καὶ potas=νέος συγγ. τῷ λατ. puer· καὶ ὡς τὸ νοέω ἐκ τοῦ νόος, καὶ ποθέω ἐκ τοῦ πόθος, οὕτω καὶ ποιέω ἐκ τοῦ ποφόος. Κατὰ δὲ τὸν Bensey εἶνε συγγ. τῷ σανσκρ. apas, λατ. opus, operor· ἐκ τῆς ρίζ. op (Πηνελ-ὀπ-εια—ἡ πηνία ἐργαζομένη), ἐξ ἧς πο, po-eia (ποιητής), ποιῶ. Τὸ δὲ ποιῶ διαφέρει τοῦ πράττω· διότι

καθ' αὐτοῦ παρέσχεν, ὡς ἄρα Θεμιστοκλῆς τὸ δόρυ καὶ τὴν ἀσπίδα τῶν πολιτῶν παρελόμενος εἰς ὑπηρεσίον καὶ κώπην συνέστειλε τὸν Ἀθηναίων δῆμον. 4 Ἐπραξε δὲ ταῦτα

πράττω = ἐργάζομαι, ἐν τῷ ἔργῳ ἦδη εἰμί· τὸ δὲ ποιῶ = πειρῶμαι ἵνα γένηται τι οἶον, «ἐπὶ τῷ πράττειν οὐδὲ τὰ μικρὰ ποιῶτε». Δημ. 4, 20. Ἀλλ' ἡ διαφορά αὕτη δὲν φυλάττεται ἀείποτε. Συντάσσεται δὲ διπλῇ αἰτ. ὡς μεταποιητικόν: ἐποίησε τοὺς μονίμους ὀπλίτας ναυβάτας καὶ θαλαττίους· ὅθεν πρὸς ζωροτέραν παράστασιν τῆς μεταβολῆς μετέτρεψε τὴν πρώτην αἰτ. εἰς τὴν ἀντί καὶ γεν.=ἀντί μονίμων ὀπλιτῶν, καθὼς λέγει ὁ Πλάτων, κατέστησεν αὐτοὺς ναυτικούς καὶ θαλασσίους. ὡς φησιν ὁ Πλάτων] Πλάτ. νόμ. 4, 706. B. διαβολῇ] ἡ ψευδῆς καὶ κρυφίως γινομένη κατὰ τινος κατηγορία=καὶ ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ διαβάλλωσιν αὐτόν. ὡς ἄρα] ὁ λόγος εἰδικὸς ἐπεξηγῶν τὴν διαβολήν. Συχνότατα μεταχειρίζεται τὸ ἄρα οἱ Ἀττ. ἐν ἐπεξηγηματικῇ προτάσει, ὅτε καλεῖται διασαφητικός μετὰ τινος εἰρωνείας=ὅτι δῆλα δὴ, ὅτι τάχα. τὸ δόρυ] γεν. δόρατος (ἐκ τοῦ δέρου ὡς ξύλον ἐκ τοῦ ξύω. Εὐς. συγγ. τῷ δρύς). Τὸ δὲ ἄρθρον ἐτέθη, ὅπως δηλωθῇ τὸ ὅλον εἶδος. Τὸ δόρυ ἦν τὸ κυριώτερον ἐπιθετικὸν ὄπλον τῶν πεζῶν, ὅπερ συνέκειτο ἐκ τοῦ ξυστοῦ (μακροῦ λεπτοῦ ξύλου) καὶ τῆς σιδηρᾶς αἰχμῆς, ἀποληγοῦσης κατὰ τὸ μὴ κοπτερόν αὐτῆς ἄκρον εἰς σωλήνα, ἐν ᾧ ἐνεπύγνυστο τὸ ξυστόν. Ἐπὶ δὲ τῆς ἄκρας τοῦ ξυστοῦ ἦν ὁ σαυρωτήρ, ὃξὺ ἀκροσίδηρον χρησιμεύον εἰς τὸ πῆξαι κατὰ γῆς τὸ δόρυ. Εἶχε μῆκος 12—16 ποδ. καὶ ἐχρησίμευεν εἰς τὸ πλῆξαι ἐκ τοῦ πλησίον ἢ διὰ βολῆς. παρελόμενος] ἄορ. 6'. τοῦ παραιρέομαι, ὅπερ εἶνε μέσ. πλάγιον καὶ συντάσσεται γεν. καὶ αἰτ.: παρελὼν τῶν ἑαυτοῦ πολιτῶν τὸ δόρυ καὶ τὴν ἀσπίδα=ὅτι τάχα ὁ Θεμ. ἀφαιρέσας τὸ δόρυ καὶ τὴν ἀσπίδα παρὰ τῶν συμπολιτῶν του. ὑπηρεσίον] τὸ ὑπόστρωμα ἢ τὸ προσκεφάλαιον τὸ εἰς τὰ κωπηλατικὰ θρονία, ἐφ' οὗ ἐπικάθησθαι οἱ κωπηλάται. Σχολ. Θουκ. 2, 92 λέγει: «ὑπηρεσίον ἐστὶ τὸ κῶας (ἐριῶδες δέρμα), ᾧ ἐπικάθησθαι οἱ ἐρέσσουντες διὰ τοῦ μὴ συντρίβεσθαι αὐτῶν τὰς πηγάς». Ἐτέθη δὲ μετωνυμικῶς τὸ ὑπόστρωμα ἀντὶ τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἐργαζομένων, καὶ ἡ κώπη τὸ ὄργανον ἀντὶ τοῦ ἐργάτου· ὅθεν ἔχει δύο οὐσιώδη γνωρίσματα τοῦ κωπηλάτου πρὸς ἀντικατάστασιν αὐτοῦ. συνέστειλεν] ἢ σὺν τὸ ὁμοῦ· ὅθεν συσέλλω σημ. συνέλκω, περιορίζω=περιώρισε τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων εἰς τὸ ὑπόστρωμα καὶ τὴν κώπην τῶν κωπηλατῶν.

4. Ἐπραξε] πράσσω καὶ ἀπὸ Ξενοφῶντος πράττω—ἐπραττον—πράξω—ἐπραξα—πέπραχα—ἐπεπράχην, καὶ οὐδ. πέπραγα—ἐπεπράγειν. Ρίζ. περ, πέρας, περ-άγῃω, περάσσω, πράσσω. κυρ. εἰς

Μιλτιάδου κρατήσας ἀντιλέγοντος, ὡς ἱστορεῖ Στῆσίμβροτος. Εἰ μὲν δὴ τὴν ἀκρίβειαν καὶ τὸ καθαρὸν τοῦ πολιτεύματος ἔβλαψεν ἢ μὴ ταῦτα πράξας, ἔστω φιλοσοφώτερον ἐπισκοπεῖν· ὅτι δὲ ἡ τότε σωτηρία τοῖς Ἑλλήσιν ἐκ τῆς θαλάσσης ὑπῆρξε καὶ τὴν Ἀθηναίων πόλιν αὖθις ἀνέστησαν αἱ τριῆρεις ἐκεῖναι, τὰ τ' ἄλλα καὶ Ξέρξης αὐτὸς

πέρα· τι ἄγω, καὶ ἐν γένει κάμνω—ἔπραξε δὲ ὁ Θεμ. ταῦτα ὑπερσχύσας τοῦ Μιλτιάδου, ὅστις ἀντέλεγεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου, ὡς βεβαίῳ ὁ Στῆσίμβροτος. Εἰ μὲν δὴ . . . ἔβλαψεν] ἀνάγεται εἰς τὸ πρῶτον εἶδος τῶν ὑποθετικῶν λόγων, ἥτοι τὸ εἰ μετὰ πάντων τῶν χρόνων τῆς ὀριστικῆς, ὅταν ὁ λέγων δὲν ἐξετάζη, ἀν ἔβλαψεν ἢ ὄχι, ἀλλὰ δέχεται τοῦτο ὡς ἀληθές, ἵνα ἐξαγάγῃ ἐκ τούτου τὸ ὑπὸ τοῦ ἐπομένου ἐκφραζόμενον συμπέρασμα· ἐν δὲ τῷ ἐπομένῳ τίθενται πάντα τὰ εἶδη τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων. Τὸ μὲν ἀντιτίθεται εἰς τὸ «ὅτι δέ»· καὶ τὸ δὲ ἐν ἀρχῇ ἰδίως λόγου σημαίνει βεβαίωσιν—τῷ ὄντι ἢ τέλος πάντων. τὴν ἀκρίβειαν] δηλοῖ τὴν αὐστηράν ἐφαρμογὴν τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, δηλ. ἐὰν τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα ἐπιτρέπῃ νὰ πράττῃ ὁ δῆμος κατὰ τὴν θέλησιν ἑνὸς ἀνδρὸς, περὶ οὗ ὁ Πλούταρχος ὁμολογεῖ ὅτι ἡ τοιαύτη ἐξέτασις δὲν ἀρμόζει εἰς τὴν βιογραφίαν τοῦ Θεμ. ἀλλὰ εἰς τοὺς θέλοντας νὰ φιλοσοφήσωσιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου—Ἄν μὲν τέλος ὁ Θεμ. πράξας ταῦτα, ἔβλαψε τὴν ἀκρίβειαν καὶ τὴν γνησιότητα τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος ἢ ὄχι. ἔστω] ἰδίως ἐν τῷ γ'. προσώπῳ τίθεται συχν. προστακτικὴ πρὸς ἔκφρασιν ἀποδοχῆς ἢ ὁμολογίας, ὡσάκις θέλομεν νὰ διακόψωμεν προηγούμενον μακρὸν λόγον καὶ ν' ἀρχίσωμεν ἄλλον· ὅθεν λέγεται συγκαταθετικόν· ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας τίθεται καὶ τὸ εἶν ἀντὶ προστακτικῆς πρὸς εὐγενῆ ἔκφρασιν καὶ ἀποφυγὴν τοῦ ἀποτόμου τῆς προστακτικῆς. Ἡ δὲ τῶν λέξεων συντακτικὴ διάταξις ἔχει· ἐπισκοπεῖν ἔστω φιλοσοφώτερον—ἡ ἐξέτασις τούτου ἀρμόζει μᾶλλον εἰς τοὺς φιλοσοφοῦντας. ὅτι δὲ] ἀντικ. τοῦ ἐμαρτύρησεν, ἀλλὰ πρὸς ἔμφασιν προηγήθη ὁ εἰδικὸς λόγος τοῦ ἐξ οὗ ἐξαρτάται ῥήματος, ὅπερ καλεῖται σχῆμα ἀντεστραμμένον—ὅτι δὲ ἡ σωτηρία τότε εἰς τοὺς Ἕλληνας προήλθεν ἐκ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως. αὖθις ἀνέστησαν] ἡ μὲν ἀνὰ τὸ ἄνω· τὸ δὲ αὖθις τὸ πάλιν· δηλ. ἡ ναυτικὴ δύναμις κατέστησε τὴν πόλιν ἐμπρησθεῖσαν ὑπὸ τῶν Περσῶν εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν. ἐκεῖναι] τίθεται ἐπὶ ἐπαίνου, δηλ. τὰ γνωστὰ πλοῖα τὰ κατασκευασθέντα ἐκ τῆς Λαυριωτικῆς προσόδου—καὶ τὰ πολεμικὰ ἐκεῖνα πλοῖα ἀνῶρθωσαν πάλιν τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων. τὰ τε ἄλλα καὶ] τὸ ἄρθρον παριστᾷ ὡς ἐν ὅλῳ· δηλ. ὅλα τὰ ἄλλα

ἐμαρτύρησε. 5 Τῆς γὰρ πεζῆς δυνάμεως ἀθραύστου διαμε-
νούσης ἔφυγε μετὰ τὴν τῶν νεῶν ἡτταν, ὡς οὐκ ὦν ἀξιόμα-
χος, καὶ Μαρδόνιον ἐμποδῶν εἶναι τοῖς Ἑλλήσι τῆς διώ-
ξεως μᾶλλον ἢ δουλωσόμενον αὐτοῦς, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, κα-
τέλιπεν.

ἀντιθετικῶς πρὸς τὸν Ξέρξην. Ἡ δὲ φράσις ἑλλειπτική ἀντὶ τοῦ
ἐξαίρετως, ἰδιαίτερος. Ὅτι δὲ περὶ τούτου λέγει Θουκ. 1, 73.
α Τεκμήριον μέγιστον αὐτὸς (ὁ Ξέρξης) ἐποίησε· νικηθεὶς γὰρ ταῖς
ναυσὶν ὡς οὐκ ἔτι αὐτῷ ὁμοίας οὐσης τῆς δυνάμεως κατὰ τάχος τῷ
πλέονι τοῦ στρατοῦ ἀνεχώρησεν ». ἐμαρτύρησε] παράγεται ἐκ τῆς
ρίζ. μάρ, μάρτυς, μαρτύρομαι, μαρτυρῶ ἀμεταβ. εἰμαι μάρτυς· καὶ
μεταβ. βεβαιώνω, ἀποδεικνύω τι=καὶ πρὸ πάντων ὁ ἴδιος ὁ Ξέρξης
ἐβεβαίωσε τοῦτο.

5. Τῆς γὰρ πεζῆς] ὁ γὰρ διασαφητικός, ὡς ἐπεξηγῶν τὴν μαρ-
τυρίαν. Φέρεται δὲ καὶ γραφὴ «τῆς γὰρ πεζικῆς»· καὶ πεζὴ μὲν δύ-
ναμις ἡ διὰ τῶν ποδῶν αὐτῆς βαδίζουσα· πεζικὴ δὲ ἡ δύναμις ἡ ἀ-
νήκουσα εἰς τοὺς πεζοὺς· ὅθεν ἡ πρώτη ὀρθότερα φαίνεται μοι γρα-
φὴ. διαμενούσης] ἡ μετοχὴ ἐναντιωματική· διότι εὐρίσκεται εἰς
ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ῥῆμα τῆς κυρίας προτάσεως. Δέχεται δὲ κατηγ.
ἡ μετοχὴ, διότι ἔχει ἔννοιαν συγγ. τῷ ἐστίν=Ἄν καὶ ἡ πεζικὴ
δύναμις τοῦ Ξέρξου διέμενον ἀβλαβῆς, αὐτὸς ἔφυγε μετὰ τὴν ἡτταν
τῶν πλοίων του. ἀξιόμαχος] τοῖς Ἑλλήσι=νομίζων ὅτι δὲν εἶνε
πλέον ἱκανὸς νὰ πολεμήσῃ πρὸς τοὺς Ἕλληνας. ἐμποδῶν εἶναι] τὸ
μὲν ἐμποδῶν συντίθεται ἐκ τοῦ ἐν-ποδῶν (=ἐν μέσῳ ποδῶν),
ἀντιθ. τῷ ἐκποδῶν· μεταπασὼν δὲ εἰς ἐπίρρημα μετέλλαξε καὶ τό-
νον καὶ σύνταξιν. Ἡ δὲ τῶν λέξεων συντακτικὴ διάταξις ἔχει·
Μαρδόνιον εἶναι ἐμποδῶν. Τὸ δὲ εἶναι δηλοῖ σκοπὸν, ὅστις ἐκπερό-
μενος δι' ἀπρμφ. παριστᾷ αὐτὸν ὑποκειμενικόν, δηλ. κατὰ τὴν κρί-
σιν τοῦ Ξέρξου· διὰ δὲ τῆς μετοχῆς «δουλωσόμενος» δηλοῖ σκοπὸν,
ὅν ὅχι μόνον τὸ ὑποκείμενον ἀλλὰ καὶ πάντες παραδέχονται. τοῖς
Ἑλλήσι] δοτ. ἀντιπερ. τοῦ ἐμποδῶν. τῆς διώξεως] γεν. ἐξ ἀντικει-
μένου εἰς τὸ ἐμποδῶν· δηλ. ἐμποδίζειν τὴν διώξιν=καὶ ἀρῆκεν εἰς
τὴν Ἑλλάδα τὸν Μαρδόνιον μᾶλλον νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς Ἕλληνας νὰ
καταδιώκωσιν αὐτόν, παρὰ νὰ ὑποδουλώσῃ αὐτούς. ὡς ἐμοὶ δοκεῖ]
συνηθεσ. ἡ παραθετικὴ αὕτη φράσις τοῖς πεζοῖς, οὐ μόνον ἐπὶ δις-
τακτικῆς ἀλλὰ καὶ μετριόφρονος ἐκφράσεως, ὡς αἱ παρ' ἡμῖν· ἐάν
δὲν λανθάνωμαι, ἢ δὲν ἀπατῶμαι. Τοῦ δὲ δοκεῖ ἐννοεῖται ὑποκ. τὸ
κατέλιπε τὸν Μαρδ. κτλ.=καθὼς ἐγὼ νομίζω.

V. Πρὶν ὁ Πλούταρχος εἰσέλθῃ εἰς τὴν διήγησιν τῶν

V. Σύντονον δὲ αὐτὸν γεγονέναι χρηματιστὴν οἱ μὲν τινὲς φασὶ δι' ἐλευθεριότητα· καὶ γὰρ φιλοθύτην ὄντα καὶ λαμπρὸν ἐν ταῖς περὶ τοὺς ξένους δαπάναις ἀφθόνου δεῖσθαι χο-

Περσικῶν, προτάσει ἀνέκδοτά τινα τοῦ Θεμιστοκλέους πρὸς γενικὸν αὐτοῦ χαρακτηρισμόν.

1. Σύντονον χρηματιστὴν] ἡ οὖν δηλοῖ ἐπίτασιν κυρ. πολὺ τεταμένον· ὅθεν ἰσχυρόν, δραστήριον. Χρηματιστής δὲ καλεῖται ὁ μετερχόμενος ἐργασίας χρηματολογικὰς, ἰδίως ἐμπορικὰς· ὁ καλῶς ἐννοῶν τὴν τέχνην τοῦ κερδαίνειν, χρηματολόγος. φασί] ἐκ τῶν λεκτικῶν τὸ μὲν λέγω συντάσσεται συνηθέστατα μετὰ εἰδικῆς προτάσεως, τὸ δὲ φημί μετὰ εἰδικοῦ ἀπρμ. διότι τὸ φάναι ὡς δοξασίαν καὶ γνώμης ἀπόφανσιν σημαίνει καὶ εἰς τὰ δοξαστικά ἀναγόμενον, τούτων καὶ τὴν σύνταξιν δέχεται. δι' ἐλευθεριότητα] αἴτιον προτρεπτικὸν προσδιορίζον τὸ κατηγ. «χρηματιστὴν». Τὸ ἀφρημένον τοῦτο οὐσιαστικὸν σημ. ἰδιότητα ἐλευθερίου ἀνδρός· ἥτοι τὸ μέσον μεταξύ ἀσωτίας καὶ ἀνελευθερίας. Γίνεται ἐκ τῆς ῥίζ. ἐλευθ. τοῦ ἐλεύσομαι· ὅθεν ἐλεύθερος κυρ. ὁ δυνάμενος νὰ πηγαίνῃ ὅπου θέλει· καὶ ἐλευθέριος σημ. τὸν πράττοντα πᾶν ὅ,τι ἀρμόζει εἰς τοὺς ἐλευθέρους, καὶ πρὸ πάντων τὸν μεγαλόδωρον—Ἄλλοι μὲν τινες διυσχυρίζονται, ὅτι αὐτὸς εἶχε γεῖνει δραστήριος χρηματολόγος διὰ τὴν μεγαλοδωρίαν του. φιλοθύτης] καὶ μτγν. φιλόθυτος, ὁ φιλῶν τὰ θύματα, ὁ ἀγαπῶν πολλὰ νὰ θυσιάῃ· ὅθεν φιλέορτος, φιλόθηρτος. Ἐνταῦθα τὸ ἕτερον τῶν συνθετικῶν εἶνε ῥῆμα (φιλῶ), ὅπερ εἴτε προτασσόμενον εἴτε ἐπιτασσόμενον ἐκφράζει τὴν κυρίαν ἔννοιαν καὶ ἀνέλκει καὶ τὸν τόνον· ὡς λογοκλόπος καὶ κλεψίλογος. λαμπρὸς] ἐκ τοῦ λάμπω κυρ. φέγγων· συνήθ. μτφρ. περίφημος, καὶ ἐνταῦθα ἔξοχος διὰ τὴν δαπάνην καὶ δαίαιταν. δεῖσθαι] πρῶτον σημ. ἔχειν ἀνάγκην, ὅτε γενικῇ συντάσσεται· δέομαι βοήθειας. Ἐκ ταύτης δὲ γεννᾶται ἡ τοῦ παρακαλῶ σημ. ὅτε συντάσσεται γεν. προσώπ. καὶ αἰτ. πραγ· ἐδέοντο Κύρου ὡς προθυμοτάτου γενέσθαι. Τὸ δὲ ἀπρμ. ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ὑπονοουμένου ἐκ τῆς προηγουμένης προτάσεως «φασίν». Ἐχει δὲ παρ' Ἀτ. χρόνους εὐχρηστούς τοὺς ἐξῆς· δέομαι—ἐδεόμην—δεήσομαι—ἐδεήθην—δεδέμαι. ἀφθόνου] συντίθ. ἐκ τοῦ α στερ. καὶ φθόνος· ὅθεν ἀφθονον τὸ μὴ ἔχον φθόνον, τὸ διδόμενον ἀνευ φθόνου, τὸ πλουσιοπάροχον. χορηγίας] εἶνε παρασύνθετον, ὡς παραγόμενον ἐκ τοῦ χορηγός· τοῦτο δὲ συντίθεται παρὰ τὸ χορὸν ἄγω, κυρ. ὁ ὁδηγῶν ἐν τῷ θεάτρῳ τὸν χορὸν. Ἐν τῇ συνθέσει ὅμως ἐπράπη τὸ α εἰς ἡ· διότι τὰ ἔχοντα ἔσχατον συνθετικὸν ἀρχόμενον ἀπὸ βραχέος α ἐκτείνουσιν εἰς ἡ· ἐξαιροῦν-

ρηγίας· οἱ δὲ τοῦναντίον γλισχρότητα πολλὴν καὶ μικρο-
λογίαν κατηγοροῦσιν, ὥς καὶ τὰ πεμπόμενα τῶν ἐδωδίων
πωλοῦντος. Ἐπεὶ δὲ Διφιλίδης ὁ ἵπποτρόφος αἰτηθεὶς ὑπ'

ται δὲ τὰ λοχ-αγός, ξεν-αγός, οὐρ-αγός, παιδ-αγωγός ἐκ τῆς ρίζ.
αγ (ἐξ ἧς τὸ ἄγω)· καὶ ναυ-αγός ἐκ τῆς αγ (ἐξ ἧς καὶ τὸ ἄγνυμι),
ἅτινα ἐκτείνουσι τὸ α εἰς α̇ ἀντὶ εἰς η=διότι, ἐπειδὴ καὶ τὰς θυ-
σίας πολλὴ ἡγάπα καὶ ἦτον ἐλευθέρως εἰς τὰς πρὸς τοὺς ξένους γι-
νομένας δαπάνας, εἶχεν ἀνάγκην πολλῶν ἐξόδων. γλισχρότητα]
ἐπεξήγ. τοῦ τοῦναντίον, μᾶλλον δὲ ἀντικ. ἄμεσον τοῦ κατηγοροῦ-
σιν, ὅτε τὸ τοῦναντίον εἶνε ἐπιρ. ἐκφρασίς δηλοῦσα τρόπον. Περί δὲ
τοῦ ἐτύμου ἄλλοι μὲν ἐκ τῆς ρίζ. γλιτ, γλίσ-χρος (=γλίτ-χρος)·
πρβλ. αἰσ-χρός=αἰδ-χρός· λατ. glis (ρίζ. glit=κολλητική γῆ)· ὁ-
θεν γλίσχρος κυρ. κολλώδης· καὶ μτφ. φειδωλός, φιλάργυρος· ἄλ-
λοι δὲ παρὰ τὸ λιχ, λιχάζω, λίγνος, γλίσχρος σημαῖνον τὸν ἰσχυ-
ρῶς ἐπιθυμοῦντα· παρὰ Πλουτ. ἰδ. καλεῖται γλίσχρος ὁ εἰς τὰ ἴδια
προσηλωμένος, σφικτός, φειδωλός. μικρολογίαν] μικρολόγος καλεῖ-
ται ὁ λέγων περὶ μικρῶν, συνήθ. ὁ συλλέγων μικρά, καὶ ἐκ μικρῶν
καὶ ἀσημάντων πραγμάτων ποιῶν τι· ὅθεν μικρολογία ἀντίθ. τῷ
μεγαλοφυχία, καὶ συνώνυμον τῇ γλισχρότητι. Ὡς γενικὸς δὲ κανὼν
ἐπικρατεῖ, ὅτι τὸ ἔχον μερικωτέραν σημασίαν προηγείται τοῦ ἔχον-
τος γενικωτέραν, ἐκτὸς ὅτε τὸ ἔχον μερικωτέραν σημασίαν εἶνε σπου-
δαιότερον καὶ ἐνταῦθα ἡ γλισχρότης ἔχει σημ. μερικωτέραν τῆς μι-
κρολογίας. κατηγοροῦσιν] ἱστορικὸς ἐνεστώς. Τὰ δὲ δικαστικὰ ῥή-
ματα τὰ μετὰ τῆς προθέσεως κατὰ σύνθετα συντάσσονται γεν. τοῦ
κατηγορουμένου προσώπου, καὶ αἰτ. τοῦ αἰτίου τῆς κατηγορίας·
κατηγορῶ τινος κλοπὴν=ἄλλοι δὲ τοῦναντίον κατηγοροῦσιν αὐτὸν
διὰ μεγάλην φειδωλίαν καὶ μικροπρέπειαν. τῶν ἐδωδίων] γενικὴ
τοῦ διηρημένου ὅλου· γίνεται δὲ ἐκ τῆς ρίζ. ἐδ, ἐδω συγγ. τῷ λατ.
edo (ἐσθίω), ἐξ οὗ τὸ ἐδωδός, μᾶλλον δὲ ἐδωδή, ἐδωδῖμος· ἡ δὲ κα-
τάληξις ἰσως προστιθεμένη εἰς ῥηματικὰ σχηματίζει ἐπίθετα σημαί-
νοντα τὸν κατάλληλον νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τῆς ρίζ. δηλούμενον=φα-
γόςιμον. πωλοῦντος] ἐτέθη εἰς γενικὴν, ὅπως συμφωνήσῃ μετὰ τοῦ
ὑπονοουμένου ἀντικ. τοῦ ῥ· κατηγοροῦσι τοῦ Θεμ. πωλοῦντος. Σχη-
ματίζεται ὑπὸ τῶν δοκίμων ὡς ἐξ ἧς· πωλῶ—ἐπώλουν—πωλήσω—
ἀπεδόμην—πέπρακα—ἐπεπράκειν. Παθ. πωλούμαι—ἐπωλούμην—
ἐπωλήθην καὶ ἐπράθην—πέπραμαι—ἐπεπράμην=διότι δῆθεν ἐπώ-
λει καὶ τὰ ἀποστελλόμενα πρὸς αὐτὸν ὡς δῶρον ἐκ τῶν πρὸς τρο-
φὴν. Διφιλίδης] γράφεται ἐν ἄλλαις ἐκδόσεσι «Φιλίδης». ἵπποτρό-
φος] εὐχρηστος ἢ λέξις ἐπὶ παντός τρέφοντος ἵππον, εἴτε πρὸς ὑπὴ-
ρεσίαν, εἴτε πρὸς διασκέδασιν, ἢ χάριν ἱππικῶν ἀγώνων· ἐν γένει δὲ μὴ

αὐτοῦ πῶλον οὐκ ἔδωκεν, ἠπέιλησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ταχὺ ποιήσῃν δούρειον ἵππον, αἰνιζάμενος ἐγκλήματα συγγενι-

τὸ τρέφειν ἵππον ἔθεωρεῖτο ὡς σημεῖον τοῦ πλουτεῖν. Τὰ δὲ εἰς οὗς τὰ ἔχοντα τὸ ἔσχατον συνθετικὸν ῥῆμα, ἐὰν μὲν σημαίνωσιν ἐνέργειαν, παροξύνονται· π. χ. θεολόγος=ὁ λέγων περὶ θεοῦ, ἵπποτρόφος=ὁ τρέφων ἵππους· ἐὰν δὲ πάθος, προπαροξύνονται· οἶον, ἵπποτρόφος, ζώοκτονος=ὁ ὑπὸ ζῶου κτανθείς· ὑπότροφος=ὁ ὑπὸ ἄλλου τρεφόμενος κτλ. αἰτηθεῖς] μετοχὴ χρονικὴ. Πρόχειρον παράδειγμα τῆς διαφορᾶς τοῦ αἰτεῖν καὶ ζητεῖν εἶνε τὸ τοῦ Εὐαγγελίου ἀδ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὕρισκειν· ὅθεν τὸ μὲν ζητεῖν ἀποτέλεσμα ἔχει τὸ εὕρισκειν, τὸ δὲ αἰτεῖν τὸ λαμβάνειν. Φυσικώτερον δὲ ἦν γὰρ τεθῆ ἡ μετοχὴ εἰς δοτικὴν· Διφιλίδης ὁ ἵπποτρόφος αὐτῷ αἰτήσαντι πῶλον οὐκ ἔδωκεν. Ἀλλὰ μετεστράπη ἡ σύνταξις εἰς παθητικὴν κατὰ μίμνησιν τῆς λατ. γλώσσης, ἥτις μὴ ἔχουσα πρκ. τῆς ἐνεργητικῆς μετοχῆς μετατρέπει τὴν σύνταξιν εἰς παθητικὴν. Συντάσσεται δὲ ὡς αἰτητικὸν διπλῇ αἰτ. οἶον, ὁ Θεμ. αἰτήσας Διφιλίδην πῶλον. Ἐχει δὲ παρ' Ἀττ. εὐχρηστούς χρόνους τοὺς ἐξ ἧς: αἰτούμαι—ἡτούμην—αἰτήσομαι—ἡτησάμην—ἡτήθην = Ἐπειδὴ δὲ Διφιλίδης ὁ τρέφων ἵππους δὲν ἔδωκε πρὸς τὸν Θεμιστ. ζητήσαντα παρ' αὐτοῦ πῶλον. ἠπέιλησεν] ἔχει παρ' Ἀττ. εὐχρηστούς χρόνους τοὺς ἐξ ἧς: ἀπειλῶ—ἠπειλῶν—ἀπειλήσω—ἠπειλήσα. Παθ. ἀπειλούμαι—ἠπειλούμην—ἠπειλησάμην—ἠπειλήθην. Κατὰ μὲν τὸν Δοιδερλ. εἶνε σύνθετον ἀπ-ειλέω (=ἀποτρέπω)· κατὰ δὲ τὸν Βούτμαν· σημ. μεγαλοφώνως λαλῶ, καὶ συγγενεύει τῷ Δωρικῷ ἀπέλλαι (ἀπέλ-ji)=ἐκκλησιᾶι τοῦ δήμου ἐν Σπάρτῃ (Ἡσύχ.), ἀπελλάζω = ἐκκλησιάζω. δούρειος ἵππος] παρὰ τὸ δόρυ, δοῦρυ, δούρειος ἀντὶ δοράτιος ἵππος, ὅπερ σημαίνει τὴν ὕλιν, ἐξ ἧς ἐγένετο ὁ ἵππος· ἦτοι ξύλινος ἵππος. Γίνεται δὲ λογοπαίγνιον διὰ τῆς λέξεως ἵππος· δηλ. δούρειος ἵππος, καὶ ὁ ζητηθεὶς ἵππος. Ὁ δὲ νοῦς: καθὼς ἐξ ἐκείνου ἐξήλθον οἱ καταστρέψαντες τὴν Τροίαν, οὕτω καὶ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἕνεκα τοῦ ζητηθέντος ἵππου θὰ ἀναφυῶσι σκάνδαλα καὶ κρισολογίαι, αἵτινες θὰ ἀφανίσωσιν αὐτόν=ἐφοβέρισεν αὐτόν, ὅτι ταχέως θὰ καταστήσῃ τὴν οἰκίαν του δούρειον ἵππον. αἰνιζάμενος] αἰνίσσομαι καὶ Ἀττ. αἰνίττομαι, (ἀποθ. μετ' ἐνεργ. διαθέσεως)—ἡνιττόμην—ἡνιζάμην—ἡνίχθην. Ἡ δὲ ρίζα τοῦ αἰνίττομαι μετασχηματισθεῖσα εἶνε διάφορος τοῦ θέματος· διότι ὅσα ῥήματα ἔχουσι χαρακτῆρα δύο σύμφωνα ὄχι ἀμετάβολον πρὸ ἀφώνου, τότε ὁ ἐνεστώς λέγεται μετασχηματισμένος, οὔτινος ἡ θεματικὴ ρίζα ἀνευρίσκεται ἐν τοῖς δευτέροις χρόνοις, καὶ κυρ. ἐν τῷ ἀορ. β', ὅστις καὶ παρατακτικὸς τοῦ πρωτοτύπου θεματικοῦ

καὶ αἰδίας τῷ ἀνθρώπῳ πρὸς οἰκεῖους τινὰς ταραΐειν. 2 Τῇ δὲ φιλοτιμίᾳ πάντας ὑπερέβαλεν, ὥστ' ἔτι μὲν νέος ὢν καὶ ἀφανὴς Ἐπικλέα τὸν ἐξ Ἑρμιόνης κιθαριστὴν σπουδαζό-

ἐνεστώτος, ἢ ἐν συγγενέσιν ὀνόμασιν· ὥς τοῦ αἰνίττομαι ἀνευρίσκεται εἰς τὸ συγγενὲς ὄνομα: αἰνιγμα. Ῥίζ. αἶν, αἶνος, αἶνω, αἰνιγμα, αἰνίττομαι. Σημαίνει δὲ, αἰνιγματωδῶς βουλῶ, ἄλλα λέγω καὶ ἄλλα ἐννοῶ· ὥς ἐνταῦθα δὲν λέγει σαφῶς τι θὰ πράξῃ ἀλλ' ἄλληγορικῶς. ἐγκλήματα συγγενικά] ἐγκλημα κυρ. τὸ καλεῖν τινα ἐντὸς τοῦ δικαστηρίου, ἐξ οὗ σημ. τὴν κατηγορίαν καὶ τὴν αἰτίαν τῆς κατηγορίας. Τὸ δὲ κτητικὸν ἐπίθετον εἶνε ἐξ ὑποκειμένου δηλ. οἱ συγγενεῖς ἐγκαλοῦσι τῷ ἀνθρώπῳ. Μετὰ τὸ ἐγκλημα ἐπέρχεται ἡ δίκη (ἢ διαδικασία). τῷ ἀνθρώπῳ] δοτ. ἀντιπερ. τοῦ ταραΐειν. Τὸ δὲ ἄρθρον δηλοῖ ὀρισμένον πρόσωπον τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος. Συντίθεται δὲ κατὰ μὲν τοὺς ἀρχαίους ἐκ τοῦ ἄνω ἀθρεῖν = βλέπειν ἄνω· καὶ κατὰ Πλάτ. «ἀναθρεῖ ἃ ὅπωπε». Κρατυλ. 399. Ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων ἄλλοι μὲν παρὰ τὸ ἄνθος καὶ ὄψ· ὁ δὲ Κούρτιος παρὰ τὸ ἄνθρ, παρατιθεμένου τοῦ θ ὡς ἐφωνικοῦ, καὶ ὄψ· δηλ. ὁ ἔχων μορφὴν ἀνδρός, ἐξ οὗ προήλθε καὶ ἡ καταφρονητικὴ σημασία κατ' ἀντίθεσιν τοῦ ἀνδρός, ὅπερ ἔχει ἐντιμον σημασίαν· ὅθεν συνήθως λέγεται μέγας ἀγαθὸς σπουδαῖος ἀνθρ· καὶ φαῦλος κακὸς ἀνθρωπος. Καὶ ὁ Δημοσθένης συχνότατα τὸν Φίλιππον ἀποκαλεῖ περιφρονητικῶς ἀνθρωπον. ταραΐειν] ταραΐσω, (κυρ. ἀνακατώνω, εἰς ταραχὴν καὶ ἀνησυχίαν φέρω, ἐξ οὗ ἡ σημ. τοῦ ἐγείρω, ἀνακινῶ)—ἐτάρασσον—ταράξω—ἐτάραξα. Ῥίζ. ταρ, ταραχ. (τραχύς), ταράχ-ιω, ταραΐσω=αἰνιγματωδῶς εἰπὼν, ὅτι θὰ διεγείρῃ κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου κατηγορίας συγγενῶν του καὶ χρισολογίας μετὰ τινων οἰκείων του.

2. Τῇ φιλοτιμίᾳ] δοτικὴ τοῦ κατὰ τι. Φιλοτιμία σημαίνει τὸ φρόνημα τοῦ φιλοτίμου, δηλ. τὴν ἀγάπην καὶ τὸν ζῆλον πρὸς τὴν τιμὴν=Κατὰ δὲ τὴν φιλοδοξίαν ὑπερτήρησεν ὅλους. ἔτι μὲν] ὁ μὲν ἀντιτίθεται « εἰς δὲ Ὀλυμπίαν ». Ἑρμιόνη] καὶ Ἑρμιῶν εἶνε πόλις παράλιος τῆς Ἀργολίδος μετὰ λιμένος ὁμωνύμου. Καταφκεῖτο ἀρχαῖοθεν ὑπὸ Κερῶν· ὕστερον ἐκυριεύθη ὑπὸ τοῦ Εὐρυσεύους. Ἐπὶ δὲ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ἐξουσιάζετο ὑπὸ τοῦ Διομήδους. Ὁ δὲ κάτοικος Ἑρμιονεύς. κιθαριστὴν] ἐκαλεῖτο κιθαριστὴς ὁ παίζων κιθάραν. Ἡ δὲ κιθάρα ἢ ἡ φόρμιγξ ἦν ὄργανον, ὅπερ ἐκαλεῖτο ἀργότερον λύρα, καὶ εἶχε μόνον τέσσαρας χορδὰς πρὸ τοῦ νεωτερισμοῦ τοῦ Τερπάνδρου· ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι κιθαρίζειν τὸ παίζειν κιθάραν, καὶ κιθαριστὴν ἢ κιθαρωδὸν τὸν τεχνήτην, καὶ κιθαρισμὸν τὴν τέχνην τοῦ κιθαρίζειν. Διὰ τῆς μουσικῆς οὐ μόνον τὰ πάθη κατηνύα-

μενόν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐκλιπαρῆσαι μελετᾶν παρ' αὐτῷ, φιλοτιμούμενος πολλοὺς τὴν οἰκίαν ζητεῖν καὶ φοιτᾶν

ζοντο καὶ τὰ ἥθη ἐρρυθμίζοντο, ἀλλὰ καὶ ἡ ψυχὴ ἡπιωτέρα καθίστατο· διὸ καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων τὴν ἠθικὴν τῶν παιδῶν βελτίωσιν εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς μουσικῆς ἀνέθεντο, καὶ ἐκάστη εὐγενὴς οἰκία εἶχε διδάσκαλον ταύτης, οἷος ὁ Φῆμιος ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ὀδυσσεώς, καὶ ὁ Δημόδοκος ἐν τῇ τῶν Φαίακων κτλ. ἐκλιπαρῆσαι] ἢ ἐκ σημ. ἐπίτασιν. Τὸ ἐκλιπαρέω (ρίζ. λιπ, λίπα, λιπαρός, λιπαρέω) σημ. ἐπιμόνως ἢ συνεχῶς παρακαλῶ. Ὡς ἐφετικὸν ἀπαιτεῖ συμπλήρωμα τελ. ἀπρμ. — ἐν ᾧ ἀκόμη μὲν ὁ Θεμ. ἦτο νέος καὶ ἀσῆμαντος, ἐπειδὴ ὁ Ἑπικλῆς ὁ ἐξ Ἑρμιόνης κιθαρῳδὸς ἐτιμᾶτο ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, θερμῶς νὰ παρακαλέσῃ αὐτὸν νὰ μετέρχηται τὸ ἔργον του ἐν τῇ οἰκίᾳ του. παρ' αὐτῷ] ὥς καὶ τὸ κατωτέρω «πρὸς αὐτὸν» ἐτέθη μετωνυμικῶς, τὸ περιεχόμενον ἀντὶ τοῦ περιέχοντος· δηλ. ὁ κτήτωρ ἀντὶ τοῦ κτήματος. φοιτᾶν] συχναίνει· οἱ μὲν θέλουσι συγγ. τῷ φύω· ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι παράγεται ἐκ τοῦ οἶσω μέλ. τοῦ φέρω, ἐξ οὗ οἶτος, Φοῖτος, φοῖτός, φοιτάω. Σημειωτέον δὲ, ὅτι πλὴν τῶν συνήθων γραμμάτων τοῦ Ἑλλ. ἀλαβήτου ἢ παλαιοτάτη γραφὴ περιεῖχεν ἐτι ἕκτον στοιχεῖον τὸ F, ὅπερ ἐκ μὲν τοῦ σχήματος ὁμοιότατον διπλῷ F καλεῖται δίγαμμα, ἐκ δὲ τοῦ φθόγγου ὅστις ὁμοιάζε τῷ λατ. V ὠνομάσθη βαῦ· οἷον, δίFος λατ. divus, ὦFον λατ. onum. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ φθόγγος αὐτοῦ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν οὐς καὶ τὸ στόμα ἦν δυσάρεστος, ὑπὸ τινων μὲν φύλων ἐνωρίτερον, ὑπ' ἄλλων ἀργότερον ἀντικατεστάθη διὰ συμφώνων ἢ φωνηέντων ἢ ὅλως ἐξέλιπεν· ἐπὶ πλέον δὲ παρέμεινε τοῖς Αἰολεῦσιν, ὅθεν καὶ αἰολικὸν δίγαμμα ὀνομάζεται. Ἐν δὲ τῇ ἄττικῇ τὸ δίγαμμα οὔτε ἐν συγγραμμάσιν οὔτε ἐν ἐπιγραφαῖς οὐδαμῶς εὐρίσκεται. Ἐν τῷ στόματι ὅμως τοῦ λαοῦ φαίνεται ὅτι αὐτὸ διτηρήθη μέχρι λίαν μεταγενεστέρων χρόνων· διότι πολλὰ ἔχνη τοῦ ἀρχαίου F εὐρίσκονται ἐτι ἐν τῇ νέᾳ Ἑλλ. γλώσσῃ. Ἰχνη δὲ τούτου διτηρήθησαν ἐν ἀρχῇ ῥημάτων τινῶν ἀπὸ ἐρχομένων, ἅτινα, καίτοι ἀρχόμενα ἀπὸ φωνήεντος, λαμβάνουσι συλλαβικὴν αὔξησην, καὶ συναυροῦσιν αὐτὴν μετὰ τοῦ ἀρκτικοῦ ἢ εἰς εἰ· οἷον Fέρπω, ἔ-Fερπον, εἶρπων. Ἐτι δὲ δικαιολογεῖται ἡ συλλαβικὴ αὔξησης ῥημάτων τινῶν ἀρχομένων ἀπὸ φωνήεντος· οἷον, ἀλίσκομαι, ἐFάλωκα καὶ ἐFάλων, ὀρῶ, ἐFώρακα. Δίγαμμα δὲ βλεπομένην ὅτι ὑπῆρχεν ἐτι εἰς τὰ σύνθετα· οἷον ἀγαθοFεργός, ὁμοFεθνής· διότι αἱ λέξεις ἐργον, ἔθνος εἶχον ἄλλοτε ἐν ἀρχῇ δίγαμμα, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν. Ἐν ἀρχῇ δὲ λέξεων τοῦτο ἐξασθενῆσαν μετεβλήθη παρὰ τοῖς Ἀττ. εἰς ψιλὸν πνεῦμα· οἷον, οἶκος ἀντὶ Φοῖκος λατ. vicus οἰ-

πρὸς αὐτόν. Εἰς δ' Ὀλυμπίαν ἐλθὼν καὶ διαμιλλώμενος τῷ Κίμωνι περὶ δεῖπνα καὶ σκηνάς καὶ τὴν ἄλλην λαμπρότητα ἢ παρασκευὴν, οὐκ ἤρεσκε τοῖς Ἑλλήσιν. 3 Ἐκείνῳ μὲν γὰρ ὄντι νέῳ καὶ ἀπ' οἰκίας μεγάλης ὦντο δεῖν τὰ τοιαῦτα

νος Φοῖνος λατ. vinum· ἐν ἄλλαις δὲ λέξεσι μετεβλήθη αὐτὸ εἰς δα-
σὺ πνεῦμα· οἶον, ἔσπερος ἀντὶ Ἑσπερος λατ. vesper· ῥίγος ἀντὶ
Ἐρίγος λατ. frigus· ἔτι δὲ εὐρισκόμενον μεταξὺ δύο φωνηέντων ἐξη-
φανίσθη· οἶον, ὅς· ἀντὶ ὄφις λατ. onis, νέος ἀντὶ νέφος λατ. novus
κτλ. πρὸς αὐτόν] ἐτέθη αὐτοπαθής· διότι ταυτοπροσωπεῖ μετὰ
τοῦ ὑποκ. τοῦ κυρ. ῥ. «ὑπερέβαλε»=διότι εἶχε τὴν φιλοδοξίαν νὰ
ζητῶσι πολλοὶ τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν, καὶ νὰ συχάζωσιν εἰς τὴν τοῦ
Θεμ. Εἰς δ' Ὀλυμπίαν] τόπος τῆς Ἡλίδος ἐν Πελοποννήσῳ, ἐν ᾧ
ἐπανηγυρίζοντο οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες ἀνὰ πᾶσαν τετραετίαν=
Ὅτε δὲ ὁ Θεμ. ἦλθεν εἰς Ὀλυμπίαν. διαμιλλώμενος] ἀποθ. διαμιλ-
λῶμαι (προσπαθῶ ὡς ἐν διαγωνισμῷ νὰ φανῶ ἀνώτερός τινος εἰς τι,
διαγωνίζομαι)—διημιλλώμην—διαμιλλήσομαι—διημιλλήθην. Συν-
τάσσεται δὲ δοτ. ὡς ἀντιπερ. τὸ δὲ ἀντικ. τῆς φιλονικίας τίθεται
μετὰ τῆς περὶ καὶ αἰτ. Γίνεται δὲ παρὰ τὸ ἅμα, ἄμ-ιλλα, ἀμιλ-
λόμαι, διαμιλλῶμαι. Κίμωνι] ὁ Κίμων ἦν υἱὸς τοῦ περιφήμου
στρατηγοῦ Μιλητιάδου καὶ Ἡγησιπύλης, καὶ ὁ νικητὴς τῶν Περσῶν
παρὰ τὸν Εὐρυμέδοντα ποταμὸν καὶ ἐν Κύπρῳ, ὅπου καὶ ἐτελεύ-
τησε. περὶ δεῖπνα] οἱ Ἕλληνες ἔτρωγον τρεῖς τῆς ἡμέρας· τὸ πρῶν,
ὅτε ἡγεύοντο ἐκ τῆς κλίνης, ἔτρωγον ἄρτον βεδρεγμένον εἰς οἶνον
ἄκρατον, καὶ ἐκαλεῖτο ἀκράτισμα· περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐγένετο τὸ
ἄριστον· καὶ πρὸς βαθεῖαν ἑσπέραν ἐγένετο ἡ κυρία τροφή τὸ δεῖ-
πνον. Καὶ ἐν γένει δεῖπνον ἐκαλεῖτο ἡ σπουδαιότερα τράπεζα τῆς
ἡμέρας. σκηνάς] φαίνεται ὅτι οἱ ἐρχόμενοι εἰς Ὀλυμπίαν ἔφερον
μεθ' ἑαυτῶν σκηνάς, ἵνα διαμένωσιν ἐν αὐταῖς κατὰ τὴν διάρκειαν
τῶν Ὀλυμπίων πρβλ. Ἀлк. 12=καὶ ἀντεφιλοτιμείτο πρὸς τὸν
Κίμωνα περὶ πολυδαπάνων δεῖπνων καὶ μεγαλοπρεπῶν σκηνῶν καὶ
περὶ τῆς λοιπῆς κοσμιότητος καὶ προετοιμασίας. οὐκ ἤρεσκεν] ἀρέ-
σκω (εὐαρεστῶ)—ἤρεσκον—ἄρέσω—ἤρεσα. Μέσ. ἀρέσκομαι—ἤρε-
σκόμην πλέον οὐ. ῥίξ. ἀρ, ἄρω (ἀρμόζω), ἀρ-έ-σκω. Συντάσσεται
δοτ. ὡς ἔχον τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀρμόζοντος. Τὸ δὲ μέσ. διττῶς συν-
τάσσεται: ἀρέσκομαι τινι (εὐχαριστοῦμαι εἰς τι) καὶ ἀρέσκομαι
τινὰ (ἐξυμνῶ τινα)=δὲν ἐφαίνετο ἀρεστὸς εἰς τοὺς Ἕλληνας.

3. Ἀπ' οἰκίας] τὸ πλήρες: καὶ ἐκείνῳ ὄντι ἀπ' οἰκίας μεγάλης·
ἀντὶ μόνης γενικῆς κατηγορηματικῆς δηλούσης καταγωγὴν ἐτέθη ἡ
ἀπὸ μετὰ γεν. ὅπως δηλώθη ἑμμεσος καταγωγή· ὡς οἱ ἄφ' Ἡρα-
κλέους· διότι καὶ ὁ Κίμων εἶχε πατέρα καταγόμενον ἐκ τῶν βασι-

συγχωρεῖν· ὁ δὲ μήπω γνώριμος γεγονώς, ἀλλὰ δοκῶν ἐξ οὐχ ὑπαρχόντων καὶ παρ' ἀξίαν ἐπαίρεσθαι προσωφλίσκα-

λέων τῆς Θράκης=διότι ἐπειδὴ ὁ Κίμων ἦτο νέος καὶ κατήγετο ἐξ ἐπισήμου οἰκογενείας. ὦντο δεῖν] οἶομαι—ὠρόμην—οἰήσομαι—ὠή-
θην. Ἐν τῷ πρώτῳ προσώπῳ τῆς ὀρίστ. τοῦ ἑναστ. καὶ πρτ. ἔχου-
σιν οἱ Ἀττικοὶ καὶ τὸν συγκεκομμένον τύπον, οἶμαι καὶ ὠμην· ἀλλ'
ἡ σημείωσις τοῦ Θωμᾶ Μαγίσρου, ὅτι παρὰ τοῖς παλαιοῖς συγγραφεύ-
σι τὸ μὲν οἶμαί ἐστιν εὐχρηστον μόνον ἐπὶ ἀναμφιβόλου γνώσεως, τὸ
δὲ οἶομαι ἐπὶ πραγμάτων ἀβεβαίων δὲν ἀποδεικνύεται. Τὸ δὲ λε-
γόμενον, ὅτι τὸ μὲν οἶμαι κεῖται παρενθετικῶς, τὸ δὲ οἶομαι ἐκεῖ
ἐνθα ὁ λόγος ἀπαιτεῖ τοιοῦτον ῥῆμα, ἔχει πολλὰς ἐξαιρέσεις. Ὁρ-
θότερον διδάσκει ὁ Μοῖρις, «τῷ οἶμαι καὶ οἶομαι ἀδιαφόρως χρῆ-
σθαί φασι τοὺς Ἀττικούς, ἐφ' ὧν οἱ ἄλλοι Ἕλληνες χρῶνται τῷ νο-
μίζω». (σελ. 284). Μόνη διαφορὰ εἶνε ὅτι τὸ οἶμαι κεῖται συνηθέ-
στερον ἢ τὸ οἶομαι εἰς τὰς παρενθέσεις. Τὸ δὲ οἶομαι διαφέρει τοῦ
ἡγοῦμαι κυρίως ὥδε· τὸ μὲν οἶομαι=ἔχω τὴν ἑαυτοῦ γνώμην, κατ'
ἑμαυτὸν νομίζω, κοινῶς τὸ λέγω μὲ τὸ κεφάλι μου· τὸ δὲ ἡγοῦμαι
=ἰχνηλατῶ, ἀνερευνῶ, ἐκλαμβάνω. Ρίζ. Γεν (εἶς), Γον, συγγ.
τῷ λατ. unus, οἶος (μόνος), οἶω, οἶομαι. συγχωρεῖν] κυρ. συμβᾶ-
δίξειν, ἐξ οὗ συμφωνεῖν, ἐπιτρέπειν. Τὸ δὲ ὑποκ. τοῦ συγχωρεῖν
ἐννοεῖται εἰς πτώσιν ὀνομαστικὴν· διότι τὸ οἶομαι μετὰ τοῦ δεῖν
θεωρεῖται ὡς ἐν ῥῆμα, οἶομαι—δεῖν, (θεωρῶ ὡς πρέπον), καὶ τότε
ἡ δύναμις τοῦ προσωπικοῦ ἔλκει τὴν τοῦ ἀπροσώπου, καὶ τὸ ὑποκ.
τοῦ συγχωρεῖν, ἂν καὶ εἶνε τὸ ἀπρμφ. ὑποκ. ἀπροσώπου ῥήματος,
τίθεται εἰς ὄνομ. ὡς ἤθελεν εἶναι καὶ λείποντος τοῦ ἀπροσώπου·
οἶον, εἰ οἶεσθε χρῆναι ὑμεῖς ἀπολέσαι. Λυσ.=οἱ Ἕλληνες ἐθεώρουν
πρέπον νὰ ἐπιτρέπωσιν εἰς ἐκεῖνον νὰ πράττῃ τὰ ταιαῦτα. μήπω]
τὸ μὲν οὐπω ἢ μήπω ἀναιρεῖ μὲν τὸ παρελθὸν καὶ τὸ παρὸν, ἀλλ'
ἀποδέχεται τὸ μέλλον· οἶον, οὐπω ἐστίν, ἢ οὐπω ἐγένετο καιρὸς,
(ἀλλ' ἐσται)· τὸ δὲ οὐκέτι ἢ μηκέτι ἀναιρεῖ τὸ μέλλον· οἶον, οὐκέ-
τι καιρὸς (ἀλλὰ παρῆλθεν). Ὅθεν καὶ τὸ τοῦ Θαλοῦ: «Καθάπερ
Θαλῆς ὁ σοφὸς ὑπὸ μητρὸς ἐνοχλούμενος γῆμαι κελευούσης, ὑπεξέ-
φυγέ πως καὶ παρήγαγε λέγων πρὸς αὐτὴν ἐν ἀρχῇ μὲν· Οὐπω και-
ρὸς, ὦ μητηρ· εἰτα ἐπειδὴ παρήκμασεν, ἐγκυμένης· Οὐκέτι και-
ρὸς». (Πλουτ. συμποσ. Γ', 3)=ἐπειδὴ δὲ οὗτος δὲν εἶχεν ἀκόμῃ
γίνειν γνωστός. ἐπαίρεσθαι] ἐπαίρομαι—ἐπηρόμην—ἐπαροῦμαι—
ἐπηράμην—ἐπῆρμαι—ἐπῆρμην—ἐπῆρην. Ἐν τούτῳ δὲ τοῦ ἐπαί-
ρω ἔγινε τὸ κοινῶς παίρνω. Ρίζ. ἄρ, ἄρ-ἰω, αἶρω, ἐπαίρομαι, κυρ.
ὑψώνω ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἢ ἑμαυτὸν, ἐξ οὗ ὑπερφηανεύομαι=ἄλλ' ἐφαί-
νετο ὅτι ὑπερφηανεύετο διὰ πράγματα μὴ ὑπάρχοντα εἰς αὐτὸν καὶ

νεν ἀλαζονείαν. Ἐνίκησε δὲ καὶ χορηγῶν τραγωδοῖς, με-

παρ' ἀξίαν. προσωφλίσκανεν ἀλαζονείαν] προσοφλισκάνω—προσωφλίσκανον—προσωφλήσω ἄορ. β' προσῶφλον (ἄνευ προστ.)—προσώφληκα—προσωφλήκειν, καὶ παθ. πρκ. ὠφλημένος. Τὸ ὀφλ-ισκ-άνω λαμβάνει δύο προσχηματισμούς (ισκ-άνω). Ὡς ἐν τοῖς δικαστηρίοις «φόνου δίκην ὠφληκῶς» σημαίνει, ὅτι δικασθεὶς ἐπὶ φόνῳ κατεδικάσθη ὡς φονεὺς, οὕτω καὶ «ἄνοιαν, μωρίαν, ἀλαζονείαν ὀφλισκάνων» σημαίνει, ὅτι δικασθεὶς ἐν τῇ κοινῇ τῶν ἀνθρώπων συνειδήσει κατεδικάσθη εἰς πρόστιμον τοῦ νὰ λέγῃται ἄνους μωρὸς ἀλαζὼν καὶ τὰ τοιαῦτα. Διχφέρει δὲ τοῦ ὀφείλω διότι τὸ μὲν ὀφείλω σημ. ἀπλῶς χρεωστῶ, τὸ δὲ ὀφλισκάνω ἐκ καταδίκης τῷ δημοσίῳ ὀφείλω καὶ ὀφείλημα μὲν ἀπλῶς τὸ ὀφειλόμενον, ὀφλημα δὲ τὸ ὀφείλημα τὸ ἐκ καταδίκης τῷ δημοσίῳ. ἀλαζονεία] παρὰ τὸ ἀλαζών, τοῦτο δὲ παρὰ τὸ λάω (βλέπω), καὶ μετὰ τοῦ α στερ. ἀλαός (τυφλός), ἐξ οὗ ἄλη, ἀλάομαι (περιπλανῶμαι), καὶ ἀλαζών ὁ ἐν ἄλῃ ζῶν, ἦτοι ὁ ἐν πλάνῃ ζῶν, καὶ ἐπομένως φανταζόμενος εἶναι ἡ εἶχειν, ὅ,τι οὐκ ἔστιν ἢ οὐκ ἔχει. Τὸ ἀλαζών διαφέρει τοῦ εἴρων «ἀλαζών γάρ ἐστιν ὁ ἐπὶ πλεόν τὰ ἑαυτοῦ κομπάζων καὶ αὐξων, εἴρων δὲ ὁ ἐπὶ τὸ ἥττον ἄγων καὶ μειῶν. (Βεκκ. ἀνέκδ. 243, 21)» κατηγορεῖτο ὡς ἀλαζών. χορηγῶν] μέρος ἄφρευκτον τῶν ἀρχαίων δραμάτων ἦσαν καὶ οἱ χοροὶ συγκείμενοι ἐξ ἀνδρῶν τραγωδούντων καὶ ὀρχουμένων. Αὐτοὺς ἐμίσθουν καὶ ἐγύμναζον οἱ πλουσιώτεροι τῶν πολιτῶν ἀλληλοδιαδόχως κατὰ φυλὴν ἰδίᾳ δαπάνῃ, οὔτινες καὶ χορηγοὶ ἐκαλοῦντο. Ἄν δὲ ὁ καταβάλλων τὴν δαπάνην χορηγὸς διὰ τὴν ἀσκήσιν τοῦ χοροῦ ἤρρεσκεν εἰς τοὺς θεατὰς περισσότερον τῶν ἄλλων, ἐλάμβανεν ὡς βραβεῖον νίκης χορηγικὸν τρίποδα· οἷον, τὸ μνημεῖον τοῦ Λυσικράτους, καὶ τὸ τοῦ Θρασύλου, ἐφ' οὗ ἐπεγράφετο τὸ ὄνομα τῆς φυλῆς τοῦ χορηγοῦντος, τὸ τοῦ χορηγοῦντος καὶ τὸ τοῦ χοροδιδασκάλου. Τὴν δαπάνην δὲ καὶ τοῦ τρίποδος καὶ τοῦ οἰκοδομήματος κατέβαλλεν ὁ χορηγός. τραγωδοῖς] τραγωδοὶ κυρ. ὁ ἄδων ἐπὶ τράγῳ, καὶ τραγωδία ὠνομάσθη ἐκ τοῦ λυμαινομένου τοῦ Διονύσου ἱεράν ἄμπελον τράγου, ὃν καὶ εἴθουν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, περὶ ὃν ὥρχετο καὶ ᾄδεν ὁ χορὸς, ἢ μᾶλλον ἐκ τοῦ τραγοειδοῦς σχήματος τῶν ἁδόντων ἐν τοῖς Διονυσίοις, μορφήν Σατύρων ἢ Σειλῶν λαμβανόντων, ἢ ἐκ τοῦ τράγου τοῦ τιθεμένου ἄθλου τῇ ᾠδῇ. Κατ' ἀρχὰς ὅμως ποιητῆς καὶ αἰοδὸς ἦν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ἀλλ' ὅτε ἐπαυσαν νὰ ὑποκρίνονται καὶ αὐτοὶ οἱ ποιηταί, τραγωδὸς ἐσήμαινε τὸν τραγικὸν ὑποκριτὴν, τὸν δὲ ποιητὴν διέκρινε τὸ τραγωδοποιός—Ἐνίκησε δὲ καὶ ἐξοδεύων πρὸς ἐξάσκησιν χοροῦ τραγωδῶν. ἤδη τότε] τὸ ἤδη προσδιορίζεται διὰ τοῦ τότε· διότι τὸ ἤδη

γάλην ἤδη τότε σπουδὴν καὶ φιλοτιμίαν τοῦ ἀγῶνος ἔχοντος, καὶ πίνακα τῆς νίκης ἀνέθηκε τοιαύτην ἐπιγραφὴν ἔχοντα· «Θεμιστοκλῆς Φρεάρριος ἐχορήγει, Φρύνιχος ἐδίδασκεν, Ἀδείμαντος ἤρχεν». 4 Οὐ μὴν ἀλλὰ τοῖς πολλοῖς

ἀναφέρεται καὶ εἰς τὰ τρία χρονικά διαστήματα : εἰς τὸ παρελθόν, παρόν, καὶ μέλλον, ὅτε προσλαμβάνει διάφορα χρονικά μέρη πρὸς διάκρισιν· οἷον, ἤδη τότε—τότε πλέον· ἤδη νῦν—εὐθύς κατὰ τὸ παρόν· τὸ λοιπὸν ἤδη—ἐν τῷ μέλλοντι λοιπόν. τοῦ ἀγῶνος ἔχοντος] κατὰ γεν. ἀπόλυτον τίθεται ἡ μτχ. ὅταν ἔχη ὑποκ. λέξιν μὴ κειμένην ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὡς ἐνταῦθα, καὶ τὸ ῥῆμα προσωπικόν. Παράγεται δὲ ὁ ἀγὼν ἐκ τοῦ ἄγω, καὶ ἐννοεῖ τὸ δράμα, ὅπερ ἦν τότε ἐν ἀκμῇ· διότι ἤκμαζον οἱ σπουδαιότεροι δραματικοὶ ποιηταί : Θεσπιδες, Φρύνιχος, Αἰσχύλος, Σοφοκλῆς καὶ Εὐριπίδης, καὶ μετὰ ταῦτα ἀνεπτύχθη ἡ κωμωδία—ὅτε ὁ ἀγὼν οὗτος εἶχε κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν μεγάλην σπουδαιότητα ἔδοξεν. πίνακα τῆς νίκης] πίναξ κατὰ τινας συγγ. τῷ λατ. pinus (πίνος=πίτυς)· ἦτοι πευκίνη σανίς· κατὰ Βουτμ. συγγ. τῷ πλάξ κατ' ἐναλλαγὴν τοῦ ν καὶ λ' ἀλλ' ἐσφαλμένη εἶνε ἡ ἐκ τοῦ πίνω παραγωγὴ (=ποτήριον). Πίναξ ἐκαλεῖτο σανὶς ἐπικεχρισμένη κηρὶ πρὸς ἐγχαράγην ἢ γραφήν· ἡ δὲ γενικὴ «τῆς νίκης» καλεῖται γεν. τοῦ περιεχομένου· διότι ἐν τῷ πίνακι τούτῳ ἐνεγράφοντο τὸ ὄνομα τοῦ νικήσαντος ποιητοῦ, τοῦ παρασταθέντος δράματος, τοῦ ἄρχοντος, καὶ συχνὰ τοῦ πρώτου ἀγωνιστοῦ τοῦ δράματος, τοῦ χορηγοῦ καὶ τῆς φυλῆς αὐτοῦ· ἐτίθετο δὲ οὗτος μάλιστα ἐν τῷ ναῷ τοῦ Διονύσου—καὶ πίνακα τῆς νίκης ἀφιέρωσεν, ὅστις εἶχε τὴν ἐξῆς περίπου ἐπιγραφὴν. Φρύνιχος] ἀρχαῖος τραγικὸς ποιητὴς ἐν Ἀθήναις, καὶ μαθητὴς τοῦ Θεσπιδος, ἀκμάσας περὶ τὸ 498 π. Χ. Εἰσαγαγὼν δὲ πρῶτος τὰ γυναικεῖα πρόσωπα καὶ ὀρίσας τὴν ὕλην τῶν δραμάτων, ἐλέγετο ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος ἐφευρετὴς τῆς τραγωδίας. Ἀλλὰ κατεδικάσθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων εἰς πρόστιμον 1000 δραχμῶν· διότι παραστήσας ζωρότερον τὴν ἄλωσιν τῆς Μηλίου, ἐκίνησεν εἰς δάκρυα τοὺς θεατάς. ἐδίδασκεν] οἱ ποιηταὶ ἐδίδασκον οἱ ἴδιοι τοὺς ὑποκριτὰς τοὺς παρίστανοντας τὰ ἑαυτῶν δράματα, ἐξ οὗ ἐπεκράτησε νᾶ σημαίνει τὸ αὐτὸ ἐδίδασκε καὶ ἔγραψε τὸ παρασταθὲν δράμα. Ρίξ. δα, δα-ῆ-ναι, (μαθεῖν), ἀδαξ, δαήμων, δι-δα-χή, διδάσχω, διδάσκω=Θεμ. ὁ Φρεάρριος παρείχε τὴν δαπάνην, ὁ Φρύνιχος ἐδίδασκε τοὺς ὑποκριτάς. Ἀδείμαντος] ἐπώνυμος ἄρχων τῶν Ἀθηναίων τῷ 476. π. Χ. ἤρχε] τὸ μὲν ἄρχω παρὰ τοῖς πεζοῖς ἀντὶ μὲν τοῦ ἐξουσιάζω πάντοτε γενικῇ συντάσσεται : ἄρχω γαστήρ· ἀντὶ δὲ τοῦ ποιῶ ἄρχην οὐ μόνον γεν. ἀλλὰ καὶ αἰτ. : ἄρχω μάχης, καὶ ἄρχω ὕμνων.

Κεῖον εἶπεν, αἰτούμενόν τι τῶν οὐ μετρίων παρ' αὐτοῦ στρατηγούντος, ὥς οὐτ' ἐκεῖνος ἂν γένοιτο ποιητῆς ἀγαθὸς ἄδων παρὰ μέλος, οὐτ' αὐτὸς ἀστείος ἄρχων παρὰ νόμον χαριζόμενος. Πάλιν δέ ποτε τὸν Σιμωνίδην ἐπισκώπτων ἔλεγε νοῦν οὐκ ἔχειν, Κορινθίους μὲν λοιδοροῦντα μεγάλην

ἐνεκα συμβολαίου. κριτὴν] ὁ ἰδιώτης ὁ κρίνων ἰδιωτικὰς ὑποθέσεις, κυρ. λέγεται διαιτητῆς πρβλ. Κορν. Νέπ. 1, 3. «multum in judiciis privatis versabatur» = ἄφ' ἑτέρου δὲ ἐφαίνετο δικαστῆς δίκαιος εἰς τὰς ἰδιωτικὰς τῶν διαφορὰς. ὥσπερ που . . . εἶπεν] ὑπάρχουσι καὶ διάφοροι γραφαὶ «ὥστε που . . . εἰπεῖν, καὶ, ὥς που. εἰπεῖν». Σιμωνίδης] ὁ περίφημος λυρικός ποιητῆς ἐκ Κέω, ὅστις γεννηθεὶς τὸ 556 π. Χ. ἀπέθανε περίπου ἑννενηκοντούτης, διαμείνας πολὺν χρόνον παρὰ τῷ Ἰππάρχῳ ἐν Ἀθήναις, καὶ Ἰέρωνι ἐν Συρακούσαις. Εἰς τοῦτον ἀποδίδεται ἡ εὗρεσις στοιχείων τινῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου, καὶ μία πραγματεία περὶ μνήμης. Ἐκ δὲ τῶν ποιημάτων τούτου διεσώθησαν μόνον ὀλίγα ἀποσπάσματα. τῶν οὐ μετρίων] μέτριος ὁ ἔχων τὸ ὀρθὸν μέτρον· ὁ μεταξὺ δύο ἄκρων, ὁ οὔτε μέγας οὔτε μικρός, ὅθεν ὁ μὴ ὑπερβολικός· τὸ δὲ μέτριος καὶ δίκαιος τίθενται πολλάκις ἀντ' ἀλλήλων· ὅθεν ἀντίθετον εἰς τὸ μέτριον εἶνε τὸ οὐ μέτριον, δηλ. τὸ ἀδίκον = καθὼς εἶπε κάπου καὶ πρὸς τὸν Σιμωνίδην τὸν Κεῖον, ὅστις ἀπῆτει παρὰ τοῦ Θεμ. νὰ εἴπῃ τινα πρᾶξιν τοῦ ἐκ τῶν ἀδίκων, ὅτε ἦτο στρατηγός. ἄδων] = εἰ ἄδοι· ἔχει παρ' Ἀττ. εὐχρήστους χρόνους τοὺς ἐξῆς: ἄδω (τραγωδῶ) παρὰ τὸ ἀεῖδω—ἤδον—ἄσσομαι—ἤσα. Παθ. ἄδομαι καὶ ἄορ. ἤσθη = ὅτι οὔτε ἐκεῖνος ἤθελε γείνει σπουδαῖος ποιητῆς, ἂν θὰ ἐψάλλε κάμνων παραφωνίας. χαρίζομαι] ἐχαρίζομην—χαριοῦμαι—ἐχαρισάμην—χεχάρισμαι. Ῥίζ. χαρ, χαρά, χάρις, χαρίζομαι· κυρ. παρασκευάζω χαράν τι, ποιῶ ἢ λέγω τί τι εὐχάριστον· ὅθεν προσφέρω τι, ἐφ' ᾧ τις χαίρεται = οὔτε αὐτὸς θὰ ἐγένετο καλὸς ἄρχων ἂν θὰ ἔκαμνε χάριν. ἐπισκώπτων] ἐπισκώπτω—ἐπέσκωπτον—ἐπισκώψομαι—ἐπέσκωψα. Παθ. πρκ. ἐσκωμμαι, καὶ ἄορ. ἐσκώφθην. Ῥίζ. σκεπ, (σκέπτομαι), καὶ σκοπ, σκοπέω, σκῶψ (εἶδος γλαυκός) ἴσως ὁ μπούφος διὰ τὴν γελοῖαν μορφήν, ἢ διὰ τοὺς μεγάλους καὶ ἀτενῶς βλέποντας ὀφθαλμούς, ἐξ οὗ σκώπτω· κυρ. μιμοῦμαι περιπαικτικῶς τὰ κινήματά τινος· ὅθεν περιπαίζω, ἀστείζομαι. Ἡ δὲ μτχ. τροπικὴ = Πάλιν δέ ποτε ἀστειζόμενος μὲ τὸν Σιμωνίδην ἔλεγε πρὸς αὐτὸν ὅτι δὲν ἔχει νοῦν. λοιδοροῦντα] ἐκ τῆς ῤίζ. λοιδ. συγγ. τῇ λοιγ. λοιγός, λοιδορός, λοιδορῶ (ὕβριζω). Τὸ μὲν ἐνεργ. συντάσσεται αἰτ. τὸ δὲ μέσον λοιδοροῦμαι δοτ. πρβλ. Ἀριστ. Ῥητ. 1, 6: π λελοιδορήσθαι ὑπέλαβον Κορίνθιοι ὑπὸ Σιμωνίδου

οικοῦντας πόλιν, αὐτοῦ δὲ ποιοῦμενον εἰκόνας οὕτως ὄντος αἰσχροῦ τὴν ὄψιν. Αὐξόμενος δὲ καὶ τοῖς πολλοῖς ἀρέσκων τέλος κατεστασίασε καὶ μετέστησεν ἐξοστρακισθέντα τὸν Ἀριστείδην.

VI. Ἦδη δὲ τοῦ Μήδου καταβαίνοντος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα

ποιήσαντος· Κορινθίους δὲ οὐ μέμψεται τὸ Ἴλιον». Τὸ δὲ λοιδορῶ διαφέρει τοῦ κατηγορῶ ὡς διδάσκει ὁ Δημοσθένης λέγων τάδε: «Ἐγὼ λοιδορίαν κατηγορίας τούτῳ διαφέρειν ἡγοῦμαι, τῷ τὴν μὲν κατηγορίαν ἀδικήματ' ἔχειν, ὣν ἐν τοῖς νόμοις εἰσὶν αἱ τιμωρίαι, τὴν δὲ λοιδορίαν βλασφημίας, ἃς κατὰ τὴν αὐτῶν φύσιν τοῖς ἐχθροῖς περὶ ἀλλήλων συμβαίνει λέγειν» (Δημ. 18, 123) — διότι ὠνείδιζε μὲν τοὺς Κορινθίους, οἵτινες κατόικουν μεγάλην πόλιν. ποιοῦμενον] μέσον διάμεσον = ποιοῦντα εἰκόνας ἑαυτοῦ διὰ τοῦ ζωγράφου· μᾶλλον δὲ σημ. ὅτι τὸ ὑποκ. ἀνέχεται τὴν ὑφ' ἑτέρου εἰς αὐτὸν γενομένην ἐνέργειαν· ὡς τὸ κείρεσθαι ἀδικεῖσθαι ὑβρίζεσθαι = ἐπιτρέπει δὲ νὰ κάμνωσιν εἰκόνας αὐτοῦ, ἂν καὶ εἴνε τόσον ἄσχημος κατὰ τὴν μορφήν. Μεταφορικῶς δὲ λέγονται ταῦτα· διότι γνωστοπάτη παρ' Ἑλλήσιν εἴνε ἡ τοῦ Σιμωνίδου φιλαργυρία. αὐξόμενος] αὐξάνομαι καὶ αὐξομαι — νύξάνομην καὶ νύξομην — αὐξήσομαι — αὐξηθήσομαι — νύξηθην — νύξημαι — νύξημην. ῥίζ. αFγ, αὐγ, αὐγῶ, αὐξω· συγγ. τῷ λατ. augeo, (αὐξάνω). κατεστασίασε] καταστασιάζω τινά = κινῶ στάσιν κατὰ τινος ἢ διὰ στάσεως καταβάλλω τινά. ὁ Ἐπὶ τῇ τοῦ οἰκείου ἔχθρᾳ στάσις κέκληται, ἐπὶ δὲ τῇ τοῦ ἀλλοτρίου πόλεμος.» (Πλάτ. Πολ. 470 β') = Ἐν ᾧ δὲ ἐγένετο ἰσχυρὸς καὶ εἰς τὸν λαὸν ἀρεστὸς, ἐνίκησεν ἐπὶ τέλους διὰ στάσεως τὸν Ἀριστείδην. μετέστησε] τὸ μεθίστημι σημ. κυρ. μεταβάλλω τὴν θέσιν τινός, ὅθεν ἐξορίζω. «Μετασταθεὶς Ἀριστείδης ἐν Αἰγίνῃ διέτριβεν» = ἐξορισθεὶς (Δημ. 26, 6). Ἀποτελεῖ δὲ περίφρασιν μετὰ τῆς τροπικῆς μετοχῆς ἀντὶ «ἐξώρισε» καὶ τίθεται ἡ περίφρασις πρὸς ζωηροτέραν παράστασιν τοῦ τρόπου τῆς ἀπομακρύνσεως. Καὶ κατὰ Νέπ. ἐξωρίσθη ὁ Ἀριστείδης τῷ 482 ἢ 485 π. Χ. Ὁ δὲ Κούρτιος Ἑλλ. Ἰστ. 2, 32 λαμβάνει τὸν μέσον ὅρον 484 ἢ 483 π. Χ. Τὸν δὲ τρόπον καθ' ὃν ἐγένετο ὁ ἐξοστρακισμὸς ἴδ. Ἀριστείδ. 7 = καὶ διὰ τοῦ ἐξοστρακισμοῦ ἀπεμάκρυνεν αὐτὸν ἐκ τῆς πατρίδος του.

VI. Τὰ πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν ἐν Ἀθήναις γεγόμενα.

1. Τοῦ Μήδου] ἐτέθη μετωνυμικῶς τὸ ἐθνικὸν ἀντὶ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Ξέρξου. Καὶ λέγεται Μήδος, ἂν καὶ ἦν Πέρσης· διότι καὶ οἱ Μῆδοι ὑπήγοντο ἀπὸ Κύρου τοῦ μεγάλου εἰς τὴν ἐξουσίαν

καὶ τῶν Ἀθηναίων βουλευομένων περὶ στρατηγοῦ τοὺς μὲν ἄλλους ἐκόντας ἐκστῆναι τῆς στρατηγίας λέγουσιν ἐκπεπληγμένους τὸν κίνδυνον· Ἐπικύδην δὲ τὸν Εὐφημίδου, δημαγωγὸν ὄντα δεινὸν μὲν εἰπεῖν, μαλακὸν δὲ τῇ ψυχῇ καὶ χρημάτων ἥττονα, τῆς ἀρχῆς ἐφίεσθαι καὶ κρατήσειν ἐπίδοξον εἶναι τῇ χειροτονίᾳ. Τὸν οὖν Θεμιστοκλέα δεισάντα,

τῶν Περσῶν, καὶ οἱ πρῶτοι βασιλεῖς οἱ πρὸ τοῦ Κύρου ἦσαν Μηδοί—Ὅτε δὲ ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν κατήρχετο πλέον κατὰ τῆς Ἑλλάδος. βουλευομένων] τὸ μὲν ἐνεργ. σημ. συμβουλεύω, καὶ οὐδ. εἶμαι βουλευτής· τὸ δὲ μέσον, σκέπτομαι, ποτὲ μὲν ἀπολύτως, ποτὲ δὲ μετ' ἀπρμ.—καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐσκέπτοντο περὶ στρατηγοῦ. ἐκπεπληγμένους τὸν κίνδυνον] ἐκπλήσσω κυρ. κυτῶ πρὸς τὰ ἔξω, θέτω τινὰ ἐκτὸς ἑαυτοῦ δι' ἐκθαυμβώσεως καὶ θαυμασμοῦ. Οἱ ἐνεργ. τύποι τοῦ πλήττω μὴ ὄντες δοκιμοὶ ἀπλοὶ ἀλλὰ μόνον σύνθετοι ἐκπλήττω ἐπιπλήττω ἀναπληροῦνται οἱ ἀπλοὶ ἐκ τοῦ παῖω, καὶ τυπῶ, καὶ πληγὰς ἐμβάλλω. Τοῦ δὲ παθ. παρ' Ἀττ. εὐχρηστοὶ χρόνοι οἱ ἐξῆς: ἐκπλήττομαι — ἐξεπληττόμην — πληγῆσομαι καὶ ἐν συνθ. ἐκπληγῆσομαι — ἐπλήγην καὶ ἐν συνθ. ἐξεπλήγην — ἐκπέπληγμαι — ἐξεπεπλήγμην. Ῥίζ. πελ, πέλ-ας, πλα, πλαγ, πλάγ-γω, πλήσσω καὶ Ἀττ. πλήττω. Πολλὰ δὲ συναισθητικὰ καὶ πάθος σημαίνοντα ῥήματα, ὡς καὶ τὰ φόβου σημαντικὰ, δέχονται αἷτ. ὡς ἀντικ. σημαίνουσιν τὸ αἷτιον τοῦ πάθους=λέγουσιν ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι στρατηγοὶ ἐκουσίως ἀφῆκαν τὴν στρατηγίαν, διότι εἶχον τραμάζειν διὰ τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον. δεινόν] τὸ ἔτμον παρὰ τὸ δέος, δε-ινός· προστέλαβε δὲ τὴν κατάληξιν ινος, ἥτις προπαροξυνομένη δηλοῖ τὴν ὕλην: λίθος, λιθινός· ὀξυτονουμένη δὲ τὸν χρόνον καθ' ὃν ἔγινε τι: χθές, χθερινός· ἔτι δὲ καὶ δαψίλειαν: ὄρος ὄρε-ινός, δέος, δεινός, ὁ ἐμπνέων μέγαν φόβον, καὶ συνήθ. ἐπὶ καλῆς σημ. ὁ ἐμπνέων σέβας καὶ τιμὴν, ὅθεν ἱκανός, ἐξαίρετος μετ' ἀπρμ.—Ἐπικύδης δὲ ὁ υἱὸς τοῦ Εὐφημίδου, ὅστις ἦτο πολιτικὸς ἐξοχος μὲν κατὰ τὸ λέγειν. χρημάτων ἥττονα] ἥττων (συγρ. τοῦ ἀχρήστου ἡκὺς, ὑπερθ. ἡκιστός), ὅτε μὲν λέγεται ἀπολύτως, ὅτε δὲ μετὰ γενικῆς οὐτινος μειονεκτεῖ· κυρ. δὲ ὁ κατώτερος χρημάτων, ἐξ οὗ ὁ νικώμενος ἢ διαφθειρόμενος ὑπὸ χρημάτων· τούναντίον δὲ χρημάτων κρείττων λέγεται ὁ μὴ ἥττώμενος (μὴ διαφθειρόμενος) ὑπὸ χρημάτων ἀλλὰ περιφρονῶν αὐτά. Καὶ εἶνε περίφρασις τὸ μὲν: ἥττων χρημάτων τοῦ αἰσχροκερδῆς, τὸ δὲ: μαλθακὸς τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνάνδρου = μαλθακὸς δὲ κατὰ τὴν ψυχὴν καὶ διαφθειρόμενος διὰ χρημάτων. ἐφίεσθαι] ἀπρμ. εἶδ. ἐζηρητημένον ἐκ τοῦ ὑπονοουμένου ἐνταῦθα «λέγουσιν». χειροτονία] χρονικὴ δοτ. διότι πρόκειται νά

μὴ τὰ πράγματα διαφθαρείη παντάπασι τῆς ἡγεμονίας εἰς ἐκεῖνον ἐμπεσοῦσης, χρήμασι τὴν φιλοτιμίαν ἐξωνήσασθαι παρὰ τοῦ Ἐπικύδους. 2 Ἐπαινέεται δ' αὐτοῦ καὶ τὸ περὶ τὸν

δηλωθῇ ὠρισμένος χρόνος. Καλεῖται δὲ ἡ λέξις παρεσύνθετος, ὡς παραγομένη ἐκ συνθέτου (χειροτόνος)· αὕτη δὲ συντίθεται ἐκ τοῦ τείνω τὴν χεῖρα· ὅθεν χειροτονία κυρ. ἡ ἀνάτασις τῶν χειρῶν, καὶ σνκδχ. ἡ δι' ἀνατάσεως τῶν χειρῶν ψηφοφορία, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πράξεως ταύτης, ἀπόφασις τοῦ δήμου, ἐκλογὴ=ἐπεθύμει τὴν στρατηγίαν καὶ ὑπῆργε πιθανότης ὅτι θά ὑπερισχύσῃ κατὰ τὴν ἐκλογὴν. δέισαντα] δίδω (φοβοῦμαι). Τοῦ ῥήματος τούτου ὁ ἐνεστ. καὶ πρτ. εἶνε ἄχριστοι, μλ. δέισομαι, ἀόρ. ἔδεια, πρκ. δέδοικα καὶ δέδια μετὰ σημ. ἐνεστ. (φοβοῦμαι), ὑπρσ. ἐδεδόικειν καὶ ἐδεδείκναι. Παρατηρητέον δὲ, ὅτι τοῦ δέδοικα γίνεται χρήσις ἐν τῇ ὀριστικῇ (μάλιστα καθ' ἐνικὸν ἀριθμὸν), τῇ ἀπρμφ. καὶ μτχ. τὸ δὲ δέδια εἶνε εὐχρηστον εἰς πάσας τὰς ἐγκλίσεις, (ὀλιγώτερον δὲ εἰς τὸν ἐνικὸν τῆς ὀριστικῆς). Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ περὶ τοῦ ὑπερσ. ἐν τῇ ὀριστ. Ῥίζ. δε (δέος), δε-δί-ω, δίδω. Τὸ ῥῆμα τοῦτο ἀνάγεται εἰς τὰ φόβου σημαντικά ῥῆμ. ἅτινα σημ. πάθος τοῦ ὑποκ. καὶ δέχονται ἀντικ. δηλοῦν τὸ αἷτιον τοῦ πάθος· τὸ δὲ ὑποκ. τὸ πρόσωπον, εἰς ὃ μεταβαίνει ἡ ἐνέργεια τοῦ ἀντικ. οἶον, δεδίασι τοὺς πολεμίους=Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ Θεμ. ἐφοβήθη. μὴ τὰ πράγματα διαφθαρείη] ἀόρ. β'. παθ. τοῦ διαφθεῖρομαι. Καλεῖται δὲ ἡ πρότασις διστακτικῇ, σημαίνουσα δισταγμὸν τοῦ γράφοντος· καὶ φέρεται διὰ τοῦ διστακτικοῦ μὴ καὶ εὐκτικῆς· διότι ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ ἐνεστώτος τοῦ ἐννοουμένου ἐκ τῶν προηγ. «λέγουσι»· καὶ ὁ δισταγμὸς εἶνε περὶ πραγμάτων, ἅτινα ἐμελλον νὰ γείνωσιν ἐν τῷ μέλλοντι τοῦ παρελθόντος=μήπως τὰ πράγματα τῆς Ἑλλάδος καταστραφῶσι καθολοκληρίαν, ἐὰν ἡ ἀρχηγία περιέλθῃ εἰς ἐκεῖνον. ἐξωνήσασθαι] εἰδ. ἀπρμ. ἐξηρτ. ἐκ τοῦ ἐννοουμένου ἐνταῦθα λέγουσι. Σχηματίζεται ὑπὸ τῶν δοκίμων ὡς ἐξῆς: ἐξωνοῦμαι (ἐξαγοράζω)—ἐξεωνοῦμην—ἐξωνήσομαι—ἐξεπριάμην—ἐξέωνημαι—ἐξεωνήμην· εὐρ. δὲ καὶ παθ. ἀόρ. ἐωνήθην. Τὸ δὲ ἔτυμον παρὰ τὸ ὄν, ὄνος (βάρος), συγγ. τῷ λατ. opus, oneris, ἐξ οὗ ὄν, ὄνος (τιμὴ ἀγοράς), ὄνῃ, ὄνοῦμαι. Οἱ δὲ παλαιότεροι ἔλεγον, ὅτι πωλῶ καὶ ὄνοῦμαι παράγονται ἐκ τοῦ πῶλος καὶ ὄνος· διότι πρὸ τῆς χρήσεως τῶν νομισμάτων ἐγένετο τὸ ἐμπόριον δι' ἀνταλλαγῆς πραγμάτων καὶ ζῶων, ἤτοι πῶλων καὶ ὄνων, ἐξ ὧν ἐσχηματίσθησαν τὰ δύο ταῦτα ῥήματα, ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἐτυμολογία ἦδη δὲν ἐπιδοκιμάζεται=ἐξηγόρασε παρὰ τοῦ Ἐπικύδους τὴν φιλοδοξίαν του διὰ χρημάτων.

2. Τὸ περὶ τὸν δίγλωττον] δίγλωττος ὁ ἐπιστάμενος δύο γλώσ-

δίγλωττον ἔργον ἐν τοῖς πεμφθεῖσιν ὑπὸ βασιλέως ἐπὶ γῆς καὶ ὕδατος αἰτησιν. Ἑρμηνέα γὰρ ὄντα συλλαβὼν διὰ ψηφίσματος ἀπέκτεινεν, ὅτι φωνὴν Ἑλληνίδα βαρβάρους προστάγμασιν ἐτόλμησε χρῆσαι. Ἔτι δὲ καὶ τὸ περὶ Ἀρθμιον

σας καὶ ἑρμηνεύων τι ἀπὸ γλώσσης εἰς γλῶσσαν, ὅθεν διερμηνεύς. φαίνεται δὲ ὅτι ὁ δίγλωσσος ἦν Ἑλλήν, καὶ ἐφόνευσεν αὐτὸν ὁ Θεμ. ἵνα δείξῃ εἰς τοὺς μισθωτοὺς παρὰ τοῖς Πέρσαις Ἑλλήνας, ὅτι δὲν πρέπει τοιαύτας ἢ ἀναλαμβάνωσιν ὑπηρεσίας, καὶ διὰ γλώσσης Ἑλληνικῆς νὰ συμβουλεύωσιν εἰς τοὺς Ἑλλήνας τὴν εἰς τοὺς βαρβάρους ὑποταγήν. ἐν τοῖς πεμφθεῖσι] προσδιορίζει τὴν λέξιν δίγλωττον, ἥτις διετήρησε τὴν ῥηματικὴν σύνταξιν ἀντὶ γεν. κτητ. δηλ. τὸν δίγλωττον ἢ διερμηνέα τῶν πεμφθέντων πρέσβων ἢ κηρύκων. ἐπὶ γῆς... αἰτησιν] προσδρ. τοῦ σκοποῦ· ἡ δὲ γεν. ἐξ ἀντικ. διότι ὁ Ξέρξης ἐπεμφε κήρυκας εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ ζητήσωσι γῆν καὶ ὕδωρ τὰ συνήθη τῆς ὑποταγῆς σημεῖα=Ἐπαινεῖται δὲ καὶ ἡ πράξις τοῦ Θεμ. πρὸς τὸν διερμηνέα τῶν ἀποσταλέντων ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ὅπως ζητήσωσι γῆν καὶ ὕδωρ παρὰ τῶν Ἑλλήνων. Ἑρμηνέα γάρ] ἐκ τοῦ Ἑρμῆς· διότι οὗτος ἐνομιζέτο προστάτης πάσης νοερᾶς καὶ σωματικῆς δεξιότητος. Ἡ δὲ ἐτυμολογία τοῦ Ἑρμου παρὰ τὸ ἔρω, εἶρω, εἴρω, εἰρμός· συγγ. τῷ λατ. sero, sermo (λόγος)· ὅθεν Ἑρμῆς ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ συναρμόττειν λόγους· διὸ ἐθεωρεῖτο οὗτος δεινὸς τὸ λέγειν καὶ λόγιος, μᾶλλον δὲ λογιώτατος θεῶν πάντων, ἐξ οὗ ἑρμηνεύς. Ὁ δὲ γὰρ διασαφητικός, ὡς ἐπεξηγῶν αὐτὸ περὶ τὸν δίγλωττον ἔργον=Ἐπειδὴ συνέλαβεν αὐτὸν ὅτι ἐγίνετο διερμηνεύς τῶν Περσῶν, δι' ἀποφάσεως τοῦ δήμου κατεδίκασεν εἰς θάνατον. Ἑλληνίδα φωνήν] τὰ θηλ. τῶν ὁ ἀρσενικῶν συνήθ. σχηματίζονται εἰς η, τινὰ δὲ καὶ ις, ἰδίως τὰ ἐκ τριτοκλίτων ὑγρολήκτων· οἶον, Ἑλληνίς, Εὐρυτανίς κλπ. ἅτινα ἀρχικῶς ἦσαν κτητικά ἐπίθετα, ὡς, πατρίς γαῖα, ἀλλ' ἐκ τῆς παραλείψεως τοῦ οὐσιαστικοῦ τίθενται ἀντὶ οὐσιαστικῶν. χρῆσαι] κίχρημι (ρίζ. χρα ἀναδιπλ. χί-χρα κίχρα κίχρημι=δανείζω) κατὰ τὸ ἴστημι, ἀόρ. ἔχρησα, καὶ μέσ. ἄόρ. ἐχρησάμην, τᾶλλα εἶνε ποιητ. καὶ μτγν. Παράγεται ἐκ τούτου τὸ χρήστης (κυρίως μὲν ὁ δανειζόμενος, πολλάκις δὲ καὶ ὁ δανειστής). Ὁ δὲ Κοραῆς τὸ χρῆσαι ἡρμῆνευσε διὰ τοῦ μολύναι=διότι ἐτόλμησε τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν νὰ δανείσῃ εἰς βάρβαρα προσπάγματα. ἔτι δὲ] τὸ πλῆρες· ἔτι δὲ ἐπαινεῖται αὐτοῦ καὶ τὸ περὶ Ἀρθμιον τὸν Ζελεΐτην ἔργον=Πρὸς τούτοις δὲ ἐπαινεῖται καὶ ἡ πράξις τοῦ Θεμ. ὡς πρὸς τὸν Ἀρθμιον τὸν Ζελεΐτην. Ἀρθμιος] υἱὸς τοῦ Πυθῶνακτος ἐκ τῆς ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ πόλεως Ζελείας, καὶ πρόξενος τῶν Ἀθηνῶν, ἀτιμωθεὶς, διότι ἔφερε Περσικὸν ἀργύριον

τὸν Ζελεΐτην· Θεμιστοκλέους γὰρ εἰπόντος καὶ τοῦτον εἰς τοὺς ἀτίμους καὶ παῖδας αὐτοῦ καὶ γένος ἐνέγραψαν, ὅτι τὸν ἐκ Μήδων χρυσὸν εἰς τοὺς Ἑλληνας ἐκόμισε. Μέγιστον δὲ πάντων τὸ καταλῦσαι τοὺς Ἑλληνικοὺς πολέμους

πρὸς δωροδοκίαν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ. Ζέλεια] πόλις τῆς μικρᾶς Μυσίας ἐπὶ τῆς Τρούας καὶ εἰς τοὺς πρόποδας τῆς Ἰδης, πρότερον Ἀλόπη καλουμένη, ἧς τοὺς κατοίκους ὁ Ὅμηρος καλεῖ ἀφνειούς. Τὸ δ' ἐθνικὸν λαμβάνει τὴν κατάληξιν αὐτῆς Ζελειάτης καὶ κατὰ συγκοπὴν Ζελεΐτης. Θεμιστοκλέους γάρ] συντίθεται ἐκ τοῦ Θέμις γεν. Θέμιστος (δίκαιον) καὶ κλέος (δόξα)· καὶ λαμβάνεται εἰς τὴν σύνθεσιν ἡ ῥίζα τῆς γενικῆς, καὶ ἰσοδυναμεῖ πρὸς κτητικὸν ἐπίθετον οἶον, θεμίσιον κλέος, ὡς θαλασσία κράβη=θαλασσοκράβη. Ὁ δὲ γὰρ συντίθεται ἐκ τοῦ γέ καὶ ἄρ (ἄρα)· καὶ καθ' ὅσον ἐπικρατεῖ ἐν αὐτῷ ἡ δύναμις τοῦ ἐνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου τῶν δύο συνθετικῶν ἐκλαμβάνεται ἄλλοτε μὲν αἰτιολογικὸν(=διότι), ἄλλοτε δὲ διασαφητικὸν(=δηλαδή). Ἐνταῦθα διασαφητικόν, καὶ ἐπεξηγεῖ τὸ περὶ τὸν Ἀρβύριον ἔργον = κατὰ πρότασιν δηλαδή τοῦ Θερμ. εἰς τοὺς ἀτίμους] ἀτίμος σημ. κυρ. τὸν ἐστερημένον, μᾶλλον δὲ τὸν μὴ ἀπολαύοντα τιμῆς, ὅτε τὸ ἐξ αὐτοῦ ῥῆμα εἶνε τὸ ἀτιμάζω· συνήθ. δὲ δηλοῖ καὶ τὸν ἐστερημένον τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων, ὅτε καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ῥῆμα εἶνε τὸ ἀτιμώ (ἀφαιρῶ τινα τὰ πολιτικὰ δικαιώματα). Πρὸ πάντων οἱ τοιοῦτοι ἐνεγράφοντο εἰς τινὰ κατάλογον οἶον, εἰς τοὺς δημότας, εἰς τοὺς ἐφήβους, εἰς τοὺς ἀτίμους ἐγγράφομαι (τιμωροῦμαι μὲ ἀτιμίαν)=καὶ τοῦτον καὶ τοὺς παῖδας τοῦ καὶ τὴν γενεάν ἐτιμώρουν μὲ ἀτιμίαν. τὸν ἐκ Μήδων χρυσόν] ἐκ τῆς ἑλξείως προήλθον συνεπτυγμέναι προτάσεις, δηλ. ἀέκ Μήδων ἐκόμισε τὸν ἐν Μήδοις χρυσόν=διότι ἐκόμισεν εἰς τοὺς Ἑλληνας χρυσόν ἐκ Περσίας. μέγιστον πάντων] ἡ τῶν λέξεων φυσικὴ τάξις· τὸ καταλῦσαι τοὺς Ἑλληνικοὺς πολέμους ἐστὶ μέγιστον πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ. τὸ καταλῦσαι]=ἡ κατάλυσις· διαφέρει ὁμως τὸ ἀπρμφ. τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ κατὰ διάθεσιν καὶ χρόνον, ἅτινα δὲν δηλοῦνται ἐν τῷ οὐσιαστικῷ. Τὸ δὲ λύω ὑπάγεται εἰς τὰ φωνηεντόληκτα ῥήματα, ἅτινα ἐν ἄλλοις μὲν χρόνοις ἐκτείνουσι τὸν χαρακτῆρα, ἐν ἄλλοις δὲ φυλάττουσι βραχύ. Τὸ δὲ καταλύω μετέπεσεν εἰς τὴν σημασίαν τοῦ κατάγομαι παρὰ τινι (κοινῶς κωνεύω) κατ' ἑλλειψιν τοῦ ἀντικειμένου ἵππους, ὥσπερ καὶ ἡ δημῳδὸς λέγει τὸ ξεζεύω ἐπὶ τοιαύτης ἐννοίας. Τὸ δὲ ἀπλοῦν λύω διαφέρει τοῦ μέσου λύομαι· διότι λύει μὲν ὁ ἔχων τι εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, λύεται δὲ ὁ διὰ λύτρων τὸν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἄλλου αἰχμάλωτον ὄντα λύων== Μέγιστον δὲ ἐξ ὅλων τῶν ἔργων τοῦ εἶνε ἡ κατάργησις τῶν Ἑλλ.

καὶ διαλλάξαι τὰς πόλεις ἀλλήλαις, πείσαντα τὰς ἔχθρας διὰ τὸν πόλεμον ἀναβαλέσθαι πρὸς ὃ καὶ Χείλεων τὸν Ἀρκάδα μάλιστα συναγωνίσασθαι λέγουσιν.

VII. Παραλαβὼν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐθὺς μὲν ἐπεχειρεῖ τοὺς πολίτας ἐμβιβάζειν εἰς τὰς τριήρεις, καὶ τὴν πόλιν ἐπειθεν ἐκλιπόντας ὡς προσωτάτῳ τῆς Ἑλλάδος ἀπαντᾶν τῷ βαρβαρῷ κατὰ θάλατταν. Ἐνισταμένων δὲ πολλῶν ἐξήγαγε

πολέμων. διαλλάξαι] διαλλάττω κυρ. κάμνω ἀνταλλαγὴν, δίδωμι καὶ πέρνω ἄλλο· μτφρ. φιλιῶνω τινά τινα. Ῥίζ. ἄλ, λατ. alius, ἄλ-ιος, ἄλλος, ἀλλαγὴ ἀλλάγιω, ἀλλάττω, διαλλάττω. Συντάσσεται δὲ δοτ. καὶ αἰτ. ὡς προσεγγίσεως=καὶ ἡ συμφιλίωσις τῶν πόλεων πρὸς ἀλλήλας. πείσαντα] ἐτέθη ἡ μτχ. εἰς αἰτ. διότι προσδιορίζει τὸ ὑποκ. τοῦ ἀπρφ. «τὸν Θεμ. διαλλάξαι», ὅπερ ἐννοεῖται εἰς αἰτ. διότι εἶνε εἰς ἑτεροπροσωπίαν πρὸς τὸ κύριον ῥῆμα=διότι κατέπεισε τοὺς Ἕλληνας ν' ἀναβάλωσιν ἕνεκα τοῦ Περσικοῦ πολέμου τὰς πρὸς ἀλλήλους ἐχθρας. Χείλεων] Χείλεως Ἀττικὸν τῆς ὁ'. πρβλ. Ἡροδ. 9, 9. Οὗτος ἦν Τεγεάτης, καὶ πλεῖστον παρὰ Λακεδαιμονίοις ἴσχυεν, οὗτινος κατὰ προτροπὴν ἀπέστειλαν διὰ νυκτὸς στρατὸν οἱ τειγίζοντες τὸν ἱσθμὸν Σπαρτιαῖται, καὶ ἀναβάλλοντες νὰ ἐξέλθωσι τῆς Πελοποννήσου, ὅπως κατὰ Μαρδονίου ἐν Πλαταιαῖς πολεμήσῃ=ἀλλ' ὡς πρὸς τοῦτο λέγουσιν, ὅτι καὶ ὁ Χείλεως ὁ ἐξ Ἀρκαδίας κατ' ἐξοχὴν συνειργάσθη μετὰ τοῦ Θεμ.

VII. Ἀποστολὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου ἐπ' Ἀρτεμίσιον, καὶ τὰ ἐκεῖ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διαπραχθέντα.

1. Εὐθὺς μὲν] πολλάκις πρὸς ἀκριβέστερον διορισμὸν τῆς σχέσεως τῆς χρονικῆς μετοχῆς πρὸς τὴν κυρίαν πρότασιν συνάπτονται διάφορα χρονικὰ μόρια, ὡς ἐνταῦθα τὸ εὐθὺς, ὅπως δηλωθῇ ἡ ἀμεσος συνέπεια τοῦ ἐπιχειρεῖν πρὸς τὴν παραλαβὴν τῆς ἀρχῆς. ἐπεχειρεῖ] παρὰ τὸ ἐπιχειρ' τοῦτο δὲ συντίθεται ἐκ τῆς ἐπὶ καὶ χεῖρ· κυρ. βάλλω χεῖρα εἰς τι, ἀπλώνω τὴν χεῖρά μου, ὅθεν ἀρχίζω. Καὶ συντάσσεται δοτ. ἢ ἀπρφ.: ἐπιχειρῶ λόγῳ, ἢ λέγειν. ἐμβιβάζειν] ἐκ τῆς ῥίζ. βα, βιβάζω, βιβάζω, ἐμβιβάζω (κάμνω τινὰ νὰ ἐμβῇ ἐν τὸς)—ἐνεβίβαζον—ἐμβιβῶ—ἐνεβίβασα=Ἄμα δὲ ὁ Θεμ. παρέλαβε τὴν ἀρχηγίαν, εὐθὺς μὲν ἤρχιζε νὰ ἐμβάζῃ τοὺς πολίτας εἰς τὰ πολεμικὰ πλοῖα, ἐπειθεν] ὁ ἐνστ. καὶ πρτ. τοῦ πείθειν σημαίνουσι προσπαθεῖν πείθειν: πείθω τινὰ=προσπαθῶ νὰ πείσω τινὰ' ἐπειθέ τινα=ἐπειράτο νὰ πείθῃ τινά. ὡς προσωτάτῳ] ὑπερθ. τοῦ πρόσω καὶ ἄττ. πόρσω καὶ πόρρω ἐκ τῆς προθ. πρὸ, καὶ σημ. εἰς τὰ ἐμπρὸς, ὅπερ

πολλήν στρατιάν εἰς τὰ Τέμπη μετὰ Λακεδαιμονίων, ὡς αὐτοῖσι προκινδυνεύουσιν τῆς Θεσσαλίας, οὐπω τότε μηδί-
ζειν δοκούσης. Ἐπεὶ δ' ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν ἄπρακτοι καὶ

ἐπιτείνεται διὰ τοῦ ὡς=καὶ προσεπάθει νὰ πείθῃ τοὺς πολίτας, ἄφ' οὗ ἐγκαταλίπῃσι τὴν πόλιν των, νὰ συναντήσωσι τὸν βάρβαρον διὰ θαλάσσης ὅσον τὸ δυνατόν μακρότατα τῆς Ἑλλάδος. εἰς τὰ Τέμπη] Τέμπη καθ' Ἡσύχ. καλοῦνται τὰ σύνδενδρα χωρία, συνή-
θως δὲ τὰ στενὰ τῶν ὀρέων, καὶ ἰδίως ἡ στενὴ κοιλὰς ἡ μεταξὺ Ὀσ-
σης καὶ Ὀλύμπου διαρρομένη ὑπὸ τοῦ Πηνειοῦ, παροιμιώδης διὰ
τὴν τερπνότητα καὶ καλλονήν. Ὁ δὲ Ἡρόδ. 7, 170 λέγει· «ὁ στρα-
τὸς (ὁ Ἑλληνικός) ἀπῆκετο εἰς τὰ Τέμπεα ἐς τὴν ἐσβολήν, ἥπερ ἀπὸ
Μακεδονίας τῆς κάτω ἐς Θεσσαλίην φέρει παρὰ Πηνειὸν ποταμὸν,
μεταξὺ δὲ Ὀλύμπου τε οὐριος ἐόντα καὶ τῆς Ὀσσης» = Ἄν καὶ
πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν πολιτῶν ἤναντιοῦντο εἰς τὴν ἐνέργειαν ταύτην τοῦ
Θεμ. ἐξήγαγεν αὐτὸς μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων πολὺν στρατὸν εἰς
τὰ Τέμπη τῆς Θεσσαλίας. προκινδυνεύουσιν] τῶν Ἀθ. καὶ Λακεδ.
ἀπόλυτος γενικὴ δηλοῦσα τὸν σκοπὸν· διότι προηγείται ῥῆμα κι-
νήσεως σημαντικόν. Ἡ δὲ πρὸ σημ. ὑπεράσπισιν ἐκ τῆς σημασίας
τοῦ ἔμπροσθεν = πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ κινδυνεύσωσιν ἐκεῖ ὑπὲρ
τῆς Θεσσαλίας. μηδίζειν] ἐκ τοῦ Μῆδος, μηδίζω. Τὰ δὲ εἰς ἱζώ πα-
ραγόμενα ἐξ ἐθνικῶν σημ. μίμησιν τοῦ φρονήματος τοῦ ἐξ οὗ παρά-
γονται ὀνόματος=ἥτις ἕως τότε δὲν ἐφαίνετο ὅτι ἐφρόνει τὰ τῶν
Μῆδων. ἐπεὶ] παρατηροῦμεν ὅτι τὰ ὅτε, ὁπότε ἐπεὶ κτλ. ἐκλαμ-
βάνονται χρονικῶς τε καὶ αἰτιολογικῶς. Ἐπειδὴ δὲ τὰ πάντα γί-
νονται ἐν χρόνῳ, διὰ τοῦτο καὶ ὅπου ὑπάρχει αἴτιον συνυπάρχει καὶ
χρόνος, οὐχὶ ὁμῶς καὶ ἀντιστρόφως. Ἐπειδὴ λοιπὸν συμπίπτει πολ-
λάκις χρόνος καὶ αἴτιον, διὰ τοῦτο ἐπὶ πάσης περιστάσεως πρέπει
νὰ προσδιορίζεται, ἂν ᾖ καὶ αἴτιον, ἢ μόνον χρονικὴ περίστασις
κατὰ τύχην ἐπελθοῦσα. Διὰ τὴν τοιαύτην συχνὴν σύμπτωσιν τοῦ
χρόνου καὶ τοῦ αἰτίου ἐν πολλαῖς γλώσσαις πολλὰ μόρια εἶνε χρο-
νικά ἐν ταύτῃ καὶ αἰτιολογικά. Εἰς ταύτην δὲ τὴν σύμπτωσιν στη-
ρίζεται καὶ τὸ γνωστὸν σόφισμα «μετὰ τοῦτο, ἄρα διὰ τοῦτο» (ἰδ.
ἡμ. Λογ. σ. 131, 5'). Ἄλλ' ἐνταῦθα συνυπάρχει καὶ αἴτιον, ὅθεν
εἶνε αἰτιολογικόν. ἄπρακτοι] συντίθεται ἐκ τοῦ στερ. α καὶ τοῦ
πρακτός ῥηματικοῦ τοῦ πράττω. Τὰ δὲ εἰς τὸς συνήθως εἶνε παθ.
διαθέσεως, ἀλλ' ἐνίοτε καὶ ἐνεργ'· οἷον, μενετοὶ οἱ καιροὶ=οἱ περι-
μένοντες καιροί· οἱ Ἕλληνες ἄπρακτοι = οἱ Ἕλληνες δὲν ἐπραΰαν-
τι. Συντακτικῶς δὲ εἶνε κατηγ. διότι μετὰ παντὸς σχεδὸν ῥ. μά-
λιστα δὲ μετὰ τῶν κινήσεως σημαντικῶν δύναται νὰ συναφθῇ ἐπί-
θετον ὡς κατηγ. ἀντὶ τροπικοῦ ἐπιρρ.=ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἕλληνες ἀνε-

Θετταλῶν βασιλεῖ προσγενομένων ἐμῇδιζε τὰ μέχρι Βοιωτίας, μᾶλλον ἤδη τῷ Θεμιστοκλεῖ προσεῖχον οἱ Ἀθηναῖοι περὶ τῆς θαλάσσης, καὶ πέμπεται μετὰ νεῶν ἐπ' Ἀρτεμίσιον τὰ στενὰ φυλάζων. 2 Ἐνθα δὲ τῶν μὲν Ἑλλήνων Εὐρυβιάδην καὶ Λακεδαιμονίους ἡγεῖσθαι κελεύοντων, τῶν δ' Ἀθηναίων, ὅτι πλήθει τῶν νεῶν σύμπαντας ὁμοῦ τι τοὺς ἄλλους ὑπερέβαλλον, οὐκ ἀξιούντων ἑτέροις ἔπεσθαι, συνι-

χώρησαν ἐκ τῆς Θεσσαλίας ἄνευ ἀποτελέσματος. τὰ μέχρι Βοιωτίας] ἐννοεῖται τὰ μέχρι Βοιωτίας χωρία εἰς πῶσιν ὄνομ. διότι εἶνε ὑποκ. τοῦ ἐμῇδιζεν. Ἡ δὲ σύνταξις καλεῖται Ἀττ. ἢ σχῆμα Ἀττ. (ἴδ. 1, 1). Ἡ δὲ Βοιωτία γίνεται παρὰ τὸ βούς, Βοιωτός, Βοιωτία κληθεῖσα οὕτως ἐκ τῶν παχειῶν βροσκήν. Ἡ δὲ παρὰ τὸ «βούς ὦτα» ἐτυμολογία ἐπλάσθη σκωπτικῶς=καί, ἀφ' οὗ οἱ Θεσσαλοὶ προσῆλθον πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν, ἐφρόνουν τὰ τῶν Μήδων αἱ μέχρι Βοιωτίας πόλεις. προσεῖχον] τὸν νοῦν, ὅπερ συνήθως παραλείπεται κυρ. στρέφω, προσπλῶνω τὸν νοῦν, τὴν προσοχὴν μου εἰς τι. Σχημ. δὲ ὡς ἐξῆς: προσέχω—προσεῖχον—προσέξω—προσέσχον (ὑπ. πρόσχω, εὐκ. πρόσχοιμι, καὶ τὸ ἀπλοῦν σχοῖν, πρστ. πρόσχες κτλ.)—προσέσχνηκα=μεγαλειτέραν προσοχὴν ἐδίδον πλέον οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὸν Θεμ. ὁμιλοῦντα περὶ τῆς θαλάσσης. καὶ πέμπεται] ἐνίοτε προστίθεται διὰ τοῦ καὶ εἰς προηγουμένην πρότασιν καὶ ἑτέρα, ἥτις ἐκφράζει ἀποτέλεσμα ἐξ ἐκείνης προερχόμενον. Ἀρτεμίσιον] τόπος ἀφιερωμένος εἰς τὴν Ἀρτέμιδα, ὅπου ὑπῆρχε λατρεία τῆς Ἀρτέμιδος. Καὶ ἀντὶ Ἀρτεμίδιον τρέπεται τὸ δ καὶ τ πρὸ τοῦ ι εἰς σ, ὡς Ἀφροδίτη Ἀφροδίσιον. Ἰδίως ἀκρωτήριον καὶ παράλιον τι μέρος ἐν Εὐβοίᾳ ἐπίσημον διὰ τὴν ναυμαχίαν τοῦ Περσικοῦ στόλου τῷ 480 π. Χ. τὰ στενὰ] τὰ κατὰ θάλασσαν. Τὸν πορθμὸν τῶν Τρικέρων, τὸν μεταξὺ Εὐβοίας καὶ Μαγνησίας = καὶ ἐπομένως ἀποστέλλεται οὗτος μετὰ πλοίων εἰς τὸ Ἀρτεμίσιον, ὅπως φυλάξῃ τὰ κατὰ θάλασσαν ἐκεῖ στενά.

2. Ἡγεῖσθαι] ἡγοῦμαι—ἡγούμεν—ἡγήσομαι—ἡγησάμην—ἡγήμαί. Ρίζ. σαγ, ἀγ, ἡγέομαι, λατ. sagus (προφητικός) συγγ. ἴσως τῷ γερμ. sagen (λέγειν). Κατ' ἄλλους ἐκ τῆς ἀγ τοῦ ἄγω ἐπιτεταμένης διὰ τοῦ ἀθρ. α, ἀαγ, καὶ κατὰ συναίρ. ἡγ, ἡγοῦμαι. Συντάξ. ἀντὶ μὲν τοῦ ὁδηγῶ δοτ: τοῖς φίλοις ἡγούμεθα ἢ δοτ. καὶ αἷτ: ἡγούμεθά τινα τὴν ἐδόν· ἀντὶ δὲ τοῦ ἡγεμονεύω γεν: ἡγούμεθα τοῦ στρατεύματος· ἀντὶ δὲ τοῦ νομίζω ἀπρμφ.=Τότε λοιπόν, ἐν ᾧ οἱ μὲν ἄλλοι Ἕλληνες προέτρεπον τὸν Εὐρυβιάδην καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ν' ἀρχῶσι τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου. τοὺς ἄλλους] Ἕλληνας.

δὼν τὸν κίνδυνον ὁ Θεμιστοκλῆς αὐτὸς τε τὴν ἀρχὴν τῷ Εὐρυβιάδῃ παρήκε καὶ κατεπράυνε τοὺς Ἀθηναίους, ὑπισχνόμενος, ἂν ἄνδρες ἀγαθοὶ γένωνται πρὸς τὸν πόλεμον, ἐκόντας αὐτοῖς παρέξειν εἰς τὰ λοιπὰ πειθόμενους τοὺς Ἑλληνας. Διὸ καὶ δοκεῖ τῇ σωτηρίας αἰτιώτατος γενέσθαι τῇ Ἑλλάδι καὶ μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους προαγαγεῖν εἰς δό-

Κατὰ τὸν Ἡρόδ. 8, 1 ὁ Ἑλλ. ἐν Ἀρτεμισίῳ στόλος συνέκειτο ἐκ 280 τριήρων, ἐξ ὧν τῶν Ἀθηναίων ἦσαν 127 καὶ 20 ἄτινα εἶχον δανείσει εἰς τοὺς Χαλκιδεῖς 147. ὅθεν οἱ Ἀθηναῖοι παρέσχον τριήρεις πλεόν τοῦ ἡμίσεως τοῦ ὅλου=οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, διότι ὑπερέτερον κατὰ τὴν πληθὺν τῶν πλοίων σγεδὸν ὅλους ὁμοῦ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας. ἐπεσθαι] ἐκ τῆς ρίζ. Feπ, σεπ, ὡς τὸ σεχ, καὶ ἀντὶ σέπομαι, ἔπομαι (ἀκολουθῶ), συγγ. τῷ λατ. sequor —εἰπόμην — ἐφόμαι καὶ ἄορ. εῖ. ἐσπόμην ἀντὶ σεσεπόμην, προστ. σποῦ (ἐπίσπου). Συντάσ. δοτ. ὡς εὐπειθείας καὶ ὑποταγῆς=δὲν ἔκριναν πρέπον ν' ἀκολουθῶσιν ἄλλους. παρήκε] κλίνεται κατὰ τὸ τίθημι: παρήμι—παρίην—παρήσω—παρήκα εὐχρηστος κυρίως εἰς τὰ τρία ἐνικὰ τῆς ὀριστικῆς, εἰς δὲ τὰ λοιπὰ πρόσπ. καὶ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις ἀναπληροῦνται διὰ τοῦ εῖ. ἄορ. (παρεῖμεν), πρκ. παρεῖκα. Σημαίνει τὸ παρήμι κυρ. ῥίπτω τι εἰς τὰ κάτω ὅθεν παραλείπω, παραμελῶ =ἐπειδὴ κατενόησε τὸν κίνδυνον ὁ Θεμ. ὁ ἴδιος καὶ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στόλου παρεχώρησεν εἰς τὸν Εὐρυβιάδην. κατεπράυνε] καταπράυνω (ἡσυχάζω)—κατεπράυνον—καταπράυνῶ—κατεπράυνα. Παράγεται ἐκ τοῦ πρᾶνς, πρᾶυνω ἡ δὲ κατάληξις ὕνα σημαίνει τὸ ποιεῖν τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος σημαίνόμενον = καὶ καθησύχασε τοὺς Ἀθηναίους. ὑπισχνόμενος] ὑπισχνόμην—ὑπισχνόμην (οἱ δὲ λοιποὶ χρόνοι ἐκ τοῦ ὑπέχω)—ὑποσχέσσομαι—ὑποσχόμην—ὑπέσχημαι—ὑπεσχέην. Ῥίζ. σεχ (ἔχω), σισεχ, σίσχω, ἴσχ, ἴσχ-νέ-ομαι, ὑπισχνόμην κυρ. κρατῶ ἑμαυτὸν ὑποκάτω, ἐξ οὗ ἀποδέχομαι, ἀναλαμβάνω εἰς ἑμαυτὸν, ὑπόσχομαι ἡ δὲ μτχ. τροπικῇ. πειθόμενους] μτχ. κατηγ. μᾶλλον δὲ κατηγορούμενον τοῦ ἀντικ. ἀντὶ ἐπιθέτου: ὁ Θεμ. παρέξειν τοὺς Ἑλληνας πειθόμενους αὐτοῖς ἢ εὐπειθεῖς. Τὸ μὲν πείθω συντάσ. διπλῇ αἰτ. τὸ δὲ μέσ. πείθομαι δοτ. = ὑποσχόμενος ὅτι, ἐὰν οἱ Ἀθηναῖοι φανῶσιν ἄνδρες γενναῖοι κατὰ τὸν πόλεμον, θὰ κάμῃ τοὺς Ἑλληνας νὰ πείθωνται ἑκουσίως πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ μέλλον. διὸ καὶ] ὑπάρχει καὶ διάφορος γραφή, προσθέτουσα τὸ ἐπιτατικὸν περ: διόπερ δοκεῖ=διὰ τοῦτο ἀκριβῶς, ἢ διὰ τοῦτο ἰδίως. ἀλλ' ἐνταῦθα τὴν αὐτὴν ἔχει ὁ καὶ σημασίαν. προαγαγεῖν] προάγω—προῆγον—προᾶξω—προήγαγον (τὸν ἀττικὸν ἀναδιπλασιασμόν συνήθως λαμβάνει ὁ πρκ. ὑφίστανται δὲ τοῦμ

ξαν, ὡς ἀνδρεία μὲν τῶν πολεμίων, εὐγνωμοσύνη δὲ τῶν συμμάχων περιγενομένους. 3 Ἐπειδὲ ταῖς Ἀφεταῖς τοῦ βαρβαρικοῦ στόλου προσμίζαντος ἐκπλαγεῖς ὁ Εὐρυδιάδης τῶν κατὰ στόμα νεῶν τὸ πλῆθος, ἄλλας δὲ πυνθανόμενος δια-

τον καὶ πολλοὶ β'. ἀόρ. ὦν ἐν χρήσει παρὰ πεζογράφοις εἶνε ὁ ἥγαγον καὶ ἥνεγκον) — προῆχα. Τὸ προάγω σημ. ὁδηγῶ τινα ἔμπρὸς ὡς πρὸς τὴν δόξαν· ὅθεν καθιστῶ τινα ἐνδοξότερον = διὰ τοῦτο ἰδίως φαίνεται ὁ Θεμ. ὅτι ἐγένετο αἰτιώτατος τῆς σωτηρίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ πρὸ πάντων κατέστησε τοὺς Ἀθηναίους ἐνδοξότερους. ἀνδρεία] ἡ γραφή τῆς λέξεως διφορούμενη ἐν ταῖς ἐκδόσεσι παρέχει ἀμφιβολίας περὶ τοῦ τίς ἡ ὀρθότερα· φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ διὰ τοῦ εἶνε ἀρχαιότερα καὶ ὀρθότερα, ὡς διδασκόμεθα ἐκ τῆς ἰωνικῆς διαλέκτου, ἐν ᾗ λέγεται ἀνδρητή, ἐκ τοῦ μέτρου, ὅπερ ἀπαιτεῖ τὴν παραλήγουσαν μακράν, καὶ ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν. Ἡ δὲ ἀνδρεία διαφέρει τοῦ θάρρους. «Τοὺς μὲν ἀνδρείους συμβαίνει θαρραλέους εἶναι μὴ μέντοι τοὺς γε θαρραλέους ἀνδρείους· θάρρος μὲν γάρ καὶ ἀποτέχνης γίγνεται ἀνθρώποις καὶ ἀπο θυμοῦ τε καὶ ἀπο μανίας, ἀνδρεία δὲ ἀπὸ φύσεως καὶ εὐστροφίας τῶν ψυχῶν γίγνεται». (Πλάτ. Πρωταγ. 351, α). περιγιγνομένους] ἡ περὶ σημαίνει τὸ πεοισσῶς, ἐξ οὗ προκύπτει ἡ σημασία τῆς ὑπεροχῆς· δηλ. γίγνομαι ὑπέρτερος, κρείττων τινός = διότι νομίζονται, ὅτι κατὰ μὲν τὴν ἀνδρείαν οὗτοι ἐγένοντο ὑπέρτεροι τῶν ἐχθρῶν, κατὰ δὲ τὴν φρόνησιν τῶν συμμάχων (πρβλ. Ἰσ. Παν. 20. Λυκ. κατὰ Λεωκρ. 17).

3. Ταῖς Ἀφεταῖς] Ἀφέται καὶ Ἀφεταὶ ἀκρωτήριον καὶ ὀρμητήριον τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Μαγνησίας, ὀνομασθέν οὕτω, διότι ἐκεῖθεν ἀπέπλευσαν οἱ Ἀργοναῦται. προσμίζαντες] προσμιγνυμι (προσθέτω τι ὡς μῖγμα ἐν τινι, καὶ ἐν γένει συνενῶν τί τινι· συγν. ἐπὶ τόπου προσεγγίζω) — προσεμίγνυν — προσμίζω — προσέμιξα. ῥίζ. μιγ, μιγ-νυ-μι = Ἐπειδὴ δὲ, ὅτε ὁ Περσικὸς στόλος προσωμίσθη εἰς τὰς Ἀφετάς. κατὰ στόμα] στόμα ἐπὶ ζώου καὶ ἀνθρώπου· καὶ μυσρ. πᾶν ἔμπροσθεν μέρος· τὸ μέτωπον τοῦ στρατοῦ, τὸ ἔμπροσθεν τοῦ στόλου κτλ. = ὁ Εὐρυδιάδης τρομάξας διὰ τὸ πλῆθος τῶν πλοίων τῶν κατὰ μέτωπον ἐπιερχομένων. πυνθανόμενος] ῥίζ. πυθ (πύθω = σήπω τι, ποιῶ τι σαπρὸν· ὅθεν ἀναζητῶ καὶ εὐρισκω τι διὰ τῆς ὁμοψυχίας). καὶ κατὰ πρόσληψιν ἑνὸς ν πρὸ τοῦ χαρακτήρος καὶ τῆς συλλαβῆς ἀν μετὰ τὸν χαρακτήρα γίνεται πυνθάνομαι (ἐρωτῶ νά μάθω· καὶ ἄλλοτε ἐπικρατεῖ ἡ ἔννοια τοῦ ἐρωτᾶν, ὅτε γεν. συντάσσεται, ἄλλοτε τοῦ μανθάνειν ὅτε αἰτ.) — ἐπυνθάνομην — πεύσομαι, ἀόρ. β'. ἐπυθόμην — πέψομαι — ἐπεπύσμην = καὶ πληροφορούμενος

κοσίας ὑπὲρ Σκιάθου κύκλῳ περιπλεῖν, ἐβούλετο τὴν ταχίστην εἶσω τῆς Ἑλλάδος κομισθεὶς ἄψασθαι Πελοποννήσου καὶ τὸν πεζὸν στρατὸν ταῖς ναυσὶ προσπεριβαλέσθαι, παντάπασιν ἀπρόσμαχον ἡγούμενος τὴν κατὰ θάλατταν ἀλκὴν βασιλέως, δέισαντες οἱ Εὐβοεῖς, μὴ σφᾶς οἱ Ἕλληνες πρόωνται, κρύφα τῷ Θεμιστοκλεῖ διελέγοντο Πελά-

ἔτι ἄλλα διακόσια πλοῖα ἔξω τῆς Σκιάθου περιέπλεον αὐτὴν κυκλικῶς. κύκλῳ περιπλεῖν] πολλοὶ παρέλιπον τὸ κύκλῳ ὡς ταυτόσημον τῇ περί. ἐβούλετο] βούλομαι—ἐβουλόμην καὶ ἤβουλόμην—βουλήσομαι—ἐβουλήθην καὶ ἤβουλήθην—βεβούλημαι. ῥίξ. Γελ, θέλω, καὶ βόλω συγγ. τῷ λατ. volo καὶ βόλλομαι, βούλομαι. Ἡ δὲ διαφορὰ τῶν συνωνύμων ῥημάτων βούλομαι καὶ θέλω ἢ ἐθέλω δὲν εἶνε πανταχοῦ καὶ πάντοτε καταφανής· κυρίως ὅμως τὸ μὲν θέλειν σημαίνει τὴν αὐθόρμητον ῥοπὴν καὶ κλίσιν τινὸς πρὸς τι, τὸ δὲ βούλεσθαι τὴν μετὰ προηγουμένην βουλήν καὶ σκέψιν θέλησιν εἰς τὸ νὰ πράξῃ τι, ὡς καὶ ἡ σύστοιχος λέξις «βουλή» ἐμφαίνει. Ὁ δὲ Ἀμμώνιος ποιεῖται τὴν ἐξῆς διάκρισιν· «βούλεσθαι ἐπὶ μόνου λογικοῦ, θέλειν καὶ ἐπὶ ἀλόγου ζώου». Ὅθεν τὸ μὲν βούλομαι πρὸς τὸν νοῦν, τὸ δὲ θέλω πρὸς τὴν καρδίαν μᾶλλον ἀναφέρεται. ἄψασθαι Πελοποννήσου] κυρίως νὰ πιάσῃ τὴν Πελοπόννησον, καὶ μτφρ. νὰ προσορμισθῇ εἰς αὐτήν. Ἡ δὲ Πελοπόννησος γράφεται διὰ διπλοῦ ν κατ' ἀρμοίωσιν τοῦ τελικοῦ σ τοῦ πρώτου συνθετικοῦ πρὸς τὸ ἀρκτικὸν ν τοῦ δευτέρου· οἶον, Πέλοπος—νῆσος Πελοπόννησος, Ἀλός—νῆσος Ἀλόννησος. Ἀλλὰ τὸ ἐπτάνησος καὶ καθόλου τὰ μὴ ἐκ παραθέσεως σχηματισθέντα γράφονται δι' ἀπλοῦ ν· διότι δὲν ὑπάρχει λόγος διπλασιασμοῦ τούτου=ἐσκέπτετο ἐπανελθὼν τάχιστα ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος νὰ προσορμισθῇ εἰς τὴν Πελοπόννησον. προσπεριβαλέσθαι] μέσ. πλάγιον· καὶ ἡ μὲν πρὸς σημ. προσθήκην· ἡ δὲ περὶ τὸ περίξ=καὶ νὰ περιρρουρήσῃ τὸν πεζικὸν στρατὸν καὶ διὰ τῶν πλοίων του. παντάπασιν] παρὰ τὸ πάντα—πᾶσιν οὐχὶ κατὰ σύνθεσιν, ἀλλὰ κατὰ παράθεσιν· κυρ. σημ. ὅλα καθ' ὅλα· καὶ συνήθ. παντελῶς=διότι ἐνόμιζεν, ὅτι ἡ ναυτικὴ τοῦ βασιλέως δύναμις ἦτο καθολοκληρίαν ἀκαταγώνιστος. σφᾶς] ἄντων. προσ. γ', ἥτις περισπᾶται· διότι προέρχεται ἐκ συναίρέσεως σφᾶς, σφᾶς. Τίθεται συνήθ. ἐν ἐξηρητημέναις προτάσεσιν ἐπὶ πλαγίας ἀντανakλάσεως· ὡς ἐνταῦθα ἀναφέρεται οὐχὶ εἰς τὸ ὑποκ. τοῦ πρόωνται, ἀλλὰ εἰς τὸ τῆς κυρίας προτάσεως. πρόωνται] μέσ. ἄορ. β'. τοῦ προΐεμαι—προΐεσθαι—προήσομαι ἄορ. β'. προείμην (ἐν συνθ. βαρυτ. ὑπτ. πρόωμαι, εὐκτ. προοίμην, προστ. προοῦ, ἄπρ. προέσθαι, μτχ. προέμενος), πρκ. προείμαι, ὑπρ. προσίμην, παθ. μλ. προσθήσομαι, ἄορ. προεί-

γοντα μετὰ χρημάτων πολλῶν πέμψαντες. Ἄ λαβὼν ἐκεῖνος, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορήκε, τοῖς περὶ τὸν Εὐρυβιάδην ἔδωκεν. 4 Ἐναντιουμένου δ' αὐτῷ μάλιστα τῶν πολιτῶν Ἀρχιτέλους, ὃς ἦν μὲν ἐπὶ τῆς ἱερᾶς νεῶς τριήραρχος, οὐκ ἔ-

θην=ἐπειδὴ οἱ Βύβοεις φοβηθέντες, μήπως οἱ Ἕλληνες ἐγκαταλίπωσιν αὐτούς. κρύφα] ἐπὶ. ἀντὶ κρυφίως· γίνεται ἐκ τῆς ῥίζ. κρυβ-, κρύβω, κρύφα, κρυφῆδὸν καὶ μτγν. κρυφᾶ· ὅθεν ἴσως καὶ τὸ νῦν κρυφᾶ δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ὡς γνήσιον ὄρω. λείψανον ἀντὶ κρυφῇ ἐπὶ. δοτικοφανές. διελέγοντο] τὸ διαλέγομαι εἶνε ἀποθετικὸν κατὰ σημασίαν· διότι οὕτως ὀνομάζονται τὰ ἀποθετικά τὰ ἔχοντα μὲν τύπον ἐνεργητικόν, οὐχὶ ὅμως ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας· ὡς, αἰροῦμαι, σπένδομαι, ψηφίζομαι κτλ. Οὕτω διαλέγει μὲν ὁ ἐκλέγων καὶ καθαρῶν κριθάς, διαλέγεται δὲ ὁ ἐτέρω συνομιλῶν· διότι διαλέγουσιν ἤτοι διακρίνουσι κατὰ γέννη τὰ περὶ ὧν ἡ διάλεξις γίνεται. Φυσικώτερον ἦν βέβαια νὰ δεχθῶμεν τὸ μὲν διαλέγω ἐκ τοῦ λέγω ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ συλλέγω, διότι ὁ διαλέγων διὰ πάντων συλλέγει τὸ καλλίτερον· τὸ δὲ διαλέγομαι ἐκ τοῦ αὐτοῦ λέγω ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ὁμιλῶ, ἤτοι διαλέγονται=ὁμιλοῦσι πρὸς ἀλλήλους. Κατὰ τὴν σημασίαν ταύτην κλίνεται ὡς ἐξῆς: διαλέγομαι—διελεγόμεν—διαλέζομαι καὶ σπν. διαλεχθήσομαι—διελέσθην—διεείλεμαι—διειλέγμην=κρυφίως διεπραγματεύοντο μετὰ τοῦ Θεμ. Πελάγοντα] τὸ ὄνομα τοῦτο δὲν ὑπάρχει παρ' Ἡροδ. 8, 4· φαίνεται δὲ ὅτι ἐλήφθη ἐκ τοῦ Φανίου (§ 4, α, Ε). μετὰ χρημάτων πολλῶν] τὰ χρήματα ταῦτα ἦσαν καθ' Ἡρόδοτον 8, 5 τάλαντα 30, ὧν 5 ἔδωκεν ὁ Θεμ. εἰς τὸν Εὐρυβιάδην, 3 εἰς τὸν Ἀδείμαντον τὸν Κορίνθιον, τὰ δὲ 22 ἐκράτησε δι' ἑαυτὸν=ἀποστείλαντες τὸν Πελάγοντα πρὸς αὐτὸν μετὰ πολλῶν χρημάτων. Εὐρυβιάδης] Σπαρτιάτης ἀρχιστράτηγος τοῦ Ἑλλ. στόλου. Φαίνεται ὅτι ἔχει τὴν πατρωνυμικὴν κατάληξιν ἀδης, ἣν προσλαμβάνουσι τὰ εἰς ας πρωτόκλιτα· οἶον, Εὐρυβίας Εὐρυβιάδης, κυρ. ἀπόγονος τοῦ εὐρεῖαν ἔχοντος βίαν. Ἀλλ' ἐνταῦθα ἀπαντᾷ οὐχὶ ὡς πατρωνυμικόν, ἀλλ' ὡς κύριον ὄνομα=Ταῦτα λοιπὸν λαβὼν ὁ Θεμ. καθὼς ὁ Ἡρόδοτος ἔχει γράψει ἐν τῇ ἱστορίᾳ του, ἔδωκεν εἰς τὸν Εὐρυβιάδην.

4. Τῶν πολιτῶν] γεν. τοῦ διηρημένου ὄλου. Παράγεται ἐκ τοῦ πόλις, καὶ δηλοῖ ἢ κατάληξιν τοῦ μὲν ἁρσ. της, τοῦ δὲ θηλ. τις τὸν ἀνήκοντα εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον; πόλις, πολίτης, καὶ θηλ. πολίτις=Ἐπειδὴ δὲ ἀντέλεγεν εἰς αὐτὸν πρὸ πάντων ἐκ τῶν πολιτῶν ὁ Ἀρχιτέλης. τριήραρχος] συντιθ. ἐκ τοῦ τριήρους ἀρχω· τὸ μὲν πρῶτον συνθετικὸν ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἀντικείμενον, εἰς δὲ μεταβαίνει ἢ διάθεσις τοῦ ῥήματος, τὸ δὲ ῥῆμα λαμβάνει ὀνομαστικὴν κα-

χων δὲ χρήματα τοῖς ναύταις χορηγεῖν ἔσπευδεν ἀποπλεῦσαι, παρώξυνεν ἔτι μᾶλλον ὁ Θεμιστοκλῆς τοὺς τριηρίτας ἐπ' αὐτὸν, ὥστε τὸ δεῖπνον ἀρπάσαι συνδραμόντας. Τοῦ δ' Ἀρχιτέλους ἀθυμοῦντος ἐπὶ τούτῳ καὶ βαρέως φέροντος

τάληξιν ας, ης, ος· ὅθεν τριηράρχης καὶ τριήραρχος. Ἡ δὲ τριηραρχία ἦν ἑκτακτος λειτουργία ἐν Ἀθήναις· οἱ δὲ ὑποβαλλόμενοι εἰς αὐτὴν ὤφειλον ἰδίαις δαπάναις μόνοι ἢ μετ' ἄλλων πολιτῶν νὰ ἐξοπλίσωσι καὶ διατηρῶσιν ἐν πολέμῳ πολεμικὸν πλοῖον· καὶ ἡ αὐτοὶ προσωπικῶς νὰ ἐπιβαίνωσιν ἢ δι' ἀντικαταστάτου. Ἐκ τῶν ἐκτάκτων λειτουργιῶν μεγίστη ἦν ἡ τριηραρχία· ὅθεν καὶ οἱ εὐπωρώτεροι τῶν πολιτῶν ἐγίνοντο τοιοῦτοι. ναῦς] παρὰ τὸ νέω (πλέω). Ἐννοεῖται ἐν τῶν δύο ταχυπλόων ἱερῶν ἐν Ἀθήναις πλοίων, ἡτοι τῆς Παράλου καὶ Σαλαμίνιας, ἀτινα μετέφερον συνήθως τὰς θεωρίας εἰς Δῆλον, καὶ ἐχρησίμευον ὡς ἀγγελιοφόροι τῆς πόλεως καὶ εἰς τὸ νὰ διώκωσι τοὺς φυγάδας καὶ κακούργους, καὶ εἰς ἄλλας κατεπειγούσας δημοσίας ὑπηρεσίας—ὅστις ἦτο μὲν τριήραρχος ἐπὶ τῆς ἱερᾶς νηός. ἀποπλεῦσαι] ἀποπλέω (πλέω ἀπὸ τινος, φεύγω πλέων)—ἀπέπλεον—ἀποπλευσοῦμαι (διότι ῥήματά τινα, ἀφ' οὗ λάβωσι σ, λαμβάνουσιν ἔτι ἐν ε, ὅπερ μετὰ τοῦ συνδετικοῦ συναϊρεῖται)—ἀπέπλευσα—ἀποπέπλευκα—ἀπεπεπλεύκειν, καὶ παθ. πρκ. πέπλευσμένος. Ῥίζ. πλε, πλεF, πλεу, καὶ πλῦ συγγ. τῷ λατ. pluo (πλέω)—ἐπειδὴ δὲ οὗτος δὲν εἶχε χρήματα νὰ διδῇ εἰς τοὺς ναύτας τοῦ ἔσπευδε ν' ἀποπλεύσῃ ἐκεῖθεν. παρώξυνε] παροξύνω ἐκ τοῦ πάροξυς (κυρ. καθιστῶ τι ὀξύ, ἀκονίζω, καὶ μτφ. ἐρεθίζω, παροργίζω)—παρώξυνον—παροξυνῶ—παρώξυνα. ἔτι μᾶλλον] ὁ νοῦς· οἱ ναῦται τοῦ Ἀρχιτέλους ἦσαν ὠργισμένοι κατ' αὐτοῦ, διότι δὲν ἐδίδε χρήματα· καὶ ἠρέθιζεν ὁ Θεμ. ἔτι περισσότερον τούτους—παρώργιζεν ὁ Θεμ. ἔτι περισσότερον τοὺς ναύτας κατ' αὐτοῦ. συνδραμόντας] ἄορ. β'. τοῦ συντρέχω—συνέτρεχον—συνδραμοῦμαι—συνέδραμον—συνδεδράμηναι· παθ. πρκ. ἐν συνθεσεί ἅπαξ μόνον παρὰ Ξεν. ἐπιδεδραμῆται. Ῥίζ. δρε, συγγ. τῇ ἡρε, καὶ τρεχ, δρεμ (δρόμος), καὶ δραμ, (διότι τὸ ε τρέπεται εἰς α, ὡς βελ, βέλως, βαλ)= ὥστε τρέξαντες ὅλοι ὁμοῦ ν' ἀρπάσωσι τὰ τοῦ δείπνου. ἀθυμοῦντος] ἡ ἐτυμολογία τούτου κατὰ Πλάτ. παρὰ τὸ θύω (θυσιάζω, καίω), ἐξ οὗ θυμός λέγεται ἀπὸ τῆς θύσεως καὶ ζέσεως τῆς ψυχῆς (Κρατυλ. 419) κυρ. ἡ ζωϊκὴ θερμοότης, ἡ ζωτικὴ δύναμις· καὶ ἀθυμός=ἀτολμός· καὶ ἀθυμέω=εἶμαι ἀτολμος λυπημένος, ἀγανακτῶ· καὶ ἀπατιεῖ ὡς ψυχικοῦ παθήματος τὸ αἷτιον τοῦ πάθους κατὰ δοτικὴν, ἥτις ἐνίοτε λαμβάνει καὶ τὴν πρόθεσιν ἐπὶ ὡς ἐνταῦθα. Τὸ δὲ ἀθυμῶ εἶνε συνώνυμον τοῦ φέρω βαρέως, (κυρ. δυσκόλως

εἰσέπεμψεν ὁ Θεμιστοκλῆς πρὸς αὐτὸν ἐν κίστῃ δειπνον ἄρτων καὶ κρεῶν, ὑποθείς κάτω τάλαντον ἀργυρίου καὶ κελεύσας αὐτὸν τε δειπνεῖν ἐν τῷ παρόντι καὶ μεθ' ἡμέραν ἐπιμεληθῆναι τῶν τριηριτῶν· εἰ δὲ μὴ, καταβοήσῃν αὐτοῦ πρὸς τοὺς παρόντας, ὡς ἔχοντος ἀργυρίον παρὰ τῶν πολεμίων. Ταῦτα μὲν οὖν Φανίας ὁ Λέσβιος εἴρηκεν.

φέρω, ἐξ οὗ δυσφορῶ, ἀγανακτῶ)· καὶ ἐτέθησαν τὰ συνώνυμα πρὸς ἀνάδειξιν τῆς τοιαύτης ψυχικῆς παθήσεως=Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀρχιτέλης ἦτο λυπημένος καὶ ἡγανάκτει διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν. ἐν κίστῃ] κίστη καλεῖται θήκη, ἰδίως κιβώτιον ἐνδυμάτων, ἱματοθήκη, καὶ ἀγγεῖον. Ὀδ. ζ, 76· «μήτηρ δ' ἐν κίστῃ ἐτίθει μενοεικέ' ἔδωδ' ἤν». Κατὰ δὲ τὸν Ἡρόδοτον. «Κίστη ἀγγεῖον πλεκτον εἰς ὃ βρῶμα ἐνετίθετο καὶ ἱμάτια». δειπνον ἄρτων· γενικὴ τῆς ὕλης, ἥτις δηλοῖ τὰ ἐξ ὧν ἀποτελεῖτο τὸ δειπνον· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἀπέστειλε τὸ δειπνον ἀλλὰ κρέατα καὶ ἄρτους διὰ τὸ δειπνον, φυσικώτερον ἦθελεν εἶναι νὰ μετατραπῇ ἡ τούτων θέσις· εἰσέπεμψε κρέατα καὶ ἄρτους τοῦ δειπνου· ἀλλ' ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἔχει ἐλευθερίαν πρὸς τὰς τοιαύτας ἐκφράσεις=ὁ Θεμ. ἔστειλεν εἰς τὸ πλοῖόν του πρὸς αὐτὸν ἐντὸς ἀγγείου ἄρτους καὶ κρέατα διὰ τὸ δειπνον. κάτω] ἡτοι τῶν ἄρτων καὶ κρεῶν· διότι τὰ τοπικά ἐπὶ γεν. συντάσσονται. τάλαντον ἀργυρίου] τάλατον κυρ. σημ. στάθμην. ζυγαριαν, ἐξ οὗ καὶ τὸ ζυγίζομενον ὠρισμένον βάρος. Ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις ἐν Ἑλλάδι τάλαντον δηλοῖ πραγματικὸν βάρος ἀναλογοῦν πρὸς 23 ὀκ. 365 ὅ] 9 δραμ. Ἐτι δὲ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις λέγεται τάλαντον τὸ ἔχον βάρος ταλάντου ἢ ἀξίαν ταλάντου, καὶ ἰδίως τὸ ἀργυροῦν τάλαντον τὸ τιμώμενον ἀντὶ 6,000 δραχμῶν. ἢ 60 μνῶν· ἢ δεμνᾶ ἀντὶ 400 δραχ. ἢ δὲ δραχ. ἀντὶ 6 ὀβολῶν. Διαφέρει δὲ τάλαντον χρυσοῦν τοῦ ἀργυροῦ ταλάντου, διότι τάλαντον χρυσοῦν τοῦ αὐτοῦ βάρους εἶχεν ἀξίαν δεκαπλασίαν τοῦ ἀργυροῦ ταλάντου = ἂν οὐ ἔθεσεν ὑποκάτω τοῦ φαγητοῦ τάλαντον ἀργυρίου, καὶ προέτρεψεν αὐτὸν νὰ δειπνῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος. μεθ' ἡμέραν] μετὰ αἰτ. συντασσομένη ἡ μετὰ σημ. τὸ ὕστερον· δηλ. μεθ' ἡμέραν, μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἡμέρας, ἄρα τὴν ἡμέραν=καὶ κατὰ τὴν ἐπομένην ἡμέραν νὰ ἐπιμεληθῇ τῶν ἀνδρῶν τοῦ πλοίου του. εἰ δὲ μὴ] ἐλλειπτικὴ πρότασις, ἥτις τίθεται πρὸς ἄρσιν τῆς προηγουμένης· καὶ συμπληροῦται ὡς ἐξῆς· εἰ δὲ μὴ μεθ' ἡμέραν ἐπιμεληθήσεται τῶν τριηριτῶν· ἢ γενικῶς· εἰ δὲ μὴ πράξει τοῦτο, ἔφη καταβοήσῃν αὐτοῦ. Καὶ ἐρμηνεύεται συνήθως· ἐὰν ὅμως ὄχι, ἢ ἄλλως, ὅταν ἰδίως ἐννοῇται τὸ ἀντιφατικὸν ἀντίθετον τῆς προηγουμένης. πρὸς τοὺς παρόντας] ἐννοεῖ τοὺς κατὰ τὴν εὐρεσιν τοῦ ταλάντου παρόντας· ἄλλοι γράφουσι

VIII. Αἱ δὲ γενόμεναι τότε πρὸς τὰς τῶν βαρβάρων ναῦς περὶ τὰ στενὰ μάχαι κρίσιν μὲν εἰς τὰ ὅλα μεγάλην οὐκ ἐποίησαν, τῇ δὲ πείρᾳ μέγιστα τοὺς Ἑλλήνας ὤνησαν, ὑπὸ

«πρὸς τοὺς πολίτας» = ἄλλως, θὰ φωνάξῃ κατ' αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἐκεῖ παρευρισκομένους. ἔχοντας παρὰ τῶν πολεμίων] πρότασις συνεπτυγμένη: εἰληφὼς παρὰ τῶν πολεμίων ἀργύριον ἔχει=ὅτι δῆθεν ἔλαβε χρήματα παρὰ τῶν πολεμίων. ταῦτα] ἔχει συγκεφαλαιωτικὴν ἔννοιαν=Ταῦτα βεβαίως Φανίας ὁ Λέσβιος ἔχει εἰπεῖ.

VIII. Οἱ παρὰ τὸ Ἀρτεμίσιον ἀγῶνες Ἑλλήνων καὶ Περσῶν καὶ τὰ τούτων ἀποτελέσματα.

1. Τῶν βαρβάρων] οἱ μὲν παράγουσιν ἐκ τῶν βερβέρων ἀρχαίων κατοικῶν τῶν ἀρκτικῶν παραλίῳ τῆς Ἀφρικῆς· οἱ δὲ ἐκ τοῦ Συρικοῦ βαρ, ὅπερ διπλασιαζόμενον βαρ βαρ, δηλοῖ ἄλλοδαπὸν ἢ ἐκ τοῦ βαρ—βαρ=υἱὸς ξένου ἢ τῆς ἐρήμου. Ὁ δὲ Στραβ. «κατ' ὄνομαστοῖταν, (λέγει Δ 662) ὅτι ἐξεφωνήθη κατ' ἀρχὰς ἡ λέξις ἐπὶ τῶν δυσεκφόρων καὶ σκληρῶς καὶ τραχέως λαλούντων, ὡς τὸ βαταρίζειν καὶ τραυλίζειν καὶ ψελλίζειν· εὐφύεστατοι γὰρ ἐσμὲν τὰς φωνὰς ταῖς ὁμοίαις φωναῖς κατονομάζειν διὰ τὸ ὁμογενές». Ἐπὶ Ὀμήρου ἡ λέξις δὲν ὑπῆρχε, ἀλλὰ μόνον φαίνεται καλῶν τοὺς Κάρας βαρβαροφώνους Ἰλ. Β. 867. Ἐπὶ δὲ Ἡρόδ. ἐξετάθη αὕτη εἰς ὅλα τὰ ἔθνη τὰ ἡμέτερα Ἑλλ. γλώσσης καὶ παιδείας. Καὶ οἱ Ἑλληνες πάντα μὴ Ἑλλήνα ἐκάλουν βάρβαρον. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐκαλούντο οὕτω, καὶ ἐνόμιζον ἐκυτοὺς βαρβάρους, μέχρις οὗτο ἡ Ἑλλ. γλῶσσα, καὶ ὁ Ἑλλ. πολιτισμὸς εἰσῆχθησαν ἐν Ῥώμῃ. Ἐπὶ δὲ τῆς γλώσσης ἐκαλεῖτο ἡ ἀκατάληπτος καὶ παρ' Ἀριστοφάνους οἱ ὄρνιθες, βάρβαροι καλοῦνται. Παρὰ δὲ ταῖς μετγ. ἡ ἐσφαλμένη ἔκφρασις ἐν τῷ προφορικῷ καὶ γραπτῷ λόγῳ. μάχαι] αἱ γενόμεναι κατὰ τὸν πορθμὸν τὸν παρὰ τὸ Ἀρτεμίσιον Ἡρόδ. 8, 6. Μάχη διαφέρει τοῦ πολέμου· διότι «μάχη μὲν ἐστὶν ἡ ἐν πολέμοις ἐνέργεια· πόλεμος δὲ ὁ χρόνος καὶ ἡ πρὸς τὴν μάχην παρασκευὴ» (Ἀμμώνιος). Ὅ,τι δὲ διαφέρει τὸ πόλεμος καὶ μάχη διαφέρει καὶ τὸ πόλεμος καὶ ἀγὼν = Αἱ δὲ ναυμαχίαι, αἵτινες ἐγένοντο τότε κατὰ τῶν πλοίων τῶν βαρβάρων εἰς τὰ κατὰ τὸ Ἀρτεμίσιον στενὰ, δὲν ἐπέφερον κρίσιμον μὲν ἀποτέλεσμα ὡς πρὸς τὸν ὅλον ἀγῶνα. ὤνησαν] ὀνίνημι (ὀφέλω)—ὠφέλουν—ὀνήσω—ὤνησα. Μέσ. ὀνίναμαι—ὠνίναμην—ὀνήσομαι—χόρ. 6'. ὠνήμην—ὠνήθην. Ῥιζ. ὄν, ὄνα, (κατ' ἐπένθεσιν τῆς νι) ὀ-νι να, ὀνίνημι, ὅπερ κλίνεται κατὰ τὸ ἴσθημι. Συντασ. αἶτ. διότι τὰ σημαίνοντα ὠφελεῖν ἢ βλάπτειν διὰ λόγου ἢ ἔργου κατ' αἶτ. δέχονται τὸ ἀντικ. ὡς σημαίνοντα καθαρὰν καὶ

τῶν ἔργων παρὰ τοὺς κινδύνους διδασθέντας, ὥς οὔτε πλήθη νεῶν οὔτε κόσμοι καὶ λαμπρότητες ἐπισήμων οὔτε κραυγαὶ κομπῶδεις ἢ βάρβαροι παιᾶνες ἔχουσιν τι δεινὸν ἀνδράσιν ἐπισταμένοις εἰς χεῖρας ἵεναι καὶ μάχεσθαι τολμῶσιν, ἀλλὰ δεῖ τῶν τοιούτων καταφρονοῦντας ἐπὶ αὐτὰ τὰ σώματα φέρεσθαι καὶ πρὸς ἐκεῖνα διαγωνίζεσθαι συμπλα-

ἀμιγῇ τὴν τοῦ ὑποκ. ἐνέργειαν εἰς τὸ ἀντικ. καὶ ἀλλοιῶσιν τινα εἰς αὐτό=κατὰ δὲ τὴν ἐμπειρίαν τὰ μέγιστα τοὺς Ἑλλ. ὤφελθσαν διδασθέντας] τὸ διδάσκω (κυρ. μαθῶν τι καλῶς διδάσκω διὰ ζώσης φωνῆς, καὶ συνήθ. μανθάνω τινά τι, ἐρμηνεύω, ἀποδεικνύω)· συντάσσεται διπλῇ αἰτ. ὡς παιδευτικόν: τὰ ἔργα ἐδίδαξαν τοὺς Ἑλληνας, ὡς οὔτε πλήθη κτέ' τρεπομένης δὲ τῆς ἐνεργ. συντάξεως εἰς παθ. ἐγένετο ἢ μὲν προσωπικῇ αἰτ. ὑποκ. ὡς ἄμεσον ἀντικ. ἢ δὲ ἑτέρα μένει καὶ ἐν τῷ παθ. ἀντικ: τοὺς Ἑλληνας διδασθέντας ὑπὸ τῶν ἔργων, ὡς οὔτε πλήθη κτέ=οἵτινες ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τῶν ἔργων ἐν καιρῷ τῶν κινδύνων. λαμπρότητες ἐπισήμων] ἐπίσημα καὶ σήματα ἐλέγοντο αἱ κοσμοῦσαι καὶ διακρίνουσαι τὰ πλοῖα εἰκόνες ἢ ἀγάλματα ἐν τῇ πρῶρᾳ ἢ τῇ πρῶμνῃ αὐτῶν κείμενα· ὡς παρ' Ἡροδ. τὸ πλοῖον τῆς Ἀρτεμισίας εἰς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν ἀναγνωρίζεται ἐκ τοῦ ἐπισήμου. Καὶ συνήθως ἐξ αὐτῶν καὶ τὸ πλοῖον ἐλάμβανε τὸ ὄνομα=ὅτι οὔτε τὰ πλήθη τῶν πλοίων, οὔτε οἱ στολισμοὶ καὶ αἱ λαμπραὶ εἰκόνες. κραυγαὶ κομπῶδεις] τὸ ἔτυμον παρὰ τὸ (κόπτω) κόμπος, κυρ. κρότος, πάταγος, ἰδ. ὁ ἐκ δύο συγκρουομένων σωμάτων ἐκπεμπόμενος, καὶ μτφρ. καύχησις ἀλαζονεία· ὅθεν κομπῶδης ὁ πλήρης ἀλαζονείας, κοιν. πομπῶδης. Τοιαῦται κραυγαὶ κομπῶδεις φαίνεται ὅτι εἶνε αἱ συνήθεις κατὰ τὰς μάχας ἐνθαρρυντικαὶ καὶ τοῦ ἐχθροῦ καταφρονητικαὶ ἐκπεμπόμεναι φωναί. παιᾶνες] παιᾶν (ἐκ τοῦ πάω=παύω, ὁ παύων τὰς νόσους καὶ τὰ λυποῦντα) Ἑτ. Μ.) ἦν ὅδ' ἡ τις ἢ ὕμνος πολυφώνος πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα ἰδίως, ἵνα ἐξιλεώσῃ αὐτὸν πρὸς ἀποτροπὴν κακοῦ τίνος ἢ λοιμοῦ ὑπ' αὐτοῦ σταλέντος· καὶ ἐν γένει ἐγκώμιον μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν πολεμικοῦ κατορθώματος=οὔτε αἱ ἀλαζονικαὶ φωναὶ ἢ οἱ βάρβαροι ὕμνοι. εἰς χεῖρας ἵεναι] το εἶμι εἶνε ῥῆμα ἐλλειπές· συμπληρούμενον ὑπὸ τῶν δοκίμων ὡς ἐξῆς: ἔρχομαι (ἐρ, ἐλ, ἐρ-σκομαι, τὸ σχ ἐγένετο χ)· ὑπ. ἔω· εὐκ. ἰοῖν· προστ. ἔθι· ἀπρμ. ἵεναι (παρεντίθεται ἐμεταξὺ τῆς ῥίζ. ι καὶ τῆς καταλ. ναι)· μτχ. ἰών· πρτ. ἦα καὶ ἦειν· μλ εἶμι· ἀόρ. ἤλθον· πρκ. ἐλήλυθα· ὑπρ. ἐληλύθειν=παρέχουσι φόβον τινα εἰς ἄνδρας καλῶς γνωρίζοντας νὰ ἔρχωνται εἰς χεῖρας μετὰ τῶν πολεμίων καὶ ἔχοντας τὴν τόλμην νὰ μάχωνται. φέρεσθαι] καὶ τὸ ρ. τοῦτο εἶνε ἐλλειπές, σχηματιζόμενον

κέντας. 2^ο Ο δὴ καὶ Πίνδαρος οὐ κακῶς ἔσκιε συνιδὼν ἐπὶ τῆς ἐν Ἀρτεμισίῳ μάχης εἰπεῖν

ἐκ διαφορῶν ριζῶν συνωνύμων : φέρομαι—ἐφερόμην—οἴσομαι—ἤνεγκάμην—ἐνήνεγμαi—ἐνεχθήσομαι—ἤνεχθην. Ῥιζ. φερ, οἶ, καὶ ἔνεκ. Εἶνε μέσ. αὐτοπαθές : τοὺς Ἑλλ. φέρειν ἑαυτοὺς=ἀλλὰ πρέπει οἱ Ἑλλ. καταφρονούντες τὰ τοιαῦτα νὰ ὁρμῶσι κατ' αὐτῶν τῶν σωμάτων τῶν ἐχθρῶν. συμπλακέντας] ἔχει χρόνους παρ' Ἀττ. εὐχρήστους : συμπλέκω—συνέπλεξα· συμπλέκομαι—συνεπλεκόμεν—συνεπλέχθην καὶ β'. συνεπλάκην—συνπέπλεγμαι. Σημ. τὸ μὲν ἐνεργ. ἐνώνω· τὸ δὲ μέσ. συνδέω ἑμαυτὸν μετὰ τινος διὰ νὰ παλαίσω ἢ πολεμήσω, ὡς οἱ παλαισταὶ συνδεθέντες διὰ τῶν χειρῶν ἀγωνίζονται=καὶ ἐλθόντες εἰς χεῖρας μετ' αὐτῶν ν' ἀγωνίζονται μέχρι τέλους πρὸς τὰ σώματα ἐκείνων.

2. ^ο Ο δὴ] δηλ. ὅτι τῇ πεῖρᾳ μέγιστα τοὺς Ἑλλ. ὦνησαν αἱ μάχαι ἐκεῖναι. Τὸ δὴ μετὰ σημασίας διοριστικῆς, δι' οὗ ἔννοιά τις ἐξαίρεται τῶν λοιπῶν ὡς ὑπερέχουσα = ὡς δῆλον, ὡς γνωστόν. Πίνδαρος] υἱὸς Δαΐφάντου ἐκ τοῦ ἐν Κυνὸς κεφαλῆς τῆς Βοιωτίας γένους τῶν Αἰγιδῶν, ὁ μέγιστος ἀρχαῖος Ἑλλήν λυρικός ποιητής, γεννηθεὶς ἐν Θήβαις τῷ 522 π. Χ. Τὰς πρώτας ἀρχὰς τῆς μουσικῆς ἔλαβεν ἐν τῇ πατρικῇ οἰκίᾳ, ἐν ᾗ ἡ αὐλητικὴ ἦν κληρονομικὴ· εἶτα δὲ ἐξεπαιδεύθη ὑπο τοῦ περιφήμου μουσικοῦ καὶ ποιητοῦ Λάζου τοῦ Ἑρμιονέως, καὶ τῶν δύο περιφήμων Βοιωτῶν αἰοιδῶν καὶ ποιητριῶν Μυρτίδος καὶ Κορίννης. Τὸ πρῶτον ἐπινίκιον ἄσμα ἐποίησεν εἰκοσαέτης νέος τῷ 502 π. Χ. εἰς Ἴπποκλέα Θεσσαλὸν νεανίαν ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Ἀλευαδῶν. Ἐκτοτε μέχρι ἐσχάτου γήρατος δὲν ἔπαυσε στιχουργῶν. Ἀπέθανε δὲ ὀγδοηκοντούτης τῷ 442 π. Χ. καὶ ἔζησε διαρκῶς ἐν τῇ πατρίδι ἀπερχόμενος τακτικῶς εἰς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας, καὶ εἰς ἐπίσκεψιν τῶν ἐν Σικελίᾳ φίλων. Ζῶν καὶ μετὰ θάνατον ἀπῆλυσσε μεγίστων τιμῶν. οὐ κακῶς] ἵνα ἐξάρῃ ἐντονώτερον τὴν ἔννοιαν, μεταχειρίζεται ἡ Ἑλλ. γλῶσσα γλωσσικόν τι σχῆμα συνθέστατον παρ' Ἑλλῆσι καλούμενον λιτότης, δι' οὗ θέλων τις νὰ φαίνεται λέγων ὀλιγώτερα τῶν ὅσων γνωρίζει μεταχειρίζεται ἀντὶ καταφατικῆς ἐκφράσεως ἀποφατικὴν ἀσθενεστέραν, ἵνα δηλώσῃ τι μετὰ μείζονος ἐπιτάσεως· οἷον, οὐ κακῶς ἀντὶ τοῦ εὖ, μᾶλλον δὲ ἀντὶ τοῦ ἀρίστα συνιδὼν· διότι τὸ ἀντίθ. κατὰ σημ. τοῦ κακὸς εἶνε τὸ ἀγαθὸς, τοῦ δὲ ἐπιρ. κακῶς τὸ εὖ. Τὸ δὲ ἀντίθετον τῆς λιτότητος σχῆμα καλεῖται εἰρωνεία, ὅταν μετὰ πικρίας λέγωμεν τὰ ἐναντία τῶν ὑπαρχόντων· οἷον, ὁ ἀγαθός, ὁ τίμιος, ὁ ἐπιμελής, ὁ σοφός· ἀντὶ ὁ κακός, ὁ ἄτιμος, ὁ ἀμελής, ὁ ἀμαθής. ἐν Ἀρτεμισίῳ] ἐννοεῖται, ὡς ἐν Σαλαμῖνι, ὅχι ἐντὸς τοῦ Ἀρτεμισίου

*“Οθι παῖδες Ἀθαλαίων ἐβάλοτο φαιρὴν
κρηπιδ’ ἐλευθερίας.*

ἀρχὴ γὰρ ὄντως τοῦ νικᾶν τὸ θαρρεῖν. Ἔστι δὲ τῆς Εὐβοίας τὸ Ἀρτεμίσιον ὑπὲρ τὴν Ἑστίαιαν αἰγιαλὸς εἰς βορείαν ἀναπεπταμένος, ἀνταίρει δ’ αὐτῷ μάλιστα τῆς ὑπὸ

καὶ Σαλαμίνος, ἀλλὰ ἡ Σαλαμὶς καὶ τὸ Ἀρτεμίσιον μετὰ τῆς περιοχῆς αὐτῶν, ἥτις ἐξετείνετο καὶ εἰς τὴν θάλασσαν, ἐν ᾗ αἱ ναυμαχίαι ἐγένοντο=Τοῦτο λοιπὸν καὶ ὁ Πίνδαρος ὡς γνωστὸν κάλλιστα παρατηρήσας ἐπὶ τῆς ναυμαχίας τῆς γενομένης εἰς τὸ Ἀρτεμίσιον φαίνεται ὅτι εἶπε τὰ ἐξῆς. ὅθι] τοπικὸν αναφορικὸν τοῦ πόθι. Ἡ δὲ ὥδῃ τοῦ Πινδάρου, ἐξ ἧς τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ἐλήφθη, ἀπώλετο. παῖδες Ἀθηναίων] οὕτω καὶ ὁ Ὀμηρος, αἰεὶ Ἀχαιῶν. ἀκούροι Ἀθηναίων» Β 551. «παῖδες Λυδῶν» Ἡρόδ 1, 27. καὶ παρὰ μὲν χρῆσιμει εἰς ἐνίοτε ὁ πλῆθ. πρὸς περιγραφικὴν ἑκφρασιν τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς, ὅστις συνήθως μετεβάλλετο συστηματικῶς καὶ κατὰ διαδοχὴν ἀπὸ τοῦ πατρὸς εἰς τὸν υἱόν: «παῖδες Ἀσκληπιοῦ» = οἱ ἰατροί. «οἱ ζωγράφων παῖδες» = οἱ ζωγράφοι. «παῖδες ῥητόρων» κτέ. Καὶ ἐνταῦθα δηλοῖ ὁ ποιητὴς (πρὸβλ. το κατωτέρω ἐπίγραμμα στίχ. 2), ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν πολεμικοὶ κατὰ κληρονομίαν. φαιρὴν] λέγεται ἰδίως εἰς τοὺς λυρικοὺς ποιητὰς ἀντὶ φαιρὴν αἰὸ λοδιωρικῶς=Ὅπου οἱ ἄνδρεῖοι Ἀθηναῖοι ἔθεσαν λαμπρὸν τῆς ἐλευθερίας θεμέλιον. τὸ θαρρεῖν] ἡ τῶν λέξεων συντακτικὴ διάταξις ἐχει: τὸ θαρρεῖν ἐστὶν ἀρχὴ ὄντως τοῦ νικᾶν. Τὸ θαρρῶ ἀπαντᾷ ἀμεταβάτως=ἔχω θάρρος. καθὼς καὶ τὸ θαρσῶ, ὅπερ εὗρηται πρὸ τοῦ Πλάτωνος. Μετὰ δὲ αἰτιατικῆς προσώπου ἡ πράγματος καὶ δοτικῆς προσώπου σημαίνει, ἐμπιστεύομαι: θαρρῶ σοι τὸ ἀπόρρητον. Μετὰ μόνης δὲ δοτικῆς σημαίνει ἔχω πίστιν εἰς τινά: «οἱ Φωκεῖς ἐθάρρησαν τῷ Μακεδόνι» Οὐλπ. Μετὰ δὲ αἰτιατικῆς ἔχω θάρρος ἐν ἑμαυτῷ κατὰ τινος, δὲν φοβοῦμαι αὐτόν: οὐτε Φίλιππος ἐθάρρει τούτους, οὐτε οὗτοι Φίλιππον» Δημ. Γ' Ὅλ=διότι ἡ τόλμη εἶνε τῷ ὄντι ἀρχὴ τῆς νίκης. Ἑστίαια] πόλις τῆς νήσου Εὐβοίας, πρότερον Ταλαντία καὶ ὕστερον Ἰρεὸς κληθεῖσα ἀπὸ τοῦ 445 π. Χ. Ὁ δὲ κάτ. Ἑστιεύς. αἰγιαλός] συνήθ. παρὰ τὸ ἄγνυμι (συντρίβω) καὶ ἄλλ., ἐνθα θραύεται ἡ θάλασσα, τὸ παραθαλάσσιον. κατὰ δὲ Δερδελαῖν ἐκ τοῦ αἰξ (καταιγίς) παρὰ τὸ αἰσσω (κινεῖσθαι ταχέως) καὶ ἄλλ. ὅθεν αἰγιαλός ἡ ἀνακοπὴ τῶν κυμάτων, τὸ παρόχθιον ὕδωρ. κατ' ἀρχ. λεξ. σημ. τὸ ἐπιπεδὸν καὶ ὁμαλὸν κατ' ἀντίθεσιν τῷ ἀκτῇ ἐκ τοῦ ἄγνυμι, κρημνώδης τόπος. ἀναπεπταμένος] πρκ. τοῦ ἀναπετάννυμι (ἐκτείνω, ἀνοίγω) —ἀνεπετάννυν —ἀνεπέτασα —ἀναπετάννυμαι —ἀνεπεταννύμην —ἀναπέπταμαι. Ῥίξ, πετ, πετα (πέταλον), πτα, συγγ. τῷ λατ. pateo (ἀνοίγω)=

Φιλοκτῆ-τῇ γενομένης χώρας Ὀλιζών. Ἐχει δὲ ναὸν οὐ
 μέγαν Ἀρτεμίδος ἐπὶ κλησιν Προσηώς, καὶ δένδρα περὶ
 αὐτὸν πέφυκε καὶ στήλαι κύκλῳ λίθου λευκοῦ πεπηγάσιν·
 ὁ δὲ λίθος τῇ χειρὶ τριβόμενος καὶ χροάν καὶ ὁσμὴν κροκί-

Τὸ δὲ Ἀρτεμίσιον τῆς Εὐβοίας εἶνε παραθαλάσσιον πέραν τῆς πό-
 λεως Ἑστιαίας ἀνοικτὸν πρὸς βορρᾶν. ἀνταίρει] ἀνταίρω (ἐκ τοῦ
 ἀείρω, ἄερ, ἄηρ)—ἀντήρων—ἀνταρῶ—ἀντήρα—ἀντήρα—ἀντήρ-
 κειν. Σπικῶνω ἐναντίον τινός, ἢ ὑψοῦμαι ἀντικρὺ τινος. Φέρεται καὶ
 γραφὴ ἀντι τοῦ ἀνταίρει ἀντιτείνει. ὑπὸ Φιλοκτῆτῃ] ἢ μὲν ὑπὸ ἐκ
 τῆς σημασίας τοῦ ὑποκάτω ἔχει τὴν τῆς ὑποταγῆς. Ὁ δὲ Φιλοκτῆ-
 τῆς ἦν ἀρχηγὸς τῶν Ἑλλήνων τῆς Θεσσαλίας κατὰ τῆς Τροίας, μνη-
 στήρ τῆς Ἑλένης, φίλος τοῦ Ἡρακλέους, καὶ περίφημος τοξότης
 (ἐντεῦθεν καὶ ἡ παροιμία φιλοκτῆτου τοξότερος). Ὀλιζών] πόλις
 παράλιος τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Μαγνησίας, ἐπὶ τῆς νοτίου ἄκρας τοῦ
 Παγασιατικοῦ κόλπου=ὑψοῦται δὲ κατ' ἐξοχὴν ἀντικρὺ τοῦ Ἀρτε-
 μισίου ἢ πόλις Ὀλιζών τοῦ ἔθνους, ὅπερ ὑπῆρξεν εἰς τὴν ἐξουσίαν
 τοῦ Φιλοκτῆτου. οὐ μέγαν] αἱ ἐκφράσεις αὐταὶ προήλθον ἐκ τοῦ
 παρ' Ἑλλήσι συνηθεστάτου σχήματος τῆς λιτότητος (ἴδε 8, 2).
 ἐπὶ κλησιν] κυρ. δεῦτερον πρόσθετον ὄνομα, ἐπωνυμία, παρωνύμιον·
 ἰδίως δεικνύει τὴν ἐξ ὀρισμένου αἰτίου παρονομασίαν· λαμβάνεται
 μὲν παρὰ το ἥως (πρωῖα), ἐξ οὗ κτητικὸν ἥως, ἥως, προσηῶς
 κυρ. ὁ πρὸς ἀνατολὰς, ὁ ἀνατολικός. Προσηῶς ἰδ. ἐπώνυμον τῆς
 Ἀρτεμίδος ἐκ τῆς πρὸς ἀνατολὰς θέσεως τοῦ ἱεροῦ αὐτῆς=Περιέχει
 δὲ τὸ Ἀρτεμίσιον πολὺ μικρὸν ναὸν τῆς Ἀρτεμίδος τῆς ἐπονομαζο-
 μένης Προσηῶς. περὶ αὐτὸν] φέρονται καὶ διάφοροι γραφαί: «περὶ
 αὐτὸ», καὶ «περὶ αὐτῶ». πέφυκε] σχημ. ὑπὸ τῶν δοκίμων ὡς ἐξῆς:
 φύω (συγγ. τῷ λατ. fui)—ἐφυον—ἐφуса—μέσ. καὶ παθ. φύομαι—
 ἐφύομαι—φύσομαι—ἐφυν—πέφυκα—ἐπεφύκειν. Καθὼς καὶ σήμε-
 ρον εἰς τὰς ἐκτος τῶν πόλεων ἐκκλησίας περὶ τῶν ναῶν εἶνε φυ-
 τευμένα δένδρα καὶ ἰδίως κυπάρισσοι=καὶ δένδρα περὶ τῷ ναοῦ
 εἶνε φυτευμένα. λευκοῦ λίθου] γεν. τῆς ὕλης· τὸ δὲ μάρμαρον κα-
 λεῖται καὶ λευκὸς λίθος. πεπηγάσιν] οἱ παρ' Ἀττ. εὐχρηστοὶ τού-
 του χρόνοι εἶνε: πήγνυμι καὶ πηγνύω—ἐπηξα· παθ. πήγνυμαι—
 ἐπηγνύμην μλ. παθ. παγήσομαι ἄορ. ἐπάγην—πέπηγα—ἐπεπή-
 γειν. Ρίζ. παγ, (πάγος), πήγ-νυμι (ἐμπήγω, στερεώνω)=καὶ κυ-
 κλικῶς εἶνε ἐμπηγμένοι στήλαι ἐκ λευκοῦ λίθου. κροκίζουσιν] ἐκ
 τοῦ κρόκος, ὅστις εἶνε φυτὸν ἔχον κίτρινα καὶ εὐδῶδη ἄνθη· ὡς καὶ
 παρ' ἡμῖν καλεῖται κρόκος ὡοῦ διὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ χρώματος

ζουσαν ἀναδίδωσιν. 3 Ἐν μιᾷ δὲ τῶν στηλῶν ἐλεγείον ἦν
τόδε γεγραμμένον·

Παρτοδαπῶν ἀνδρῶν γεγεᾶς Ἀσίας ἀπὸ χώρας

Παῖδες Ἀθηναίων τῷδε ποτ' ἐν πελάγει

Ναυμαχία δαμάσαντες, ἐπεὶ στρατὸς ὤλετο Μήδων,

Σήματα ταῦτ' ἔθεσαν παρθένῳ Ἀρτέμιδι.

Δείκνυται δὲ τῆς ἀκτῆς τόπος ἐν πολλῇ τῇ περίξ θινί

πρὸς τοῦτο τὸ ἄνθος. Κατὰ δὲ τὸν Στράβ. 14, 670 τὸ γνωστὸν
φυτὸν, φύον ἐρυθροκίτρινον ἄρωμα χρήσιμον εἰς βαφήν· ἦν δὲ ἱερὸν
τῆς Δήμητρος ἄνθος, ὡς πρῶτον τῇ ἀνοίξει φυτόμενον, ἐξ οὗ τὸ ῥῆμα
κροκίζω=εἶμαι ὅμοιος μὲ κρόκον. ἀναδίδωσι] τοῦτο μάλλον εἰς τὴν
ὁσμὴν παρὰ εἰς τὴν χροάν ἀρμόζει=ὁ δὲ λίθος, ὅταν τριβῇται διὰ
τῆς χειρὸς καὶ χρῶμα καὶ ὁσμὴν ἐκπέμπει ὅμοια μὲ εὐώδη ἄνθη.

3. Ἐλεγείον] ἐννοεῖται μέτρον ἢ ἔπος, ὅπερ εἶδος ποιήμα-
τος συγκείμενον ἐξ ἑνὸς ἢ πλείονων διστίχων, ἐξ ὧν ὁ μὲν πρῶτος
στίχος εἶνε ἐξάμετρος, ὁ δὲ δεῦτερος πεντάμετρος· καὶ ἐν γένει ἐπί-
γραμμα ἐπιτάφιον, ἢ ἀπλῶς θρηνητικὸν ἢ θλιβερόν ἄσμα. ἦν γε-
γραμμένον] πρότασις ἀνεπτυγμένη πρὸς ἀνάδειξιν τῆς ὑπάρξεως
ἀντὶ ἐγγεγραπτο = ἔπι μιᾷς δὲ ἐκ τῶν στηλῶν τούτων ἡτο γε-
γραμμένον τὸ ἐξῆς ἐλεγείον. παντοδαπῶν] συντίθεται ἐκ τοῦ πᾶς
καὶ δάπος, ἐξ οὗ τὰ ἄλλοδαπός, ποδαπός, παντοδαπός· τὸ δὲ δά-
πος (λέξ. ἄχρ.) σχημ. ἐκ τοῦ δά δωρ.=γὰ, γῆ· ὡς ἀφεῦ δᾶν. Εὐρ.
φοιν. 1304· ὅθεν παντοδαπός κυρ. σημ. πάσης γῆς ἢ παντός γέ-
νους καὶ εἶδους ἀνθρώπους, ἐξ οὗ παντοῖος ποικίλος=εἰς τοῦτο τὸ
πέλαγος οἱ ἄνδρες οἱ Ἀθηναῖοι, ἅψ' οὗ ἐνίκησαν μίαν φορὰν διὰ
ναυμαχίας ἔθνη διαφόρων ἀνθρώπων ἐπεληθόντων ἐξ Ἀσιατικῶν χω-
ρῶν. ὤλετο] ὅλλυμι κατ' ἀφομοίωσιν ἐκ τοῦ ὀλνυμι (ἀφανίζω καὶ
ἐπὶ ζῶων φονεύω), καὶ τὸ μὲν ἀπλοῦν εἶνε ποιητικόν, πεζογραφικόν
δὲ τὸ σύνθετον μετὰ προθέσεων ἀπό, ἐξ, διὰ, ἀντὶ, πρὸς—ὥλλυν
καὶ ὥλυον—ὥλω—ὥλεσα—ὥλώλεκα—ὥλώλεκεν. Παθ. ὥλλυμαι—
ὥλλύμην—ὥλοῦμαι—ὥλόμην—ὥλωλα—ὥλώλην. Καὶ οἱ μέσ. τύ-
ποι τοῦ β. τούτου παρ' Ἀττ. ἔχουσι παθητικὴν σημασίαν. Τὸ δὲ
μέσον ἐκφέρεται ἀναλελυμένον=ἐπειδὴ ὁ στρατὸς τῶν Περσῶν ἐξω-
λοθρεύθη. παρθένῳ] κατὰ Κούρτιον ῥίζ. πορ, πόρις, καὶ πόρτις
(νεογόνον): πόρτις ἄνυμφος (=νεαρὸν κοράσιον). Τίθεται συνήθ. ὡς
κοσμητικὸν ἐπὶ τῆς Ἀθηνᾶς, Ἀρτέμιδος καὶ Περσεφόνης=ἁφιε-
ρωσε τὰ μνημεῖα ταῦτα εἰς τὴν παρθένον Ἀρτέμιδα. πολλῇ] κατη-
γορούμενον εἰς τὸ «θινί»: δηλ. ἐν τῇ περίξ θινί οὕση πολλῇ. θινί]

κόνιν τεφρώδη καὶ μέλαιναν ἐκ βάθους ἀναδιδούς, ὥσπερ πυρίκαυστον, ἐν ᾧ τὰ ναύγια καὶ νεκροὺς καῦσαι δοκοῦσιν.

ΙΧ Τῶν μέντοι περὶ Θερμοπύλας εἰς τὸ Ἀρτεμίσιον ἀπαγ-

θιν καὶ θίς (ι μακρὸν) κυρ. θεμονιά σωρὸς, καὶ ἰδ. ὁ σωρὸς ἄμμου ἐν τῇ παραλίᾳ καὶ αὐτὴ ἡ παραλία· ἐν δὲ τῷ Πλουτ. ὑπάρχει καὶ θηλ : θίς ἀκταία. Καὶ ἡ μὲν ἐκ τοῦ θείῳ ἐτυμολ. εἶνε ἀπίθανος, πιθανωτέρα δὲ ἐκ τοῦ τίθημι=Μέρος δὲ τῆς παραλίας μεταξὺ τῆς ἄμμου, ἥτις εἶνε πολλὴ περίξ, φαίνεται μέχρι σήμερον (δηλ. τῆς ἐποχῆς τοῦ Πλουτ. ἀκμάσαντος τὸν πρῶτον μ. Χ. αἰῶνα). κόνις] κατὰ Κούρτιον παρὰ τὸ κνάω (ξέω, τρίβω)· κοιν. σκόνη. τεφρώδης] συνηρ. τοῦ τεφροειδὸς παρὰ τὸ τέφρα (στάκτη τῆς πυρᾶς), συγγ. τῷ θάπτω, τάφος. ἀναδιδούς] μτχ κατηγ. διότι προηγείται ῥ. δειξέως. Ἐτέθη δὲ εἰς ὄν. διότι ταυτοπροσωπεῖ τῷ ὑποκ. τοῦ κυρίου ῥ.=ὅτι ἐκ βάθους τῆς γῆς ἐξάγεται σκόνη στακτερὴ καὶ μαύρη. ὥσπερ πυρίκαυστον] ὥσπερ ἡ κόνις ἐστὶ πυρίκαυστος· καὶ ἐγένετο ἡ συνήθης εἰς τοὺς παραβολικοὺς λόγους ἔλξις, δι' ἣν αὐταὶ ἀφομοιοῦνται πρὸς τὴν κυρίαν = ὡς κεκαυμένη διὰ πυρὸς. νεκροὺς] ἡ ἐτυμολογία τῆς λέξεως παρὰ τὸ νέκυς, συγγ. τῷ λατ. nec. Τὸ σῶμα τοῦ νεκροῦ ἢ κατωρύττετο ἢ ἐκαίετο. Ὁ Λουκιανὸς ἀναφέρει, ὅτι οἱ μὲν Ἕλληνες ἔκαιον, οἱ δὲ Πέρσαι κατωρύττον τοὺς νεκρούς· ἀλλὰ οἱ τῶν νῦν χρόνων συγγραφεῖς ἔχουσι πολὺ ἀντιθέτους γνώμας· οἱ μὲν λέγουσιν, ὅτι ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων οἱ νεκροὶ κατωρύττοντο πάντοτε, ἀλλὰ τοῦτο δὲν φαίνεται ἀκριβῶς ἀληθές· διότι παρατηροῦμεν, ὅτι ὁ Σωκράτης ὁμιλῶν περὶ τοῦ σώματος αὐτοῦ εἶπε (Πλ. Φαιδ. 115), τὸ σῶμα ἢ καίόμενον ἢ κατορυπτόμενον. Τὸ σῶμα τοῦ Τιμολέοντος ἐκάη (Πλουτ. Τιμ. 39). Οὕτω καὶ τὸ τοῦ Φιλοποίμενος (Φιλ. 21). Τὴν λέξιν θάπτειν μετεχειρίζοντο εἰς ἀμφοτέρους τοὺς τρόπους καὶ εἰς τὴν συλλογὴν τῆς τέφρας μετὰ τὴν πυρὰν· διὸ εὐρίσκουμεν τὰς λέξεις θάπτειν καὶ καίειν ἐν χρήσει συγχρόνως «πυρὶ θάπτειν». Ἀμφοτέροι ἄρα οἱ τρόποι ἦσαν ἐν χρήσει κατὰ τοὺς διαφόρους τρόπους καὶ τὰς ἐποχάς, μέχρις οὗ ἡ διάδοσις τοῦ χριστιανισμοῦ ἔθηκε πέρας εἰς τὸ ἕτερον τῶν ἐθίμων τούτων, δηλ. τὸ καίειν τοὺς νεκρούς=ὅπου νομίζουσιν, ὅτι ἔκαυσαν τὰ λείψανα τῶν θναυθέντων πλοίων καὶ τοὺς νεκρούς.

ΙΧ. Ὑποχώρησις τῶν Ἑλλήνων.

1. Τῶν περὶ Θερμοπύλας] Θερμοπύλαι καλοῦνται τὰ στενὰ τῆς Οἴτης, ὀνομασθέντα ἐκ τῶν θερμῶν ὑδάτων. Ἰδίως δὲ λέγεται ὁ διὰ τοῦ ἥρωϊκοῦ θανάτου τοῦ Λεωνίδου περίφημος καταστὰς στενὸς παρθαλάσσιος χώρος μεταξὺ Φωκίδος καὶ Θεσσαλίας, αἱ κλεῖς τῆς

γελλόντων πυθόμενοι Λεωνίδα τε κείσθαι καὶ κρατεῖν
Ξέρξην τῶν κατὰ γῆν παρόδων, εἴσω τῆς Ἑλλάδος ἀνεκο-
μίζοντο, τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ πᾶσι τεταγμένων δι' ἀρετὴν

Ἑλλάδος· λέγονται δὲ καὶ ἀπλῶς Πύλαι. Ὑπάρχουσι διάφοροι γρα-
φαί: «περὶ Θερμ... ἀπαγγελλόντων» «περὶ Θερ... ἀπαγγε-
λόντων» «περὶ Θερ. ἀπαγγελέντων». ἀπαγγελλόντων] τὸ ἀπαγ-
γέλλειν συνήθως λέγεται ἐπὶ τῶν μακρόθεν φερόντων εἰδησίην τινα·
οἶον, «ὅν ἔπεμψα ἀπαγγελοῦντα περὶ τῆς τοῦ παιδίου τελευτῆς»
Πλάτ. ἔτι δὲ ἀντὶ τοῦ ἐκφωνῶ ἐπὶ πρέσβειων ῥητόρων καὶ ποιητῶν:
ἀπόσους ἀπαγγέλλει στίχους». Τὸ δὲ ἀναγγέλλειν λέγεται ἀπὸ κα-
τωτέρου πρὸς ἀνώτερον· οἶον, «ἀνήγγειλον οἱ ὑπέρκειται τῷ βασιλεῖ».
Τὸ δὲ παραγγέλλειν ἐπὶ τῶν στρατηγῶν τῶν διδόντων παραγγέλ-
ματα εἰς τοὺς στρατιώτας: «Εὐθύς παραγγέλλει (ὁ Κλέαρχος) εἰς
τὰ ὅπλα». Ξεν. Περὶ δὲ τοῦ ἐτύμου τοῦ ἀγγέλλειν ἄλλοι μὲν λέγου-
σιν ἐκ τῆς ρίζ. γελ, διατηρηθείσης εἰς τὸ γερμ. gellen (ἡ γελῖν), ἐξ
ἧς ἀγγέλλειν (ἀν-γέλγειν)· ἄλλοι δὲ σχηματίζουνσι πρωτόθ. αὐτοῦ
ῥῆμα ἄγγω. Ὁ δὲ νοῦς: Οἱ Ἕλληνες εἶχον θέσει τὸν Ἀθρώνυχον
τὸν Ἀθηναῖον μετὰ τριακοντόρου πλησίον τοῦ Λεωνίδου διὰ νὰ εἰδο-
ποιήσῃ εἰς τὸ Ἀρτεμίσιον, ἂν συμβῇ τι εἰς τὸν περὶ τὸν στρατὸν αὐ-
τοῦ. Οὗτος λοιπὸν μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν φθάσας ἐφάνερωσεν, ὅσα
συνέβησαν εἰς τὸν Λεωνίδα καὶ εἰς τὸν στρατὸν πρὸ βλ. Ἡρ. 8, 21.
Τὴν μετοχὴν ἐκλαμβάνουσιν ἄλλοι μὲν χρονικὴν (=ὅτε ὁ Ἀθρώνυ-
χος ἀπήγγελλεν)· ἄλλοι δὲ καὶ ὀρθότερον ἀναφορικὴν συμφωνοῦσαν
τῷ ἀντικ. τοῦ πυνθάνεσθαι, συντασσομένου γεν. καὶ αἰτ. οἶον, βρα-
χέα σου πυνθάνομαι=Οἱ Ἕλληνες ὅμως παρὰ τῶν ἀπαγγελλόντων
εἰς τὸ Ἀρτεμίσιον τὰ εἰς τὰς Θερμοπύλας συμβάντα πληροφορηθέν-
τες, ὅτι ὁ Λεωνίδας ἔχει φονευθῆ. κείσθαι] ἐκ τῆς ρίζ. κί, ἐξ ἧς κεί-
μαι, ὡς λιπ, λείπω· ὑπ. καὶ εὐκτ. ἔχουσιν εὐχρ. μόνον τὸ ἐν. καὶ
πληθ. γ' πρὸς: κέηται, κέωνται· καὶ κέοιτο, κέοντο· (διότι τὸ ι
τῆς εἰ ἐπομένου φωνήεντος ἀποβάλλεται)· ἀπρμ. κείσθαι ἐκ τοῦ
κέεσθαι, (διὰ τοῦτο ἐν συνθέσει δὲν ἀναβιβάζει τὸν τόνον: κατακεῖ-
σθαι)· μτχ. κείμενος· πρτ. ἐκείμεν, μλ. κείσομαι. Δαμβάνεται ὁ
κείμαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὡς παθ. πρκ. τοῦ τίθεμαι· διότι ὁ τίθει-
μαι παρ' Ἀττ. ἔχει μέσσην διάθεσιν: «πειθὸν τοῖς νόμοις τοῖς ὑπὸ
τῶν βασιλέων κειμένοις». Ἰσ. 1, 36. Ἀφ' αὐτοῦ τοῦ κείσθαι οὖς. εἶνε
θέσις. πάροδος] καλεῖται ἢ πλαγίως ἢ πλησίον τινὸς διερχομένη
στενὴ ὁδός· ὅθεν πέραμα διάβασις=καὶ ὁ Ξέρξης ἐξουσίαζε τῶν
κατὰ ξηρὰν διόδων. ἀνεκομίζοντο] ἀνακομίζομαι—ἀνεκομίζομένη—
ἀνακομιοῦμαι (=ἀνακομιῶ ἑμαυτῷ=λείψομαι)—ἀνεκομισάμην(=
ἀνεκόμισα ἑμαυτῷ=ἀνέλαβον)—ἀνακεκόμισμαι—ἀνεκεκομίσμην

καὶ μέγα τοῖς πεπραγμένοις φρονούντων. Παραπλέων δὲ τὴν χώραν ὁ Θεμιστοκλῆς, ἥπερ κατάρσεις ἀναγκαίας καὶ καταφυγὰς ἑώρα τοῖς πολεμίοις, ἐνεχάραττε κατὰ τῶν λί-

—ἀνεκομίσθη. 'Ρίζ. κόμ, κομέω (φροντίζω), κόμη, κομιδὴ, κομίδῳ, κομίζω· ὅθεν ἡ πρώτη σημασία τοῦ κομίζω εἶνε φροντίζω περὶ τινος: «τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε ἑσὶν τε ἡλακάτην τε». 'Ιλ. ζ, 490· καὶ ἐν 'Οδ. σχν: κτήματα κομίζω = κυττάζω τὰ κτήματά μου, ἐξ οὗ ἀποκομίζειν τι, κυρ. κηδόμενός τινος λαμβάνειν τι μεθ' ἑαυτοῦ. 'Η δὲ ἀνά σημ. τὸ ὀπίσω· ὅθεν κομίζομαι=κομίζω ἑμαυτὸν ὀπίσω, δηλ. εἰς τὴν προτέραν θέσιν ἐπιστρέφω = ἐπέστρεφον ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος. ἐπὶ πᾶσιν] ἢ ἐπὶ σημ. τὸ κατόπιν. 'Ηροδ. 8, 21. «Ἐκομίζοντο ὡς ἕκαστοι ἐτάχθησαν, Κορίνθιοι πρῶτοι, ὕστατοι δὲ Ἀθηναῖοι». δι' ἀρετὴν] προτρεπτικὸν αἷτιον. Ἀρετὴ (ἐκ τοῦ ἄρω=ἄρμολύω) κυρ. σημ. πνευματικὴν ὑπεροχὴν ἢ ψυχικὰ προτερήματα· ὅθεν ἀρετὴ τεχνίτου εἶνε τὸ γινώσκειν ὡς πρέπει τὴν ἑαυτοῦ τέχνην· ἀρετὴ μαθητοῦ, καὶ ἀγαθοὶ μαθηταί, ὅταν ἐπιμελῶνται καὶ φέρωνται ὡς πρέπει εἰς μαθητάς· ὁμοίως ἀρετὴ μαχητῶν καὶ ἀγαθοὶ μαχηταί, ὅταν δεικνύωσιν ἱκανότητα καὶ ἀνδρείαν ἐν ταῖς μάχαις. 'Η ἐξοχος λοιπὸν ἱκανότης εἰς ἕκαστον εἶδος καλεῖται ἀρετὴ, οἱ δὲ ἔχοντες ταύτην ἀγαθοί. 'Οθεν τὸ μὲν ἀγαθὸς ἔχει ἀφρη. οὐσ. τὸ ἀρετὴ καὶ ἐπὶ. τὸ εὖ· τὰ δὲ τούτων ἀντίθετα εἶνε: κακὸς, κακία, κακῶς. Τὸ δὲ καλὸς εἶνε ἡ ἐξωτερικὴ μορφή τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ ἔχει ἀντίθετον τὸ αἰσχροῦς=ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι διὰ τὴν περὶ τὰ ναυτικὰ ἱκανότητά των ἦσαν τεταγμένοι ὀπισθεν ὄλων τῶν Ἑλλήνων. μέγα] ἐννοεῖται φρόνημα, σύστοιχος αἶτ. ἥτις εἰδικεύει τὴν γενικὴν τοῦ ῥ. ἐννοίαν. Τὸ δὲ μέγα φρονεῖν παρ' Ἀττ. σχεδὸν πάντοτε λέγεται ἐπὶ μορφῆς: ἥτοι ἔχω μεγάλην ἰδέαν περὶ ἑμαυτοῦ· ὅθεν ἐπαίρομαι, καυχῶμαι ἐπὶ τινι, = καὶ εἶχον μέγαν ἐγωῖσμόν διὰ τὰ κατορθώματά των. παραπλέων] ὁ Θεμ. ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ Ἀρτεμίου εἰς Ἀθήνας παρέπλεε τὰ παράλια τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ Εὐβοίας. πρὸς. 'Ηροδ. 8, 22=Πλέων δὲ ὁ Θεμ. πλησίον τῆς ξηρᾶς. κάταρσις] ἐκ τοῦ καταίρειν ὁ κατάπλους τῶν νεῶν, καὶ ὁ κατὰλληλος τόπος πρὸς κατάπλουν. ἀναγκαίας] ὅπου ἐμελλον ν' ἀράξωσιν ἐξ ἀνάγκης, εἴτε ὑδρεύσεως, εἴτε ἄλλης τοιαύτης αἰτίας. καταφυγὴ] τόπος ὅπου τις προσέρχεται πρὸς ἀσφάλειαν καὶ σωτηρίαν κυρ. ἐπὶ τρικυμιῶν. τοῖς πολεμίοις] δοτ. περιπ. εἰς τὰς κατάρσεις καὶ καταφυγὰς· δηλ. πρὸς ὠφέλειαν ἢ πρὸς χρῆσιν τῶν πολεμίων=ὅπου ἀκριβῶς ὁ Θεμ. ἐβλεπε προσορμίσσεις ἐξ ἀνάγκης καὶ προσφυγὰς πρὸς σωτηρίαν τῶν πολεμίων. κατὰ τῶν λίθων] εἰς τὰ πλάγια ἢ πλευρὰ τῶν λίθων, ὅπως φαίνονται εἰς τοὺς ἐκεῖ προσερ-

θων ἐπιφανῆ γράμματα, τοὺς μὲν εὐρίσκων ἀπὸ τύχης, τοὺς δ' αὐτοὺς ἰστάς· περὶ τὰ ναυλόγια καὶ τὰς ὑδρείας, ἐπισκήπτων Ἰωσι διὰ τῶν γραμμάτων, εἰ μὲν οἶόν τε, μετατάξα-

χομένους· ὥς, κατὰ νότου=ἐνεχάραττεν εἰς τὰ πλάγια τῶν λίθων εὐδιάκριτα γράμματα. εὐρίσκων] μτχ. χρονική καὶ προτερόχρονος τοῦ ῥ. ἐνεχάραττε, διότι πρῶτον εὗρισκε, καὶ εἶτα ἐνεχάραττεν· ἀλλὰ πρωθυστερώς, ἐπιτάσσεται ἡ μετοχ. ὥς προσδιορίζουσα τὸν ἀκατὰ λίθων» τοπικὸν προσδρ. τῆς κυρίας προτάσεως· καὶ φυσικώτερον θὰ ἦν, ἂν ἔλεγε: ἀκατὰ τῶν λίθων, ὧν οἱ μὲν εὐρίσκοντο ἀπὸ τύχης, οἱ δὲ ἴσταντο ὑπ' αὐτοῦ περὶ τὰ ναυλόγια καὶ τὰς ὑδρείας· ἀλλὰ διὰ τῆς μετατροπῆς τῆς παθ. συντάξεως εἰς ἐνεργ. ἐγένετο καὶ σύμπτυξις, ἣν πολὺ ἐπεδίωκον οἱ ἀρχαῖοι. ἀπὸ τύχης] προσδρ. τροπικός· δηλ. οἱ λίθοι ἦσαν τυχαίως τοποθετημένοι, καὶ γράμματα νὰ γραφῶσιν ἐπ' αὐτῶν, καὶ οἱ προσερχόμενοι νὰ βλέπωσι ταῦτα=ἄλλους μὲν εὐρίσκων τυχαίως. ναυλόγια] ἐκ τοῦ ναυλοχος· τοῦτο δὲ συντίθεται παρὰ τὸ ναῦν λέγειν, κυρ. τὴν ναῦν πлагιάζειν, καὶ συνθ. λιμένα ἀσφαλῆ κατὰ τοῦ ἀνέμου, ἐν ᾧ τὰ πλοῖα ἀναπαύονται καταφεύγοντα πρὸς ἀσφάλειαν. Ἀντὶ ναυλόγια ἐν ἄλλαις ἐκδόσεσι φέρεται καὶ γραφῇ «ναύλοχα». ὑδρείας] παρὰ τὸ ὕδωρ ὑδρεῦειν, ἐξ οὗ ὑδρεία καλεῖται ἡ ὕδρευσις καὶ ὁ τόπος, ἐν ᾧ τις ἀντλεῖ ὕδωρ=ἄλλους δὲ σταίνων ὁ ἴδιος περίξ ἀσφαλῶν λιμένων, καὶ ὅπου ὑπῆρχον ὕδατα πρὸς ὕδρευσιν τῶν πλοίων. ἐπισκήπτων] ἐπισκήπτω (ἀκουμβῶ, πίπτω εἰς τι μεθ' ὁρμῆς, παραγγέλλω) —ἐπέσκηπτον—ἐπισκήψω—ἐπέσκηψα—ἐπισκήπτομαι —ἐπισκηψομαι—ἐπεσκηψάμην—ἐπέσκημμαι—ἐπεσκήφθην. Λέγεται εἰς τοὺς πεζοὺς ἐπὶ εὐχῶν καὶ παραγγελημάτων τῶν θνητῶν. Πλ. Μενεξ. 216. αἱ οἱ πατέρες ἡμῖν ἐπέσκηπτον ἀπαγγέλλειν». Ἡ δὲ μετοχὴ φαίνεται τελικὴ σημαίνουσα τὸν σκοπὸν τῆς κυρίας προτάσεως, ἥτις συνήθως τίθεται εἰς χρόνον μέλλοντα, καὶ σπανίως εἰς ἐνεστώτα, ὅπως δεῖξῃ σκοπὸν ἐκτελούμενον συγχρόνως μετὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ κυρίου ῥήματος. μετατάξασθαι] ἡ μετὰ σημαίνει μεταβολὴν τῆς τάξεως· ἥτοι νὰ φύγωσιν οἱ Ἰωνες ἐκ τῆς τάξεως τῶν Περσῶν, καὶ νὰ ταχθῶσιν εἰς τὴν τῶν Ἀθηναίων. οἶόν τε] ἡ συσχετικὴ αὕτη ἀναφορικὴ ἄντων. μετὰ τοῦ τέ σημ. τὸ δυνατόν, ὅτε δὲν ἔχει πλέον σύνταξιν καὶ σημασίαν ἀναφορ. ἄντων. ἀλλ' ἐπιθέτου· διότι πάντα τὰ ἀναφορικά εἶνε ὀρθολεκτικά, ἥτοι συντάσσονται μετὰ παρεμφατικῆς ἐγκλίσεως, αὕτη δὲ μετ' ἀπαρεμφάτου. Ἡ δὲ συμπλήρωσις: εἰ μὲν οἶόν τε ἔστι τοῖς Ἰωσι μετατάξασθαι=παραγγέλλων εἰς τοὺς Ἰωνας διὰ τούτων τῶν γραμμάτων, ἐὰν μὲν ἦνε δυνατόν, νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰς τάξεις τῶν Ἀθηναίων. πατέρας] οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν

σθαι πρὸς αὐτοὺς, πατέρας ὄντας καὶ προκινδυνεύοντας ὑπὲρ τῆς ἐκείνων ἐλευθερίας, εἰ δὲ μὴ, κακοῦν τὸ βαρβαρικὸν ἐν ταῖς μάχαις καὶ συνταράττειν. Ταῦτα δ' ἤλπιζεν ἢ μετασῆσιν τοὺς Ἴωνας ἢ συνταράξειν ὑποπτοτέρους τοὺς

πατέρες καὶ πρόγονοι τῶν Ἰώνων, οἵτινες ἦσαν ἄποικοι ἐκείνων. Ἡρ. 8, 22—οἵτινες εἶνε πατέρες καὶ προκινδυνεύουσιν ὑπὲρ τῆς ἀνακτήσεως τῆς ἐλευθερίας ἐκείνων (τῶν Ἰώνων). εἰ δὲ μὴ] τὸ πλήρες: εἰ δὲ μὴ οἷόν τε τοῖς Ἴωσι μετατάξασθαι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους —ἐὰν τοῦτο δὲν εἶνε δυνατόν. κακοῦν] ἐξαρτᾶται τὸ ἀπρμφ. ἐκ τοῦ ἐννοουμένου ἐπισκῆπτων· τὸ δὲ κακῶ παρὰ τὸ κακὸς σημ. τὸ ποιεῖν τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος δηλούμενον, δηλ. κάμνω κακὸν = νὰ βλάπτωσι τὸ βαρβαρικὸν στράτευμα κατὰ τὰς μάχας καὶ νὰ προξενῶσιν εἰς αὐτοὺς μεγάλην ταραχὴν. ἤλπιζεν] ἔχει εὐχρηστούς παρ' Ἀτ. χρόν. τοὺς ἐξῆς: ἐλπίζω—ἤλπιζον—ἤλπιτα· παθ. ἔμ. ἐλπίζομαι, τὰ δὲ λοιπὰ μεταγενέστερα. Λέγεται δὲ καὶ κατὰ περίφρασιν, εἰμί ἐν ἐλπίσιν, ἐλπίδα ἢ ἐλπίδας ἔχω· καὶ παθ. ἐλπίς ἐστίν, ἐλπίδες καθίστανται ἐν τινι. Ῥιζ. Φελπ, ἐλπω (ποιητ. = ποιῶ τινα ἐλπίζειν), ἐλπίς, ἐλπίζω (προσδοκῶ, προσμένω). Τὰ ἐλπιστικά συντάσσονται μετὰ εἰδικοῦ ἀπρμ. συνήθως χρόνου μέλ. ἐπειδὴ φύσει ἔχουσι μέλλοντος σημασίαν = Ἠλπίζε δὲ ὁ Θεμ. ὅτι ταῦτα ἢ θὰ φέρωσι τοὺς Ἴωνας εἰς τὰς τάξεις τῶν Ἀθηναίων. συνταράζειν] ὑπάρχει καὶ διάφορος γραφὴ «ταράζειν»· ἀλλ' ὀρθότερα φαίνεται μοι μετὰ τῆς προθέσεως, διότι ἤλπιζεν ὅτι ἐν ταῦτῳ εἰς πολλοὺς θὰ ἐμβάλλῃ ταραχὴν. ὑποπτοτέρους] ὑποπτος κυρ. ὁ ὑποκάτωθεν ὀρώμενος, ὑποψίας παρέχων, εἰς ὃν δὲν ἐμπιστεύεται τις· ἀλλὰ καὶ ὁ ὑποβλέπων καὶ λοξῶς κυττάζων ἐκ φθόνου ἢ ὀργῆς, ἐξ οὗ προῆλθε καὶ διάφορος ἐν ταῖς ἐκδόσεσι γραφὴ αὐποπτοτέρους τοὺς βαρβάρους, ἢ τοῖς βαρβάρους ἐκ τῆς διπλῆς, ἣν ἔχει σημασίαν ἢ λέξις, δηλ. ἐνεργ. καὶ παθ. ἤτοι οἱ βάρβαροι γίνονται μᾶλλον ὑποπτεύοντες τοὺς Ἴωνας, ἢ οἱ Ἴωνες γίνονται μᾶλλον ὑποπτοὶ (μᾶλλον ἀπιστοῦντες) τοῖς βαρβάρους. Ἡ δὲ λέξις γίνεται ἐκ τοῦ πρκ. ὅπωπα, ὅπτως, ὑποπτος. Ὁ δὲ τῆς συγκρίσεως δεύτερος ὅρος εἶνε «ἢ πρότερον»· διότι καὶ πρότερον οἱ Ἴωνες ἦσαν ὑποπτοὶ μεταστάσεως πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, πολὺ δὲ μᾶλλον τότε. Ὁ δὲ Ἡρόδ. περὶ τούτων λέγει ἀπίστους ποιήσῃ τοὺς Ἴωνας καὶ τῶν ναυμαχέων αὐτοὺς ἀπόσχῃ. Ἀποτελεσμα δὲ τούτων ἐφάνη ἐν τῇ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίᾳ (Ἡρ. 8, 85). α' Ἡθελοκάκεον μέντοι αὐτῶν (Ἰώνων) κατὰ τὰς Θεμιστοκλέους ἐντολὰς ὀλίγοι, οἱ δὲ πλεῖνες οὐν—ἢ θὰ ἐμβάλωσιν εἰς μεγάλην ταραχὴν τοὺς βαρβάρους, διότι περισσότερον θὰ ὑποπτεύσωσι τοὺς Ἴωνας.

βαρβάρους γενομένους. 2 Ξέρξου δὲ διὰ τῆς Δωρίδος ἄνωθεν ἐμβαλόντος εἰς τὴν Φωκίδα καὶ τὰ τῶν Φωκέων ἄστη πυρπολοῦντος οὐ προσήμυναν οἱ Ἕλληνες, καίπερ τῶν Ἀθηναίων δεομένων εἰς τὴν Βοιωτίαν ἀπαντῆσαι πρὸ τῆς Ἀττικῆς, ὥσπερ αὐτοὶ κατὰ θάλατταν ἐπ' Ἀρτεμίσιον ἐδοήθησαν. Μηδενὸς δ' ὑπακούοντος αὐτοῖς, ἀλλὰ τῆς Πελοποννήσου περιεχομένων καὶ πᾶσαν ἐντὸς Ἰσθμοῦ τὴν δύναμιν

2. Δωρίς] ἐννοεῖται γῆ. Ἐπαρχία τῆς στερ. Ἑλλ. ὅπου κατῴκουν ἑκαταλὶ οἱ Δωριεῖς. ἄνωθεν] ἐκ τῆς Οἴτης. Ἡρ. 8, 32=Ἄν καὶ ὁ Ξέρξης εἰσέβαλε διὰ μέσου τῆς Δωρίδος εἰς τὴν Φωκίδα. πυρπολοῦντος] τὸ πυρπολῶ ῥ. ποιητ. καὶ μτγν. παρὰ τὸ πυρπόλος· τοῦτο δὲ συντίθεται ἐκ τοῦ πῦρ πέλω· κυρ. κινεῖσθαι περίξ τοῦ πυρός, ἐνασχολοῦμαι εἰς τὸ πῦρ, ἐξ οὗ ἀνάπτω πῦρ καὶ διατηρῶ αὐτό· ἔτι δὲ καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πυρός· κατακαίω, καταστρέφω διὰ τοῦ πυρός. Ἡροδ. 8, 30 αἰοὶ γὰρ Φωκέες μῦνοι τῶν ταύτη ἀνθρώπων οὐκ ἐμῆδιζον... κατὰ τὸ ἔχθος τὸ Θεσσαλῶν=καὶ ἐπυρπόλει τὰς πόλεις τῶν Φωκέων. προσήμυναν] εὐχρήστους ἔχει χρόνους· προσαμύνω—προσήμυνον—προσαμύνω—προσήμυνα. Καὶ συντάσσονται τὸ ἀμύνω καὶ τιμωρῶ ἀντὶ μὲν τοῦ βοηθῶ δοτ. ἀμύνω ἢ τιμωρῶ τῷ πατρί· οἱ Ἕλληνες οὐ προσήμυναν τοῖς Φωκεῦσιν· ἀντὶ δὲ τοῦ ἀποκροῦν ἢ κολάζω αἰτ. ἀμύνω ἢ τιμωρῶ τὸν ἐχθρόν. Τὸ δὲ μέσ. ἀμύνομαι καὶ τιμωροῦμαι πάντοτε σχεδ. αἰτ.=δὲν ἦλθον οἱ Ἕλληνες πρὸς βοήθειαν αὐτῶν. δεομένων] μτγ. ἐναντιωματικῇ, ἥτις χάριν ἐπιτάσσεως προσλαμβάνει πολλάκις καὶ τοὺς ἐναντιωματικούς συνδέσμους· καὶ, καίπερ, καίτοι=ἂν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι παρῆλθον τοὺς ἄλλους Ἑλλ. νὰ συναντήσωσι τοὺς Πέρσας ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἀττικῆς εἰς τὴν Βοιωτίαν. ἐδοήθησαν] βοηθῆω παρὰ τὸ βοηθός· τοῦτο δὲ συντίθ. ἐκ τοῦ βοηθῆω (τρέχω μὲ φωνὴν ὑπὲρ τινος)· ὅθεν τρέχω εἰς βοήθειαν, ὑπερασπίζομαι τινα· ἰδίως λέγεται ἐπὶ ἐπικουρικοῦ στρατοῦ ἐν πολέμῳ. Συντάσ. δοτ. ὡς περιπ.=καθὼς αὐτοὶ ἔτρεξαν διὰ θαλάσσης εἰς τὸ Ἀρτεμίσιον πρὸς βοήθειαν τῶν ἐκεῖ κινδυνεύόντων Ἑλλήνων. μηδενὸς ὑπακούοντος αὐτοῖς] εἰς τὰς αἰτιολ. μτγ. πάντοτε σχεδὸν τίθεται τὸ οὐ οὐδεὶς, ἀλλ' ἐνίοτε τίθεται τὸ μὴ μηδεὶς, ὅτε ἡ αἰτία εἶνε ὑποκειμενικῇ, ἥτοι κρίσις αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως. Συντάσ. δοτ. ὡς εὐπειθείας καὶ ὑποταγῆς σημαντικόν=Ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς ἐκ τῶν ἄλλων Ἑλλ. ἐπέιθετο εἰς τοὺς Ἀθηναίους. περικομένων] τὸ μὲν περιέχω σημ. περικυκλῶ τινα ἢ τι, περιλαμβάνω· τὸ δὲ μέσ. κυρ. περιβάλλω τινὰ ταῖς χερσὶ πρὸς φύλαξιν· ὅθεν προφυλάσσω, ὑπερασπίζω, ἐξ οὗ φροντίζω, ἐπιμελοῦμαι τινος. Συντάσ. γεν. ὡς φροντίδος. Παραλείπεται δὲ τὸ

ὄρμημένων συνάγειν καὶ διατειχιζόντων τὸν Ἰσθμὸν εἰς
θάλατταν ἐκ θαλάττης, ἅμα μὲν ὀργή τῆς προδοσίας εἶχε
τοὺς Ἀθηναίους, ἅμα δὲ δυσθυμία καὶ κατήφεια μεμωνομέ-

υποκ. τῆς ἀπολύτου ταύτης γεν. διότι ἐννοεῖται τὸ ἀντίθετον ἐκ
τοῦ μηδενός=ἀλλὰ πάντες ἐφρόντιζον περὶ τῆς Πελοποννήσου. ὄρ-
μημένων] τὸ ὀρμάω ἐκ τοῦ ὀρμή· τοῦτο δὲ ἐκ τῆς ρίζ. Fer και For,
sor, ὄρ, ὀρμή· συγγ. τῇ Σανσκρι. ρίζ. sar, sar-as (νερόν), sarit
(ποταμός). Ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης ἔχομεν διάφορα ῥήματα μετὰ δια-
φόρων σημασιῶν· οἶον, ὀρμάω=κινεῖσθαι πρὸς τι, ἐφορμῶ· ὀρμαίνω
=βάλλω εἰς κίνησιν· ὀρμέω=εἶμαι ἀραγμένος· ὀρμίζω=σέρω τὰ
πλοῖα εἰς τὸν λιμένα. Ἔς ἐφετικὸν συντάξ. ἀπρμ.=καὶ εἶχον ἀρ-
χίσει νὰ συναθροίζωσιν ὅλην τὴν στρατιωτικὴν δύναμιν τῶν Ἑλλή-
νων ἐντὸς τοῦ Κορινθιακοῦ Ἰσθμοῦ. εἰς θάλατταν ἐκ θαλάττης] ἐτέ-
θησαν κατὰ σχῆμα πρωθύστερον, καθ' ὃ προτάσσεται τὸ φύσει ὕ-
στερον, καὶ ἐπιτάσσεται τὸ φύσει πρότερον· δηλ. ἀπὸ τοῦ Σαρωνι-
κοῦ μέχρι τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου. πρβλ. Ἡρ. 8, 71=καὶ ὠχύ-
ρωνον διὰ τείχους τὸν Ἰσθμὸν ἀπὸ τῆς μιᾶς θαλάσσης μέχρι τῆς
ἄλλης. ἅμα μὲν. . ἅμα δὲ] διὰ τούτων δηλοῦται, ὅτι συγχρόνως
εἰς τοὺς Ἀθηναίους διεγείροντο τὰ ἀντίθετα ταῦτα συναισθήματα·
δηλ. ἀφ' ἑνὸς ἡ ὀργή, ἀφ' ἑτέρου ἡ δυσθυμία καὶ ἀπελπισία· ἀλλ'
ἕκαστον τούτων διατελεῖ κεχωρισμένον τοῦ ἑτέρου. ὀργή τῆς προ-
δοσίας] γεν. τῆς αἰτίας=ἐνεκα τῆς προδοσίας. εἶχε] διαφόρους
συντάξεις καὶ σημασίας ἔχει· ἤτοι ἀντὶ τοῦ κέκτημαι συντάξ. αἶτ·
ἔχω βιβλία· ἀντὶ δὲ τοῦ διάκειμαι μετὰ ἡ ἄνευ γεν. εἶνε διαθέσεως
οὐδ'· καλῶς τοῦ σώματος ἔχω· μετὰ δὲ ἀπρμ. ἀντὶ τοῦ δύναμαι·
ἔχω εἰπεῖν. Τὸ δὲ μέσ. ἀντὶ τοῦ ἄπτομαι γενικῇ· ἔχομαι τοῦ δέν-
δρου. Ἐνταῦθα δὲ τὸ ὀργή τῆς προδοσίας εἶχε τοὺς Ἀθηναίους·
εἶνε περίφρασις τοῦ «οἱ Ἀθηναῖοι ὀργίζοντο τῆς προδοσίας»· διότι
δηλοῦται διὰ τῆς περιφράσεως ὀργή διαρκεστέρα καὶ ἰσχυροτέρα=
ἀφ' ἑνὸς μὲν οἱ Ἀθηναῖοι ὀργίζοντο διὰ τὴν προδοσίαν τῶν Ἑλλή-
νων. κατήφεια] ἐκ τοῦ κατηφής· ταύτης τῆς λέξεως τὸ ἔτυμον ἄ-
γνωστον· ἡ δὲ σύνθεσις αὐτοῦ ἐκ τοῦ κατὰ φάος (=ὁ ἔχων χαμη-
λωμένα τὰ ὄμματα, κοιν. κατεβασμένα τὰ μούτρα) φαίνεται ἀπί-
θανος, ἂν καὶ ἡ τοιαύτη παραγωγή συμφωνεῖ τῇ σημασίᾳ τῆς λέ-
ξεως. Ἡ δὲ κατήφεια, σημαίνουσα συνήθ. σκυθρωπότητα λύπην,
εἶνε συνώνυμος τῇ δυσθυμίᾳ (=ἀδιαθεσία, μελαγχολικὴ κατὰστα-
σις). Ἐτέθησαν δὲ τὰ συνώνυμα πρὸς ἀνάδειξιν τῆς ἐννοίας ταύ-
της=ἀφ' ἑτέρου δὲ κατελάμβανεν αὐτοὺς λύπη καὶ μελαγχολία,
διότι εἶχον μείνει μόνον.

νους. 3 Μάχεσθαι μὲν οὖν οὐ διανοοῦντο μυριάσι στρατοῦ τοσαύταις· ὁ δ' ἦν μόνον ἀναγκαῖον ἐν τῷ παρόντι, τὴν πόλιν ἀφέντας ἐμφῦναι ταῖς ναυσίν, οἱ πολλοὶ χαλεπῶς ἤκουον, ὥς μήτε νίκης δεόμενοι μήτε σωτηρίαν ἐπιστάμενοι θεῶν τε ἱερὰ καὶ πατέρων ἡρία προΐμενων.

3. Μυριάσι στρατοῦ] ἄφηρ. οὐσ. τοῦ μύριοι σημαίνει 10,000· εἰς δὲ τὸν πληθ. ἀριθ. «μυριάδες» δηλοῖ πληθος ἀναριθ. Εἰς δοτ. ἐτέθη ὡς ἄντικ. τοῦ ἀντιπερ. ῥήμ. «μάχεσθαι». Ἡ δὲ γεν. «τοῦ στρατοῦ» σημαίνει τὴν ὕλην=Δὲν διανοοῦντο βεβαίως νὰ πολεμήσωσιν ἐναντίον τόσων πολλῶν δεκάδων χιλιάδων. ἀναγκαῖον] ἐκ τοῦ ἀνάγκη μετὰ τῆς κτητικῆς καταλήξεως· τοῦτο δὲ παρὰ τὸ ἄγχω (πνίγω τινὰ διὰ βρόχου, στενοχωρῶ) μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ=ὅποιον ὅμως ἦτο τὸ μόνον ἀναπόφευκτον εἰς τὴν παρούσαν περίστασιν. ἀφέντας] ἄορ. 6'. τοῦ ἀφίημι=ρίπτω μακρὰν, ἐξ οὗ ἀφῆνω ἐγκαταλείπω. ἐμφῦναι] ἄορ. 6'. τοῦ ἐμφύω μετὰ διαθέσεως μέσης· διότι παρακείμενοι καὶ 6' ἄοριστοι ῥ. τινῶν, ἐν ᾧ κλίνονται κατὰ τὴν ἐνεργ. φωνήν, ἔχουσι μέσσην διάθεσιν με ἀμετάβατον σημασίαν· οἶον, ἔστηκα=ἔχω σταθῆ, πέφυκα=εἶμαι ἐκ φύσεως, καὶ τὰ δέδυκα καὶ ἔσθην· καὶ οἱ ἄορ. 6'. ἔστην, ἔφυν, ἔδυν, ἔσθην. Τὰ τοιαῦτα ῥήματα ἔχουσιν ἐνερ. ἄορ. ἃ με μεταβατικὴν σημασίαν· ὥς, ἔστησα, ἔδυσσα, ἔσθισα κτλ. Τὸ ἐμφύω κυρ. σημ. ἐντὸς φυτεύω καὶ συνήθ. στερεὰ κρατῶ· καὶ παρὰ μ. γν. ἀνεφύοντο ἀλλήλοις καὶ κατεφύλοντο=ἐνηγκαλίζοντο κτλ. Τὸ δὲ μέσ. ἐμφῦναι ταῖς ναυσίν=ἀφῆνω ἐμαυτὸν στερεὰ ἐπάνω εἰς τὰς ναῦς, ἡ δὲ τοιαύτη ἔκφρασις εἶνε μάλλον ποιητικὴ· ἄλλοι ὅμως γράφουσιν ἀντὶ ἐμφῦναι ἐμβῆναι. Τῶν δὲ λέξεων τούτων ἡ συντακτικὴ διάταξις ἔχει ὡς ἐξῆς· οἱ δὲ πολλοὶ χαλεπῶς ἤκουον τοῦτο, ὁ ἦν μόνον ἀναγκαῖον, ἀφέντας τὴν πόλιν ἐμφῦναι (τὸ ἀπρμ. ἐπέξηγεῖ ἰδ. τὸ ἀναφορικόν δ) ταῖς ναυσίν=ἀφ' οὗ ἐγκαταλίπωσι τὴν πόλιν τῶν προθύμως νὰ ἔμβωσιν εἰς τὰ πλοῖα. χαλεπῶς] ἐκ τῆς ρίζ. χαλ, συγγ. τῇ χολ (χολῶ), χαλεπός, χαλεπῶς=βαρέως ἢ δυσκόλως· χαλεπῶς ἔχειν ἀντὶ τοῦ διάκεισθαι κακῶς, χαλεπῶς φέρειν ἀντὶ τοῦ λυπεῖσθαι ἐπὶ τινι=οἱ ἅπλοi ἄνθρωποι ἤκουον τοῦτο μετ' ἀγανακτήσεως, διότι κατὰ τὴν κρίσιν τῶν δὲν ἐχρησίμευσεν εἰς αὐτοὺς ἡ νίκη μήτε καλὰ ἐνόουν τοιαύτην σωτηρίαν, ὅταν οἱ ἄνθρωποι ἐγκαταλείπωσιν εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἐχθρῶν καὶ τὰ ἱερὰ τῶν θεῶν, καὶ τὰ μνημεῖα τῶν πατέρων τῶν. Κατὰ δὲ Κορ. «Μήτε νίκης ἐδέοντο τῆς κατὰ τῶν βαρβάρων, ἣν ἤλπισαν ἂν ναυμαχοῦντες πρὸς αὐτοὺς, μετὰ τὸ τὴν πόλιν ἐκλιπεῖν· μήτε ἠπίσταντο, τοῦτ' ἔστιν ἡλπίζον, παρὰ θεῶν σωτηρίαν ἀνθρώπων προδιδόντων, καὶ καταλιμπανόντων τὰ ἱερὰ τῶν θεῶν». ἱερὸς]

Χ. Ἐνθα δὴ Θεμιστοκλῆς ἀπορῶν τοῖς ἀνθρωπίνους λογισμοῖς προσάγεσθαι τὸ πλῆθος, ὥσπερ ἐν τραγωδίᾳ μηχανὴν ἄρας, σημεῖα δαιμόνια καὶ χρησμούς ἐπῆγεν αὐτοῖς·

παρὰ τὸ ἴημι, ἀρχικ. ἐπὶ τῶν ἀφιερωμένων ζώων, ἅτινα ἀφῆνοντο ἐλεύθερα νὰ βαδίζωσι παντοῦ· ἀλλὰ τὸ ἴωτα τοῦ ἴημι δὲν ἀνήκει εἰς τὴν ῥίζαν, ἄρα οὐκ ὀρθῶς· κατὰ δὲ τὸν Duntzer παρὰ τὸ ἰς λατ. vis. Ἰερὸν δὲ καλεῖται πᾶν ὅ,τι εἶνε θεῖον, ἄγιον, τῷ θεῷ ἀφιερωμένον. ἡρία] παρὰ τὸ ἔρα (γῆ), συγγ. τῷ λατ. terra· τῆς αὐτῆς ῥίζης· εἶνε καὶ τὰ· ἔνεροι (νεκροί), ἔρημος, ἔρεβος, ἔνερθεν· ὅθεν ἡρίον τὸ ἐν τῇ γῇ μνήμα, τάφος· σπανία ἢ λέξις ἐν τῷ πεζῷ. πρβλ. Δημ. 57, 67· αἰῖς ἡρία ταῦτά» ἐκφρασις πανηγυρικὴ πρὸς δῆλωση συγγενείας· προῖεμένων] δὲν εἶνε γενικὴ ἀπόλυτος, ἀλλὰ συμφωνεῖ τῇ ἐννοουμένῃ κτητικῇ γεν. εἰς τὸ ἀφῆρ. οὐς· σωτηρίαν ἀνθρώπων προῖεμένων κτέ.

Χ. Τὰ ἐπιχειρήματα δι' ὧν κατέπεισεν ὁ Θεμ. τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἐγκαταλίπωσι τὴν πόλιν, καὶ ἀποστείλωσι τὰς γυναῖκας καὶ παῖδας εἰς Τροιζῆνα, αὐτοὶ δὲ νὰ περάσωσιν εἰς Σαλαμίνα, ὅπως ἐκεῖ ναυμαχήσωσιν.

1. Ἀνθρωπίνους λογισμοῖς] δυνάμεθα ἐκ τῆς αὐτῆς λέξεως ἀνθρωπος» νὰ σχηματίζωμεν μετὰ μικρᾶς τιнос διαφορᾶς σημασίας τρία κτητικὰ ἐπίθετα· ἀνθρώπειος = τὸ συμφωνοῦν τῇ τοῦ ἀνθρώπου φύσει· ἀνθρωπικός = τὸ ἀνῆκον εἰς τὸν ἀνθρώπον κατ' ἀντιθ. πρὸς τὸ θεῖον καὶ πρὸς τὰ ζῶα «οὐ θεῖον ἀλλὰ ἀνθρωπικὸν» Πλάτ. σοφ. 268· καὶ ἀνθρώπινος συνηθές. ἐκφράζον τὸ ἀβέβαιον καὶ ἀσθενές τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ δὲ δοτ. ὀργανικὴ. προσάγεσθαι] μέσ. πλάγιον, κυρ. προσάγειν ἑαυτῷ, μᾶλλον δὲ τῇ ἑαυτοῦ σκέψει τὸ πλῆθος· ὅθεν καταπαίθειν τὸ πλῆθος = τότε λοιπὸν ὁ Θεμ. ἐπειδὴ δὲν εἴτευρε δι' ἀνθρωπίνων σκέψεων νὰ καταπειθῇ τὸ πλῆθος. ὥσπερ ἐν τραγωδίᾳ] λόγος ὁμοιωματικὸς συμπληρούμενος· ὥσπερ ἐν τραγωδίᾳ ἄραντες μηχανὴν ἐπάγουσι θεοὺς, οὕτως ὁ Θεμιστοκλῆς ἄρας μηχανὴν ἐπῆγε σημεῖα δαιμόνια καὶ χρησμούς αὐτοῖς. Εἰς τὰς τραγωδίας, ὅταν ἡ λύσις τοῦ δράματος καταντᾷ ἀνθρωπίνως ἀδύνατος, ἐπιφαίνεται οὐρανόθεν κατερχόμενος (αἰρομένου τοῦ ἐπὶ τούτῳ μηχανήματος) θεὸς τις, διατάττων τὸν τρόπον τῆς λύσεως· ὡς εἰς τὸν Φιλοκτήτην τοῦ Σοφοκλ. = καθὼς εἰς τὴν παράστασιν τραγωδίας ἀνυψώσας μηχανήμα τι. χρησμός] καλεῖται ἡ ἀπάντησις ἐρωτηθέντος μαντείου. Γίνεται δὲ παρὰ τὸ χρᾶω (δίδωμι χρησμόν), ὅπερ εἶνε διάφορον τοῦ χρᾶσμαι (μεταχειρίζομαι)· διότι τοῦτο μὲν ἐκ τῆς ῥίζ. Fra (εἶρηκα, ῥήτωρ), χρα, χράω, χρησμός· τὸ δὲ χρᾶσμαι ἐκ

σημείον μὲν λαμβάνων τὸ τοῦ δράκοντος, ὃς ἀφανὴς ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκ τοῦ σηκοῦ δοκεῖ γενέσθαι· καὶ τὰς καθ' ἡμέραν αὐτῷ προτιθεμένας ἀπαρχὰς εὐρίσκοντες ἀψαύστους

τῆς χειρ (χείρ), χρς ἢ χρα, χρᾶμαι = σημεία θεῖα καὶ χρησμούς παρουσίαζεν εἰς αὐτούς. ἐπῆγε] κυριολεκτεῖται ἡ λέξις ἐπὶ πολιορκουμένης πόλεως, καθ' ἧς ἐπάγουσι πολεμικάς μηχανάς· ἀλλ' ἐνταῦθα μεταφορικῶς. τὸ τοῦ δράκοντος] ἡ συντακτικὴ τῶν λέξεων διάταξις ἔχει: λαμβάνων τὸ τοῦ δράκοντος σημείον (κατηγ. τοῦ ἀντικ.), ἐπῆγεν αὐτοῖς (τοῖς Ἀθηναίοις) τοῦτο. Καὶ δὲν συνδέονται μετὰ τῶν προηγουμένων· διότι τὰ δύο ταῦτα κῶλα ἐπέξηγουσι τὰ σημεία καὶ τοὺς χρησμούς. Τὸ δράκων παρὰ τὸ δέρομαι (κυττάζω ἀσκαρδαμυκτῖ), ἄρο. β' ἔδρακον· διότι οἱ ὄφεις ἔχουσι τοὺς ὀφθαλμούς πάντοτε ἀνοικτούς, στερούμενοι βλεφάρων· συνήθ. δράκων καλεῖται ὄφις μέγας, κοινὸς δράκκος. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ δὲ ῥήματος παράγεται καὶ τὸ κοινῶς δραγάτης. Ἐν τῷ Ἑρεχθεῖω πλὴν τῆς ἱερᾶς ἐλπίας ὑπῆρχε καὶ τὸ ἐξ οὐρανοῦ πεσόν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἑρριχθονίου ἄγαλμα τῆς θεᾶς φυλαττόμενον ὑπὸ δράκοντος, εἰς ὃν ἔφερον κατὰ μῆνα προσφοράν, ἣτις ἦν πλακούντιον μελιτόεν. Τοῦτο λοιπόν, ἐν ᾧ πρότερον ἐτρώγετο πάντοτε, τότε εἶχε μείνει ἀνέπαφον. Δηλωσάσης ταῦτα τῆς ἱερείας, οἱ Ἀθηναῖοι ἔτι μᾶλλον προθύμως ἐγκατέλιπον τὴν πόλιν, πιστεύοντες ὅτι καὶ ἡ θεὰ ἀφῆκε τὴν ἀκρόπολιν. Ἡροδ. 8, 41=ὥς θεῖον μὲν σημείον ἐκλαμβάνων τὸ τοῦ ὄφεως. ταῖς ἡμέραις ἐκείναις] φαίνεται καὶ γραφὴ «ἐκείναις ταῖς ἡμέραις»· ἀλλὰ τῆς δεικτ. ἀντων. ἐπομένης, ἐξαίρεται ἡ τοῦ οὐσ. ἔννοια. σηκός] ἐν γένει τόπος περιφραγμένος. Πολλοὶ τῶν μεγάλων ναῶν συνίσταντο ἐκ τριῶν μερῶν· α) τοῦ προνάου· β) τοῦ κυρίως ναοῦ ἢ σηκοῦ· καὶ γ') τοῦ ὀπισθοδόμου. Τὸ σπουδαιότερον μέρος ἦν ὁ σηκός· διότι οὗτος ἦν κυρίως εἰπεῖν ὁ ναὸς ἥτοι ἡ κατοικία τῆς θεότητος, ἧς τὸ ἄγαλμα περιελάμβανε. Καὶ ἐτέθη κατὰ συνεκδοχὴν τὸ κυριώτερον μέρος ἀντὶ τοῦ ὅλου ναοῦ. Περί δὲ τοῦ ἐτύμου ὁ μὲν Κούρτιος θεωρεῖ τὴν λέξιν σηκός συγγενῇ τοῦ saepio (περιφράττω). Ὁ δὲ τοῦ Ὁμ. σχολ. λέγει «Σηκός εἴρηται οἰοῖται στηκός τις ὢν ἀπὸ τοῦ ἵστασθαι ἐν αὐτῷ τὰ θρέμματα. Ἐντεῦθεν καὶ οἱ νεώτεροι τῶν ποιητῶν σηκὸν λέγουσι τὸν ναὸν ἀπὸ τοῦ ἵστασθαι ἐν αὐτῷ τὰ ἀγάλματα»=ὁ ὁποῖος φαίνεται ὅτι ἐγένετο ἀφανὴς κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐκ τοῦ ναοῦ. ἀπαρχαί] συνήθ. κατὰ πλθ. κυρ. τὸ προσφέρειν καὶ θύειν τὸ προσφάντων, (τὸ πρῶτον καὶ κάλλιστον παντὸς πράγματος): ἀπαρχὰς θύειν, θεοὺς ἀπαρχὰς παρέχειν κτλ. ἔτι δὲ καὶ πᾶν τὸ ὡς δῶρον διδόμενον, ὡς ἐνταῦθα τὸ κατὰ μῆνα προσφερόμενον πλακούντιον=καὶ ἐπειδὴ οἱ ἱερεῖς εὐρι-

οἱ ἱερεῖς, ἐξήγγελλον εἰς τοὺς πολλοὺς, τοῦ Θεμιστοκλέους λόγον διδόντος, ὡς ἀπολέλοιπε τὴν πόλιν ἢ θεὸς ὑφηγούμενη πρὸς τὴν θάλατταν αὐτοῖς. 2 Τῷ δὲ χρησμῷ πάλιν ἐδημαγώγει, λέγων μηδὲν ἄλλο δηλοῦσθαι ξύλινον τεῖχος ἢ

σκον τὰς καθ' ἑκάστην ἡμέραν τιθεμένας ἔμπροσθεν αὐτοῦ προφορὰς ἀθίκτους. ἐξήγγελλον] κυρ. ἐκτός ἢ εἰς τὸ κοινὸν ἀγγέλλω ὅ, τι γίνεται κατ' οἶκον ἢ ἐν τῷ ναῷ=ἐξερχόμενοι τοῦ ναοῦ ἀνήγγελλον τοῦτο εἰς τὸν κοινὸν λαόν. λόγος] κυρ. προφορικὴ ἔκφρασις, καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς· ἔτι δὲ ἢ ἐπὶ τοῦ λόγου ἐνέργεια τοῦ νοῦ : ὁ ἔντεχνος λόγος, ὁ φιλοσοφικός· ἔλεγχος, διευκρινήσις, ἐξήγησις=ὅτε ὁ Θεμ. ἐξήγει τὸ φαινόμενον τοῦτο. ὡς ἀπολέλοιπε] συνήθης τοῦ λείπω εἶνε οὐχὶ ὁ ἄ πρκ. λείπειν, ἀλλ' ὁ ἔ' λείλοιπα. Ὅθεν οἱ δόκιμοι τοῦτου χρόνου εἶνε : λείπω—ἔλειπον—λείψω—ἔλιπον—λέλοιπα—ἐλελοίπειν. Ἡ δὲ εἰδικὴ αὕτη πρότασις ὡς ἐπεξηγοῦσα τὸν λόγον δηλοῖ τὴν ὑπὸ τοῦ Θεμ. διδομένην ἐρμηνείαν. ὑφηγούμενη] συντάσσεται συνήθ. δοτ. καὶ αἶτ : ὑφηγοῦμαι τινι τὴν ὁδόν, καὶ ὑφηγοῦμαι τινι τῆς ὁδοῦ (ὁδηγῶ τινὰ εἰς τι)=ὅτι ἡ Ἀθηναῖα κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἔχει ἀφήσει τὴν πόλιν, διότι προπορεύεται αὐτῶν πρὸς τὴν θάλασσαν.

2. Τῷ δὲ χρησμῷ] ὁ δὲ παρ' Ἡροδ. 7, 141 χρησμὸς δοθείς τοῖς Ἀθηναίοις ὑπὸ τοῦ ἐν δελοῖς μαντείου ἦν ὁ ἐξῆς :

Οὐ δύναται Παλλὰς Δί' Ὀλύμπιον ἐξιλάσασθαι,
 Δισσομένη πολλοῖσι λόγοις καὶ μῆτιδι πυκνῇ.
 Σοὶ δὲ τόδ' αὖτις ἔπος ἐρέω, ἀδάμαντι πελάσσας·
 Τῶν ἄλλων γὰρ ἀλίσκομένων, ὅσα Κέκροπος οὖρος
 Ἐντὸς ἔχει κευθμῶν τε Κιθαιρῶνος ζαθέιο,
 Τεῖχος Τριτογενεῖ ξύλινον διδοῖ εὐρύοπα Ζεὺς
 Μοῦνον ἀπόρθητον τελέθειν, τὸ σὲ τέχνα τ' ὀνήσει.
 Μηδὲ σύ γ' ἱπποσύνην τε μένειν καὶ πεζὸν ἰόντα
 Πολλὸν ἀπ' ἡπείρου στρατὸν ἦτυχος, ἀλλ' ὑποχωρεῖν
 Νῶτον ἐπιστρέψας· ἔτι τοί ποτε κἄντιός ἔσση.
 Ὡ θεῖη Σαλαμῖς, ἀπολεῖς δὲ σὺ τέχνα γυναικῶν
 Ἡ που σκιδναμένης Δημήτερος ἢ συνιούσης.

Ἐδημαγώγει] τὸ δημαγωγῶ κυρ. σημ. ὁδηγῶ τὸν δῆμον, καὶ συνήθ. ἐλκύω εἰς ἑμαυτὸν τὸν λαόν διὰ τεχνικῶν καὶ κολακευτικῶν λόγων καὶ ὁδηγῶ κατὰ τὴν θέλησίν μου, ἐξ οὗ θέλω ἀπατῶ=Διὰ δὲ τοῦ χρησμοῦ προσεπάθει πάλιν νὰ καταπεῖθῃ τὸν λαόν. *

τάς ναῦς· διό καὶ τὴν Σαλαμῖνα θεῖαν, οὐχὶ δεινὴν οὐδὲ σχετλίαν ἀνακαλεῖν τὸν θεόν, ὡς εὐτυχήματος μεγάλου τοῖς Ἑλλήσιν ἐπώνυμον ἐσομένην. Κρατήσας δὲ τῇ γνώμῃ ψήφισμα γράφει, τὴν μὲν πόλιν παρακαταθέσθαι τῇ Ἀ-

τάς ναῦς] ὁ ἢ μετὰ τὸ ἄλλος καλεῖται διαφορικός, λαβὼν τὴν τοιαύτην σημασίαν ἐκ τῆς διαζευκτικῆς, ἥτις ὑποθέτει πάντοτε διαφορὰν. Τὸ δὲ πλῆρες· τὸν θεὸν δηλοῦσθαι μὴδὲν ἄλλο εἶναι ξύλινον τεῖχος, ἢ τὰς ναῦς εἶναι ξύλινον τεῖχος. Ἐξαίρεται ὅμως διὰ τῆς τοιαύτης ἐκφράσεως τὸ δεύτερον μέρος παριστάμενον ὡς ἀναγκαῖον καὶ ἀπαρξίτητον=λέγων ὅτι ὁ θεὸς φανερόν ἔκαμνεν ὅτι ξύλινον τεῖχος οὐδὲν ἄλλο εἶνε παρὰ τὰς ναῦς. δεινὴν] ἡ λέξις μέση δηλοῦσα καὶ τὸν παρέχοντα φόβον καὶ τὸν ἐμπνέοντα σέβας καὶ τιμὴν, ἀλλ' ἐνταῦθα λαμβάνεται ἐπὶ σημ. κακῆς· Σαλαμῖνα φοβεράν διὰ τὴν γενησομένην ἐπ' αὐτῆς καταστροφὴν. σχετλία] συντίθεται ἐκ τοῦ σχεῖν τλήσιν (τλάω), κατὰ λέξιν ἔχει ὑπομονὴν ἢ ἔχειν τόλμην· ὅθεν καρτερικός, ἢ φθοροποιός. Ὁ δὲ Θεμ. παρ' Ἡρ. 7, 143 λέγει αὐκ' ἂν οὕτω μὲν δοκέειν ἡπίως χρησθῆναι· ἀλλ' ὥδε ὡ σχετλίῃ Σαλαμίς, εἴπερ γε ἔμελλον οἱ οἰκήτορες ἀμφ' αὐτῇ τελευτήσῃν». ἀνακαλεῖν] ἐξαρτᾶται τὸ ἀπρμ. ἐκ τοῦ ἐννοουμένου ἔλεγεν. Ἡ δὲ ἀνὰ σημ. ἐπίτασιν ἀντὶ τοῦ δυνατὰ καὶ ὀνομαστὶ καλεῖν τινα. Ὑπάρχει ὅμως καὶ γραφὴ «καλεῖν». τὸν θεόν] ἐννοεῖται ὁ Ἀπόλλων ὁ διδούς εἰς τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον τοὺς χρησμούς=διὰ τοῦτο ἰδίως ὁ θεὸς Ἀπόλλων ὀνομάζει τὴν Σαλαμῖνα θεῖαν, ἀλλ' οὐχὶ τρομεράν οὐδὲ ὀλεθρίαν. τοῖς Ἑλλήσι] δοτ. τῆς περιποιητικῆς λεξέως «εὐτυχήματος», δηλοῦσα τὸ πρόσωπον, οὗτινος πρὸς ὠφέλειαν γίνεται τι. ἐπώνυμον] παρὰ τὴν ἐπὶ καὶ ὄνομα· διότι ἀντὶ τῶν ὄνομα καὶ ἀγορὰ, ὅταν γίνωνται ἔσχατα συνθετικά, λαμβάνεται τὸ αἰολικὸν ὄνομα καὶ ἀγυρις· ἀνώνυμος, ἐπώνυμος· πανήγυρις, ὁμήγυρις=διότι κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἢ Σαλαμῖς θὰ δώσῃ τὸ ὄνομά της εἰς μεγάλην εὐτυχίαν διὰ τοὺς Ἑλληνας. γνώμη] ἐκ τοῦ γνῶναι, δύναμις τοῦ γινώσκειν, νοῦς· ἔτι δὲ καὶ τὸ ἀποτέλεσμα, σκέψις· κρίσις. Ἐνταῦθα δηλοῖ τὴν τοῦ χρησμοῦ ἐρμηνείαν, ἣν ἔδωκεν ὁ Θεμ. κατὰ τὴν ἑαυτοῦ κρίσιν, ἐν ᾧ ἄλλοι ἔλεγον ὅτι ἐννοεῖ τὴν ἀκρόπολιν. Διαφέρει δὲ ἡ γνώμη τῆς διανοίας κατὰ τὸν Κοραῖν ὅστις λέγει· «Γνώμη μὲν ἐστίν ὡς καὶ τοῦνομα δηλοῖ ἢ βεβαία γνώσις καὶ ἐπιστήμη τῶν πραγμάτων, ἢ δεόντως ἀντίκειται ἡ διάνοια, οὐδὲν ἄλλ' οὔσα ἢ ὁ ἐντὸς τῆς ψυχῆς αὐτῆς πρὸς ἑαυτὴν διάλογος, ἄνευ φωνῆς γινόμενος» = Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Θεμ. ὑπερίσχυσε κατὰ τὴν ἀκριβῆ τοῦ χρησμοῦ ἐξήγησιν. ψήφισμα] συντασσόμενον μετὰ διαφορῶν ῥημάτων ἀποτελεῖ διαφόρους φράσεις· γράφω ψήφισμα=ἐγγράφως κά-

θηνᾶ τῇ Ἀθηνῶν μεδεούσῃ, τοὺς δ' ἐν ἡλικίᾳ πάντας ἐμβαίνειν εἰς τὰς τριήρεις, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας καὶ ἀνδράποδα σφάζειν ἕκαστον ὡς ἀνδύνηται. 3 Κυρωθέντος δὲ τοῦ ψήφισματος οἱ πλείστοι τῶν Ἀθηναίων ὑπεξέθεντο γενεάς

μνω πρότασιν πρὸς ἐπιψήφισιν ὑπὸ τοῦ δήμου· νικῶ ψήφισμα—γίνεται ἀποδεκτὸν τὸ ψήφισμά μου. Τὸ ψήφισμα τοῦτο φαίνεται ὅτι ἀνέγνωσεν ὁ Πλούταρχος ἐν τοῖς ἀρχείοις τῶν Ἀθηναίων = ἐπρότεινεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου ψήφισμα. παρακαταθέσθαι] τὸ ἀπρμ. τοῦτο μετὰ τῶν ἐπομένων «ἐμβαίνειν καὶ σφάζειν» ἐπεξηγοῦσι τὸ ψήφισμα· ἤτοι δηλοῦσι τὸ περιεχόμενον τοῦ ψηφίσματος. Τὸ παρακατατίθηναι σημ. καταθέτω τι τρίτῳ τινὶ ὑπὲρ τινος· καὶ συνήθ. μέσ. ὑπὲρ ἑαυτοῦ καταθέτω τί τι, ἐμπιστευομαί τι. Μετ-χειρίσθη δὲ ὁ Θεμ. τὴν λέξιν ταύτην πρὸς ἀποφυγὴν τῆς βαρέως ἡχούσης φράσεως· καταλιπεῖν τὴν πόλιν. μεδεούσῃ] μεδέων καλεῖται ὁ φροντίζων, ὁ προσάτης τινός· καὶ λέγεται πάντοτε ἐπὶ θεῶν. Ἄλλοι δὲ γράφουσιν ἀντὶ Ἀθηνῶν Ἀθηναίων καὶ Ἀθηναίων Ἴων. διότι ἡ Ἀττ. διάλεκτος εἶχε τότε στενωτέρας σχέσεις μετὰ τῆς ἐπικῆς καὶ Ἰωνικῆς = τὴν μὲν πόλιν τῶν νὰ ἐμπιστευθῶσιν εἰς τὴν Ἀθηναίαν τὴν προστατίδα τῶν Ἀθηνῶν. τοὺς ἐν ἡλικίᾳ] τοὺς ἔχοντας τὴν ἀπαιτουμένην ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν νόμων ἡλικίαν. Ἡ δὲ στρατεύσιμος ἡλικία ἤρχετο ἀπὸ τοῦ κ' ἔτους καὶ διήρκει μέχρι τοῦ ξ'. ἀλλ' ἐξελέγοντο ἕκαστοτε κατὰ τὰς περιστάσεις οἱ μέχρι ὠρισμένης ἡλικίας (π. χ. οἱ μέχρι μ' ἔτων) = ὅλοι δὲ οἱ ἔχοντες τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν νὰ ἐμβαίνωσιν εἰς τὰ πολεμικὰ πλοῖα. ἀνδράποδα] τὸ ἀνδράποδον συντίθεται κατὰ τινες μὲν ἐκ τοῦ ἀνὴρ καὶ πούς ἕνεκα παλαιᾶς συνηθείας νὰ πατῇ ὁ νικητὴς τὸν ἡττημένον ἐπὶ τοῦ τραχήλου· κατ' ἄλλους δὲ ἐκ τοῦ ἀνὴρ καὶ ἀποδόσθαι (= πωλεῖν), ὥστε εἶνε ἀνδραπόδοτον καὶ συγκοπῇ ἀνδράποδον = ἀνὴρ ἀπόδοτος, κοιν. πωλημένον κρέας. Ἐκαλοῦντο δὲ ἀνδράποδα κυρ. οἱ διὰ τῆς ἐν πολέμῳ αἰχμαλωσίας γινόμενοι δούλοι = καὶ ἔκαστος νὰ σφάζῃ τοὺς παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς δούλους, ὅπως θὰ δύναται· πρβλ. Ἡρ. 8, 41. ὡς ἀνδύνηται] φέρεται καὶ γραφὴ «ὡς δυνατόν».

3. Κυρωθέντος] ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας. Τὸ δὲ κυρώω ἔχει μόνον ἐκύρωσα—κυροῦμαι—ἐκυρώθην· τὰ δὲ λοιπὰ ποιητ. καὶ μτγν. Ἀντὶ δὲ τοῦ κυρώω λέγεται καὶ κατὰ περίφρασιν «κύριον ποιῶ τι», καὶ ἀντὶ τοῦ παθ. κυροῦμαι «κύριος γίγνομαι ἢ εἰμί» = Ἀφ' οὗ ἡ πρότασις τοῦ Θεμ. ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας. ὑπεξέθεντο] τὸ ὑπεκτίθεμαι σημ. φέρω κρυφίως τὰ πράγματά μου ἔξω εἰς ἀσφαλῆ τόπον. γενεάς] καὶ κατωτέρω § 5. «γενεάς μὲν ἄλλη προπεπαισμένη»

καὶ γυναῖκας εἰς Τροίζην, φιλοτίμως πάνυ τῶν Τροίζην-
νίων ὑποδεχομένων. Καὶ γὰρ τρέφειν ἐψηφίσαντο δημοσίᾳ,
δύο ὀβολοὺς ἐκάστῳ διδόντες, καὶ τῆς ὀπίρας λαμβάνειν

των» οὕτω σην. παρὰ Πλουτ. σημαίνει τὴν ἐπερχομένην γενεάν,
τοὺς ἐπιγιγνομένους τὰ τέκνα, καὶ ἐν γένει τὴν οἰκογένειαν. Φέρε-
ται καὶ γραφὴ «γονέας». Τροίζην] πόλις τῆς Ἀργολίδος οὐ μακρὰν
τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, ἱερὰ τοῦ Ποσειδῶνος, ἧς ὁ λιμὴν ὠνομά-
ζετο Πώγων, τανῦν Δαμαλᾶς· ὁ δὲ κάτ. Τροίζηνιος. Ὁ δὲ Ἡρόδοτος
λέγει· αἱ μὲν πλεῖστοι ἐς Τροίζην ἀπέστειλαν, οἱ δὲ ἐς Αἰγίνα·
οἱ δὲ ἐς Σαλαμίνα»=οἱ πλεῖστοι ἐκ τῶν Ἀθηναίων κρυφίως ἐξήγα-
γον τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας εἰς τὴν Τροίζην. φιλοτίμως πάνυ]
περίφρασις τοῦ ὑπερθετικοῦ· διότι καὶ τὰ θετικά ἐπίθετα οὐ μόνον
τὰ μὴ σχηματίζοντα τύπον συγκριτικόν, ἀλλὰ καὶ τὰ σχηματί-
ζοντα τοιοῦτον ἐπιτείνονται διὰ τῶν ἐπιτατικῶν μορίων, καὶ ἰσο-
δυναμοῦσι τοῖς συστοίχοις αὐτῶν συγκρτ. καὶ ὑπερθ· μάλλον σοφός
=σοφώτερος, ἄγαν νέος=νεώτατος, πάνυ καλῶς=κάλλιστα· καὶ
ἀντιστρόφως καὶ τὰ συγκρ. καὶ ὑπερθ. δυνατόν ν' ἀναλύωνται εἰς
τὰ σύστοιχα αὐτῶν ἐπίθετα καὶ τὰ ἀνάλογα ἐπιτατικά ἐπὶ· σο-
φώτερος=μᾶλλον σοφός, σοφώτατος=λίαν, ἄγαν, πάνυ σοφός.
Ἵπάρχει ὁμως διαφορά τις, ὅτι τὸ μὲν ὑπερθ. σημ. ἐν συγκρίσει πρὸς
ἄλλα εὐρίσκεται ὑπέρτατον πάντων τῶν συγκρινομένων πρὸς τινα
ιδιότητα· ἡ δὲ περίφρασις ὅτι ἀπλῶς ἔχει ιδιότητά τινα εἰς μέγι-
στον βαθμόν· ὅθεν ἀναντίρρητον εἶναι, ὅτι διὰ τῆς περιφράσεως ἀπο-
βαίνει ἡ ἐπίτασις μειζῶν τῆς τοῦ συγκριτικοῦ τύπου. ὑποδεχομέ-
νων] κυρ. δέχομαι τι ἐπάνω μου· καὶ συνήθ. φιλικῶς καὶ μετὰ χα-
ρᾶς δέχομαι τινα, κοιν. μὲ ἀγκάλας ἀνοικτάς=ὅτε μετὰ μεγίστου
ζήλου οἱ Τροίζηιοι ἐδέχοντο προθύμως αὐτοὺς. ἐψηφίσαντο] ἐκ τῆς
ρίζ. ψαF, ψάω (τρίβω), ψαφ, ψῆφος (λίθος τετριμμένος)· παρ' Ἀτ.
ψῆρος σημ. τὸ λιθάριον, ὅπερ μετεχειρίζοντο ἐν τῇ ψηφοφορίᾳ, καὶ
ἔρριπτον τοῦτο εἰς ὑδρίαν· καὶ σκνδχ. τὴν γνώμην, ἣν δίδει τις ἐν
ἐκλογαῖς ἢ ἐν τῇ ψηφίσει προτάσεως· οἷον, τὴν ψῆφον τίθεμαι, τὴν
ψῆφον φέρω=δίδω τὴν γνώμην μου, οὗ τινος παθ. εἶνε τὰ· ψῆρος
ἐπάγεται τινι περὶ τινος, καὶ ψῆρος γίγνεται πολλή τινα. Καὶ τὸ
μὲν ψηφίζειν καὶ συνήθ. ἐπιψηφίζειν λέγεται περὶ τοῦ προέδρου· τὸ
δὲ ψηφίζεσθαι περὶ τοῦ δήμου, ὅστις διὰ τῆς ἑαυτοῦ ψήφου ἀποφα-
σίζει=Διότι οἱ Τροίζηιοι ἀπεφάσισαν καὶ νὰ τρέψωσιν αὐτοὺς δη-
μοσίᾳ δαπάνῃ. δύο ὀβολοὺς] κατ' Ἀριστοτέλην ὀβολός (=ὀβελος)
νόμισμα σιδηροῦν ἢ χαλκοῦν, εἴτε τῷ ὄντι εἰς ὀξὺ λήγον εἴτε λόγ-
χην εἰκονίζον, παρέσχε τὴν ὀνομασίαν τῷ ὀβολῷ. Ὁ Εὐδ. «Οὕτω
δὲ ἀδρόν ἦν τῇ παχύτητι ἐκεῖνο τὸ ἔλασμα τοῦ ὀβολου, ὥστε ὀδο-

τοὺς παῖδας ἐξεῖναι πανταχόθεν, ἔτι δ' ὑπὲρ αὐτῶν διδασκάλοις τελεῖν μισθοὺς. Τὸ δε ψήφισμα Νικαγόρας ἔγραψεν. Οὐκ ὄντων δὲ δημοσίων χρημάτων τοῖς Ἀθηναίοις

λοὶ ἐξ τὴν δράκα ἐπλήρουν, καὶ τοῦτο ἐλέγετο δραχμὴ ὀβολῶν τοιοῦτων ἕξας, ὅσον ἐπιδεδράχθαι δύναται χεῖρ ». Συνήθ. εἶδος νόμισματος τὸ ἐκτεμνόριον τῆς δραχμῆς, ἥτις εἶχεν ἀξίαν τετραπλασίαν τῆς σημερινῆς. Ἐπὶ δὲ Περικλέους ὁ δοθεὶς τὸ πρῶτον δικαστικός μισθός ἦν εἰς ὀβολός, ὅστις βραδύτερον ἐγένετο τρεῖς. Περ. 9, 3=δίδοντες εἰς ἕκαστον δύο ὀβολοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν. τῆς ὁπώρας] ἡ παραγωγή κυμαίνεται παρὰ τοῖς ἀρχαίοις μεταξὺ τοῦ «ὀποῦ ὥρα» (ὁ καιρὸς τοῦ χυμοῦ, ὅτε οἱ καρποὶ εἶνε ἐγγχυμώτατοι) καὶ «ἐπὶ ὥρα» (ὁ μετὰ τὴν ὥραν ἥτοι τὸ θέρος ἐρχόμενος καιρός), παρὰ δὲ τοῖς νεωτέροις παρὰ τὸ ὅπ (ὀπτῶν), καὶ πρόσφυμα ὥρα, ὀπ-ώρα, πρβλ. θαλπ-ωρή. Ἐπειδὴ κατὰ τὸ θέρος ὠριμάζουσι πάντες οἱ καρποὶ, σημαίνει ἄρα ἡ ὀπώρα καὶ τοὺς καρποὺς αὐτοὺς, ἰδίως τοὺς τῶν δένδρων καρποὺς, τὰ κοινῶς λεγόμενα ὀπωρικά. Ἡ δὲ γεν. καλεῖται διαιρετική, μεθ' ἧς συντάσσεται πᾶν σχεδὸν ῥήμα, ὅταν ᾖ ἀνάγκη νὰ ἐκφρασθῇ μέρος τοῦ ὅλου ἀντικ. καὶ φέρεται ἐνάρθρως, ὅταν τὸ ὅλον ᾖ ὠρισμένον καὶ γνωστόν· δηλ. μέρος τῶν ὀπωρικῶν τῶν ἀνηκόντων εἰς τοὺς Τροϊζηνίους=καὶ νὰ ᾖ ἐπιτετραμμένον οἱ παῖδες ἐξ ὅλων τῶν κτημάτων νὰ λαμβάνωσιν ἐκ τῶν ὀπωρικῶν. τελεῖν] παρὰ τὸ τέλος τελέω, μλ. τελέσω καὶ τελῶ κτλ. κυρ. ἐκτελῶ, καὶ συνήθ. πληρῶνω, ἐνθα ὑπονοεῖται, ὅτι εἰνέ τις ὑποχρεωμένος κατὰ καθήκον εἰς τὸ δημοσίον νὰ πληρώσῃ ἐν Ἀθῆναις δὲ ἐγένετο χρῆσις τοῦ ῥ. τούτου ἐπὶ παντὸς πληρωνομένου εἰς τὸ κράτος φόρου. Τὸ δὲ τελεῖν ὥς καὶ τὸ ἀνωτέρω ἐξεῖναι ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ ἐψηφίσαντο = προσέτι νὰ πληρῶνωσι διὰ τούτους μισθοὺς εἰς τοὺς διδασκάλους. το ψήφισμα] τὸ ἄρθρον ἐτέθη· διότι πρόκειται νὰ δηλωθῇ γνωστὸν καὶ ὠρισμένον ψήφισμα, οὕτως τὸ περιεχόμενον εἶπεν ἀνωτέρω=Τὸ δε ψήφισμα τοῦτο Νικαγόρας ἐπρότεινε. δημοσίος] ἐκ τοῦ δημότης, ἐνθα προσαρτωμένη ἡ κατάληξις ἰος εἰς οὐσιαστικὰ σχηματίζει ἐπίθετα σημαίνοντα τὸν ἀνήκοντα εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον· καὶ τῆς ῥίζης τὸ μὲν τ τρέπεται πρὸ τοῦ ι εἰς σ· τὰ δὲ α, ε, ο, μετὰ τοῦ ι συναυροῦνται εἰς δίφθογον. Τὸ δὲ δῆμος κατὰ μὲν τὸν Δεδερλάιν παρὰ τὸ δάμος τοῦ δάμνημι, ὁ ὑπῆκοος λαός· κατ' ἄλλους δὲ ἐκ τοῦ δαίω (διαίρω), δηλ. διαίρεσις, τμήμα χώρας· κατ' ἄλλους δὲ ἐκ τοῦ δωρικοῦ δᾱ = γᾱ, γῆ, καὶ σημαίνει χώραν ἢ ἀγρὸν κατοικοῦμενον καὶ καλλιεργούμενον· κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν πόλιν, ὅθεν καὶ ὁ Ἡσιόδος (ἔργα 528) λέγει ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε». κατὰ δὲ τοὺς ἀρχαίους ἐκ τοῦ

Ἀριστοτέλης μὲν φησὶ τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλήν πο-
ρίσασαν ὅκτῳ δραχμὰς ἐκάστω τῶν στρατευομένων αἰτιω-
τάτην γενέσθαι τοῦ πληρωθῆναι τὰς τριήρεις· 4 Κλειδήμος
δὲ καὶ τοῦτο τοῦ Θεμιστοκλέους ποιεῖται στρατήγημα.
Καταβαίνοντων γὰρ εἰς Πειραιᾶ τῶν Ἀθηναίων φησὶν ἀ-
πολέσθαι τὸ Γοργόνειον ἀπὸ τῆς θεοῦ τοῦ ἀγάλματος·

δέω (δένω), τὸ συνδεδεμένον πλῆθος = Ἄλλ' ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχον
εἰς τοὺς Ἀθηναίους δημόσια χρήματα. τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βου-
λήν] ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχον δύο βουλαί, ἡ τοῦ Ἀρείου πάγου βουλή
καὶ ἄνω βουλή καλουμένη, καὶ ἡ τῶν 500 συνεδριάζουσα ἐν τῷ
ἔσω Κεραμεικῷ. Ὀνομάσθη δὲ Ἄρειος, διότι ὁ Ἄρης ἐνήχθη ἐκεῖ
ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος, ἵνα δικασθῇ διὰ τὸν νόμον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
Ἀλιρροθίου· πάγος δὲ ἐκ τοῦ πήγνυμι, πάνθ' τι ἐγένετο σερεῶν ὑπὸ ψύ-
χους, πηκτόν καὶ ἰδίως λόφος· ὅθεν λόφος τοῦ Ἄρεως. Ὑπάρχουσιν
ἀρκεταὶ ἀποδείξεις, ὅτι ὁ Ἄρειος πάγος ὑπῆρχε πρὸ τοῦ Σόλωνος,
εἰ καὶ πάντες παραδέχονται ὅτι οὗτος ἐτροποποίησε τὴν σύστασιν
καὶ τὰ καθήκοντα αὐτοῦ τοσοῦτον ὥστε εἶνε δυνατόν νὰ ὀνομασθῇ
σχεδὸν θεμελιωτὴς αὐτοῦ. Εἶχε δὲ κατὰ τὴν νομοθεσίαν τοῦ Σόλω-
νος ἐκτὸς τῶν ποινικῶν ὑποθέσεων καὶ ἐποπτεῖαν τινα ἐπὶ τῆς πο-
λιτείας· οὕτω δὲ ἠδύνατο οὗτος ἐν κινδύνοις νὰ προσέλθῃ εἰς βοή-
θειαν, ὅτε αἱ λοιπαὶ ἀρχαὶ εὐρίσκοντο ἐν ἀμηχανίᾳ. Μετὰ τοὺς χρό-
νους τοῦ Σόλωνος οἱ τοῦ Ἀρείου πάγου βουλευταὶ ἦσαν πεντήκοντα
καὶ εἰς, καὶ ἐξελέγοντο ἐκ τῶν ἐννέα ἀρχόντων μετ' ἀνεπίληπτον
ἐκτέλεσιν τῶν χρεῶν αὐτῶν—ὁ μὲν Ἀριστοτέλης λέγει, ὅτι ἡ τοῦ
Ἀρείου πάγου βουλή δοῦσα εἰς ἕκαστον τῶν στρατιωτῶν ὅκτῳ δραχ-
μὰς ἐγένετο αἰτιωτάτη νὰ πληρωθῶσι τὰ πολεμικὰ πλοῖα ναυτῶν.

4. Κλειδήμος] ἱστοριογράφος Ἀθηναῖος, καὶ σύγχρονος τῶν Μη-
δικῶν, γράψας ἱστορίαν τῆς Ἀττικῆς. ποιεῖται] μέσον πλάγιον,
ποιεῖν ἑαυτῷ ἢ καθ' ἑαυτὸν—ἡγεῖσθαι· διὸ καὶ διπλῆ αἰτ. συντάσ-
σεται, ὧν ἡ δευτέρα εἶνε κατηγορηματικὴ τῆς πρώτης· Κλειδήμος
ποιεῖται καὶ τοῦτο τὸ ἔργον στρατήγημα τοῦ Θεμ. = δὲ Κλει-
δήμος νομίζει καὶ τὴν πράξιν ταύτην τέχνασμα τοῦ Θεμ. κατα-
βαίνοντων γὰρ] ὁ γὰρ διασαφ. = ἐν ᾧ οἱ Ἀθηναῖοι κατέβαινον εἰς
τὸν Πειραιᾶ. Γοργόνειον] ἐκαλεῖτο ἡ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τοῦ ἀγάλμα-
τος τῆς Ἀθηνᾶς κεφαλὴ Γοργόνος, ἥτις ἦν χρυσή. Γίνεται δὲ παρὰ
τὸ Γοργῶ, ἐνθα ἐπισυνάπτεται ἡ κτητ. κατὰ λήξιν εἰς, ἥτις πρὸ
πάντων εἰς ἔμφυχα προσάπτεται· Ὀμήρειος, γυναικεῖος, ἵππειος.
Γοργόνες κυρ. ἦσαν τρεῖς· παρίστανται δὲ αὐταὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων
ὡς φοβερά καὶ καταπληκτικὰ τέρατα, ἔχουσαι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
ἀντὶ τριῶν ὄφεις. Αἱ κεφαλαὶ αὐτῶν εἶχον τὴν δύναμιν ν' ἀπολι-

τὸν οὖν Θεμιστοκλέα προσποιούμενον ζητεῖν καὶ διερευνώμενον ἅπαντα χρημάτων ἀνευρίσκειν πλῆθος ἐν ταῖς ἀποσκευαῖς ἀποκεκρυμμένον· ὧν εἰς μέσον κομισθέντων εὐπορῆσαι τοὺς ἐμβαίνοντας εἰς τὰς ναῦς ἐφοδίων. Ἐκπλεού-

θώνωσι πάντας, ὅσοι ἔβλεπον αὐτάς. Τούτων ἡ ἐπισημότερα καὶ γνωστοτέρα εἰς τὴν παλαιὰν μυθολογίαν ἦν ἡ Μέδουσα, ἣν ἐφόνευσεν ὁ Περσεὺς συνεργία τῆς Ἀθηνᾶς, ἥτις καὶ ἀπλῶς Γοργὼ ἑκάλειτο. τοῦ ἀγάλματος] ἐμφάσεως χάριν ἐγένετο ἐνταῦθα χρήσις τοῦ ὑπερβατοῦ σχήματος ἀντί· ἀπὸ τοῦ ἀγάλματος τῆς θεοῦ. Ἀγαλμα σημ. κυρ. πᾶν καλὸν πῶμα, ἐφ' ᾧ τις ἀγάλλεται καὶ χαίρει· πολυτελὲς ἱμάτιον, εἰκὼν, εἰδῶλον καὶ ἰδίως τὰ τῶν θεῶν. Τὸ δὲ ἄγαλμα τοῦτο τῆς Ἀθηνᾶς πυρποληθὲν κατεσκευάσθη νέον ὑπὸ τοῦ Φειδίου, καὶ ὑπῆρξεν ἐν τῶν ἐξοχωτέρων ἔργων τοῦ ἐνδόξου τούτου ἀγαλματοποιοῦ=δ Κλειδῆμος λέγει, ὅτι ἀπωλὸς τὸ Γοργόνειον ἀπὸ τοῦ ἀγάλματος τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς. προσποιούμενον] προσποιῶ κυρ. ποιῶ τί τι, προσθέτω τί τι, συνήθ. μέσ. ποιῶ ἑμαυτῷ τι, προσκτῶμαι, καὶ ἰδίως οἰκιοποιοῦμαι τὰ τῶν ἄλλων· ἔτι δὲ ἡ πρὸς σημαίνει συμφωνίαν· προσποιῶμαι=ποιῶ ἑμαυτὸν πρὸς τινα (συμφώνως τινί), ἐξ οὗ ὑποκρίνομαι· οἶον, «ὅσοι πολιτικοὶ προσποιοῦνται εἶναι» Πλ. Γορ. Καὶ ὁ Θεμ. προσεποιεῖτο ὅτι ἐζήτει τὸ Γοργόνειον, ἀλλὰ πράγματι ἐζήτει τὰ χρήματα, ἅτινα ἕκαστος ἀπέστελλεν ἀλλαχοῦ μετὰ τῶν ἀποσκευῶν πρὸς φύλαξιν=ὅτε λοιπὸν ὁ Θεμ. προσεποιεῖτο ὅτι ἀνεζήτει καὶ μετ' ἀκριβείας ἠρεῦνα ὅλα. ἐν ταῖς ἀποσκευαῖς] ἡ μὲν ἀπὸ σημ. μακράν, ἥτοι σκευὴ μεταφερόμενα μακράν· συνήθ. τὰ πρὸς ὁδοιπορίαν ἀναγκαῖα σκευὴ ἅτινα οἱ ἀναχωροῦντες συμπαραλαμβάνον ὡς ἀπολύτως ἀναγκαῖα πρὸς ὁδοιπορίαν=λέγει ὅτι ἀνακαλύπτει πλῆθος χρημάτων, τὰ ὅποια ἦσαν ἀποκεκρυμμένα μετὰ τῶν πρὸς ὁδοιπορίαν ἀναγκαίων πραγμάτων. ἀποκεκρυμμένον] ἡ μτχ. ἀντί νὰ προσδιορίῃ τὸ οὐσιαστικὸν (χρημάτων), εἰς ὃ φυσικῶς ἀνήκει, συμφωνεῖ πρὸς τὸ πλῆθος ὡς πλείεστερον· τὸ δὲ τοιοῦτον σχῆμα καλεῖται ὑπαλλαγή. εἰς μέσον] κυρ. τιθέναι τι ὡς ἄθλον εἰς τὸ μέσον, ἵνα βλέπωσιν αὐτὸ οἱ ἀθληταί· ἐντεῦθεν καὶ αἱ συνήθεις φράσεις· φέρειν εἰς μέσον (παρουσιάζειν), ταῦτα ἐν μέσῳ τίθηναι (λέγω ταῦτα φανερά), γνώμην εἰς μέσον φέρω (γνωστοποιῶ), τὸ λεγόμενον εἰς τὸ μέσον (τὸ δημοσίᾳ λεγόμενον)=ἄφ' οὗ λοιπὸν ταῦτα ἐφανερώθησαν. ἐφοδίων] ἐφοδῖος κυρ. ὁ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ὁ πρὸς ὁδοιπορίαν ἀναγκαῖος· τὸ δὲ οὐδ. ἐφοδῖον, τὸ λαμβανόμενον ἀργύριον πρὸς ὁδοιπορίαν· καὶ τὰ πρὸς ὁδοιπορίαν τοῦ στρατοῦ ἐν πολέμῳ. Εἶνε δὲ γεν. συντα-

σης δὲ τῆς πόλεως τοῖς μὲν οἶκτον τὸ θέαμα, τοῖς δὲ θαῦμα τῆς τόλμης παρείχε, γενεάς μὲν ἄλλη προπεμπόντων, αὐτῶν δ' ἀκάμπτων πρὸς οἰμωγὰς καὶ δάκρυα γονέων καὶ περιβολὰς διαπερώντων εἰς τὴν νῆσον. Καίτοι πολὺν μὲν οἱ διὰ γῆρας ὑπολειπόμενοι τῶν πολιτῶν ἔλεον εἶχον· ἦν δέ τις καὶ ἀπὸ τῶν ἡμέρων καὶ συντρόφων ζώων ἐπικλῶ-

κτική τοῦ εὐπορῆσαι ὡς πλησμονῆς=λέγει ὅτι οἱ ἐμβαίνοντες εἰς τὰ πλοῖα ἔσχον ἀφθονίαν τῶν πρὸς πόλεμον ἐπιτηδείων.

5. Τῆς πόλεως] οἱ μὲν λέγουσι παρὰ τὸ πόλος (πολέω), οἰκητήριον· ἄλλοι δὲ ἐκ τῆς ρίζ. πλε ἐν τῷ πίμπλημι, πολύς. Ἐτέθη δὲ τὸ περιέχον ἀντὶ τοῦ περιεχομένου: τῶν πολιτῶν ἐκπλεόντων, πρὸς ἰσχυροτέραν παράστασιν τῆς ἐντελοῦς ἐρμώσεως τῆς πόλεως. Τὸ δὲ τοιοῦτον σχῆμα καλεῖται μετωνυμία=“Ὅτε δὲ οἱ πολῖται ἐξέπλεον τοῦ Πειραιῶς. οἶκος] παρὰ τὸ οἶ, ὅπερ εἶνε ἐπιφώνημα πόνου καὶ λύπης, ἐτι δὲ συμπαθείας καὶ θαυμασμοῦ, ἐξ οὗ οἶζω, οἶκτος=τὸ θέαμα τοῦτο τῆς ἐκπλεύσεως παρείχεν εἰς ἄλλους μὲν συμπάθειαν. τῆς τόλμης] ἡ γεν. σημ. τὴν αἰτίαν τοῦ θαυμασμοῦ. προπέμπω] κυρ. ἀποστέλλω τινὰ πρότερον, καὶ συνήθως συνοδεύω τιμῆς ἢ ἀσφαλείας χάριν τινὰ ἀναχωροῦντα. Ἡ δὲ μτχ. δὲν εἶνε ἀπόλυτος=εἰς ἄλλους δὲ ἐκπληξιν διὰ τὸ θάρρος ἐκείνων, οἵτινες ἀπέστελλον τὰς μὲν οἰκογενεὰς τῶν εἰς ἄλλην χώραν. οἰμωγὰς] παρὰ τὸ οἶμοι, οἰμῶζω, οἰμωγή, κυρ. ὀδυρμός στεναγμός=αὐτοὶ δὲ μένοντες ἀκάμπτοι εἰς τοὺς ὀδυρμούς καὶ τὰ δάκρυα καὶ τὰς ἐναγκαλίσεις τῶν γονέων, μετέβαινον ἀντικρὺ εἰς τὴν νῆσον Σαλαμῖνα. πολὺν] προσδιορίζει ἐπιθετικῶς τὸ ἔλεον κατὰ τὸ σχῆμα τῆς μεταθέσεως, καθ' ὃ λέξις τις χάριν ἐμφάσεως μετατοπίζεται ἀπὸ τῆς οἰκειάς θέσεως εἰς ἄλλην, ἀντὶ πολὺν ἔλεον εἶχον. Φέρονται καὶ γραφαί: «πολλοὶ μὲν οἶν καὶ ἀπολλοὶ μὲν». ἔλεον] φαίνεται συγγ. τῷ ἔλεος ἀντὶ ἔλεος, καὶ ἔχει τὴν ἀρχὴν ἐκ τοῦ σχετλιαστικοῦ ἐπιρ. ἔ, ὅπερ εἶνε ἐπιφώνημα ὀδύνης καὶ θλίψεως. Μετὰ τούτου γίνονται διάφοροι φράσεις: ἔλεον ποιεῖσθαι ἐπὶ τινι (λαμβάνειν οἶκτον διὰ τι)· ἐλέου τυχεῖν καὶ ἔλεον ἔχειν (διεγείρειν συμπάθειαν). Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις πάντοτε ἀπαντᾷ εἰς γένος ἀρσενικὸν ὃ ἔλεος καὶ «βωμὸν ἐλέου» ἐν Ἀθήναις εἶχον· οἱ δὲ πολλοὶ σήμερον λέγουσι «τὸ ἔλεος» =Πρὸς τούτοις πολλὴν μὲν συμπάθειαν διήγειρον οἱ διὰ τὴν γεροντικήν των ἡλικίαν ἐν τῇ πόλει ἐγκαταλειπόμενοι ἐκ τῶν πολιτῶν. ζῶων] μόνον ἢ μεθ' ὑπογεγραμμένου ἢ γραφῇ τοῦ ζῶον εἶνε ὀρθή, ἅτε ἐκ συναϊρέσεως γενομένου (ζῶιον—ζῶον) πρὸς ἀθῶος, ὦν κτλ. ἐπικλῶσα] μτχ. τοῦ ἐπικλάω—ἐπέκλων—ἐπικλάσω—ἐπέκλασα. Ἡ δὲ ἐπὶ σημ. ἐλάττωσιν· διότι τὸ κλάω κυρ. σημ.

σα γλυκυθυμία, μετ' ὠρυγῆς καὶ πόθου συμπαραθεόντων ἐμβαίνουνσι τοῖς ἑαυτῶν τροφεῦσιν. Ἐν οἷς ἱστορεῖται κύων Ξανθίππου τοῦ Περικλέους πατὴρ οὐκ ἀνασχόμενος τὴν ἀπ' αὐτοῦ μόνωσιν ἐναλέσθαι τῇ θαλάττῃ καὶ τῇ τριήρει παρανηχόμενος ἐκπесεῖν εἰς τὴν Σαλαμίνα καὶ λιπο-

σπάζω, τὴ δὲ ἐπικλάω, λυγίζω· τὸ κοινῶς ῥαίζει ἡ καρδιά μου ἀπὸ τὴν λύπην· ὅθεν κινουμαι πρὸς οἶκτον, συγκινουμαι. γλυκυθυμία] κυρ. γλυκὺς θυμὸς, γλυκεῖα καρδιά, ἐξ οὗ ἡ διάθεσις τοῦ εὐαίσθητου ἀνθρώπου τοῦ εὐκόλως διατιθεμένου ὑπὲρ τοῦ πάσχοντος· ὅθεν φιλοφροσύνη, φιλοστοργία=ὑπῆρχε δὲ κάποια ἀγάπη καὶ ἐκ τῶν ἡμέρων καὶ μετὰ τοῦ ἀνθρώπου συζώντων ζῶων συγκινούσα. ὠρυγῇ] φωνὴ ζῶων, καὶ ἰδίως ἡ τῶν κυνῶν παρὰ τὸ ὠρύεται (ὕλακτει). συμπαραθεόντων] συμπαραθέω (τρέχω ὁμοῦ εἰς τὸ πλάγ. τινός)=συμπαρέθεον=συμπαρθεύσομαι (οἱ δὲ λοιποὶ χρόνοι ἐκ τοῦ τρέχω)=συμπαρέδραμον=συμπαραδεδράμηκα=τὰ ὅποια ἔτρεχον μετὰ ὠρυγμῶν καὶ πόθου μαζί με τοὺς ἐμβαίνοντας εἰς τὰς ναῦς τροφοῖς των. Περικλέους] ἐτέθη τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ μετὰ ταῦτα γνωστοτάτου καὶ περιφήμου Περικλέους, ὅπως ὀρισθῇ ὁ ὀλίγον γεγνόμενος γνωστός πατήρ Ξανθίππος· ὡς οἱ ἀρχαῖοι καὶ ἡμεῖς σήμερον ὀρίζομεν διὰ τοῦ πατρὸς τὸν ἄγνωστον υἱόν, ἢ διὰ τοῦ υἱοῦ καὶ ἐνίοτε διὰ τῆς γυναικὸς τὸν πατέρα ἢ τὸν ἄνδρα, ὅταν οὗτοι ᾔνεγνωστότεροι=Μεταξὺ λοιπὸν τούτων βεβαιοῦνται, ὅτι ὁ κύων τοῦ Ξανθίππου τοῦ πατρὸς τοῦ Περικλέους. ἐναλέσθαι] ἄορ. ε' τοῦ ἐνάλλομαι (πηδῶ ἐντός)=ἐνηλλόμην=ἐναλοῦμαι=ἐνηλάμην καὶ σπν. ἐνηλόμην. ῥίζ. Φαλ, σαλ, λατ. salire, ἄλ-joμαι, ἄλλομαι, ἐνάλλομαι. Τὸ εἰδικὸν τοῦτο ἀπρμ. ἐξαρθᾶται ἐκ τοῦ ἱστορεῖται=ἐπειδὴ δὲν ὑπέφερε τὴν ἀπομάκρυνσιν ἐκ τοῦ κυρίου του, ἐπῆδησεν ἐντός τῆς θαλάσσης. παρανηχόμενος] παρανήχομαι (πλησίον ἢ εἰς τὸ πλάγι τινὸς κολυμβῶ)=παρενηχόμενος=παρανήχομαι=παρενηξάμην. ῥίζ. ναF (ναῦς), λατ. navis, νάμα, ναρόν· καὶ νεF, νέω (κολυμβῶ), νερόν, νη-σος· ἔτι δὲ ἐκ τῆς ναF, ναχ, νηχ, νήχομαι. Καὶ εἶνε ἐν χρήσει τὸ νήχομαι παρὰ ποιητ. καὶ μτγν. ἀντὶ δὲ τούτου οἱ Ἀττικοὶ ἔλεγον πάντοτε νέω=καὶ κολυμβῶν πλησίον τοῦ πολεμικοῦ πλοίου ἐπесεν ἔξω τῆς θαλάσσης εἰς τὴν Σαλαμίνα. λιποθυμήσας] τὸ λιποθυμῶ εἶνε παρασύνθετον ἐκ τοῦ λιπόθυμος· τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ λείπει θυμὸς κυρ. ἡ καρδιά· καὶ μτφρ. ἡ ῥώμη. Συνήθως προσκολλᾶται ἡ βραχεῖα ῥίζα τοῦ ἀπλουστεροῦ θέματος εἰς τὴν ἐπομένῃν λέξιν διὰ τῶν συνθετικῶν α, ε, καὶ σι· καὶ μάλιστα τὰ ἐκ τοῦ λείπω σύνθετα γραπτέον ὀρθότερον διὰ τοῦ ι· οἷον, λιπόπατρις λιπόθυμος, ἐλλιπής, λιποτάκτης, λιπόνεως κτλ. ἐνίοτε δὲ καὶ ἡ

θυμήσας ἀποθανεῖν εὐθύς· οὗ καὶ τὸ δεικνύμενον ἄχρι νῦν καὶ καλούμενον Κυνὸς σῆμα τάφον εἶναι λέγουσι.

XI. Ταῦτά τε δὴ μεγάλα τοῦ Θεμιστοκλέους, καὶ τοὺς πολίτας αἰσθόμενος ποθοῦντας Ἀριστείδην καὶ δεδιότας, μὴ δι' ὀργὴν τῷ βαρβάρῳ προσθεῖς ἑαυτὸν ἀνατρέψῃ τὰ πράγματα τῆς Ἑλλάδος (ἐξωστράκιστο γὰρ πρὸ τοῦ πο-

μακρά· οἶον, πειθαρχῶ, παυσίλυπος κτλ.=καὶ λιποθυμήσας εὐθύς ἀπέθανεν. οὗ] συναπτέον τῷ «τάφον», ὅπερ εἶνε κατηγ. τοῦ αΚυνὸς σῆμα». ἄχρι νῦν] μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Πλουτ. ἤτοι τοῦ πρώτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. σῆμα] γνώρισμα, σημεῖον, δι' οὗ τι γνωρίζεται· ὅθεν ἐν γένει τάφος μνημεῖον=τοῦτου λοιπὸν τάφος λέγουσιν ὅτι εἶνε καὶ τὸ φαινόμενον μέχρι σήμερον καὶ τὸ ὀνομαζόμενον μνημεῖον τοῦ Κυνός.

XI. Τὰ πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας μεγάλα τοῦ Θεμ. ἔργα.

1. Ταῦτά τε] τὸ μὲν ταῦτα εἶνε συγκεφαλαιωτικόν· ἤτοι αἱ μέχρι τοῦδε ῥηθεῖσαι πράξεις τοῦ Θεμ. εἶνε μεγάλα ὁμοίως (τοῦτο δηλοῦται διὰ τῶν συνδέσμων τὲ—καί, οἵτινες συμπλέκουσι συνήθως προτάσεις ὁμοίας) μεγάλην εἶνε καὶ ἡ ἐξ ἧς· ἐπειδὴ παρετήρησεν ὅτι οἱ πολῖται ἐπόθουν τὸν Ἀριστείδην . . . γράφει ψήφισμα=Καὶ ταῦτα λοιπὸν τὰ λεχθέντα εἶνε μεγάλα τοῦ Θεμ. κατορθώματα. αἰσθόμενος] ἀόρ. β' τοῦ αἰσθάνομαι (λαμβάνω αἴσθησιν καὶ ἰδ. διὰ τῆς ἀκοῆς· ὅθεν ἀκούω, ἐννοῶ, μανθάνω)—ἡσθανόμην—αἰσθήσομαι—ἡσθόμην—ἡσθημαι. Τὸ δὲ ἡσθάνην εἶνε ἀδόκιμον· πρβλ. ὁσφραίνομαι—ὠσφρόμην (ὠσφράνθην ἀδόκ.), ἀπόλλυμαι—ἀπωλόμην (ἀπωλέσθην ἀδόκ.) Παράγεται ἐκ τοῦ αἰσθω (πνέω)· τοῦτο δὲ κατὰ Κούρτιον ἐκ τῆς ῥίζ. αF, αἰω (ἀκούω), αἰσθω, αἰσθάνομαι, συγγ. τῷ λατ. audio (ἀκούω), auris, καὶ τῷ ἡμετέρῳ αὐτίον=καὶ ἐπειδὴ κατενόησεν, ὅτι οἱ πολῖται ἐπόθουν τὸν Ἀριστείδην. προσθεῖς ἑαυτὸν] πολλὰ μεταβατικὰ, καὶ περ ἔχοντα ἐν χρήσει τὸν μέσον τύπον, εὐρίσκονται πολλάκις χάριν ἐμφάσεως καὶ ἀναλελυμένα ἀντὶ τοῦ προσθέμενος. ἀνατρέψῃ] τὸ ἀνατρέπω λέγεται κυρίως ἐπὶ πλοίου, ἀναποδογυρίζω· καὶ μτφ. δηλοῖ αἰφνίδιον καὶ ἀπροσδόκητον μεταβολήν. Τὸ δὲ ἐνεργ. ἀνατρέπω εἶνε ὁμαλόν, πλὴν ὅτι ἐλλείπει ὁ ὑπρσ. ὁ δὲ πρκ. ἀνατέτροφα=καὶ ἐφοβοῦντο, μήπως ἐξ ὀργῆς προστεθεῖς ὁ Ἀριστείδης εἰς τὸν Ξέρξην ἀνατρέψῃ τὰ πράγματα τῆς Ἑλλάδος. ἐξωστράκιστο] χρ. ὑπρσ. ὅστις δηλοῖ τὸ τετελεσμένον ἐν τῷ παρελθόντι πρὸ ἄλλου παρελθόντος, δηλ. ὅτε ὁ πόλεμος οὗτος ἤρξατο ὁ Ἀριστείδης εἶχεν ἐξωστρακισθῇ· διότι ὁ ἐπὶ

λέμου καταστασιασθείς ὑπὸ Θεμιστοκλέους), γράφει ψήφισμα, τοῖς μὴ ἐπὶ φόνῳ μεθεσῶσιν ἐξεῖναι κατελθοῦσι πράττειν καὶ λέγειν τὰ βέλτιστα τῇ Ἑλλάδι μετὰ τῶν ἄλλων πολιτῶν. Εὐρυβιάδου δὲ τὴν μὲν ἡγεμονίαν τῶν νεῶν ἐ-

Κλεισθένους τῷ 510 π. Χ. καθιερωθεὶς θεσμός, πρῶτον ἤδη φαίνεται ἐφαρμοσθεὶς κατὰ τοῦ Ἀριστείδου τῷ 484 π. Χ. Ἐγένετο δὲ ὁ ἐξοστρακισμὸς ἐν Ἀθήναις κατὰ πολιτῶν, οὓς ἤθελον μὲν νὰ ἐξορίσωσιν ἐκ τῆς πόλεως ἐπὶ δέκα ἔτη, οὐχὶ ὅμως νὰ τιμωρήσωσι, μὴ διὰ τῆς αὐξανούσης ὑπεροχῆς κατασταθῶσιν ἐπικίνδυνοι κατὰ τῆς ἐλευθερίας. Τὰ δὲ ὀνόματα τῶν τοιούτων ἐγγράφοντο ἐπὶ ὀστράκου (ἐπὶ κεραμίνης πινακίδος), καθ' ὧν ἔπρεπε νὰ ψηφίσωσιν 6,000 πολῖται. Τούτου τὸ ἔτυμον ἐκ τῆς ρίζ. ὅσ συγγ. τῷ λατ. os (ὄστουν), ὄσ-τριον, ὄσ-τραχον, ὄστρακίζω, ὅπερ ἔχει παρ' Ἀττ. εὐχρήστους χρόνους: ἐξοστρακίζω—ἐξωστράκισα—ἐξωστρακίσθην—ἐξωστρακισμένος· τὰ δὲ λοιπὰ μ.τγν. «Διαφέρει δὲ φυγῆς ὀστρακισμὸς, ὅτι τῶν μὲν φυγῆς ἀλόντων αἱ οὐσαὶ δημεύονται· τῶν δὲ ὀστρακισμῷ ἀποστάντων οὐκ ἀφαιρεῖται τὰ χρήματα ὁ δῆμος· καὶ τοῖς μὲν χρόνος ἐνδείκνυται καὶ τόπος, οἱ δὲ φεύγοντες οὐδέτερον τούτων ἔχουσιν». (Ἀρισ. Πολιτ. Γ', 13)=διότι οὗτος εἶχεν ἐξορισθῆ πρὸ τοῦ πολέμου τούτου φατριαστικῶς νικηθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεμ. τοῖς μὴ ἐπὶ φόνῳ μεθεσῶσι] συγκ. πρκ. τοῦ μεθίστημι (μεταβάλλω τὴν θέσιν τινός)—μεθίστην—μεταστήσω—μετέστησα. Παθ. καὶ μέσ. μεθίσταμαι—μεθιστάμην—μεταστήσομαι—μετέστην—μεθεστήκα (ἀπαντᾷ εἰς τὰ ἐνικά μόνον τῆς ὀριστ. εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς ἀριθ. καὶ ἐγκλίσεις ὁ συγκ. μεθέσταμεν)—μεθεστήκειν καὶ μεθεστήκειν—μετασταθήσομαι—μετεστάθην. Ἡ αὐξήσις τοῦ πρκ. δασύνεται ὡς προελθοῦσα ἐκ τοῦ σέστηκα. Ὁ δὲ ἐνεργ. πρκ. καὶ ἀόρ. Ἑ εἶνε μέσ. διαθ. καὶ ἐνίοτε παθ. : Χριστὸς ἀνέστη (=ἀνέστησεν ἑαυτόν)· ἄρχοντες κατέστησαν ὑπὸ τῶν ἐταίρων (=κατεστάθησαν)· τοῖς μεθεσῶσι (=τοῖς ἐξορισθεῖσιν ὑπὸ τῆς πόλεως). Οἱ δὲ Ἀττ. τὸν ἐνεργ. πρκ. ἐκφέρουσι περιφραστικῶς : στήσας ἔχω· καταστήσας ἔχω (Δημ. 19, 288). Φέρεται καὶ γραφὴ «τοῖς ἐπὶ χρόνῳ μεθεσῶσιν». ἐξεῖναι] ἔξεστι (ἐξῆ—ἐξείη—ἐξέστω—ἐξεῖναι—ἐξόν)—ἐξῆν—ἐξέσται καὶ ἐκγενήσεται—ἐξεγένετο κτλ. Τὸ ἀπρμ. τοῦτο ἐπεξηγεῖ τὸ ψήφισμα. κατελθοῦσι] δυνατόν νὰ τεθῇ ἡ μ.τγ. καὶ εἰς αἶτ. προσδιορίζουσα τὸ ὑποκ. τοῦ ἀπρμ. ἀλλ' ἐτέθη εἰς δοτ. συμφωνοῦσα τῇ προσωπ. δοτ. τοῦ ἀπρσ. ἐξεῖναι. Ἡ δὲ κατὰ σημ. τὸ πάλιν, καὶ ἰδ. ἐπ' ἀνέρχομαι ἐκ τῆς ἐξορίας εἰς τὴν πατρίδα. Τούτου δ' ἐνεργ. εἶνε τὸ κατὰγειν=ἔκαμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου πρότασιν, ὅτι ἐπιτρέπεται εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἔχουσιν ἐξορισθῆ οὐχὶ διὰ φόνον,

χοντος διὰ τὸ τῆς Σπάρτης ἀξίωμα, μαλακοῦ δὲ περὶ τὸν κίνδυνον ὄντος, αἶρειν δὲ βουλομένου καὶ πλεῖν ἐπὶ τὸν Ἰσθμόν, ὅπου καὶ τὸ πεζὸν ἤθροιστο τῶν Πελοποννησίων,

ἀφ' οὗ ἐπανεέλθωσιν εἰς τὴν πατρίδα των, νὰ πράττωσι καὶ νὰ συμβουλευώσι μετὰ τῶν ἄλλων πολιτῶν τὰ ὀφελιμώτατα εἰς τὴν Ἑλλάδα.

2. Ἀξίωμα] ἐκ τῆς ρίζ. ἀγ, ἄγω, ἄξιος· κυρ. ἐπὶ ζυγοῦ ὁ ἔλκων ὁμοίως τὸν ζυγόν· ὅθεν ὁ ἔχων ἴσον βάρος, ἴσων ἀξίαν· βοός ἄξιος (=ἀξίζων ὅσον καὶ βοῦς), ἐξ οὗ ἀξιώω, ἀξίωμα· κυρ. πᾶν ὅ,τι ἀξίζει, ἔχει βάρος πλεον ἢ ἄλλο· ὅθεν τιμὴ, ὑπεροχή. Οἱ δὲ Ἕλληνες ἀνέκαθεν ἐδίδον τὰ πρωτεῖα εἰς τὴν Σπάρτην· διότι οἱ πλεῖστοι τῶν τυράννων τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Λακεδαιμονίων κατελύθησαν, καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι τῶν συμπολεμησάντων Ἑλλήνων κατὰ Περσῶν ἡγήσαντο δυνάμει προέχοντες (Θουκ. 1, 18). Καὶ ὅτε ὁ μέγας Ἀλέξανδρος ἀνηγορεύθη ἐν Ἰσθμῷ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀρχιστράτηγος κατὰ τῶν Περσῶν, μόνοι οἱ Σπαρτιᾶται εἶπον «μὴ εἶναι σφίσι πάτριον ἀκολουθεῖν ἄλλοις, ἀλλ' αὐτοὺς ἄλλων ἐξηγεῖσθαι» (Ἀρριαν. Ἀνάβ. 1, 1)· Ἐπειδὴ δὲ ὁ Εὐρυβιάδης εἶχε μὲν τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου διὰ τὴν ὑπεροχὴν τῆς Σπάρτης, ἦτον ὅμως ἄνανδρος εἰς τοὺς ἐν πολέμῳ κινδύνους. αἶρειν] κυρ. σηκώνειν εἰς ἀέρα, καὶ ἐν γένει ὑψώνει· ἦτοι αἶρειν τὰς ἀγκύρας τῶν νεῶν καὶ σκνδ. ἀναχωρεῖν διὰ θαλάσσης. Ἄλλα ῥήματα, ἐν οἷς παραλείπεται ἐνίοτε τὸ ἀντικ. ὡς εὐκόλως ἐκ τῆς συνηθείας ἐξυπακουόμενον καταλέγομεν ἐνταῦθα τὰ ἐξῆς· τελευτᾶν—μεταλλάσσειν (τὸν βίον)· διατρίβειν—διαλείπειν—διάγειν (τὸν χρόνον)· προσέχειν—ἐπιστάναι (τὸν νοῦν, τὴν διάνοιαν, τὴν γνώμην)· λύειν (τὰ πείσματα, τὰ πρῦμνήσια)· καταλύειν (τὰ φορτία)· καταζευγνύειν (τὰ ὑποζύγια)· καὶ τοῦναντίον ἀναζευγνύειν· ὁ ἔχων καὶ οἱ ἔχοντες (χρήματα) κτλ. [ισθμός] παράγεται ἐκ τῆς ρίζης ἰ τοῦ εἶμι (θά πορευθῶ), ἰ-σθ-μός· ὡς πορθμός, σταθμός, βαθμός, ἀλλ' ἐνταῦθα ἐκτὸς τοῦ θ παρεντίθεται ἀνωμάλως καὶ σ=καὶ ἤθελε ν' ἀναχωρήσῃ ἐκεῖθεν καὶ νὰ πλῆρῃ πρὸς τὸν Ἰσθμόν τῆς Κορίνθου. ἤθροιστο] χρ. ὑπρσ. τοῦ ἀθροίζομαι· διότι εἶχε τὸ πεζικὸν στράτευμα συναθροισθῇ πρὶν ὁ στόλος ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς Σαλαμῖνος. Τὸ δὲ ἔτυμον παρὰ τὸ θρέω (κάμνω τι νὰ ἤχη), θρός (θόρυβος)· καὶ μετὰ τοῦ ἀθροιστικοῦ α ἀθρός καὶ Ἀττ. ἀθρός, ἐξ οὗ ἀθροίζω, ἀθροίζω καὶ Ἀττ. ἀθροίζω, ἰδίως λέγεται ἐπὶ στρατοῦ καὶ ἐκκλησιῶν. Παρατηρητέον δ' ὅτι ἀντὶ τοῦ μέσ· καὶ παθ. συνηθεστέρα χρῆσις γίνεται τοῦ συναγεῖραμαι καὶ συλλέγομαι=ὅπου καὶ ὁ πεζικὸς στρατὸς τῶν Πελοποννησίων εἶχε

ὁ Θεμιστοκλῆς ἀντέλεγεν· ὅτε καὶ τὰ μνημονευόμενα λε-
χθῆναι φασι. Τοῦ γὰρ Εὐρυβιάδου πρὸς αὐτὸν εἰπόντος·
«ᾧ Θεμιστόκληις, ἐν τοῖς ἀγῶσι τοὺς προεξανισταμένους
ράπιζουσι», «Ναί, εἶπεν ὁ Θεμιστοκλῆς, ἀλλὰ τοὺς ἀπο-
λειφθέντας οὐ στεφανοῦσιν». 3 Ἐπαρμένου δὲ τὴν βακτη-
ρίαν ὡς πατάζοντος, ὁ Θεμιστοκλῆς ἔφη· «Πάταξον μὲν,

συναθροισθῇ. ἀντέλεγε] τῷ Εὐρυβιάδῃ, ἥτοι ἔλεγε τὰ ἐναντία τῆς
ἐκεῖθεν φυγῆς, ἣν ὑπεστήριζεν ὁ Εὐρυβιάδης. ὅτε φασίν]
ἀνάγεται εἰς τοὺς προσθετικούς χρονικούς λόγους· καὶ φέρε-
ται εἰς ὀριστικήν, διότι σημ. πραγματικόν τι· τὸ δὲ χρονικόν μό-
ριον=καὶ τότε· διὸ καὶ πρὸ τοῦ ὅτε τίθεται ἄνω στιγμή=καὶ τότε
λέγουσιν ὅτι ἐλέχθησαν καὶ τὰ λεγόμενα περὶ Θεμ. τοῦ γὰρ Εὐρυ-
βιάδου . . εἰπόντος] ὁ γὰρ διασαφητικός, ὡς ἐπεξηγῶν «τὰ
μνημονευόμενα.» Ἡ δὲ ἀπόλυτος μτχ. προσδιορίζει χρονικῶς τὴν
κυρίαν πρότασιν «εἶπεν ὁ Θεμ.» πρὸς ἣν εὐρίσκεται εἰς ἑτεροπρο-
σωπίαν. Κατὰ δὲ τὸν Ἡρόδοτον 8, 59 ὁ εἰπὼν ταῦτα καὶ ἀράμε-
νος τὴν βακτηρίαν κατὰ τοῦ Θεμ. ἦν Ἀδείμαντος ὁ τῶν Κορινθίων
στρατηγός, καὶ οὐχὶ ὁ Εὐρυβιάδης· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἄλλας πη-
γὰς εἶχεν ὁ Πλούταρχος γράφων ταῦτα=Ὅτε ὁ Εὐρυβιάδης εἶπε
πρὸς τὸν Θεμ. ραπίζουσι] ραπίζω (οὐχὶ Ἀττ.).—ἐρράπιζον—ρα-
πίσω—ἐρράπισα· πθ. πρ. μετ' ἀναδιπλ. ῥεράπισμαι—ἐρραπίσθην.
Ῥίξ. πεποιημ. ῥα, ἐξ ἧς ῥαγ, καὶ ῥαπ, ῥαπῖς, ραπίζω κυρ. κτυπῶ
διὰ ραπίδος, δηλ. διὰ ῥάβδου ἢ τοῦ κοίλου τῆς χειρὸς=ᾧ Θεμιστό-
κληις, εἰς τοὺς ἀγῶνας ραπίζουσι τοὺς πρότερον τῶν ἄλλων σηκω-
νομένους». ναί] ἐπὶρ. βεβαιωτικόν, ἰδίως μεταχειριζόμεθα εἰς κατα-
φακτικὰ ἀποκρίσεις· ἐπομένου δὲ τοῦ ἀλλὰ παρίσταται ἰσχυροτέρα
βεβαίωσις διὰ τῆς θέσεως καὶ ἄρσεως τοῦ ἀντιθέτου· τὸ δὲ πλήρες·
Ναί ἐν τοῖς ἀγῶσι τοὺς προεξανισταμένους ραπίζουσιν ἀλλὰ τοὺς ἀ-
πολειφθέντας οὐ στεφανοῦσι = «Πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ Θεμ. ἀλλὰ
τοὺς μένοντας ὀπίσω εἰς τοὺς ἀγῶνας δὲν στεφανοῦσιν».

3. Βακτηρία] παρὰ τὸ βάω, βιβάζω, βάκτρον (ἡ τροχ. σημ. τὸ
ὄργανον), βακτηρία=ῥάβδος, ἐφ' ἧς στηριζόμεθα, στηρίγμα. Οἱ δὲ
τῶν Σπαρτιατῶν στρατηγοὶ ἔφερον βακτηρίαν ὡς σύμβολον τῆς ἀρ-
χῆς. ἐπαρμένου]—ἐπάραντος τὴν ἑαυτοῦ βακτηρίαν (μέσ. πλάγ.).
Τὸ δὲ αἶρω πλὴν τοῦ ἐνεστ. καὶ πρτ. σχηματίζει τοὺς ἄλλους χρό-
νους ἐκ τῆς πρωτοθέτου ρίζης ἀρ, καὶ διὰ τοῦτο ὁ πρκ., ὑπερσ. καὶ
ἀόρ. τῆς ὀριστικῆς δὲν ὑπογράφονται = Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Εὐρυβιάδης
ἀνύψωσε τὴν ῥάβδον τοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ κτυπήσῃ αὐτὸν,
εἶπεν ὁ Θεμ. πάταξον] πατάσσω (κτυπῶ τι μετὰ πατάγου=κρό-
του· ὅθεν κτυπῶ ἰσχυρῶς)—ἐπάταξα· τὰ λοιπὰ ἀναπληροῦνται ὑπὸ

ἀκουσον δέ.» Θαυμάσας δὲ τὴν πραότητα τοῦ Εὐρυβιάδου καὶ λέγειν κελεύσαντος, ὁ μὲν Θεμιστοκλῆς ἀνῆγεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν λόγον· εἰπόντος δὲ τινος, ὡς ἀνὴρ ἄπολις οὐκ ὀρθῶς διδάσκει τοὺς ἔχοντας ἐγκαταλιπεῖν καὶ προέσθαι τὰς πατρίδας, ὁ Θεμιστοκλῆς ἐπιστρέψας τὸν λόγον

τῶν παῖω, τύπτω καὶ πλήττω. Ῥίζ. πεποιημ. ἐκ τοῦ ἤχου πατ, πατ-άγω, πάταγος, πατάγ-ῃω, πατάσσω=«Κτύπησον μὲν, ἀκουσον δέ». θαυμάσας] ἐκ τῆς ρίζ. FaF (ἄγαμαι), θαF, θαυ, θαῦμα θαύματος, θαμάτῃω, θαυμάζω (θεωρῶ τι μὲ ἐκπληξίν). Τοῦτο ἀναγόμενον εἰς τὰ ψυχικοῦ παθήματος σημαντικὰ δέχεται τὸ αἴτιον τοῦ πάθους κατ' αἰτ. ὡς ἀντικ: θαυμάζω τὴν πραότητα (ἐκπλήττομαι διὰ τὴν πραότητα)=Ἐπειδὴ δὲ ὁ Εὐρυβιάδης ἐξεπλάγη διὰ τὴν πραότητα τοῦ Θεμ. καὶ διέταξεν αὐτὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν λόγον του. ἀνῆγεν] ἡ μὲν ἀνὰ σημ. ἐπανάληψιν: «ἀνάγω τὸν λόγον ἐπ' ἀρχήν»=εἰς τὴν ἀρχὴν ἐπαναφέρω τὸν λόγον. Πλ. νόμ. 1626· οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἐπανεφέρει τὸν Εὐρυβιάδην εἰς τὴν σειρὰν τοῦ διακοπέντος λόγου = ὁ μὲν Θεμ. ἐξηκολούθησεν ὁμίλων πρὸς αὐτόν. εἰπόντος τινός] γεν. ἀπόλυτος, διότι εἶνε εἰς ἑτεροπροσωπίαν πρὸς τὸ ὑποκ. τοῦ κυρίου ῥ. «εἶπεν». Ὁ Πλούταρχος τὸν εἰπόντα ταῦτα λέγει ἀορίστως, ὅστις ἐκ τοῦ Ἡροδ. φαίνεται ὅτι ἦν ὁ Ἀδεύμαντος. Ὁ δὲ Ἡρόδ. 8, 61 λέγει «Ταῦτα λέγοντος Θεμιστοκλέος αὐτὶς ὁ Κορίνθιος Ἀδεύμαντος ἐπεφόρετο, σιγᾶν τε κελεύων τῷ μὴ εἶναι πατρίς, καὶ Εὐρυβιάδα οὐκ ἔδωκε ἐπιψηφίζειν ἀπὸ πόλιν ἀνδρὶ· πόλιν γὰρ τὸν Θεμ. παρεχόμενον οὕτω ἐκέλευε γνῶμας συμβάλλεσθαι κτέ.»=ἐπειδὴ δὲ κάποιος εἶπεν. ἄπολις] συντίθεται ἐκ τοῦ α στερ. καὶ πόλις, καὶ ἐπειδὴ τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶνε μόριον ἢ σύνθεσις γίνεται κατὰ παράθεσιν. Τὸ δὲ σύνθετον μεταπίπτει εἰς ἐπίθετον καὶ δὲν ὑφίσταται οὐδεμίαν μεταβολὴν τὸ ἔσχατον συνθετικόν, ὅταν ἔχῃ κατάληξιν ἐπιτηδεῖαν πρὸς ἑκφρασιν ἄρ. καὶ θηλ. γένους, ἄλλως λαμβάνει ἐπιθετικὴν κατάληξιν: ἄλκῃ ἀναλκίς, φρὴν σῶφρων, φωνὴ εὐφωνος κτέ. Ὁ δὲ Θεμ. καλεῖται ἄπολις, διότι εἶχον ἤδη καταστροφὴ αἱ Ἀθηναίαι καὶ κατεῖχοντο ὑπὸ τοῦ Ξέρξου=ὅτι ἀνὴρ μὴ ἔχων πατρίδα δὲν θά συνεβούλευεν ὀρθῶς τοὺς ἔχοντας νὰ ἐγκαταλίπωσι καὶ ν' ἀφήσωσι τὰς πατρίδας των. διδάσκει] ὑπάρχει καὶ γραφὴ «διδάσκει». Φέρεται δὲ ὁ εἰδικὸς λόγος εἰς εὐκτ. διότι ἐξαρτᾶται ἐκ παρωχημένου χρόνου. ἐπιστρέψας] στρέφω πρὸς τι. Ἐγένετο χρῆσις τοῦ ῥ. τούτου· διότι ὁ Θεμ. ὠμίλει πρὸς τὸ συνέδριον τῶν στρατηγῶν, ὅτε ἐστρεψε τὸν λόγον πρὸς τινὰ διακόψαντα αὐτόν, δι' οὗ δηλοῦται ὅτι ἐντόνως ὠμίλησε πρὸς τοῦτον· πρὸς Ἡροδ. 8, 62=ὁ δὲ Θεμ. στρέψας πρὸς αὐτόν τὸν λόγον εἰς

α' Ἡμεῖς τοι, εἶπεν, ὦ μοχθηρὲ, τὰς μὲν οἰκίας καὶ τὰ τεῖχη καταλελοίπαμεν, οὐκ ἀξιοῦντες ἀψύχων ἔνεκα δουλεύειν, πόλις δ' ἡμῖν ἔστι μεγίστη τῶν Ἑλληνίδων, αἱ διακόσιαι τριῆρεις, αἱ νῦν μὲν ὑμῖν παρεστᾶσι βοηθοὶ σῶζεσθαι δι' αὐτῶν βουλομένοις, εἰ δ' ἄπιτε δεύτερον ἡμᾶς προδόντες, αὐτίκα πεύσεται τις Ἑλλήνων Ἀθηναίους καὶ πόλιν ἐλευ-

πε. τεῖχη] τεῖχος ἐκ τῆς ρίζ. τεκ. (τεκεῖν), ἐξ οὗ τέχ-νη, τεῖχος (=τέχ-ης), τοῖχος. «Τεῖχος οὐδετέρως τὸ τῆς πόλεως, τοῖχος δὲ ἀρσενικῶς ὁ τῆς οἰκίας» (Θωμ. Μάγιστρ. 837, 7.) = «Ἡμεῖς τῷ ὄντι, ὦ μοχθηρὲ, τὰς μὲν οἰκίας καὶ τὰ τεῖχη ἔχομεν ἀφήσει. οὐκ ἀξιοῦντες] τὸ ἀξίω συντάσ. γεν. καὶ αἱ τ' ἀξίω τινά τινος (κρίνω τινὰ ἀξίον ἀμοιβῆς τινος)· μετὰ δὲ ἄπρμ. ὡς ἐνταῦθα σημ. κρίνω τι ἀξίον, λέγω ὅτι μου ἀξίζει, ἐξ οὗ ζητῶ ἐπιθυμῶ ν' ἀποκτήσω = διότι δὲν ἐκρίνομεν πρέπον νὰ γινώμεθα δοῦλοι διὰ πράγματα ἀψυχ. πόλις] ἡ τῶν λέξεων συντ. διάταξις ἔχει: « πόλις μεγίστη τῶν Ἑλληνίδων, δηλ. αἱ διακόσιαι τριῆρεις (προσδ. κατὰ παράθεσιν τοῦ πόλις), ἔστι ἡμῖν», ὧν τὰς 180 ἐπλήρωσαν αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι, τὰς δὲ λοιπὰς 20 εἶχον δώσει τοῖς Χαλκιδεῦσι. πρβλ. Ἡρ. 8, 64 = εἰς ἡμᾶς δὲ ὑπάρχει πόλις μεγίστη τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων, τὰ διακόσια δηλ. πολεμικὰ πλοῖα. παρεστᾶσι] πρκ. συγχ. τοῦ παρίσταμαι, ὅπερ δέχεται καὶ κατηγ. ὡς ἔχον ἔννοιαν συγγενῇ τῇ ἐστίν: αἱ τριῆρεις παρεστᾶσι βοηθοὶ ὑμῖν βουλομένοις κτέ. Ρίζ. στα, ἴστημι (=σίστημι), συγγ. τῷ λατ. sto. βουλομένοις] μτχ. ὑποθετική: εἰ βούλεσθε σῶζεσθαι = τὰ ὅποια τώρα μὲν εἶνε ἔτοιμα νὰ βοηθῶσιν ὑμᾶς, ἐὰν θέλετε δι' αὐτῶν νὰ σῶζεσθε. εἰ δ' ἄπιτε] ἄπειμι ἀντὶ μλ. = θὰ ἀπέλθω (ἴδε 8, 1). Ἡ δὲ ὑπόθεσις ἀνάγεται εἰς τὸ πρῶτον εἶδος τῶν ὑποθετικῶν λόγων· δηλ. παρίσταται ὡς πραγματικῶς ἀληθές, ἵνα ἐξαγάγῃ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐπομένου ἐκφραζομένην κρίσιν ὡς συμπέρασμα. δεύτερον] προσδ. τοῦ συστοίχου ἀντικ: προδόντες δευτέραν προδοσίαν, καὶ ἐκ τῆς παραλείψεως τούτου ὁ ἐπιθετικὸς προσδ. τίθεται κατ' οὐδέτερον γένος. Ἡ πρώτη προδοσία ἀναφέρεται ἀνωτέρω 9, 2 = ἐὰν δὲ ἀπέλθῃτε ἐντευθεν, προδώσαντες ἡμᾶς δευτέραν φοράν. αὐτίκα] ἐκ τοῦ αὐτός. Ἀπὸ Ὁμήρου παρ' ἅπασιν τοῖς συγγραφεῦσι σημ. τὴν ἄμεσον ἐπακολούθησιν τοῦ ἐπομένου· καὶ συντάσσεται συνήθως μετὰ μλ. ὀριστικῆς. πεύσεται τις] μλ. τοῦ πυνθάνομαι. Ἡ δὲ ἁόρ. ἀντωνυμία τιθεμένη ὑποκ. λεκτικῶς μάλιστα ῥ. παραγγελματικῶς ἢ προτρεπτικῶς ἔχει τὴν σημ. τοῦ ἑκαστος. Κατὰ σχῆμα δὲ λιτότητος ἐτέθη, τίς τῶν Ἑλλήνων ἀντὶ πάντες οἱ Ἕλληνες· διότι εἶνε ἐντονώτερον καὶ ἀπειλητικώ-

θέραν καὶ χώραν οὐ χείρονα κεκτημένους ἢς ἀπέβαλον». Ταῦτα τοῦ Θεμιστοκλέους εἰπόντος ἔννοια καὶ δέος ἔσχε τὸν Εὐρυβιάδην τῶν Ἀθηναίων, μὴ σφᾶς ἀπολιπόντες οἰχωνται. Τοῦ δ' Ἐρετριέως πειρωμένου τι λέγειν πρὸς αὐ-

τερον εἰ ἔλεγε : πεύσσεσθε πάντες οἱ Ἕλληνες. ἢς ἀπέβαλον] ἔλξις ἀντὶ χείρονα τῆς χώρας ἢν ἀπέβαλον· διότι τὸ ἀναφορικὸν δὲν τίθεται κατὰ τὴν πτώσιν, ἢν ἀπαιτεῖ τὸ ῥῆμα, εἰς ὃ ἀποδίδεται, ἀλλὰ κατὰ τὴν πτώσιν τοῦ ἀναφερομένου οὐσιαστικοῦ· γίνεται δὲ συνήθως ἡ τοιαύτη ἔλξις, ὅταν τὸ ἀναφορικὸν ᾔνε εἰς πτώσιν αἰτ. τὸ δὲ ἀναφερόμενον εἰς γεν. ἢ δοτ. ἀπολαύω ἀγαθῶν, ὣν ἔχω, ἀντὶ ἃ ἔχω· καὶ χρῶμαι βιβλίοις οἷς ἔχω, ἀντὶ ἃ ἔχω. Ὁ δὲ Ἡρόδ. 8, 62 λέγει περὶ τούτου. «Εἰ δὲ ταῦτα μὴ ποιήσεις, ἡμεῖς μὲν, ὡς ἔχομεν, ἀναλαβόντες τοὺς οἰκέτας κομιεύμεθα ἐς Σίριν τὴν ἐν Ἰταλίᾳ, ἥπερ ἡμετέρη τέ ἐστιν ἐκ παλαιοῦ ἔτι, καὶ τὰ λόγια λέγει ὑπ' ἡμεῶν αὐτὴν δέειν χτισθῆναι· ὑμεῖς δὲ συμμάχων τοιῶνδε μουνωθέντες μεμνήσεσθε τῶν ἐμῶν λόγων» — παρευθὺς ἕκαστος ἐκ τῶν Ἑλλήνων θὰ μάθῃ, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἔχουσι καὶ πόλιν ἐλευθέραν καὶ χώραν οὐχὶ κατωτέραν ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἀφῆκκαν». ἔννοια] σκέψις, συλλογισμός· ἰδίως ὅταν ὑποπτεύων τις ἐπικείμενον κίνδυνον συλλογίζεται· ὡς καὶ παρ' ἡμῖν ἔγνοια, ἐξ οὗ καὶ ῥῆμα ἔχομεν : γνοιάζομαι, ἐγνοιάστηκα. δέος ἔσχε] λέγεται ὑπὸ τῶν δοκίμων : φόβος λύπη ἔννοια κτέ ἔχει με (=δεσμευμένον με κρατεῖ ὁ φόβος ἡ λύπη), ἀντὶ φόβον λύπην ἔχω· καὶ εἶνε περιφρασὶς τοῦ δέδοικα : αὐτὸ Εὐρυβιάδης ἔδεισε, μὴ οἱ Ἀθηναῖοι ἀπολιπόντες σφᾶς οἰχωνται». διότι διὰ τῆς περιφράσεως δηλοῦται συλλογισμὸς καὶ φόβος τόσον ἰσχυρὸς, ὥστε νὰ μὴ ᾔνέ τις κύριος ἑαυτοῦ νὰ πράξῃ ὅ,τι θέλει. τῶν Ἀθηναίων] πράγματι μὲν γεν. ὑποκειμενικὴ τοῦ δέους : φόβον παρῆχον οἱ Ἀθηναῖοι· κατὰ δὲ τὸ φαινόμενον ἀντικειμενικὴ : ὁ Εὐρυβιάδης ἐδεδόικε τοὺς Ἀθηναίους. Ἡ δὲ γεν. ἐτέθη κατὰ τὸ σχῆμα τῆς προλήψεως· διότι τὸ ὑποκ. τῆς ὑποτελοῦς προτάσεως κεῖται προληπτικῶς ἐν τῇ κυρίᾳ ὡς γενικὴ ἀντικ. τοῦ οὐσιαστικοῦ : μὴ οἱ Ἀθηναῖοι σφᾶς ἀπολιπόντες κτέ—Ἀφ' οὗ ὁ Θεμ. εἶπε ταῦτα, σκέψις καὶ φόβος ἐκ μέρους τῶν Ἀθηναίων κατέλαβε τὴν Εὐρυβιάδην. οἰχωνται] οἰχομαι ἀντὶ πρκ. (ἔχω ἀναχωρήσει)—ὥχόμην ἀντὶ ὑπρκ. ἢ ἀορ.—οἰχόσθην, καὶ πρκ. ἐν συνθέσει παρῶσθην. Ῥίζ. ἱ (εἶμι), καὶ οἱ, ἐξ ἧς οἶμος, προοίμιον, οἶαζ, οἰχομαι, καὶ τὸ οἶσω μλ. τοῦ φέρω—μήπως οἱ Ἀθηναῖοι ἀφῆσαντες αὐτοὺς ἀπέλωσιν. τοῦ Ἐρετριέως] τὸ ἐθνικὸν λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ στρατηγοῦ τῆς πόλεως ταύτης—Ἐπειδὴ δὲ ὁ στρατηγὸς τῶν Ἐρετριέων ἔπε-

τόν, «Ἡ γάρ, ἔφη, καὶ ὑμῖν περὶ πολέμου τίς ἐστὶ λόγος, οἱ καθάπερ αἱ τευθίδες μάχαιραν μὲν ἔχετε, καρδίαν δὲ οὐκ ἔχετε;»

XII Λέγεται δ' ὑπὸ τινων τὸν μὲν Θεμιστοκλέα περὶ τού-

χείρει νὰ λέγη τι πρὸς ἀπάντησιν αὐτοῦ, εἶπε πρὸς αὐτόν. ἡ γὰρ] τὸ ἡ ἐκφράζει ἰσχυρὰν βεβαίωσιν (=ἀληθινὰ, τῷ ὄντι), καὶ τιθέμενον ἐν ἀρχῇ τῆς προτάσεως διατηρεῖ πάντοτε τὴν ἐναντιωματικὴν αὐτοῦ σημασίαν. Λέγει δὲ ταῦτα ὁ Θεμ. εἰρωνικῶς· εἰρωνεία δὲ καλεῖται, ὅταν μετὰ πικρίας λέγωμεν τὰ ἐναντία τῶν ὑπαρχόντων = «Βέβαια τῷ ὄντι ὑπάρχει καὶ εἰς ὑμᾶς φήμη τις περὶ πολέμου. καθάπερ αἱ τευθίδες] καλεῖται τευθὶς θαλάσσιόν τι ζῶον ὡς ἡ σπηπία κοιν. καλαμάρι ἐκ τοῦ γένους τῶν μαλακίων· κυρ. εἶνε ὑποκοριστικὸν τοῦ τευθὸς τὸ μέγαλον θαλάσσιον καλαμάρι. Ὁ δὲ Ἀριστ. εἰς τὴν περὶ ζῴων Ἱστορ. 4, 1· λέγει. «Οὐδὲν τῶν μαλακίων ἔχει σπλάγχνον, τῶν δὲ ἐντὸς τῆς τε σπηπίας καὶ τῆς τευθίδος δύο στερεῶν τὸ μὲν καλεῖται σήπιον τὸ δὲ ξίφος». Ὁ δὲ Κοραῖς «Τευθίδες τὰ ἐν τῇ συνηθείᾳ καλούμενα καλαμάρια, μετενεχθέντος ἴσως τοῦ ὀνόματος ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ αὐτῇ συνηθείᾳ καλαμαρίου τοῦ σημαίνοντος τὴν τῶν γραφικῶν καλάμων θήκην καὶ τοῦ γραφικοῦ μέλανος δοχεῖον». Τὸ πλῆρες: καθάπερ αἱ τευθίδες ἔχουσι μὲν μάχαιραν, καρδίαν δὲ οὐκ ἔχουσιν, οὕτω καὶ ὑμεῖς μάχαιραν μὲν ἔχετε, καρδίαν δὲ οὐκ ἔχετε. Τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο δὲν ἀναφέρει ὁ Ἡρόδοτος. μάχαιραν] ἐκ τῆς ρίζ. μαχ. μάχομαι, μάχη, μάχαιρα. Ὁ δὲ Ξεν. Ἱππ. 12, 11 λέγει, «ὅτι διαφέρει ἡ μάχαιρα τοῦ ξίφους· διότι τὴν μάχαιραν ὀνομάζει ἐτι κοπίδα, ἥτις ἦν ὀλίγον κυρτὴ καὶ καταλληλοτέρα πρὸς σφαγὴν ἢ τὸ ξίφος, ὅπερ πρὸς τρύπησιν καταλληλοτέρον—οὔτινες καθὼς τὰ καλαμάρια μάχαιραν μὲν ἔχετε, καρδίαν ὁμῶς δὲν ἔχετε;»

XII. Στρατήγημα τοῦ Θεμιστοκλέους, καὶ ἡ τοῦ Ἀριστείδου φιλοπατρία.

1. Λέγεται] τὸ ῥῆμα τοῦτο ἔχει ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ λαλῶ ρίζας: λεγ, ῥε καὶ ἔρε· καὶ κλίνεται ὡς ἐξ ἧς: λέγομαι—ἐλεγόμην—ῥηθήσομαι—ἔρρηθην καὶ ἐλέχθην—εἴρημαι—εἴρήμην, μετ' ὅλ. μλ. εἰρήσομαι. Συνήθως δὲ τὰ λεκτικὰ ῥ. λαμβάνονται ἀπροσώπως ἐν τῷ παθ. τύπῳ ὡς ἐν ταῦθα. Δυνατὸν ἢ ἀπρόσωπος αὕτη σύνταξις νὰ μετατραπῇ εἰς προσωπικὴν: λέγεται ὑπὸ τινων ὁ μὲν Θεμιστοκλῆς . . . διαλέγεσθαι. Ἡ δὲ τῶν δύο τούτων συντάξεων διαφορὰ εἶνε, ὅτι ὁ λέγων ἐν τῇ ἀπρόσωπῳ ἐξαίρει τὴν πράξιν, δηλ. τὸν ἐκεῖ γινόμενον διάλογον· ἐν δὲ τῇ προσωπικῇ τὸ πρόσωπον. ὑπὸ τινων] ὅχι τοῦ Ἡροδότου· διότι τοῦτο δὲν ἀναφέρεται ὑπ' αὐτοῦ.

των ἀπὸ τοῦ καταστρώματος ἄνωθεν τῆς νεῶς διαλέγεσθαι, γλαῦκα δ' ὀφθῆναι διαπετομένην ἀπὸ δεξιᾶς τῶν νεῶν καὶ

ἀπὸ τοῦ καταστρώματος] προσδιορίζει τὸ διαλέγεσθαι, καὶ σημ. τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν, καὶ ἰδ. τὸ μέρος ἐξ οὗ ἡ φωνὴ ἤρχετο, καὶ σκνδ. τὸ μέρος, ἐν ᾧ ἰστάμενος ὁ Θεμ. ὠμίλει. Κατάστρωμα δὲ ἐκ τοῦ καταστρώννυμι καλεῖται τὸ ἄνω πάτωμα τοῦ πλοίου. ἄνωθεν] μερικώτερος προσδ. τοῦ « ἀπὸ τοῦ καταστρώματος », δι' οὗ περιγράφεται ὅτι τὸ κατάστρωμα εἶχε τοιαύτην θέσιν, ὥστε ἡδύνατό τις νὰ βλέπῃ τὴν γλαῦκα=λέγουσι δέ τινες, ὅτι ὁ μὲν Θεμ. ἀπὸ τοῦ καταστρώματος ἐκ μέρους δηλ. ὑψηλοῦ τοῦ πλοίου ὠμίλει περὶ τῶν λεχθέντων. γλαῦξ] καὶ κατ' ἄλλους γλαῦξ· τὸ νυκτερινὸν πτηνόν, κοιν. ἡ κουκουβάγια, ἐκ τοῦ γλαυκοῦ, γαλαξίου χρώματος τῶν ὀφθαλμῶν (ἐκ τῆς αὐτῆς ῥίζης τοῦ γλαύσσω=λάμπω). Ἡ δὲ γλαῦξ ἦν σύμβολον τῆς προσοχῆς καὶ ἀπiewμένη τῇ Ἀθηνᾷ. Κατὰ δὲ Σχολ. Ἀρισ. Ἰππ. 1102 « γλαῦξ ἱερὸν ὄρνειον Ἀθηνᾶς· ταύτης ἡ πτήσις εἰς νίκης σύμβολον ἐλογίζετο ». Ὅμοιον ἀναφέρεται ὅτι ἐγένετο πρὸ τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης. Ἀρισ. Σφηκ. 1086 « γλαῦξ γὰρ ἡμῖν πρὶν μάχεσθαι τὸν στρατὸν διέπτато ». ὀφθῆναι] ὀρῶμαι—ἑωρώμην—ὀφθῆσομαι—ὠφθην—ἑώραμαι καὶ σπν. ὠμμαι. Παρ' Ἀττ. πεζογρ. δὲν ἀπαντᾷ τὸ μέσ. ἀπλοῦν ἀλλὰ σύνθετον: περι-ρῶμαι, ὑφορῶμαι κτλ. Ρίζ. For, ἐξ οὗ ἡ διπλῇ αὐξήσις καὶ ἡ ἑκτασις τοῦ ο εἰς ω· Forō (βῶροι=ὀφθαλμοὶ Ἡσύχ.) διαπετομένην] τὸ μὲν διέπταμαι συνήθως ἀπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους, παρὰ δὲ τοῖς Ἀττ. ἀντ' αὐτοῦ διαπέτομαι (κυρ. πετῶ διὰ μέσου τινός) καὶ λέγεται συχνά ἐπὶ ταχειῶν κινήσεων, τὸ κοιν. γίνομαι ἄραντος,—διέπετόμην—διαπτήσομαι, ἄρ. ἃ διεπτάμην καὶ β' διεπτόμην (κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ ἐπετόμην). Ἡ δὲ μετχ. κατηγορ. τοῦ ὀφθῆναι, διότι τὸ ἐνεργητικὸν δέχεται δύο αἰτ. ἐξ ὧν ἡ δευτέρα εἶνε κατηγορούμενον τῆς πρώτης: ἰδεῖν γλαῦκα διαπετομένην ἀπὸ δεξιᾶς] χειρός· ἐκ τῆς παραλείψεως τοῦ οὐσ. τὸ ἐπίθετον κατέχει θέσιν οὐσ. καὶ παράγεται παρὰ τὸ δέχομαι. Οἱ Ἕλληνες προμαντευόμενοι ἐκ τῆς πτήσεως τῶν ὀρνίθων ἐβόλεπον πρὸς ἄρκτον· καὶ, ἂν πτηνόν τι ἐφαίνετο ἱπτάμενον δεξιόθεν (ἐξ ἀνατολῶν), ἐνομίζετο αἴσιος οἰωνός· ἂν δὲ ἀριστερόθεν (ἐκ δυσμῶν), ἀπαίσιος· πρβλ. Ὁμ. Ὀδ. 6 154. ο 164. Ἐνίοτε ἐνομίζετο ὡς σύμβολον καὶ ἀπλῶς ἡ ἐμφάνισις ἐνός μόνου πτηνοῦ π. χ. ἡ πτήσις γλαυκὸς παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ἦν αἴσιον σημεῖον· ὅθεν καὶ ἡ παροιμία « γλαῦξ ἱπταται » ἐσήμαινε τὸ παρ' ἡμῖν λεγόμενον « καλὸς οἰωνός ». Ἡ ἐμφάνισις γαλῆς ἐκκλησιαζόντων τῶν Ἀθηναίων κακὸς ἐνομίζετο οἰωνός. Δεισιδαιμονίαι τοιαύται ἐπικρατοῦσι καὶ ἤδη εἰς πλείστας χώρας. τῶν νεῶν]

τοῖς καρχησίοις ἐπικαθίζουσιν διό δὴ καὶ μάλιστα προσέ-
θεντο τῇ γνώμῃ καὶ παρεσκευάζοντο ναυμαχῆσοντες. Ἄλλ'
ἐπεὶ τῶν πολέμιων ὁ τε στόλος τῇ Ἀττικῇ κατὰ τὸ Φαλη-
ρικὸν προσφερόμενος τοὺς περίξ ἀπέκρυψεν αἰγιαλοὺς, αὐ-
τός τε βασιλεὺς μετὰ τοῦ πεζοῦ στρατοῦ καταβάς ἐπὶ τὴν
θάλατταν ἄθρους ὦφθη, τῶν δὲ δυνάμεων ὁμοῦ γενομένων

ἡ γενικὴ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς μετοχῆς ἀδιαπετομένην» δυνάμει τῆς
προθέσεως ὥς, «διέδραμε τῆς ἐκκλησίας». Πυρρ. 13.—καὶ ἐφάνη
γλαυῆς πετῶσα διὰ μέσου τῶν πλοίων ἐκ τοῦ δεξιοῦ μέρους. τοῖς
καρχησίοις] παρὰ τὸ κάρχαρος συγγ. τῷ χαράσου κυρ. σκληρὸς καὶ
ὀξύς· συνήθως δὲ τὰ ἄκρα τῶν ἰστών, τὰ κέρατα—καὶ καθημένη
ἐπὶ τῶν ἄκρων τῶν καταρτίων. προσέθεντο] μέσ. ἄορ. 6' τοῦ προσ-
τίθεμαι, κυρ. προσέθεσαν ἑαυτοὺς τῇ γνώμῃ τοῦ Θεμ. ὅθεν παρ-
δέχθησαν τὴν γνώμην τούτου—διὰ τοῦτο ἰδίως καὶ πρὸ πάντων ἐ-
δέχθησαν τὴν πρότασιν τοῦ Θεμ. καὶ προητοιμάζοντο νὰ ναυμαχῇ-
σασιν. ἀλλ' ἐπεὶ . . . ἀπέκρυψε] τὸ ἐπεὶ εἶνε χρονικόν, προσδιορί-
ζον τὴν κυρίαν πρότασιν: «ἐνθα δη . . . ἐβουλεύετο» (ἴδε 7, 1.)
κατὰ τὸ Φαληρικόν] μερικώτερος τοπικὸς προσδ. διότι τὸ Φαληρι-
κὸν εἶνε μέρος τῆς Ἀττικῆς· ὥστε ἡ δύνατο νὰ εἴπῃ προσφερόμενος
τῷ Φαληρικῷ τῆς Ἀττικῆς, ἀλλὰ πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ μέρους ἐτέθη
τὸ ὅλον, καθ' ἣν πτῶσιν ἀπαιτεῖ τὸ ῥῆμα, καὶ ἔπειτα ὁ μερικώτε-
ρος προσδ. μετὰ τῆς προθέσεως κατὰ σημασιούσης τὸ μέρος κατ' ἐκ-
τασιν. Ἐννοεῖται δὲ κατάλληλον οὐσιαστικὸν πέλαιος ἢ Φαληρικὸν
πεδίον. Φάληρον δὲ εἶνε ὁ πρῶν σπουδαῖος λιμὴν τῶν Ἀθηνῶν ἀντὶ
τοῦ ἔπειτα Πειραιῶς—Ἄλλ' ὅτε καὶ ὁ στόλος τῶν πολέμιων ἐπερ-
χόμενος εἰς τὴν Ἀττικὴν κατὰ τὸ Φάληρον κατεκάλυψε τὰ περίξ
παραθαλάσσια. αὐτός τε] συμπλέκονται οἱ χρονικοὶ λόγοι διὰ τῶν
συνδέσμων, «ὁ τε στόλος . . . ἀπέκρυψεν, αὐτός τε βασιλεὺς . . .
ὦφθη». Ἡ τοιαύτη σύνδεσις (τὲ—τὲ) συνηθεστέρα τοῖς ποιητ. ἢ
τοῖς πεζογράφοις. Ἡ δὲ αὐτὸς συντιθεμένη ἐκ τῆς αὐτὸς (=πάλιν
οὗτος, ὁ ἴδιος αὐτός), ἔχει ἔννοιαν διασταλτικὴν. ἄθρους] ὑπὸ μὲν
τῶν Ἀττικῶν λέγεται συνηθεστέρον τρισυλλάβως καὶ μετὰ δασέως
πνεύματος «ἄθρους», ὑπὸ δὲ τῶν μεταγενεστέρων διςυλλάβως καὶ
μετὰ ψιλοῦ πνεύματος «ἄθρους». Καὶ τὰ μὲν ἐκ τοῦ ἀσυναίρετου
τύπου παραθετικά σχηματίζονται: ἄθρουστέρος ἄθρουστατος, τὰ δὲ
ἐκ τοῦ συνηρημένου: ἄθρουστέρος ἄθρουστατος. Συντακτικῶς δὲ
εἶνε κατηγ. καὶ ἰδίως δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν κατηγορηματικὴν
τινα μετοχὴν «ὦφθη ὦν ἄθρους». Καὶ τίθεται ὁ βασιλεὺς τὸ κυ-
ριώτερον ἀντὶ ὁ βασιλεὺς μετὰ τῶν πεζικῶν καὶ ναυτικῶν δυνά-
μεων Ἡροδ. 8, 67—καὶ ὁ ἴδιος ὁ βασιλεὺς καταβάς ἐξ Ἀθηνῶν

ἐξερρύησαν οἱ τοῦ Θεμιστοκλέους λόγοι τῶν Ἑλλήνων καὶ πάλιν ἐπάπταινον οἱ Πελοποννήσιοι πρὸς τὸν Ἰσθμόν, εἴ τις ἄλλο τι λέγοι χαλεπαίνοντες, ἐδόκει δὲ τῆς νυκτὸς ἀποχωρεῖν καὶ παρηγγέλλετο πλοῦς τοῖς κυβερνήταις, ἔνθα

μετὰ τοῦ πεζικοῦ στρατοῦ εἰς τὴν θάλασσαν ἐφάνη ἔχων συνηγμένην πρὸς ἑαυτὸν ἅπασαν τὴν πολεμικὴν του δύναμιν. τῶν δὲ δυνάμεων] φέρεται καὶ γραφὴ ἄνευ τοῦ συνδέσμου δὲ, ὅτε ὁ λόγος μετατρέπεται ἐκ πλαγίου εἰς ὀρθόν· καὶ τὸ ἐξερρύησαν δὲν εἶνε πλέον ἐξηρημένον ἀλλὰ κυρ. ῥῆμα, ἐξ οὗ ἐπέρχεται καὶ εἰς τὰς κατωτέρω προτάσεις διάφορος στίξις. ἐξερρύησαν] παθ. ἰ. 6' τοῦ ἐκρέω—ἐξέρρεον παθ. μέλ. 6' ἐκρυήσομαι, ἰ. 6'. ἐξερρύν (με ἐνεργ. διάθ.), ἐξερρύνκα, ἐξερρύνκειν. Ῥίζ. ῥεF, ῥευ, καὶ ῥυε. Τὸ ἐκρέω λέγεται κυρ. ἐπὶ ὑγρῶν, μακρὰν ῥέω, καὶ μτφρ. ἐκπίπτω, κατὰ μικρὸν χάνομαι. Συντάσσεται δὲ γεν. δυνάμει τῆς προθέσεως ἐκ, κυρ. ἔρρευσαν ἐκτὸς τῆς μνήμης τῶν Ἑλλήνων, ἐλησμονήθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων οἱ λόγοι τοῦ Θεμ. Ἡροδ. 8, 70, 74—καὶ ἐπειδὴ αἱ δυνάμεις τῶν Περσῶν ἠνώθησαν, οἱ λόγοι τοῦ Θεμ. ἐλησμονήθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλ. πάλιν] 11, 2. ἐπάπταινον] ῥῆμα παρὰ ποιηταῖς καὶ μτγν. σύνθετος· ἔχει δὲ παρ' Ἀττ. εὐχρηστους χρόνους τοὺς ἐξῆς· παπταίνω (κυρ. κυττάζω μετὰ φόβου γύρω μου, ἐξ οὗ στρέφω τὸ βλέμμα ἀπὸ φόβου εἰς τι μέρος πρὸς φυγὴν)—ἐπάπταινον καὶ ἰ. 6'. ἐπάπτηνα. Ῥίζ. πτᾶ καὶ μετὰ ἀναδιπλασιασμοῦ, παπτα, παπταίνω—καὶ πάλιν οἱ Πελοποννήσιοι μετὰ φόβου ἔστρεφον τὰ βλέμματά των πρὸς τὸν Ἰσθμόν. χαλεπαίνοντες] χαλεπαίνω ἐκ τοῦ χαλεπός—ἐχαλέπαινον—χαλεπανῶ—ἐχαλέπηνα· μέσ. χαλεπαίνομαι καὶ ἰ. 6'. παθ. ὡς μέσ. ἐχαλεπάνθη. Τὸ χαλεπαίνω κυρ. σημ. εἶμαι χαλεπός, γίνομαι βαρὺς ἢ ὀχληρὸς· συνήθως ἐπὶ ἀνθρ. γίνομαι δι' ὀργὴν βαρὺς· ὅθεν ὀργίζομαι σφοδρῶς, ἀγανακτῶ. Μετὰ τὰ ῥήμ. τὰ σημαίνοντα ψυχικὸν πάθος ἐκφέρεται συνήθως ἡ αἰτιολ. πρότασις διὰ τοῦ ὅτι· χαίρω ὅτι εὐδοκίμεις. Τίθεται πολλάκις αὐτὴ διὰ τοῦ εἰ, ὅταν τὸ αἷτιον ᾔνε ἀμφίβολον ἢ ἀπλῶς δυνατόν καὶ ἐνδεχόμενον—πολὺ ὀργίζόμενοι, ἂν τις ἔλεγεν ἄλλο τι ἐκτὸς τῆς φυγῆς. τῆς νυκτὸς] χρονικὸς προσδ. ἐκφερόμενος διὰ γεν. ἀπροθέτου, ὅταν ὁ χρόνος ᾔνε ἀόριστος, καὶ μόνον φυσικῶς διηρημένος—καὶ ἐφαίνετο εἰς αὐτοὺς καλὸν τὴν προσεχῇ νύκτα ν' ἀναχωρήσωσιν ἐκεῖθεν. κυβερνήτης] ἐκ τοῦ κυβερνάω· τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ κύβη (=κεφαλὴ)· κατὰ δὲ τὸν Ποττ. ἐκ τοῦ κυβ. συγγ. τῷ κύμβη (πλατύστομον ἀγγεῖον) καὶ ῥίζης ἐρ. τοῦ ἐρέσσω· ὅθεν κυβερνήτης ὁ διεσθύνων πλοῖον διὰ τοῦ πηδάλιου, κοιν. καραβοκύρης—καὶ ἀπόπλευσις διετάττετο εἰς τοὺς κυβερνήτας τῶν πλοίων. ἔνθα δὴ] πολλὰ

δὴ βαρέως φέρων ὁ Θεμιστοκλῆς, εἰ τὴν ἀπὸ τοῦ τόπου καὶ τῶν στενῶν προέμενοι βοήθειαν οἱ Ἕλληνες διαλυθήσονται κατὰ πόλεις, ἐβουλεύετο καὶ συνετίθει τὴν περὶ τὸν Σίκιννον πραγματείαν. 2 Ἦν δὲ τῷ μὲν γένει Πέρσης ὁ Σίκιννος, αἰχμάλωτος, εὐνους δὲ τῷ Θεμιστοκλεῖ καὶ τῶν τέκνων αὐ-

λάκις προτάσσονται τῆς κυρίας προτάσεως μόρια χρονικὰ πρὸς μείζονα σαφένειαν τῶν προτασσομένων χρονικῶν προτάσεων=τότε ἰδίως ἐπειδὴ ἡγανάκτει ὁ Θεμ. εἰ . . διαλυθήσονται] τὸ αἷτιον τοῦ ψυχικοῦ πάθους τοῦ «φέρων βαρέως», ὅπερ εἶνε σχεδὸν ταυτόσημον τῷ χαλεπαίνειν πρὸς. Ἡροδ. 8, 57 καὶ 60. τὴν ἀπὸ τόπου βοήθειαν] τὸ ἄρθρον τιθέμενον πρὸ τῶν ἐπιρρημάτων, προθετοπτῶτων καὶ πλαγιόπτῶτων οὐσιαστικῶν μετὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ μεταβάλλει αὐτὰ εἰς ἐπίθετον : αἱ πέρυσι πρεσβεῖαι ἀντὶ αἱ περυσιναι, ἡ κατὰ νόμον τιμωρία ἀντὶ ἡ νόμιμος, τὴν ἀπὸ τόπου βοήθειαν ἀντὶ τὴν τοπικὴν βοήθειαν=διότι, ἐὰν ἀφῇσιν τὴν ἐκ τῆς τοποθεσίας καὶ τῶν στενῶν προερχομένην ὠφέλειαν, θὰ διασχορηπισθῶσιν εἰς τὰς ἐχυτῶν πόλεις. συνετέθει] πρτ. κατὰ τὰ περισπώμενα ἀντὶ ἐτίθη· διότι τὸ ἐνικὸν β' καὶ γ' πρὸς. τοῦ ἐνεσ. καὶ τὰ τρία ἐνικὰ τοῦ πρτ. καὶ τὸ β' τῆς προστ. πολλάκις σχηματίζονται καὶ συννηρημένως* οἶον, τιθεῖς, τιθεῖ· πρτ. ἐτίθουν, εἰς, εἰ καὶ πρστ. τίθει. Ἡ δὲ σὺν σημ. κανονικὴν καὶ τεχνικὴν σύνθεσιν ὅθεν κατασκευάζω, πλάττω. πραγματεία] ἐκ τοῦ πραγματεύομαι ἐν γένει ἐργασία, ἐνασχόλησις, καὶ ἰδίως διανοητικὴ : Τρωϊκὴ πραγματεία* ἅπαντα τὰ τοῦ τρωϊκοῦ πολέμου μυθολογήματα=ἐπενόει καὶ ἐπλαττε τὸ περὶ τὸν Σίκιννον στρατήγημα.

2. Αἰχμάλωτος] ἐκ τοῦ αἰχμῇ ἀλίσκομαι, ὃ διὰ τῆς αἰχμῆς ἐν πολέμῳ συλληφθεῖς, κοιν. ὁ σκλάβος. Καθ' Ἡροδ. 8, 75 ὁ Σίκιννος οὔτε ὡς Πέρσης, οὔτε ὡς αἰχμάλωτος ἀναφέρεται· διὸ φαίνεται ὅτι ὁ Πλούταρχος παρενόησε τὸ χωρίον τοῦ Ἡροδότου : «πέμπει εἰς τὸ στρατόπεδον τὸ Μῆδων ἄνδρα πλοῖφ», ἐκλαβὼν ὡς Μῆδων ἄνδρα. Ὁ δὲ Αἰσχύλος ὅστις μετέσχε τῆς ναυμαχίας ἐν Πέρ. 335 λέγει, ὅτι Ἕλλην τις ἐλθὼν ἐκ τοῦ στρατεύματος τῶν Ἀθηναίων λέγει πρὸς τὸν Ξεέρην· διότι πῶς ὁ Θεμ. ἤθελεν ἐμπιστευθῇ τὴν ἀνατροπὴν τῶν ἑαυτοῦ τέκνων εἰς βάρβαρον ; Κατὰ δὲ τὸν Κορ. Νέπ. Θεμ. ὁ Σίκιννος ἦν πιστότατος τοῦ Θεμ. δοῦλος=Ἦτο δὲ ὁ Σίκιννος κατὰ μὲν τὴν καταγωγὴν Πέρσης, ὅστις ἦτον αἰχμάλωτος. εὐνους] καλεῖται ὁ ἔχων κλίσιν πρὸς τινα, ὁ φιλόφρων, ὁ συμπαθητικός. Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ νόος καὶ πλόος σύνθετα συναιροῦνται ἐν μόνῃ τῇ ἐνικῇ ὄν. αἰτ. καὶ κλ. ἐν δὲ τῇ ἐνικῇ γεν. καὶ δοτ. τῷ δυϊκῷ καὶ πληθ. ἀριθ. συγκόπτουσι τὸ οἱ ὅθεν συναιρούμενα παροξύνονται καὶ

τοῦ παιδαγωγός. Ὅν ἐκπέμπει πρὸς τὸν Ξέρξην κρύφα κελεύσας λέγειν, ὅτι Θεμιστοκλῆς ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς αἰρούμενος τὰ βασιλέως ἐξαγγέλλει πρῶτος αὐτῷ τοὺς Ἕλληνας ἀποδιδράσκοντας καὶ διακελεύεται μὴ παρῆναι

προπερισπῶνται : εὖνου, εὖνοι, εὖπλοι. παιδαγωγός] ἐκ τοῦ παιδα ἄγω, κυρ. ὁ τοὺς παῖδας ἐκ τῆς πατρικῆς οἰκίας ὁδηγῶν εἰς τὸ σχολεῖον καὶ πάλιν εἰς τὴν οἰκίαν ἐπαναφέρων, ἐν γένει ἐπιτηρητὴς τῶν παίδων. Τὸν παιδαγωγὸν δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν πρὸς τὸν παιδοτρίβην· διότι παιδοτρίβης εἶνε διδάσκαλος τῆς γυμνασικῆς ἐν τῇ παλαίστρᾳ τῶν παίδων, ὁ δὲ παιδαγωγὸς δούλος ὁδηγῶν τοὺς παῖδας=συμπαθητικὸς ὅμως ὑπὲρ τοῦ Θεμ. καὶ παιδαγωγός τῶν τέκνων αὐτοῦ. ὅν] λόγος ἀναφορ. προσθετικὸς, τιθέμενος ἀντὶ δεικτικῆς καὶ συμπερ. συνδέσμου=τοῦτον λοιπὸν τὸν Σίκιννον. Οἱ δὲ τοιοῦτοι λόγοι λαμβάνονται ἀνεξάρτητοι, καὶ ἡ τούτων πρότασις ἀποτελεῖ τὴν κυρίαν τοῦ λόγου πρότασιν. κελεύσας] ἐκ τῆς ῥίζης κελ (κέλομαι), κελεF, κελεύω· καὶ σημ. ἐπὶ μὲν ἀνωτέρων διατάσσω, ἐπὶ δὲ ὁμοίων προτρέπω, καὶ σπν. ἐπὶ κατωτέρων παρακαλῶ. Ἡ δὲ μτχ. τροπικὴ παραφραζομένη συνήθ. διὰ τροπικοῦ ἐπιρ. ἢ διὰ δοτ. ἀπροθέτου, ἢ διὰ γεν. ἐμπροθέτου : ἐκπέμπει κελεύσας (ἐξαποστέλλει μετὰ παραγγελιῶν)· ἄλλοτε δὲ οὐδεμίαν ἐπιδέχεται ἀνάλυσιν, καὶ ἐνίοτε μετὰ ῥήματος παρεμφ. ἐγκλίσεως καὶ τοῦ καί=Τοῦτον λοιπὸν ἐξαποστέλλει πρὸς τὸν Ξέρξην κρυφίως διατάξας νὰ λέγῃ πρὸς αὐτόν. αἰρούμενος] τὸ αἰρέω κατὰ Δερδελάιν ἐκ τοῦ αἰρέω· κατὰ Κούρτιον ἐκ τῆς ῥίζ. Φαρ. ἀρ, ἀρ-j ω, αἶρ, αἶρε, αἰρέω, καὶ Φελ, ἐΦελ, εἶλον. Κλίνεται δὲ τὸ μέσ. καὶ παθ. ὡς ἐξῆς : αἰρούμαι—ῥρούμην—αἰρήσομαι—εἰλόμην—ῥρημαι—ῥρήμην—αἰρεθήσομαι—ῥρήθην, καὶ μετ' ὅλ. μλ ῥρήσομαι. Παρατηρητέον ὅτι παθ. τοῦ μέσ. αἰρούμαι (ἐκλέγω) εἶνε τὸ αἰρούμαι (ἐκλέγομαι)· τὸ δὲ παθ. τοῦ ἐνεργ. αἰρῶ εἶνε τὸ ἀλίσκομαι (λαμβάνομαι ἐν πολέμῳ ἢ καταδικάζομαι ἐν δίκῃ)· ἔτι δὲ σημ. λαμβάνω τὸ μέρος τινός : αἰρούμενος τὰ βασιλέως (συμφέροντα), ἥτοι τὸ μέρος τοῦ βασιλέως προτιμῶν=ὅτι Θεμ. ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ἐπειδὴ τὰ συμφέροντα τοῦ βασιλέως προτιμᾷ. πρῶτος] δηλοῖ τὴν μεγίστην μυστικότητα καὶ σπουδαιότητα τοῦ ἐξαγγελλομένου. Συντακτικῶς εἶνε κατηγορούμενον τοῦ ὑποκ. ἀντὶ χρονικοῦ ἐπιρ. ἀποδιδράσκοντας] ἀποδιδράσκω (φεύγω δραμαίως, ἢ κρυφίως)—ἀπεδίδρασκον—ἀποδράσομαι, ἀόρ. 6' ἀπέδραν (κλίνεται κατὰ τὸ ἔστιν ἄλλ' ἀντὶ ἡ ἔχει α)—ἀποδέδρακα—ἀπεδεδράκειν. Ῥίζ. δρα, διδρα, διδράσκω. Τούτῳ συγγενὲς εἶνε τὸ τρέχω (ἀόρ. 6' ἔδραμον). Καὶ ὁ μὲν ἐνεστώς δηλοῖ πράξιν σκοπομένην, ἣν τὸ ὑποκ. πειράται νὰ πράξῃ

φυγεῖν αὐτοῖς, ἀλλ' ἐν ᾧ ταραττονται τῶν πεζῶν χωρὶς ὄν-
 τες ἐπιθέσθαι καὶ διαφθεῖραι τὴν ναυτικὴν δύναμιν. Ταῦτα
 δ' ὁ Ξέρξης ὡς ἀπ' εὐνοίας λελεγμένα δεξάμενος ἦσθη, καὶ
 τέλος εὐθὺς ἐξέφερε πρὸς τοὺς ἡγεμόνας τῶν νεῶν, τὰς
 μὲν ἄλλας πληροῦν καθ' ἡσυχίαν, διακοσίαις δ' ἀναχθέντας
 ἤδη περιβαλέσθαι τὸν πόρον ἐν κύκλῳ πάντα καὶ διαζῶσαι

ὅθεν καὶ βουλευτικὸς καλεῖται ἐνεστῶς=πρῶτος κάμνει γνωστὸν
 πρὸς αὐτόν, ὅτι οἱ Ἑλλ. σκέπτονται νὰ φύγωσι κρυφίως. παρεῖναι]
 ἄορ. β' τοῦ παρίημι—παρίην—παρήσω—παρήκα (ἐν μὲν τῷ ἐνικῷ
 εὐχρηστος ὁ πρῶτος, ἐν δὲ τῷ θυνικῷ καὶ πληθ. καὶ ταῖς λοιπαῖς
 ἐγκλίσεις ὁ β') παρεῖκα. Συντάσσεται δὲ αἷτ. καὶ δοτ. ὡς ἔχον τὴν
 ἔννοιαν τῆς δόσεως=καὶ προτρέπει αὐτόν νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ εἰς αὐ-
 τοὺς νὰ φύγωσιν. ἐπιθέσθαι] τὸ πληρες: ἀλλὰ διακελεύεται αὐτόν
 ἐπιθέσθαι καὶ διαφθεῖραι τὴν ναυτικὴν δύναμιν ἐν τῷ χρόνῳ, καθ'
 ὃν ταραττονται ὄντες χωρὶς τῶν πεζῶν. Τὸ δὲ ἐπιθέσθαι εἶνε δυνα-
 μικὸν μέσον· διότι τὸ ὑποκ. πράττει τι μεταχειριζόμενον τὴν ἐαυ-
 τοῦ δύναμιν τὰ ἐαυτοῦ μέσα, ἥτοι ἐπιθεῖναι διὰ τῶν ἐαυτοῦ δυνά-
 μεων=ἀλλ', ἐν ᾧ εὐρίσκονται εἰς ἀνησυχίαν, διότι εἶνε μακρὰν τοῦ
 πεζικοῦ στρατοῦ, νὰ ἐπιτεθῇ κατ' αὐτῶν, καὶ νὰ καταστρέψῃ τὴν
 ναυτικὴν τῶν δυνάμιν. ἦσθη] ἄορ. παθ. τοῦ ἡδομαι (εὐχαριστοῦμαι
 ἰδ. χαίρω ἐξ εὐαρέστων αἰσθητικῶν ἐντυπώσεων)—ἡδόμην—ἡσθή-
 σομαι—ἡσθην. μτχ. τοῦ πρκ. ἄσμενος ἀντὶ ἡσμενος, ἥτις περιπε-
 σοῦσα εἰς ἐπιθ. σημ. σχηματίζει παραθετικὰ ἄσμενότερος, ἄσμε-
 ναίτατος καὶ ἄσμενέστατος. Τὸ δὲ ἐνεργ. ἡδω (εὐφραίνω, χαροποιῶ)
 ἴδιον τῶν μτγν. Ὡς ἐνεργ. τοῦ ἡδομαι εἶνε τὸ ἡδονὴν παρέχω τινί,
 καὶ ἡδονὴν ἐμποιῶ τινι=Ὁ δὲ Ξέρξης παραδεχθεὶς, ὅτι ταῦτα ἔ-
 χουσι δῆθεν λεχθῇ ἐξ ἀγάπης πρὸς αὐτόν εὐχαριστήθη. τέλος]
 κυρ. τέρμα· καὶ σνκδ. ἡ ὑψίστη θέσις ἐν τῷ πολιτικῷ βίῳ οἶον, οἱ
 τὰ τέλη ἔχοντες (οἱ ἔχοντες τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ ἀξιώματα)· καὶ
 μετωνυμικῶς τὸ διάταγμα ἀρχοντός τινος· ἥτοι, τέλος ἐξέφερεν
 (ἐντολὴν ἐνετείλατο, ἐξέδωκε διαταγὴν)=καὶ εὐθὺς ἐξέδιδε διατα-
 γὴν πρὸς τοὺς ναυάρχους. πληροῦν] τὸ ἀπρμ. ἐπεξηγεῖ τὸ τέλος, ἥ-
 τοι δηλοῖ τὸ περιεχόμενον τῆς διαταγῆς· καὶ συντάσσεται ὡς
 πληρωτικόν αἷτ. σημαίνουσα τὸ πληρούμενον, καὶ γεν. τὴν ὕλην ἐξ
 ἧς πληροῦται: οἱ ἡγεμόνες τῶν νεῶν πληροῦσι τὰς μὲν ἄλλας ναῦς
 ναυτῶν=τὰ μὲν ἄλλα πλοῖα μὲ ἡσυχίαν νὰ ἐτοιμάζωσι. περιβαλέ-
 σθαι] μέσ. ἄορ. β' τοῦ περιβάλλομαι—περιβαλλόμεν—περιβαλοῦ-
 μαι—περιβαλόμην—περιβλήθησομαι—περιβλήθηην—περιβέβλη-
 μαι—περιβέβλημην. Ρίζ. βαλ, βάλλω, ὅπερ ἐπὶ τῆς ση-
 μασίας τοῦ ῥίπτω ἔχει παθ. τὸ πίπτω, ἐπὶ δὲ τῆς σημ. τοῦ κτυπῶ.

τὰς νήσους, ὅπως ἐκφύγοι μηδεὶς τῶν πολεμίων. 3 Τούτων δὲ πραττομένων Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου πρῶτος αἰσθόμενος ἦκεν ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ Θεμιστοκλέους, οὐκ ὦν φί-

τὸ βάλλομαι. Τὸ ἴημι, βάλλω καὶ ῥίπτω εἶνε συνώνυμα, διὰ τοῦτο καὶ ἐν συνθέσει μάλιστα τὸ ἴημι καὶ βάλλω συμπέπτουσιν, ὡς συνήμι καὶ συμβάλλω, σύνεσις καὶ συμβολή. Ἀλλὰ καὶ διαφέρουσι, διότι λέγεται καταβαλεῖν θεμέλιον, οὐχὶ δὲ καὶ καθεῖναι θεμέλιον· ὅθεν τὸ μὲν βάλλω σημ. συνήθως τὸ σκοπίμως ῥίπτειν, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ ἰέναι, τὸ δὲ ῥίπτειν τὸ ἀσκοπῶς βάλλειν. Ἔτι δὲ τὸ βάλλειν λέγεται ἐπὶ τοῦ πόρρωθεν, ἐπὶ δὲ τοῦ συνεγγυς τὸ τύπτειν. Τὸ δὲ περιβάλλω τριχῶς συντάσσεται: περιβάλλω σε ἱμάτια, περιβάλλω σοι ἱμάτια, καὶ ὡς ἐνταῦθα περιβάλλω σε ἱματίοις (ὀργανικῶς). τὸν πόρρον] τὸν πορθμὸν μεταξύ Σαλαμῖνος καὶ ξηρᾶς—μέ διακόσια ὅμως πλοῖα ἀποπλεύσαντες εὐθύς νὰ περικλείωσι κυκλικῶς τὸν πορθμὸν ὅλον. διαζῶσαι:] διαζώννυμι (ζῶν τι ὁλόγυρα, ἐν γένει ἐντελῶς ἢ σφικτὰ περικυκλώνω)—διεζώννυν—διαζώσω—διέζωσα—διέζωκα. Ἀπαντες οἱ χρόνοι οὗτοι εἶνε μ.π.ν. Ρίξ. ζω, ζώνη, ζώννυμι (ἐπισυνάπτεται ἡ συλλ. ν.νυ, διότι ἡ ρίζα εἶνε φωνηεντ.)· τὰς νήσους] τὴν Σαλαμίνα, Ψυτάλειαν, καὶ ἐν γένει τὰς παρὰ τὴν Σαλαμίνα μικρὰς νήσους—καὶ νὰ περιζώσωσι τὰς νήσους. ὅπως ἐκφύγοι] πρότασις δηλοῦσα τὸν σκοπὸν, ἐν ᾗ ἐτέθη εὐκτ. διότι ἐξαρκᾶται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου (τέλος ἐξέφερε). Παρ' αὐτ. ἔχει χρόνους εὐχρηστους: ἐκφεύγω—ἐξέφευγον—φεύξομαι—ἐξέφυγον—ἐκπέφευγα—ἐπεφεύγειν—ὅπως μὴ ἐξέλθῃ ἐκεῖθεν κανεὶς ἐκ τῶν πολεμίων.

3. Ἀριστείδης] περὶ τοῦ ἐτύμου οἱ μὲν δέχονται ἐκ τοῦ Ἀριστεύς, καὶ τῆς πατρωνυμικῆς καταλήξεως ἰδῆς τῆς προσαρτωμένης εἰς ῥίζαν δευτεροκλ. καὶ τριχοκλ. Ἀριστε-ίδης· ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι συντίθεται ἐκ τοῦ ἄριστος εἶδος (ἄριστος κατὰ τὴν μορφήν), ὅτε ἔπρεπε νὰ ἦνε κλίσεως τῆς γ'· ὅθεν πιθανώτερον ὅτι τὸ πατρωνυμικὸν ἐλήφθη ὡς κύριον. ἦκε] πρτ. τοῦ ἦκω, καὶ οὐχὶ ἀόρ. τοῦ ἴημι· ἐνεσ. ἦκω μὲ σημ. πρκ=ἐλήλυθα· πρτ. ἦκον=ἐληλύθειν· μλ.ἦζω=ἐληλυθὼς ἔσομαι. σκηνή] ὁ Φῶτιος θεωρεῖ τὴν λέξιν ξένην, ἄλλοι δὲ σχημ. ἐκ τοῦ σκιά· ἐν γένει δὲ σημ. πάντα ἐστεγασμένον ἢ κατεσκιασμένον τόπον. Ὁ δὲ Ἡρόδ. 8, 79 λέγει· α Συνεστηκότων δὲ τῶν στρατηγῶν ἐξ Αἰγίνης διέβη Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου. Οὗτος στάς ἐπὶ τὸ συνέδριον ἐξεκαλέετο, (τὸν Θεμ.) ἐόντα ἑαυτῷ οὐ φίλον, ἐχθρὸν δὲ τὰ μάλιστα·· πρβλ. Ἀρις. 8=Ἐν ᾧ ταῦτα ἐπράττοντο ὑπὸ τῶν Περσῶν, Ἀριστείδης ὁ υἱὸς τοῦ Λυσιμάχου, ἐπειδὴ πρῶτος κατενόησε τὴν περικύκλωσιν, ἦλθεν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Θεμ. δι' ἐκεῖνον] τὸν Θεμ. ὅστις ἠνάγκασε τοὺς Ἀ-

λος, ἀλλὰ καὶ δι' ἐκεῖνον ἐξωστρακισμένος, ὥσπερ εἴρηται· προσελθόντι δὲ τῷ Θεμιστοκλεῖ φράζει τὴν κύκλωσιν. Ὁ δὲ τὴν τε ἄλλην καλοκαγαθίαν τοῦ ἀνδρὸς εἰδὼς καὶ τῆς τότε παρουσίας ἀγάμενος λέγει τὰ περὶ τὸν Σίκιννον αὐτῷ, καὶ

θηναίους νὰ ἐξωστρακίσωσι τὸν Ἀριστείδην—ἀν καὶ δὲν ἦτο φίλος αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐξ αἰτίας ἐκείνου εἶχεν ἐξωστρακισθῆ. ὥσπερ εἴρηται] τὸ ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπου τούτου λαμβάνεται ἐκ τῆς προηγουμένης μετοχῆς, ὥσπερ ἐξωστρακίσθαι εἴρηται μοι· τὸ δὲ ποιητ. αἵτιον ἐννοεῖται κατὰ δοτ. διότι εἶνε χρόνου πρκ. πρβλ. 5, 4· καὶ 11, 1—καθὼς ἔχει λεχθῆ. προσελθόντι] τὸ προέρχομαι σημ. ἔρχομαι ἔμπροσθεν, καὶ ἐνταῦθα ἔρχομαι πρὸ τῆς σκηνῆς, ἢ ἔμπροσθεν τῆς σκηνῆς, καὶ σινδχ. ἐξέρχομαι. Ἐν τῇ αὐτῇ σημασίᾳ εὑρεται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, α ὅσοι κατηχούμενοι προσέλθετε »· διότι τότε οἱ κατηχούμενοι ἐξήρχοντο τοῦ ναοῦ καὶ ἔσταντο πρὸ αὐτοῦ. πρβλ. Ἡροδ. 8, 79. φράζει] ἐκ τῆς ρίζ. Fra (εἴρηκα, ῥήτωρ), φρα (φρῆν), φραF, φραδ, φράjω, φράζω· κατ' ἄλλους δὲ ἐκ τῆς προ—πρα καὶ Fraδ, πραFάδjω φράζω· κατὰ δὲ τὸν Meyer καὶ Κούρτιον παρὰ τὸ φραδ=πρατ, ὅπερ εὐρίσκομεν ἐν τῷ λατ. pret, inter—pres (ἐρμηνεύς), inter—prætor (ἐρμηνεύω), ἐξ οὗ φράζω κυρ. κάμνω φανερόν, καὶ συνήθ. φανερώων τι διὰ λόγου, λέγω=καὶ εἰς τὸν Θεμ. ἐξεληθόντα τῆς σκηνῆς φανερώων τὴν περικύκλωσιν των. εἰδὼς] πρκ. 6' ἐκ τοῦ ἀχρήστου θέματος εἶδω, ἐξ οὗ ἔχομεν εὐχρ. παρὰ πεζοῖς τὸν ἀόρ. 6' εἶδον, καὶ πρκ. 6' οἶδα ἐν τῇ σημ. τοῦ γνωρίζω· διότι πᾶν ὅ,τι τις ἔχει ἰδεῖ καὶ γνωρίζει· ὑπρσ. ἀντι πρτ. ἤδη καὶ ἤδειν (ἐγνώριζον), μλ. εἶσομαι, ἀόρ. ἔγων, πρκ. ἔγνωκα. Ρίζ. Fid, συγγ. τῷ λατ. video (βλέπω)· τὴν δὲ ὑπαρξιν τοῦ δίγαμμα βλέπομεν ἐν τῇ ὁμιλουμένῃ γεῖδες ἀντι εἶδες. Τὸ οἶδα διαφέρει τοῦ σύνοιδα· διότι τὸ μὲν οἶδα σημ. γινώσκω τι ἐξ ἀκοῆς ἢ ἐκ πληροφορίας ἄλλων, τὸ δὲ σύνοιδα γινώσκω τι ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως, αὐτόπτης καὶ αὐτήκοος αὐτοῦ γενόμενος—Ὁ δὲ Θεμ. ἐπειδὴ ἐγνώριζε καὶ τὴν εἰς ἄλλας περιστάσεις ἀγαθότητα τοῦ ἀνδρὸς. ἀγάμενος] ἀγαμαι—ἡγάμην—ἡγάσθην. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ ἕνεσ. καὶ πρτ. τούτου κλίνεται κατὰ τὸ ἴσταμαι. Τὸ δὲ ἀγαμαι ἐκ τοῦ ἄγη (ἢ ἐκπληξῆς, ὁ θαυμασμός) σημ. ἐκπλήττομαι, πολὺ θαυμάζω. Καὶ συντάσσεται αἵτ. καὶ γεν· ἀγάμενος αὐτὸν τῆς τότε παρουσίας. Εἰς δὲ τὰ τοιαῦτα ρ. τὰ ψυχικοῦ παθήματος σημαντικά (θαυμάζειν, εὐδαιμονίζειν, φθονεῖν, οἰκτεῖρειν κτλ.) ἢ γεν. σημ. τὸ αἷτιον τοῦ πάθους· εἰς δὲ τὰ ἡθικοῦ παθήματος τίθεται τὸ αἷτιον κατὰ δοτ. ἄνευ ἢ μετὰ τῆς ἐπὶ· χαίρω τῇ σῇ ἢ ἐπὶ τῇ σῇ ἐπιμελείᾳ—καὶ πολὺ ἐθαύμασεν αὐτὸν διὰ τὴν τότε παρουσίαν του. τὰ περὶ τὸν Σίκιννον] τὸ ἄρθρον δηλοῖ γενικὴν καὶ

παρεκάλει τῶν Ἑλλήνων συνεπιλαμβάνεσθαι καὶ συμπροθυμεῖσθαι πίστιν ἔχοντα μᾶλλον, ὅπως ἐν τοῖς στενοῖς ναυμαχήσωσιν. Ὁ μὲν οὖν Ἀριστείδης ἐπαινέσας τὸν Θεμιστοκλέα τοὺς ἄλλους ἐπήει στρατηγούς καὶ τριηράρχους ἐπὶ τὴν μάχην παροξύνων· ἔτι δ' ὁμῶς ἀπιστούντων ἐφάνη Τήνια τριήρης αὐτόμολος, ἥς ἐναυάρχει Παναίτιος, ἀπαγ-

ἀόριστον ἔννοιαν, τιθέμενον πρὸ γενικῆς ἢ ἐμπροθέτου τινὸς περιφραστικῶς : τὰ τῶν θεῶν, τὰ περὶ Ἀλκιβιάδην, τὰ περὶ Σίκιννον (πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὸν Σίκιννον)=λέγει πρὸς αὐτὸν τὰ περὶ τὸν Σίκιννον. παρεκάλει] ἢ παρὰ σιμ. τὸ πλησίον ἐν κινήσει : καλῶ τινα πλησίον μου, ἐξ οὗ προσκαλῶ πρὸς βοήθειάν μου. Ὅθεν ἔχει σημασίαν διάφορον τῆς σημερινῆς. Συντάσσεται διπλ. αἶτ : παρεκάλει τὸν Ἀρισ. συνεπιλαμβάνεσθαι. συνεπιλαμβάνεσθαι] κυρ. ὁμοῦ ἢ ἐν ταύτῳ πιάνω· συντάσσεται δὲ γεν. ὡς ἀφῆς καὶ δοτ. δυνάμει τῆς σὺν : τὸν Ἀρισ. συνεπιλαμβάνεσθαι τῷ Θεμ. τῶν Ἑλλ. α Τήν Ἀθηνᾶν συνεπιλαβέσθαι μοι τοῦ ἔργου». Δουκ. Προμ. 13=καὶ προσεκάλει νὰ συμμετάσχη τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἑλλ. καὶ νὰ δείξῃ τὴν αὐτὴν μετ' αὐτοῦ προθυμίαν. πίστιν ἔχοντα] οὐχὶ εἰς σημασίαν ἐνεργ. : αὐτὸν ἔχοντα ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς Ἑλληνας, ἀλλ' εἰς παθ. : αὐτὸν ἐμπιστευόμενον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων=διότι ἐπίστευον εἰς αὐτὸν περισσότερον οἱ Ἑλλ. ὅπως ναυμαχήσωσιν εἰς τὰ μεταξὺ Σαλαμῖνος καὶ ξηρᾶς στενά. ἐπήει] πρτ. τοῦ ἐπέρχομαι (ἴδ. 8, 1). Τὰ δὲ ἀμετάβ. δέχονται ἐνίοτε ἀντικ. συντιθέμενα μετὰ προθέσεων : α δίκην διδάσιν οἱ παραβαίνοντες τοὺς νόμους». Ξεν. Ἀπ. 4, 4, 21. «οἱ πρόγονοι ὑπὲρ δόξης οὐδένα κίνδυνον ἐξέστησαν». Δημ. 20, 10. Καθ' Ἡρόδ. (8, 81) ὁ Ἀριστείδης λέγει ταῦτα ἐν τῷ πολεμικῷ τῶν Ἑλλήνων συνεδρίῳ. παροξύνων] μτχ. σημαίνουσα τὸν σκοπὸν· διότι προηγείται ῥ. κινήσεως· καὶ ἀντὶ μέλλοντος ἐτέθη ἐνεσ. διότι συγχρόνως μετὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ κυρίου ῥ. ἐκτελεῖται καὶ ὁ σκοπός=Ὁ μὲν λοιπὸν Ἀριστείδης ἐπαινέσας τὸν Θεμ. περιήρχετο τοὺς ἄλλους στρατηγούς καὶ τριεράρχους ἐρεθίζων πρὸς ναυμαχίαν. αὐτόμολος] ἐκ τοῦ αὐτὸς μολεῖν (ἀόρ. 6' τοῦ βλώσχω), ὁ ἐξ ἑαυτοῦ ἢ ἐκουσίως καὶ ἄνευ προσταγῆς ἄλλου πορευόμενος, ἴδ. ὁ λειποτακτῶν καὶ εἰς τοὺς ἐχθροὺς μεταβαίνων. Οἱ δὲ Τήνιοι καὶ οἱ λοιποὶ νησιῶται κατηναγκασμένοι συνεξεστράτευσον μετὰ τοῦ Ξέρξου θαλασσοκρατοῦντος=ἀλλ' ὁμῶς, ἐν ᾧ οὗτοι δὲν ἐδίδον ἀκόμη πίστιν, ἐφάνη πολεμικὸν πλοῖον Τήνιον λειποτακτῆσαν ἐκ τῶν Περσῶν. ἐναυάρχει] ὡς ἐπὶ τῶν ὀνομάτων συντίθεται πολλάκις εἰς μίαν λέξιν προσδιορίζον καὶ προσδιοριζόμενον : οἴκου δεσπότης καὶ οἰκοδεσπότης, παχὺς τὰ σκέλη καὶ παχυσκελής, χρηστός τῷ ᾄθει

γέλλουσα τὴν κύκλωσιν· ὥστε καὶ θυμῷ τοὺς Ἕλληνας ὀρμήσαι μετὰ τῆς ἀνάγκης πρὸς τὸν κίνδυνον.

XIII Ἄμα δ' ἡμέρα Ξέρξης μὲν ἄνω καθῆστο τὸν στόλον ἐποπτεύων καὶ τὴν παράταξιν, ὡς μὲν Φανόδημος φησιν, ὑπὲρ τὸ Ἡράκλειον, ἣ βραχεῖ πόρῳ διείργεται τῆς Ἀττι-

χρηστοθήνης· οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ῥημάτων τὸ ἀντικ. μετὰ τοῦ ῥ : ναυπηγεῖν, τροχοποιεῖν, σκυτοτομεῖν. Πολλὰ τούτων ἀποβαλλομένης τῆς ἐννοίας τοῦ πρώτου μέρους τῆς συνθέσεως πλεοναστικῶς δέχονται νέον ἀντικ : ἄρχειν τῆς νεώς, καὶ ναυαρχεῖν τῆς νεώς=τοῦ ὁποίου ναύαρχος ἦτον ὁ Παναίτιος, ὅπως ἀναγγεῖλη εἰς αὐτοὺς τὴν περικύκλωσιν των. μετὰ τῆς ἀνάγκης] ἀναγκαστικὸν αἴτιον τοῦ «θυμῷ ὀρμήσαι»· ἦτοι ἡ μετ' ὀργῆς ὀρμὴ προῆλθεν ἐκ τῆς ἀνάγκης, ὅτι δὲν δύνανται ν' ἀποφύγῃσι τὴν ναυμαχίαν=ὥστε οἱ Ἕλλ. μετὰ θυμοῦ νὰ ἐφορμήσωσι πρὸς τὸν κίνδυνον ἀναγκασθέντες.

XIII. Τὰ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ναυμαχίας πραχθέντα ὑπὸ Περσῶν καὶ Ἑλλήνων.

1. Ἄμα δ' ἡμέρα] τὸ ἅμα ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης τοῦ ὁμοῦ γινόμενον λαμβάνεται καὶ ὡς πρόθεσις καὶ ὡς χρονικὸν ἐπίρρημα. Καὶ ὡς πρόθεσις μὲν συντάσσεται δοτ : ἅμα τῇ ἡμέρᾳ (μετὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἡμέρας)· ὡς ἐπίρ. δὲ συντάσσεται μετὰ χρονικῆς μετοχῆς ἢ μετὰ ῥήματος, ἐπιφερομένης ἄλλης προτάσεως συνοδευομένης διὰ τοῦ καὶ : ἅμα διαλλάττονται, καὶ τῆς ἔχθρας τῆς προγεγενημένης ἐπιλανθάνονται. καθῆστο] εὐρηται παρ' Ἀττ. μόνον σύνθετον κάθημαι πρκ. ἀντὶ ἐνεσ. (καθῶμαι—καθοίμην—κάθησο καὶ μ.γν. κάθου—καθῆσθαι—καθήμενος), ὑπρ. ἐκαθήμην καὶ καθήμην. Οἱ δὲ λοιποὶ χρόνοι ἀναπληροῦνται ἐκ τοῦ καθεζομαι. Ρίζ. Fed (ἔδρα ἔδος), sed, λατ. sedes, sedeo· Fηδ, ἦδ, ἐξ ἧς ἐγένετο ἦδμαι ἦσμαι, καὶ ἀποβολὴ τοῦ σ ἦμαι, κάθημαι. Τὸ δ τοῦτο τῆς ρίζης τραπὲν εἰς σ διετηρήθη ἐν τῷ ἐν. τοῦ ὑπρσ. καθῆστο ἀντὶ καθῆδτο. τὸν στόλον καὶ τὴν παράταξιν] σχῆμα ἐν διὰ δυοῖν, ἀντὶ α τοῦ στόλου τὴν παράταξιν» (ἰδ. 4, 2)=Ἄμα δ' ἐξημέρωσεν ὁ μὲν Ξέρξης ἐκάθητο εἰς ὑψηλὸν μέρος ἐπιβλέπων τὴν παράταξιν τοῦ στόλου. Ἡράκλειον] ναὸς τοῦ Ἡρακλέους κείμενος εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ἀπέναντι τῆς Σαλαμῖνος ὄρους τοῦ καλουμένου Αἰγάλεω παρὰ τὸ σήμερον Καρατσίνη, ἐνθα ὁ Ξέρξης ἔδρυσεν τὸν θρόνον, ὅπως θεωρῇ τὰ τῆς ναυμαχίας. Ἡρ. 8, 90=καθὼς μὲν λέγει ὁ Φανόδημος ὑπεράνω τοῦ ναοῦ τοῦ Ἡρακλέους. διείργεται] τὸ εἶργω ἐπὶ τῆς σημ. τοῦ κλείω τινὰ ἐντὸς δασύνεται, ἐπὶ δὲ τῆς σημ. τοῦ κλείω τινὰ ἔξω ψιλοῦται· ἐνταῦθα δὲ συντίθ. ἐκ τῆς διὰ καὶ εἶργω, ὅπερ κατὰ τὴν σημ. ταύτην κλίνει-

κῆς ἢ νῆσος, ὡς δ' Ἀκεστόδωρος, ἐν μεθορίῳ τῆς Μεγαρίδος ὑπὲρ τῶν καλουμένων Κεράτων, χρυσοῦν δίφρον θέμενος καὶ γραμματεῖς πολλοὺς παραστησάμενος, ὧν ἔργον ἦν ἀπογράφεσθαι τὰ κατὰ τὴν μάχην πραττόμενα. 2 Θεμιστοκλεῖ δὲ παρὰ τὴν ναυαρχίδα τριήρη σφαγιαζομένῳ τρεῖς προσ-

ται : διείργω—διείργον—διείρξω—διείρξα· παθ. διείργομαι—διεργόμην—διείρξομαι—διείρχθην—διείργμαι. Συντάσ. γεν. διότι ἐνυπάρχει ἐννοία ἀπομακρύνσεως=ὅπου διὰ στενοῦ πορθμοῦ διαχωρίζεται ἡ νῆσος Σαλαμῖς ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς. Ἀκεστόδωρος] ἀρχαῖος ἱστορικός γράψας Ἑλληνικὴν ἱστορίαν=καθὼς δὲ λέγει ὁ Ἀκεστόδωρος. ἐν μεθορίῳ] συντίθεται ἐκ τῆς μετὰ σημαίνουσας κοινωνίαν καὶ τοῦ ὁρίου, ὅθεν μεθόριον κοινὸν ὄριον δύο χωρῶν· δηλ. τῆς Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος. Τὸ πλήρες : ἅμα ἡμέρᾳ Ξέρξης καθῆστο ἐν μεθορίῳ τῆς Μεγαρίδος κτέ. Κέρατα] βουνὸν δικόρουφον ἐξέχον ὡς διπλοῦν ἀκροτήριον μεταξὺ μεγαρίδος καὶ Ἀττ. Τὸ μέρος τοῦτο τὴν σήμερον καλεῖται Κερατόπυργος. Ἀλλ' ἐκ τοιαύτης ἀποστάσεως ἀδύνατον ἦν ὁ Ξέρξης νὰ ἑβλεπε τὴν ἐν τῇ παρακειμένη θαλάσῃ γινομένην ναυμαχίαν=ἐπὶ τοῦ μεθορίου τῆς Μεγαρίδος ὑπεράνω τῶν ὀνομαζομένων Κεράτων. δίφρος] κυρ. ὁ δύο φέρων, συνήθ. διπλοῦν κάθισμα πολεμικῆς ἀμάξης, ἐν ᾗ ὁ ἡνίοχος καὶ ὁ παραβάτης (πολεμιστής) ἐκάθηντο· καὶ ἐν γένει κάθισμα πτυκτὸν ὡς τὰ νῦν εἰς σχῆμα Χ μετὰ ἐφαπτομένης ἀνωθεν· καὶ παρὰ Ῥωμαῖοις πτυκτὸν κάθισμα τιμητικὸν τοῦ ὑπάτου· καὶ ἐν γένει ἡγεμονικός θρόνος. Οὗτος δὲ κυριευθεὶς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀφιερώθη εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Παρθενῶνα, ὃν ἰδὼν ὁ Δημοσθένης καλεῖ ἀργυρόποδα. θέμενος] μέσ. περιπ. διάμεσον σημαῖνον πρᾶξιν, ἣν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκ. χάριν ἑαυτοῦ δι' ἄλλου=ἄφ' οὗ ἐθηκεν χρυσοῦν θρόνον. παραστησάμενος] μέσ. πλάγιον : παραστήσας ἑαυτῷ γραμματεῖς πολλοὺς=καὶ ἐτοποθέτησε πλησίον τοῦ πολλοὺς γραμματεῖς. ἀπογράφεσθαι] τὸ ἀπογράφω σημ. ἀ) γράφω πάλιν, ἐξ οὗ ἀντιγράφω, καὶ ἀπόγραφον=ἀντίγραφον· καὶ β') καταγράφω εἰς κατάλογον. Ἐνταῦθα ἔχει τὴν δευτέραν σημασίαν, ἀλλὰ προκύπτει ἡ ἐπὶ τῶν κοινῶν τύπων δυσκολία· διότι δυνατόν νὰ σημαίνη πάθος ἢ μεσότης· μᾶλλον δὲ φαίνεται μοι παθητικόν, καὶ οὕτω κατωτέρα μεταφράζεται πρὸς βλ. Ἡρ. 8, 90=τῶν ὁποίων ἔργων ἦτο νὰ καταγράφωνται τὰ πραττόμενα κατὰ τὴν ναυμαχίαν.

3. Σφαγιαζομένῳ] σφαγιαζομαι (μέσ. διάμεσον κυρ. σφάζω πρὸς θυσίαν ζῶον διὰ τοῦ ἱερέως· ἰδ. λέγεται περὶ στρατηγῶν καὶ μάντεων)—ἐσφαγιαζόμεν—ἐσφαγιασάμην. Ῥίζ. πεποιημ. σφαγ, καὶ φασγ, σφάγιω, σφάζω, σφαγή, σφαγίς, σφαγιαζομαι. Πρὸ τῆς μά-

ήχθησαν αἰχμάλωτοι, κάλλιστοι μὲν ἰδέσθαι τὴν ὄψιν, ἐσθῆτι δὲ καὶ χρυσῷ κεκοσμημένοι διαπρεπῶς. Ἐλέγοντο δὲ Σανδαύκης παῖδες εἶναι τῆς βασιλέως ἀδελφῆς καὶ Ἀρταύκτου. Τούτους ἰδὼν Εὐφραντίδης ὁ μάντις, ὡς ἅμα μὲν ἀνέλαμψεν ἐκ τῶν ἱερῶν μέγα καὶ περιφανὲς πῦρ, ἅμα δὲ

χης οἱ ἀρχαῖοι ἐθυσίαζον, καὶ ἐνίοτε ἐπανελάμβανον τὴν θυσίαν, ὅπως εὐρωσιν ἐν τοῖς θυσιαζομένοις εὐνοϊκὰ σημεῖα· καὶ οὐδεὶς πρότερον ἠδύνατο νὰ ἄρξηται τῆς μάχης=Εἰς δὲ τὸν Θεμ. ὅτε ἐθυσίαζε πλησίον τοῦ πολεμικοῦ πλοίου τῆς ναυαρχίδος, ὠδηγήθησαν πρὸς αὐτὸν τρεῖς αἰχμάλωτοι (πρὸβλ. Ἀρισ. 9). ἰδέσθαι] τὸ πλήρες: οὗτοι ὄντες κάλλιστοι κατὰ τὸ ἰδέσθαι τὴν ὄψιν. Τὸ δὲ ἰδέσθαι εἶνε λίαν σπν. παρὰ πεζοῖς καὶ Ὀμηρικὸν ἀντὶ τοῦ ἰδεῖν· ὄψις] ἡ λέξις ἔχει ἐνεργ. σημ. σημαίνουσα τὴν δύναμιν τοῦ ὁρᾶν τοὺς ὀφθαλμούς· ἢ παθ. τὸ φαινόμενον τὸ ἐξωτερικὸν ὡς ἐνταῦθα. Καὶ ἐτέθη κατὰ πλεονασμόν· διότι τὸ κάλλιστοι δηλοῖ τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν· ἀλλὰ ὁ πλεονασμὸς ἐγένετο πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ ἐξόχου κάλλους τῶν νέων ὡς ἀνηκόντων εἰς τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν = οἵτινες εἶνε ὠραιότατοι κατὰ τὴν θέαν τῆς ἐξωτερικῆς μορφῆς. ἐσθῆτι καὶ χρυσῷ] ἐσθῆς ἐκ τῆς ῥίζ. Fes, ἐσ τοῦ ἐννυμι (ἐνδύω), συγγ. τῷ λατ. vestis· καὶ σημ. περιληπτικῶς τὰ ἐνδύματα. Καὶ ἐτέθησαν κατὰ τὸ σχῆμα ἐν διὰ δυοῖν ἀντὶ « χρυσῇ ἐσθῆτι ». Φέρεται καὶ διάφορος γραφή « ἐσθῆσι δὲ καὶ χρυσῷ ». διαπρεπῶς] ἡ διὰ ἐπίτασιν δηλοῖ· ὡς διάσημος=καὶ ἐξόχως ἐστολισμένοι μὲ χρυσᾷ ἐνδύματα. ἀδελφῇ] συντίθεται ἐκ τοῦ α ἀθρ. καὶ δελφὺς (μήτρα)· κυρ. ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς μήτρας γεννηθεὶς. Εἶνε δὲ κατὰ παράθεσιν προσδ. τῆς Σανδαύκης=ἐλέγοντο δὲ οὗτοι ὅτι ἦσαν παῖδες τῆς Σανδαύκης τῆς ἀδελφῆς τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ Ἀρταύκτου. ὁ μάντις] ἡ ἐτυμολογία τούτου ἐκ τῆς ῥίζ. μαν τοῦ μανίω, μαίνομαι· διότι ὁ μάντις προέλεγε τὰ μέλλοντα ἐμπνεόμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ βραδύτερον ἐμαντεύοντο καὶ ἐκ τῶν σπλάγχχνων τῶν θυμάτων=Ἀφ' οὗ ὁ Εὐφραντίδης ὁ μάντις εἶδε τούτους. πῦρ] ἐτερόκλιτον, διότι ὁ ἐνικός κλίνεται κατὰ τὴν τρίτην, ὁ δὲ πληθ. κατὰ τὴν δευτέραν κλίνειν. Τὸ δὲ υ εἶνε βραχὺ εἰς ὅλας τὰς δισυλλάβους πτώσεις καὶ εἰς τὰς ἐκ τούτων παραγώγους ἢ συνθέτους. Ἡ δὲ μονοσύλλ. ὄν. περισπᾶται, διότι ἐκτείνει τὸ φωνῆεν τῆς ῥίζης. Τὸ πῦρ ὁ Πλ. (Κρατ. σ. 410) ὑποπτεύει ὡς βαρβαρικὴν τὴν λέξιν, λέγων « καὶ οἱ Φρύγες φανεροὶ εἰσιν οὕτως αὐτὸ καλοῦντες, σμικρόν τι παρακλίνοντες ». Εἰς τοὺς χρόνους ἐκείνους τῆς δεισιδαιμονίας ἡ λάμψις τοῦ πυρὸς τῆς θυσίας καὶ τοῦ παταμοῦ ὁ κρότος ἐθεωροῦντο ὡς οἰωνοί. Ἀμφότερα δὲ ταῦτα καὶ σήμερον ἐκλαμβάνονται ὡς τοιαῦτα παρὰ τῷ κοινῷ λαῷ=

πταρμὸς ἐκ δεξιῶν ἐσήμηνε, τὸν Θεμιστοκλέα δεξιωσάμενος ἐκέλευσε τῶν νεανίσκων κατάρξασθαι καὶ καθιερεῦσαι πάντας ὠμηστῇ Διόνυσῳ προσευξάμενον· οὕτω γὰρ ἅμα σωτηρίαν τε καὶ νίκην ἔσσεσθαι τοῖς Ἑλλήσιν. Ἐκπλαγέντος δὲ τοῦ Θεμιστοκλέους ὡς μέγα τὸ μάντευμα καὶ δεινόν, οἶον

ἐπειδὴ ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐκ τῶν καιομένων θυμάτων ἀνῆλθε μεγάλη καὶ λαμπρά λάμψις τοῦ πυρός. πταρμὸς] ἐκ τῆς ῥίζης πταρ, πταίρω, πταρμός. Τὸ πταίνρισμα ἦν καὶ ἐτι εἶνε καλὸν σημεῖον. Ὅμοιον τι ὑπάρχει καὶ Ὀδ. 17, 541=ἀφ' ἐτέρου δὲ πταίνρισμα ἐκ δεξιῶν ἠκούσθη. δεξιωσάμενος] δεξιοῦμαι (χαιρετῶ τινα πιάνων τὴν δεξιάν, καὶ ἰδ. ὑποδέχομαι τινα ἐκτείνων τὴν δεξιάν)—ἐδεξιούμην—δεξιῶσομαι—ἐδεξιωσάμην—ἐδεξιώθην. κατάρξασθαι] κατάρχομαι, πρῶτος ποιῶ τι. Ἡ ἐκφρασις εἶνε καθιερωμένη ἐπὶ τῶν θυσιῶν, δι' ὧν γίνεται ἀρχὴ τῆς θυσίας· « Νέστωρ χέρνιβα τ' οὐλοχύτας τε κατήρχετο » Ὀδ. Γ. 445. Καὶ ἰδ. ἐλέγετο ἡ πρὸ τῆς σφαγῆς ἀποκοπὴ ἐκ τοῦ μετώπου τριχῶν, ἧς ὡς ἀπαρχὰς ἔριπτον εἰς τὸ πῦρ. πρβλ. Ἰλ. Γ, 273. Ὁ δὲ Ἡρόδοτος δὲν ἀναφέρει τὴν ἀποτρόπαιον ταύτην θυσίαν=λαβὼν τὴν δεξιάν τοῦ Θεμ. προέτρεψεν αὐτὸν νὰ κάμνῃ ἀρχὴν τῆς θυσίας τῶν νεανίσκων. ὠμηστῆς] παρὰ τὸ « ὦμὸν ἔδω », ὃ ὦμὸν κρέας τρώγων. Καὶ ἐκαλεῖτο ὁ Διόνυσος ὠμηστῆς καὶ ὠμάδιος· διότι εἰς παλαιότερους χρόνους προσέφερον εἰς αὐτὸν ἀνθρωπίλους θυσίας, ἰδίως ἐν Χίῳ καὶ Τενέδῳ. (Ὀρφ. ὕμν. 29, 5). Καθιερεῦσαι] τὸ μὲν καθιερεύω σημ. θυσιάζω, τὸ δὲ καθιερόω, κάμνω τι ἱερὸν, ἀφιερώνω=καὶ εὐχηθεὶς πρὸς τὸν ὦμᾶ κρέατα τρώγοντα Διόνυσον νὰ θυσιάσῃ πάντας τούτους. ἔσσεσθαι] πολλάκις ἐκ προηγουμένου ῥ. σημαίνοντος ἀγγέλλειν, κελεύειν ἢ τι τοιοῦτον, νοεῖται ῥῆμα λεκτικὸν κατὰ τὸ σχῆμα τὸ καλούμενον Ζευγμα : οὕτω γὰρ ἔφη (Εὐφραντίδης) ἅμα σωτηρίαν τε καὶ νίκην ἔσσεσθαι = διότι τοιοῦτοτρόπως εἶπε θὰ ὑπάρξῃ εἰς τοὺς Ἑλλήνας συγχρόνως καὶ σωτηρία καὶ νίκη. ὡς μέγα τὸ μάντευμα] ἡ τῶν λέξεων συντακτικὴ διάταξις ἔχει : τοῦ Θεμ. ἐκπλαγέντος τὸ μάντευμα ὡς (ὄν) μέγα καὶ δεινόν. πρβλ. Θουκ. 6, 76, 1 « τὴν δύναμιν τῶν Ἀθ. μὴ καταπλαγῆτε ». Τὸ δὲ ὡς δηλοῖ γνώμην τοῦ Θεμ. διότι θεώρησε τὴν τοιαύτην ἀνθρωποθυσίαν ὡς ἔργον ἀσύνηθες καὶ τρομερὸν εἰς τοὺς τότε πεπολιτισμένους Ἀθηναίους=Ὅτε δὲ ὁ Θεμ. ἐτρόμαξε θεωρῶν τὴν μαντεῖαν ταύτην σπουδαίαν καὶ φοβεράν. οἶον εἶωθεν] ὃ ἐνεστ. ἔθω ἀχρ. λίαν δὲ εὐχρ. ὃ ἔ' πρκ. εἶωθα (εἶμαι συνεισιστάμενος), ὅστις δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς παθ. τοῦ ἐθίζω καὶ συνώνυμον τῷ εἶθισμαι, ὑπρ. εἶώθειν. Τὸ πλῆρες τῆς ἀναφ. ταύτης προτάσεως : τὸ μάντευμα οἶον εἶωθε γίγνεσθαι ἐν μεγάλοις κτέ. Εἰς τοιαύτας

εἶωθεν ἐν μεγάλοις ἀγῶσι καὶ πράγμασι χαλεποῖς, μᾶλλον ἐκ τῶν παραλόγων ἢ τῶν εὐλόγων τὴν σωτηρίαν ἐλπίζοντες οἱ πολλοὶ τὸν θεὸν ἅμα κοινῇ κατεκαλοῦντο φωνῇ, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους τῷ βωμῷ προσαγαγόντες ἠνάγκασαν, ὡς ὁ μάντις ἐκέλευσε, τὴν θυσίαν συντελεσθῆναι. Ταῦτα μὲν οὖν ἀνὴρ φιλόσοφος καὶ γραμμάτων οὐκ ἄπειρος ἱστορικῶν Φανίας ὁ Λέσβιος εἴρηκε.

σπουδαίας περιστάσεις καὶ τὰ ἐλάχιστα φαινόμενα ἐξελάμβανον καὶ τότε καὶ ἤδη ὡς θεῖα σημεῖα, ὡς τὰς φωνὰς τῶν ζῶν καὶ πᾶν ἐν τῷ οὐρανῷ φαινόμενον=ὅποιον συνήθως συμβαίνει εἰς μεγάλους ἀγῶνας καὶ δυσχερεῖς περιστάσεις. ἐκ τῶν παραλόγων ἢ εὐλόγων] ἰδίως καλεῖται παράλογον τὸ γινόμενον παρὰ τὸν ὀρθὸν λόγον, το παρ' ἐλπίδα συμβαῖνον· εὐλογον δὲ τὸ σύμφωνον τῷ ὀρθῷ λόγῳ, τὸ πιθανόν. Ὁ δὲ ἐμπρόθετος προσθ. κυρ. σημ. τὸ μέρος ἐξ οὗ προέρχονται αἱ ἐλπίδες, καὶ σνδκχ. ἐφ' ὧν στηρίζονται αἱ ἐλπίδες=διότι ὁ κοινὸς λαὸς μᾶλλον ἐκ τῶν ἀπροσδοκῆτων παρὰ ἐκ τῶν πιθανῶν ἐλπίζει τὴν σωτηρίαν του. κοινῇ φωνῇ] ἐπεξηγεῖ τὸ ἅμα· ἢ δὲ δοτ. δηλοῖ τρόπον. κατεκαλοῦντο] τὸ ἐνεργ. σημ. κυρ. καλῶ τινα πρὸς τὰ κάτω, τὸ δὲ μέσον προσκαλῶ τινα εἰς βοήθειάν μου· καὶ συνθη. παρ' Ἀττ. ἐπὶ θεῶν γίνεται χρῆσις τοῦ ἐπικαλοῦμαι, τὸ δὲ κατακαλοῦμαι εἶνε μεταγενεστέρα χρῆσις=συγχρόνως ἅπαντες μὲ μίαν φωνὴν ἐπεκαλοῦντο εἰς βοήθειάν των τὸν θεόν (Διόνυσον). τῷ βωμῷ] δοτ. τοῦ προσαγαγόντες δυνάμει τῆς προθέσεως. Παράγεται δὲ ἐκ τοῦ βᾶω, βαίνω, βῆμα, βωμός, ὡς ῥῆγμα, ῥωγμή. Ἐν γένει δὲ σημ. πᾶν ὕψωμα, ἐφ' οὗ τίθεται ἄλλο τι, ἰδίως θυσιαστήριον. Διέφερε δὲ τῆς ἐσχάρας, ἐπειδὴ εἶχε βαθμίδας καὶ ἦν ὑψηλός. Οἱ βωμοὶ ἦσαν τὸ πάλαι τόσον ἀναπόφευκτον μέρος τῆς λατρείας τῶν θεῶν, ὥστε ἐφαινετο ἀδύνατος ἡ κατάληψις τῆς ἰδέας τῆς λατρείας τούτων ἄνευ βωμῶν. Ὅθεν ὁ καὶ παρὰ Λουκιανῷ κομψὸς συλλογισμὸς: «εἰ γὰρ εἰσὶ βωμοὶ, εἰσὶ καὶ θεοί· ἀλλὰ μὴν εἰσὶ βωμοὶ, εἰσὶ ἄρα καὶ θεοί». (Ζεὺς τραγ. 51)=καὶ ἀφοῦ ὠδήγησαν εἰς τὸν βωμὸν τοὺς αἰχμαλώτους, ἐξηνάγκασαν αὐτόν, καθὼς ὁ μάντις διέταξε, νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ θυσία. φιλόσοφος] συντίθεται ἐκ τοῦ φιλῶ τὴν σοφίαν, κυρ. ὁ ἀγαπῶν τὴν σοφίαν, καὶ ἐν γένει ὁ ἀγαπῶν τὴν παιδείαν καὶ φίλος ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν. Κατὰ πρῶτον ὁ Πυθαγόρας μετεχειρίσθη τὴν λέξιν ταύτην ὡς μετριωτέραν ὀνομασίαν τοῦ σοφός· διότι πάντες οἱ πρὸ αὐτοῦ ἐκαλοῦντο σοφοί. Ὀνομάζει δὲ Φανίαν τὸν Λέσβιον οὐ μόνον φιλόσοφον ἀλλὰ καὶ λίαν ἔμπειρον ἱστορικῶν γνώσεων πρὸς βεβαίωσιν τῶν εἰρημένων=Ταῦτα βεβαίως ἔχει εἰπεῖ ἄνθρωπος φιλόσοφος καὶ λίαν ἔμπειρος ἱστορικῶν γνώσεων Φανίας ὁ Λέσβιος.

XIV. Περὶ δὲ τοῦ πλήθους τῶν βαρβαρικῶν νεῶν Αἰσχύλος ὁ ποιητὴς ὡς ἂν εἰδῶς καὶ διαβεβαιούμενος ἐν τραγῳδίᾳ Πέρσαις λέγει ταῦτα·

Ξέρξῃ δὲ, καὶ γὰρ οὔδα, χιλιάς μὲν ἦν
 ὦν ἦγε πλῆθος· αἱ δ' ὑπέρκοποι τάχει
 Ἐκατὸν δις ἦσαν ἐπτά θ'· ὧδ' ἔχει λόγος.

XIV. Τὰ κατὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν.

1. Αἰσχύλος] τραγικὸς ποιητὴς, ῥυθμίσας πρῶτος τὸ Ἑλληνικὸν θέατρον· διὰ τοῦτο καὶ δικαίως ἐλέγετο ὁ δημιουργὸς καὶ πατὴρ τῆς τραγωδίας. Ἐκ τῶν 70 αὐτοῦ δραμάτων διεσώθησαν ἡμῖν ἐπτά καὶ τινα ἀποσπάσματα· 1) Προμηθεὺς δεσμότης· 2) Ἐπιτὰ ἐπὶ Θήβας· 3) Πέρσαι· 4) Ἀγαμέμνων· 5) Χοηφόροι· 6) Εὐμενίδες· καὶ 7) Ἰκέτιδες. Εἰς τοὺς ὑπὲρ ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων ἀγῶνας ἐπολέμησεν ὡς στρατιώτης ἐν Πλαταιαῖς καὶ ἐν Σαλαμῖνι. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι διὰ ταῦτα ἐτίμων· μεγάλως τὸν ποιητὴν, καὶ μετὰ θάνατον ἤγειραν αὐτῷ ἀνδριάντα, καὶ εἰς τὸν ἀπὸ σκηνῆς διδάσκοντα τὰ δράματα αὐτοῦ ἐχορήγουν τὸν χορὸν, καὶ ἀμοιβὴν τινα, τὸν δὲ στέφανον ἀφιέρουν τῷ ποιητῇ, ὡς εἴ ἐτι ἔζη. ὡς ἂν] λόγος ὁμοιωματικὸς, ἐν ᾧ παραλείπεται τὸ ῥῆμα· ὡς ἂν λέγοι τις εἰδῶς καὶ διαβεβαιούμενος, οὕτως Αἰσχύλος ὁ ποιητὴς ἐν Τραγῳδίᾳ Πέρσαις λέγει ταῦτα. Πέρσαις] ἐπεξήγησις τοῦ ἐν τραγῳδίᾳ. Οὕτω δὲ ἐκαλεῖτο μία τῶν σωζομένων ἐπτά τραγωδιῶν τοῦ Αἰσχύλου ὑπόθεσιν ἔχουσα τὴν ἡττὰν τῶν Περσῶν (στιχ. 339—341)· ἐνθα ἀναγγέλλει ὁ Ἀγγελος τοῦ Ξέρξου πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ Ἀτοσσαν τὴν ἐν Σαλαμῖνι δυστυχίαν = Περὶ δὲ τοῦ πλήθους τῶν βαρβαρικῶν πλοίων Αἰσχύλος ὁ ποιητὴς ὡς γνωρίζων καὶ διηγούμενος μετὰ πολλῆς βεβαιότητος εἰς τὴν τραγωδίαν του τὴν καλουμένην Πέρσας λέγει τὰ ἑξῆς. ὦν ἦγε] τὸ ἀναφορικὸν ἔλκεται ὑπὸ τοῦ ἀναφερομένου· χιλιάς νεῶν κατὰ τὸ πλῆθος ἦν Ξέρξῃ, ἃς ἦγε. Φέρονται διάφοροι γραφαὶ τοῦ κώλου τοῦτου· αἰμὲν νεῶν ἦγε πλῆθος· αἰμὲν ἦν νεῶν τὸ πλῆθος· ἀντὶ τῆς παρ' Αἰσχύλῳ αἰμὲν ἦν ὦν ἦγε πλῆθος· = Εἰς δὲ τὸν Ξέρξην, διότι καλὰ γνωρίζω, χίλια μὲν πλοῖα κατὰ τὸν ἀριθμὸν ὑπῆρχον, τὰ δ' ὅποια ὠδήγει κατὰ τῆς Ἑλλάδος. ὑπέρκοποι] ἐκ τοῦ ὑπερκόπτω κυρ. ὁ ὑπερβαλλόντως κοπιᾷζων, ὅθεν ἀκρατὴς ἀχαλίνωτος· ἡ δὲ φράσις ὑπέρκοποι τάχει (= ἀκρατῆτοι κατὰ τὴν ταχύτητα) εἶνε περίφρασις τοῦ ταχύταται· ἄλλοι ὅμως γράφουσιν ὑπέρκομποι κυρ. ὁ ὑπερμέτρως κομπᾷζων· ὅθεν νῆες ὑπέρκομποι τάχει = ἐξαίρετοι κατὰ τὴν ταχύτητα. ἑκατὸν δις ἦσαν ἐπτά θ'] ἔκφρασις ποιητικὴ. Τὸ δις ἐκ τοῦ δύο ταυτὸ τῷ δυὶς ἐπιρ. ποσότητος σημαίνει δύο φορές τόσον. Ἀναφέρουσι δὲ τινες τὸ δις εἰς τε τὸ ἑκατὸν καὶ εἰς τὸ ἐπτά· ὅθεν

Τῶν δ' Ἀττικῶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα τὸ πλῆθος οὐσῶν ἐκάστη τοὺς ἀπὸ τοῦ καταστρώματος μαχομένους ὀκτωκαίδεκα εἶχεν· ὧν τοξόται τέσσαρες ἦσαν, οἱ λοιποὶ δ' ὀπλιται. 2 Δοκεῖ δ' οὐχ ἦττον εὖ τὸν καιρὸν ὁ Θεμιστοκλῆς ἢ τὸν

λέγουσιν ὅτι αἱ ὑπέροχοι ἦσαν 214. Κατὰ δὲ Ἡροδ. 7, 89 τὰ πλοῖα τῶν Περσῶν ἅπαντα ἦσαν 1207· μετὰ δὲ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν χιλίων ὑπολείπονται τὰ ἐξαίρετα κατὰ τὴν ταχύτητα 207· ὥστε τὸ δις δὲν προσδιορίζει ἀμφοτέρω, ἀλλὰ μόνον τὸ ἑκατὸν—τὰ δὲ ἐξαίρετα κατὰ τὴν ταχύτητα ἦσαν διακόσια ἑπτὰ. λόγος] ἡ σχέσις, ἡ ἀναλογία. Προηγουμένως ὁ Ἄγγελος ἀνέφερε τὰς Ἑλληνικὰς ναῦς, καὶ ἤδη τὰς Περσικὰς· ὥστε δηλοῖ τὴν ἀριθμητικὴν σχέσιν τῶν Ἑλληνικῶν πρὸς τὰς Περσικὰς ναῦς—αὕτη εἶνε ἡ ἀναλογία τῶν πλοίων. οὐσῶν] δὲν εἶνε γεν. ἀπόλυτος, ἀλλ' ἔχει ὑποκ. τὴν γεν. διαιρετικὴν τοῦ ἐκάστη· ἐκάστη τῶν Ἀττικῶν νεῶν οὐσῶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα κατὰ τὸ πλῆθος. Ὁ δὲ Ἡρ. 8, 1 λέγει τὰς τῶν Ἀθ. ναῦς 147 ἐξ ὧν 20 ἐπλήρουν οἱ Χαλκιδεῖς. τοὺς ἀπὸ τοῦ καταστρώματος μαχομένους] τοὺς ναυτικούς στρατιώτας· διότι ἐκτός τῶν ἐν τῇ πλοίῳ ὑπηρετούντων ναυτῶν ὑπῆρχον ἐν αὐτῇ καὶ πολεμισταί, ὀκτωκαίδεκα] αἱτ. τοῦ ποσοῦ. Εἰς τοὺς συνθέτους ἀριθμοὺς ἀπολύτους καὶ τακτικούς προτάσσονται συνήθως μὲν τὰ μικρότερα τῶν μεγαλειτέρων καὶ συνδέονται διὰ τοῦ καί, ὡς πέντε καὶ εἴκοσι, πέμπτος καὶ εἰκοστός. Σπανιώτερον τὰ μεγαλιέτερα τῶν μικροτέρων, ὡς χίλια καὶ διακόσιαι νῆες· καὶ σπανιώτατα τὰ μεγαλιέτερα τῶν μικροτέρων ἀσυνδέτως, ὡς ἵππεις μὲν χίλιοι διακόσιοι. Οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ δέκα σύνθετοι εἴτε προτασσόμενοι εἴτε ἐπιτασσόμενοι συνθέτως γράφονται. Ὁ δὲ ἀριθμὸς οὗτος τῶν μαχητῶν εἶνε μικρὸς· διότι καθ' Ἡρόδοτον 6, 15, ἐπὶ τῶν ταχειῶν νεῶν τῶν Χίων τεσσαράκοντα ἦσαν οἱ μαχηταί. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν Περσικῶν τὰ τῶν Ἀθηναίων πλοῖα ἦσαν ἀτελῆ, καὶ δὲν εἶχον καταστρώματα πλήρη· Θουκ. 1, 14, 3. «Αὗται (αἱ τῶν Ἀθηναίων ἐν Σαλαμῖνι τριῆρεις) οὐπω εἶχον διὰ πάσης καταστρώματα». πρὸλ. Πλουτ. Κιμ. 12. Τὸ μέγεθος πολεμικοῦ πλοίου ὑπελογίζετο ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν αὐτῇ ἐπιβαινόντων, ἀνερχομένων κατὰ μέσον ὅρον εἰς 200, εἰς οὗς προσετίθεντο ἐνίοτε καὶ τριάκοντα μαχηταί. Ἡροδ. 8, 17, καὶ 7, 184.—Ἐκαστον δὲ ἐκ τῶν πλοίων τῶν Ἀθηναίων, τὰ ὅποια κατὰ τὸ πλῆθος ἦσαν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα, εἶχε τοὺς ἐκ τοῦ καταστρώματος πολεμιστὰς δεκαοκτώ. τοξόται] στρατιῶται ὠπλισμένοι μὲ τόξον μόνον—ἐκ τῶν ὁποίων τέσσαρες ἦσαν τοξόται, οἱ δὲ λοιποὶ (14) βαρέως ὠπλισμένοι.

2. Οὐχ ἦττον] διὰ τῆς ἀποφατικῆς ταύτης ἐκφράσεως ἀρθέντος

τόπον συνιδὼν καὶ φυλάξας μὴ πρότερον ἀντιπρῶρους καταστήσαι ταῖς βαρβαρικαῖς τὰς τριήρεις, ἢ τὴν εἰωθυῖαν ὥραν παραγενέσθαι τὸ πνεῦμα λαμπρὸν ἐκ πελάγους αἰεὶ καὶ κῦμα διὰ τῶν στενῶν κατάγουσαν· ὁ τὰς μὲν Ἑλληνι-

τοῦ ἥττονος, ὑπολείπονται τὸ ἴσον καὶ περισσώτερον· ἀλλὰ κατὰ τὴν συνήθη ἐκφρασίαν τῶν ἀρχαίων ἐκπερόντων καταφατικὰς ἐννοίας κατὰ τὸ σχῆμα τῆς λιτότητος δι' ἀποφατικῶν ἐκφράσεων ὑπολείπεται μόνον τὸ περισσώτερον· ὅθεν καλλίτερον παρετήρησεν ὁ Θεμ. τὴν κατάλληλον εὐκαιρίαν ἢ τὸν τόπον. καιρὸν· «ὁ μὲν καιρὸς δηλοῖ ποιότητα χρόνου . . . χρόνος δὲ ποσότητα». Ἀμμών. ὅθεν χρόνου καιρὸς· καὶ ἐν γένει καιρὸς καλεῖται ὁ κατάλληλος χρόνος, ἡ εὐνοϊκὴ περίστασις, ἡ εὐκαιρία. ἀντιπρῶρους] συντίθεται ἐκ τῆς ἀντὶ καὶ πρῶρα, ἧς ὀρθότερα γραφὴ κατὰ Μ. Ἐτ. καὶ τὰ χειρόγραφα εἶνε πρῶρα καὶ ὅχι πῶρα, κατὰ συναίρεσιν ἐκ τοῦ πρόειρα. Περὶ δὲ τοῦ ἐτύμου ἄλλοι μὲν λέγουσιν ἐκ τῆς πρὸ καὶ οὐχὶ προοράω· ἄλλοι δὲ παρὰ τὸ πρὸ καὶ εἴμι (πορεύομαι), πρόειρα, πρῶρα· ὅθεν ἀντίπρῶρος ὁ ἔχων ἀντικρὺ τινος γυρισμένην τὴν πρῶραν. Συντακτικῶς δὲ καλεῖται δευτέρᾳ αἰτ. κατηγ. τῆς πρώτης, διότι τὸ καταστήσαι εἶνε μεταποιητικόν. καταστήσαι] εἰδικὸν ἀπρμ. ἐξηρτημένον ἐκ τοῦ δοκεῖ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μτχ. «φυλάξας» ἐννοεῖται τὸ αὐτὸ ἀπρμ. οὐχὶ πλέον εἰδικόν, ἀλλὰ τελικόν σημαῖνον τὸν σκοπόν· καὶ πρὸς ἀποφυγὴν ἐπαναλήψεως προεκυψεν ἡ ἀνάμιξις τῶν προτάσεων τούτων=φαίνεται δὲ ὁ Θεμ. ὅτι, ἐπειδὴ οὐχὶ ὀλιγώτερον μετὰ προσοχῆς παρετήρησε καλῶς καὶ ἐκαιροφυλάκτισε τὴν κατάλληλον περίστασιν παρὰ τὴν τοποθεσίαν τῆς μάχης, δὲν ἐτοποθέτησε πρότερον τὰ Ἑλλ. πλοῖα ἀντιμέτωπα πρὸς τὰ βαρβαρικά· ἢ τὴν εἰωθυῖαν] πρὸς δῆλωσιν τοῦ ἐπομένου τοῦ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ῥηθέντος, ἥτοι τοῦ μεταγενεστέρου τῆς κυρίας προτάσεως ἐκφερόμεν τὴν τοιαύτην σχέσιν διὰ τῶν πρὶν . . . ἢ· πρότερον . . . πρὶν· καὶ ὡς ἐνταῦθα, πρότερον . . . ἢ. ὥρα] πᾶς ὠρισμένος χρόνος, ἰδίως ὁ ἐπανερχόμενος καθωρισμένης περιόδου, καὶ μερικώτερον ὡς ἐνταῦθα ὠρισμένος χρόνος ἡμέρας. Κατὰ Πλατ. «Αἱ μὲν δὲ ὥραι Ἀττικιστὶ ὡς τὸ παλαιὸν ῥητέον, εἴπερ βούλει τὸ εἶκος εἰδέναι· ὅραι γὰρ εἰσι διὰ τὸ ὀρίζειν χειμῶνάς τε καὶ θέρη καὶ πνεύματα καὶ τοὺς καρποὺς τοὺς ἐκ τῆς γῆς· ὀρίζουσαι δὲ δικαίως ἀνὸς καλοῖντο» Κρατύλ. 410 = πρὶν ἐπέλθῃ ἡ συνειθισμένη ὥρα, ἥτις πάντοτε ἔφερεν ἐκ τοῦ πελάγους σφοδρὸν ἄνεμον καὶ κῦμα ἐν τὸς διὰ τῶν στενῶν (τῆς Σαλαμῖνος καὶ Ξηράς). τὸ πνεῦμα λαμπρὸν] τὸ ἐπιθετον, ὅπερ ἄνευ ἄρθρου κεῖται μετὰ σύναρθρον οὐσ. εἶνε κατηγ. τοῦ οὐσ. καὶ διαφέρει τοῦ ἐπιθετικοῦ προσδ. «τὸ λαμπρὸν

κὰς οὐκ ἔβλαπτε ναῦς ἀλιτενεῖς οὐσας καὶ ταπεινοτέρας, τὰς δὲ βαρβαρικὰς ταῖς τε πρύμναις ἀνεστῶσας καὶ τοῖς καταστρώμασιν ὑφορόφους καὶ βαρείας ἐπιφερομένας ἔσφαλλε προσπίπτον καὶ παρεδίδου πλαγίας τῆς Ἑλληνισιν, ὁ-
ξέως προσφερομένοις καὶ τῷ Θεμιστοκλεῖ προσέχουσιν ὡς ὀρῶντι μάλιστα τὸ συμφέρον, ὅτι ἦν κατ' ἐκείνον ὁ Ξέρξου

πνεῦμα, καθότι ὁ μὲν ἐπιθετικὸς ἐκπράζει ιδιότητα τοῦ πνεύματος προσεγνωσμένην, καὶ θεωρουμένην ὡς προσὸν τοῦ οὐσ. ὁ δὲ κατηγορηματικὸς ιδιότητα μὴ προσεγνωσμένην, ἀλλὰ πρῶτον ἤδη ἀποδομένην εἰς τὸ οὐσ· ὁ χρηστός ἀνὴρ, καὶ ὁ ἀνὴρ χρηστός. δ] ἀναφέρεται εἰς τὸ κύμα, ὅπερ ἔχει ἔννοιαν περιληπτικὴν. ἀλιτενεῖς] συντίθεται ἐκ τοῦ ἄλς (θάλασσα) καὶ τείνω· ὅθεν ἀλιτενὴς κυρ. ὁ μέχρι θαλάσσης ἐκτεινόμενος, ἐξ οὗ ταπεινός, χαμηλός· καὶ ναῦς ἀλιτενὴς ἡ μὴ ἐξέχουσα τῆς θαλάσσης. Τοῦτο δὲ καλεῖται ὑπερβολὴ ἐκφράσεως, διότι τὰ πλοῖα ἀδύνατον νὰ ἦνε εἰς τὴν αὐτὴν μετὰ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης ὀριζόντιον γραμμὴν· διότι ὡς τριῖνες εἰ-
χον ὑπὲρ τὴν θάλασσαν τρεῖς σειρὰς κωπῶν, ἀλλ' ἐγένετο τοῦτο καὶ ἡ χρῆσις τῆς συνωνυμίας πρὸς ἀνάδειξιν τῆς σμικρότητος τῶν Ἑλλ. πλοίων=διότι τοῦτο τὸ κύμα τὰ μὲν Ἑλλ. πλοῖα δὲν ἔβλαπτε, διότι ἦσαν χαμηλὰ καὶ ταπεινότερα τῶν Περσικῶν. ἀνεστῶ-
σας] πρκ. συγκ. ἀντὶ ἀνεστηκυίας κυρ. ὑψηλὰς κατὰ τὰς πρύμνας. Εἶνε διαθέσεως παθ. ἡ δὲ μετατροπὴ τοῦ ἐνεργ. εἰς παθ. ἐγένετο ἀνωμάλως· διότι ἀντὶ νὰ τεθῇ ὑποκ. τὸ μέρος μετὰ γεν. τοῦ ὅλου, ἦτοι τὰς πρύμνας τῶν βαρβαρικῶν ἀνεστῶσας, τίθεται ἀττικῶς τὸ ὅλον, τὸ δὲ μέρος φέρεται διὰ δοτ. σημαίνουσιν τὸ κατὰ τι· ὡς πλήττω τὸν πόδα τοῦ παιδός, ὁ παῖς πλήττεται τὸν πόδα=ἐπειδὴ δὲ αἱ πρύμναι τῶν βαρβαρικῶν ἦσαν ὑψηλαί. ὑφορόφους] συντίθεται ἐκ τοῦ ὑψος ἐρέφω (ὑψηλὰ σκεπάζω), ὅθεν ὑφόροφος ὁ ὑψηλὴν στέγην ἔχων· ἀπαντᾷ ἐνίοτε καὶ ὑψίροφος, ὅτε συνδετικὸν λαμβάνει· οἶον, νυκτ-ι-πόρος, χαλκ-ί-οι-κος, αἰγιόβότης. Συντακτικῶς εἶνε κατηγ. τῆς μτχ. «ἐπιφερομένας» ἀντὶ τροπικοῦ ἐπὶ· στρατεύεται ἐθέλον-
τῆς, ἐπιφέρονται ὑφόροφοι=καὶ ταῦτα ἐπῆρχοντο ἔχοντα ὑψηλὰ καταστρώματα καὶ δυσκόλως κινούμενα. ἔσφαλλε] σφάλλω (κάννω τινὰ νὰ πέσῃ, ἐν γένει βλάπτω)—ἔσφαλλον—σφαλῶ—ἔσφαλα· σφάλλομαι—ἔσφαλλόμην—σφαλοῦμαι—ἔσφαλμαι—ἔσφάλμην, παθ. μλ. σφαλήσομαι, καὶ ἄορ. ἐσφάλην. Ῥίζ. φαλ. σφαλ, σφάλλω, σφάλλω, λατ. fallo=τὸ κύμα μεθ' ὁρμῆς ἐπιπίπτον ἔβλαπτε τὰ βαρ-
βαρικά καὶ παρέδιδε αὐτὰ πλαγίως πρὸς τοὺς Ἑλλ. οἵτινες ἐφέροντο κατ' α' τῶν μεθ' ὁρμῆς. ὡς ὀρῶντι] μτχ. αἰτιολ. προσλαβοῦσα τὸ ὧς, ὅπως τὴν αἰτίαν οὐχὶ πραγματικὴν παραστήσῃ, ἀλλὰ κατὰ τὴν

ναύαρχος Ἀριαμένης ναῦν ἔχων μεγάλην καὶ ὥσπερ ἀπὸ τείχους ἐτόξευε καὶ ἠκόντιζεν, ἀνὴρ ἀγαθὸς ὢν καὶ τῶν βασιλέως ἀδελφῶν πολὺ κράτιστός τε καὶ δικαιοτάτος. 3 Τοῦτον μὲν οὖν Ἀμεινίας ὁ Δεκελεὺς καὶ Σωκλῆς ὁ Παια-

κρίσιν τῶν Ἑλλήνων = καὶ ἐδίδον προσοχὴν πρὸς τὸν Θεμ. διότι ἐνόμιζον ὅτι αὐτὸς πρὸ πάντων κατενόει τὸ συμφέρον τῶν Ἑλλήνων [ὅτι ἦν κατ' ἐκείνον] ἢ πρότασις αὕτη δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐννοουμένου δοκεῖ, διότι συνήθως τοῦτο συντάσσεται εἰδικῶς ἀπρμ. οὔτε ἡ ἔννοια διὰ τῆς τοιαύτης συντάξεως εὐδοῦται. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι αἰτιολογεῖ τὴν προηγουμένην πρότασιν «προσέχουσι τὸν νοῦν τῷ Θεμ. ὡς ὄρωντι μάλιστα κτέ.» διὸ καὶ δὲν συνδέεται ἡ αἰτιολ. αὕτη πρότασις μετὰ τῆς αἰτιολ. μ.τ.χ. Τὸ δὲ αἴτιον ἐκφέρεται διὰ τοῦ ὅτι διότι εἶνε πραγματικὴ αἰτία, δι' ἣν ἅπαντες οἱ Ἑλλ. πράγματι ἔσπρεψαν τοὺς θοθαλμοὺς πρὸς αὐτόν. Ὑπάρχει καὶ διάφορος γραφὴ αὐτῆς ὅτι ἦν κατ' ἐκείνον», ἐν ἣ διὰ τοῦ καὶ συνδέεται ἡ αἰτιολ. αὕτη πρότασις μετὰ τῆς προηγουμένης αἰτιολ. μ.τ.χ. «ὄρωντι». Ἀριαμένης] ὁ ἐν Σαλαμῖνι φανευθεὶς καλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου (8, 89) Ἀριαθίγνης = διότι ἀπέναντι ἐκείνου ὑπῆρχεν ὁ ναύαρχος τοῦ Ξέρξου Ἀριαμένης ἔχων μέγα πλοῖον. καὶ ὥσπερ] τὸ πληρὲς: καὶ ἐτόξευε καὶ ἠκόντιζεν, ὥσπερ τις τοξεύει καὶ ἀκοντίζει ἀπὸ τείχους ὥστε ἐγένετο σύμπτυξις δύο προτάσεων. ἐτόξευε καὶ ἠκόντιζε] τὰ ῥήματα ταῦτα ἐσηματίσθησαν ἐκ τῶν δύο κυριωτέρων πολεμικῶν τῶν ἀρχαίων ὀργάνων τοῦ τόξου δηλ. καὶ ἀκοντίου καὶ διὰ μὲν τοῦ τοξεύειν ἔρριπτον βέλη· διὰ δὲ τοῦ ἀκοντίζειν τὸ ἀκόντιον, ὅπερ εἶχε πέντε ἕως ἑξ ποδῶν μῆκος μετὰ σιδηρᾶς ἀκωκῆς, καὶ δι' ἑνὸς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ξυστοῦ προσδεδεμένου δερματίνου ἱμάντος ἔρριπτετο κατὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἀνεσύρετο = καὶ ὡς ἀπὸ τείχους φρουρίου ἔρριπτε τόξα καὶ ἀκόντια. καὶ τῶν βασιλέως ἀδελφῶν] κατὰ τὸν Ἡρόδοτον (7, 2—4) ὁ Δαρεῖος εἶχε τρεῖς υἱοὺς ἐκ τῆς πρώτης γυναικὸς τῆς θυγατρὸς τοῦ Γωβρύου· γενόμενος δὲ βασιλεὺς ἀπέκτευσεν ἄλλους τέσσαρας ἐκ τῆς Ἀτόσσης θυγατρὸς τοῦ Κύρου = ὅστις ἦτον ἀνὴρ ἀνδρείος καὶ ἐκ τῶν ἀδελφῶν τοῦ βασιλέως πολὺ ἰσχυρότατος καὶ δικαιοτάτος.

3. Τοῦτον] ἐμφάσεως χάριν μετατοπεῖται ἀπὸ τοῦ ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται ῥήματος κατὰ τὸ σχῆμα τῆς μεταθέσεως: ὑποστάντες καὶ τύπτοντες ἐξέβαλον τοῦτον εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀμεινίας] ὁ περίφημος ποιητὴς Δίσχυλος εἶχε δύο ἀδελφούς τὸν Ἀμεινίαν τοῦτον καὶ Κυναίγειρον πεσόντα ἀνδρείως κατὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην. πρβλ. Ἡρ. 6, 114. Δεκελεὺς] Δεκέλεια, δῆμος τῆς Ἀττικῆς τὸ νῦν Τατοῖ ἐπὶ τοῦ Πάρνηθος καὶ ὁ δημότ. Δεκελεὺς. Ὁ δὲ Ἡρόδοτος

νιεύς ὁμοῦ πλέοντες, ὥς αἱ νῆες ἀντίπρωροι προσπεσοῦσαι καὶ συνερείσασαι τῷ χαλκώμασιν ἐνεσχέθησαν, ἐπιβαίνοντα τῆς αὐτῶν τριήρους ὑποστάντες καὶ τοῖς δόρασι τύπτοντες εἰς τὴν θάλασσαν ἐξέβαλον· ἢ τὸ σῶμα μετὰ τῶν ἄλλων διαφερόμενον ναυαγίων Ἀρτεμισία γνωρίσασα πρὸς Ξέρξην ἀνήνεγκεν.

λέγει τὸν Ἀμεινίαν Παλληνέα. πρβλ. Ἡροδ. 8, 84 καὶ 93. Παιανιεύς] δημότης τοῦ δήμου Παιανίας τῆς φυλῆς Πανδιονίδος· ὥστε ἡ αὐτὴ τριήρης εἶχε δύο τριηράρχους. Φέρονται καὶ γραφαὶ «Πεδιεύς», καὶ «Πειραιεύς»=Τοῦτον λοιπὸν ἐπειδὴ Ἀμεινιάς ὁ Δεκελεύς καὶ Σωκλῆς ὁ Παιανιεύς ἔπλεον εἰς τὸ αὐτὸ πλοῖον. αἱ νῆες] ἡ ναὺς δηλ. τῶν Ἀθηναίων καὶ ἡ τοῦ Ἀριαμένους. προσπεσοῦσαι] ἄορ. 6'. τοῦ προσπίπτω κυρ. πίπτω κατὰ τινος, ὅθεν ἐφορμῶ. συνερείσασαι] συνερείδω (ὁμοῦ στριζώ, καὶ συνήθ. συναντῶ ἐχθρικῶς, ὁρμητικῶς ἐπίπτω) παρ' Ἀττ. πεζολόγοις μόνον σύνθετον — συνήρειδον — συνήρεια — συνερήρεια (κατ' ἐξαιρέσιν δὲν συστέλλει τὴν λήγουσαν τῆς ῥίζης πρὸς διαφορὰν τοῦ ἐρίζω). Οὐδὲν θετικὸν περὶ παρὰ ραγωγῆς τούτου γνωρίζομεν· κατὰ τοὺς μὲν θεωρεῖται συγγ. τῷ ῥέδω (πράττω)· κατ' ἄλλους ῥίζα αὐτοῦ δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ ἐρί (ἐρί-γδουπος). χαλκώμασι] χάλκωμα, τὸ ἐκ χαλκοῦ πεποιημένον· συνήθ. τὸ χαλκοῦν ἔμβολον τῶν πολεμικῶν πλοίων, δι' οὗ προσεπάθουν νὰ κτυπήσωσι τὰ ἐχθρικά πλοῖα εἰς τὰ πλευρά, καὶ νὰ βυθίσωσιν αὐτά. Ἐτέθη δὲ κατὰ συνεκδοχὴν ἡ ὕλη ἀντὶ τοῦ ἐκ ταύτης ὀργάνου· δηλ. τοῦ χαλκοῦ ἔμβόλου. Ἡ δὲ δοτ. ὀργανικὴ τοῦ ἐνεσχέθησαν. ἐνεσχέθησαν] ἄορ. παθ. τοῦ ἐνέχομαι, καὶ ἐπειδὴ σημαίνει ἐνέργειαν ἀμοιβαίως εἰς τὰ ὑποκ. συμβαίνουσιν, ἦτοι αἱ νῆες ἐνέσχον ἄλληλαι, εἶνε διαθέσεως μέσης ἀλληλοπαθοῦς = ἅμα τὰ δύο ταῦτα πλοῖα ἀντιμέτωπα ἐφορμήσαντα καὶ ἀμοιβαίως στριζέθοντα ἐνεκαρφώθησαν μετὰ τῶν διὰ τῶν ἐμβόλων. ὑποστάντες] ἡ ὑπὸ τὸ ὑποκάτω· διότι ὁ Ἀριαμένης ἔχων ὑψηλοτέραν ναῦν κατέβαινεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν οὖσαν πολὺ ταπεινότεραν, ὅτε κάτωθεν διὰ τῶν δοράτων ἐφόρουν αὐτὸν οἱ δύο Ἀθηναῖοι. Ἡ δὲ μετ. τροπικὴ=ἀντισταθέντες κάτωθεν πρὸς αὐτὸν ἐπιχειροῦντα νὰ καταβαίνει ἐπὶ τοῦ πολεμικοῦ πλοίου των, καὶ κτυποῦντες διὰ τῶν ἀκοντίων, ἐριψαν τοῦτον ἐκτὸς τοῦ πλοίου εἰς τὴν θάλασσαν. μετὰ τῶν ἄλλων] ἐν ἄλλαις ἐκδόσεσιν ὑπάρχει ἄνευ ἄρθρου «μετ' ἄλλων»· ἀλλ' ὀρθότερον φαίνεται μοι μετ' ἄρθρου, διότι τὸ ἄρθρον μεταβάλλει τὴν συνήθη σημασίαν αὐτοῦ εἰς ἄλλην· οἶον, ἄλλος=διάφορος, οἱ ἄλλοι=οἱ λοιποὶ· καὶ ἐνταῦθα ὑπάρχει ἡ ἔννοια τῶν λοιπῶν ἐκτὸς δηλ. τοῦ σώματος τοῦ Ἀριαμένους, καὶ ὅχι ἡ μετὰ

XV Ἐν δὲ τούτῳ τοῦ ἀγῶνος ὄντος φῶς μὲν ἐκλάμψαι μέγα λέγουσιν Ἐλευσινεσθεν, ἤχον δὲ καὶ φωνὴν τὸ Θριάσιον κατέχειν πεδῖον ἄχρι θαλάττης, ὡς ἀνθρώπων ὁμοῦ πολλῶν τὸν μυστικὸν ἐξαγόντων Ἴαχον. Ἐκ δὲ τοῦ πλη-

διαφόρων σωμάτων. Ἀρτεμισία] θυγάτηρ τοῦ Λυγδάμιδος ἐξ Ἀλικαρνασσοῦ βασίλισσα τῆς Καρίας, ἥτις παρέσχεν εἰς τὸν Ξέρξην πέντε πλοῖα καὶ εἶχε τὴν αὐτὴν μετὰ τοῦ Ἡροδότου πατρίδα, ἀλλ' ὀλίγον τούτου ἦν προγενεστέρα, ἐξ οὗ προήλθον καὶ οἱ τοῦ Ἡροδ. ὑπερβολικοὶ ταύτης ἐπαινοὶ πρὸς ἂν. Ἡρ. 8, 88. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ συγχέωμεν μετὰ τῆς Ἀρτεμισίας τῆς γυναικὸς τοῦ Μαισώλου βασιλίσσης καὶ ταύτης τῆς Καρίας ἐπὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μ. ἐνδόξου διὰ τὸ περίφημον ἐν Ἀλικαρνασσὶ κατασκευασθὲν ὑπ' αὐτῆς μνημεῖον τὸ ὀνομασθὲν Μαισωλεῖον. ἀνήνεγκε] τὸ σύνθετον ἀναφέρω ἔχει ἀμφοτέρους τοὺς ἄορ. εὐχρ. εἰς δὲ τὸ ἀπρμ. καὶ μτχ. μόνον τὸν β'. Τοῦ δὲ ἀπλοῦ μόνον ὁ α' (ἤνεγκα) εἶνε παρ' Ἀττ. εὐχρ. ὁ δὲ β' (ἤνεγκον) ποιητικὸς. Τὸ ἀναφέρω κυρ. φέρω τι ἐπάνω μου· καὶ ἰδ. λέγεται πρὸς ἀνώτερον ὡς ἱστάμενον τρόπον τινὰ εἰς θέσιν ὑψηλότεραν, ἐξ οὗ τὰ κοινῶς σήμερον ἀναφέρω, ἀναφορά = καὶ ἀφ' οὗ ἡ Ἀρτεμισία ἀνεγνώρισε τὸ σῶμα τούτου φερόμενον μεταξὺ τῶν λοιπῶν ναυαγίων ἐκόμισε πρὸς τὸν Ξέρξην.

XV. Εἰσακολουθήσεις τῶν κατὰ τὴν ναυμαχίαν συμβάντων.

1. Ἐν τούτῳ] δηλοῖ κατὰ τὰ προειρημένα τὴν ἀκμὴν τῆς ναυμαχίας, καὶ γίνεται τρόπον τινὰ συγκεφαλαίωσις τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ εἰρημένων = Ἐν ᾧ δὲ ὁ ἀγὼν εὐρίσκετο εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον. φῶς] συνηρ. ἐκ τοῦ φάος· κυρ. πᾶν ὅ, τι φέγγει· εἶνε δὲ πτώσεως αἵτ. ὡς ὑποκ. τοῦ ἀπρμ. ἐν ἑτεροπρ. ὄντος πρὸς τὸ κυρ. ρ. ἀλέγουσιν». Ὁ δὲ Ἡρόδοτος δὲν ἀναφέρει τὸ θαῦμα τοῦτο = φῶς μὲν μέγα λέγουσιν, ὅτι ἐλάμψεν ἰσχυρῶς ἐκ τῆς Ἐλευσίνας. Θριάσιον] ἐκ τοῦ δήμου τῆς Ἀττ. Θρία καλουμένου τῆς φυλῆς Οἰνηίδος, ἐξ οὗ τὸ ἐπίθετον Θριάσιος· ἰδ. Θριάσιον πεδῖον, ἡ εὐφροσύνη πεδιάς τῆς Ἐλευσίνας. Διηγείται τὸ θαῦμα τοῦτο καὶ ὁ Ἡρ. 8, 65, ἀλλὰ δὲν λέγει ὅτι καὶ φῶς μέγα ἐξέλαμψεν = βοή δὲ καὶ φωνὴ ἐπεκράτει εἰς τὸ Θριάσιον πεδῖον ἐκτεινομένη μέχρι θαλάσσης. Ἴαχος] μυστηριώδες ὄνομα τοῦ Διονύσου παρὰ τὸ ἴα (φωνή), ἰάχω (φωνάζω)· καὶ πρῶτον παρ' Ἡροδότῳ (4, 79) ἀπαντᾷ τὸ ὄνομα τοῦτο. Ἐν Ἐλευσίνῃ ὑπῆρχεν ὁ περίφημος ναὸς τῆς Δήμητρος, ὅπου ἐτελοῦντο τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια· καὶ τὰ μὲν μικρὰ ἐπανηγυρίζοντο κατ' ἔτος τὸν Ἀνθεστριῶνα (Φεβρουάριον)· τὰ δὲ μεγάλα τὸν Βοηδρομιῶνα (Σεπτέμβριον) ἐπὶ ἑννέα ἡμέρας· διότι ἡ Δημήτηρ ἔτρεχε τῇδε καχεῖσε τῆς γῆς, ἵνα ἀνεύρῃ τὴν ἀρπαγείσαν ὑπὸ τοῦ

θους τῶν φθεγγομένων κατὰ μικρὸν ἀπὸ γῆς ἀναφερόμενον νέφος ἔδοξεν αὐθις ὑπονοστεῖν καὶ κατασκήπτειν εἰς τὰς τριήρεις. Ἐτεροι δὲ φαντάσματα καὶ εἰδῶλα καθορᾶν ἔδοξαν ἐνόπλων ἀνδρῶν ἀπ' Αἰγίνης τὰς χεῖρας ἐπεχόν-

Ἄδου κόρην αὐτῆς, ἣν κατὰ τὴν δεκάτην ἡμέραν εὔρεν· ὅθεν ἐπὶ ἑννέα ἡμέρας διήρκει ἡ τελετὴ τῶν Ἐλευσινίων μυστηρίων. Ἡ δὲ πομπὴ τοῦ Ἰάκχου (Διονύσου τῆς Ἐλευσίνος) ἤγετο ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Ἐλευσίνα τὴν ἕκτην ἡμέραν τῶν Ἐλευσινίων μυστηρίων ὑπὸ πλήθους λαοῦ, καὶ μετὰ θορυβῶδων φωνῶν καὶ προσευχῶν εἰς τὸν Ἰακχον. Κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἰάκχου ἐξήγετο ἐκ τοῦ ναοῦ, καὶ ἐφέρετο ὑπὸ τοῦ ἱερέως διὰ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ εἰς τὰς θεὰς Δήμητρα καὶ Περσεφόνην· διότι δι' ἐνεργειῶν τῶν Ὀρφικῶν τὸν Φρυγικὸν Βάκχον ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἰακχον ἐποίησαν υἱὸν τῆς Δήμητρος καὶ τοῦ Διός, καὶ ἀδελφὸν καὶ νυμφίον τῆς Περσεφόνης· πρβλ. Πλουτ. Ἀλκιβ. 34, Φωκ. 28. Ὅθεν ἐτελεῖτο εἰς τὸν ἐν Ἐλευσίνι μέγαν ναὸν τῆς Δήμητρος τὸ ἱερὸν τοῦτο δρᾶμα, καθ' ὃ παριστάνετο εἰς τοὺς μεμυημένους μετὰ μεγάλης λαμπρότητος ἡ ἱστορία τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Περσεφόνης καὶ τοῦ Ἰάκχου δι' ἐπιδειξέων (διαφόρων δηλ. συμβόλων), διὰ προσφωνήσεων καὶ ᾄσματων. Οἱ δὲ ἐντελῶς μυηθέντες ἀπετέλουν ἰδιαίτεράν κλάσιν, καὶ ἡ προδοσία τῶν μυστηρίων ἐκολάζετο αὐστηρῶς=νομίζοντες ὅτι πολλοὶ ὁμοῦ ἄνθρωποι ἐξῆγον τὸν μυστηριώδη Ἰακχον. φθεγγομένων] φθέγγομαι μέσ. ἀποθ. (ὁμιλῶ δυνατὰ, φωνάζω) — ἐφθεγγόμην — φθέγγομαι — ἐφθεγγάμην — ἐφθεγμαι. Ρίζ. φθεγ, συγγ. τῇ φα, φημι, ἐξ ἧς φθέγγμαι, φθέγγομαι. νέφος] κονιορτοῦ, ὡς δῆλον καὶ ἐκ τοῦ Ἡροδ. (8, 65) λέγοντος ἀεὶ δὲ τοῦ κονιορτοῦ καὶ τῆς φωνῆς γενέσθαι νέφος καὶ μεταρσιωθὲν φέρεσθαι ἐπὶ Σαλαμῖνος ἐπὶ τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων». ὑπονοστεῖν] ἡ ἐτυμολογία τούτου ἐκ τῆς ρίζ. νες, τοῦ νέου (ἐπανέρχομαι), νόστος, νοστέω, ὑπονοστέω· ἐτέθη καὶ τὸ αὐθις πλεοναστικῶς πρὸς ἐξαρσιν τῆς ἐννοίας τῆς ἐπ' αὐτόν. Συνέπιπτε δὲ ἡ ἐορτὴ τῶν Ἐλευσινίων μυστηρίων, ὅτε οἱ Ἕλληνες ἐν Σαλαμῖνι ἦσαν συνηθροισμένοι· ἡ δὲ πόλις καὶ σύμπασα ἡ Ἀττ. κατείχετο ὑπὸ τῶν Περσῶν· καὶ ὅμως ἐνόμιζον ὅτι ἤκουον τὰς κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τῆς ἐορτῆς συμβαινούσας φωνὰς τῶν ἐξαγαγόντων τὸν Ἰακχον=Ἐκ δὲ τοῦ πλήθους τῶν ἰσχυρῶς φωνούντων νέφος κονιορτοῦ κατ' ὀλίγον ἀνυψούμενον ἐκ τῆς γῆς ἐφάνη ὅτι πάλιν ἐπέστρεφε πρὸς τὰ κάτω. κατασκήπτειν] καταφέρεισθαι, καταπίπτειν μετ' ὀρμῆν· ὅθεν καὶ σκηπτὸς καλεῖται ὁ κεραυνός (ιδ. 9, 1)=καὶ βιαίως κατέπιπτεν εἰς τὰ πολεμικὰ τῶν Ἑλλ. πλοῖα. φαντάσματα] τὸ ἐτυμον ἐκ τῆς ρίζ. φαν (φαίνομαι), φανε-άζομαι,

των πρὸ τῶν Ἑλληνικῶν τριήρων· οὓς εἰκαζον Αἰακίδας εἶναι παρακεκλημένους εὐχαῖς πρὸ τῆς μάχης ἐπὶ τὴν βοήθειαν. 2 Πρῶτος μὲν οὖν λαμβάνει ναὺν Λυκομήδης, ἀ-

φάντασμα· κυρ. πλάσμα τῆς φαντασίας, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἀνύπαρκτον· καὶ συνώνυμον τῷ εἰδῶλον (εἰκὼν, μορφή ὁμοία πρὸς τινα), ὅπερ γίνεται παρὰ τὸ εἶδος καὶ τῆς καταλήξεως ὧλον σημαίνουσας ἰδ. τὸ ἐκ τοῦ εἶδους συναποτελεσθὲν πρᾶγμα· ὅθεν τὸ φάντασμα ἔχει ἔννοιαν γενικωτέραν τοῦ εἰδῶλου, καὶ παραβαίνεται ὁ γενικός κανὼν, καθ' ὃν τὸ ἔχον μερικωτέραν σημασίαν προηγείται τοῦ ἔχοντος γενικωτέραν· διότι τὸ μερικώτερον εἶνε σπουδαιότερον. Ὑπάρχει καὶ διάφορος γραφή «φάσματα». Σφάλλεται δὲ (Θωμ. Μαγ. 888, 1) νομίζων ὅτι τὸ φάντασμα δὲν εἶνε Ἄττικ. «λέγε οὖν φάσματα ὡς Ἀττικοὶ καὶ μὴ φαντάσματα». ἐπέχω] κυρ. κρατῶ, βάλλω τι ἐπὶ τινος· ἐπὶ δὲ ἡ ἐπὶ σημ. διεύθυνειν πρὸς τι, ὅθεν προτείνω διευθύνω εἰς τι. Φέρεται καὶ γραφή «ἀνεχόντων» ἥτις φαίνεται ἀδόκιμος· διότι οὗτοι δὲν ἀνύψωνον τὰς χεῖρας, ἀλλὰ ἔτεινον πρὸς τοὺς μαχομένους—ἄλλοι δὲ ἐξέλαβον ὅτι εὐκρινῶς ἔβλεπον πλάσματα τῆς φαντασίας καὶ μορφὰς ἐνόπλων ἀνδρῶν, οἵτινες διεύθυνον τὰς χεῖράς των ἐξ Αἰγίνης πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν Ἑλλ. πλοίων. εἰκαζον] εἰκάζω—εἰκαζον μάλλον ἤκαζον—εἰκάσομαι—εἰκάσα καὶ ἤκασα· διότι ἡ ἀρκτική εἰ τρέπεται ἐνίοτε ἐν τῇ αὐξήσει εἰς ἡ μόνον ἐν τῷ εἰκάζω. ῥίζ. εἰκ, εἰκω (εἰοικα), εἰκὼν, εἰκάζω· κυρ. κάμνω τι ὅμοιον ἄλλῳ· καὶ συνδχ. συγκρίνω, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συγκρίσεως ἐκ σημείων καὶ περιστάσεων συμπεραίνω τι. Αἰακίδας] ὁ Αἰακὸς ἦν υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Αἰγίνης καὶ βασιλεὺς τῆς νήσου ταύτης, καὶ μετὰ θάνατον κριτὴς ἐν Ἀθῇ. Ὅθεν Αἰακίδαι ἐκαλοῦντο οἱ υἱοὶ τοῦ Αἰακοῦ: Πηλεὺς καὶ Τελαμών· καὶ οἱ τούτου ἔγγονοι: Αἴας, Ἀχιλλεὺς καὶ Τεῦκρος. Τὸ δὲ πατρωνυμικὸν προσέλαβε τὴν κατάληξιν ἰδης, ἥτις προσαρτᾶται εἰς ῥίζαν δευτεροκλ. καὶ τριτοκλ. οἶον, Κρόνος Κρονίδης, Πέλοψ Πελοπίδης, Ἀριστεὺς Ἀριστείδης—τούτους λοιπὸν ἐσυμπέρανον, ὅτι ἦσαν οἱ Αἰακίδαι, οἵτινες εἶχον προσκληθῆ δι' εὐχῶν πρὸ τῆς μάχης, ἵνα ἔλθωσι πρὸς βοήθειάν των. παρακεκλημένους] ὁ Ἡρ. 8, 64 λέγει α' Ἡμέρη τε ἐγένετο καὶ ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνιόντι σεισμὸς ἐγένετο ἐν τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσῃ. Ἐδοξε δὲ σφι εὐξασθαι τοῖσι θεοῖσι καὶ ἐπικαλέσασθαι τοὺς Αἰακίδας συμμάχους. Ὡς δὲ σφι ἔδοξε καὶ ἐποίηεν ταῦτα· εὐξάμενοι γὰρ πᾶσι τοῖσι θεοῖσι αὐτόθεν μὲν ἐκ Σαλαμῖνος Αἴαντά τε καὶ Τελαμῶνα ἐπεκαλέοντο, ἐπὶ δὲ Αἰακὸν καὶ τοὺς ἄλλους Αἰακίδας νέα ἀπέστελλον ἐς Αἰγίναν.

2. Πρῶτος λαμβάνει] μετὰ παγτὸς σχεδὸν ῥ. δύναται γὰρ συναγ

νὴρ Ἀθηναῖος τριηραρχῶν, ἥς τὰ παράσημα περικόφας ἀνέθηκεν Ἀπόλλωνι δαφνηφόρῳ Φλυτῇσιν. Οἱ δ' ἄλλοι τοῖς βαρβάροις ἐξισούμενοι τὸ πλῆθος ἐν στενῷ κατὰ μέρος προσφερομένους καὶ περιπίπτοντας ἀλλήλοις ἐτρέψαντο,

φθῆ ἐπίθετον ὡς κατηγ. τοῦ ὑποκ. ἀντὶ χρονικοῦ ἐπιρ. ὅθεν λέγομεν «πρῶτον λαμβάνει» ὅταν ἀντιπαρβάλληται πράξις πρὸς ἄλλην πράξιν τοῦ αὐτοῦ προσώπου· «πρῶτος λαμβάνει» ὅταν ἀντιπαρβάλληται πρόσωπον πρὸς ἄλλο πρόσωπον τῆς αὐτῆς πράξεως μενούσης. Δυκομήδης] ὁ Πλούτ. ἀρύεται ταῦτα ἐξ ἐπιγράμματος, καὶ δὲν συμφωνεῖ τῷ Ἡροδ. λέγοντι (8, 84) ὅτι ἐν Σαλαμῖνι πρῶτος ὁ Ἀμεινίας ἐκυρίευσεν πλοῖον Περσικόν, ὁ δὲ Δυκομήδης ταῦτόν ἐποίησεν ἐν τῇ ἐν Ἀρτεμισίῳ ναυμαχίᾳ = Πρῶτος βεβαίως κυριεύει πλοῖον Περσικόν ὁ Δυκομήδης ἀνὴρ Ἀθηναῖος τριηράρχος ὢν. ἀνὴρ Ἀθηναῖος] παρ' Ἀττ. πολλὰ προσηγορικά ὀνόματα σημαίνοντα ἐπιτήδευμα τάξιν ἡλικίαν ἐθνικότητα, καὶ ἔχοντα ὅπως δῆποτε ἐπιθετικὴν ἔννοιαν, συνάπτονται μετὰ τοῦ ἀνὴρ ἄνθρωπος γυνή ὡς ἐπιθετικοὶ προσδ. ἰδ. εἰς προσηγορίας, ἐνθα ἡ ἔκφρασις γίνεται εὐπρεπέστερα· υἱόν, ἀνὴρ Πέρσης, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, γραῦς γυνή, ἄνδρες στρατιῶται, ἄνδρες δικασταί, ὡς τὰ νῦν «κύριοι». τὰ παράσημα] τὸ παράσημον σημ. ἐν γένει τὸ πλῆσιόν ἢ εἰς τὰ πλάγιά τινος σημεῖον· καὶ ἰδ. τὸ διακριτικὸν σημεῖον πλοίου, ὅπερ ἀνωτέρω (8, 1) εἶπεν «ἐπίσημα». «πλοῖον παράσημον Διοσκούροις» Γρφ. (ἔχον σημεῖον εἰς τὴν πρῶραν τὰς εἰκόνας τῶν Διοσκούρων)· «ἔπος παράσημον» Πλ. (στίχος σημειωμένος εἰς τὸ πλάγιον ὡς ὑποπτος ἢ ἐπιλήψιμος). δαφνηφόρος] συντίθεται ἐκ τοῦ δάφνην φέρω· διότι, ὡς αἰετὶς ἐσχατον συνθετικὸν εἶνε τὸ βάλλω ἢ φέρω, μεσολαβεῖ κυρίως συνθετικὸν καὶ ἐλαφιστόλος, ψηφηφόρος, δαφνη-φ-φόρος. Καὶ δὲν γίνεται ἡ σύνθεσις ἐκ τῆς ὀνομ. «δάφνη φέρω» διότι θὰ ἐτρέπετο τὸ η εἰς α, ὡς, ἀρετὴ λέγω, ἀρεταλόγος· ὥστε δαφνηφόρος ἐλέγετο ὁ φέρων δάφνην ἢ στέφανον ἐκ δάφνης. Ἡ δὲ δάφνη ἦν τῷ Ἀπόλλωνι ἱερά· διὸ τὸν μῦθον ἐπλασαν, ὅτι ὁ Ἀπόλλων ἠράσθη τῆς νύμφης Δάφνης, ἥτις ἰκετεύσασα τὸν Δία μετεμορφώθη εἰς δάφνην, ὅπως ἀποφυγῇ τὰς ἐπιβουλὰς τοῦ θεοῦ. Καὶ πάντες οἱ λαμβάνοντες μέρος εἰς τὴν τελετὴν κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ Ἀπόλλωνος ἔφερον κλάδον δάφνης. Καὶ ἐν τοῖς Πυθίοις ἐδίδετο ὡς σημεῖον νίκης δάφνη, διότι καὶ οἱ ἀγῶνες οἱ τοι ἦσαν ἀφιερωμένοι εἰς τὸν Ἀπόλλωνα. Ὁ δὲ ναὸς τοῦ δαφνηφόρου Ἀπόλλωνος ἦν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ νῦν εἰς τὸ Δαφνὶ ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας. Ἀθην. 10, 424 = τοῦ ὁποίου τὰ περιεχόμενα σύμβολα ἀποκόφας ἀφιέρωσεν εἰς τὸν ἐν Φλυεῦσι δαφνηφόρον Ἀπόλλωνα. ἐξισούμενοι] τὸ ἐξισόομαι σημ. ἴσος εἶμι, ἢ ἴσος γίνομαι. Οἱ δὲ Ἕλληνες ἐγίνοντο ἴσοι τοῖς βαρβάροις κατὰ τὸ πλῆθος· διότι

μέχρι δειλῆς ἀντισχόντας, ὥσπερ εἶρηκε Σιμωνίδης, τὴν καλὴν ἐκείνην καὶ περιβόητον ἀράμενοι νίκη, ἥς οὐθ' Ἑλλησιν οὔτε βαρβάροις ἐνάλιον ἔργον εἰργασται λαμπρότερον, ἀνδρείᾳ μὲν καὶ προθυμίᾳ κοινῇ τῶν ναυμαχησάντων, γνῶμη δὲ καὶ δεινότητι τῇ Θεμιστοκλέους.

ὁ πορθμὸς ἦν στενὸς καὶ οἱ βάρβαροι δὲν ἠδύναντο νὰ τάξωσιν εἰς αὐτὸν κατὰ μέτωπον τριήρεις πλείονας τῶν ὅσων οἱ Ἑλλ. εἶχον. προσφερομένους] μέσ. αὐτοπαθὲς κυρ. φέρω ἑμαυτὸν πρὸς τι, ὅθεν ἐφορμῶ. Αἱ δὲ μετοχαὶ συμφωνοῦσι πρὸς τὸ ἐννοούμενον ἀντικ. τοῦ ἐτρέψαντο· ἀλλὰ δυνατὸν νὰ τεθῶσι καὶ εἰς δοτ. κατὰ τὸ ἀντικ. τοῦ ἐξισούμενοι τοῖς βαρβάροις προσφερομένοις κτέ. ἐτράπη δὲ οὕτω ὁ λόγος πρὸς ἀποφυγὴν τῶν πολλῶν δοτικῶν. ἐτρέψαντο] μέσ. πλάγιον: ἔτρεψαν ἀφ' ἑαυτῶν τοὺς βαρβάρους. Τὸ ἐνεργ. τρέπω εἶνε ἀμαλὸν πλὴν ὅτι ἐλλείπει ὁ ὑπρσ. ὁ δὲ πρκ. τέτροφα. Τὸ δὲ μέσ. κλίνεται ὡς ἐξ ἧς: τρέπομαι—ἐτρεπόμην—τρέφομαι—ἐτρέψαμην καὶ ὅ' ἐτρεπόμην (πρστ. τράπου ἀντὶ τραποῦ)—τέτραμμαι—ἐτε-τράμην—ἐτράπην—Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἄλλοι Ἑλλ. ἐγίνοντο ἴσοι κατὰ τὸν ἀριθμὸν μὲ τοὺς Πέρσας, διότι οἱ βάρβαροι ἐν τῷ στένω τῆς Σαλαμῖνος ἐπήρχοντο ὀλίγοι καὶ συνεκρούοντο πρὸς ἀλλήλους, ἔτρεψαν τοὺς βαρβάρους εἰς φυγὴν. μέχρι δειλῆς] τὸ ἔτυμον τῆς λέξεως κατὰ Βουτμ. παρὰ τὸ εἶλη ἢ εἴλη (θερμότης τοῦ ἡλίου), ἥτις εἶχεν ἀρχικῶς τὸ δίγαμμα Φεῖλη, ἐξ ἧς δειλῆ. Καλεῖται συνήθ. ὁ μετὰ μεσημβρίαν χρόνος τῆς ἡμέρας ὅτε διαδίδεται ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου. Παρὰ δὲ τοῖς Ἀττ. καὶ ἰδ. μτγν. δειλῆ λέγεται ὁ περὶ τὴν ἑσπέραν χρόνος καὶ αὕτῃ ἡ ἑσπέρα· ὅθεν ἀδειλῆ ὀψία=περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου· περὶ δειλῆν=πρὸς τὸ ἑσπέρας. Θουκ. 4, 103. ἀντισχόντας] ἀόρ. ὅ' τοῦ ἀντέχω κυρ. ἀντικρὺ ἢ πρὸ τίνος κρατῶ τι· καὶ ἀμτβ. ἐγκατερῶ, παραμένω ἀντιθέτως=οἵτινες μέχρι τοῦ δειλινοῦ ἀντεστάθησαν. ὥσπερ] φέρεται καὶ γραφὴ «ὡς εἶρηκε»=καθὼς ἔχει εἰπεῖ ὁ Σιμωνίδης. ἀράμενοι] τὸ μέσ. αἰρομαι σημ. ὅτι τὸ ὑποκ. αἶρει ἐπάνω του, ἢ ἔλκει πρὸς ἑαυτό τι· ὅθεν ἀποκομίζει, κερδίζει νίκη. Ἡ δὲ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία ἐγένετο τῷ 480 π. Χ. τὴν 20 Βοηδρομιῶνος, δηλ. τὴν 23 Σεπτεμβρίου=κερδίσαντες τὴν ἐνδοξὸν ἐκείνην καὶ περίφημον νίκη. Ἑλλησι] ποιητ. αἴτιον τοῦ εἰργασται ἐκφερόμενον κατὰ δοτ. ἀπρόθετόν, διότι τὸ μὲν ὑποκ. εἶνε ἄψυχον τὸ δὲ ῥ. χρόνου πρκ. ἐνάλιον | συντίθεται ἐκ τῆς ἐν καὶ ἄλς κυρ. τὸ ἐν θαλάσῃ: ἐνάλιος θεὸς (ὁ Ποσειδῶν)· καὶ ἐνάλιος λαὸς (οἱ ἄνθρωποι τῶν πλοίων). Φαίνεται ὅτι τὴν λέξιν ταύτην ποιητικὴν οὖσαν ἔλαβεν ὁ Πλουτ. παρὰ τοῦ Σιμωνίδου = τῆς ὁποίας οὕτως ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων οὔτε ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἔχει πρᾶχθῃ θαλάσ-

XVI. Μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν Ξέρξης μὲν ἔτι θυμομαχῶν πρὸς τὴν ἀπότευξιν ἐπεχειρεῖ διὰ χωμάτων ἐπάγειν τὸ πεζὸν τοῖς Ἑλλήσιν εἰς Σαλαμίνα, ἐμφράξας τὸν διὰ μέσου πόρον· Θεμιστοκλῆς δ' ἀποπειρώμενος Ἀριστείδου λόγῳ

σιον κατόρθωμα ἐνδοξότερον. καινῇ] ἡ λέξις γίνεται παρὰ τὸ κον, ὅπερ βλέπομεν ἐν τῇ λατ. προθέσει cum, ἥτις ἐν συνθέσει γίνεται con=σύν, κυν, (Κυνουρία=τὸ κοινὸν ὄριον Ἀργούς καὶ Λακωνίας), ἐξ οὗ κονῆς, κοινός, ὡς πείνα ἐκ τοῦ πενία. Εἶνε δὲ κοινὸν ἐπίθετον εἰς ἀμφοτέρω τὰ οὖς.—διὰ κοινῆς μὲν ἀνδρείας καὶ προθυμίας τῶν ναυμαχησάντων. γνώμῃ] Κορν. Νεπ. Θεμ. 4, 5 «victus est ergo (Xerxes) magis consilio Themistoclis quam armis Graeciae»—διὰ δὲ συνέσεως καὶ ἱκανότητος τοῦ Θεμ.

XVI. Φυγὴ τοῦ Ξέρξου.

1. Θυμομαχῶν] παρὰ τὸ θυμόμαχος, τοῦτο δὲ συντίθεται ἐκ τοῦ «θυμῷ μάχομαι» μετὰ συνδετικοῦ ο' κυρ. ὁ μαχόμενος μὲ καρδίαν πρὸς τινα, ἢ μετὰ θάρρους ἀκαταβλήτου παλαιῶν πρὸς τὴν ἀποτυχίαν, κοινῶς τρίζων τοὺς ὀδόντας διὰ τὸ συμβᾶν εἰς αὐτὸν δυστύχημα. πρὸς τὴν ἀπότευξιν] ἀπότευξις σημ. τὴν κακὴν ἐκβασιν ἐπιχειρήσεως τινος καὶ εἶνε συνώνυμος τῇ ἀποτυχίᾳ· ἀμφοτέρω δὲ παράγονται ἐκ τῆς αὐτῆς ῥίζης τοῦ τυγχάνω, ἀλλ' ἡ μὲν ἐκ τῆς μακρᾶς τευχ, ἡ δὲ ἐκ τῆς βραχείας τυχ, καὶ σημαίνουσιν ἀφρημένως τὴν πράξιν τοῦ ἐξ οὗ παράγονται ῥήματος. Συντακτικῶς δὲ ἀποδίδεται εἰς τὸ θυμομαχῶν καὶ δηλοῖ κυρ. τὴν αἰτίαν τούτου ὡς ψυχικοῦ παθήματος· καὶ ἀντὶ τὰ ἐκφέρεται διὰ δοτ. ἢ μετὰ τῆς προθέσεως ἐπὶ ὑπερίσχυσεν ἢ σύνταξις τοῦ μάχομαι πρὸς τινα ἐξ οὗ καὶ μάχομαι ἔνεκα τῆς ἀποτυχίας—Μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν ὁ μὲν Ξέρξης, ἐπεὶ περισσότερον ὀργίζετο διὰ τὴν ἀποτυχίαν. διὰ χωμάτων] χῶμα παρὰ τὸ χώννυμι σημ. γῆν ἀνεσκαμμένην, σωρὸν χώματος πρὸς οἰανδήποτε χρῆσιν. Συντακτικῶς δὲν σημ. τὸ ὄργανον, ἀλλὰ τὸ διὰ μέσου· δηλ. ἐπάγειν τὸ πεζὸν διὰ μέσου τῶν χωμάτων, ἅτινα θὰ ῥίψῃ ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ, καὶ ἐνώσῃ τὴν νῆσον μετὰ τῆς ξηρᾶς—ἐπεχειρεῖ διὰ συσσωρεύσεως χώματος νὰ φέρῃ τὸν πεζικὸν στρατὸν εἰς Σαλαμίνα κατὰ τῶν Ἑλλ. ἐμφράξας] ἐμφράττω (περικλείω τι)—ἐνέφραττον—ἐμφράξω—ἐνέφραξα—ἐνεφραξάμην—ἐνεφραχθην—ἐμπέφραγμα. Ῥιζ. φραγ, συγγ. τῷ λατ. fargio, φράγγω, φράσσω. Ἡ δὲ μτχ. ἐτέθη κατὰ τὸ πρωθύστερον σχῆμα πρὸς δήλωσιν ὀργῆς καὶ παραφορᾶς τοῦ Ξέρξου—ἄφ' οὗ κλείσῃ τὸν μεταξὺ Σαλαμίνας καὶ ξηρᾶς πορθμόν. Ἀριστείδου] καθ' Ἡροδ. 8, 108 ὁ Θεμ. δὲν εἶπε ταῦτα πρὸς τὸν Ἀριστείδην ἀλλὰ πρὸς τὸν Εὐρυβιάδην. προβλ. Ἀριστ. 9. τὸ ζεύγμα] παρὰ τὸ ζεύγνυμι κυρ.

γνώμην ἐποιεῖτο λύειν τὸ ζεύγμα ταῖς ναυσὶν ἐπιπλεύσαν-
τας εἰς Ἑλλήσποντον, «ὅπως, ἔφη, τὴν Ἀσίαν ἐν τῇ Εὐ-
ρώπῃ λάβωμεν». Δυσχεραίνοντος δὲ τοῦ Ἀριστείδου καὶ
λέγοντος ὅτι «Νῦν μὲν τρυφῶντι τῷ βαρβάρῳ πεπολεμή-
καμεν, ἐὰν δὲ κατακλείσωμεν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ κατα-
στήσωμεν εἰς ἀνάγκην ὑπὸ δέους ἄνδρα τηλικούτων δυνά-
μεων κύριον, οὐκέτι καθήμενος ὑπὸ σκιάδι χρυσῇ θεάσε-

πᾶν ὅ,τι εἶνε ζευγμένον (ἡνωμένον)· καὶ ἰδ. γέφυρα διὰ πλοίων συν-
δεομένων πλαγίως. Τὸ δὲ ζεύγμα εἶνε συνώνυμον τῇ γεφύρᾳ, ἀλλὰ
λέγεται τὸ μὲν ζεύγμα συνήθως ἐπὶ θαλάσσης: ζεύξας τὸν Ἑλλή-
σποντον· ἡ δὲ γέφυρα ἐπὶ ποταμῶν: τὸν Ἴστρον γεφυρώσας. Ταῦτά
περίπου ἀναφέρονται καὶ ἐν τῷ βίῳ τοῦ Ἀριστείδου (9, 2), πλὴν
ὅτι ἀντὶ ζεύγμα γράφεται ἐκεῖ ζεύγματα ἀκριβέστερον, διότι δύο
παράλληλα ἦσαν τὰ ἐπὶ τοῦ Ἑλλήσποντου ζεύγματα, δι' ὧν εἰς
Εὐρώπην οἱ Πέρσαι διέβησαν—ὁ δὲ Θεμ. ἐπειδὴ ἤθελε νὰ δοκιμάσῃ
τὸν Ἀριστείδην κατὰ τὸ φαινόμενον ἐπρότεινε πρὸς αὐτὸν, ἀφ' οὗ
ἀποπλεύσῃ μετὰ τὰ πλοῖά των εἰς τὸν Ἑλλήσποντον νὰ διαλύσῃ
τὴν γέφυραν. τὴν Ἀσίαν] μετωνυμικῶς ἐτέθη τὸ περιέχον ἀντὶ τοῦ
περιεχομένου, δηλ. τῆς Ἀσιατικῆς δυνάμεως= ὅπως, εἶπε, κατα-
λάβωμεν τὴν Ἀσίαν ἐντὸς τῆς Εὐρώπης ». δυσχεραίνοντος] γεν.
ἀπόλυτος, διότι εὐρίσκεται εἰς ἑτεροπροσωπίαν μετὰ τῆς κυρίας προ-
τάσεως α εἶπεν ὁ Θεμ. » Ἡ ἐτυμολ. τούτου παρὰ τὸ δὺς καὶ χεῖρ,
δυσχερῆς (δυσκολομεταχείριστος), δυσχεραίνω κυρ. μετὰ δυσκολίας
πράττω τι, ἐξ οὗ ἀγανακτῶ ἀπορρίπτω τὴν γνώμην τινός= Ἐπειδὴ
δὲ ὁ Ἀριστείδης δὲν παραδέχετο τὴν πρότασιν ταύτην καὶ ἔλεγε.
τρυφῶντι] τὸ τρυφᾷ σημ. τρυφῶντως ζῶ ἢ ζῷ μετὰ πολυτελείας
= ὅτι «Μέχρι μὲν τοῦδε ἔχομεν πολεμήσει· τὸν βάρβαρον μαλθα-
κῶς ζῶντα. ἐὰν δὲ] ὁ δὲ ἀντὶ τίθεται εἰς τὰ προηγούμενα: αὐτὸν
μὲν πεπολεμήκαμεν . . . οὐκέτι δὲ . . . θεάσεται». διότι οἱ
δύο οὗτοι εἰδικοί λόγοι εὐρίσκονται εἰς ἀντίθεσιν. εἰς ἀνάγκην] ἀνάγ-
κη καλεῖται ὁ περιορισμὸς τῆς θελήσεως· δηλ. θὰ φέρωμεν αὐτὸν
εἰς τοιαύτην θέσιν νὰ μὴ πράττῃ ἕνεκα φόβου ὅ,τι θέλει, ἀλλὰ
ὅ,τι πρέπει νὰ πράττῃ διὰ νὰ σωθῇ· ὥστε θὰ ἀναγκάσωμεν αὐτὸν
νὰ δευχθῇ ἄνδρεῖς=ἐὰν δὲ ἀποκλείσωμεν ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος, καὶ
ἕνεκα φόβου φέρωμεν εἰς στενοχωρίαν ἄνδρα κύριον τόσων μεγάλων
δυνάμεων. ὑπὸ σκιάδι] σκιάς καλεῖται πᾶν σκιάζον σκέπασμα, συ-
νίθως ἐν σχήματι κυκλοτεροῦς στέγης (θύλου). Καθ' Ἡσυχ. «Σκιάς»
σκηνή ὠροφωμένη, ἥτις καὶ σκηνὴ οὐρανόροφος ἐτι ἐκαλεῖτο». ὁ αὐ-
τὸς Ἡσυχ. ἐτι λέγει ασκιάς· τὸ θολοειδὲς σκιάδιον, ἐν ᾧ ὁ Διόνυ-
σιος καθήκει. Κατὰ ταῦτα καὶ ἐν ταῦθα χρυσοῦφαντος ὀμπρέλα,

ται τὴν μάχην ἐφ' ἡσυχίας, ἀλλὰ πάντα τολμῶν καὶ πᾶσιν αὐτὸς παρὼν διὰ τὸν κίνδυνον ἐπανορθώσεται τὰ παρειμέν-
να καὶ βουλευέσεται βέλτιον ὑπὲρ τῶν ὄλων· οὐ τὴν οὖσαν
οὖν, ἔφη, δεῖ γέφυραν, ὧ Θεμιστόκλεις, ἡμᾶς ἀναιρεῖν,

ἢν δοῦλος ὀπισθεν αὐτοῦ ἰστάμενος ἐκράτει κατ' Ἀσιατικὴν συνή-
θειαν. Ἡ δὲ ὑπὸ μετὰ δοτ. δηλοῖ τὸ ὑποκάτω ἐπὶ στάσεως=οὐχ!
πλέον αὐτὸς καθήμενος ὑποκάτω χρυσοῦράντου ἀλεξήλιου θὰ πα-
ρατηρῇ ἡσύχως τὴν μάχην. πάντα τολμῶν καὶ πᾶσι αὐτὸς παρὼν]
τὸ σχῆμα καλεῖται ἐπαναφορὰ, ὅταν πολλὰ κατὰ συνέγειαν προ-
τάσεις ἀρχίζωσι διὰ τῆς αὐτῆς λέξεως. διὰ τὸν κίνδυνον] ὁ Ξέρξης
θὰ κινδυνεύσῃ, διότι θὰ εὐρεθῇ κεκλεισμένος ἐν Εὐρώπῃ μετὰ τὴν
διάλυσιν τῆς γεφύρας καὶ τὴν ἀπώλειαν τοῦ στόλου. τὰ παρειμένα]
μτχ. παθ. πρκ. τοῦ παρήμι (στέλλω ἢ ῥίπτω τι κάτω, ὅθεν πα-
ρατρέχω, παραλείπω, παραμελῶ)=ἄλλ' ἐπειδὴ μετὰ τόλμης ἐπι-
χειρεῖ ὅλα, καὶ ὁ ἴδιος εἶνε παρὼν εἰς πάντα τὰ ἔργα διὰ τὸν ἐπι-
κείμενον κίνδυνον θὰ βελτιώσῃ τὰ πρότερον παρημελημένα. βέλτιον]
ἐπιρ. τοῦ βελτίων. Πάντα τὰ παραθετικά τὰ ἔχοντα ὡς θετικὸν τὸ
ἀγαθὸς ἔχουσι τὰς ἐξῆς διαφοράς. Τὰ ἀμείνων καὶ ἀριστος ἐξαίρουσι
τὴν χρηστότητα καὶ ἀρετὴν (=ἐναρετώτερος ἀνδρειώτερος), καὶ
ἀντιτίθεται πρὸς τὰ κακίων κάκιστος. Τὰ δὲ βελτίων βέλτιστος
ἐξαίρουσι τὴν ἐσωτερικὴν ἀρετὴν καὶ μάλιστα ὑπὸ τὴν ἠθικὴν ἐν-
νοιοιαν (=ἠθικώτερος), καὶ ἀντιτίθεται πρὸς τὰ χείρων χείριστος.
Τὰ κρείσσων κράτιστος ἐξαίρουσι τὴν ἰσχύν καὶ ὑπεροχὴν (=ἰσχυ-
ρότερος ἀνώτερος), καὶ ἀντιτίθεται εἰς τὸ ἥττων. Τὰ δὲ λῶων λῶ-
στος ἀντὶ τῶν τερπνότερος συμφερώτερος. ὑπὲρ τῶν ὄλων] λατ. de
summa rerum. Διαφέρει δὲ τὸ πᾶς τοῦ ὅλος· διότι τὸ μὲν ἀναφέρε-
ται εἰς τὰ ἄτομα ἢ μέρη, τὸ δὲ ὅλος εἰς τὸ ποσόν, τὸ κοιν. ὁλό-
κληρος=καὶ θὰ σκεφθῇ καλλίτερον πρὸς βελτίωσιν ὄλων. ἔφη] φημί,
φῆς (κατ' ἐξαίρεσιν ὀξύνεται, διότι τονίζεται τὸ δεύτερον τῶν συν-
αιρετέων φωνηέντων φαῖς φῆς) κτλ.—ἔφην συνηθεστ. με σημ. ἀορ.
—φῆσω—ἔφισα—εἴρηκα. Τοῦ δὲ μέσ. εὖρ. ἢ μτχ. φάμενος, πρτ.
ἐφάμην, καὶ τοῦ πρκ. τὸ γ' πρσ. τῆς πρστ. πεφάσθω. Τὸ φημί ἐκ
τῆς ρίζ. φα, εἰς ἧς καὶ τὸ φαίνω εἶνε ταυτόσημον· ὅθεν σημ. ἐν γένει
ἀποκαλύπτω, καὶ ἰδ. ἐκφέρω γνώμην, διὸ καὶ μετ' ἀπρμφ. συνηθ.
συντάσσεται. Συχνὰ παρεμβάλλεται ἐν εἴδει παρενθέσεως παρὰ τοῖς
πρῶτοις τὸ φησί καὶ φαί, δι' ὧν ἐκφέρεται γνώμη καὶ λόγοι ἄλλου,
εὐ· ὁ γράφων δὲν οἰκαιοποιεῖται ἀλλὰ λέγει αὐτοὺς αὐτολεξεῖ =
ὅχι λοιπὸν τὴν ὑπάρχουσαν, εἶπεν ὁ Ἀριστ., γέφυραν πρέπει, ὧ
Θεμιστόκλεις, ἡμεῖς νὰ ἐξαφανίσωμεν. εἴπερ οἶόν τε] πρότασις ἐλ-
λειπτική· εἴπερ οἶόν τε ἐστὶ προσκατασκευάζειν ἑτέραν. τὸν ἄνθρωπον

ἀλλ' ἐτέραν, εἴπερ οἶόν τε, προσκατασκευάσαντας ἐκβαλεῖν διὰ τάχους τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς Εὐρώπης». «Οὐκοῦν, εἴπεν ὁ Θεμιστοκλῆς, εἰ δοκεῖ ταῦτα συμφέρειν, ὦρα σκοπεῖν καὶ μηχανᾶσθαι πάντας ἡμᾶς, ὅπως ἀπαλλαγῇσεται τὴν ταχίστην ἐκ τῆς Ἑλλάδος». Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἔδοξεν,

πον] μετὰ τοῦ ἄρθρου δηλοῖ τὸν γνωστὸν ἄνθρωπον τὸν Ξέρξην, περὶ οὗ ὁ Ἄριστ. ὁμιλεῖ καταφρονητικῶς = ἀλλὰ ἄλλην, ἐὰν μάλιστα ἦνε δυνατόν, πρὸς τούτοις κατασκευάσαντες νὰ ἐκδιώξωμεν ταχέως τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ἐκ τῆς Εὐρώπης. οὐκοῦν] διὰ τοῦ συμπερασμ. τοῦτου μορίου ἐκφέρεται ὑπὸ τοῦ Θεμ. ἐν εἴδει ἐνθυμηματικῆς συλλογισμοῦ τὸ συμπέρασμα τῶν λόγων τοῦ Ἀριστείδου. Διαφέρει δὲ τὸ οὐκοῦν τοῦ οὐκουν οὐσιωδῶς κατὰ τοῦτο, ὅτι εἰς μὲν τὸ ἅ ὅλη ἡ δύναμις καὶ σημασία τοῦ μορίου τοῦτου πίπτει εἰς τὸ δεύτερον συνθετικὸν οὖν, ἡ δὲ τοῦ οὐκ οὐδὲ λαμβάνεται ἂν ὑπ' ὄψει (=λοιπόν). εἰς δὲ τὸ οὐκουν συμβαίνει τοῦναντίον, ἐπέχοντος τοῦ οὖν θέσιν δευτερευούσης ἐννοίας (=ὄχι λοιπόν). Κυρίως ὅμως εἶνε καὶ τὸ οὐκοῦν ἀποφατικὸν ὡς τὸ οὐκουν, ὅπερ δὲν πρέπει νὰ ἐνωθῇ μετ' ὅλης τῆς προτάσεως· π.χ. οὐκοῦν ὅταν δὴ μὴ σθένω πεπαύσομαι, (λοιπόν θ' ἀναπαυθῶ ὅταν δὲν ἰσχύω)· κυρ. ἔπρεπε νὰ ἦνε «ἅταν δὴ μὴ σθένω πεπαύσομαι, οὐκουν;» (ὅταν δὲν ἰσχύω, θὰ ἀναπαυθῶ, δὲν εἶνε οὕτως;) Σοφ. Ἄντ. 91 = «λοιπόν, εἶπεν ὁ Θεμ. ἐὰν φαίνεται εἰς ἐσὲ ὅτι ταῦτα εἶνε ὠφέλιμα εἰς ἡμᾶς, εἶπεν ὁ Θεμιστοκλῆς] εἶνε τὸ κύριον ῥῆμα τοῦ ὅλου κώλου τοῦ ἀρχομένου ἀπὸ τοῦ δυσχεραίνοντος· ἀλλ' ἐπειδὴ παρεμβάλλονται αὐτολεξεῖ οἱ λόγοι, οὗς ὁ Ἄριστ. εἶπε πρὸς τὸν Θεμ. ἀπεμακρύνθη ἡ κυρία πρότασις. ὦρα σκοπεῖν] τὸ οὐδέτερον πολλῶν ἐπιθέτων: χαλεπὸν, εἰκὸς, ῥάδιον, δυνατόν, οἶόν τε, δῆλον, φανερόν κτλ. ἡ ἔν τι τῶν οὐσιαστικῶν: ὦρα, καιρὸς, ἀκμὴ, ἀνάγκη, σχολή καὶ τῶν ὁμοίων μετὰ τοῦ ἐστίν ἀποτελεῖ ῥῆμα ἀπρόσωπον, ἥτοι σκοπεῖν καὶ μηχανᾶσθαι ἐστίν ὦρα. Τῶν δὲ ὀνοματικῶν ἀπρμ. τὸ ἄρθρον παραλείπεται, διότι εἶνε ὑποκ. ἀπροσώπου φράσεως. σκοπεῖν] μόνον εἰς ἐνεστ. καὶ πρτ. παρ' Ἄττ. οἱ δὲ λοιποὶ χρόνοι ἐκ τοῦ σκέπτομαι: σκοπῶ (μακρόθεν ἀποβλέπω εἰς ὀρισμένον σημεῖον, παρατηρῶ προσεκτικῶς), καὶ σκοποῦμαι (σκοπῶ πρὸς ἑμαυτὸν = διαλογίζομαι) — ἐσκόπουν καὶ ἐσκοπούμην — σκέψομαι — ἐσκεψάμην — ἐσκεμμαιμτ. ὁλ. μλ. ἐσκέφομαι. Μένει παρὰ Πλουτ. ἀσφρῆς, ἂν διάλογος ἰδιωτικὸς ἐγένετο, ἢ ταῦτα ἐλέχθησαν εἰς πολεμικὸν τῶν Ἑλλ. συμβούλιον· ἀλλὰ καθ' Ἡροδ. 8, 108 καὶ ἐκ τῶν ὑποκ. τῶν ἀπρμ. πάντας ἡμᾶς καὶ ἐκ τοῦ ἀμέσως ῥηθέντος «ἔδοξεν» ὑπεμφαίνεται ὅτι ταῦτα ἐλέχθησαν ἐν πολεμικῇ συμβουλίᾳ, ἐν ᾗ ὁ Ἀριστείδης, καίτοι

ἐπεμπέ τινα τῶν βασιλικῶν εὐνούχων ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις ἀνευρών, Ἀρνάκην ὀνόματι, φράζειν βασιλεῖ κελεύσας, ὅτι τοῖς μὲν Ἑλλήσι δέδοχται τῷ ναυτικῷ κεκρατηκότας ἀναπλεῖν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ἐπὶ τὸ ζεῦγμα καὶ λύειν τὴν γέφυραν. 2 Θεμιστοκλῆς δὲ κηδόμενος βασιλέως παραι-

μὴ ὦν στρατηγός, παρσυρίσκετο = εἶνε καιρὸς ὅλοι ἡμεῖς (οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἑλλ.) μετὰ προσοχῆς νὰ ἐρευνῶμεν καὶ νὰ μηχανευώμεθα. ὅπως] τροπικόν διότι μετὰ τὰ φροντίδος σημαντικά ῥ. τὸ ὅπως εἶνε τροπικόν, καὶ συντάσσεται μετὰ μλ. ὀριστικῆς. ἀπαλλαγῆσαι] ἀπαλλάττομαι—ἀππλλαττόμην—ἀπαλλάζομαι—ἀππλλαζάμην, μλ. παθ. ῥ. ἀπαλλαγῆσομαι—ἀππλλαχθην καὶ ἀππλλαγην—ἀππλλαγαί—ἀππλλαγμην, καὶ μετ' ὀλ. μλ. ἀππλλαγμένος ἔσομαι. ῥιζ. ἄλ, ἄλλος (= ἄλγος λατ. alius), ἀλλαγῆ, ἀλλάγῃω, ἀλλάσσω, ἀπαλλάσσω κυρ. ἀπολύω ἀπὸ τῶν χειρῶν μου, ἀφήνω τι, ἐξ οὗ ἀποδιώκω. τὴν ταχίστην] αἰτιατικοφανὲς ἐπὶ. διότι τὰ κινήσεως ῥ. καίπερ ἀμετάβατα, δέχονται πολλάκις παρ' αὐτοῖς ὡς μεταβατικὰ τὸν τόπον ἢ τὴν ὁδόν. ἐφ' ἧς ἐκτελεῖται ἡ κίνησις κατ' αὐτ. : βαίνειν ὁδόν. Ἐκ τῆς χρήσεως τῆς αὐτ. ταύτης προήλθον διάφοροι ἐπὶ. ἐκφράσεις : τὴν ταχίστην ὁδόν = τάχιστα. Εἰς τὰ κινήσεως ὑπάγεται καὶ τὸ ἀπαλλάσσεσθαι τὴν ταχίστην ὁδόν (αὐτ. συνωνύμου οὐς.) = τίνι τρόπῳ τάχιστα θὰ ἀπομακρυνθῇ ἐκ τῆς Ἑλλάδος. » ἔδοξε] τὸ πλῆρες : ἐπειδὴ δὲ ταῦτα συμφέρειν τοῖς Ἑλλησιν ἔδοξεν αὐτοῖς = Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα ἐφάνησαν ὅτι εἶνε ὠφέλιμα εἰς τοὺς Ἑλλ. ἐπεμπε] ὑπάρχει καὶ διάφορος γραφὴ α πέμπει η, ἥτοι ἱστορικός ἐνεστ. πρὸς ζῶηροτέραν παράστασιν τῶν παρελθόντων. εὐνούχων] γεν διαίρ. Περὶ δὲ τοῦ ἐτύμου ἄλλοι μὲν λέγουσιν, ὅτι συντίθεται ἐκ τοῦ «εὐνὴν ἔχων» δηλ. ὁ φύλαξ ἢ ἐπιστάτης τῶν γυναικῶν, οὔτινες ἦσαν ἐκτομίαι, καὶ μάλιστα ἐν Ἀσίᾳ ὡς πιστότατοι τῶν ἡγεμόνων ἐγένοντο ἐπισημότατοι κατ' Ἡρ. 8, 105 «Παρὰ γὰρ τοῖς βαρβάροις τιμωτέροί εἰσιν οἱ εὐνούχοι πίστιος εἶνεκε τῆς πάσης». Ἄλλοι δὲ παρὰ τὸ εὖνικ καὶ ἔχων, ἥτοι ὁ ἔχων στέρνησιν, ὅπερ καὶ πιθανώτερον = ἀπέστελλέ τινα ἐκ τῶν βασιλικῶν εὐνούχων ἀνευρών τοῦτον μετὰ τῶν αἰχμαλώτων. Ἀρνάκην] ἐπεξήγησις τοῦ τινά. Καθ' Ἡροδ. 8, 110 ὁ Θεμ. Σίκιννον τὸν παιδαγωγὸν καὶ οὐχὶ τὸν εὐνούχον Ἀρνάκην ἀπέστειλε πρὸς τὸν Εὐρέην. ὀνόματι] δοτ. τοῦ κατὰ τι* κυρ. τὸ ὄνομα δι' οὗ γνωρίζεται τις συνήθως τὸ κύριον ὄνομα, δι' οὗ πρόσωπόν τι καλεῖται. ῥιζ. Φιο, (νόω) μετὰ προτακτικοῦ ὁ ὄνομα συγγ. λατ. no-men, γαλ. nom. Ἵπάρχει καὶ γραφὴ ἄδνομα = ὀνομαζόμενον Ἀρνάκην. ἀναπλεῖν] κυρ. εἰς τὰ ἀνω πλῆω, καὶ συνήθ. εἰς τὸ πέλαγος ἀνάγομαι, ἐκπλέω ἐκ τοῦ λιμένος

νεῖ σπεύδειν ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ [θάλατταν] καὶ περαιοῦσθαι, μέ-
χρις αὐτὸς ἐμποιεῖ τινὰς διατριβάς τοῖς συμμάχοις καὶ
μελλήσεις πρὸς τὴν διώξιν. Ταῦθ' ὁ βάρβαρος ἀκούσας καὶ
γενόμενος περίφοβος διὰ τάχους ἐποιεῖτο τὴν ἀναχώρησιν.
Καὶ πείραν ἡ Θεμιστοκλέους καὶ Ἀριστείδου φρόνησις ἐν

εἰς τὸν Ἑλλησποντον] καλεῖται Ἑλλησποντος ὁ πόντος τῆς Ἑλλης,
ὁ μεταξὺ Ἀσίας καὶ Εὐρώπης πορθμὸς τὰ κοιν. Δαρδανέλια, διότι
ἐκεῖ ἐπνίγη ἡ Ἑλλη ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἀθάμαντος. γέφυρα] συντίθε-
ται ἐκ τοῦ γέα φύρω, κυρ. ἀναμιγνύω γῆν μετὰ ὕδατος, καὶ σημ.
πρόχωμα ἵνα ἐμποδίσῃ τὴν ἐκχύλισιν ποταμοῦ, καὶ συνήθως γέ-
φυραν εἶτε διὰ πετρῶν εἶτε διὰ ξύλων. Τὸ δὲ ζεύγμα σημ. γενικώ-
τερον πᾶν τὸ συνδέον δύο τινά: ἡ ζῶα ἡ χώρας=διατάζας αὐτὸν
νὰ κάμῃ γνωστὸν πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι οἱ Ἑλλ. ἔχουσιν ἀποφασί-
σει, ἐπειδὴ ἔχουσι νικήσει διὰ τοῦ ναυτικοῦ νὰ ἐκπλεύσωσιν εἰς τὸν
Ἑλλησποντον εἰς τὸ ζεύγμα, καὶ νὰ διαλύσωσι τὴν γέφυραν.

2. Κηδόμενος] κήδομαι (φροντίζω) — ἐκηδόμην καὶ πλέον οὐ.
Ῥίζ. καθ. κηδ. κήδος, κήδομαι, κηδεστής, κηδεμών, κηδεστιά (ἡ
ἐκ γάμου συγγένεια)=ἐπειδὴ ὁ Θεμ. φροντίζει περὶ τοῦ βασιλέως.
περαιοῦσθαι] τὸ μὲν περαιῶ=περνῶ τινὰ πέραν διχιδιάζω εἰς τὸ
ἀντικρὺ μέρος, ἰδ. εἰς τὴν ἀπέναντι παραλίαν· τὸ δὲ περαίνω=εἰς
πέρας φέρω· οἶον, περαίνειν τὸν λόγον· τὸ δὲ περάω κυρ. διατρυπῶ,
ἐξ οὗ διαβαίνω διέρχομαι. Κλίνεται δὲ τὸ μέσ. περαιοῦμαι (=πε-
ραιῶ ἐμυτὸν ἤτοι περνῶ ἀντικρὺ)—περαιώσομαι—ἐπεραιώθην—
πεπεραιώμαι—ἐπεπεραιώμην. Ῥίζ. περ, πέρα, περάω, περαῖος (ὁ
πέρα κείμενος), περαιῶ, περαίνω=προτρέπει αὐτὸν νὰ σπεύδῃ εἰς
τὴν ἰδικὴν του θάλασσαν, καὶ νὰ περνᾷ εἰς τὴν ἀπέναντι παραλίαν
τῆς Ἀσίας. μέχρις] ὡς πρόθεσις συντάσσεται γεν. (τόπου ἢ χρόνου):
μέχρι θαλάσσης, μέχρι τύχης (ἐν ᾧ διαμένει ἡ τύχη)· ὡς χρονι-
κὸν δὲ ἐπιρ. λέγεται μετὰ ἢ ἄνευ τοῦ οὐ, καὶ συντάσσεται ὀριστικ.
ὑπτ. εὐκτ. Ἐν δὲ τῷ Ἀττ. πεζῷ ἰδ. παρὰ Πλάτωνι καὶ πρὸ φω-
νήεντος λέγεται μέχρι· τὸ δὲ μέχρις θεωρεῖται μὴ Ἀττ. Θωμ. Μάγ.
διατριβή] καλεῖται κυρ. ἡ συντριβὴ τινος εἰς μικρὰ τεμάχια, ἐξ οὗ
προέρχεται ἡ καταστροφή τινος, καὶ μτφρ. ἐπὶ χρόνου ἡ ἀπώλεια
χρόνου ἢ κατανάλωσις χρόνου. Ἡ δὲ μέλλησις συνώνυμος οὕσα σημ.
κυρ. μέλλω τι νὰ πράξω, ἐξ οὗ χρονотριβῶ μετὰ τῆς σημασίας τοῦ
θέλω νὰ πράξω χωρὶς τῷ ὄντι νὰ πράττω=ἐφ' ὅσον αὐτὸς ὁ Θεμ.
προξενεῖ χρονотριβάς τινὰς εἰς τοὺς συμμάχους καὶ βραδύτητας πρὸς
τὴν καταδίωξίν του. γενόμενος περίφοβος] πρότασις ἀνεπτυγμένη
ἀντὶ τοῦ περιφοβηθεῖς. Ἡ δὲ περὶ σημ. τὸ λίαν. Ὁ δὲ Διοδ. λέγει
ὁ βάρβαρος πιστεύσας τοὺς λόγους διὰ τὴν πιθανότητα, περίφο-

Μαρδονίῳ παρέσχεν, εἶγε πολλοστημορίῳ τῆς Ξέρξου δυνάμεως διαγωνισάμενοι Πλαταιᾶσιν εἰς τὸν περὶ τῶν ὅλων κίνδυνον κατέστησαν.

XVII Πόλεων μὲν οὖν τὴν Αἰγινήτων ἀριστεύσαι φησιν Ἡρόδοτος, Θεμιστοκλεῖ δὲ, καίπερ ἄκοντες ὑπὸ φθόγου, τὸ

ὅς ἐγένετο μὴ τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπανόδου στερηθῆ, τῶν Ἑλλήνων θαλάσσοκρατούντων· ἔγνω δὲ τὴν ταχίστην διαβαίνειν ἐκ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν» = Ἐπειδὴ ὁ Ξέρξης ἤκουσε ταῦτα καὶ πολὺ ἐφοβήθη, ταχέως ἀνεχώρει. πείραν] παράγεται ἐκ τῆς ρίζ. περ, πέρα, πέρη, πείρα ὡς τὸ παρ' ἡμῖν πείνα ἐκ τοῦ πενία, καὶ σήμ. ἰδ. τετελεσμένην πρακτικὴν δοκιμὴν. Ἀποτελεῖ δὲ μετὰ διαφόρων ῥημάτων πλείστας φράσεις: πείραν ἔχοντες (δεδοκιμασμένοι), εἰς πείραν ἔλθωμεν φίλων (ὡς δοκιμάσωμεν τοὺς φίλους), ἐν πείρᾳ τινος γίγνομαι (γινώριζομαι μετὰ τινος), πείραν ἀλλήλων λαμβάνοντες καὶ δίδοντες (δοκιμάζοντες καὶ δοκιμαζόμενοι)· ὥστε τὸ πείραν παρέχω εἶνε παθητικὸν τοῦ πείραν λαμβάνω. ἐν Μαρδονίῳ] ἐκ τοῦ κυριωτέρου προσώπου ἢ στρατηγοῦ ὀνομάζεται ἡ ὅλη μάχη, ἀντὶ τῆς ὀνομασθῆ ἐκ τοῦ τόπου ἢ ἐν Πλαταιαῖς = Καὶ ἡ φρόνησις τοῦ Θερμ. καὶ Ἀριστ. ἐν τῇ κατὰ Μαρδονίου μάχῃ ἐδοκιμάσθη. εἶγε] τὸ εἶγε τίθεται παρὰ τοῖς Ἀττ. μετὰ τινος εὐμενοῦς χάριτος καὶ ἐπὶ λόγων ἀμφιβόλων, ἐνθα καὶ τὸ ὅτε καὶ τὸ ἐπειδὴ νὰ τεθῇ ἡ δύνατο. Ξεν. Ἀπομν. 3, 4, 2 α τί διαφέρουσι τῶν ἐξ ἀνάγκης κακοπαθούντων, εἶγε πεινήσουσι καὶ διψήσουσιν» = ὅταν τῷ ὄντι, ὅταν βεβαίως· 2, 2, 3, α οὐκοῦν εἶγε (ἐπειδὴ) οὕτως ἔχει τοῦτο, εἰλικρινής τις ἂν εἴη ἀδικία ἢ ἀχαριστία». πολλοστημορίῳ] δοτ. τοῦ ἀντιπ. ῥ. ἀδιαγωνισάμενοι». Γίνεται ἐκ τοῦ πολλοστός ὡσανεῖ ὑπερθετικόν τοῦ πολὺς· διότι τὸ πολλοστόν δηλοῖ μικρότατον μέρος τοῦ ὅλου· ὅθεν πολλοστημόριον ἐν ἐκ τῶν πολλῶν μορίων, ἐξ ὧν τὴ σύγκειται, ὅθεν μικρότατον μέρος ὅλου τινός. Καλεῖται δὲ τοῦτο ὑπερβολὴ ἐκφράσεως, διότι τὸ πολλοστημόριον τοῦτο συνέκειτο ἐκ 300 χιλιάδων ἐκλεκτῶν ἀνδρῶν. πρβλ. Ἡρ. 8, 113. εἰς τὸν περὶ τῶν ὅλων κίνδυνον κατέστησαν] περίφρασις τοῦ ἐκινδύνευσαν περὶ τῶν ὅλων, ὅπερ λέγεται ἐπὶ τοῦ μεγίστου κινδύνου, ὅπου τὸ πᾶν εἰς κίνδυνον ἐμβάλλεται = ὅτε βεβαίως οἱ Ἕλλ. ἂν καὶ ἡγωνίσθησαν μετὰ ζήλου κατὰ ἐλαχίστου μέρους τῆς δυνάμεως τοῦ Ξέρξου, περιῆλθον εἰς τὸν ἔσχατον κίνδυνον.

XVII. Τιμαὶ τοῦ Θεμιστολέους.

1. Πόλεων] Ὁ Ἡρόδ. (8, 93) λέγει ὅτι ἐκ μὲν τῶν πόλεων ἤριστευσεν ἡ πόλις τῶν Αἰγινήτων. Ὁ δὲ Διοδ. 11, 27, «κρίσεως προταθείσης περὶ τῶν ἀριστείων χάριτι κατισχύσαντες (Λακεδαιμόνιοι)

πρωτεῖον ἀπέδωσαν ἅπαντες. Ἐπεὶ γὰρ ἀναχωρήσαντες εἰς τὸν Ἰσθμόν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τὴν ψῆφον ἔφερον οἱ στρατηγοί, πρῶτον μὲν ἕκαστος ἑαυτὸν ἀπέφαινε ἀρετῇ, δεῦτερον δὲ μετ' ἑαυτὸν Θεμιστοκλέα. 2 Λακεδαιμόνιοι δ' εἰς τὴν

ἐποίησαν κριθῆναι πόλιν μὲν ἀριστεύσαι τῶν Αἰγινήτων, ἄνδρα δὲ Ἀμεινίαν. μὲν οὖν] συνήθ. κεῖται ἐν ἀρχῇ προτάσεως μετὰ μίαν ἑμῶς λέξιν, ὅταν ἔννοια προρρηθεῖσα πρέπη ἐκτενέστερον ν' ἀναπτυχθῇ. Ἔνεκα δὲ τῆς συχνῆς ταύτης χρήσεως τούτων κατὰ τὸν ῥηθέντα τρόπον ἐξησθένισεν ἡ σημασία αὐτῶν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε κατήντησαν συχνότατα νὰ ᾔνε ἀπλῇ μεταβατικῇ φράσει, δηλοῦσα ἀνάπτυξιν τῶν προειρημένων. ἀριστεύσαι] ἐκ τοῦ ἀριστεύς, ὅπερ εἶνε παρασχηματισμός τοῦ ἄριστος· ὅθεν ἀριστεύω, εἶμαι ἄριστος, ὑπερέχω ἰδ. ἐπὶ ἀνδρείᾳ. Συντασ. γεν. ὡς ἔχον ἔννοιαν παραθετικήν: τὴν Αἰγινήτων ἀριστεύσαι πόλεων πασῶν = Ὁ δὲ Ἡρόδοτος λέγει ὅτι τῶν πόλεων ἐπρώτευσεν ἡ πόλις τῶν Αἰγινήτων. Θεμιστοκλεῖ δὲ] ἀντιτίθεται εἰς τὸ προηγούμενον μὲν, καὶ κατ' ἀκριβολογίαν ἔπρεπε: πόλεων μὲν οὖν τὴν Αἰγινήτων. . . ἀνδρῶν δὲ Θεμιστοκλεῖ κτέ. ἄκοντες] τὰ ἐπίθετα ἐκῶν καὶ ἄκων ἐκλαμβάνονται ἀπὸ Ὀμήρου ὡς μετοχαί, διότι τίθενται καὶ ἄνευ τοῦ ὦν μετὰ σημασίας ἐπιρ. = ἐκουσίως ἄκουσίως. Καὶ τὸ μὲν ἐκῶν προελθὼν ἀνωμάλως ἐκ ῥήματός τινος βαρυτόνου ἐκλιπόντος, συγγενοῦς τῷ ποιητικῷ ἔκκητι (ἀρχαία πιθανῶς δοτική). τὸ δὲ ἄκων ἐκ τοῦ ἀέκων κατὰ συναίρεσιν. Καὶ μεταχειρίζονται οἱ ἀρχαῖοι τὸ μὲν ἐκῶν, ὅταν τις πράττητι μετὰ τινος εὐχαριστήσεως, τὸ δὲ ἄκων ὅταν παρὰ τὴν ἑαυτοῦ θέλησιν πράττητι. ἀπέδωσαν] ἄορ. 6' τοῦ ἀποδίδωμι. Ἡ δὲ ἀπὸ σημ. δόσιν ὀφειλομένην. Καθ' Ἡροδ. 8, 123 « Μετὰ δὲ τὴν διαίρεσιν τῆς λήτης ἐπλῶον οἱ Ἕλληνες εἰς τὸν Ἰσθμόν ἀριστήϊα δώσοντες τῷ ἀξιώτάτῳ γενομένῳ Ἑλλήνων ἀνὰ τὸν πόλεμον τοῦτον· ὡς δὲ ἀπικόμενοι οἱ στρατηγοὶ διενέμοντο τὰς ψήφους ἐπὶ τοῦ Ποσειδῶνος τῷ βωμῷ, τὸν πρῶτον καὶ τὸν δεῦτερον κρίνοντες ἐκ πάντων, ἐνταῦθα πᾶς τις αὐτῶν ἑωυτῷ ἐτίθετο τὴν ψῆφον, αὐτὸς ἕκαστος δοκέων ἄριστος γενέσθαι, δεῦτερα δὲ οἱ πολλοὶ συνεξέπιπτον Θεμιστοκλέα κρίνοντες. Οἱ μὲν δὲ ἐμουνούντο, Θεμιστοκλέης δὲ δευτερεῖοις ὑπερεβάλλετο πολλὸν» = εἰς δὲ τὸν Θεμ. ἂν καὶ δὲν ἐπεθύμουν οἱ στρατηγοί, ὅλοι ἀπέδωσαν τὸ πρῶτον τῆς νίκης βραβεῖον. ἀπὸ τοῦ βωμοῦ] δηλ. τοῦ Ποσειδῶνος. Ἐδίδετο εἰς ἕκαστον δύο ψῆφοι (μέλαινα καὶ λευκὴ ἢ τρυπημένη καὶ πλήρης). Τοιαύτης ἐπισήμου ψηφοφορίας (ἥτοι τοῦ λαβεῖν τὰς ψήφους ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁνοεῖ καθηγιασμένας καὶ θεῖναι αὐτὰς ἀπροσωπολήπτως) παραδείγματα βλέπομεν πολλαχοῦ· οἷον, παρὰ Δημ. περ. Στεφ. 134. Πλουτ. περ.

Σπάρτην αὐτὸν καταγαγόντες Εὐρυβιάδῃ μὲν ἀνδρείας, ἐκείνῳ δὲ σοφίας ἀριστεῖον ἔδωσαν θαλλοῦ στέφανον, καὶ τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἀρμάτων τὸ πρωτεῦον ἔδωρήσαντο καὶ τριακοσίους τῶν νέων πομπούς ἄχρι τῶν ὄρων συνεξέπεμψαν.

32· καὶ Ἡρ. 8, 223. Ὁ δὲ Κοραῖς λέγει «ἔθος γὰρ ἦν τοῖς βωμοῖς πελάζειν τοὺς ψηφοφορεῖν μέλλοντας». τὴν ψῆφον ἔφερον] ὁ δῆμος ἢ οἱ δικασταὶ ἔλεγον· ψηφίζεσθαι, τὴν ψῆφον φέρειν, ἢ τὴν ψῆφον θέσθαι. Καθ' Ἡρόδοτον ἀπὸ φθόνου οἱ Ἕλλ. δὲν ἐτελείωσαν τὴν ψηφοφορίαν ταύτην = Διότι ὅτε οἱ στρατηγοὶ ὑποχωρήσαντες εἰς τὸν Ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου ἐψήφισον λαμβάνοντες τὴν ψῆφον ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ποσειδῶνος. ἀπέφαινε] ἀποφαίνω (φέρω εἰς φῶς, δηλῶ) — ἀπέφαινον — ἵποφανῶ — ἀπέφηναν — ἀποπέφαγκαν· ὁ δὲ πέφηναν εἶνε πρὸς τοῦ μέσ. φαίνομαι. ῥίζ. φαν, φάνη, φαίνω = ἕκαστος ἀπεδείκνυε πρῶτον μὲν τὸν ἑαυτὸν τοῦ κατὰ τὴν ἀνδρείαν. δευτέρον] ἐκ τοῦ δευῶ ἀντὶ δέω (ἔχω ἔλλειψιν, ἵσταμαι κατόπιν)· τὸ δὲ πλήρες· ἕκαστος τῶν στρατηγῶν ἀπέφαινε Θεμιστοκλέα δευτέρον (κατηγ. τοῦ ἀντικ.) μεθ' ἑαυτὸν = δευτέρον δὲ μετὰ τὸν ἑαυτὸν τοῦ τὸν Θεμ.

2. Καταγαγόντες] ἄρ. 6' τοῦ κατάγω· ἰδ. λέγεται ἐπὶ πλοίου, ὅπερ ἐκ τοῦ πελάγους εἰς τὸν λιμένα ὁδήγῶ, ἀλλ' ἐνταῦθα ἔχει ἐννοίαν μεταφορικὴν, ὡς τὸ πλοῖον εἰσάγω εἰς τὸν λιμένα οὕτω καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι εἰσήγαγον τὸν Θεμ. εἰς τὴν Σπάρτην. Καθ. Ἡροδ. 8, 124 αὐτὸν νικῶν οὐκ ἐτιμήθη (ὁ Θεμ.) πρὸς τῶν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχεσάντων, αὐτίκα μετὰ ταῦτα ἐς Λακεδαίμονα ἐπῆκετο θέλων τιμηθῆναι. Ἀλλῶς διηγεῖται τοῦτο ὁ Διόδωρος 11, 27 αὐτὸν Λακεδαιμόνιοι φοβηθέντες μήποτε κακὸν μέγα βουλευσῆται κατ' αὐτῶν καὶ τῶν Ἑλλ. ἐτίμησαν αὐτὸν διπλασίοις δωρεαῖς τῶν τὰ ἀριστεία εἰληφότων. Τοιαῦτα ταξείδια μετὰ μεγάλους πολέμους ἐπιχειροῦσι καὶ σήμερον οἱ θέλοντες νὰ τιμηθῶσιν = Ὅτε δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι ὠδήγησαν αὐτὸν εἰς τὴν Σπάρτην. σοφίας] σοφία ἰδίως εἶνε ἐμπειρία καὶ δεξιότης εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ βίου· νοὺς ὑγιῆς, ὅστις ἐκδηλοῦται ἐν τῇ ὀρθῇ πρακτικῇ κρίσει, ὡς παρὰ τοῖς καλουμένοις ἐπὶ σοφοῖς· ἔπειτα δὲ γνώσις ἐν ταῖς ὑψηλοτέραις ἐπιστήμαις, πολυμάθεια. Ἡ δὲ γενικὴ τῆς αἰτίας· βραβεῖον ἐνεκα ἀνδρείας καὶ σοφίας. βραβεῖον] παρὰ τὸ βραβεύς, ὅπερ σημαίνει τὸν δικάζοντα τοὺς ἀγῶνας, τοὺς βραβευτάς, οἵτινες καὶ ῥαβδοῦχοι καὶ ῥαβδονόμοι ἐλέγοντο, ἐκ τῆς ῥάβδου, ἣν ἐκράτουν σημεῖον τῆς ἀρχῆς· ὅθεν τὸ βραβεῖον φαίνεται σχηματιζόμενον ἐκ τῆς αὐτῆς ῥίζης τῆς ῥάβδου· τὸ δὲ ἐν ἀρχῇ δίγαμμα ἔλαβε τὴν φωνὴν τοῦ β. Βραβεῖον δὲ ἐκαλεῖτο τὸ διδόμενον πρὸς τὸν νικῶντα.

Λέγεται δ' Ὀλυμπίων τῶν ἐφεξῆς ἀγομένων καὶ παρελθόντος εἰς τὸ στάδιον τοῦ Θεμιστοκλέους. ἀμελήσαντας τῶν ἀγωνιστῶν τοὺς παρόντας ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνον θεᾶσθαι καὶ τοῖς ξένοις ἐπιδεικνύειν ἅμα θαυμαζοντας καὶ κρο-

κητὴν δῶρον. θαλλοῦ] γενικὴ τῆς ὕλης, ἐξ ἧς κατεσκευάσθη ὁ στέφανος· θαλλὸς δὲ καλεῖται κλώνος τρυφερός, καὶ μάλιστα ὁ τῆς ἐλαίας. Ἀμφότεροι ὁ τε Εὐρυδιάδης καὶ Θεμιστοκλῆς ἔλαβον τὸν αὐτὸν στέφανον ὡς μαρτυρεῖ καὶ ὁ Ἡρόδοτος (8, 124) λέγων ἀριστήϊά μὲν νυν ἔδωσαν Εὐρυδιάδῃ ἐλαίης στέφανον, σοφίης δὲ καὶ δεξιότητος Θεμιστοκλεῖ, καὶ τούτῳ ἐλαίης στέφανον» εἰς μὲν τὸν Εὐρυδιάδην διὰ τὴν ἀνδρείαν του, εἰς δὲ τὸν Θεμιστοκλέα διὰ τὴν συνετὴν συμβουλὴν του ἔδωσαν ὡς βραβεῖον στέφανον ἐκ κλάδου ἐλαίας. ἐδώρησαντο] μέσον πλάγιον· ἐδώρησαν τὸ πρωτεύον ἐκ τῶν ἑαυτῶν ἀρμάτων. τὸ δὲ ἔτυμον παρὰ το δίδωμι, δῶρον (δηλοῖ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας), δωροῦμαι=καὶ ἐδώρησαν πρὸς ἐκείνον τὴν καλλιτέραν ἐκ τῶν ἀμαξῶν τῶν ἐν τῇ πόλει ὑπαρχουσῶν. ἄχρι τῶν ὄρων] ὅρος καλεῖται τὸ σύνορον· δηλ. μέχρι τῶν Τεγεατικῶν συνόρων, ὅπου τὰ ὕδατα χωρίζονται, καὶ τὰ μὲν χύνονται πρὸς τὸν Βύρῳταν, τὰ δὲ πρὸς τὸν Γαρεάτην· καὶ ἰδ. μέχρι τῆς νῦν Ἀραχωθῆς. Καθ' Ἡροδ. 8, 124 «προέπεμψαν (τὸν Θεμιστοκλέα) ἀπιόντα τριηκόσιοι Σπαρτιτῶν λογάδες, οὗτοι οἵπερ ἱππέες καλέονται, μέχρι οὖρων· μόνον δὲ τοῦτον πάντων ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, Σπαρτιτῆται προέπεμψαν» πρβλ. καὶ Θουκ. 1, 74=καὶ τριακοσίους ἐκ τῶν νέων ὡς συνοδαιπόρους μετ' αὐτοῦ ἐξέπεμψαν μέχρι τῶν Τεγεατικῶν συνόρων. λέγεται] ἀπρόσωπος ἡ σύνταξις πρὸς ἀνάδειξιν τῆς πράξεως τῆς δηλουμένης ὑπὸ τῶν ἀπρμφ· θεᾶσθαι καὶ ἐπιδεικνύειν. Ὀλυμπίων ἀγομένων] ἀποτελεῖ τὸ ἄγειν μετὰ διαφόρων οὐσ. φράσεις· ἄγειν Ὀλύμπια, Διονύσια, ἄτινα εἶνε ἀντικ. τοῦ ἄγειν ἐν τῇ συνεπτυγμένῃ αὐτοῦ ἐννοίᾳ=τελεῖν μετὰ πομπῆς τὴν τῶν Ὀλυμπίων ἐορτήν· καθὼς καὶ αἱ συνώνυμοι φράσεις· Ὀλύμπια νικᾶν, χοροὺς πέμπειν, Διονύσια, χορηγεῖν, θεσμοφορία ἐστιᾶν καὶ τὰ τοικῦτα, ἀλλ' ἐνταῦθα ἐτράπη καὶ ἡ ἐνεργ. σύνταξις «ἄγειν Ὀλύμπια» εἰς παθ. «Ὀλύμπια ἄγεσθαι». τῶν ἐφεξῆς] δηλ. τῶν εὐθὺς μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν (Ὀλ. 76—ἀ=476 π. Χ.)=λέγεται δὲ ὅτε ἐτελοῦντο τὰ ἀμέσως ἐπόμενα Ὀλύμπια. στάδιον] ἐν τῷ πληθ. ἀπαντὰ οἱ στάδιοι καὶ σπανιώτερον τὰ στάδια. Ἡ ἐτυμολογία τούτου ἐκ τῆς ρίζης τοῦ ἴστημι, εἰς ἣν προσκολλᾶται ἡ ἐπιρ. κατάληξις δὴν στάδην, ἐξ οὗ στάδιον κυρ. τὸ ἀκινήτως ἰστάμενον, συνήθ. δὲ ὠρισμένον γεωγραφικὸν μήκος 125 βημάτων. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ σταδισδρομία ἐν Ὀλύμπιᾳ εἶχεν ἀκριβῶς ἐνὸς σταδίου μήκ.

τοῦντας, ὥστε καὶ αὐτὸν ἡσθέντα πρὸς τοὺς φίλους ὁμολογῆσαι τὸν καρπὸν ἀπέχειν τῶν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος αὐτῷ πονηθέντων.

XVIII Καὶ γὰρ ἦν τῇ φύσει φιλοτιμώτατος, εἰ δεῖ τεκμαίρεσθαι διὰ τῶν ἀπομνημονευομένων. Αἰρεθεὶς γὰρ ναύαρ-

κος, σημαίνει τὸν τόπον τὸ διάστημα καὶ τοὺς ἀγῶνας=καὶ παρυσιάσθη ὁ Θεμ. εἰς τοὺς ἀγῶνας. ἀμελήσαντας] γίνεται παρὰ τὸ ἀμελής, τοῦτο δὲ συντίθεται ἐκ τοῦ α στερ. καὶ τοῦ ἀπροσ. μέλει (=ἔστι φροντίς). Ἡ δὲ μ.τ.χ. καίτοι χρονικὴ δὲν συνδέεται μετὰ τῶν προηγουμένων ὡς προσδιοριζομένη ὑπ' αὐτῶν=ὅτι οἱ παρόντες θεαταὶ ἀφήσαντες τοὺς ἀγωνιζομένους παρετήρουν ἐκείνον μετὰ θαυμασμοῦ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν. τοῖς ξένοις] τοῖς ἐκ Σικελίας καὶ καθόλου τοῖς ἐκ τῶν ἀποικιῶν παροῦσιν, οἵτινες δὲν ἐγίνωσκον τὸν Θεμ. κροτοῦντας] κροτῶ συγγ. τῷ κρούω λέξ. ὠνοματοπ. κατ' Εὐσ. ἔ. σημ. ποιῶ κρότον, ἰδ. συγκρούω τὰς χεῖρας ἐπιρμηῶν. πρὸλ. Πaus. 8, 50, 3 «Θεμιστοκλέους ἐς τιμὴν ἐπανάστη τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ θέατρον»=καὶ ἐπεδείκνυν τοῦτον εἰς τοὺς ξένους, συγχρόνως θαυμάζοντες καὶ ἐπευφημοῦντες, ἡσθέντα] ἀδρ. παθ. τοῦ ἡδομαι (ὄρα 12, 2). τὸν καρπὸν ἀπέχειν] κυρ. κρατεῖν τι μακρὰν, καὶ ἐνίοτε ὡς ἐνταῦθα ἔχειν τι μακροθεν, ἀπολαμβάνειν. Ἡ δὲ τοιαύτη ἔκφρασις εἶνε μεταφορικὴ ὡς οἱ καρποὶ λαμβάνονται μετὰ πολλοῦ κόπου, οὕτως καὶ ὁ Θεμ. καρποῦται τοὺς ἐν τοῖς Περσικοῖς μακροῦς αὐτοῦ κόπους=ὥστε καὶ ὁ ἴδιος, ἐπεὶ δὲ εὐχαριστήθη διὰ ταῦτα, νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἀπολαμβάνει τὸν καρπὸν τῶν ὅσων αὐτὸς ἐκοπίασεν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος. αὐτῷ πονηθέντων] ἡ γλῶσσα ἐκφράζει ἐν τῷ πεζῷ διὰ δοτ. τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον συνθέστατα μὲν ἐπὶ παθ. πρκ. σπανιώτερον δὲ ἐπὶ τῶν λοιπῶν χρόνων: «ὥς μοι πρότερον δεδήλωται». Ἡρ. 6, 123. «Αἱ Ἀθηναίων νῆες τοῖς Κερκυραίοις οὐχ ἐωρῶντο» 1, 51. «Ὡς ἡβροίσθη Κύρῳ τὸ Ἑλληνικόν». Ξεν. Ἄν. 2, 1, 1.

XVIII. Ἀποφθέγματα τοῦ Θεμιστοκλέους.

1. Καὶ γὰρ] ὁ καὶ συνδέει τὴν πρότ. ταύτην μετὰ τῆς προηγουμένης, ἵνα παραστήσῃ τὴν ἐπεξηγηματικὴν καὶ ἐπιβεβαιωτικὴν ταύτην πρότασιν μετὰ μείζονος αὐτοτελείας καὶ ἐμφάσεως, ὥστε νὰ φαίνηται ὡς νέα τις πρόσθετος εἰς τὴν προηγουμένην καὶ ἰσοδύναμος ἐκείνην, ἐν ᾧ ἄλλος μετὰ τοῦ γὰρ μόνου ἄνευ τοῦ καὶ συνδεομένη παρίσταται ἥττον αὐτοτελής καὶ ἥττον ἐμφαντική. Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ὁ καὶ γὰρ ἰσοδυναμεῖ τῷ καὶ μάλιστα ἢ καθότι μάλιστα=Καὶ μάλιστα ἦτον ἐκ φύσεως φιλοδοξότατος. τεκμαίρεσθαι] τεκμαίρομαι (θέτω ὡς τέρμα, ὅθεν προσδιορίζω κατ' ἐμαυτόν. καὶ

χος ὑπὸ τῆς πόλεως οὐδὲν οὔτε τῶν ἰδίων οὔτε τῶν κοινῶν κατὰ μέρος ἐχρημάτιζεν, ἀλλὰ ἐπανεβάλλετο τὸ προσπίπτον εἰς τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καθ' ἣν ἐκπλεῖν ἔμελλεν, ἐν ὁμοῦ πολλὰ πράττων πράγματα καὶ παντοδαποῖς ἀνθρώποις ὁμιλῶν μέγας εἶναι δοκῇ καὶ πλείστον δύνασθαι.

συνήθ. ἐκ σημείων τινῶν καταλαμβάνω, συμπεραίνω) — ἐτεκμαιρόμην — τεκμαροῦμαι — ἐτεκμηράμην. Τὸ δὲ ἐνεργ. τεκμαίρω εἶνε μόνον ποιητ. Ῥίζ. τέκ, (τίκτω), τέκ-μαρ (ἀκλιτον ποιητ.), τεκμαίρομαι. Συνηθεστ. δὲ λέγεται, τεκμαίρομαι ἀπὸ τινος ἢ ἐκ τινος, σπν. διὰ τινος ὡς ἐν ταῦθα — ἐάν πρέπη νὰ συμπεραίνῃ τις ἐκ τῶν ἀναφερομένων εἰς αὐτόν. αἰρεθεὶς γὰρ] ὁ γὰρ καλεῖται εἰσαγωγικός ἢ διηγηματικός χρήσιμος εἰς ἐναρξιν διηγήσεως, καὶ παραφράζεται ἐν τῇ καθωμιλημένῃ διὰ τοῦ λοιπὸν, ἢ μένει ὅλως ἀνεξήγητος. Ὁ δὲ ἀόριστος λέγεται γνωμολογικός τιθέμενος εἰς δῆλωσιν τοῦ συνήθως ἐν τῷ παρελθόντι γινομένου. ναύαρχος] ὁ ἄρχων τῶν ναῶν. Ἀξίωμα ναύαρχου δὲν εἶχον οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ Θεμ. ἀλλ' ἐξελέγετο εἰς ἐκ τῶν δέκα στρατηγῶν. Οἱ κυριώτεροι τῶν ὑπ' αὐτῶν διατελούντων ἦσαν αἱ τρίτῃραρχοι, καὶ οἱ πεντηκόνταρχοι, ὧν ἐκάτερος διόικει μίαν ναῦν τούτων ὑποδεέστεροι ἦσαν ἐν ταῖς ναυσὶ οἱ κυβερνήται (πηδαλιούχοι), οἱ κλειυσταὶ (διευθύνται τῶν ἐρετῶν), καὶ οἱ πρωρῆται, οἵτινες πρέπει νὰ εἶχον ὑπηρεσίαν ἐν τῇ πλώρᾳ τῶν πλοίων. Συντακτικῶς εἶνε κατηγ. τοῦ αἰρεθείς· διότι τὰ προχειριστικὰ συντάσσονται ἐν τῇ ἐνεργ. διαθέσει μετὰ δύο αἰτ. ἀλλὰ τρεπομένης τῆς ἐνεργ. συντάξεως εἰς παθ. ἡ δευτέρα αἰτ. γίνεται κατηγ· ἡ πόλις αἰρεῖται τὸν Θεμ. ναύαρχον, ὁ Θεμ. αἰρεῖται ναύαρχος ὑπὸ τῆς πόλεως. Τὸ δὲ ἐνεργ. αἰρεῖ ἀπαντὰ εἰς ἄλλην σημασίαν = Ὁσάκις λοιπὸν ἐξελέγετο ὑπὸ τῆς πόλεως ναύαρχος, οὐδεμίαν οὔτε ἐκ τῶν ἰδιωτικῶν οὔτε ἐκ τῶν δημοσίων ὑποθέσεων ἰδιαιτέρως ἐνέργει. ἀλλ' ἐπανεβάλλετο] ὑπάρχει καὶ διάφορος γραφή· ἀλλὰ πᾶν ἀνεβάλλετο. τὸ προσπίπτον] αὐτῷ. Τὸ δὲ ἄρθρον ἔχει γενικὴν καὶ ἀόριστον ἔννοιαν = ἀλλὰ πᾶσαν ὑπόθεσιν τυχέως παρουσιαζομένην εἰς αὐτὸν πάντοτε ἀνεβάλλε δια τὴν ἡμέραν ἐκείνην. ἔμελλεν ἐκπλεῖν] ὁ τοιοῦτος μέλλων καλεῖται περιφραστικός. Διαφέρει δὲ τὸ μέλλω ἐκπλεῖν τοῦ ἐκπλευσοῦμαι, ὅτι ὁ μὲν ἀπλοῦς δηλοῖ τὸ μέλλον ἀποτέλεσμα ὅποιασδήποτε πράξεως ἀνευ περαιτέρω σχέσεως· ὁ δὲ περιφραστικός ἐμφαίνει καὶ τὸν σκοπὸν καὶ τὴν πρὸς τοῦτο προετοιμασίαν = κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νὰ ἐκπλέῃ τοῦ λιμένος. ὁμιλῶν] τὸ ὁμιλῶ σημ. εἶμαι ὁμοῦ μετ' ἄλλων ἐξ οὗ συναναστρέφομαι. Παράγεται δὲ ἐκ τοῦ ὁμιλος, τοῦτο δὲ παρὰ τὸ ὁμοῦ καὶ ἴλη (πλήθος καὶ ἰδίως ἐπὶ στρατευμάτων κατὰ ἴλας πορεύεσθαι), κατὰ δὲ τὸν Δοδῆκ ἐκ

Τῶν δὲ νεκρῶν τοὺς ἐκπεσόντας ἐπισκοπῶν παρὰ τὴν θάλατταν, ὡς εἶδε περικειμένους ψέλια χρυσᾶ καὶ στρεπτοὺς, αὐτὸς μὲν παρῆλθε, τῷ δ' ἐπομένῳ φίλῳ δείξας εἶπεν· «Ἄνελοῦ σαυτῷ· σὺ γὰρ οὐκ εἶ Θεμιστοκλῆς». 2 Πρὸς δέ τινα

τοῦ ὁμοῦ, ὁμιλος, ἔνθα ἡ κατάληξις ἰλος σημαίνει πλησμονήν. ἴνα . . δοκῇ] ὁ τελικὸς λόγος φέρεται καθ' ὑποτ. καίπερ ἐκ παρωχημένου χρόνου ἐξαρθρώμενος, διότι ὁ σκοπὸς πρόκειται νὰ ἐπιτευχθῇ ἐν τῷ μέλλοντι. Τὸ δὲ δοκῇ εἶνε εἰς προσωπ. σύνταξιν, ἥτις δηλοῦται ἐκ τοῦ μέγας καὶ τῶν μτχ. πράττων καὶ ὁμιλῶν=ὅπως, ἐπειδὴ ἐκτελεῖ ταυτοχρόνως πολλὰς ὑποθέσεις καὶ συναναστρέφεται μὲ διαφόρους ἀνθρώπους, φαίνεται ὅτι εἶναι μέγας καὶ ἔχει μεγίστην δύναμιν. τοὺς ἐκπεσόντας] ἄορ. β' τοῦ ἐκπίπτω—ἐξέπιπτον—ἐκπεσοῦμαι—ἐξέπεσον ἀντὶ ἐξέπετον—ἐκπέπτωκα—ἐξεπεπτώκειν. Ῥίξ. πετ, πεπετ, καὶ μετὰ τὴν συγκοπὴν τοῦ βραχέως φωνήεντος καὶ τροπὴν τοῦ ε εἰς ι πίπτω· ἔτι δὲ πετ, πετο, πτο, πέπτωκα. Ἐν τῷ ἐκπίπτειν ἔγκειται ἡ παθητικὴ ἔννοια τοῦ ἐνεργ. ἐκβάλλειν· ὅθεν ἐκβάλλεται ἐκ τῆς θαλάσσης καὶ ῥίπτεται ὑπὸ τῶν κυμάτων εἰς τὴν γῆν. πρὸλ. 10, 5=Ὅτε δὲ παρετῆρει πλησίον τῆς θαλάσσης τοὺς ῥιφθέντας εἰς τὴν ξηρὰν ἐκ τῶν νεκρῶν. ὡς εἶδε] πρῶτασις χρονικὴ πρὸς δῆλωσιν τοῦ συγχρόνου μετὰ τῆς κυρίας προτάσεως. Αὕτη δὲ προσδιορίζεται διὰ τῆς χρονικῆς μτχ. «ἐπισκοπῶν». περικειμένους] ἀντὶ τοῦ ἀχρήστου περιτεθειμένους· διότι παρὰ τοῖς δοκίμοις ὁ πρκ. τοῦ τίθεμαι εἶνε κείμει, ὁ ὑπρσ. ἐκείμην, μλ. κείσομαι. Ὀλίγιστα τοῦ πρκ. τίθεμαι εὗρηνται μόνον ἐπὶ μέσ. διαθ.: ἀεντέθειμαι τὸν πόδα». Ἡ δὲ μτχ. κατηγ. διότι προηγεῖται ῥ. αἰσθήσεως. στρεπτός] ἐκ τοῦ στρέφω συνεστραμμένος πλεκτός, ἔνθα ἔννοεῖται στρεπτός κύκλος καὶ συνήθ. περιλαίμιον=ἄμα εἶδεν, ὅτι οἱ νεκροὶ περιεβάλλοντο μὲ βραχιόλια χρυσᾶ καὶ περιλαίμια. παρῆλθεν] ἡ παρὰ σημ. διάβασιν=οὗτος μὲν ἐπέρασε. τῷ ἐπομένῳ] τὸ ἐνεργ. ἔπω (ἀσχρολοῦμαι εἰς τι) εἶνε ποιητικὸν διασωθὲν παρὰ τοῖς πεζοῖς ἐν τοῖς συνθέτοις: ἀμφιέπειν, περιέπειν καὶ διέπειν κτλ. Συνθές. τὸ μέσ. ἔπομαι (ἀκολουθῶ). ἰδ. 7, 2=εἰς δὲ τὸν ἀκολουθοῦντα αὐτὸν φίλον τοῦ δείξας ταῦτα εἶπεν. ἀνελοῦ] πρστ. μέσ. ἄορ. β' τοῦ ἀναίρουμαι, ἔνθα μετὰ τοῦ μέσου συνάπτεται χάριν μείζονος ἀκριβείας ἢ αὐτοπαθῆς ἀντωνυμία=ἀλάβε ταῦτα διὰ τὸν ἑαυτὸν σου. οὐκ εἶ] ἐκ τοῦ μέσ. ἔμαι, ἔσαι· εἶαι εἶ, ἐν ᾧ διατηρεῖται κατ' ἐξαιρέσιν ἡ Ἄττ. συναίρεσις. Ὁ δὲ ἐνές. τῆς ὀρις. ἐκτὸς τοῦ β' τοῦτου προσώπου ἐγκλίνεται=διότι σὺ δὲν εἶσαι Θεμιστοκλῆς».

2. Πρὸς τινα] μεθ' ὧν τῶν λεκτικῶν ῥ. τίθεται αἴτ. μετὰ τῆς πρὸς ἀντὶ προσωπ. δοτ. πρὸς δῆλωσιν καὶ τῆς διευθύνσεως τοῦ λέ-

τῶν καλῶν γεγονότων, Ἀντιφάτην, ὑπερῆφάνως αὐτῷ κε-
 χρημένον πρότερον, ὕστερον δὲ θεραπεύοντα διὰ τὴν δόξαν,
 αἴΩ μειράκιον, εἶπεν, ὅψε μὲν, ἀμφοτέροι δ' ὁμοῦ νοῦν ἐσχή-
 καμεν». Ἐλεγε δὲ τοὺς Ἀθηναίους οὐ τιμᾶν αὐτὸν οὐδὲ
 θαυμάζειν, ἀλλ' ὥσπερ πλατάνῳ χειμαζομένους μὲν ὑπο-

γόντος: «εἶπεν (ὁ Θεμ.) πρὸς τινὰ τῶν καλῶν» κτέ. Ἀντιφάτην] ἐπεξηγεῖ τὴν ἀόριστον ἄντων. Τὸ αὐτὸ διαγεῖται ἐν ἀποφθ. 185 C: Ἀντιφάτου δὲ τοῦ καλοῦ πρότερον μὲν ἐρῶντα τὸν Θεμ. φεύγοντος καὶ καταφρονούντος, ἐπεὶ δὲ δόξαν ἔσχε μεγάλην καὶ δύναμιν προσ-
 ερχομένου καὶ κολακεύοντος, αἴΩ μειράκιον εἶπεν, ὅψε μὲν, ἀμφοτέ-
 ροι δ' ἅμα νοῦν ἐσχίκαμεν». ὑπερῆφάνως κεχρημένον] τὸ ὑπερῆ-
 φάνως χρώμαί τινι εἶνε περίφρασις τοῦ καταφρονῶ τινος = ὁ δὲ
 Θεμ. εἶπε πρὸς τινὰ ἐξ ἐκείνων, οἵτινες εἶχον γεῖναι ὠραῖοι, δηλ.
 πρὸς τὸν Ἀντιφάτην, ὅστις ἐφέρετο πρὸς αὐτὸν πρότερον ὑπερήφα-
 νως, ὕστερον δὲ περιποιεῖτο αὐτὸν διὰ τὴν δόξαν τῶν Περσικῶν.
 μειράκιον] ὑποκοριστικὸν τοῦ μείραξ κοινῶς παλληκίαι· κατὰ τὸν
 Κούρτιον τὸ μείραξ ἐκ τῆς ῥίζ. μερ. τοῦ ἀχρόηστου μείρος (θηητός).
 κατ' ἄλλους συγγ. τῷ εἶρην (νέος ἀπὸ τοῦ εἰκοστοῦ ἔτους). Κατὰ
 δὲ Πολυδ. 2, 4· «ἡ τρίτη ἡλικία ἀπὸ τεσσαρεσκαίδεκάτου ἕως εἰ-
 κοστοῦ πρώτου». Κατὰ τὸν Φίλωνα ἡ ἀκολουθία τῶν ἡλικιῶν εἶνε
 αὕτη «βρέφος, παῖς, πάρηθος (ἐφηβος), μειράκιον, νεανίας, ἀνὴρ,
 γέρον». ἀμφοτέροι δ' ὁμοῦ] φέρεται καὶ ἡ γραφή ἀμφοτέροι
 δ' ἅμα». Διαφέρει δὲ τὸ ὁμοῦ τοῦ ἅμα· διότι τοῦτο μὲν ἀποβλέπει
 πρὸς τὸν χρόνον, τὸ δὲ ὁμοῦ πρὸς τὰ πρόσωπα. νοῦς] συνηρ. τῆς
 β' κλ. κυρ. δηλοῖ τὴν δύναμιν καὶ τὸν τρόπον τοῦ νοεῖν· κατὰ δὲ τὴν
 φιλοσοφίαν τοῦ Ἀναξαγόρου ὠνομάζετο νοῦς τὸ ὄν, ὅπερ κατὰ πρῶ-
 τον κινήσαν τὴν ἐξ αἰῶνος ἡρεμοῦσαν ὕλην, ἔδωκε νύξιν εἰς τὴν
 πρώτην κίνησιν = αἴΩ μειράκιον, ἀργὰ μὲν, καὶ οἱ δύο ὁμοῦ ταῦτο-
 χρόνως πρόνοιμοι ἔχοντες γεῖναι». οὐ τιμᾶν οὐδὲ θαυμάζειν] ῥ. συν-
 ὄνυμα· κυρ. τὸ θαυμάζειν σημ. παρατηρεῖν τι μετ' ἐκπλήξεως (=
 λίαν τιμᾶν ἐπὶ καλῆς σημ.) ὅθεν δηλοῖ πλέον τι τοῦ τιμᾶν = Ἐλε-
 γε δὲ ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι δὲν τιμῶσι οὐδὲ σέβονται αὐτόν. ἀλλ' ὥσπερ
 πλατάνῳ] ἡ πλάτανος παρὰ τὸ πλατύς ὡς μακρὰν ἐξαπλοῦσα τοὺς
 κλάδους. Καὶ ἐγένετο σύμπτυξις τῆς παραβολικῆς μετὰ τῆς παρα-
 βαλομένης προτάσεως: ἀλλ' ἔλεγε τοὺς Ἀθηναίους χειμαζομένους
 μὲν ὑποτρέχειν αὐτῷ, ὥσπερ ὑποτρέχει τις πλατάνῳ χειμαζόμενος.
 χειμαζομένους] χειμάζω μ.π.β. ἐκτίθημί τινα εἰς χειμῶνα, καὶ παθ.
 εἶμαι ἐκτεθειμένος εἰς τὸν χειμῶνα. Γίνεται παρὰ τὸ χειμῶν, χει-
 μα, ὅπερ κατὰ τινος ἐκ τοῦ χέω, κατὰ δὲ τὸν Κούρτιον ἐκ ῥίζ.
 χι, σκνσρκ. him (ψύχος), λατ. hiems, χειμάζω. Ὁ δὲ νοῦς: καθὼς

τρέχειν, εὐδίας δὲ περὶ αὐτοὺς γενομένης τίλλειν καὶ κολοῦειν. Τοῦ δὲ Σεριφίου πρὸς αὐτὸν εἰπόντος, ὥς οὐ δι' αὐτὸν ἐσχηκε δόξαν, ἀλλὰ διὰ τὴν πόλιν· « Ἀληθῆ λέγεις, εἶπεν, ἀλλ' οὐτ' ἂν ἐγὼ Σερίφιος ὦν ἐγενόμην

οἱ ὑποφέροντες ὑπὸ βροχῆς, καὶ ἐν γένει κακοκαιρίας τρέχουσιν ὑποκάτω τῆς πλατάνου, ἵνα προφυλαχθῶσιν, ὅταν δὲ γείνη καλοκαιρία μαδῶσι τὸ δένδρον τοῦτο, καὶ κατακόπτουσιν, οὕτω καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἐν ὅσῳ μὲν ἔχουσι τὴν ἀνάγκην τοῦ Θεμ. τιμῶσι καὶ θαυμάζουσιν αὐτὸν, ὅταν δὲ ταύτης ἐξέλθῃσι, περιφρονοῦσι καὶ βλάπτουσιν=ἀλλὰ καθὼς οἱ ἄνθρωποι, ὅταν μὲν ᾖ ἐκτεθειμένοι εἰς τὸν χειμῶνα, τρέχουσιν ὑποκάτω τῆς πλατάνου. εὐδία] συντίθεται ἐκ τοῦ εὐ καὶ δία (=ἄηρ), κυρ. εὐαερία, καὶ ἐν γένει γλυκὺς καιρὸς, καὶ συνήθως λέγεται ἐπὶ ἡσυχίου ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως=ὅταν δὲ ὑπάρχῃ περὶ αὐτοὺς καλοκαιρία. τίλλειν] τίλλω (μαδῶ, ἀποσπῶ τὰς τρίχας ἢ τὰ φύλλα· καὶ μτφρ. διασύρω παρενοχλῶ)—ἐτίλλων—τιλῶ—ἐτίλα. Τὸ ῥῆμα τοῦτο εἶνε παρὰ ποιητ. Ἡροδ. καὶ μτγν. παρὰ δὲ τοῖς Ἀττ. πεζολόγοις εὑρίσκεται μόνον ὁ ἕνεις. ἐκτίλλω. κολουῶ] κυρ. κολοβόω τι, καὶ ἐν γένει περικόπτω, σμικρύνω. Ῥίζ. κολ, συγγ. τῇ κερ, (κεῖρω), κόλον (=κολοβόν), κολόβω, κολουῶ. Τὸ μὲν τίλλειν λέγεται ὡς πρὸς τὰ φύλλα, τὸ δὲ κολουεῖν ὡς πρὸς τοὺς κλώνους τῆς πλατάνου=μαδῶσι καὶ περικόπτουσιν αὐτήν. τοῦ Σεριφίου εἰπόντος] γεν. ἀπόλυτος, διότι εὐρίσκεται εἰς ἑτεροπρ. πρὸς τὸ κύριον ῥῆμα α εἶπεν ὁ Θεμ. » Ἡ δὲ Σέριφος εἶνε μικρὰ νῆσος τῶν κυκλάδων διασφύρουσα καὶ νῦν τὸ αὐτὸ ὄνομα. Τὸ δὲ ἐθνικὸν ὁ Σερίφιος λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ στρατηγοῦ τούτων. Τὸ ἀπόφθεγμα τοῦτο ἀναφέρεται καὶ ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος (Πολιτ. 1, 329) «(Θεμιστοκλῆς) τῷ Σεριφίῳ λοιδορουμένῳ καὶ λέγοντι ὅτι οὐ δ' αὐτὸν ἀλλὰ διὰ τὴν πόλιν εὐδοκιμεῖ, ἀπεκρίνατο ὅτι οὔτε ἂν αὐτὸς Σερίφιος ὦν ὀνομαστός ἐγένετο οὐτ' ἐκείνος Ἀθηναῖος». Ὁ δ' Ἡρόδοτος (8, 125) ἀναφέρει μὲν τοιοῦτόν τι, ἀλλ' εἰς τὴν θέσιν τοῦ Σεριφίου τιθεσι Τιμόδημόν τινα Ἀφιδναῖον, καὶ ὅτι τοῦτο ἔλαβε χώραν μετὰ τὴν ἐκ Σπάρτης ἐπάνοδον τοῦ Θεμ.=Ἐπειδὴ δὲ ὁ στρατηγὸς τῶν Σεριφίων εἶπε πρὸς αὐτὸν ὅτι δεν ἔχει ἀποκτήσει δόξαν ἕνεκα τῆς ἀτομικῆς του ἱκανότητος, ἀλλ' ἕνεκα τῆς πόλεως, εἶπεν ὁ Θεμ. ἀληθῆ] συντίθεται ἐκ τοῦ α στερ. καὶ λήθω (λαθεῖν), ὅθεν ἀληθής· κυρ. ὁ μὴ λανθάνων, ἀψευδής. Συντκ. εἶνε προσδ. ἐπιθετικὸς τοῦ συστοίχου ἀντικ. ὅστις ἐτράπη εἰς οὐδ. γένος: λέγεις λόγους ἀληθεῖς. ὦν] μτχ. ὑποθετικὴ, ἥτις δυνατόν ν' ἀναλυθῇ καὶ συμπληρωθῇ ὡς ἐξῆς: « ἀλλ' οὔτε ἐγὼ, εἰ ᾤην Σερίφιος, ἐγενόμην ἂν ἔνδοξος· οὔτε σὺ, εἰ ᾤσθα Ἀθηναῖος, ἐγένου

ἔνδοξος, οὔτε σὺ Ἀθηναῖος». 3 Ἐτέρου δέ τινος τῶν στρατηγῶν, ὡς ἔδοξε τι χρήσιμον διαπεπραῆχθαι τῇ πόλει, θρασυνομένου πρὸς τὸν Θεμιστοκλέα καὶ τὰς ἑαυτοῦ ταῖς ἐκείνου πράξειςιν ἀντιπαράβάλλοντος, ἔφη τῇ ἑορτῇ τὴν ὑστεραίαν ἐρίσαι, λέγουσαν ὡς ἐκείνη μὲν ἀσχολιῶν τε μεστή

ἂν ἔνδοξος». Ἀνάγεται δὲ τοῦτο εἰς τὸ τέταρτον εἶδος τῶν ὑποθ. λόγων, ὅτε εἷς τε τὸ ἡγούμενον καὶ ἐπόμενον τίθενται οἱ ἱστορ. χρόνοι τῆς ὁρις. καὶ δηλοῖ τὸ προφανῶς μὴ ἐπαληθεῖον, διότι ἐγένετο τὸ ἀντίθετον τούτου. = «Λέγεις τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' οὔτε ἐγώ, ἂν ἦμην Σεριφίος, θὰ ἐγενόμην ἔνδοξος, οὔτε σὺ, ἂν ἦσο Ἀθηναῖος».

3. Ἐτέρου] ἡ ἐπιμερ. ἀντωνυμία ἕτερος μετὰ τοῦ ἄρθρου σημ. ἕνα ἐκ τῶν δύο γνωστών· ἀνευ ἄρθρου ἄλλον ἢ τὸν ἤδη γνωστόν, καὶ ἐν γένει ἄλλον διάφορον τοῦ προηγούμενου Σεριφίου στρατηγοῦ. ὡς ἔδοξε] τὸ αἷτιον τοῦ θρασυνομένου ὡς ψυχικοῦ παθήματος· ἐκφέρεται διὰ τοῦ ὡς πρὸς δῆλωσιν κρίσεως τοῦ στρατηγοῦ τούτου. θρασυνομένου] θρασύνω καὶ θαρσύνω (παρὰ τοῖς ἀρχαίοις συνήθης ἦν ἡ τοῦ ρα καὶ αρ μεταθέσις· κρατερὸς καὶ καρτερὸς, θράσος καὶ θάρσος) ἀπὸ Πλάτ. θαρρύνω, ἐμποιῶ θάρρος· τὸ δὲ μέσ. ἐμποιῶ εἰς ἑμαυτὸν θάρρος καὶ ἰδ. ὁμιλῶ ἡ πράττω μετ' αὐθαδείας. Ἡ δὲ μτχ. αἰτιολογεῖ τὸ κύριον ῥ. ἔφη = Ἐπειδὴ δὲ ἄλλος τις ἐκ τῶν στρατηγῶν, διότι ἐνόμισεν ὅτι εἶχεν ἐκτελέσει ὠφέλιμόν τι εἰς τὴν πόλιν, μετὰ θαρσύντης ἐφέρετο πρὸς τὸν Θεμ. ἀντιπαράβάλλοντος] συντάσσεται δοτ. καὶ αἷτ. ὡς ἰσότητος = καὶ ἀντιπαρέβαλλε τὰς ἑαυτοῦ πράξεις πρὸς τὰς τοῦ Θεμ. ἔφη] ἡ διήγησις αὕτη ἀνάγεται εἰς τοὺς μύθους, διότι ἔχει ὁ μῦθος οὗτος ἐφαρμογὴν καὶ σχέσιν τινὰ πρὸς τὰς πράξεις τοῦ Θεμ. καὶ Σεριφίου. ὑστεραία] ἐκ τοῦ ὑστερος ὑστέρᾳ, τοῦτο δὲ κατὰ τοὺς γλωσσολόγους εἶνε συγκρ. τῆς ud προθέσεως ἐν τῇ Σανσκριτικῇ γλώσσῃ, ἐχούσης ἔννοιαν τὴν αὐτὴν τῷ ὑστερον· π. γ. θετικὸν ud = ὕδ, συγκρ. ὕδ-τερος ὑστερος, ὑπερθ. ὕστατος. Οἱ δὲ ἀρχαῖοι ἔλεγον· α ὥσπερ παρὰ τὴν πρὸ πρόθεσιν γίνεταί πρότερος, καὶ παρὰ τὴν ὑπὲρ ὑπέρτερος, οὕτω καὶ παρὰ τὴν ὑπὸ ὑπότερος, καὶ κατὰ συγχοπὴν ὑπτερος καὶ τροπῇ τοῦ π εἰς σ ὑστερος». Ἐγένετο ἐνταῦθα τὸ σχῆμα τῆς διανοίας τὸ καλούμενον προσωποποιεῖα, ὅταν παριστῶμεν ἄψυχα πράγματα αἰσθανόμενα καὶ ἐρίζοντα· δηλ. πρὸς τὴν ἑορτὴν (τὴν ἑορτάσιμον δηλ. ἡμέραν) ἤρισεν ἡ ὑστεραία (ἡ μετὰ τὴν ἑορτὴν), ἥτις καὶ ἐπίβδα ἐτι ἐλέγετο, τὰ παρ' ἡμῖν μεθεόρτια. ἐρίσαι] ἐρίζω—ἤριζον—ἤρισα—ἤρικα—ἐρίσομαι—ἤρισάμην—ἐρήρισμαι. ῥίζ. ἐρ, ἔρις συγγ. τῷ λατ. ir-a (ὄργη), ἐρίζω. Ἡ δὲ ἐρ ἴσως εἶνε συγγ. τῇ ῥίζῃ τοῦ ἐρ-αμαι, ἔρω, ἐρ-γ-ον, ὄργη κτλ. Τὸ δὲ ἐρίζω διαφέρει τοῦ ἀμφισβητῶ κατὰ Πλάτ.

καὶ κοπώδης ἐστίν, ἐν αὐτῇ δὲ πάντες ἀπολαύουσι τῶν παρεσκευασμένων σχολάζοντες, τὴν δ' ἐορτὴν πρὸς ταῦτ' εἰπεῖν· Ἀληθῆ λέγεις· ἀλλ' ἐμοῦ μὴ γενομένης σὺ οὐκ ἂν ᾔσθαι· «κάμου τοίνυν, ἔφη, τότε μὴ γενομένου, ποῦ ἂν ᾔτε νῦν ὑμεῖς;» 4 Τὸν δὲ υἱὸν ἐντροφῶντα τῇ μητρὶ καὶ δι-

τωνα, ἀμφισβητοῦσι μὲν γὰρ καὶ δι' εὐνοίαν οἱ φίλοι τοῖς φίλοις, ἐρίζουσι δὲ οἱ διαφοροί τε καὶ ἐχθροὶ ἀλλήλοις». (Πρωταγ. 337 6') —εἶπεν ὅτι ἡ ἐπομένη τῆς ἐορτῆς ἡμέρα ἐφιλονείκησε μὲ τὴν ἐορτήν. ἀσχολιῶν] γεν. συντκτ. τοῦ μεστή, διότι ἀνάγεται εἰς τὰ πληρωτικά. Ἡ δὲ φράσις «μεστὴ ἀσχολιῶν» εἶνε ταυτόσημος τῇ «κοπώδης». Παράγεται ἡ ἀσχολία παρὰ τὸ ἀσχος, τοῦτο δὲ συντίθεται ἐκ τοῦ α στερ. καὶ σχολή (ἀργία)· ὅθεν ἀσχολία κυρ. ἔλλειψις ἀναπαύσεως, ἐξ οὗ ἑνασχόλησις· ἀσכולίαν ἄγειν ἀντὶ τοῦ ἑνασכולεῖσθαι=διότι ἔλεγεν, ὅτι ἐκείνη μὲν (ἡ ὑστεραία) εἶνε πλήρης ἀσχολιῶν καὶ κόπων. ἀπολαύουσιν] ἀπολαύω (ἔχω μέρος, ἐξ οὗ ἀπολαμβάνω καρποῦμαι ταυτόσημον τῷ χρῆσθαι)—ἀπέλαυον—ἀπέλαυομαι—ἀπέλαυσα—ἀπολέλαυκα· οἱ δὲ τύποι· ἀπῆλαυον—ἀπῆλαυκα — ἀπῆλαυσα κρίνονται ἀδόκιμοι καὶ παρὰ τοῖς μτγν. εὐχρηστοί. Ρίζ. λαF (λάτρις), λαυ, λαύω (ἀχρ. τὸ ἀπλοῦν), ἀπολαύω=κατὰ ταύτην δὲ (τὴν ἐορτὴν) ὅλοι ἀπολαμβάνουσι τὰ ἑτοιμα ἡσυχάζοντες. ἐορτὴν] ἐκ τῆς ρίζ. Fer συγγ. τῇ λατ. ver τοῦ ver-geo (αἰδοῦμαι)· For, ἐορτή, κοιν. γορτή=ἡ δὲ ἐορτὴ ὡς πρὸς ταῦτα εἶπεν.

4. Σὺ οὐκ ἂν ᾔσθαι] 6' πρσπ. πρτ. τοῦ εἰμί (ᾔν, ᾔσθα, ᾔν κτλ.)· Ὁ δὲ λόγος δυνητικός περὶ παρελθόντων, καὶ ἀπόδοσις τῆς ὑποθετικῆς μτχ. ἥτις δυνατόν ὡς ἀναλυτῆ· εἰ ἐγὼ μὴ ἐγενόμην, σὺ οὐκ ἂν ᾔσθαι· ἡ δὲ ὑπόθεσις δηλοῖ τὸ προφανῶς μὴ ἐπαληθεῖον=«Ἀληθινὰ λέγεις· ἀλλ' ἂν ἐγὼ (ἡ ἐορτὴ) δὲν ἐγενόμην, σὺ δὲν θὰ ὑπῆρχες». τοίνυν] συντίθεται ἐκ τοῦ τοι κυρ. ἀρχ. δοτ.=τῷ, καὶ τοῦ ἐγκλ. μορ. νῦν (διὰ ταῦτα λοιπόν)· ἐν γένει δὲ τίθεται, ὅταν τὸ συμπέρασμα ᾔνε ἀνάλογον πρὸς τὰ εἰρημένα· καὶ ἰδ. ὅταν ὁ λέγων ἐξενεγκὼν ἐννοιᾷ τινὰ καθόλου μεταβαίνει· εἴτα εἰς παραδείγματ', δι' ὧν αὐτὴ ἐπιβεβαιῶνται. ποῦ ἂν ᾔτε νῦν ὑμεῖς;] διὰ τῆς ἐρωτήσεως καθίσταται ἡ ἄρνησις ἐντονωτέρα=οὐδαμῶς ἂν ᾔτε. Τὸ δὲ ᾔτε εἶνε πρτ. καὶ οὐχὶ ἐνεστ. ὑπτ. διότι εἶνε τὸ δ' εἶδος τῶν ὑποθ. λόγων, ἐν ᾧ καὶ ὑποθέσεις καὶ ἀπόδοσις ἐκφέρονται διὰ παρωχ. χρόνων τῆς ὀριστικῆς, καὶ δηλοῦται τὸ ἐναντίον τῆς ἀληθοῦς συμβάσεως=«Λοιπόν, εἶπεν ὁ Θεμ. καὶ ἐγὼ ἂν τότε δὲν ἐγενόμην, ποῦ θὰ ᾔσθε τώρα ὑμεῖς;» τὸν υἱὸν] ἡ αἵτ. αὕτη εἶνε ὑποκ. τοῦ δύνασθαι, καὶ προὑτάχθη πρὸς ἔμφασιν. πρβλ. 32, 1. ἐντροφῶντα] ἐν-

ἐκείνην αὐτῷ σκώπτων ἔλεγε πλείστον τῶν Ἑλλήνων δύνασθαι τοῖς μὲν γὰρ Ἑλλήσιν ἐπιτάττειν Ἀθηναίους, Ἀθηναίοις δ' αὐτὸν, αὐτῷ δὲ τὴν ἐκείνου μητέρα, τῇ μητρὶ δ' ἐκείνον. Ἰδιὸς δέ τις ἐν πᾶσι βουλόμενος εἶναι χωρίον μὲν πιπράσκων ἐκέλευε κηρύττειν, ὅτι καὶ γείτονα χρηστὸν

τρυφᾶ κυρ. ἀπολαμβάνω τι τρυφῶς, καὶ μτφρ. παίζω μετὰ τῆς ἀνοησίας ἢ μετὰ τῆς ἀδυναμίας τινός· ὅθεν ἡ φράσις «τὸν υἱὸν ἐν τρυφῶντα τῇ μητρὶ» δηλοῖ ἀπάσας τὰς κακομαθημένου παιδὸς ἰδιοτροπίας εἰς τὴν μητέρα, ἥτις ἐνδίδουσα ἐκτελεῖ τὰς παραλόγους καὶ ἰδιοτρόπους αὐτοῦ ἀπαιτήσεις = Ἀστειζόμενος δὲ ὁ Θεμ. ἔλεγεν, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ καταχρώμενος τὴν ἀγάπην τῆς μητρός του καὶ αὐτοῦ ἕνεκα ἐκείνης ἰσχύει πολὺ περισσότερον τῶν Ἑλλήνων. τοὺς Ἀθηναίους] ἡ κανονικὴ τάξις τοῦ συλλογισμοῦ ἔχει: «τοὺς Ἀθηναίους ἐπιτάττειν τοῖς Ἑλλήσιν, αὐτὸν δ' Ἀθηναίοις, τὴν δ' ἐκείνου μητέρα αὐτῷ, ἐκείνον δὲ τῇ μητρὶ»· ἔνθα παραλείπεται τὸ συμπέρασμα: «ἐκείνον ἄρα τὸν υἱὸν ἐπιτάττειν τοῖς Ἑλλήσιν», ὡς εὐκόλως ἐννοούμενον ἐκ τοῦ προηγουμένου κώλου τοῦ αἰτιολογουμένου, κατέχοντος θέσιν συμπεράσματος. Ἀποτελεῖται ὁ κατὰ τοὺς λογικευομένους Σωφρεΐτης, ὅστις εἶνε συλλογισμὸς συγκροτούμενος ἐκ πολλῶν ἀλλεπαλλήλων προτάσεων τοιαύτην ἔχουσῶν ἀλλήλου-χίαν, ὥστε ἐν μόνον συμπέρασμα ἐξάγεται. Καὶ εἶνε ὁ Γογκλήνιος Σωφρεΐτης χωρῶν ἀπὸ τὰ καθόλου πρὸς τὰ καθέκαστα, ἔνθα τὸ ὑποκ. τῆς προηγουμένης προτάσεως γίνεται πάντοτε κατηγ. τῆς ἐπομένης. Ἰδε ἡμ. Λογ. § 127. αὐτὸν] ἐτέθη ἡ αὐτοπ. ἀντωνυμ. διότι ταῦτα λέγονται ὑπὸ τοῦ Θεμ. = διότι τοὺς μὲν Ἑλλήνας διατάσσουσιν, ἔλεγεν, οἱ Ἀθηναῖοι, τοὺς δ' Ἀθηναίους αὐτός, αὐτὸν δὲ ἡ μήτηρ ἐκείνου, τὴν δὲ μητέρα ἐκείνος (ὁ υἱός). Ἰδιός τις] κυρ. ὁ διαφέρων τῶν ἄλλων, ὁ πράττων τι, ὅπερ αὐτὸς μόνος πράττει καὶ δὲν πράττουσι πάντες· οἱ δὲ τοιοῦτοι καλοῦνται καὶ ἰδιότροποι. Ἡ δὲ ἀόρ. ἀντων. πολλάκις συντασσομένη μετὰ ἐπιθέτων σημ. βαθμὸν ἐξαίρει ταῦτα = Ἐπειδὴ δὲ ἤθελε νᾶ ἦνε εἰς ὅλα πολὺ ἰδιόρρυθμος. πιπράσκων] πιπράσκω—ἐπίπρασκον—πώλῃσω καὶ ἀποδώσωμαι—ἐπώλῃσω καὶ ἀπεδόμην—πέπρακα—ἐπεπράκειν. Σημειωτέον ὅτι ὁ ἐνεστ. σπάνιος ὢν καὶ ὁ πρτ. ἀναπληροῦνται ἐκ τοῦ ἀποδίδωμαι ἢ πωλῶ· ὅθεν καὶ ἐνταῦθα Ἀττικώτερον θὰ ἐλέγετο πωλῶν. Ρίξ. περ, πέρα, περάω (κατὰ συγκοπὴν) प्रा, πιπράσκω· τοῦτο σημ. κυρ. πωλῶ πέραν τῆς θαλάσσης εἰς ξένην χώραν· συγγενές τούτου εἶνε τὸ πέρνημι, περνάω, ὅπερ ἔχει καὶ ἡ ὀμιλουμένη τὸ πράγμα αὐτὸ περνᾶ = ἔχει πέρασιν, πωλεῖται. Ἀντίθετον εἶνε τὸ ὠνούμαι. κηρύττειν] παραλείπεται τὸ ὑποκ. διότι τὸ ῥῆμα σημ. ἴδιον

ἔχει· τῶν δὲ μνωμένων αὐτοῦ τὴν θυγατέρα τὸν ἐπεικῆ τοῦ πλουσίου προκρίνας ἔφη ζητεῖν ἄνδρα χρημάτων δεόμενον μᾶλλον ἢ χρήματα ἀνδρός. Ἐν μὲν οὖν τοῖς ἀποφθέγμασι τοιοῦτός τις ἦν.

XIX. Γενόμενος δ' ἀπὸ τῶν πράξεων ἐκείνων εὐθὺς ἐπαίρει τὴν πόλιν ἀνοικοδομεῖν καὶ τειχίζειν, ὥς μὲν ἱστορεῖ

ἔργον τοῦ ὑποκ.—Ὅταν μὲν ἐπώλει ἀγρὸν, διέτασσε τὸν κήρυκα νὰ κηρύττῃ, ὅτι ἔχει καὶ καλὸν γείτονα. τῶν μνωμένων] παρ' Ἀττ. εὐχρηστον εἶνε τὸ μινῆσκαμαι καὶ παρὰ ποιητ. καὶ μτγν. μνωμαι—ἐμινηκόμην καὶ ἐμνώμην—μνήσομαι—ἐμνησάμην—μνησθήσομαι—ἐμνήσθην—μέμνημαι ἔμ. ὁλ. μ. μεμνήσομαι. Τὸ μνώμαι σημ. κυρ. ἐνθυμούμαι, ἐξ οὗ ἐπιθυμῶ, ζητῶ τι· μνώμενος ἀρχὴν, καὶ ἰδ. ζητῶ γυναῖκα εἰς γάμον. Ἡ δὲ γεν. διαιρετικὴ, ἧς μέρη εἶνε τὸν ἐπεικῆ καὶ τοῦ πλουσίου. Ὁ δὲ Πολύδ. Γ'. 34 λέγει « Ὁ ἀνὴρ τῇ γυναικὶ πρὸ τοῦ γῆμαι μνηστήρ καὶ μνώμενος, καὶ τὸ ἔργον μνηστεία καὶ μνηστεύσασθαι, καὶ μνηστὴ ἡ νύμφη ». πρβλ. Κικέρ. de offic 2, 20. ἐπεικῆς] συντίθεται ἐκ τῆς ἐπὶ καὶ τοῦ ἀχρ. εἶκω τοῦ εἰκα κυρ. εὐπρεπῆς, σώφρων, κόσμιος, ἥτοι ὁ μένων εἰς τὰ ὅρια τῆς τάξεως καὶ μετριότητος=ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῶν ζητούντων εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του ἐπροτίμησε τὸν σώφρονα ἀπὸ τὸν πλούσιον. ἢ χρήματα ἀνδρός] τὸ πλῆρες : ἢ ζητεῖν χρήματα δεόμενα ἀνδρός=εἶπεν ὅτι ζητεῖ ἄνδρα ἔχοντα μᾶλλον ἀνάγκην χρημάτων, παρὰ χρήματα ἔχοντα ἀνάγκην ἀνδρός. ἐν ἀποφθέγμασι] ἀπόφθεγμα καλεῖται λόγος (κυρ. μάντεως ἢ σοφοῦ ἀνδρός) ἐκφράζων ἐν ἄκρᾳ συντομίᾳ μεγάλῃ καὶ κοινοφελῇ ἀλήθειαν ἢ κατ' ἄλλους λόγος εὐτράπελος καὶ γνώμην περιέχουσα ἀπόκρισις. Πολλὴν χρῆσιν τούτου ποιεῖται ὁ Πλούταρχος, ὅστις ἐποίησε καὶ συλλογὴν τοιούτων ἀποφθεγμάτων=Ὡς πρὸς μὲν λοιπὸν τὰ λεγόμενα περὶ αὐτοῦ τοιοῦτος περίπου ἦτον ὁ Θεμ.

XIX. Ὁ χύρωσις Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς.

1. Γενόμενος ἀπὸ τῶν πράξεων ἐκείνων] ἢ ἀπὸ σημ. ἀπομάκρυνσιν, γενόμενος μακρὰν τῶν πράξεων, δηλ. καταλιπὼν τὰς πράξεις ἐκείνας τὰς Περσικάς. πρβλ. 2, 1, « ἐν σχολαῖς ἀπὸ τίνος γενόμενος ». Ἡ δὲ δεικτ. ἀντων. σημ. περίφημόν τι, ἥτοι τὰ περίφημα τῶν Ἀθηναίων κατορθώματα, ἃ ἐξέθηκεν ὁ Πλούτ. μέχρι τοῦ κ. 17. ἀνοικοδομεῖν] πρᾶ τὸ οἰκοδόμος, τοῦτο δὲ συντίθεται ἐκ τοῦ οἶκον δέμω (κτιζῶ). Ἡ δὲ ἀνὰ σημ. ἐπαναλήψιν διότι αἱ οἰκίαι καὶ τὰ τεῖχη ἐν Ἀθήναις εἶχον πυρποληθῆ καὶ κρημνισθῆ ὑπὸ τῶν Περσῶν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ὠκοδόμουν πάλιν· πρβλ. Θουκ. 1,

Θεόπομπος, χρήμασι πείσας μὴ ἐναντιωθῆναι τοὺς ἐφόρους, ὥς δ' οἱ πλεῖστοι, παρακρουσάμενος. Ἦκε μὲν γὰρ εἰς Σπάρτην ὄνομα πρέσβειας ἐπιγραψάμενος· ἐγκαλούντων δὲ τῶν

89. «Τοῦ τε γὰρ περιβόλου βραχέα εἰστήκει καὶ οἰκίαι αἱ μὲν πολλὰι πεπτώκεσαν ὀλίγαι δὲ περιῆσαν, ἐν αἷς αὐτοὶ ἐσκήνωσαν οἱ δυνατοὶ τῶν Περσῶν». Τὸ μὲν ἀνοικοδομεῖν λέγεται κυρ. περὶ τῶν παλαιῶν τειχῶν τῶν καταστραφέντων ὑπὸ τῶν Περσῶν καὶ πάλιν κτιζομένων, τὸ δὲ τειχίζειν περὶ νέων τειχῶν πρῶτον ἤδη τειχιζομένων πρὸς ὀχύρωσιν τῆς πόλεως = Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Θεμ. ἀφῆκε τὰς Περσικὰς ἐκεῖνας πράξεις, εὐθὺς ἤρχισε πάλιν νὰ οἰκοδομῇ καὶ περιτειχίζῃ τὴν πόλιν. Θεόπομπος] περίφημος ἱστοριογράφος Χίος καὶ μαθητὴς τοῦ Ἰσοκράτους, ὅστις ἀκμάσας ἐπὶ Ἀλεξάνδρου συνέγραψεν ἱστορίαν εἰς 58 βιβλία, ὧν ἀποσπάσματα μόνον διεσώθησαν = καθὼς μὲν βεβαίως ὁ Θεόπομπος. τοὺς ἐφόρους] ἐφορος κυρ. ὁ ἐφορῶν ἢ ἐπιστατῶν καὶ ἰδ. ἐφοροὶ ἐκαλοῦντο ἐν Σπάρτῃ καὶ ἄλλαις Δωρικαῖς πολιτείαις πέντε ἐπίσημοι ἄρχοντες, οἵτινες ἐμετρίαζον τὴν δύναμιν τῶν δύο βασιλέων καὶ ἐκράτουν αὐτοὺς ἐν ἰσορροπίᾳ. χρήμασι πείσας] ἡ μτχ. τροπική. Ἡ δὲ ἔκφρασις μετριοτέρα τῆς «δωροδοκήσας χρήμασι τοὺς ἐφόρους» = δωροδοκήσας τοὺς ἐφόρους νὰ μὴ ἐναντιωθῶσιν εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν τειχῶν. οἱ δὲ πλεῖστοι] πρὸ πάντων λέγει ταῦτα ὁ Θουκ. 1, 90—92 = καθὼς δὲ οἱ πλεῖστοι ἱστοροῦσιν ἐξαπατήσας αὐτούς. παρακρουσάμενος] παρακρούω· κτυπῶ ἀπὸ τοῦ πλάγι, ἰδίως κτυπῶ τὴν ζυγαριὰν νὰ βαρύνῃ, ἢ τὸ κοιλὸν νὰ χυθῇ. Τὸ δὲ παρακρούομαι καθ' Ἀποκρατίωνα «Μετῆκται ἀπὸ τοὺς ἰστάντας (ζυγίζοντάς τι) ἢ μετροῦντας κρούειν τὰ μέτρα καὶ διασεῖειν ἕνεκα τοῦ πλεονεκτεῖν». Συνηθέστατον τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐν τῷ πολιτικῷ τῶν Ἀθηναίων λόγῳ. Τὸ δὲ μέσ. περιπ. συντασσόμενον διπλῇ αἰτ. : παρακρούσας ἑαυτῷ τοὺς ἐφόρους μὴ ἐναντιωθῆναι. Ρίζ. κρο, κρότος, κροF, κρούω, παρακρούω. ἦκε γάρ] ὁ γὰρ εἰσαγωγικὸς ἢ διηγηματικὸς, διότι ἄρχεται διηγούμενος τὴν ἀπάτην. ἐπιγραψάμενος] τὸ μὲν ἐνεργ. σημ. γράφω ἐπὶ τινος ἐπιγραφῇ, ἰδ. ἐπὶ δημοσίῳ ἐγγράφῳ τὸ ὄνομά τινος· τὸ δὲ μέσον γράφω τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν κατάλογον τῶν πρέσβων, κυρ. ἐπιγράψας τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς τοὺς πρέσβεις, μᾶλλον δὲ ἐπιγράψας ἑαυτῷ ὄνομα πρέσβεως· ἦτοι ἔφερε μόνον τὸ ὄνομα τοῦ πρέσβους, χωρὶς ὅμως νὰ ἐκτελῇ καὶ τὰ τοῦ πρέσβους καθήκοντα, ἀλλὰ μετέβη διὰ νὰ ἐξαπατήσῃ τοὺς Σπαρτιάτας· πρβλ. Θουκ. 1, 90, 91 = Ἦλθε μὲν εἰς τὴν Σπάρτην φέρων ὀνομασίαν μόνον πρέσβους. ἐγκαλούντων] τὰ δικαστικὰ ῥ. συντ. αἰτ. προσώπου καὶ γεν. ἐγκλήματος· δῶκω τινὰ τραύματος, γράφομαί τινα κλοπῆς. Τὰ δὲ μετὰ

Σπαρτιατῶν, ὅτι τειχίζουσι τὸ ἄστυ, καὶ Πολυάρχου κατηγοροῦντος ἐπίτηδες ἐξ Αἰγίνης ἀποσταλέντος, ἤρνεϊτο καὶ πέμπειν ἐκέλευεν εἰς Ἀθήνας τοὺς κατοφομένους, ἅμα μὲν ἐμβάλλων τῷ τειχισμῷ χρόνον ἐκ τῆς διατριβῆς, ἅμα δὲ βουλόμενος ἀντ' αὐτοῦ τοὺς πεμπομένους ὑπάρχειν τοῖς Ἀθηναίοις. Ὁ καὶ συνέβη γνόντες γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι

τῆς κατὰ σύνθετα συντ. γεν. προσώπου, καὶ αἰτ. πράγματος: κατέγνωσαν τοῦ προδότου θάνατον. Τὸ δὲ ἐγκαλῶ δοτ. προσώπου καὶ αἰτ. ἐγκλήματος: ἐγκαλῶ τινι κλοπὴν· ἀλλ' ἐνταῦθα τὸ ἐγκλημα ἐκφέρεται διὰ τοῦ εἰδικοῦ λόγου: ἐγκαλοῦντων τοῖς Ἀθηναίοις, ὅτι τειχίζουσι τὸ ἄστυ. τὸ ἄστυ] διὰ τοῦ ἄρθρου δηλοῦται ὠρισμένον ἄστυ τὸ τῶν Ἀθηναίων. Ὁ δὲ Ἀμμόνιος λέγει « Πόλις καὶ ἄστυ διαφέρει· πόλις μὲν γὰρ καὶ ὁ τόπος καὶ οἱ κατοικοῦντες ἔχουν τὸ συναμφοτέρον, ἄστυ δὲ μόνον ὁ τόπος ». Παράγωγα τοῦ ἄστυ εἶνε ἄστος, ἄστειος, ἄστίτης, ἄστικός (οὐχὶ ἄστυκός ὡς κακὸς τὰ νῦν ὑπὸ τινων γράφεται) — ὅτε δὲ οἱ Σπαρτιάται κατηγόρουν τοὺς Ἀθηναίους ὅτι τειχίζουσι τὴν πόλιν. ἐπίτηδες] παρὰ τὸ ἐπὶ τάδε κυρ. ἐπὶ τούτῳ κοιν. ἐπιταυτοῦ — καὶ ὁ Πολύαρχος ἐπὶ τούτῳ ἐξ Αἰγίνης ἀποσταλὴς εἰς τὴν Σπάρτην κατηγόρει αὐτοὺς. τοὺς κατοφομένους] μλ. τοῦ καθορῶ (βλέπω πρὸς τὰ κάτω, καὶ ἰδ. βλέπω τι ἰδίοις ὄμμασι) — καθεῶρων — κατόψομαι — κατεῖδον — καθεώρακα — καθεώρακειν. Ἡ ἀναφ. μτχ. τοῦ μέλλοντος, ἡγουμένους κινήσεως σημαντικοῦ ῥ. ἐκφράζει τὸν σκοπὸν τῆς κινήσεως. Αἱ δὲ τοιαῦται ἀναφορικοτελικαὶ μετοχαὶ σημαίνουσι σκοπὸν μᾶλλον ὠρισμένον τῶν διὰ τοῦ ἴνα καὶ ὅπως μετὰ ὑποτακτικῆς τελικῶν προτάσεων. Ἡ δὲ διάκρισις αὕτη γίνεται καὶ παρ' ἡμῖν ἐν τοῖς τοιούτοις ἀναφορικοτελικοῖς λόγοις· π. χ. πέμπω πρεσβεῖαν ἵνα ἀναγγείλῃ ταῦτα, καὶ πέμπω πρεσβεῖαν, ἣ ὅποια θὰ ἀναγγείλῃ (καὶ δὲν θὰ πράξῃ ἄλλως) ταῦτα = ὁ Θεμισ. ἤρνεϊτο καὶ προέτρεπεν αὐτοὺς ν' ἀποστέλλωσι πρέσβεις, οἵτινες ἰδίοις ὄμμασι θὰ ἴδωσι ταῦτα. ἅμα μὲν . . ἅμα δέ] διὰ τῶν δύο τούτων προτάσεων ἐκφέρονται δύο αἵτια σύγχρονα ἔχοντα τὸ αὐτὸ αἰτιατὸν — διότι ἀφ' ἐνὸς διὰ τὴν χρονοτριβὴν ταύτην ἔδιδε καιρὸν εἰς τὴν ἐχύρωσιν τῆς πόλεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἤθελεν οἱ ἀπεστελλόμενοι Λακεδαιμόνιοι νὰ ὑπάρχωσιν εἰς τοὺς Ἀθηναίους ἀντ' αὐτοῦ ὡς ὁμηροὶ. συνέβη] συμβαίνει (κυρ. πατῶ μὲ πόδας ἡνωμένους, ἐξ οὗ συμφωνῶ) — συνεβαίνον — συμβήσομαι — συνέβην — συμβέβηκα — συνεβέβηκεν. Συνήθως ἀπαντᾷ ἀπροσώπως συμβαίνει (κατὰ τύχην γίνεται τι). Τὸ πλῆρες: ὁ καὶ συνέβη γενέσθαι = Τοῦτο λοιπὸν καὶ συνέπεσε νὰ γείνη. γνόντες γὰρ] γινώσκω παρ' Ἀριστοτέλει πρῶτον καὶ τοῖς μετέπειτα εὐρη-

τὸ ἀληθὲς οὐκ ᾔδίκησαν αὐτὸν, ἀλλ' ἀδήλως χαλεπαίνον-
τες ἀπέπεμψαν. 2 Ἐκ δὲ τούτου τὸν Πειραιᾶ κατεσκεύαζε,
τὴν τῶν λιμένων εὐφυΐαν κατανοήσας καὶ τὴν πόλιν ὅλην

ταὶ καὶ ὁ τύπος γινώσκω—ἐγίνωσκον—γνώσομαι—ἐγνων—ἐ-
γνώκα—ἐγνώκειν. Ῥίζ. Ἔνο, ἐξ ἧς καὶ νόος, καὶ τὸ λατ. no-sco,
γνο, γινώσκω. Ὁ δὲ γὰρ διαταφητικός. τὸ ἀληθές,] ἔμαθον τὸ ἀ-
ληθὲς παρ' αὐτοῦ τοῦ Θεμ. ὅστις κατὰ Θουκ. 1, 91 ἀπέπελθὼν τοῖς
Λακεδαιμονίοις φανερώς εἶπεν, ὅτι ἡ πόλις σφῶν τετελείχεται ἤδη,
ὥστε ἱκανὴ εἶναι σφῶν τοὺς ἐνοικοῦντας». οὐκ ᾔδίκησαν] ἀδικεῖν
ἐστὶ τὸ βλάπτειν ἐκόντα παρὰ τὸν νόμον». Ἀρισ. Ῥητ. 1, 9=
ἀφ' οὗ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔμαθον τὴν ἀλήθειαν τὸν ἐβλαψεν αὐτόν.
ἀδήλως] συντίθεται ἐκ τοῦ α. στερ. καὶ δῆλον· τοῦτο δὲ ἐκ τῆς ρίζ.
δε, δέ-ελον, δῆλον συγ. τῷ λατ. dies (ἡμέρα). πρὸς. Θουκ. 1, 92
ἀδήλως ἤχοντο=ἀλλ' ἀφανῶς ὀργιζόμενοι κατ' αὐτοῦ τὸν ἀπέ-
πεμψαν.

2. Ἐκ τούτου] ἐκ τοῦ 477 π. Χ. ἐπεχειρεῖ τὴν οἰκοδομὴν τῶν
τειχῶν τοῦ Πειραιῶς· ἀλλ' ἡ ἀρχὴ εἶχε γείνει ἐπὶ Θεμ. ἄρχοντας
τῷ 493 π. Χ. Ὁ δὲ Θουκ. 1, 93 λέγει α' Ἐπεισε δὲ καὶ τοῦ Πει-
ραιῶς τὰ λοιπὰ ὁ Θεμιστοκλῆς οἰκοδομεῖν (ὑπῆρκετο δ' αὐτοῦ πρό-
τερον ἐπὶ τῆς ἐκείνου ἀρχῆς ἧς κατ' ἐνιαυτὸν Ἀθηναίοις ἤρξε), νο-
μίζων τό τε χωρίον καλὸν εἶναι, λιμένας ἔχον τρεῖς αὐτοφυεῖς, καὶ
αὐτοὺς ναυτικούς γεγεννημένους μέγα προσφέρειν εἰς τὸ κτήσασθαι
δύναμιν· τῆς γὰρ δὴ θαλάσσης πρῶτος ἐτόλμησεν εἰπεῖν ὡς ἐνθε-
κτέα ἐστὶ καὶ τὴν ἀρχὴν εὐθὺς συγκατεσκεύαζε. καὶ ὠκοδόμησαν
τῇ ἐκείνου γνώμῃ τὸ πάχος τοῦ τείχους ὅπερ νῦν ἔτι δῆλόν ἐστι
περὶ τὸν Πειραιᾶ· δύο γὰρ ἀμαξαὶ ἐναντία ἀλλήλαις τοὺς λίθους
ἐπῆγον. ἐντος δὲ οὔτε χάλιξ οὔτε πηλὸς ἦν, ἀλλὰ ξυνοδομημένοι
μεγάλοι λίθοι καὶ ἐν τομῇ ἐγγώνιοι, σιδῆρω πρὸς ἀλλήλους τὰ ἐξω-
θεν καὶ μολίβδῳ δεδεμένοι· τὸ δὲ ὕψος ἡμῖς μάλιστα ἐτελέσθη οὗ
διανοεῖτο· ἐβούλετο γὰρ τῷ μεγέθει καὶ τῷ πάχει ἀφιστάναί τας
τῶν πολεμίων ἐπιβουλάς, ἀνθρώπων τε ἐνόμιζεν ὀλίγων καὶ τῶν
ἀχρειοτάτων ἀρκέσειν τὴν φυλακὴν, τοὺς δ' ἄλλους εἰς τὰς ναῦς ἐσ-
βῆσθαι π.—Ἐκ τοτε δὲ ὁ Θεμ. ὠκοδόμηε τὸν Πειραιᾶ. τὴν τῶν
λιμένων εὐφυΐαν] εὐφυΐα παρὰ τὸ εὐφυής, τοῦτο δὲ συντίθεται ἐκ
τοῦ εὐ φύομαι· ὅθεν εὐφυής κυρ. ὁ καλοκαμωμένος ἐκ φύσεως, ὁ φύ-
σει ἐπιτήδειος πρὸς τι· καὶ ἰδ. ἐπὶ μὲν ἀνθρώπων ὁ ἀγγίνους ὁ πνευ-
ματώδης, ἐπὶ δὲ λιμένων ὁ ἔχων πρόσφυρον τοποθεσίαν. Αἱ Ἀθῆναι
εἶχον τὸν λιμένα τοῦ φαλήρου, τῆς Μουνυχίας καὶ τοῦ Πειραιῶς,
ὅστις διηρεῖτο εἰς τρεῖς ἄλλους μικροτέρους ὅρμους, τὸ Ἀφροδίσιον,
τὴν Ζέαν καὶ τὸν πολεμικὸν Κάνθαρον=διότι κατενόησε τὴν κατάλ-

ἀρμοττόμενος πρὸς τὴν θάλατταν, καὶ τρόπον τινὰ τοῖς πα-
λαιοῖς βασιλεῦσι τῶν Ἀθηναίων ἀντιπολιτευόμενος. Ἐκεί-
νοι μὲν γὰρ, ὡς λέγεται, πραγματευόμενοι τοὺς πολίτας
ἀποσπάσαι τῆς θαλάττης καὶ συνεθίσαι ζῆν μὴ πλέοντας,
ἀλλὰ τὴν χώραν φυτεύοντας, τὸν περὶ τῆς Ἀθηνᾶς διέδο-
σαν λόγον, ὡς ἐρίσαντα περὶ τῆς χώρας τὸν Ποσειδῶ δει-

λῆλον τοποθεσίαν τῶν λιμένων. ἀρμοττόμενος] κυρ. διὰ τοῦ ῥήμα-
τος τούτου δηλοῦται, ὅτι ὁ Θεμ. παρεκίνει τοὺς Ἀθηναίους νὰ ρυθ-
μίσωσιν ἑαυτοὺς πρὸς τὴν θάλασσαν (ἰδ. 2, 3) = καὶ συνεθίξε πάν-
τας τοὺς πολίτας εἰς τὴν θάλασσαν. τρόπον τινὰ] κολαστικὸς προσδ.
τῆς μτχ. δηλῶν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐννοῇται ἡ μετοχὴ εἰς τὴν πραγ-
ματικὴν αὐτῆς σημασίαν, ἀλλ' ἔχει ὁμοιότητα πρὸς τὴν ἐν τῇ πο-
λιτικῇ ἀντιπολιτευσίᾳ· δηλ. ὁ Θεμ. πράττων ταῦτα, ἐνῆργει ὡς
ἀντιπολιτευόμενος πρὸς τοὺς παλαιούς βασιλεῖς τῆς Ἀττικῆς. πα-
λαιοῖς βασιλεῦσι] Κέκροπι, Κραναῷ, Ἐρεχθεῖ κτλ. διότι οἱ βασι-
λεῖς οὗτοι οἱ ἀρχαῖοι συνεβούλευον τοὺς Ἀθηναίους ν' ἀφῆσσι τὴν
θάλασσαν, καὶ νὰ δοθῶσιν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς· ὁ δὲ Θεμ.
προέτρεπε τοὺς Ἀθηναίους ν' ἀφῆσσι τὰ ἔργα τῆς ξηρᾶς καὶ ν' ἀ-
σχολῶνται εἰς τὰ τῆς θαλάσσης, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ κατωτέρω μύ-
θου = καὶ τρόπον τινὰ ἐπολιτεύετο ἐναντίον τῶν παλαιῶν βασιλέων
τῶν Ἀθηναίων. ὡς λέγεται] παρενθετικῶς τιθεταί, ὅπως παραστή-
σῃ τὰ λεγόμενα οὐχὶ πραγματικά, ἀλλ' ὡς ἔχοντα βάσιν τὴν φήμην
ἀπλῶς. πραγματεύομαι] μετέρχομαι ἔργον τι, ἐνασχολοῦμαι εἰς τι·
ἰδ. πράττω τι μετὰ πολλοῦ κόπου. Ἡ δὲ μτχ. αἰτιολ. = διότι ἐ-
κείνοι μὲν οἱ βασιλεῖς, καθὼς λέγουν, ἐνασχολούμενοι ν' ἀπομακρύ-
νωσι τοὺς πολίτας ἐκ τῆς θαλάσσης. ζῆν] ζῶ, ζῆς, ζῆ κτλ. (ζῶ,
ζῶν, ζῆ καὶ ζῆσι, ζῆν, ζῶν) — ἔζων — βιώσασθαι καὶ σπν. ζήσω —
ἐβίωον — βεβίωκα. ρίζ. Fi (βίος), καὶ διχ. (δίαιτα, διερός), διχῶ,
ζῶ. Ἰδίως λέγεται ἐπὶ φυσικῆς ζωῆς ἀντιθ. τῷ θνήσκω = καὶ νὰ
συνειθίσωσιν αὐτοὺς νὰ ζῶσιν ὅχι πλέοντες ἀλλὰ τὴν γῆν φυτεύον-
τες. λόγος] καλεῖται ἐνταῦθα ἡ παράδοσις, ἥς ἡ ἀλήθεια οὔτε ἀμ-
φισβητεῖται οὔτε βεβαιοῦται· ἀντιθ. πρὸς τε τὸν μῦθον, τὴν μὴ ἱ-
στορικὴν ἀλήθειαν, καὶ πρὸς τὴν ἱστορίαν τὴν ἀξιόπιστον εἰδέναι =
διέδωσαν τὴν περὶ τῆς Ἀθηνᾶς παράδοσιν. ὡς ἐρίσαντα περὶ τῆς χώ-
ρας . . . ἐνίκησεν] ἡ εἰδικὴ αὕτη πρότασις ἐπεξηγεῖ τὸν λόγον.
Ἡ δὲ περὶ τούτων παράδοσις ἦν, ὅτι ὁ Ποσειδῶν καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἡ-
ρίσαν ἐπὶ Κέκροπος περὶ τῶν Ἀθηνῶν· οἱ δὲ θεοὶ ὑπεσχέθησαν ὅτι
θὰ δώσωσιν εἰς τὸν δειξόντα τὸ ὠφελιμώτερον εἰς τοὺς ἀνθρώπους
δῶρον· οὕτω δὲ ὁ μὲν Ποσειδῶν κτυπήσας διὰ τῆς τριαίνης τὸν
βράχον τῆς Ἀκροπόλεως ἀνέβλυσεν ἄλμυρὸν ὕδωρ, κατ' ἄλλους ἔ-

ξασα τὴν μορίαν τοῖς δικασταῖς ἐνίκησε· 3 Θεμιστοκλῆς δ' οὐχ, ὥσπερ Ἀριστοφάνης ὁ κωμικός φησι, τῇ πόλει τὸν Πειραιᾶ προσέμαζεν, ἀλλὰ τὴν πόλιν ἐξῆψε τοῦ Πειραιῶς καὶ

δειξε πολεμικὸν ἵππον· ἡ δὲ Ἀθηναῖα κτυπήσασα διὰ τοῦ δόρατος τὴν γῆν ἀνέδειξεν ἐλαίαν, ἥτις ὠφελιμωτέρα ἐκρίθη· ὅθεν καὶ ἡ πόλις Ἀθῆναι ἀπὸ τῆς θεᾶς ὠνομάσθησαν. Τὸν λόγον τοῦτον διηγεῖται ὁ Ἡρόδ. 8, 55. Ἀπολλοδ. 3, 14. Πaus. 1, 24. Ποσειδῶ] ὁ Ποσειδῶν (αἶτ. Ποσειδῶνα καὶ συνήθ. Ποσειδῶ) ἦν υἱὸς τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας καὶ πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ Διὸς, ὅστις μετὰ τὴν κατατρόπωσιν τῶν Τιτάνων καὶ τὴν διανομὴν τοῦ βασιλείου τοῦ ἐκθρονισθέντος πατρὸς, ἔλαβε τὴν κυριαρχίαν τῆς θαλάσσης. μορία] ἔκαλεῖτο ἡ ἐν τῇ Ἀκροπόλει τῶν Ἀθηνῶν ἱερὰ ἐλαία τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ ἅπασαι αἱ εἰς τὴν πόλιν ἀνήκουσαι ἱεραὶ ἐλαῖαι μορίαι ἐκαλοῦντο κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ἰδιωτικὰς. Ὁ δὲ Σχολ. τοῦ Ἀρισ. Νεφ. 992 παράγει τὴν λέξιν ἐκ τοῦ μόρος (μοῖρα, καὶ συνήθ. ἡ κακὴ μοῖρα, ὁ ὀλεθρὸς) συγγ. τῷ λατ. mors (θάνατος)· διότι ὁ Ἀλιρρόθιος θέλων νὰ κόψῃ αὐτὴν ἀπέκτεινεν ἑαυτὸν διὰ τοῦ ἰδίου πελέκους. Τὸ δὲ ἐκκόπτειν μορίας ἦν θανάσιμον ἁμάρτημα ἐν Ἀθῆναις. Κατὰ δὲ τὸν Μ. Ἑτ. διότι δημοσίαν μοῖραν ἐκ τῶν καρπῶν ἐλάβανον. τοῖς δικασταῖς] δικασταὶ κατὰ τοὺς μὲν ἦσαν οἱ θεοὶ· κατ' ἄλλους δὲ ὁ Κέκροψ ἢ ὁ Κραναός, ἢ ὁ Ἑρεχθεύς=ὅτι ἡ Ἀθηναῖα, ἐπειδὴ ἐπαρουσίασε τὴν ἱερὰν ἐλαίαν εἰς τοὺς δικαστάς, ἐνίκησε τὸν Ποσειδῶνα φιλονεικοῦντα μὲ αὐτὴν περὶ τοῦ ὀνόματος τῆς χώρας.

3. Ἀριστοφάνης] ὁ περίφημος κωμικὸς ποιητὴς τῶν Ἀθηνῶν σύγχρονος τοῦ Εὐριπίδου, οὗτινος ἐκ τῶν κωμωδιῶν σώζονται μόνον ἑνδεκα. προσέμαζεν] ἔχει εὐχρηστους χρόνους· προσμάττω—προσέμαζα—προσεμάγην—προσεμαγμένος. Ῥίξ. μαγ, μάζα, μαγεύς, μάγειρος· καὶ μακ, μακχρία (βρῶμα ἐκ ζωμοῦ καὶ ἀλφίτων. Ἡσυχ.), μάκ· jw, μάσσω κυρ. ἐγγίζω διὰ τῆς χειρὸς, καὶ συνήθ. ζυμώνω· καὶ προσμάσσω=πιέζω πρὸς τι, προσκολλῶ τί τι. Ὁ δὲ Ἀρισ. Ἰππ. 812 λέγει « καὶ πρὸς τούτοις ἀριστώσῃ (τῇ πόλει) τὸν Πειραιᾶ προσέμαζεν » ὅπου ὁ Σχολ. « προσέμαζε=προσέθηκε, προσεκόλλησε· μάττειν γὰρ λέγεται τὸ ἀναμιγνύναι καὶ φυρᾶν καὶ εἰς ἓν συναγεῖν » ἐν ᾧ ἡ πόλις ἀφθονίαν ἔχει ἀρίστου(=προγεύματος, ἥτοι ἀγαθῶν) προσεκόλλησεν εἰς αὐτὴν ὁ Θεμ. τὸν Πειραιᾶ ἔχοντα νωποὺς ἰχθύς καὶ μεγάλας ἐκ τοῦ ἐμπορίου ὠφελείας· πρβλ. Θουκ. 1, 93.=ὁ δὲ Θεμ. οὐχί, καθὼς Ἀριστοφάνης ὁ κωμικὸς ποιητὴς ἀποφαίνεται, προσεκόλλησεν εἰς τὴν πόλιν τὸν Πειραιᾶ. ἐξῆψεν] ἐξάπτω (τὸ ἀπλοῦν σπάνιον)—ἐξῆπτον—ἐξάψω—

τὴν γῆν τῆς θαλάττης· ὅθεν καὶ τὸν δῆμον ἡὔξησε κατὰ τῶν ἀρίστων καὶ θράσους ἐνέπλησεν, εἰς ναύτας καὶ κελευστὰς καὶ κυβερνήτας τῆς δυνάμεως ἀφικομένης. Διὸ καὶ τὸ βῆμα τὸ ἐν Πνυκί πεποιημένον ὥστ' ἀποβλέπειν πρὸς τὴν θάλασσαν ὕστερον οἱ τριάκοντα πρὸς τὴν χώραν ἀπέστρεψαν, οἰόμενοι τὴν μὲν κατὰ θάλατταν ἀρχὴν γένεσιν εἶναι

ἐξῆπα (ἰδ. 2, 3) = ἀλλὰ τὴν πόλιν ἐξήρτησεν ἐκ τοῦ Πειραιῶς καὶ τὴν ξηρὰν ἐκ τῆς θαλάσσης. θράσους] τὸ θράσος καὶ κατὰ μετὰθ. θάρρος, ἀπὸ δὲ Πλατ. θάρρος σημ. ἀφοβίαν, καὶ συνήθ. εἰς σημασίαν ψεκτὴν θάρρος προσποιητὸν, αὐθάδειαν. Ἡ δὲ γεν. συντ. τοῦ ἐνέπλησεν ὡς πληρωτικῷ = ὅθεν καὶ τοὺς δημοκρατικούς ἐνίσχυσεν κατὰ τῶν ἀριστοκρατικῶν, καὶ ἐνέβαλεν εἰς αὐτοὺς πλείστον θάρρος. κελευσταί] οἱ ἐν ῥυθμῷ τὴν κωπηλασίαν ἐν ταῖς ναυσὶ διευθύνοντες δι' ἐνὸς εἶδους ἄσματος (ἰδ. 18, 1). ἀφικομένης] ἄορ. 6'. τοῦ ἀφικνούμαι (φθάνω, ἔρχομαι) — ἀφικνούμην — ἀφίζομαι — ἀφικόμην ἀφίγμαι — ἀφίγμην. Αὐξάνει τὸ ῥῆμα τοῦτο ἔσωθεν, καίτοι τὸ ἀπλοῦν εἶνε ἐν χρήσει μόνον παρὰ ποιηταῖς. ῥίξ. Fi (εἰμι) Fικ, ἔκω, ἰκάνω, ἰκανός, ἰκνέομαι, ἀφικνέομαι = διότι περιῆλθεν ἡ διοίκησις τῆς πόλεως εἰς ναύτας καὶ κελευστὰς τῶν κωπηλατῶν καὶ πηδαιλιούχους. ἐν Πνυκί] δόκιμος συγγραφεὺς θά' ἔλεγε Πυκνί· διότι ἡ ῥίξ τούτου εἶνε πυκν, ἐξ ἧς αἱ πλάγαι πτώσεις σχηματίζονται ὁμαλῶτατα (Πυκνός, Πυκνί, Πύκνα)· ἡ δὲ εὐθεῖα μετατιθεμένου τοῦ ν πρὸ τοῦ υ, διότι ἐκ τοῦ πύκν ἀδύνατον ἄλλως νὰ σχηματισθῇ. Πινυξ δ' ἐκαλεῖτο ὁ τόπος, ἐν ᾧ συνηθροίζετο καὶ ἐβουλεύετο ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων, ὁ δυτικῶς τῆς Ἀκροπόλεως βραχύτης λόφος, ἐφ' οὗ ἡμικυκλοειδῶς ἐν εἵδει ἀμφιθεάτρου ἦσαν προσκεκολλημένα ἐν τοῖς βράχοις καθίσματα διὰ τὸν αὐτῆτι πολυπληθῆ ἐκκλησιάζοντα δῆμον τῶν Ἀθηναίων, λαμπρὰν ἐντεῦθεν ἔχοντα πρὸς τὴν θάλασσαν ἄποψιν, ἣν βραδύτεραν ἀφήρσαν οἱ τριάκοντα καταβιβάσαντες τὸ βῆμα πρὸς τὰ μεσόγεια, ὥστε ἐκ τοῦ βήματος τούτου νὰ μὴ φαίνεται ἡ θάλασσα ἡ ἀνακαλοῦσα εἰς τοὺς ἀγορεύοντας τὰ κατὰ θάλασσαν κατορθώματα τῶν Ἀθηναίων. Ἡ τῆς λέξ. ἐτυμολ. κατὰ τοὺς Σχολ. Ἀρισ. Ἀχ. 29 α παρὰ τὴν τῶν λίθων πυκνότητα, ἢ παρὰ τὸ πυκνοῦσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ». — Διὰ τοῦτο λοιπὸν καὶ τὸ ῥητορικὸν βῆμα, τὸ ὅποιον εἶχε κατασκευασθῇ ἐν Πνυκί τοιοῦτοτρόπως, ὥστε νὰ βλέπῃ μακρὰν πρὸς τὴν θάλασσαν. οἱ τριάκοντα] οὕτως ἔλεγον οἱ παλαιοὶ ἄνευ τῆς προσθήκης α τύραννοι ». Οὗτοι δὲ ἐγκατεστάθησαν ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς πανωλεθρίαν τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὸ τέλος τοῦ Πελοπ. πολέμου τῷ 404 π. χ. = βραδύτερον οἱ τριά-

δημοκρατίας, ὀλιγαρχία δ' ἤττον δυσχεραίνειν τοὺς γεωρ-
γοῦντας.

XX. Θεμιστοκλῆς δὲ καὶ μεῖζόν τι περὶ τῆς ναυτικῆς διε-
νοήθη δυνάμεως. Ἐπεὶ γὰρ ὁ τῶν Ἑλλήνων στόλος ἀπηλ-
λαγμένου Ξέρξου κατῆρεν εἰς Παγασὰς καὶ διεχείμαζε, δη-
μηγορῶν ἐν τοῖς Ἀθηναίοις ἔφη τινὰ πράξιν ἔχειν ὠφέλι-

κοντα τύραννοι ἀπέστρεψαν τοῦτο πρὸς τὴν ξηράν. δημοκρατίας]
γεν. ἐξ ἀντικειμένου : ἡ κατὰ θάλασσαν ἀρχὴ γεννᾷ δημοκρατίαν.
Καλεῖται δὲ δημοκρατία τὸ εἶδος τοῦ πολιτεύματος, καθ' ὃ τὸ
κράτος ἔχει ὁ δῆμος=διότι ἐφρόνουν, ὅτι ἡ θαλάσσιος κυριαρχία
παρέχει δημοκρατικὰ πολιτεύματα. ἤττον] οἱ τρεῖς ἐπὶ. τούτου
βαθμοὶ : ὀλίγον, ἤττον, ἥκιστα. Ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης θετικὸν ὑπο-
θέτει τὸ ἥκα ἢ τὸ ἄχρ. ἡκὺς, ἡκίων ἤττων. ὀλιγαρχία] ἡ πολιτεία,
ἐν ἣ ὀλίγοι ἄρχουσιν, ὡς ἡ ἀρχὴ τῶν τριάκοντα τυράννων=ὀλιγό-
τερον δὲ δυσχερεστοῦνται ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας οἱ γεωργοί.

XX. Γενικὴ τοῦ Θεμ. πολιτικὴ, καὶ λαμπρὰ ἐξεικόνισις
τῆς ἀντιθέσεως τῶν χαρακτήρων Θεμιστοκλέους καὶ Ἀρι-
στείδου.

1. Καὶ μεῖζόν τι] τὸ μεῖζον εἶνε ἀνώμαλον συγκριτικὸν τοῦ μέ-
γας σχηματιζόμενον ἐκ τῆς ρίζ. μέγ, ἡ δὲ δίφθογγος εἰ ἐμφαίνει ὅτι
τὸ ἰ τῆς ἰων λαμβάνεται διπλοῦν : μέγ-ιον, με-ί-γιον, μεῖζον· κατ'
ἄλλους δὲ ἐκ τοῦ μέγ jων, ἐξ οὗ ἰων. μέζων, ἀττ. μεῖζων. Ὁ δὲ
καὶ ἐπιτείνει τὸ συγκρ. ὡς καὶ τὸ τί, διότι τίθεται μετὰ ἐπιθ. ση-
μαίνοντος βαθμόν· ὡς δεῦτερος τῆς συγκρ. ὅρος ἐννοεῖται τῶν Περ-
σικῶν. Τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο οὔτε ὁ Ἡρόδ. οὔτε ὁ Θουκ. ἀναφέρει·
διότι ἀπίστευτον φαίνεται ὅτι ὁ Ἑλλ. στόλος κατὰ ταύτην τὴν ἐ-
ποχὴν 480 ἢ 479 π. Χ. ἐν Παγασαῖς παρεχείμαζε. πρβλ. Ἀρις.
22=Ὁ δὲ Θεμ. καὶ πολὺ σπουδαιότερον κατόρθωμα διενεόθη περὶ
τῆς ναυτικῆς τῶν Ἀθηναίων δυνάμεως. ἐπεὶ γὰρ] ὁ γὰρ διασαφ.
ὡς ἐπεξηγῶν τὸ μεῖζόν τι. κατῆρεν] ἄρ. ἀ τοῦ καταίρειν σημαί-
νοντος ἐπὶ πλοίων, ὡς καὶ τὰ κατὰγειν καταπλεῖν κτλ. εἰσέρχεσθαι
εἰς τὸν λιμένα, ἀράζειν. Παγασαί] πόλις ἐπὶ τῷ Παγασιατικῷ κόλ-
πῳ κειμένη παρὰ τὴν Ἰωλκὸν, ὅθεν ἐξέπλευσαν οἱ ἀργοναῦται.
Πλησίον δὲ τῆς θέσεως ταύτης κεῖται νῦν ὁ Βῶλος. Ἐτέθη ἐνταῦθα
κατὰ συνεκδοχὴν ἀντὶ τοῦ λιμένος ἡ πόλις. Ὁ δὲ Κικέρ. περὶ καθ.
3, 11, 49 ἀντὶ Παγασὰς ἔχει Γύθειον, καὶ ἀντὶ Ἑλλήνων στόλου,
Λακεδαιμονίων στόλου = ἐπειδὴ ὁ στόλος τῶν Ἑλλ. ὅτε ὁ Ξέρξης
εἶχεν ἀναχωρήσει, προσωρμίσθη εἰς Παγασὰς καὶ ἐκεῖ ἐχειρίμαζεν.
δημηγορῶν] κυρ. ἀγορεύων εἰς τὸν δῆμον, καὶ συνήθως ὁ λέγων εὖ

μον μὲν αὐτοῖς καὶ σωτήριον, ἀπόρρητον δὲ πρὸς τοὺς πολλοὺς. Τῶν δ' Ἀθηναίων Ἀριστείδη φράσαι μόνῳ κελευόντων, κἂν ἐκεῖνος δοκιμάσῃ περαίνειν, ὁ μὲν Θεμιστοκλῆς ἔφρασε τῷ Ἀριστείδῃ, τὸ νεώριον ἐμπρῆσαι διανοεῖσθαι τῶν Ἑλλήνων· ὁ δ' Ἀριστείδης εἰς τὸν δῆμον παρελ-

χάριστα τοῖς ἀκροαταῖς, καὶ οὐχὶ τ' ἀληθῆ καὶ ὠφέλιμα ὡς οἱ ῥήτορες, ἵνα διὰ τεχνικῶν λόγων ἀποπλανήσῃσι καὶ ἀπατήσῃσι τὸν λαόν. πρβλ. Γοργ. 482. ἔχειν] ἐν νῷ ἢ κατὰ νοῦν, περιφρασίς τοῦ διανοεῖσθαι=ἀγορεύων ἐνώπιον τῶν Ἀθηναίων εἶπεν ὅτι διανοεῖται πράξιν τινα ὠφέλιμον μὲν εἰς αὐτοὺς καὶ σωτήριον. ἀπόρρητον]=ἀπορρητόν. Πολλάκις ἡ πρόθεσις ἀπὸ ἰσοδυναμεῖ τῷ στερητ. α ἀναιρούσα ὡς καὶ τοῦτο τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπλοῦ· οἶον, ἀπαγορεύω, ἀπαξιῶ, ἀπόφημι, ἀποδοκεῖν, ἀπαρέσκειν, ἀποδοκιμάζω, ἀπότιμος(=ἄτιμος), ἀπόκληρος, ἀποκηδὴς (=ἀκηδής, ἀμελής), ἀπόμισθος, ἀπόξενος (ἄξενος)=ἄλλ' ἀσύμφορον νὰ λεχθῇ πρὸς τὸν λαόν. τῶν Ἀθηναίων] γεν. ἀπόλυτος, διότι εἶνε εἰς ἑτεροπρ. πρὸς τὴν κυρίαν πρότασιν. Παράγεται τὸ ἔθνικόν ἐκ τῆς πόλεως Ἀθῆναι· τοῦτο δὲ προήλθεν ἐκ τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς, ἣν ἐτυμολογοῦσιν οἱ μὲν παρὰ τὸ φοινικικόν Ἀθάνα=ἰσχυρά, οἱ δὲ ἐκ τοῦ α καὶ θηλῆ=ἰθὺλάστος, ὡς ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς ἐξεληθούσα· ὅθεν καὶ σύμβολον τῆς ἰσχύος καὶ συνέσεως ἔλαμβάνετο. Ὁ δὲ Φρύνιχος θεωρεῖ τὸ θηλ. Ἀθηναία ἀνάττικον, καὶ ἂντ' αὐτοῦ ἐλέγετο Ἀττική καὶ Ἀτθίς=ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἀθηναῖοι διέταζαν νὰ φανερώσῃ τοῦτο εἰς μόνον τὸν Ἀριστείδην. κἂν ἐκεῖνος] τὸ πλήρες· καὶ κελευόντων περαίνειν, ἂν ἐκεῖνος δοκιμάσῃ περαίνειν. δοκιμάσῃ] ἐπιδοκιμάσῃ, ἐγκρίνῃ τὴν πράξιν ταύτην. Οἱ παλαιοὶ ἐποιοῦντο χρῆσιν αἰείποτε τοῦ ἀπλοῦ δοκιμάζειν κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἀποδοκιμάζειν=καὶ ἂν ἐκεῖνος ἐγκρίνῃ νὰ ἐκτελῶσι τὴν πράξιν ταύτην. τὸ νεώριον] παρὰ τὸ νεωρός· τοῦτο δὲ ἄλλοι μὲν λέγουσιν ὅτι συντίθεται ἐκ τοῦ νεὼς ὥρα (=φροντὶς τῆς νεώς)· ἄλλοι δὲ ἐκ τοῦ ναῦς καὶ ὄρῳ· τιμωρός (τιμα-ορός), πυλωρός (πυλα-ορός), θυρωρός (θυρα-ορός), νεωρός (νεω-ορός). Νεώριον δὲ ἐκαλεῖτο ὁ τόπος ἐνθα ἐφυλάττοντο τὸν χειμῶνα τὰ πλοῖα· καὶ ἰδ. στῆλαι αἱ πλαγίως πρὸς τοὺς λιμένας κείμεναι καὶ χρησιμεύουσαι πρὸς κατασκευὴν καὶ διατήρησιν τῶν πλοίων. Ἐν ταῦθα ἐτέθη μετωνυμικῶς τὸ περιέχον ἀντὶ τοῦ περιεχομένου· ἥτοι ὁ τόπος ἀντὶ τῶν ἐν αὐτῷ πλοίων. ἐμπρῆσαι] ἄορ. α τοῦ ἐμπύμπρημι (ἴδ. 1, 3) = ὁ μὲν Θεμ. ἐφανέρωσεν εἰς τὸν Ἀριστείδην, ὅτι διανοεῖται νὰ πυρπολήσῃ τὸν στόλον τῶν ἄλλων Ἑλλ. προελθὼν] ἄορ. β' τοῦ προέρχμαι κυρ. προπορεύομαι, ἐξ οὗ ἐρχομαι εἰς τὰ ἐμ-

θῶν ἔφη τῆς πράξεως, ἣν διανοεῖται πράττειν ὁ Θεμιστοκλῆς, μηδεμίαν εἶναι μήτε λυσιτελεστέραν μητ' ἀδικωτέραν. Οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι διὰ ταῦτα παύσασθαι τῷ Θεμιστοκλεῖ προσέταξαν. 2 Ἐν δὲ τοῖς Ἀμφικτυονικοῖς συνεδρίοις τῶν Λακεδαιμονίων εἰσηγούμενων, ὅπως ἀπείργωνται τῆς Ἀμφικτυονίας αἱ μὴ συμμαχήσασαι κατὰ τοῦ Μή-

προσθεν, παρουσιάζομαι. Ἀπαντᾷ καὶ γραφὴ «παρελθόν». πράττειν] πράττω (ἀπαντᾷ καὶ κατὰ τὰς τέσσαρας διαθέσεις)—ἐπραττον—πράξω—ἐπραξα—πέπραχα—ἐπεπράχην (ἐπὶ ἐνεργ. ἐννοίας). Συντασσόμενον μετ' ἐπιρ. (εὖ, κακῶς) εἶνε οὐδ. καὶ ἔχει ἐπὶ τοιαύτης ἐννοίας πρ. πέπραχα. Ῥίζ. περ, περ-αγίω, περάσσω, πράσσω κυρ. φέρω εἰς πέρας, ἐκτελῶ. λυσιτελεστέραν] συγκρ. τοῦ λυσιτελῆς κυρ. ὁ λύων (πληρώνων) τὰ τέλη (τοὺς φόρους)· ἐπομένως ὠφελιμος ἐπικερδῆς = ὁ δὲ Ἀριστείδης παρουσιασθεὶς εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου εἶπεν, ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει μήτε ὠφελιμωτέρα μήτε ἀδικωτέρα τῆς πράξεως, τὴν ὁποίαν διανοεῖται ὁ Θεμ. νὰ πράττῃ. παύσασθαι] παύομαι (μέσ. αὐτοπ. παύω ἑμαυτὸν ἀντὶ τοῦ παραιτοῦμαι)—ἐπαύομην—παύσομαι ἀντὶ δὲ τούτου μᾶλλον παρ' αὐτ. εὐχρ. ὁ μετ' ὅλ. μλ. πεπαύσομαι—ἐπαυσάμην—παυθήσομαι—ἐπαύθην—πέπαυμαι—ἐπεπαύμην. Ῥίζ. παυ, παῦλα, παῦρος, συγγ. τῷ λατ. rau-lus, rau-peg, παύω = Λαῖπὸν οἱ μὲν Ἀθηναῖοι διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν διέταξαν τὸν Θεμ. ν' ἀφήσῃ τὴν τοιαύτην πρᾶξιν.

2. Ἐν τοῖς Ἀμφικτυονικοῖς συνεδρίοις] τὸ Ἀμφικτ. συνέδριον συνήρχετο τακτικῶς δις τοῦ ἔτους· τὸ μὲν φθινόπωρον ἐν Ἀνθῆλῃ κώμῃ τῆς Φωκίδος πλησίον τῶν Θερμοπυλῶν, τὸ δὲ ἔαρ ἐν Δελφοῖς· ἐκ δὲ τῶν μετεχόντων δώδεκα φύλων (Ἰώνων, Δωριέων, Περραιβῶν, Βοιωτῶν, Μαγνήτων, Ἀχαιῶν, Φθιωτῶν, Μαλιέων, Δολόπων, Αἰνιάνων, Δελφῶν καὶ Φωκέων) ἕκαστον ἔπεμπεν αὐτόθι πρέσβεις καλουμένους τοὺς μὲν σκεπτομένους περὶ τῶν ἱερῶν Ἱερομνήμονας, τοὺς δὲ σκεπτομένους περὶ τῶν πολιτικῶν Πυλαγόρας, καὶ εἶχε δύο ψήφους ἐν τῷ συνεδρίῳ λ. χ. οἱ Ἴωνες οἱ περιλαμβάνοντες τὴν κραταιὰν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν καὶ οἱ Δωριεῖς, ὧν προέστατο ἡ ἰσχυρὰ Σπάρτη, καὶ οἱ ἐλαχίστου λόγου ἄζιοι Μαλιεῖς ἢ Περραιβοὶ ἢ Μάγνητες εἶχον ἑξῆς δύο ψήφους. Τὸ δὲ ὄνομα παράγουσιν ἐκ τοῦ μυθικοῦ Ἀμφικτύονος ἀδελφοῦ τοῦ Ἑλλήνος, ὅστις ἐθρυλεῖτο ὡς πρῶτος τοῦ θεσμοῦ τούτου ἰδρυτής. Πιθανῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ἀρχῆθεν Ἀμφικτιόνες ὡς κατοικοῦντες περὶ τοὺς Δελφοὺς ἐκ τοῦ ἀμφι—κτίζω, καὶ μεταγενεστέρως προείλοντο τὴν διὰ τοῦ υ γραφὴν ἕνεκα τῆς μυθικῆς σημασίας τῆς λέξεως—Ὅτε δὲ εἰς τὰ Ἀμφικτυονικά συνέδρια οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐπρότεινον. ὅπως ἀπείργωνται] ὁ τελ.

δου πόλεις, φοβηθεῖς, μὴ Θετταλοὺς καὶ Ἀργεῖους, ἐτι δὲ
Θηβαίους ἐκβαλόντες τοῦ συνεδρίου παντέλως ἐπικρατή-
σωσι τῶν ψήφων καὶ γένηται τὸ δοκοῦν ἐκείνοις, συνείπε-
ταις πόλεσι καὶ μετέθηκε τὰς γνώμας τῶν Πυλαγόρων,
διδάξας ὡς τριάκοντα καὶ μία μόναι πόλεις εἰσὶν αἱ μέ-

λόγος, ἂν καὶ ἐξαρτᾶται ἐξ ἱστορ. χρόνου, φέρεται εἰς ὑποτ. ἀντὶ
εὐκτ. διότι ὁ σκοπὸς παρατείνεται ὄχι μόνον μέχρι τοῦ παρόντος
ὅτε ταῦτα ἐγίνοντο, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ μέλλον. Τὸ ἀπείργω συντίθε-
ται ἐκ τῆς ἀπὸ καὶ εἰργω (κλείω ἔξω). ὅρα 13, 1 = ὅπως ἀπο-
κλείωνται τοῦ Ἀμφικτυονικοῦ συνεδρίου αἱ πόλεις, αἵτινες δὲν ἔ-
λαβον μετ' αὐτῶν μέρος τοῦ κατὰ τοῦ Ἑρξου πολέμου. Θετταλοὺς]
οἱ Θεσσαλοὶ καὶ οἱ Θηβαῖοι εἶχον μηδίσει, οἱ δὲ Ἀργεῖοι ἔμειναν
οὐδέτεροι. ἐπικρατῶ] κρατῶ τι δυνατὰ, ἔχω τι εἰς τὴν ἐξουσίαν
μου· καὶ συντάσσεται συνήθ. γεν. ὡς κράτους σημαντικόν = ἐπειδὴ
ὁ Θεμ. ἐφοβήθη, μήπως, ἄφ' οὗ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐκβάλλωσιν ἐκ τοῦ
συνεδρίου τοὺς Θεσσαλοὺς καὶ Ἀργεῖους, προσέτι δὲ καὶ τοὺς Θη-
βαίους, καθολοκληρίαν γείνωσι κύριοι τῶν ψήφων τοῦ συνεδρίου.
τὸ δοκοῦν] πτώσ. ὄν. ὡς ὑποκ. τοῦ γένηται. Τὸ δὲ ἄρθρον ἔχει γε-
νικὴν καὶ ἀόριστον ἔννοιαν : πᾶν ὅ,τι φαίνεται ὀρθὸν μᾶλλον δὲ
συμφέρον τοῖς Λακεδαιμονίοις. γένηται] ὁ ἄορ. τίθεται εἰς δῆλωσιν
τοῦ συνήθως γινομένου καὶ ἰσοδυναμεῖ ἐνεστῶτι = καὶ ἐκτελεῖται
πᾶν ὅ,τι εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους φαίνεται συμφέρον. συνείπεν] ἄορ.
β' τοῦ συναγορεύω καὶ οὐχὶ τοῦ συλλέγω, ὅπερ ἔχει ἄλλην ἔννοιαν
τὴν τοῦ συναθροίζω (κυρ. ὁμιλῶ ὁμοῦ ἢ ἐκ συμφώνου μετὰ τινος ἐν
ἀγορᾷ ἢ ἐν τῷ δήμῳ, ἐξ οὗ προέρχεται ἡ σημ. τῆς βοήθειας) —
συνηγόρευον — συνερῶ — συνείπον — συνείρηκα — συνειρήκειν — συνη-
γόρευσεν ὑπὲρ τῶν πόλεων τούτων. τῶν Πυλαγόρων] δευτερόκλιτον
οἱ Πυλαγόροι, ἀλλ' ἀπαντᾷ καὶ πρωτόκλιτον οἱ Πυλαγοραὶ τῶν Πυ-
λαγορῶν. Συντίθεται ἐκ τοῦ ἐν Πύλαις (Θερμοπύλαις) ἀγορεύειν·
διότι Πύλαι ἐκαλεῖτο καὶ τὸ Ἀμφικτυονικὸν συνέδριον μετωνυμικῶς
τὸ περιέχον ἀντὶ τοῦ περιεχομένου = καὶ μετέβαλε τὰς γνώμας τῶν
Πυλαγόρων. τριάκοντα καὶ μία] ἢ τῶν λέξεων συντακ. διάταξις ἔ-
χει : τριάκοντα καὶ μία πόλεις μόναι εἰσὶν αἱ μετασχοῦσαι τοῦ πολ-
έμου. Τὸ δὲ κατήγ. κατ' ἐξαιρέσιν δέχεται ἄρθρον ὡς τι ἥδη γνω-
στὸν καὶ πραγματικόν. Τὰ δὲ ὀνόματα τούτων τῶν 31 πόλεων
φαίνονται, ὅτι καὶ νῦν γεγραμμένα ἐν τῷ μετενεχθέντι καὶ σωζομέ-
νῳ ἐν Κωνσταντινουπόλει τρίποδι, ὃν ἀνέθεσαν οἱ Ἑλλ. ἀκροβόλιον
τῷ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνι μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην· πρὸς
Θουκ. 1, 132 = ἀποδείξας εἰς αὐτοὺς, ὅτι αἱ πόλεις, αἵτινες ὡς γνω-
στὸν μετέσχον τοῦ Περσικοῦ πολέμου εἶνε μόναι τριάκοντα καὶ μία.

ταςχοῦσαι τοῦ πολέμου καὶ τούτων αἱ πλείους πάντ᾽ αἰσι μικραί· δεινὸν οὖν, εἰ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἐκσπόνδου γενομένης ἐπὶ ταῖς μεγίσταις δυσὶν ἢ τρισὶ πόλεσιν ἔσται τὸ συνέδριον. Ἐκ τούτου μὲν οὖν μάλιστα τοῖς Λακεδαιμονίοις προσέκρουσε· διὸ καὶ τὸν Κίμωνα προῆγον ταῖς τιμαῖς, ἀντίπαλον ἐν τῇ πολιτείᾳ τῷ Θεμιστοκλεῖ καθιστάντες.

XXI. Ἦν δὲ καὶ τοῖς συμμάχοις ἐπαχθῆς περιπλέων τε

αἱ πλείους] κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ πλείονες συγκρ. τοῦ πολὺς ἐκ τοῦ ποιητικοῦ θέματος πλεῖ, πλέ-ες καὶ πλέ-ας (Ἰλ. Α 395. Β 129). πλε-ίων, πλείων ἢ πλέων οὐδ. πλέον καὶ κατὰ συναίρ. πλεῖν, ἐξ οὗ ὑπέρθ. πλεῖστος=καὶ ἐκ τούτων αἱ περισσότεραι εἰνὲ καθολοκληρίαν μικραί. δεινόν] κατηγορούμενον τῆς ἐπομένης ὑποθ. προτάσεως (ἰδ. 6, 1)=φοβερὸν λοιπὸν θὰ ἦνε. ἐκσπόνδου] ἐκσπονδος καλεῖται ὁ ἐκ τῆς εἰρήνης ἢ τῶν συνθηκῶν ἀποκλεισθεῖς· ἐνταῦθα δὲ ὁ ἀποκλεισθεῖς τοῦ Ἀμφικτυονικοῦ συνεδρίου· διότι καθ' Ἡρόδ. 7, 132 οἱ Ἕλληνες ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ Περσικοῦ πολέμου ὀρκίσθησαν τὰς πόλεις τὰς μετὰ τῶν βαρβάρων ἐνωθείσας ν' ἀποδεκατίσωσιν ὑπὲρ τοῦ ἐν Δελφοῖς θεοῦ=ἐάν, ἀφ' οὗ ἡ λοιπὴ Ἑλλάς ἀποκλεισθῇ ἐκ τοῦ συνεδρίου, θὰ ἦνε τὸ συνέδριον εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν μεγίστων δύο ἢ τριῶν πόλεων. ἐκ τούτου] ἢ ἐκ σημ. αἰτίαν=Διὰ ταύτην βεβαίως τὴν αἰτίαν ὁ Θεμ. δυσπρόσθετος κατ' ἐξοχὴν τοὺς Λακεδαιμονίους. ταῖς τιμαῖς] δοτικὴ τοῦ κατὰ τι, δηλοῦσα τὸ εἶδος καθ' ὃ ἐγένετο ἡ προαγωγὴ τοῦ Κίμωνος ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων· πρὸλ. Κίμ. 16 : Ἡὐξήθη ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἡδὴ τῷ Θεμιστοκλεῖ προσπολεμουμένων, καὶ τοῦτον ὄντα νέον ἐν Ἀθήναις μάλλον ἰσχύειν καὶ κρατεῖν βουλομένων=ὅθεν καὶ τὸν Κίμωνα ἀνύψωνον οὗτοι κατὰ τὰς τιμὰς. ἀντίπαλος] κυρ. ὁ ἐναντίος εἰς τὴν πάλιν, καὶ μτφρ. ὁ ἀνταγωνιστής· ὁ δὲ ἐν τῇ πολιτείᾳ ἀντίπαλος ἰσοδυναμεῖ τῷ ἀντιπολιτευόμενος=κατασταίνοντες τοῦτον ἀντιπολιτευόμενον εἰς τὸν Θεμ.

XXI. Αἷτια τῆς κατὰ Θεμ. δυσμενείας τῶν συμμάχων καὶ Τιμοκρέοντος.

1. Καὶ τοῖς συμμάχοις] ὁ καὶ ἐπιδοτικός : οὐ μόνον τοῖς Λακεδαιμονίοις προσέκρουσεν ὁ Θεμ. ἀλλὰ καὶ τοῖς συμμάχοις ἦν ἐπαχθῆς. Κατὰ τὸν Ἡρ. 8, 112 «Θεμιστοκλῆς μὲν νῦν ἐξ Ἀνδρου ὀρμύμενος χρήματα παρὰ νησιωτῶν ἐκτετατὰ λαβὼν τῶν ἄλλων στρατηγῶν». ἐπαχθῆς] συντίθεται ἐκ τῆς ἐπὶ δηλοῦσης ἐπίτασιν καὶ ἄχθος (βάρος)· κυρ. φορτικός, καὶ συνήθ. δυσάρεστος, ἐνοχλητικός = ἦτο δὲ καὶ εἰς τοὺς συμμάχους τῶν Ἀθηναίων ὀχληρός. περι-

τάς νήσους καὶ χρηματιζόμενος ἀπ' αὐτῶν· οἷα καὶ πρὸς Ἀνδρίους ἀργύριον αἰτοῦντά φησιν αὐτὸν Ἡρόδοτος εἰπεῖν τε καὶ ἀκοῦσαι. Δύο γὰρ ἔχειν ἔφη θεοὺς κομίζων, Πειθῶ καὶ Βίαν· οἱ δ' ἔφασαν εἶναι καὶ παρ' αὐτοῖς θεοὺς μεγά-

πλέων] ἐγένετο μεταβατικόν, διότι ἀμετάβατά τινα ῥήματα, ὡς τὸ ἵστασθαι καὶ τὰ κινήσεως σημαντικά συντιθέμενα μετὰ προθέσεως γίνονται καὶ μεταβατικά. Ἡ δὲ περὶ σημ. κυκλικῶς, διότι ὁ πλέων τὰς κυκλάδας νήσους κατὰ σειρὰν ἀποτελεῖ κύκλον. Ὁ δὲ Ἑλλ. στόλος μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν ἐστράφη πρὸς τιμωρίαν τῶν νήσων, αἵτινες ἠνώθησαν μετὰ τῶν Περσῶν. Καὶ κατὰ πρῶτον ἐπεμψεν ὁ Θεμ. ἄγγελον εἰς τοὺς νησιώτας ν' ἀναγγεῖλῃ, ὅτι θὰ πλεύσῃ μετὰ στόλου κατ' αὐτῶν, ἐὰν δὲν δώσωσι χρήματα. πρὸβλ. Ἡρ. 8, 111 καὶ 112=διότι περιέπλεε τὰς νήσους, καὶ ἐλάμβανε παρ' αὐτῶν χρήματα. οἷα] αἱ ποιότητος καὶ ποσότητος σημαντικαὶ ἀναφ. ἄντων. τίθενται εἰς τὸν λόγον καὶ καθ' ἑαυτὰς, ὑπονοουμένων τῶν καταλλήλων δεικτικῶν· ὁ Θεμ. ἦν τοῖς συμμαχοῖς ἐπαχθὴς πράττων τοιαῦτα, οἷα φησιν εἰπεῖν κτέ. ἀργύριον] ὑπέρ. τοῦ ἄργυρος· κατ' ἀρ. λέξ. μικρὰ νομίσματα ἀργυρᾶ ἀντιθ. πρὸς τὸ ἄργυρος· ὁ περ' ἀφ' Ὁμήρου πανταχοῦ δηλοῖ ἀκατέργαστον ἄργυρον. Ἡρόδοτος] ὁ πατὴρ τῆς ἱστορίας ἐκ τῆς ἐν Καρίᾳ Δωρικῆς πόλεως Ἀλικαρνασσοῦ· οὗτος ἀκμάσας μετὰ τὰ Περσικά συνέγραψε τὴν καὶ νῦν σφζομένην ἱστορίαν εἰς Ἰωνικὴν διάλεκτον, ἥτις διαβρίεται εἰς 9 βιβλία, ὧν ἕκαστον φέρει τὸ ὄνομα μιᾶς τῶν 9 Μουσῶν. εἰπεῖν τε καὶ ἀκοῦσαι] τὸ λέγειν εἶνε τρόπον τινὰ τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ ἀκούειν, ὡς τὸ διδάσκειν τοῦ μαθάνειν, τὸ ἡγεῖσθαι τοῦ ἔπεισθαι καὶ τὰ παραπλήσια=ὅποια ὁ Ἡρόδοτος λέγει, ὅτι αὐτὸς (ὁ Θεμ.) εἶπε καὶ πρὸς τοὺς Ἀνδρίους καὶ ἤκουσε παρ' αὐτῶν, ὅτε τοὺς ἐζήτει χρήματα. δύο γάρ] ὁ γὰρ διασαφητικὸς, δι' οὗ ἐπεξηγείται τὸ διὰ τῆς ἄντων. (οἷα) δηλούμενον. Πειθῶ καὶ Βίαν] προσδιορισμὸς κατ' ἐπεξήγησιν, προστιθέμενος ἵνα διασαφήσῃ τοὺς δύο θεοὺς, δι' ὧν ἐδηλοῦτο, ὅτι πρῶτον θὰ φροντίσῃ νὰ καταπέσῃ τοὺς Ἀνδρίους· καὶ ἐν ἀποτυχίᾳ θὰ μεταχειρισθῇ τὴν βίαν κατ' αὐτῶν. Ἡ Πειθῶ κλίνεται ἐν μὲν τῷ ἐνικῷ κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν, ἐν δὲ τῷ δυϊκῷ καὶ πληθ. ὡς ἐτερόκλιτον κατὰ τὴν δευτέραν. Ἡ δὲ αἰτ. ἀν καὶ προκύπτει ἐκ συναιρέσεως ὀξύνεται, διότι ὁμοφωνεῖ τῇ ὀνομ.=Ὁ Θεμ. εἶπε πρὸς τοῦτον, ὅτι ἤλθε φέρων μεθ' ἑαυτοῦ δύο θεοὺς τὴν Πειθῶ δηλ. καὶ τὴν Βίαν. παρ' αὐτοῖς] ἢ παρὰ μετὰ δοτ. προσώπου σημ. τὸ πλησίον. Ἡ δὲ αὐτοπ. ἄντων. τίθεται ἐν ἐξηρτημένῃ προτάσει ἀναφερομένη οὐχὶ εἰς τὸ ὑποκ. τοῦ ἐξ οὗ ἐκαρτᾶται ῥ. ἀλλὰ

λους δύο, Πενίαν καὶ Ἀπορίαν, ὑφ' ὧν κωλύεσθαι δοῦναι χρήματα ἐκείνῳ. 2 Τιμοκρέων δ' ὁ Ῥόδιος μελοποιὸς ἐν ᾧ σματι καθάπτεται πικρότερον τοῦ Θεμιστοκλέους, ὥς ἄλλους μὲν ἐπὶ χρήμασι φυγάδας διαπραξαμένου κατελθεῖν, αὐτὸν

εἰς τὸ τῆς κυρίας κατ' ἔμμεσον ἀντανάγκασιν. Πενίαν] τὸ πένης συγγενὲς ὃν τῷ πόνῳ διαφέρει τοῦ ἐκ τοῦ πτώσσω (ζαρώνῳ) γενομένου πτωχός. « Πένης μὲν γάρ, λέγει ὁ Ἀρμώνιος, ὁ ἀπὸ τοῦ ἐργάζεσθαι καὶ πονεῖν ποριζόμενος τὸν βίον, πτωχός δὲ ὁ ἐπαίτης »· ὅθεν πτωχός ὁ οὐδὲν ἔχων· πένης δὲ ὁ μέτρια ἢ μικρὰ κεκτημένος — οἱ δὲ Ἄνδριοι εἶπον πρὸς αὐτὸν, ὅτι καὶ εἰς αὐτοὺς ὑπάρχουσι δύο μεγάλοι θεοί, ἡ Πενία καὶ Ἀπορία. κωλύεσθαι] κωλύομαι — κωλύσομαι (μὲ παθ. σημ.) — ἐκωλύθην — κενώλυμαι. Τὸ δὲ ὁπρῷ. ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐννοουμένου ἔφασαν — ὑπὸ τῶν ὁποίων εἶπον, ὅτι ἐμποδίζοντο νὰ δώσωσιν εἰς ἐκεῖνον χρήματα.

2. Τιμοκρέων] ἀθλητὴς ἅμα καὶ ποιητὴς κωμικός ἐκ Ῥόδου, ὅστις ἀπέδειξεν ἰδιορρυθμότατον χαρακτῆρα, μεταγαγὼν τὸ ἀγωνιστικὸν τῆς παλαιστρας ἐπὶ τὴν ποίησιν. Παρὰ τοῖς παλαιοῖς κατέστη ὁ Τιμοκρέων περίφημος διὰ τὴν ἔχθραν αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεμ. εἰς τὰ πολιτικὰ καὶ πρὸς τὸν Σιμωνίδην εἰς τὴν ποίησιν. Εἰς τὸ περισωθὲν τοῦτο ἀπόσπασμα ἐλέγχει πικρῶς τὸν Θεμ. διὰ τὴν κατὰ τῶν νησιωτῶν αὐθαϊρεσίαν, ὧν ἄλλους μὲν ἐφυγάδευσεν δι' ἀργύριον, ἄλλους δὲ φυγάδας ὄντας κατήγαγεν, ἐν οἷς ἔπαθε, φαίνεται, καὶ αὐτὸς ὁ ποιητής. Τὸν δὲ Σιμωνίδην ἔσκωπτε διὰ τεχνικὰ τινα παίγνια· ὅτι λ. χ. μεταθέτων τὰς λέξεις ἔλγε τὸ αὐτὸ νόημα καὶ ἐν ἐξαμέτροις καὶ ἐν τροχαϊκοῖς τετραμέτροις. μελοποιός] ὁ συνθέτων μέλη (ᾠδὰς), καὶ ἰδίως ὁ τονίζων ᾠδὰς λυρικός ποιητής. καθάπτεται] τὸ μὲν ἐνεργ. καθάπτειν σημ. προσάπτειν, προσκολλᾶν· τὸ δὲ μέσ. καθάπτομαι κυρ. προσαρμόζω ἑμαυτὸν τινι, ἐξ οὗ ἐγγίζω, πιάνω καὶ συνήθ. διὰ λόγων ἀντὶ τοῦ ἐπιπλήττω. Παρ' Ὀμήρῳ, « καθάπτεσθαί τινα ἐπέεσσι », καὶ συχ. μετὰ τοῦ ἐπιθ. μαλακοῖς ἀντὶ φιλικῶς στρέφομαι διὰ τοῦ λόγου πρὸς τινα· μετὰ δὲ τῶν ἐπιθ. ἀντιβίοις χαλεποῖς λέγεται ἐπὶ τοῦ ἐναντίου ἀντὶ σφόδρα ἐπιπλήττω τινα. Μεθ' Ὀμηρὸν λέγεται ἐπὶ μόνῃς ἐχθρικῆς ἐννοίας ἀντὶ τοῦ μέμφεσθαι ὀνειδίζειν, συνήθ. μετὰ γεν. προσώπου — Ὁ δὲ Τιμοκρέων ὁ Ῥόδιος λυρικός ποιητὴς δι' ᾧδῆς ἐγγικτικώτερα ὑβρίζει τὸν Θεμ. ὥς] ἀνέκει εἰς τὴν αἰτιολ. μτχ. α διαπραξαμένου », ὅπως δηλωθῇ ὑποκειμενικὴ αἰτία. ἄλλους μὲν] μετὰ τὴν νίκην τῶν Ἑλλ. ἐγένοντο πανταχοῦ εἰς τὰς νήσους στάσεις· διότι οἱ μηδίζοντες ἐξωρίσθησαν, ἐξ ὧν πολλοὺς ὁ Θεμ. ἐπανεφέρειν ἐκ τῆς ἐξορίας. ἐπὶ χρήμασι] ἢ ἐπὶ μετὰ δοτ. τίθεται πρὸς δῆλωσιν τοῦ ἐπὶ συνήθ.

δὲ ξένον ὄντα καὶ φίλον προεμένου δι' ἀργύριον. Λέγει δ' οὕτως·

*Ἄλλ' εἰ τὴ γὰ Πausanias ἢ καὶ τὴ γὰ Ξάνθιππον αἰρεῖς σρ.
ἢ τὴ γὰ Δευτυχίδαν, ἐγὼ δ' Ἀριστείδαν ἐπαινέω,
ἀνδρ' ἱερᾶν ἀπ' Ἀθηνᾶν*

καὶ συμφωνίᾳ : δανεῖσθαι ἐπὶ τοῖς μεγάλοις τόκοις (μὲ τὴν συμφωνίαν νὰ λάβῃ μεγάλους τόκους) = νομίζων ὅτι αὐτὸς κατῴρωθεσε μὲ τὴν συμφωνίαν νὰ λάβῃ χρήματα, ἄλλοι μὲν ἐξόριστοι νὰ ἐπανελθῶσιν εἰς τὴν πατρίδα των. ξένος] ὁ ἐκ ξένης χώρας φίλος, μεθ' οὗ συνεδέετο τις φιλικῶς πρὸς ἀμοιβαίαν δεξιῶσιν καὶ φιλοξενίαν διὰ τε ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἀπογόνους κληρονομικῶς ὑπὸ τὴν ἀμεσον προστασίαν τοῦ Διὸς τοῦ ξενίου διὰ τινων ἱεροτελεστιῶν. Συνήθ. οὕτως ἐκαλοῦντο ἀμφότεροι ὅ τε φιλοξενούμενος καὶ φιλοξενῶν. Ἀπὸ Ὁμ. ἢ φράσις, ὧ ξεῖνε, εἶνε γενικὴ προσφώνησις εἰς πρόσωπα, ὧν τὰ ὀνόματα δὲν γνωρίζομεν ἢ δὲν θέλομεν νὰ εἰπώμεν ἀντὶ τοῦ φίλου. προεμένου] ἀορ. β'. τοῦ μέσ. προῖμαι, κυρ. ῥίπτω τι πρὸ ἑμαυτοῦ, ἐξ οὗ ἐγκαταλείπω τι πάντοτε ἐπὶ τῆς ἐννοίας αὐτοπροαιρέτως καὶ ἐκουσίως (ὅρα 7, 3) = τὸν δὲ Τιμοκρέοντα, ἂν καὶ ἦτο σχετικῶς ἐκ φιλοξενίας καὶ φίλος, ἐγκατέλειπεν ἕνεκα χρημάτων. Λέγει δ' οὕτως] = λέγει δὲ ὡς ἐξῆς. Τὸ ἄσμα τοῦτο εἶνε εἰς μέτρον δακτυλο-επιτίτρον συνιστάμενον ἐκ τροχαϊκῶν διποδιῶν καὶ δακτυλικῶν τριποδιῶν· αἱ δὲ τελευταῖαι ἔχουσιν εἰς τὸν Τιμοκρέοντα (κατὰ τὴν ἐκφρασιν τῶν νεωτέρων) μίαν ἄρσιν. Ἐν τέλει δὲ τοῦ ἐπωδοῦ εἶνε μία τροχαϊκὴ τριποδία (ἰθυφαλλικὸν) μετ' ἄρσεως. τὴ] Δωρ. ἀντὶ σύ. γὰ] Δωρ. ἀντὶ γέ. Ἡ Δωρικὴ διάλεκτος προτιμᾷ ἰδιαζόντως τὸν φθόγγον α, ἐν ᾧ ὁ φθόγγος η ὑπερισχύει ἐν τῇ Ἰωνικῇ διαλέκτῳ. Πausanias] τὸν ἀδελφὸν τοῦ Δεωνίδου τὸν στρατηγόντα τῶν Ἑλλήνων εἰς Πλαταιαῖς, εἴτα δ' ἀρχηγὸν τοῦ στόλου, καὶ τέλος προδόντα τὴν Ἑλλάδα καὶ καταδικασθέντα ὑπὸ τῆς Σπάρτης. πρβλ. περὶ Πausanias, Ξάνθιππου καὶ Δεωτυχίδου Ἡρόδ. 9, 99—101 καὶ 114. Ξάνθιππον] τὸν πατέρα τοῦ Περικλέους θριαμβεύσαντα εἰς τὴν Μυκάλην κατὰ τῶν Περσῶν, καθ' ἣν ἡμέραν ἐγένετο ἡ ἐν Πλαταιαῖς μάχη· πρβλ. 10, 5. Δεωτυχίδαν] Δωρ. ἀντὶ Δεωτυχίδην βασιλεῖσα τῆς Σπάρτης διαπρέψαντα καὶ τοῦτον εἰς Μυκάλην = Ἄλλ' ἐάν σὺ τοῦλάχιστον ἐπαινέῖς τὸν Πausanias ἢ τὸν Ξάνθιππον ἢ τὸν Δεωτυχίδην. Ἀριστείδαν] Δωρ. ἀντὶ Ἀριστείδην. Τῶν δὲ λέξεων ἡ συντακτικὴ τάξις κατὰ τὴν γραφὴν ταύτην ἔχει : ἐγὼ δ' ἐπαινέω Ἀριστείδαν, ἀνδρ' ἕνα λῶστον, ὅς ἦλθεν ἀπ' Ἀθηνᾶν ἱερᾶν. ὅς ἦλθ' ἕνα λῶστον] ἀπαντῶσι καὶ αἱ γραφαί : «ὅς ἦλθε λεκτὸς», καί, α ἔλθειν ἕνα λῶστον», ἱερᾶν ἀπ' Ἀθηνᾶν] Δωρ. ἀντὶ

ὅς ἤλθ', ἕνα λῶστον· ἐπεὶ Θεμιστοκλέα δὴ ἤχθαρε Λατῶ,
 ὃ ψεύσταν, ἄδικον, προδόταν, ὃς Τιμοκρέοντα ξείνον ἐόντα, ἀντ.
 ἀργυρίοισι κυβαλικοῖσι πεισθεὶς οὐ κατὰ γεν
 εἰς πατρίδ' Ἰάλυσον·
 λαβὼν δὲ τρι' ἀργυρίου τάλαντ' ἔβα πλέων εἰς ὄλεθρον,
 τοὺς μὲν κατὰ γων ἀδίκως, τοὺς δ' ἐκδιώκων, τοὺς δὲ καίνων, ἐπ.

ἱερῶν ἀπ' Ἀθηναίων. Οἱ ποιεῖται συνήθως τὰς πόλεις καλοῦσιν ἱεράς.
 διότι εἶνε ἀφιερωμένοι εἰς τὴν προστασίαν θεοῦ τινος, ὡς αἱ Ἀθη-
 ναὶ εἶχον θεὰν πολιούχον τὴν Ἀθηνᾶν. λῶστος] ἐκ τοῦ λῳίστος
 (τερπινότατος, ἡδίστος καὶ ἐν γένει κάλλιστος), ὑπέρθ. τοῦ λῳίων καὶ
 λῳίων. σχν. παρ' Εὐρ. καὶ Πλάτ. ὡς φιλικὴ προσφώνησις : ὃ λῳ-
 στε. Τὸ δὲ ἔτυμον κατὰ Βουτμ. ἐκ τινος ἀχρήστου θετικοῦ λῳίς-
 κατ' ἄλλους δὲ ἐκ τοῦ λᾶω (ἐπιθυμῶ)· κατὰ δὲ τὸν Κούρτιον ἐκ
 τοῦ λαΐ (ἀπολαύω), λαΐων, λῳίων, λῳών, λῳστος, ὡς ἐκ τοῦ βα,
 βῆμα, βωμός (ιδ. 16, 1). Τὸ δὲ ἀπόλυτον ἀριθ. « ἕνα λῶστον » ἐ-
 τέθη πρὸς ἐπίτασιν τοῦ ὑπερθετικοῦ. = ἐγὼ ὅμως ἐπαινῶ τὸν Ἀ-
 ριστείδην ἕνα ἄνδρα κάλλιστον, ὅστις ἦλθεν ἐκ τῆς ἱερᾶς πόλεως
 τῶν Ἀθηναίων. δὴ ἤχθαρε] προφέρεται εἰς τὸ μέτρον κατὰ συνήθειαν
 διὸ ἄλλαι ἐκδόσεις παραλείπουσι τὸ δὴ, ὅπως ἀποφύγῃσι τὴν τοι-
 αύτην δικαιολογίαν. Τὸ δ' ἐχθαίρω (ποιητ. καὶ μτγν. πεζ.)—ἤ-
 χθαιρον—ἐχθαρῶ—ἤχθηρα καὶ δωρ. ἤχθαρα. Ἡ δὲ ἔτυμολογία
 παρὰ τὸ ἔχθος, ἔχθω, ἐχθαίρω (ἐχθρεύομαι, μισῶ). Λατῶ] Δωρ.
 ἀντὶ ἡ Λητῶ ἡ γεννήσασα ἐκ τοῦ Διὸς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ Ἀρτέ-
 μιδα. Ἐθεωρεῖτο ὡς ἐπικατάρατος ὁ μισούμενος ὑπὸ τῆς Λητοῦς.
 ψεύσταν] Δωρ. ἀντὶ ψεύστην. Οἱ κατηγορηματικοὶ οὗτοι προσδ. ἐ-
 τέθησαν ἀσυνδέτως τοῦ μέτρον χάριν καὶ πρὸς ἐνδειξιν πάθους=
 ἐπειδὴ ἡ Λητῶ ἐμίσησεν ἰδίως τὴν Θεμ. ὡς ψεύστην, ἄδικον, προ-
 δότην. ἀργυρίοισι κυβαλικοῖσι] κυβαλικὸς κατὰ Σουίδ. παρὰ τὸ
 κυσίβαλον ὅ,τι τοῖς κυσὶ βάλλεται (ρίπτεται), ἀπόδειπνον οὕτως
 εἰπεῖν. Ὑπάρχει δὲ καὶ διάφορος γραφή «ἀργυρίοισι σκυβαλικοῖσι»
 παρὰ τὸ σκύβαλον· ἀπόβλημα, σκουπίδι, πᾶν ἀπομεινάριον ὅπερ
 τοῖς κυσὶ ρίπτεται· ὅθεν ἀργύρια κυβαλικά=καταφρονημένα ἀργύ-
 ρια. κατὰ γε] Δωρ. ἀντὶ κατῆγεν. Ἰάλυσος] μία τῶν τριῶν πα-
 λαιῶν πόλεων τῆς Ῥόδου, αἵτινες βραδύτερον ἐνωθεῖσαι εἰς μίαν
 ὀνομάσθη Ῥόδος = ὅστις, ἐπειδὴ ἐπείσθη εἰς τὰ καταφρονημένα
 ἀργύρια, δὲν ἐπανεφέρειν εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Ἰάλυσον τὸν Τιμο-
 κρέοντα, ἀν καὶ ἦτο μετ' αὐτοῦ σχετικὸς ἐκ φιλοξενίας. ἔβα πλέων
 εἰς ὄλεθρον] τὸ μὲν ἔβα Δωρ. ἀντὶ ἔβη. Ἡ δὲ μτγ. δηλοῖ τὸν τρό-
 πον τοῦ βαίνειν· ὥστε ἡ φράσις αὕτη ἀντιστοιχεῖ τῇ κοινῶς λεγο-
 μένῃ «ἐπῆγεν εἰς τὸ ἀνάθεμα»=ἄφ' οὗ δ' ἔλαβε τρία τάλαντα ἀρ-
 γυρίου ἀπῆλθε διὰ θαλάσσης νὰ χαθῇ. καίνων] καίνω (φονεύω), μλ.

10 ἀργυρίου δ' ὑπόπλεος, Ἰσθμοὶ δὲ πανδοκεὺς γελοῖος
ψυχρὰ κρέα παρέχων· τοὶ δ' ἥσθιον κηῦχοντο μὴ ὦραν
Θεμιστοκλέος γενέσθαι.

3 Πολὺ δ' ἀσελγαστέρα καὶ ἀναπεπταμένη μᾶλλον εἰς τὸν

κανῶ, ἀόρ. β' ἕκνον, πρκ. β' κέκονα, μετ' ὄλ. μλ. κεκονῶς ἔσομαι. Παθ. τούτου εἶνε τὸ θνήσκω ὑπὸ τινος. Τὸ καίνω εἶνε παρασηματισμὸς τοῦ κτείνω ἰδ. παρὰ τοῖς τραγικοῖς = διότι ἄλλους μὲν ἐπανεφέρην εἰς τὴν πατρίδα των ἀδίκως, ἄλλους δὲ ἐξώριζεν, ἄλλους δ' ἐφόνευσεν. ὑπόπλεος] καὶ ἀττ. ὑπόπλεως. Ἡ ὑπὸ σημ. ἐπίτασιν' ὁ σύνδ. δὲ συνδέει τὰς δύο κυρίας τοῦ λόγου προτάσεις : ἔθα πλέων . . . ἀργυρίου δ' ὑπόπλεος ἦν = καὶ ἦτον ἀρεκτὰ πλήρης χρημάτων. Ἰσθμοὶ] ἀρχαία δοτ. ἀντί τοπικοῦ ἐπὶρ. ἐν Ἰσθμῷ. πανδοκεὺς,] ὁ πάντας δεχόμενος, ὁ ξενίζων πάντας, ὁ ξενοδόχος. Τῆς λέξεως ταύτης γίνεται χρήσις πρὸς ὀνειδισμόν τοῦ Θεμ. Ἡ δὲ τούτων σύνταξις : οὗτος ἦν πανδοκεὺς γελοῖος = εἰς δε τοὺς Ἰσθμιακοὺς ἀγῶνας ἦτο γελοῖος ξενοδόχος, διότι προσέφερεν εἰς τοὺς ξενοιζομένους κρέατα ψυχρά. τοῖ] πληθ. ὄνομ. τοῦ ἀρθ : τοῖ, ται ἀντιοί, αἱ, ἅπερ παρὰ ποιηταῖς ἀπαντῶσιν ἀντί δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν = οὗτοι δὲ οἱ ξενιζόμενοι. ἥσθιον] ἔσθίω (τρώγω), πρτ. ἥσθιον, μλ. ἔδομαι, ἀόρ. β' ἔφαγον, πρκ. ἐδήδοκα καὶ βέβρωκα, ὑπρ. ἐβεδρώκειν. Ῥίζ. ἐδ, ἔδω συγγ. τῷ λατ. edo, ἐδ-θω, ἔσ-θω, ἐσθίω. μὴ ὦραν Θεμιστοκλέος γενέσθαι] κυρ. ἡ αὐτὴ τοῦ ἐπομένου ἔτους ὦρα τοῦ Θεμ. νὰ μὴ ὑπάρξῃ· ἦτοι ὁ Θεμ. ν' ἀποθάνῃ πρὸ τῆς ὥρας ταύτης τοῦ ἐπομένου ἔτους· ταύτόσημον τῷ παρ' ἡμῖν ἀνὰ μὴ τὸν εὐρη τοῦ χρόνου». Ὅμοιοι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις φράσεις εἶνε : α μὴ ὦρασιν ἔκοιο » καὶ, « ἀνδρός τοι ἀλωμένου οὐδεμί' ὥρη γίγνεται » Τυρτ. 10, 11. Τὸ δὲ, « εἰς ὦρας ἔκαιτο » εὐχὴ δηλοῦσα καὶ τοῦ χρόνου. Ἡ δὲ γεν. ἐτέθη κατὰ τὸ τῆς ὑπαλλαγῆς σχῆμα ὡς κτητικὴ εἰς τὴν ὦραν ἀντί δοτ. προσωπ. τοῦ γενέσθαι εἰς δ κυρ. ἀνήκει : ὦραν τοῦ ἔτους μὴ γενέσθαι Θεμιστοκλεῖ = οὗτοι δ' ἔτρωγον καὶ κηῦχοντο ἡ αὐτὴ τοῦ ἐπομένου ἔτους ὦρα νὰ μὴ εὐρὴ τὸν Θεμ.

3. Ἀσελγαστέρα] παράγεται κατὰ μὲν τοὺς ἀρχαίους παρὰ τὸ Σέλγη (πόλις τῆς Πισιδίας)· κατὰ δὲ τοὺς νεωτέρους συντίθεται ἐκ τοῦ στερ. α καὶ θέλγω· ὅθεν ἀσελγῆς κυρ. ὁ μὴ ἔχων κόρον εἰς τὰς ἑαυτοῦ ἐπιθυμίας, ὁ ἀκόλαστος, καὶ συνήθ. ὁ ὑβριστής· κατ' ἄλλους δ' ἔχει σχέσιν τινὰ πρὸς τὸ λατ. salax (ἀσελγῆς) ἐκ τοῦ salio = ἄλλομαι. ἀναπεπταμένη] ἀναπετάννυμι καὶ ἀναπεταννύω (ξεδιπλῶν φανερώνω μόνον σύνθετον — ἀνεπετάννυν — ἀνεπέτασα· παθ. ἀνεπετάννυμαι — ἀνεπεταννύμην, πρκ. παθ. ἀναπέπταμαι. Ῥίζ. πετα, πετάννυμι, συγγ. τῷ λατ. pateo (ἀνοίγω). βλασφημία

Θεμιστοκλέα βλασφημία χρῆται μετὰ τὴν φυγὴν αὐτοῦ καὶ τὴν καταδίκην ὁ Τιμοκρέων, ἄσμα ποιήσας, οὗ ἐστὶν ἀρχή·

Μοῦσα τοῦδε μέλεος

κλέος ἀν' Ἑλλανας τίθει,

ὥς εἰοικὸς καὶ δίκαιον.

Λέγεται δ' ὁ Τιμοκρέων ἐπὶ μηδισμῷ φυγεῖν συγκαταψηφισαμένου τοῦ Θεμιστοκλέους. Ὡς οὖν ὁ Θεμιστοκλῆς αἰτίαν ἔσχε μηδίξειν, ταῦτ' ἐποίησεν εἰς αὐτόν·

Οὐκ ἄρα Τιμοκρέων μῦθος

χρῆται] περίφορσις τοῦ βλασφημεῖ. Γίνεται δὲ χρῆσις τῆς περιφράσεως πρὸς δεῖξιν τοῦ βαθμοῦ τῆς βλασφημίας δηλουμένου διὰ τῶν ἐπιθ. προδρ. Παράγεται ἐκ τοῦ βλάσ-φημος (βλαβ—φήμη) κυρ. ὁ βλάπτων τὴν φήμην τινός, ὑβριστής, ἐξ οὗ βλασφημία (λόγος ἀσεβῆς, ὑβρις) λέγεται ἰδ. ἐπὶ θεῶν καὶ ἀνθρώπων φήμην ἐχόντων. Ἀντὶ τοῦ ἱστορικοῦ ἕνεκ. φέρεται καὶ γραφὴ «κέχρηται βλασφημίᾳ» = Ὁ δὲ Τιμοκρέων μετὰ τὴν ἐξορίαν καὶ τὴν καταδίκην τοῦ Θεμ. ποιήσας ὥδην μεταχειρίζεται βλασφημίαν πολὺ ὑβριστικωτέραν, καὶ περισσώτερον τολμηρὰν κατ' αὐτοῦ. ἀρχή] καταγ. τοῦ ἔνν. ἐστὶ = ἥτις ἄρχεται ὡς ἐξ ἧς. Μοῦσα] συνήθως εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστου ποιήματος ὁ ποιητὴς ἐπικαλεῖται τὴν θεὰν τῆς ποιήσεως τὴν ἐμπνεύσαν εἰς τὸν ποιητὴν, καὶ ὑποβάλλουσιν τὰς πράξεις, ὅσας θέλει νὰ διηγήθῃ, καὶ παρέχουσιν εἰς τὴν ἀπαγγελίαν αὐτοῦ χάριν καὶ ἡδονήν. Περὶ δὲ τοῦ ἐτύμου ὁ μὲν Πλάτων (Κρατ. 406) παράγει ἐκ τοῦ μῶσα, ἥτοι παρὰ τὸ μάω (εὐρίσκω)· ὁ δὲ Πλούτ. ἐσφ. ἐκ τοῦ «ὁμοῦ οὔσαι»· ὁ δὲ Κούρτιος παρὰ τὸ μόντια σχετίζων τὴν λέξιν πρὸς τὰ Μέντωρ, μάντις, λατ. mens κτλ. Οὗτοι δὲ οἱ στίχοι εἶνε τροχαῖοι. ἀν' Ἑλλανας] Δωρ. ἀντὶ Ἑλλήνας· ἡ δὲ ἀνὰ σημ. τὸ ἐπάνω ἐπὶ μεγάλης ἐκτάσεως = Μοῦσα κάμνε ἐνδοξον τοῦτο τὸ ἄσμα ἐφ' ὅλων τῶν Ἑλλήνων, ὡς εἶνε πρέπον καὶ δίκαιον. ἐπὶ μηδισμῷ] ἡ ἐπὶ μετὰ δοτ. δηλοῖ αἰτίαν. συγκαταψηφισαμένου] μετὰ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων ὁ Θεμ. κατεψήφισε τοῦ Τιμοκρέοντος = Λέγεται δὲ ὁ Τιμοκρέων ὅτι ἐξωρίσθη διότι ἐφρόνει τὰ τῶν Μήδων, ὅτε καὶ ὁ Θεμ. μετὰ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων κατεψήφισε αὐτοῦ. αἰτίαν ἔσχε] ἀποτελοῦνται διάφοροι περιφράσεις· αἰτίαν ἔχειν, ἐν αἰτίᾳ εἶναι, ἐν αἰτίᾳ γίγνεσθαι (=κατηγορεῖσθαι, ἐγκαλεῖσθαι)· τούτων ἐνεργητικὰ εἶνε· ἐν αἰτίᾳ ἢ δι' αἰτίας ἔχειν, ποιεῖσθαι, τιθέναι (=κατηγορεῖν, ἐγκαλεῖν). Αἰτία διαφέρει κατηγορίας· αἰτία μὲν γὰρ φίλων ἀνδρῶν ἐστὶν ἀμαρτανόντων, κατηγορία δ' ἐχθρῶν ἀδικησάντων π. Θουκ. 1. 69. = Ἀμα λοιπὸν ὁ Θεμ. κατηγορήθη, ὅτι ἐφρόνει τὰ τῶν Μήδων, ἐποίησεν ὁ Τιμ. δι' αὐτόν τοὺς ἐξ ἧς στίχους. οὐκ ἄρα] τὸ μέτρον ἱαμβικὸν καὶ τροχαῖκόν. Τὸ δὲ ἄρα βεβαιωτικόν

Μήδοισιν ὀρκιατόμει,
 ἅλλ' ἐντὶ κάλλοι δὴ ποτηροί·
 οὐκ ἐγὼ μόνα κόλουρις·

ὅ ἐντὶ κάλλοι ἀλώπεκες.

XXII. Ἦδη δὲ καὶ τῶν πολιτῶν διὰ τὸ φθονεῖν ἡδέως τὰς διαβολὰς προσιεμένων ἠναγκάζεται λυπηρὸς εἶναι τῶν αὐτοῦ πράξεων πολλάκις ἐν τῷ δήμῳ μνημονεύων, καὶ πρὸς

ἀντὶ τοῦ δή. μόνος] τὸ συνήθως λεγόμενον, ὅτι τὸ μόνος ἐκ τοῦ μένω παράγεται, δὲν εἶνε ἀληθές· διότι τὸ ἐκ παραγωγῆς προερχόμενον οὐδέποτε παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐτρέπετο εἰς ου· οἶον, λόγος πόνος κτλ. ἀλλὰ τὸ μὴ ἐκ παραγωγῆς προκύπτων οὐ ἐξετείνετο εἰς ου· οὔνομα, μῦθος κτλ. Ὅθεν τὸ ἐτυμον τούτου εἶνε ἐκ τῆς ρίζ. Γεν, Φον, συγγ. τῷ λατ. unus, ἐξ ἧς μόν, μόνος, ὡς εἰς μία ἐκ τοῦ ἱα. ὀρκιατόμει] παρὰ τὸ ὀρκιατόμος· τοῦτο δὲ συντίθεται ἐκ τοῦ ὀρκια τέμνειν· ὅθεν ὀρκιατομέω, κάμνω διὰ θυσίας ὀρκον ἢ συνθήκην· ἦτοι πανηγυρικῶς παρὰ τινι θυσίᾳ ὀρκίζομαι. Φέρεται καὶ διάφορος γραφή· Οὐκ ἄρα Τιμοκρέων μῦθος, ὃς Μήδοισιν ὀρκιατομέει = Ὅχι μόνος βεβαίως ὁ Τιμοκρέων ἔκαμνεν ὀρκους ὑπὲρ τῶν Μήδων. ἐντὶ] Δωρ. ἀντὶ εἰσὶν = ἄλλ' εἶνε καὶ ἄλλοι βεβαίως πονηροί. κόλουρις] θηλ. τὸν κόλουρος ἐκ τοῦ κόλος (κολοβός) καὶ οὐρά, κοιν. κοφονούρης καὶ σινδ. πανούργος ἢ κακός· διότι αἱ ἀλώπεκες, ὅταν χάτσωσιν εἰς παγίδα τὴν οὐράν, γίνονται πανουργότεραι· τὸ αὐτὸ λέγεται παροιμιωδῶς καὶ διὰ τὸν ὄφιν = δὲν εἶμαι ἐγὼ μόνη κοφονούρα· εἶνε καὶ ἄλλαι ἀλώπεκες τοιαῦται.

XXII. Τὰ αἴτια τοῦ ἐξοστρακισμοῦ τοῦ Θεμιστοκλέους.

1. Καὶ τῶν πολιτῶν] ὁ καὶ ἐπιδοτικός· οὐ μόνον τοῖς Λακεδαιμονίοις προσέκρουσε (κ. 20), καὶ τοῖς συμμάχοις ἐπαχθῆσέν (κ. 21), ἀλλὰ καὶ οἱ πολῖται εὐχαρίστως ἐδέχοντο τὰς διαβολὰς διὰ τὸν φθόνον τοῦ Θεμ. (κ. 22). φθονεῖν] παρὰ τὸ φθόνος (λύπη διὰ ξένην εὐτυχίαν)· τοῦτο δὲ ἐκ τῆς ρίζ. φθι, (φθίνω), φθόη (φθίσις), φθόνος. Τὸ δὲ φθονῶ τὴν αὐτὴν ἔχει σημασίαν, ἣν καὶ σήμερον· καὶ συντάσσεται δοτ. προσώπου· φθονεῖν τῷ Θεμιστοκλεῖ. διαβολή] ἡ ψευδὴς καὶ κρυφίως γινομένη κατὰ τινος κατηγορία. προσιεμένων] τὸ προσίημι σημ. ῥίπτω τι πρὸς τινα· συνήθη τὸ μέσ. προσίεμαι κυρ. προσίημί τινα ἐμαυτῷ (ἀφήνω τινὰ νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐμέ), ἐξ οὗ ἐπείτρέπω, εὐχαρίστως δέχομαι = Ἐπειδὴ δὲ τότε πλέον καὶ οἱ πολῖται διὰ τὸν κατὰ τοῦ Θεμ. φθόνον μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως ἐδέχοντο τὰς διαβολὰς. ἠναγκάζεται] τὸ ἐτυμον παρὰ τὸ ἀνάγκη, τοῦτο δὲ παρὰ τὸ ἄγχω (πνίγω) μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ· καὶ σημ. πράττω τι χωρὶς νὰ θέλω, ἐξαναγκάζομαι. ἐν τῷ δήμῳ] ἐτέθη

τοὺς δυσχεραίνοντας «Τί κοπιᾶτε, εἰπεῖν, ὑπὸ τῶν αὐτῶν
πολλάκις εὖ πάσχοντες;» Ἠνίασε δὲ τοὺς πολλοὺς καὶ
τὸ τῆς Ἀρτεμίδος ἱερὸν εἰσάμενος, ἦν Ἀριστοβούλην μὲν

συχῶς. τὸ ὅλον ἀντὶ τοῦ μέρους : ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ δήμου. πρβλ.
εἰς τὸν δῆμον παρελθεῖν. μνημονεύω] κυρ. ἐνθυμούμαι, ἀναφέρω.
Συντάσ. συνήθ. γεν. ὡς μνήμης. Ῥιζ. μαν, συγγ. τῷ λατ. maneo,
ἐξ ἧς μνα, μνάομαι, μνήμη, μνήμων, μνημονεύω. Ἡ δὲ μτχ. δηλοῖ
τὸ αἴτιον τοῦ λυπηρὸς εἶναι = ἡναγκάζετο νὰ ᾔνε δχληρὸς, διότι
ἀνέφερε πολλάκις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ δήμου τὰς πράξεις του. καὶ
πρὸς τοὺς δυσχεραίνοντας] τὸ πλήρες : καὶ ἡναγκάζετο εἰπεῖν πρὸς
τοὺς δυσχεραίνοντας Τί κοπιᾶτε κτέ. πρβλ. 16, 1. Φέρεται καὶ
γραφὴ «εἰπεν», ὅτε δὲν εἶνε πρότασις ὑποτελής, ἀλλ' ἀνεξάρτητος
συνδεομένη διὰ τοῦ καὶ μετὰ τοῦ ἡναγκάζετο. Ἀλλ' ὀρθοτέρα φαί-
νεται μοι ἡ διὰ ἀπρμ. γραφὴ καὶ ἡ ὑπαρξίς ἐν τῷ εἰπεῖν τῆς ἀ-
νάγκης = καὶ πρὸς τοὺς ἀγανακτοῦντας Ἀθηναίους νὰ εἴπῃ. τί κο-
πιᾶτε] ἡ αἰτ. τίθεται εἰς δῆλωσιν ἀγνωστομένης αἰτίας τοῦ ψυχικόν
πάθος σημαίνοντος «κοπιᾶτε». Τὸ δὲ κοπιῶ παρὰ τὸ κόπος κο-
πιᾶω σημ. ἐργάζομαι ἐπίπονον ἐργασίαν, ἀποκάμνω, ἐξ οὗ ἐνοχλοῦ-
μαι. Ἡ πρότασις αὕτη φαίνεται συνεπτυγμένη, διότι ἡ μτχ. α εὖ
πάσχοντες» δὲν εὐρίσκεται εἰς ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὸ κύριον ῥῆμα
ἀκοπιᾶτε», ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἐξ ἐννοουμένης τινὸς μετοχῆς· ὅθεν τὸ
πλήρες : Τί κοπιᾶτε ἀκούοντες ὑπὸ τῶν αὐτῶν πολλάκις εὖ πάσχον-
τες. Τὸ δὲ εὖ (ἢ κακῶς) πάσχω ὑπὸ τινος (εὐεργετοῦμαι) εἶνε περι-
φραστικὸν παθ. τοῦ εὖ (ἢ κακῶς) ποιῶ τινα (εὐεργετῶ)· πρβλ. εὖ
(ἢ κακῶς) λέγω τινα—εὖ (ἢ κακῶς) ἀκούω ὑπὸ τινος· ἀποκτείνω
τινα—ἀποθνήσκω ὑπὸ τινος· ἐκβάλλω τινα—ἐκπίπτω ὑπὸ τινος·
διώκω τινα (=ἐγκαλῶ ἐν τῇ δικανικῇ γλώσσῃ)—φεύγω ὑπὸ τινος
(=ἐγκαλοῦμαι)· δίκην λαμβάνω παρὰ τινος—δίκην δίδωμί τινι ἢ
ὑπὸ τινος· ἡγοῦμαι τινος—ἄγομαι ὑπὸ τινος κτλ. = α Διὰ τί ἐνο-
χλεῖσθε, ὅταν ἀκούητε ὅτι εὐεργετεῖσθε πολλάκις ὑπὸ τῶν ἰδίων
ἀνθρώπων ; ἡνίασεν] ἡνιάω (λυπῶ, ἐνοχλῶ τινα)—ἡνίω·—ἡνιά-
σω—ἡνίασα. Παθ. ἡνιῶμαι—ἡνιώμην—ἡνιάσσομαι (μὲ παθ. σημ. =
θα ἦμαι ἐν λύπῃ)—ἡνιάθην καὶ πλέον οὐ. Τὸ ἐτυμον τούτου κατὰ
τοὺς μὲν ἐκ τοῦ ἀνία=(κατὰ Πλάτ. Κρατ. 419) τὸ ἐμποδίζειν
τὸ ἵεναι »· κατὰ δὲ τὸν Μ. Ἐτ. ἐκ τοῦ ἰάομαι μετὰ τοῦ α στερ-
ἡνιάομαι. εἰσάμενος] μτχ. μσ. ἄορ. ἄ. τοῦ εἶω (καθίζω ἰδρύω) ἀχρ-
ῆνες. ἐξ οὗ ἄορ. ἄ εἶσα, ἢ ἔσσα. Τὸ μσ. ἔζομαι (κάθημαι) ποιπ-
καὶ ἄορ. ἄ εἰσάμην ἀντὶ ἐδσάμην, ἐσσάμην καὶ εἰσάμην (ἐθεμέλιω-
σα, ὠκοδόμησα δι' ἑμαυτόν). Ὀλίγα παραδείγματα τούτου ἀπαν-
τῶσι καὶ ταῦτα παρὰ ποιηταῖς καὶ μεταγενεστοῖς. Ἐκ τῶν ἀτ-

προσηγόρευσεν, ὡς ἄριστα τῇ πόλει καὶ τοῖς Ἑλλήσι βουλευσάμενος, πλησίον δὲ τῆς οἰκίας κατεσκεύασεν ἐν Με-
λίτῃ τὸ ἱερὸν, οὗ νῦν τὰ σώματα τῶν θανατουμένων οἱ δή-
μιοι προβάλλουσι καὶ τὰ ἱμάτια καὶ τοὺς βρόχους τῶν ἀ-

τικῶν πεζολόγων μόνος ὁ Θουκ. ποιεῖται αὐτοῦ ἅπαξ χρῆσιν (β, 58). Ρίξ. Fεδ, ἐδ (ὁδός), ἔδος, ἔδω, ἐδ jω, ἔζω, συγγ. τῆ λατ. sedeo καὶ sella ἀντι sed-la=Πολὺ δὲ ἐλύπησε τὸν λαόν, καὶ διότι ἐθεμελίωσε τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος. Ἀριστοβούλῃ] ἡ δίδουσα τὴν ἀρίστην συμβουλὴν, ἐπώνυμον τῆς Ἀρτέμιδος. Φαίνεται ὅτι ἐγένετο ναὸς τοῦ Θεμ., καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ φθόνου τῶν Ἀθηναίων ὠνόμασεν αὐτὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, φερούσης τὸ κύριον αὐτοῦ χα-
ρακτηριστικὸν τὴν ἀρίστην βουλὴν, ὅπως ὑπάρχῃ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ μνηνεῖον ἀνακηρῦκτον διαρκῶς, ὅτι αὐτὸς ἐ νῦν περιφρονούμενος καὶ λησμονούμενος, αὐτὸς πρὸ πάντων ἔσωσε τὴν πατρίδα διὰ τῆς ἀρίστης αὐτοῦ βουλῆς=τὴν ὁποίαν Ἀριστοβούλῃν μὲν ὠνόμασεν. ὡς ἄριστα] τὸ μὲν ὡς ἀναφερόμενον εἰς τὴν αἰτιολ. μτχ. δηλοῖ αἰτίαν ὑποκ. Τὸ δὲ ἄριστα εἶνε ἐπιθετ. προσδ. τοῦ παραλειπομένου συ-
στοίχου ἀντικ. : βουλευσάμενος ἀρίστην βουλὴν=διότι κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ συνεδούλευσεν αὐτὸς τὰ ὠφελιμώτατα εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας. Μελίτῃ] δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων εἰς Κεκρω-
πίδα φυλὴν. Ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάζοντο καὶ πύλαι τινὲς τῶν Ἀθηνῶν καλούμεναι Μελιτίδες, καὶ ὁ δημότης Μελιτεὺς = πλησίον δὲ τῆς οἰκίας τοῦ ὠκοδόμησεν ἐν τῷ δήμῳ Μελίτης τὸν ναὸν τοῦτον. οὗ] δηλοῖ τὴν ἐν τόπῳ στάσιν· διότι λαμβάνονται ἐπιρρηματικῶς τὰ ἐκ γενικῆς ἔχοντα τὴν ἀρχὴν ἐπιρρ. ἡρεμίας : αὐτοῦ, ἀλλαχοῦ, οὗ, ποῦ, οὐδαμοῦ. νῦν] ὁ Πλούτ. γράφει περὶ συνηθείας ἐπὶ τῶν ἡμε-
ρῶν αὐτοῦ· διότι πρότερον φαίνεται ὅτι ἦν ἄλλος τόπος ὠρισμένος, ὅπου τὰ ὑπὸ τῶν δημίων φονευόμενα σώματα ἐρρίπτοντο. πρβλ. Πλάτ. Πολιτ. 4, 439. θανατουμένων] τὸ θανατόω σημ. καταδι-
κάζω εἰς θάνατον, φονεύω· τὸ δὲ θανατάω εἶνε ἐφειτικὸν τοῦ θανεῖν (ἐπιθυμῶ ἢ θέλω ν' ἀποθάνω). Παράγεται ἐκ τοῦ θάνατος, τοῦτο δὲ ἐκ τῆς ρίζ. θαν τοῦ θανεῖν. δῆμιος] ἐνν. δοῦλος ὁ ἐκτελὼν τὰς θανατικὰς ποινάς. Οὗτοι κατ' εὐφημισμὸν καὶ δημόσιοι ἔτι καλοῦν-
ται. προβάλλω] κυρ. ῥίπτω τι ἔμπρὸς, ἐξ οὗ ῥίπτω τι μετὰ κατα-
φρονήσεως· δηλ. οἱ δῆμιοι ἀπορρίπτουσι τὰ σώματα ἐξω, ὅπου πρὸς ποινὴν μεγάλην ἔμενον οἱ διὰ βαρέα ἐγκλήματα καταδικαζόμενοι ἄταφοι = ὅπου σήμερον οἱ δῆμιοι ῥίπτουσι τὰ σώματα τῶν ὑπ' αὐ-
τῶν φονευομένων, καὶ λαμβάνουσιν ἐξ αὐτῶν τὰ ἐνδύματα καὶ τοὺς βρόγχους τῶν δι' ἀγλόνης ἀποθησακόντων καὶ ἐκ ταύτης καταδιδά-
σθέντων. ἱμάτιον] γίνεται ἐκ τῆς ρίζης Fes, ἐς, ἔσ-νυμι, ἐννυμι,

παγχομένων και καθαιρεθέντων ἐκφέρουσιν. 2^ο Ἐκεῖτο δὲ καὶ τοῦ Θεμιστοκλέους εἰκόνιον ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀριστοβούλης ἔτι καθ' ἡμᾶς· καὶ φαίνεται τις οὐ τὴν ψυχὴν μόνον, ἀλλὰ

ἐσ-θείς, λατ. vestis, εἶμα, ἱμα, καὶ ὑπκρ' ἱμάτιον κοινῶς ἐπανωφόριον περιβαλλόμενον· πολλάκις περὶ τὸ σῶμα εἰς προφύλαξιν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ψύχους, ὅπερ ἦν σχεδὸν τετράγωνον καὶ ἑτοιμον πρὸς χρῆσιν ἅμα ὑφανθὲν ἄνευ ἄλλης παρασκευῆς, ὑπὸ τοῦ ῥάπτου, καὶ δυνάμενον νὰ παραβληθῇ πρὸς τὸ παρ' ἡμῖν σπαλέτον· τὸ δὲ ἐξ ἐρίου κατασκευαζόμενον ἐλέγετο χλαῖνα, ἥτις δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς κάπνα. Εὐρίπαι δὲ τὸ ἱμάτιον αἰ μνημονεύομενον ἐν συνδυασμῷ μετὰ τοῦ χιτῶνος (τὸ ἐσωτερικὸν ἔνδυμα τὸ παρ' ἡμῖν καλούμενον ὑποκάμισον). Ἄν καὶ ἐθεωρεῖτο τὸ ἱμάτιον καὶ ὁ χιτῶν ὡς οὐσιώδη μέρη τοῦ τελείου ἱματισμοῦ, ἀλλ' ὅμως ἐκότερον αὐτῶν ἐφέρετο καὶ ἄνευ τοῦ ἐτέρου. Τὸ φέρειν ὅμως ἱμάτιον ἄνευ χιτῶνος ἦν σημεῖον πτωχείας ἢ αὐστηροῦ βίου, ὡς ἐποίει ὁ Σωκράτης. Οἱ Ἀθηναῖοι νεανίαί κατ' ἀρχαιοτέρους χρόνους ἔφερον μόνον χιτῶνα· ἡ εἰσαχθεῖσα δὲ ὕστερον ἐπὶ τοῦ Πελοπ. πολέμου συνήθεια νὰ φέρωσιν ἐπὶ τούτου καὶ ἱμάτιον ἐθεωρήθη ὡς σημεῖον θηλυπρεπείας. Ἡ δὲ χλαμὺς ἦν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξ ἐρίου, διαφέροντα τοῦ ἱματίου· διότι ἡ χλαμὺς ἦν πολὺ μικρότερα λεπτοτέρα μαλακωτέρα ποικιλωτέρα κατὰ τὰ χρώματα καὶ ἐπιδεικτικωτέρα κόσμου. ἀπαγχομένοι] ἀπάγχομαι—ἀπηγχόμην—ἀπηγξάμην, τὰ δὲ λοιπὰ ποιητ. καὶ μετρ. Ριζ. ἀχ (ἄχνομαι), ἄχος, ἄχχι, ἄγχω (σφίγγω πνίγω), συγγ. τῷ λατ. angō· συνήθ. τὸ μέσ. ἀπάγχομαι (κρεμῶμαι μόνος) : « καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο » Γρ. Πρέπει καὶ ἐνταῦθα νὰ ληφθῇ οὐχὶ παθ. ἀλλὰ μέσον, δι' οὗ ἐννοεῖται ἡ αὐτοχειρία, ἥτις πρὸ Χριστοῦ δὲν ἐθεωρεῖτο ἀπαισία· πρβλ. Πλάτ. νόμ. 9, 873 καὶ Αἰσχ. 3, 244.

2. Καὶ τοῦ Θεμ. εἰκόνιον] ὁ καὶ ἀναφέρεται εἰς τὸ εἰκόνιον καὶ ἐπέθη μακρὰν πρὸς ἀποφυγὴν χασμωδίας. Το δὲ εἰκόνιον παρὰ τὸ εἶκω (ὁμοιάζω), εἰκὼν καὶ ὑπκρ. εἰκόνιον (μικρὸν ὁμοίωμα ἀντικειμένου τινός). Ἡ δὲ λέξις γενικὴν ἔχει σημ. δηλοῦσα καὶ ἀνάγκυρον καὶ ἀνδριάντα καὶ ζωγραφικὴς εἰκόνα, ἀλλ' ἐνταῦθα φαίνεται ὅτι ἦν μικρὸς τοῦ Θεμ. ἀνδριάς=Ἵπῃρχε δὲ ἀκόμη μέχρι τῶν ἡμερῶν μου καὶ ἀγαλμάτιον τοῦ Θεμ. ἐντός τοῦ ναοῦ τῆς Ἀριστοβούλης. φαίνεται τις] σχηματίζεται ὑπὸ τῶν δοκίμων τὸ παθ. καὶ μέσ : φαίνομαι—ἐφαινόμην—φανοῦμαι καὶ φανήσομαι—ἐφάνθην καὶ ἐφάνην (ὡς μέσος), ὁ δὲ μέσ. ἀφρ. σύνθ. ἀπεφηνάμην, παθ. πρκ. πέφασμαι καὶ μέσ. πέφηνα. Συντάσσεται μετοχῇ κατηγ. ὡς ἐνταῦθα, ὅτε εἶνε ἀντὶ τοῦ φανερός ἐστι, καὶ ἄλλοτε ἀπρφ. ὅτε ἰσοδυνάμει.

καὶ τὴν ὄψιν ἡρωϊκὸς γενόμενος. Τὸν μὲν οὖν ἐξοστρακισμὸν ἐποίησαντο κατ' αὐτοῦ κολοῦντες τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν ὑπεροχὴν, ὥσπερ εἰώθεσαν ἐπὶ πάντων, οὓς ὦντο τῇ δυνάμει βαρεῖς καὶ πρὸς ἰσότητα δημοκρατικὴν ἀσυμμέτρους εἶναι. Κόλασις γάρ οὐκ ἦν ὁ ἐξοστρακισμὸς, ἀλλὰ παρα-

ναμεῖ τῷ δοκεῖ ἢ τῷ κοινῶς φαίνεται. Τὸ δὲ τίς ἀναφέρεται εἰς τὸ ἡρωϊκός, καὶ πρὸς τῇ χοριστία ἔχει καὶ μεγεθυντικὴν σημασίαν= καὶ καθαρὰ φαίνεται ὁ Θεμ. εἰς τοῦτο, ὅτι ὑπῆρξεν ἄρκετὰ γενναῖος ὄχι μόνον κατὰ τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν θεωρίαν. τὸν ἐξοστρακισμὸν ἐποίησαντο] ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ ῥ. ἐξοστράκισαν. Οἱ Ἕλλ. μεταχειρίζονται ἐνίοτε περιφρασιν δι' αἰτιατικῆς ἀφηρημένου οὐς. καὶ τῶν ῥ. ποιεῖσθαι τίθεσθαι ἔχειν πρὸς ἐμφατικωτέραν δῆλωσιν τῆς ῥηματικῆς ἐννοίας. (ἔδ. 2, 5). Τὸ δὲ ἄρθρον ἐτέθη εἰς τὸ ἀφῆρ. οὐς. πρὸς δῆλωσιν ὀρισμένου ἐξοστρακισμοῦ (τοῦ Θεμ.). Περὶ ἐξοστρακισμοῦ ἐν γένει ἔδ. Ἀριστείδ. 7. Τούτοις πρόσθετες τὰ τοῦ Διοδ. 19, 1. «Τοῦτο ἔπραττον οὐχ ἵνα τῶν προγεγενημένων ἀδικημάτων λάβωσι τιμωρίαν, ἀλλ' ὅπως τοῖς δυναμένοις παρανομεῖν ἐξουσία μὴ γένηται κατὰ τῆς πατρίδος ἐξῆμαρτεῖν». Ὁ δὲ Θεμ. ἐξοστρακίσθη τῷ 476, ἢ κατ' ἄλλους τῷ 471· ἀλλὰ πιθανωτέρη εἶνε ἡ πρώτη χρονολογία, διότι τῷ 473 ἐπολιορκεῖτο ἡ Νάξος, ὅτε ἐξόριστος ὁ Θεμ. παρῆλθε πλέων ἐκ Πύδνης εἰς Ἀσίαν. κολοῦντες] κυρ. κολοβοῦντες καὶ ἐν γένει περιορίζοντες· φαίνεται ὅτι ὁ περιορισμὸς εἶνε συνέπεια τῆς κυρίας προτάσεως, καὶ ὄχι αἰτία τοῦ ἐξοστρακισμοῦ· ὅθεν ὀρθότερον πρέπει νὰ ληφθῇ ἡ μτχ. τελικῇ, τεθεῖσα εἰς χρόνον ἐνεστῶτα πρὸς δῆλωσιν, ὅτι σχεδὸν συγχρόνως τῇ ἐνεργείᾳ τῆς κυρίας προτάσεως ἐξετελεῖτο καὶ ὁ σκοπός = Τὸν μὲν λοιπὸν ἐξοστρακισμὸν ἔκαμον κατὰ τοῦ Θεμ. οἱ Ἀθηναῖοι διὰ νὰ περιορίσωσι τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ὑπεροχὴν του. ὥσπερ εἰώθεσαν] πρότασις ὁμοιωματικῇ, ἐν ἣ παραλείπεται τὸ τελικὸν ἀπρμ. «ποιεῖν». Ἐχει δὲ παρ' αὐτ. εὐχρηστους χρόνους: ἐθίζομαι — ἐθίζομην — ἐθίσθην, πρκ. ἑ' ἀντὶ ἐνεσ. εἴωθα συνώνυμος τοῦ εἶσθαι (ἀχρ.), ὑπρ. ἀντὶ πρτ. εἴωθην. ῥιζ. Fεθ, ἔθω, Fηθ, (ὡς τρέπεται τὸ η εἰς ω εἰς τὰ βῆμα βωμός ρῆγμα ῥωγμῇ, οὕτω καὶ ἐν ταῦθα) Fωθ, εἴωθα = καθὼς συνειθίζον νὰ κάμνωσιν εἰς ὅλους. ἀσύμμετρος] καλεῖται ὁ μὴ ἔχων συμμετρίαν· καὶ ἐνταῦθα οἱ μὴ ἔχοντες τὴν πρὸς τοὺς συμπολίτας ἀπαιτουμένην συμμετρίαν πρὸς τὴν πολιτικὴν δύναμιν καὶ τὰς περιουσίας, ὅπερ ἀπαιτεῖ ἡ δημοκρατικὴ ἰσότης. = τοὺς ὁποίους ὑπελάμβανον, ὅτι ἦσαν πειστικοὶ διὰ τὴν δύναμίν των καὶ οὐχὶ σύμφωνοι ὡς πρὸς τὴν ἰσότητά τὴν ἀπαιτουμένην ὑπὸ τῆς δημοκρατίας. κόλασις] παρὰ τὸ κόλος, κο-

μυθία φθόνου καὶ κουφισμὸς, ἡδόμενου τῷ ταπεινοῦν τοὺς ὑπερέχοντας καὶ τὴν δυσμένειαν εἰς ταύτην τὴν ἀτιμίαν ἀποπνέοντος.

XXIII. Ἐκπεσόντος δὲ τῆς πόλεως αὐτοῦ καὶ διατρίβοντος ἐν Ἀργεὶ τὰ περὶ Πausανίαν συμπεσόντα κατ' ἐκείνου πα-

λούω, κολάζω, κόλασις κυρ. κολάσεις, περικοπή· συνήθ. παίδευσις πρὸς βελτίωσιν. Τὸ δὲ κολάζειν καὶ ζημιῶν διαφέρει· διότι τὸ μὲν ζημιῶν ἀποβλέπει ἰδίως εἰς τὴν ζημίαν, ἣν ὁ ἄλλος ἀποτείνειν, τὸ δὲ κολάζειν λέγεται περὶ τιμωρίας γινομένης ἐπὶ τινὶ ἁμαρτήματι πρὸς σωφρονισμόν. Ὁ Ἀριστοτέλης διαστέλλει τὴν τιμωρίαν τῆς κολάσεως οὕτως ἐν Ῥητορ. I, 10, 17, α Διαφέρει δὲ τιμωρία καὶ κόλασις· ἡ μὲν γὰρ κόλασις τοῦ πάσχοντος ἕνεκά ἐστιν, ἡ δὲ τιμωρία τοῦ ποιούντος, ἵνα ἀποπληρωθῇ π. Ὅθεν ἡ μὲν τιμωρία γίνεται χάριν τοῦ ἀδικηθέντος, ἡ δὲ κόλασις χάριν τοῦ σφάλλοντος· ἡ διαφορὰ ὅμως αὕτη δὲν τηρεῖται πάντοτε = Διότι ὁ ἐξοστρακισμὸς δὲν ἦτο τιμωρία πρὸς βελτίωσιν τοῦ σφάλλοντος. παραμυθία φθόνου] παραμυθία κυρ. ἡ διὰ λόγου ἐγκαρδίωσις, παρηγορία, καὶ συνήθ. καθησύχασις καὶ ἐλάττωσις τοῦ φθόνου· ὅθεν ἡ φράσις αὕτη εἶνε συνώνυμος τῇ «κουφισμὸς φθόνου» (ἐλάττωσις φθόνου)· καὶ ἐτέθη ἡ συνωνυμία τῶν φράσεων τούτων πρὸς ἀνάδειξιν τῆς τοιαύτης ἐννοίας = ἀλλὰ καθησύχασις καὶ ἐλάττωσις φθόνου. τῷ ταπεινοῦν] ἀπρμ. τοῦ ταπεινῶ κυρ. ποιῶ τινα ταπεινόν, σμικρύνω, καὶ μτφρ. καταβάλλω τὴν ὑψηλοφροσύνην τινός. Τὸ δὲ ἔτυμον τοῦ ταπεινός παρὰ τὸ δάπος (ἐδαφος), ἐξ οὗ δαπεινός, ταπεινός, κυρ. ἐδαφιαῖος, καὶ σνκδ. χαμηλὸς μετρίοφρων. Ἡ δὲ δοτ. δηλοῖ τὸ παθηματικὸν αἴτιον τοῦ ψυχικοῦ παθήματος σημ. «ἡδόμενου» = ὅστις εὕρισκε εὐχαρίστησιν εἰς τὸ νὰ ταπεινῶν τοὺς ἐξέχοντας ἐκ τῶν πολιτῶν. ἀποπνέοντος] ἀποπνέω κυρ. φυσῶ πρὸς τὰ ἔξω, ἐκπνέω· καὶ μτφρ. ὁ φθόνος ἀποπνέει ἢ ἐκβάλλει τὴν κατὰ τινος ἐχθρικὴν διάθεσιν· ὅθεν ὁ φθόνος ἐμπεριέχει τρόπον τινὰ τὴν δυσμένειαν, ἥτις ἐξεργομένη ἐλαττώνει μᾶλλον δὲ ἐξαφανίζει τὸ πάθος τοῦτο = καὶ ἀποβάλλει τὴν ἐχθρικὴν διάθεσιν εἰς ταύτην τὴν ἀτιμωτικὴν πράξιν τοῦ ἐξοστρακισμοῦ.

XXIII. Κατηγορία ἐσχάτης προδοσίας.

1. Ἐκπεσόντος] ἄορ. β' τοῦ ἐκπίπτω, κυρ. πίπτω ἔξω τῆς χώρας· ὅθεν ἐξορίζομαι, ἐκδιώκομαι ἐκ τῆς πόλεως. Τὸ δὲ ἐκπίπτω (ὑπὸ τινος) εἶνε παθ. τοῦ ἐκβάλλω τινά· ὁμοίως τὸ μεταπίπτω τοῦ μεταβάλλω, τὸ καταπίπτω τοῦ καταβάλλω κτλ. πρῶλ. Κορινθ. Θεμ. 8. καὶ Θεοκ. 1, 135. = Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Θεμ. ἐξεδιώχθη ἐκ τῆς πόλεως, καὶ διέμενεν ἐν Ἀργεὶ. τὰ περὶ Πausανίαν] ἐννοεῖται ἐν-

ρέσχε τοῖς ἐχθροῖς ἀφορμάς. Ὁ δὲ γραψάμενος αὐτὸν προδοσίας Λεωδῶτης ἦν ὁ Ἀλκμέωνος Ἀγρυλλῆθεν, ἅμα συνεπαιτιωμένων τῶν Σπαρτιατῶν. 2 Ὁ γὰρ Πausανίας πρᾶτ-

ταῦθα ἡ ἀνακαλυφθεῖσα προδοσία τοῦ Πausανίου βασιλέως τῆς Σπάρτης, ὅστις ἔγραψεν εἰς τὸν Ξέρξην συνθηκολογῶν μετ' αὐτοῦ νὰ παραδῶσθαι τὴν Ἑλλάδα. Θουκ. 1, 128=τὰ περὶ τὸν Πausανίαν συμβάντα ἔδωσαν εἰς τοὺς ἐχθροὺς τοῦ ἀφορμὰς κατηγορίαις κατ' ἐκείνου. ὁ δὲ γραψάμενος] τὸ γράφω ὁ Κούρτ. πρὸς τὸ Γαλ. graver, καὶ τὸ Γογθ. grava (σκάπτω), καὶ groba (ὄρυγμα), καὶ το Γερμ. graben (ὄρύσσειν)· καὶ σημ. ἐγχαράττω, ξέω διὰ σουβλεροῦ τινος ἐργαλείου· καὶ σημ. ἐγχαράττω, ξέω διὰ σουβλεροῦ τινος ἐργαλείου· διότι οὕτως ἔγραφον οἱ παλαιοί. Εἰς δὲ τὴν γλῶσσαν τῶν ἀπτ. δικαστηρίων ἀπαντᾷ τὸ μέσ. διάμεσον, καὶ συντάσσεται γεν. καὶ αἷτ : γράφομαι τινα ἀστρατείας ἀντὶ γράφομαι τινα δίκην ἢ γραφὴν ἀστρατείας· καὶ ὡς μέσον : γράφω διὰ τοῦ γραμματέως ἢ δικαστοῦ τινα ὡς κατηγορούμενον, μᾶλλον δὲ ἐνεργῶ ὥστε νὰ γραφῇ ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ τὸ ὄνομα τοῦ κατηγορουμένου· καὶ ἐνταῦθα Λεωδῶτης ἦν ὁ γραψάμενος (ἐγράψατο) αὐτὸν γραφὴν (διότι τὸ ἐγκλημα δημόσιον) προδοσίας. Τὸ δὲ κατηγ. ἔχει ἄρθρον πρὸς ἡλῶσιν τοῦ κατ' ἐξοχὴν. Ὁ Ἀλκμέωνος] ἀντὶ τοῦ ἐν ταῖς πλείσταις ἐκδόσεσι φερομένου Ἀλκμαίωνος· διότι τὸ στοιχεῖον ε καὶ ἡ δίφθογγος αι πλειστάκις συγγέονται καὶ μετατυποῦνται εἰς ἄλληλα ὑπὸ τῶν βιβλιογράφων. Ὁ Ἀλκμαίων, ἐξ οὗ κατὰγονται οἱ Ἀλκμαιωνίδαι ἀριστοκρατικὴ ἐν Ἀθήναις οἰκογένεια, εἶχεν υἱὸν τὸν Μεγακλέα παλαιότερον τῆς ἐποχῆς ταύτης καὶ σύγχρονον τοῦ Σόλωνος· ἀλλὰ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Μεγακλέους ἐκαλεῖτο Ἀλκμαίων, οὗτινος ἦν μᾶλλον υἱὸς ὁ Λεωδῶτης πρὸς. Ἀρισ. 25. Ἀγρυλλῆθεν] Ἀγρυλλῆς ἦν δῆμος τῆς Ἐρεχθίδος φυλῆς· ὁ δὲ κατ. Ἀγρυλλεύς, ἐξ οὗ ἐπὶ. Ἀγρυλλῆθεν. Φέρεται καὶ γραφὴ Ἀγρυλλῆθεν ἐκ τοῦ Ἀγρυλλῆ. = Ὁ δὲ καταγγεῖλας αὐτὸν διὰ προδοσίαν ἦτο Λεωδῶτης ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλκμαίωνος ἐκ τοῦ δήμου Ἀγρυλλῆς. συνεπαιτιάομαι] δμοῦ ἢ ἐν ταῦτῳ ἐπιρρίπτω τὴν αἰτίαν ἢ τὸ σφάλμα εἰς τινα, συγκατηγορῶ. Καὶ συντάσσεται αἷτ. προσώπου καὶ γεν. πράγματος : τῶν Σπαρτιατῶν ἐπαιτιωμένων σὺν τῷ Λεωδῶτῃ τὸν Θεμ. προδοσίας. Τὸ δὲ ἅμα δηλοῖ ὅτι τὸ διὰ τῆς μετοχῆς σημαίνονμενον ἐγένετο συγχρόνως ἐκείνῳ ὁ δηλοῖ τὸ ῥῆμα· ὅθεν εἶνε ταυτόσημον τῇ σὺν, καὶ ἐτέθησαν ἁμρότερα πλεοναστικῶς πρὸς μεῖζονα τῆς ἐννοίας ἀνάδειξιν. Οἱ δὲ Σπαρτιάται κατηγόρουσι τοῦ Θεμ. ἐν Ἀθήναις διὰ πρέσβων, πρὸς. Θουκ. 1, 135· καὶ Διόδ. 11, 54. « Λακεδαιμόνιοι δὲ ὀρῶντες τὴν μὲν Σπάρτην διὰ τὴν Πausανίου τοῦ στρατηγοῦ προδοσίαν ταπεινῶς πράττουσαν, τοὺς δὲ Ἀθηναίους εὐδαιμονοῦν»

των ἐκεῖνα δὴ τὰ περὶ τὴν προδοσίαν πρότερον μὲν ἀπεκρύπτετο τὸν Θεμιστοκλέα, καίπερ ὄντα φίλον· ὥς δ' εἶδεν ἐκπεπτωκότα τῆς πολιτείας καὶ φέροντα χαλεπῶς, ἐθάρσησεν ἐπὶ τὴν κοινωνίαν τῶν πραττομένων παρακαλεῖν, γράμματα τοῦ βασιλέως ἐπιδεικνύμενος αὐτῷ καὶ παροξύνων ἐπὶ τοὺς Ἑλλήνας, ὥς πονηροὺς καὶ ἀχαρίστους. Ὁ δὲ

τας διὰ τὸ μηδένα παρ' αὐτοῖς πολίτην ἐπὶ προδοσίᾳ κατεγνώσθαι, ἔσπευδον τὰς Ἀθήνας ταῖς ὁμοίαις περιβαλεῖν διαβολαῖς» — ἐν ᾧ συγχρόνως μετ' αὐτοῦ κατηγοροῦν τὸν Θεμ. καὶ οἱ Σπαρτιάται.

2. Ἐκεῖνα] ἡ ἀντων. ὥς συνήθως λέγεται περὶ γνωστών. ἀπεκρύπτετο] ἀποκρύπτω κυρ. κρύπτω τι ἀπὸ τίνος· καὶ συντάσ. διπλῇ αἰτ' : ἀποκρύπτω τινά τι, καὶ συνήθ. μέσ· ὁ Πausanias ἀπέκρυπτεν ἑαυτὸν ἢ τὰ ἑαυτοῦ σχέδια τὸν Θεμ. ῥίζ. κρύβ. κρύβω, κρύβῃω, κρύπτω = διότι ὁ Πausanias ἐνεργῶν ἐκεῖνα ὥς γνωστὸν τὰ περὶ τῆς προδοσίας τῆς Ἑλλάδος, πρότερον μὲν ἀπέκρυπτε τὰ ἑαυτοῦ σχέδια ἀπὸ τοῦ Θεμ. ἀν καὶ ἦτο φίλος του. ἐκπεπτωκότα τῆς πολιτείας] ταῦτόσημος ἡ φράσις αὕτη τῇ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ κεφαλαίου « ἐκπεσόντος τῆς πόλεως ». φέροντα χαλεπῶς] δυσφοροῦντα, ἀγανακτοῦντα κατὰ τῶν συμπολιτῶν. Τὸ ἐπίρ. χαλεπῶς μετὰ διαφόρων ῥ. ἀποτελεῖ διαφόρους φράσεις : χαλεπῶς ἔχειν (διάκεισθαι κακῶς)· χαλεπῶς ἔχειν τινί (εἶμαι ὀργισμένος κατὰ τινος)· χαλεπῶς φέρειν τι (λυποῦμαι ἐπὶ τινί) = ἅμα δὲ εἶδεν ὁ Πausanias ὅτι ἔχει ἐκδιωχθῆ ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἐλυπεῖτο διὰ τοῦτο. ἐθάρσησε] θαρρέω καὶ θαρσέω (ἔχω ἢ λαμβάνω θάρρος) — ἐθάρρουν καὶ ἐθάρτουν — θαρρήτω καὶ θαρσήτω — ἐθάρρῃσα καὶ ἐθάρσησα — τεθάρρηκα καὶ τεθάρρηκα — ἐτεθάρρῃκειν. Παράγεται ἐκ τοῦ θέρω (θερμαίνω) τέθαρμαι, θάρρος. Συντάσ. ἀπρμ. ὥς ἐφετιχόν (ἰδ. 8, 2) — ἔλαβε θάρρος νὰ προτρέπη τὸν Θεμ. πρὸς συμμέθεξιν τῆς ἐνεργουμένης προδοσίας. γράμματα τοῦ βασιλέως] τοιαῦτα γράμματα διέσωσεν ἡμῖν ὁ Ουκ. 1, 129. Ὑπάρχει καὶ διάφορος γραφή μετ' ἄρθρου « τὰ γράμματα », ἥτις δὲν φαίνεται ὀρθή διότι ταῦτα δὲν ἦσαν ὠρισμένα καὶ τοῖς πᾶσι γνωστά. ἐπιδεικνύμενος] μέσ. περιπ. ἐπιδεικνύων τῷ Θεμ. πρὸς πίστῳσιν τῶν ἑαυτοῦ λόγων γράμματα. Ἡ δὲ ἐπὶ σημ. ἐπίτασιν κυρ. τίθημί τι εἰς τὸ μέσον = ἐπιστολὰς τοῦ βασιλέως καταδεικνύων πρὸς αὐτόν, καὶ ἐρεθίζων κατὰ τῶν Ἑλλ. ὥς κακῶν καὶ ἀχαρίστων. ὥς] ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐννοουμένην αἰτιολ. μτχ. : ὥς ὄντας πονηροὺς καὶ ἀχαρίστους. ἤτοι νομίζων τοὺς Ἑλλ. πονηροὺς καὶ ἀχαρίστους. Καὶ πονηροὺς μὲν ὀνομάζει, διότι ἐνέβαλον εἰς τὸν Θεμ. μόχθους καὶ ταλαιπωρίας διὰ τῆς ἐξορίας· ἀχαρίστους δὲ, διότι ἀντὶ τῶν εὐεργεσιῶν, ἃς ὁ Θεμ. παρέσχεν τοὺς

τὴν μὲν δέησιν ἀπετρίψατο τοῦ Πausανίου καὶ τὴν κοινω-
νίαν ὅλως ἀπέειπατο, πρὸς οὐδένα δὲ τοὺς λόγους ἐξήνεγ-
κεν οὐδὲ κατεμήνυσε τὴν πρᾶξιν, εἴτε παύσεσθαι προσδο-
κῶν αὐτόν, εἴτ' ἄλλως καταφανῇ γενήσεσθαι, σὺν οὐδενὶ
λογισμῷ πραγμάτων ἀτόπων καὶ παραβόλων ὀρεγόμενον.

τοὺς ἐπὶ τῶν Περσικῶν, ἐξώρισαν αὐτόν. ἀπετρίψατο] ἀποτρίβω,
τρίβων ἀφαιρῶ τι· κυρ. λέγεται ἐπὶ ὕλης, ἣν διὰ τῆς τριβῆς ἀπορ-
ριπτομεν· καὶ μτρο. ἀποτρίβωμαι τὴν δέησιν, κυρ. ἀποβάλλω ἐμαυ-
τοῦ τὴν δέησιν, καὶ συνήθ. ἀπορρίπτω ἢ δὲν δέχομαι τὴν δέησιν =
Ὁ δὲ θεμ. τὴν μὲν παράκλησιν τοῦ Πausανίου ἀπέρριψεν. ἀπέειπα-
το] ἄορ. ἃ τοῦ ἀπαγορεύω (ἄρνούμαι). Ἡ δὲ ἀπὸ ἰσοδυναμεί τῷ
στερ. α ἀναιροῦσα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπλοῦ λέγω (ιδ. 20, 1). Ἐπι-
συνάπτεται δὲ εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ β' ἄορ. ἡ κατάληξις τοῦ ἃ, καὶ
αὐτῷ σχηματίζεται πρωτοδεύτερος ἀόριστος: ἦνεγκα ἀντὶ ἦνεγκον,
εἶπα ἀντὶ εἶπον. Τὸ δὲ εἶπα ἔχει εὐχρήστους τύπους παρ' Ἀττ.
τοὺς ἐξ ἧς: εἶπα, εἶπας, εἶπε, καὶ προειπατε, εὐκτ. εἴπαιμεν, πρστ.
εἶπον εἰπάτω, εἶπατε καὶ εἶπατον, τᾶλλα εἶνε ποιητικὰ καὶ μτγν.
ὅθεν καὶ τὸ ἐνταῦθα ἀπέειπατο ἀνάγεται εἰς τοὺς μὴ Ἀττικοὺς τύ-
πους. Οἱ δὲ β' ἄορ. ἦγαγον καὶ εἶπον λαμβάνουσιν ἀναδίπλωσιν
καὶ αὐξησην: (ἄγαγον), ἦγαγον. Εἶπω, Εἶπέω, Εἶφέω, Εἶπον, ἐξ οὗ
τὸ Ὅμηρικόν εἶπον, καὶ κατ' ἀποβολὴν τοῦ ἀρχικοῦ εἰμεινεν εἶ-
πον = καὶ ἠρνήθη καθολοκληρίαν τὴν συμμέθεξιν τῆς προδοσίας.
ἐξήνεγκεν] ἐκφέρω—ἐξέφερον—ἐξοίσω—ἐξήνεγκα—ἐξήνεγκον—
ἐξενήνοχα—ἐξενήνόχην. Ῥίζ. ἐνεκ, καὶ μετ' Ἀττ. ἀναδιπλ. ἐνενεκ,
καὶ κατὰ συγκ. ἦνεγκον (ιδ. 14, 3). Τὸ δὲ ἐκφέρω σημ. κυρ. φέρω
ἐξω, ιδ. εἰς φῶς, ὅθεν φανερώνω = πρὸς οὐδένα δὲ τὰς προτάσεις
ταύτας ἐφανέρωσεν. κατεμήνυσε] καταμηνύω κυρίως φανερώνω τι
κατὰ τινος, ἐξ οὗ καταγγέλλω = οὐδὲ κατήγγειλε τὴν πρᾶξιν. εἴτε
. . . εἴτε] ὅταν ἡ σχέσις τῆς διαζευχέως πρέπη νὰ ἐξενεχθῇ ὑπο-
θετικῶς, (διότι ὁ γράφων θέλει νὰ δείξῃ ὅτι δὲν γνωρίζει ἐὰν ὑπὲρ
τοῦ ἐνός ἢ τοῦ ἑτέρου πρέπη ν' ἀποφασίσῃ), τότε οἱ Ἑλλ. μετα-
χειρίζονται τὴν ὑποθετικὴν σύνδεσιν, εἰ ἢ ἐὰν μετὰ τοῦ τε, ὥς καὶ
οἱ Λατίνοι εἰνε . . . εἰνε. Ἀμφότεραι ὁμως μίαν μόνην κυρίαν πρότασιν
ἔχουσιν, ἥτις ἐκφέρει γνῶμην ἀναφερομένην εἰς ἀμφοτέρας τὰς δευ-
τερευούσας = εἴτε διότι ἤλπιζεν ὅτι ὁ Πausανίας θὰ παραιτηθῇ τῆς
ποιαυτῆς πράξεως, ἢ ἄλλως ὅτι θὰ γείνη πασίγνωστος. παραβόλων]
ἢ παρὰ σημ. ἐπίτασιν, κυρ. βάλλω πλέον τῆς δυνάμεως· ὅθεν παρὰ-
βολος, ὁ τολμητίας ὁ ῥιψοκίνδυνος. ὀρεγόμενον] ὀρέγομαι—ὠρεγό-
μην—ὀρέξομαι—ὠρεξάμην καὶ συνήθ. ὠρέχθην (μέσ. διαθ.). Τοῦ
ἐνεργ. παρ' Ἀττ. ὁ ἐνεσ. μόνον καὶ πρτ. Ῥίζ. ῥεγ, συγγ. τῷ λατ.

3 Οὕτω δὴ τοῦ Πausανίου θανατωθέντος ἐπιστολαί τινες ἀνευρεθεῖσαι καὶ γράμματα περὶ τούτων εἰς ὑποψίαν ἐνέβαλον τὸν Θεμιστοκλέα· καὶ κατεβόων μὲν αὐτοῦ Λακεδαιμόνιοι, κατηγοροῦν δ' οἱ φθονοῦντες τῶν πολιτῶν, οὐ παρόντος, ἀλλὰ διὰ γραμμάτων ἀπολογουμένου μάλιστα ταῖς

rego (διευθύνω), rex (βασιλεὺς), καὶ μετὰ τοῦ προτακτ. ο ὀρέγω κυρ. ἐκτείνω· καὶ συνηθές. τὸ μέσ. ὀρέγομαι, ἐκτείνω ἑμαυτὸν, καὶ ἰδ. τὴν χεῖρά μου ἐξαπλώνω, καὶ μτφρ. ἰσχυρῶς ἐπιθυμῶ· καὶ ὡς ἐφετικὸν γεν. συντάσ. Ἡ δὲ μ.τ.χ. ἐτέθη κατ' αἰτ. προσδιορίζουσα τὸ ὑποκ. τοῦ «γενήσεσθαι», ὅπερ εἶνε εἰς ἑτεροπρ. πρὸς τὸ κύριον ῥῆμα=διότι ἄνευ οὐδεμιᾶς σκέψεως ἰσχυρῶς ἐπεθύμει πραγμάτων παραδόξων καὶ ἐπικυνδύνων.

3. Οὕτω δὴ] γίνεται συγκεφαλαίωσις τῶν προηγουμένων πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν περαιτέρω. Το δὴ ἔχει ἐνταῦθα τὴν συνήθη σημ. τοῦ ὡς γνωστὸν. θανατωθέντος] φωραθεὶς ὁ Πausανίας διὰ τοῦ γραμματοκομιστοῦ, ὅστις ἤνοιξε τὴν πρὸς τοὺς Πέρσας ἐπιστολὴν τούτου, κατέφυγεν ἐν Σπάρτῃ εἰς τὸν ναὸν τῆς Χαλκιοίκου Ἀθηνᾶς, ἐν ᾧ ἐνοικοδομηθείσης τῆς εἰσόδου ἀπέθανε διὰ λιμοῦ, θείσης τὸν πρῶτον λίθον πρὸ τῆς θύρας αὐτῆς τῆς μητρὸς=Ἀφ' οὗ ὁ Πausανίας τοιοῦτοτρόπως ὡς γνωστὸν ἀπέθανεν. ἐπιστολαί τινες] δύο τοιαῦται ἐπιστολαὶ διεσώθησαν ὑπὸ τοῦ Θουκ. 1, 128 καὶ 129. ὑποψία] τὸ ὑποβλέπειν, ὑποπτος παρατήρησις (ἰδ. 9, 1). Μετὰ διαφύρων ῥ. ἀποτελεῖ φράσεις: ὑποψίαν ἔχειν ἢ ἐν ὑποψίᾳ εἶναι τι (= εἶνε ὑποπτος)· τούτου δὲ ἐνεργ. δυνατόν νά ληθῇ τὸ ἐμβάλλειν τινὰ εἰς ὑποψίαν (=καθιστάναι τινὰ ὑποπτον εἰς τοὺς Ἀθηναίους)· ἔτι δὲ ἐμβάλλειν τινὰ εἰς γραφάς (=περιπλέκειν τινὰ εἰς δίκας)· ἐμβάλλειν εἰς ἔχθραν (=κάμνειν τινὰ μισητὸν)=ἐπειδὴ ἐπιστολαί τινες καὶ ἐκθέσεις περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως ἀνεκαλύφθησαν, κατέστησαν ὑποπτον τὸν Θεμ. κατεβόων] πρτ. τοῦ καταβόᾶω κυρ. φωνάζω οὕτω κατὰ τινος, ὥστε ὁ ἐναντίος νά μὴ ἀκουσθῇ. Ἐν Ἀθήναις κατεβόων οἱ πρέσβεις τῶν Λακεδαιμονίων· καὶ ἐτέθη μετωνυμικῶς τὸ ὅλον ἀντὶ τοῦ μέρους=καὶ ἐφώναζον μὲν κατ' αὐτοῦ οἱ τῶν Λακεδαιμονίων πρέσβεις. οὐ παρόντος] μ.τ.χ. τροπικὴ μᾶλλον δὲ ἐξαιρετικὴ προσδιορίζουσα τὸ παραλείπ. ἀντικ.: κατηγοροῦν αὐτοῦ οὐ παρόντος=κατηγοροῦν δὲ τοῦτον οἱ φθονοῦντες ἐκ τῶν πολιτῶν χωρὶς νά ᾔνε παρών. ἀπολογουμαι] μέσ. ἀποθ. ἐκ τοῦ ἀπόλογος (διεξοδικὴ διήγησις) κυρ. διδωμι ἀπολογία (λόγον) ὑπὲρ ἑμαυτοῦ ἐνώπιόν τινος· ὅθεν ἀποκρίνομαι εἰς κατηγορίαν κατ' ἐμοῦ, δικαιολογούμαι. διὰ γραμμάτων] τὸ ὄργανον, δι' οὗ ἐγένετο ἡ ἀπολογία. Καὶ τὰ μὲν γράμματα εἶνε ἐκτενεῖς ἐπιστολαὶ ἢ ἐκθέσεις, ἡ δὲ ἐπι-

προτέραις κατηγορίαις· διαβαλλόμενος γὰρ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν πρὸς τοὺς πολίτας, ὡς ἄρχειν μὲν αἰ ζητῶν, ἄρχεσθαι δὲ μὴ πεφυκῶς μηδὲ βουλόμενος, οὐκ ἂν ποτε βαρβάροις αὐτὸν οὐδὲ πολεμίους ἀποδόσθαι μετὰ τῆς Ἑλλά-

στολῇ (Δημ. Φιλ. π. ἐρμην. § 233) « φιλοφρόνησις βούλεται εἶναι ἢ ἐπιστολὴ σύντομος· καὶ περὶ ἀπλοῦ πράγματος ἐκθεσις καὶ ἐν ὀνόμασιν ἀπλοῖς » = ἀλλὰ δι' ἐπιστολῶν δικαιολογούμενον πρὸ πάντων διὰ τὰς προτέρας κατ' αὐτοῦ κατηγορίας. διαβαλλόμενος γὰρ] ὁ γὰρ ἐπεξηγεῖ=δηλαδή. ἐχθρὸς] παρὰ τὸ ἐχθὸς μετὰ σημ. ἐνεργ. καὶ παθ. : ὁ ἐχθρεύων καὶ ἐχθρευόμενος. Διαφέρει δὲ τοῦ πολεμίου· καθ' ὅτι ὁ μὲν ἐχθρὸς καλεῖται ὁ διακείμενος πρὸς τινα δυσμενῶς δι' ἀτομικὰς αἰτίας, ὅθεν καὶ φανατικώτερον διατίθεται κατὰ τοῦ ἀντιπάλου· πολεμῖος δὲ ὁ εὐρισκόμενος εἰς ἐμπόλεμον μετὰ τινος κατὰστασιν, ἰδ. δι' ἐθνικὰ ἢ φυλετικὰ αἷτια = ἐπειδὴ ἐν ἀπουσίᾳ κατηγορεῖτο ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν πρὸς τοὺς συμπολίτας του. αὐτὸν οὐδὲ πολεμίους] ὑπάρχει καὶ διάφορος γραφή « καὶ πολεμίους αὐτόν ». ἀποδόσθαι] παραλείπεται τὸ κύριον τούτου τοῦ κώλου ῥῆμα ὡς εὐκόλως ἐννοούμενον ἐκ τοῦ προηγουμένου « διὰ γραμμάτων ἀπολογουμένου » κατὰ ζεύγμα, οὐχὶ τὸ αὐτὸ ἀλλ' ἕτερον συνώνυμον τούτου « ἔφη ἢ ἔγραφεν ». Ἡ δὲ ὁμαλωτέρα διάταξις τῶν λέξεων θὰ εἶχεν : ἔγραφεν οὐκ ἂν ἀποδόσθαι (= ὅτι οὐκ ἂν ἀπόδοιτο) αὐτόν μετὰ τῆς Ἑλλάδος βαρβάροις οὐδὲ πολεμίους, ὡς ζητῶν μὲν αἰ ἄρχειν, μὴ πεφυκῶς δὲ μηδὲ βουλόμενος ἄρχεσθαι. Τοῦτο ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ πωλῶ κλίνεται ὑπὸ τῶν δοκίμων ὡς ἐξῆς : πωλῶ καὶ ἀποδίδομαι—ἐπώλουν καὶ ἀπεδιδόμην—πωλήσω καὶ ἀποδώσομαι—ἀπεδόμην—πέπρακα—ἐπεπράκειν. Διαφέρει δὲ τὸ ἀποδίδομαι τοῦ συνωνύμου πωλῶ, ὅτι τὸ μὲν πωλῶ σημ. ἔχω πρὸς πώλησιν, τὸ δὲ ἀποδίδομαι δίδω τοῦ πωλούμενον καὶ λαμβάνω τὴν τιμὴν αὐτοῦ (ἐκποιῶ)· ὅθεν ὁ μὲν ἀποδιδόμενος πάντως καὶ πωλεῖ, ὁ δὲ πωλῶν οὐ πάντως ἀποδίδεται : ἀκίχλας πωλῶ ἀλλ' οὐκ ἀποδίδομαι» Ἄριστ. ἔπ. 394· « ὅταν τις οἰκέτην πονηρὴν πωλεῖ καὶ ἀποδίδεται τοῦ εὐρόντος » (ἀντὶ τῆς τυχεύσεως τιμῆς). Ξεν. Ἀπομν. 2, 5, 5. Ἡ δὲ ὁμιλουμένη μεταχειρίζεται τὸ ἀπλοῦν ἐνεργητικόν : πόσα δίδεις τὸ τυρί ; Τὸ δὲ πιπράσκω σημ. κυρ. πωλῶ πέραν τῆς θαλάσσης εἰς ξένην χώραν· συγγενὲς τούτου εἶνε τὸ πέρνημι, περνάω, ὅπερ ἔχει καὶ ἡ ὁμιλουμένη : τὸ πρᾶγμα αὐτὸ περνᾷ (πωλεῖται). Ἐν ἄλλαις ἐκδόσεσιν ὑπάρχει τὸ παραλειπόμενον ῥ. ἔγραφεν, ἀλλ' ἐγὼ ἠκολούθησα ὡς πρὸς τὰς διαφόρους γραφὰς τὴν τοῦ Blass ὡς ἀρίστην πασῶν = ἔγραφε πρὸς αὐτοὺς, ὅτι, ἐπειδὴ αὐτὸς κατὰ τὴν κρίσιν του ν' ἄρχῃ μὲν τῶν ἄλλων πάντοτε ἐξήτει, ν' ἄρχῃται

δος. Οὐ μὴν ἀλλὰ συμπεισθεὶς ὑπὸ τῶν κατηγορούντων ὁ δῆμος ἔπεμψεν ἄνδρας, οἷς εἴρητο συλλαμβάνειν καὶ ἀνάγειν αὐτὸν κριθησόμενον ἐν τοῖς Ἑλλησιν.

XXIV. Προαισθόμενος δ' ἐκεῖνος εἰς Κέρκυραν διεπέρασεν, οὔσης αὐτῷ πρὸς τὴν πόλιν εὐεργεσίας. Γενόμενος

δὲ παρὰ τῶν ἄλλων δὲν ἦτον ἐκ φύσεως πλασμένος οὐδὲ τὸ ἐπεθύμει, δὲν ἤθελε πωλήσει ποτὲ τὸν ἑαυτὸν του μετὰ τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς βαρβάρους οὐδὲ πρὸς τοὺς πολεμίους. οὐ μὴν ἀλλὰ] ἡ ἐλλειπτική αὕτη ἔκφρασις συμπληροῦται : οὐ μὴν ὁ δῆμος ἐπέισθη ὑπὸ τοῦ Θεμ. ἀλλ' ὑπὸ τῶν κατηγορούντων συμπεισθεὶς ἔπεμψεν ἄνδρας κτέ = Ἄλλ' ὅμως ὁ δῆμος καταπεισθεὶς ὑπὸ τῶν κατηγορῶν τοῦ Θεμ. ἔπεμψεν ἄνδρας. οἷς εἴρητο] ὑπρ. τοῦ λέγομαι (ἰδ. 12, 1). πρβλ. Θουκ. 1, 135 «οἷς εἴρητο ἄγειν ὅπου ἂν περιτύχωσιν» = εἰς τοὺς ὁποίους εἶχε δοθῇ διαταγὴ νὰ συλλαμβάνωσι καὶ ἐπαναφέρωσιν αὐτὸν εἰς Ἀθήνας διὰ νὰ δικασθῇ ἐνώπιον τῶν Ἑλλ. ἀνάγειν] φέρονται διάφοροι γραφαὶ «ἀγειν», «ἐνάγειν». Ὁ δὲ Κοραῖς λέγει «ἀγειν ἀντὶ τοῦ ἐνάγειν, ὅπερ οἱ πρὸ ἐμοῦ ἔτρεψαν εἰς τὸ ἐνάγειν». κριθησόμενον ἐν τοῖς Ἑλλησι] μτχ. τοῦ σκοποῦ· διότι προηγείται τὸ ἐνάγειν ῥ. κινήσεως. πρβλ. Διοδ. 11, 15 «δεῖν ἐφασαν (οἱ Λακεδαιμόνιοι) τῶν κοινῶν τῆς Ἑλλάδος ἀδικημάτων εἰς τὴν κρίσιν οὐκ ἰδίᾳ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ κοινοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων, ὅπερ εἰώθει συνεδρεῦειν ἐν τῇ Σπάρτῃ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον».

XXIV. Ἡ ἐξ Ἀργους φυγὴ τοῦ Θεμ. εἰς Κέρκυραν, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἡπειρον πρὸς Ἀδμητον βασιλέα τῶν Μολοσσῶν.

1. Προαισθόμενος] ἄορ. 6' τοῦ προαισθάνομαι (ἰδ. 11, 1). Ὁ δὲ Θουκ. 1, 136 λέγει ἀπὸ Θεμ. προαισθόμενος φεύγει ἐκ Πελοποννήσου εἰς Κέρκυραν ὧν αὐτῶν εὐεργετής». διεπέρασε] διαπεράω κυρ. διατρυπῶ, καὶ συνήθ. περὶ χώραν τινὰ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, διαβαίνω διαπλέω. Εἰς Κέρκυραν διεπέρασεν ὁ Θεμ. τῷ 473 π. Χ. ὅθεν διέτριψεν ἐν Ἀργεὶ ἀπὸ τοῦ 476 μέχρι τοῦ 473 περὶ τὰ τρία ἔτη, ἐπισκεπτόμενος ἐκ διαλειμμάτων διαφόρους τῆς Πελοποννήσου πόλεις, ὅτε κατηγορήθη ὅτι συνενοεῖτο μετὰ τοῦ Πausaniou = Ἐπειδὴ δὲ ὁ Θεμ. κατενόησε πρότερον ταῦτα, ἐξ Ἀργους διέβη εἰς Κέρκυραν. αὐτῷ] ἡ ἐπὶ τοῦ εἶναι δοτ. δηλοῦσα τὸ πρόσωπον, οὗτος κτῆμα εἶνέ τι, καλεῖται δοτική τῆς κτήσεως ἢ κτητικῆς δοτ. πρὸς τὴν πόλιν] ἐγένετο ἀνάλυσις τῆς δοτ. πρὸς ἀποφυγὴν δύο δοτ. : εὐεργεσίας τῇ πόλει οὔσης αὐτῷ, μᾶλλον δὲ μετατροπῇ τῆς ἀντικ. γενικῆς : εὐεργεσίας τῆς πόλεως οὔσης αὐτῷ, ὅτε μείζων ἀσάφεια

γὰρ αὐτῶν κριτῆς πρὸς Κορινθίους ἐχόντων διαφορὰν, ἔ-
 λυσε τὴν ἔχθραν εἴκοσι τάλαντα κρίνας τοὺς Κορινθίους
 καταβαλεῖν καὶ Λευκάδα κοινῇ νέμειν ἀμφοτέρων ἀποικον.
 2 Ἐκεῖθεν δ' εἰς Ἡπειρον ἔφυγε· καὶ διωκόμενος ὑπὸ τῶν Ἀ-

θὰ προέκυπτεν. Ἡ δὲ ὑποτελὴς αὕτη πρότασις αἰτιολογεῖ τὴν εἰς
 Κέρκυραν μετάβασιν τοῦ Θεμ. ἥτις ἡδύνατο καὶ ἄλλως νὰ ἐκφρα-
 σθῇ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἀπολύτου γεν. εὐεργετικῶς τὴν πόλιν=διότι
 εἶχεν εὐεργετήσῃ τὴν πόλιν τῶν Κερκυραίων. κριτῆς] ἐκ τοῦ κρίνω
 (χωρίζω) κυρ. ὁ χωρίζων φιλονεικοῦντας καὶ συνήθ. ὁ δικάζων· ἀλλ'
 ἐνταῦθα εἶνε ἀντὶ τοῦ διαιτητῆς, ὃν δὲν ἐπιβάλλει πάντοτε ὁ νόμος,
 ἀλλ' ἐκλέγουσι καὶ παραδέχονται ἀμφοτέροι οἱ ἀντίδικοι κατὰ
 διαστολὴν τοῦ δικαστῆς, ὅστις αὐστηρῶς κατὰ νόμον δικάζει.
 διαφορὰν] ἡ μεταξὺ Κερκυραίων καὶ Κορινθίων διαφορὰ ἦν ἡ Λευκάς
 ἀποικία κοινὴ τῶν Κορινθίων καὶ Κερκυραίων· ὁμοία ἔρις ὑπῆρχε
 καὶ περὶ τῆς Ἐπιδαμνου, ἥτις ἐγένετο ἡ κυριωτέρα ἀφορμὴ τοῦ Πε-
 λοπον. πολέμου· διότι οἱ Κερκυραῖοι ὡς ἀποικοὶ τῶν Κορινθίων ἐ-
 λάμβανον κατὰ παλαιὸν νόμον τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἀποικίας ἐκ τῆς
 μητροπόλεως, καὶ ἐθεωρεῖτο κοινὴ ἀμφοτέρων ἀποικία.=Διότι ὅτε
 ὁ Θεμ. ἐγένετο διαιτητῆς τῶν Κερκυραίων οἵτινες εἶχον φιλονει-
 κίαν μετὰ τῶν Κορινθίων. καταβαλεῖν] ἀόρ. β' τοῦ καταβάλλω
 κυρ. ῥίπτω κάτω, καὶ ἰδ. τίθημι χρήματα κάτω (ἐπὶ τῆς γῆς), ἅ-
 τινα ὑπόκεινται πλέον εἰς τὴν ἐξουσίαν ἄλλου, ὅθεν πληρώνω=διέ-
 λυσε τὴν φιλονεικίαν των, καταδικάσας τοὺς Κορινθίους νὰ πληρώ-
 σωσι πρὸς τοὺς Κερκυραίους εἴκοσι τάλαντα. νέμειν] νέμω—ἐνεμον
 —νεμῶ—ἐνεμα—νεμένεικα· κυρ. δίδω εἰς ἕκαστον τὸ ἀνῆκον μέ-
 ρος, μοιράζω· καὶ συνκδχ. ἔχω εἰς τὴν ἐξουσίαν μου, καρποῦμαι,
 διοικῶ. Ἐνταῦθα ἐννοεῖται ἐξουσία καὶ κυριότης, ὅποια ἔχει ἡ μη-
 τροπολις πρὸς τὴν ἀποικον=καὶ νὰ ἐξουσιάζωσιν ἀπὸ κοινοῦ τὴν
 Λευκάδα, ἥτις ἦτον ἀποικία ἀμφοτέρων.

2. Ἡπειρος] κυρ. ἀπειρος γῆ ἐκ τοῦ α στερ. καὶ πέρας, καὶ συ-
 νήθ. ἡ ξηρὰ ἀντίθ. τῷ πέλαγος. Παρ' Ὀμήρῳ ὡς κύριον ὄνομα ἡ
 κατέναντι τῆς Ἰθάκης ξηρὰ ἡ ὕστερον κληθεῖσα Ἡπειρος περιλαμ-
 βάνουσα καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν καὶ Λευκάδα. Καὶ παρὰ τοῖς μετγν.
 ἐπαρχία τῆς Ἑλλάδος χωριζομένη τῆς Μακεδονίας καὶ Θεσσαλίας
 διὰ τοῦ ὄρους Πίνδου, καὶ ἔχουσα πρὸς δυσμὰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος,
 καὶ πρὸς μεσημ. τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον. ἔφυγεν] οἱ Κερκυραῖοι
 ἐφοβοῦντο νὰ ἔχωσιν αὐτὸν, μὴ προσκρούσῃ τοῖς Ἀθηναίοις καὶ
 Λακεδαιμονίοις. «Δεδιέναι φασκόντων Κερκυραίων ἔχειν αὐτὸν ὥστε
 Λακεδαιμονίους καὶ Ἀθηναίους ἀπέχθασθαι, διακομίζεται ὑπ' αὐτῶν
 εἰς τὴν Ἡπειρον τὴν καταντικρὺ» (Θουκ. 1, 136)=Ἐκεῖθεν δὲ ὁ

θηναίων καὶ τῶν Λακεδαιμονίων ἔρριψεν αὐτὸν εἰς ἐλπίδας χαλεπὰς καὶ ἀπόρους, καταφυγῶν πρὸς Ἀδμητον, ὃς βασιλεὺς μὲν ἦν Μολοττῶν, δεσθεὶς δέ τι τῶν Ἀθηναίων καὶ προπηλακισθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεμιστοκλέους, ὃτ' ἤκμαζεν ἐν τῇ πολιτείᾳ, δι' ὀργῆς εἶχεν αὐτὸν ἀεὶ καὶ ὄηλος ἦν, εἰ

Θεμ. κατέφυγεν εἰς τὴν Ἡπειρὸν. εἰς ἐλπίδας χαλεπὰς] ἐλπίς, ἡ προσδοκία μελλόντων πραγμάτων· ἡ δὲ προσδοκία δύναται νὰ ἔχῃ πολλὴν πιθανότητα ἢ ἐλαχίστην μᾶλλον δὲ οὐδεμίαν, ὅπερ δηλοῦται διὰ τῶν ἐπιθετικῶν προσδ. ὅθεν ῥίπτω ἑμαυτὸν εἰς ἐλπίδας χαλεπὰς καὶ ἀπόρους· κυρ. ῥίπτομαι (κοιν. πίπτω μὲ τὰ μούτρα) εἰς ἐπιχείρησιν, ἐξ ἧς μετὰ δυσκολίας καὶ ἀμυχανίας δύναμαι νὰ ἐλπίζω τι = καὶ ἐπειδὴ κατεδιώκετο ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις τοῦ ἐπεχείρησε πράξεις δυσκόλους καὶ ἀκατορθώτους, διότι κατέφυγε πρὸς τὸν Ἀδμητον. Μολοσσοί] καὶ αὐτ. Μολοττοὶ ἔθνος τῆς Ἡπείρου, ὅπερ ἀπετέλει ἰδιαιτέρον βασιλεῖον συστήθην ὑπὸ τοῦ Πύρρου (τὸ πρῶτον ὄνομα τοῦ Νεοπτολέμου) υἱοῦ τοῦ Ἀχιλλέως, ἀποικησάντος ἐνταῦθα μετὰ τῶν ἐκ Θεσσαλίας Μυρμιδόνων = ὅστις ἦτο μὲν βασιλεὺς τῶν Μολοσσῶν. δεσθεὶς δέ τι] διὰ τῶν ἀντιθ. συνδέσμων συνδέονται αἱ ἀναφ. προτάσεις : ὃς βασιλεὺς μὲν ἦν Μολοσσῶν, δεσθεὶς δὲ . . . δι' ὀργῆς εἶχεν Ὁ δὲ Θουκ. 1, 136 λέγει « καὶ ἐλθόντος οὐ πολλῶ ὕστερον τοῦ Ἀδμήτου (Θεμ.) δηλοῖ τε, ὅς ἐστι καὶ οὐκ ἀξιοῖ, εἴ τι ἄρα αὐτὸς ἀντεῖπεν αὐτῷ Ἀθηναίων δεομένῳ φεύγοντα τιμωρεῖσθαι ». Ὁ δὲ Σχολ. τοῦ αὐτοῦ, « πέμψαντος γάρ ποτε Ἀδμήτου Ἀθήναζε περὶ συμμαχίας αἰτήσεως, ὁ Θεμ. ἀνέπεισε τὴν πόλιν μὴ δοῦναι αὐτῷ βοήθειαν, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἦν αὐτῷ φίλος ». Τοῦναντίον δὲ λέγει ὁ Κορν. (Θεμ. 8), ὅτι κατέφυγεν εἰς Ἀδμητον ὡς φίλον αὐτοῦ ὄντα. (ἰδ. 5, 1) = ἀλλ' ἐπειδὴ δὲ διὰ παρακλήσεων ἐζήτησέ τι παρὰ τῶν Ἀθηναίων. προπηλακισθεὶς] προπηλακίζω (βάλλω τινὰ πληῶ, ῥίπτω κατὰ τινος λάσπην· καὶ ἰδ. ἀπὸ τοῦ πληῶ ἐπιχρίσθαι τὰ πρόσωπα τῶν ἀτιμίαν καὶ ὕβριν καταψηφίζομένων· καὶ μτφρ. φέρομαι πρὸς τινὰ ὕβριστικῶς) — προπηλακῶ — προῦπηλάκισα — προπηλακίζομαι — προῦπηλακίζομην — προῦπηλακίσθην — προπεπηλάκισμαι = καὶ ἐξυβρίσθην ὑπὸ τοῦ Θεμ. ἐν τῇ πολιτείᾳ] πολιτεία εἶνε τὰ δικαιώματα ἐλευθέρου πολίτου : πολιτείαν δίδωμί τινι· ἐτι δὲ ἡ διαγωγή πολιτικοῦ ἀνδρὸς καὶ ἡ διοίκησις τῆς πόλεως ὡς ἐνταῦθα· ἀλλ' ἐν γένει δηλοῖ τὸ εἶδος τῆς ἐσωτερικῆς διοικήσεως πόλεως ἢ ἔθνους αὐτονόμου = ὅτε ὁ Θεμ. τὰ μέγιστα ἴσχυεν ἐν τῇ διοικήσει τῆς πόλεως. ὀργή] γίνεται ἐκ τῆς ῥίζ. ῥεγ, συγγ. τῷ λατ. rego, rex, μετὰ τοῦ προακτ. ο ὀρεγ, καὶ κατὰ συγγ. ὀργή. Ἡ δὲ συγγένεια

λάβοι, τιμωρησόμενος. Ἐν δὲ τῇ τότε τύχῃ μᾶλλον ὁ Θεμιστοκλῆς φοβηθεὶς συγγενῇ καὶ πρόσφατον φθόνον ὀργῆς παλαιᾶς καὶ βασιλικῆς, ταύτῃ φέρων ὑπέθηκεν ἑαυτὸν, ἵ-

τῆς ὀργῆς μετὰ τοῦ ὀρέγω εἶνε ἐμφανής· διότι σημ. ἐσωτερικὴν τινα κίνησιν, ἰδ. ἔφρουν φυσικὴν πρὸς τι, καὶ ἐν γένει ἐπιθυμίαν ἐκδικήσεως. Περιφρασὶς δὲ τοῦ ὀργίζεσθαι τινι εἶνε : δι' ὀργῆς ἢ ἐν ὀργῇ ἔχειν, ποιεῖσθαι τινα=δυσμενῶς πρὸς αὐτὸν πάντοτε διέκτεινε. εἰ λάβοι] ἢ κατ' εὐκτ. ὑπόθεσις ἐκφράζει ἀπλῆν τοῦ ὑποκ. σκέψιν· διότι τοιοῦτὸν τι μόνος ὁ Ἀδμητος ἐφαντάζετο· καὶ οὐδεμίαν εἶχεν ἀφορμὴν ἐκ τῆς πείρας, ὅτι θὰ συλλάβῃ αὐτὴν, διότι ὁ Θεμ. δὲν συνείθιζε νὰ μεταβαίνῃ εἰς Ἡπειρον· ἔχει δὲ ὡς ἀπόδοσιν τὴν κατηγ. μτγ : καὶ δηλὸς ἦν ὅτι εἰ λάβοι τιμωρήσαιο ἂν τὸν Θεμ. ἢ ὅτι λαβὼν τὸν Θεμ. τιμωρήσαιο ἂν αὐτόν=καὶ ἦτο κατὰ φανῆς, ὅτι ἐὰν συλλάβῃ αὐτὸν θὰ τὸν ἐκδικήθῃ. τιμωρησόμενος] ἢ πιθανωτέρα ἐτυμολογία τοῦ τιμωρὸς εἶνε ὅτι συντίθεται ἐκ τοῦ τιμῆν ὀρῶ, τιμα-ορός, τιμωρὸς (ἰδ. 20, 1). Συντάσσεται δοτ : τιμωρῶ τινι (βοηθῶ τινά)· κατ' αἰτ. δὲ τίθεται τὸ πρόσωπον παρ' οὗ λαμβάνει τις ἐκδίκησιν : τιμωρήσων ἑαυτῷ τὸν Θεμ. τῆς προπηλακίσεως. ἐν δὲ τῇ τότε τύχῃ] προσδρ. χρονικός. Τὸ δὲ τύχη εἶνε μέση λέξις, λαμβανομένη καὶ ἐπὶ καλοῦ καὶ ἐπὶ κακοῦ· ὅθεν ἄλλοτε μὲν σημ. τὴν εὐτυχίαν, ἄλλοτε δὲ τὴν δυστυχίαν ὡς ἐνταῦθα. Ἀλλὰς μέσας λέξεις καταλέγομεν ἐνταῦθα : φήμη, δοξα, κλοῆς, θαίμων, μοῖρα, ἐλπὶς, ὄνομα, ἀρά (εὐχὴ καὶ κατάρα) κτλ. συγγενῶν φθόνον] διαφέρει ὁ φθόνος τοῦ ζήλου· διότι οὗτος μὲν εἶνε λύπη διὰ ξένον εὐτυχίαν, ζήλος δὲ κυρ. ζέσις ψυχῆς καὶ συνήθως ἄμιλλα πρὸς μίμησιν. Ἐν Μενεξένῳ παρίσταται ὁ μὲν ζήλος ὡς προηγούμενον, ὁ δὲ φθόνος ὡς τὸ ἐκ τούτου ἐπόμενον. Ὁ δὲ Ἀμμώνιος λέγει· « Ζήλος φθόνου διαφέρει· ζήλος μὲν γὰρ ἐστὶν ἢ δι' ἐπιθυμίαν μίμησις γινομένη δοκοῦντος τινος καλοῦ, φθόνος δὲ βασκανία τις τῶν ἄλλοις μὲν προσόντων ἀγαθῶν, ἡμῖν δ' οὐ ». Τὸ δὲ ἐπιθ. δὲν ἐννοεῖ τοὺς ἐν τῇ γενῇ αὐτοῦ σημασίᾳ συγγενεῖς καλουμένους, ἀλλὰ τοὺς ὁμογενεῖς (τοὺς συμπολίτας) αὐτοῦ. πρόσφατος] παράγεται ἐκ τῆς ρίζ. φεν, ἐξ ἧς φόνος, φονεύω· ὅθεν νεοσφαγῆς, καὶ ἐν γένει νωπός, ἐπὶ δὲ χάρις ὁ πρὸ μικροῦ, νεωστί· κατὰ δὲ τοὺς παλαιούς παρὰ τὸ φημί, ὁ πρὸ ὀλίγου ῥηθείς, ἀλλ' ἢ τοιαύτη σύνθεσις ἀδόκιμος φαίνεται= Ἐν δὲ τῇ τότε δυστυχίᾳ τοῦ ὁ Θεμ. ἐπειδὴ ἐφοβήθη φθόνον συγγενῶν καὶ ἔγκαιρον περισσότερον τῆς παλαιᾶς καὶ βασιλικῆς ὀργῆς. ὑπέθηκεν] ὁρ. ἃ τοῦ ὑποτίθημι τί τι, (θέτω τι ὑποκάτω τινός)· καὶ εἰς μὲν τὰ ἐν. εἶνε ὁ ἄ εὐχρηστος, εἰς δὲ τὰ διῦκὰ καὶ πληθ. ὁ εἶ. Διὰ δὲ τῆς τροπικῆς μτγ. « φέρων » δηλοῦται, ὅτι ἐκουσίως ἐ-

δμήτου καταστὰς ἰδιὸν τινα καὶ παρηλλαγμέ-
 "Εχων γὰρ αὐτοῦ τὸν υἱὸν ὄντα παῖδα πρὸς
 ἱροσέπεσε, ταύτην μεγίστην καὶ μόνην σχεδὸν
 ν ἡγουμένων ἱεσίαν τῶν Μολοσσῶν. 3 Ἐνιοί

Θεμ. πρὸς Περ. 7, 2. αὐτῷ δὲ φέρων ὁ Περικλῆς
 τῷ σημειω προσέειπεν αὐτὸν = ἐκουσίως ὑπέκυψεν εἰς ταύτην.
 ἱκέτης] παρὰ τὸ ἴκω πρωτόθ. τοῦ ἱκνέομαι. Καλεῖται δὲ ἱκέτης ὁ
 καταφεύγων πρὸς τινα, καὶ διὰ παρακλήσεων ζητῶν προστασίαν
 καὶ ἰδ. ὁ παρακαλῶν ὅπως καθαρισθῇ ἀπὸ μαιφονίαν τινα, καὶ κρα-
 τῶν τὰ ἱκετήρια εἰς τὰς χεῖρας προσεκάθητο εἰς τινα βωμόν ἢ ἐ-
 στίαν, ὅπου οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ βλάψῃ· ὅθεν ἐθεωρεῖτο ἱερὸς, καὶ με-
 ταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ προστάτου ἐσχηματίζετο σχέσις τις ὁμοία τῇ
 τῶν ξένων. Τὸ δὲ ἰδιαίτερον καὶ διάφορον τῆς ἱεσίας ταύτης εἶνε,
 ὅτι πρὸς τὴν ἐστίαν προσπεσὼν ὁ Θεμ. ἐκράτει ἀντὶ κλάδου ἐλαίας
 τὸν παῖδα αὐτοῦ = γένόμενος ἱκέτης τοῦ Ἀδμήτου κατὰ ἰδιαίτερόν
 τινα καὶ διάφορον τρόπον. "Εχων γὰρ] ὁ γὰρ διασαφητικός. τὸν υἱόν]
 ὁ Κορν. λέγει *hujus parvulam filiam*, ἀλλὰ τῷ Πλουτ. συμφωνεῖ
 καὶ ὁ Θουκ. 1, 136. πρὸς τὴν ἐστίαν] ἐστία καλεῖται ἡ πυρεστία
 τοῦ οἴκου, ὅπου ἀνάπτομεν πῦρ, οὔσα ἐν ταύτῃ καὶ οἰκιακὸς βω-
 μός, ἐφ' οὗ ἴστανται οἱ προστάται τοῦ οἴκου θεοὶ (ἐφέστιοι)· καὶ
 τούτου ἕνεκα ἱερὰ ἐνομιζέτο, καὶ ἀπαραβίαστον καταφύγιον πάν-
 των τῶν ἱκετευόντων καὶ ἐξιλέωσιν διὰ τι ἀμάρτημα ἢ κακούργη-
 μα ζητούντων. Ἐτιμᾶτο ἐξαίρετως διὰ προσφορῶν καταφύγιον πάν-
 των πανηγυριν καὶ τελετῇ· ὅθεν αἱ παροιμίαι α ἀφ' ἐστίας ἄρχε-
 σθαι » (πρώτην ἀρχὴν ποιεῖσθαι)· « ἐστία θύομεν » (οὐδενὶ μεταδί-
 δομεν τῶν τῆς ἑορτῆς). Ἡ δὲ ἐτυμολογία ἐκ τῆς ρίζ. *Fed*, ἐδ, λατ.
sed, ἕδος, ἐδῶ, ἐζῶ, ἐσ-τ-ία, ἐστίαω· διότι ἐφέστιοι θεοὶ· κατ'
 ἐστίας οἱ πλησίον τοῦ πυρὸς θερμαινόμενοι, καὶ οἱ ἐφέστιοι θεοὶ· κατ'
 ἄλλους δ' ἐκ τῆς ρίζ. *Fas* συγγ. τῷ λατ. *ufo* (καίω), ἐστία, λατ.
vesta = Κρατῶν δηλ. τὸν υἱὸν τοῦ παιδίου ὄντα, προσέπεσε γονυπε-
 τῆς πλησίον τῆς πυρεστίας. ταύτην] ἀντὶ τούτο (τὸ προσπεσεῖν),
 διότι καθ' ἑλξιν ἀφωμιώθη τὸ ὑποκ. πρὸς τὸ κατηγ. « μεγίστην
 καὶ ἀναντίρρητον ἱεσίαν » ἀναντίρρητον] συντίθεται ἐκ τοῦ στερ-
 α τῆς προθ. ἀντὶ καὶ τῆς ρίζ. *βε* τοῦ εἰρηκα· ὅθεν ἀναντίρρητος ὁ
 ἀντιλογίας ἀνεπίδεκτος· δηλ. ἱεσία περὶ ἧς οὐδεὶς ἠδύνατο ἐκ τῶν
 Μολοσσῶν νὰ εἴπῃ ὅτι αὕτη δὲν εἶνε μεγίστη καὶ μόνη = διότι οἱ
 Μολοσσοὶ ἐπίστευον, ὅτι τὸ τοιοῦτον εἶνε μεγίστη ἱεσία καὶ μόνη
 σχεδὸν ἀνεπίδεκτος ἀντιλογίας.

3. Ἐνιοί] ἡ λέξις δὲν εὐρίσκεται οὔτε παρὰ τῷ Ὀμήρῳ, οὔτε
 παρὰ τῷ Ἡσιόδῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐπικοῖς, οὔτε παρὰ τῷ

μέν οὖν Φθίαν τὴν γυναῖκα τοῦ βασιλέως λέγουσιν ὑπο-
θέσθαι τῷ Θεμιστοκλεῖ τὸ ἰκέτευμα τοῦτο καὶ τὸν υἱὸν ἐπὶ
τὴν ἐστίαν καθίσαι μετ' αὐτοῦ· τινὲς δ' αὐτὸν τὸν Ἀδμη-
τον, ὡς ἀφοσιώσαιοτο πρὸς τοὺς διώκοντας τὴν ἀνάγκην,
δι' ἣν οὐκ ἐκδίδωσι τὸν ἄνδρα, διαθεῖναι καὶ συντραγωδῆ-

Πινδάρῳ καὶ τοῖς τραγικοῖς, ἀλλὰ παρὰ τῷ Πλάτῳι Ξενοφῶντι καὶ
ἄλλοις. Γίνεται ἐκ τοῦ ἐνι (ἐνεστι) καὶ τῆς ἄντων. οἱ, ἐνι-οι. Περὶ
τοῦ ἐνιοι πραγματευόμενος ὁ μακαρίτης Κοραῆς δικαίως καταδικά-
ζει τοὺς ἀλλογενεῖς ἑλληνιστὰς παράγοντας αὐτὸ ἐκ τοῦ ἐν, κατὰ
τὸ Γερμ. einige ἐκ τοῦ ein, ὑποσυνάπτων α ἄλλ' ὅμως, ἐὰν τοῦτο
ἦνε ἀληθές, δὲν ἤξεύρω πλέον διὰ ποίαν αἰτίαν ἡλλάχθη ὁ πνευμα-
τισμός τοῦ ἐνιοι ». Προδρ. σ. μ'-μά. Ὁ δὲ Θουκ. 1, 136 δὲν μνη-
μονεύει τὸ ὄνομα τῆς γυναικός. ὑποθέσθαι] μέσ. ἀόρ. 6' τοῦ ὑποτί-
θημί τί τινι κυρ. βάλλω τι (διὰ λόγου ἢ δι' ἔργου) ὑπὸ τὴν σκέψιν
τινός, ὅθεν συμβουλεύω. = Τινὲς μὲν μάλιστα ἔλεγον, ὅτι Φθία ἡ
γυνὴ τοῦ βασιλέως ὑπέδειξεν εἰς τὸν Θεμ. τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἰκε-
σίας. καθίσαι] καθίζω (βάλλω τινὰ νὰ καθίσῃ)—καθίζον καὶ συνήθ.
ἐκάθιζον—καθιῶ—ἐκάθισα σπν. καθίσα· διότι τὰ σύνθετα κάθη-
μαι, καθίζω καὶ καθεύδω καὶ τὸ παρασύνθετον ἐκκλησιάζω διφρα-
ροῦνται ἐν τῇ αὐξήσει. Ῥίζ. σιδ, λατ. sido. ἐξ ἧς σίδῳ, ἴδῳ, ἱζῶ,
καὶ παρὰ τοῖς πεζ. σύνθετον καθίζω=καὶ τὸν υἱὸν τῆς εἰς τὴν ἐ-
στίαν ἐκάθισε μετ' αὐτοῦ. τινὲς δὲ] ἀντιτίθεται εἰς τὸ «ἐνιοι μὲν»
καὶ παραλείπεται τὸ β. «λέγουσιν» ὡς εὐκόλως ἐννοούμενον ἐκ τοῦ
πρώτου μέρους τῆς ἀντιθέσεως. ὡς ἀφοσιώσαιοτο] τοῦ ἀφοσιῶ (κά-
μνω τι ὅσιον, ἱερὸν) ἀπαντᾷ μόνον ὁ ἐνεστώς, τὰ δὲ λοιπὰ μτγν.
μέσ. ἀφοσιοῦμαι (προσφέρω ἱλαστήριον θυσίαν ὑπὲρ ἑμαυτοῦ, καθαί-
ρομαι ἀπὸ τίνος, ἢ πράττω τι χάριν θρησκευτικῆς συνηθείας διὰ τὸν
τύπον μόνον)—ἀφωσιωσάμην—ἀφωσιώθην, τὰ δὲ λοιπὰ μτγν. Ἡ
δὲ ἐτυμολογία κατὰ μὲν τοὺς παλαιοὺς ἐκ τῆς ρίζ. σι (σιδὸς Λακων.
=θεός) μετὰ τοῦ ο προτ. ὁ-σι-ος, ὁσιῶν κατὰ δὲ τοὺς νεωτέρους
ἐκ τῆς ρίζ. Fis, συγγ. τῷ λατ. vis (δύναμις), Fes, ἔσιος, ὄσιος. Τι-
θεται εὐκτική εἰς τὴν τελικὴν πρότασιν ὡς ἐξαρτωμένην ἐκ τοῦ ἰ-
στορ. ἐνεσ. «λέγουσιν». Ὁ δὲ Θουκ. (1, 137), λέγει α ὕστερον οὐ
πολλῷ τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις ἐλθοῦσι καὶ πολλὰ εἰποῦ-
σιν οὐκ ἐκδίδωσιν ». συντραγωδῆσαι] συντραγωδέω κυρ. παριστά-
νω μετὰ τίνος τραγωδίαν, συνυποκρίνομαι (ιδ. 5, 3). Μετεχειρίσθη
δὲ τὴν λέξιν ταύτην διὰ τὴν ὁμοίωτητά, ἣν εὐρίσκει ἐν αὐτοῖς καὶ
τοῖς ὑποκρινόμενοις ἐν τῷ θεάτρῳ τραγωδοῖς = τινὲς ὅμως ἔλεγον,
ὅτι αὐτὸς ὁ Ἀδμητος διὰ νὰ ἔχη θρησκευτικὴν δικαιολογίαν ἰσχυ-
ρὰν πρὸς τοὺς καταδιώκοντας αὐτὸν, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν παρέδιδε

σαι τὴν ἱκεσίαν. Ἐκεῖ δ' αὐτῷ τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας ἐκκλέψας ἐκ τῶν Ἀθηνῶν Ἐπικράτης ὁ Ἀχαρνεὺς ἀπέστειλεν· ὃν ἐπὶ τούτῳ Κίμων ὕστερον κρίνας ἐθανάτωσεν, ὥς ἱστορεῖ Στησίμβροτος. Εἴτ' οὐκ αἰδ' ὅπως ἐπιλαθόμενος τούτων ἢ τὸν Θεμιστοκλέα ποιῶν ἐπιλαθόμενον, πλεῦσαι

τὸν ἄνδρα, ἐμνηχενύθη καὶ θεατρικῶς παρέστησε τὸν τρόπον τῆς ἱκεσίας. ἐκεῖ . . . ἀπέστειλεν] ἀντὶ ἐκείσε (εἰς τὸ βασιλεῖον τῶν Μολοσσῶν) ἀπέστειλε, διότι ἡ ἔννοια τῆς ἡρεμίας καὶ κινήσεως συνδέονται, καὶ πᾶσα κίνησις τελευτᾷ εἰς ἡρεμίαν, ὥς πᾶσα ἡρεμία μετατρέπεται εἰς κίνησιν, ἡ μὲν λοιπὸν διαδέχεται τὴν ἄλλην· διὰ τοῦτο πολλὰ ἐπὶ ἡρεμίας ἀπαντῶσι καὶ ἐπὶ κινήσεως, καὶ ἀντιστρόφως πολλὰ κινήσεως τίθενται μετὰ ἡρεμίας σημαντικῶν ῥημάτων. ἐκκλέψας] ἀνάρμοστος ἔκφρασις ἀντὶ ἐξαγαγῶν κρυφίως. Διότι δὲν ἐπετρέπετο νὰ ἐξέλθωσιν οἱ οἰκεῖοι τοῦ ἐπὶ προδοσίᾳ καταδικασμένου, οὔτε τι ἐκ τῆς περιουσίας τούτου νὰ ἐξαχθῇ, ὕπερ ἣν διὰ νόμου ἀπηγορευμένον. Ἀχαρνεὺς] ὁ δῆμος Ἀχαρναί τῆς Οἰνιτῆδος φυλῆς περίφημος διὰ τὴν ἀμπελοφυτεῖαν καὶ ἐλαιοφυτεῖαν = Κρυφίως δ' ἐξαγαγῶν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν Ἐπικράτης ὁ Ἀχαρνεὺς τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας τοῦ ἀπέστειλεν εἰς Ἡπειρον πρὸς τὸν Θεμ. ἐθανάτωσεν] ἔπρεπε νὰ τεθῇ τὸ μέσον διάμεσον· διότι ὁ Κίμων διὰ τῶν δημίων ἐθανάτωσεν αὐτὸν, ἀλλὰ μεσότης διάμεσος ἐκφέρεται ἐνίοτε καὶ διὰ τοῦ ἐνεργητικοῦ τύπου: ἐναυπήγει ὁ Ἀγχιλαός· Κύρος δ' αὐτὸν (τὸν παράδεισον) ἐξεκοψε καὶ τὰ βασίλεια κατέκαυσε. Ξεν. 1 = τὸν ὅποιον διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ὁ Κίμων βραδύτερον καταγγείλας ἐγένετο αἰτίος νὰ φονευθῇ. ὥς ἱστορεῖ] διὰ τῆς προτάσεως ταύτης δηλοῦται τὸ κύρος τῶν προειρημένων = καθὼς βεβαίον ὁ Στησίμβροτος. Εἴτα] τὰ εἴτα καὶ ἔπειτα καθ' ἑαυτὰ ἐκφράζουσιν ἀπλὴν συνέπειαν (ἀποτέλεσμα)· τίθενται ὅμως συχνὰ καὶ πρὸς δήλωσιν συνεπειᾶς ἀπροσδοκῆτου καὶ ἀντιφατικῆς. Ἡ δὲ ἀντίφασις κεῖται εἰς τὸ « αἰτεῖν τὴν θυγατέρα πρὸς γάμον ». οὐκ οἶδα] τὸ ῥῆμα τοῦτο μετὰ τοῦ ἀποφατικοῦ μορίου καλεῖται ἀπορηματικόν, ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται διαπορητικὴ πρότασις σημαίνουσα ἀπορίαν τοῦ γράφοντος, καὶ ἐκφέρεται δι' ἑνὸς. ὅρις. « ὅπως . . . φησὶ » ὅταν πρόκηται περὶ ἐνεστώτων καὶ θετικῶν πραγμάτων (ιδ. 12, 3). ἐπιλαθόμενος] ἁόρ. β. τοῦ ἐπιλανθάνομαι—ἐπελανθανόμην—ἐπιλήσομαι—ἐπελαθόμην—ἐπιέλθωμην. Ἡ δὲ ἐπὶ ἐπιτείνει τὴν σημασίαν τοῦ ῥ. Τὸ μὲν λανθάνω συντάσσεται αἰτ. προσώπου: τοῦτο λανθάνει με· τὸ δὲ μέσ. καὶ συνήθ. σύνθ. ἐπιλανθάνομαι συντάσσ. γεν.: ἐπιλαθόμενος τούτων. ῥίζ. λαθ, ληθ, συγγ. ἐξ λατ. lateo. = Ἀλλ' ὅμως δὲν γνωρίζω, πῶς ὁ Στησίμβροτος λη-

φθαιν εἰς Σικελίαν καὶ παρ' Ἰέρωνος αἰτεῖν τοῦ τυράννου τὴν θυγατέρα πρὸς γάμον, ὑπισχνούμενον αὐτῷ τοὺς Ἑλληνας ὑπηκόους ποιήσειν· ἀποτριψαμένου δὲ τοῦ Ἰέρωνος, οὕτως εἰς τὴν Ἀσίαν ἀπᾶραι.

XXV. Ταῦτα δ' οὐκ εἰκός ἐστιν οὕτω γενέσθαι. Θεόφρα-

σμονήσας ταῦτα, ἢ θεωρῶν τὸν Θεμ. λησμονήσαντα τὴν οἰκογένειάν του διίσχυρίζεται ὅτι ἐπλευσεν εἰς Σικελίαν. παρ' Ἰέρωνος] Ἰέρων ὁ πρῶτος ἦν τύραννος τῶν Συρακουσῶν ἀπὸ 477—467 π. Χ. Περὶφημος δὲ οὗτος κατέστη διὰ τὴν συγκοινωνίαν αὐτοῦ μετὰ τῶν περιφήμων ποιητῶν Πινδάρου καὶ Σιμωνίδου, οἵτινες ἐξύμνησαν τὰς νίκας τούτου ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ Πυθίοις διὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ στελλομένων ἁρμάτων. πρβλ. Ἡρόδ. 7, 158 = καὶ ἐξήτει παρὰ τοῦ Ἰέρωνος τοῦ τυράννου τὴν θυγατέρα του εἰς γάμον. ὑπισχνούμενον] μτχ. τροπικὴ δηλοῦσα τὴν συμφωνίαν, καθ' ἣν ἐξήτει τὴν θυγατέρα τοῦ τυράννου (ἰδ. 7, 2) = μετὰ τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ καταστήσῃ ὑποτελεῖς τοὺς Ἑλλ. εἰς αὐτόν. ἀποτριψαμένου] παραλείπεται τὸ ἀντικ. «τὴν αἵτησιν» (ἰδ. 23, 2). Ὑπάρχει καὶ γραφὴ ἀποστρεψαμένου = ἀφ' οὗ δὲ ὁ Ἰέρων ἀπέρριψε τὴν πρότασίν του. οὕτω] πρὸς σαφεστέραν καὶ ἐμφαντικωτέραν δῆλωσιν τῆς χρονικῆς ἀκολουθίας μετὰ μετοχὴν προστίθεται συχνότατα εἰς τὸ ῥῆμα τὰ ἐπὶ: εἶτα, τότε, εὐθύς, οὕτως, οὕτω δῆ: Θεσσαλοὶ ἐρμωθέντες συμμαχῶν, οὕτω δῆ ἐμήδισαν προθύμως» Θουκ. 2, 54. ἀπᾶραι] ἀόρ. ἃ τοῦ ἀπαίρω ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἐπὶ πλοίων ἀντὶ τοῦ ἀποπλέω. Τὸ δὲ ἀπρμ. ἐξαρτάται ἐκ τοῦ ἐνοουμένου φησί = τότε λέγει ὅτι ἀπέπλευσεν εἰς τὴν Ἀσίαν.

XXV. Μαρτυρία τοῦ Θεοφράστου ἀναιρουσα τὴν τοῦ Στησιμβρότου, καὶ μετάδασιν τοῦ Θεμ. εἰς Ἀσίαν.

1. Οὐκ εἰκός ἐστι] πρότασις ἀνεπτυγμένη ἀντὶ οὐκ εἶκοι ταῦτα οὕτως (ὡς ἀνωτέρω ὑπὸ Στησιμβρότου ἐρρήθη) γενέσθαι· διότι ὁ ἀνεπτυγμένος οὗτος τρόπος ἐμφαίνει συνάμα καὶ τὴν ὑπαρξίν τοῦ πρέποντος. Τοῦ δὲ εἰκῶ (ὁμοιάζω) εὐχρηστοὶ χρόνοι εἶνε ὁ πρὶν. μετὰ σῆμ. ἔνεσ. εἶκοι, μτχ. εἰκῶς καὶ εἰκός (ἰδ. λεγόμενον ἐπὶ τῶν κατὰ φύσιν καὶ λόγον γιγνομένων), ὑπρ. ἐφκειν ἀντὶ πρτ. μλ. σπν. εἶξω καὶ πλέον οὐ = Δέν εἶνε δὲ πιθανόν νὰ ἔγειναν ταῦτα τοιοῦτο-τρόπως. Θεόφραστος] ὁ περίφημος φιλόσοφος καὶ μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους, ὅστις γεννηθεὶς ἐν Ἐρεσσῷ τῆς Λέσβου τῷ 472 π. Χ. ὠνομάζετο πρότερον Τύρταμος. Διαδεχθεὶς δὲ τὴν σχολὴν τοῦ διδασκάλου ἐν Ἀθήναις τῷ 321 π. Χ. διέπρεψεν εἰς ὅλα τῆς φιλοσοφίας. τὰ εἶδη, καὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 85 ἢ 99 ἐτῶν, ἀφελὲς διάφορα συγγράμματα, ἐξ ὧν διεσώθησαν μόνον ἀποσπάσματα. Τοῖς

στος γὰρ ἐν τοῖς Περὶ βασιλείας ἱστορεῖ τὸν Θεμιστοκλέα πέμψαντος εἰς Ὀλυμπίαν Ἰέρωνος ἵππους ἀγωνιστάς καὶ σκηνὴν τινα κατεσκευασμένην πολυτελῶς στήσαντος, εἰπεῖν ἐν τοῖς Ἑλλήσι λόγον, ὡς χρή τὴν σκηνὴν διαρπάσαι τοῦ τυράννου καὶ κωλύσαι τοὺς ἵππους ἀγωνίσασθαι.

πᾶσι δὲ οὗτος εἶνε γνωστός διὰ τοὺς σφζομένους χαρακτῆρας. ἐν τοῖς Περὶ βασιλείας] πολλὰ ὁ Θεόφραστος ἔγραψε συγγράμματα, ἐξ ὧν φέρεται ἐν τὴν ἐπιγραφὴν «Περὶ βασιλείας», ἐν ᾧ γράφων, ὅποια πρέπει νὰ ᾔηε ἡ δύναμις τοῦ βασιλέως, ἀποδέχεται ὡς ἀρίστην τὴν μοναρχίαν κατὰ τοὺς στίχους τοῦ Ὀμήρου Ἰλ. Β. 204.

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἰς κοίρανος ἔστω,

εἰς βασιλεὺς, ᾧ ἔδωκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω.

ἵππους ἀγωνιστάς] ἵππους γυμνασμένους διὰ τὸ ἵπποδρομίον, καὶ ἐν γένει διὰ τοὺς ἀγῶνας. Πολλὰ προσηγορικὰ ὀνόματα συντάσσονται ὡς ἐπιθετικοὶ προσδ. ἄνδρες δικασταί, ἵπποι ἀγωνισταί. Ἡδύνατο δὲ τοῦτο νὰ μετατραπῇ καὶ εἰς γεν. ἵπποι τοῦ ἀγῶνος, ἥτις καὶ τότε λαμβάνει δύναμιν ἐπιθέτου, καὶ τίθεται ὡς ἐπιθετικός προσδ. πολυτελῶς] ἐκ τοῦ πολυτελῆς, τοῦτο δὲ συντίθεται ἐκ τοῦ πολλὰ τελεῖν (πολλὰ πληρώνειν)· ὅθεν ὁ ἀπαιτῶν πολλὰ ἐξοδα, καὶ ἐν γένει μεγαλοπρεπής. — Διότι ὁ Θεόφραστος εἰς τὰ ὑπ' αὐτοῦ γραφέντα Περὶ βασιλείας βεβαιοῖ, ὅτι ὁ Θεμ. ὅτε ὁ Ἰέρων ἀπέστειλεν εἰς Ὀλυμπίαν ἵππους νὰ συναγωνισθῶσι, καὶ ἔστησε σκηνὴν τινα, ἥτις εἶχε κατασκευασθῇ πολυτελῶς, εἶπεν ἐνώπιον τῶν Ἑλλ. τὸν ἐξῆς λόγον. ὡς χρή] ἡ εἰδικὴ αὕτη πρότασις ἐπεξηγεῖ τὸν λόγον, ὃν ὁ Θεμ. εἶπεν εἰς τοὺς Ἑλλ. καὶ ἐτέθη τὸ ὡς πρὸς δῆλωσιν γνώμης ἀτομικῆς τοῦ Θεμ. Τὸ χρή κυρίως ἦν οὐσιαστικόν· τί σε χρή (ἐνν. ἰκάνει Ἰλ. Π. 721)· διὰ παραθέσεως δὲ καὶ συγχωνεύσεως τῶν τύπων τοῦ εἰμὶ ὕστερον ἀπετέλεσε τοὺς τύπους τοῦ χρή (ὅπερ ἔλαβε τὸν τύπον ῥήμ. κατ' ἔλλειψιν τοῦ ἔστιν), ἐξ οὗ καὶ πρτ. ἐχρῆν ἀντὶ χρή ἦν. Ἐτι δὲ ἂν καὶ προκύπτει τοῦτο ἐκ συναίρέσεως δὲν περισπᾶται· διότι τονίζεται τὸ δεύτερον τῶν συναιρετέων φων.· χραεῖ, χρή· ὡς φαεῖς, φῆς, ἔσταως ἔστώς· περισπᾶται δὲ ὅταν τονίζεται τὸ πρῶτον· τιμάω ὦ. Ρίξ. χερ (χερὸς καὶ χειρὸς, ἐξ οὗ εὐχερῆς), χρε, χρά, (ὡς βελ, βαλ, βλα) ἰδ. 4, 1 = ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ ξεσχίσωσι τὴν σκηνὴν τοῦ τυράννου. ἀγωνίσασθαι] ἀγωνίζομαι (λαμβάνω μέρος εἰς δημοσίους ἀγῶνας) — ἡγωνίζομαι — ἡγωνιόυμαι — ἡγωνισάμην — ἡγωνίσμαι — ἡγωνίσμην — ἡγωνίσθην. Ρίξ. φαγ, ἄγ, ἄγω, ἀγών, ἀγωνίζομαι — καὶ νὰ ἐμποδίσωσι τοὺς ἵππους τοῦ νὰ συναγωνισθῶσιν.

2. Θουκυδίδης δ' ἐκπλεῦσαι φησιν αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἐτέραν καταβάντα θάλασσαν ἀπὸ Πύδνης, οὐδενὸς εἰδότες ὅστις εἴη τῶν πλεόντων, μέχρι οὗ πνεύματι τῆς ὀλκάδος εἰς Νάξον καταφερομένης ὑπὸ Ἀθηναίων πολιορκουμένην τό-

2. Θουκυδίδης] Ἀθηναῖος υἱὸς Ὀλόρου στρατηγὸς καὶ μέγας ἱστορικός. Οὗτος δὲ πεμφθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς Ἀμφιπόλεως πολιορκουμένης ὑπὸ τοῦ Βρασίδου καὶ ἀποτυχὼν ἐξωρίσθη. Ζήσας δὲ τὸν ἐπίλοιπον βίον ἐν τῇ Σκαπτῇ Ὑλῃ τῆς Θράκης, συνέγραψεν ἐκεῖ ἐν ὀκτὼ βιβλίοις τὸν Πελοπον. πόλεμον. δ' ἐκπλεῦσαι φησιν αὐτὸν] διάφοροι ὑπάρχουσι τῆς προτάσεως ταύτης γραφαί: « δὲ φησι ἐκπλεῦσαι αὐτὸν » « δὲ καὶ πλεῦσαι φησιν αὐτὸν » « δὲ φησι καὶ πλεῦσαι αὐτόν ». ἐπὶ τὴν ἐτέραν θάλασσαν] ἐκ τοῦ Ἰωνίου πελάγους εἰς τὸ Αἰγαῖον· κυρίως ἐκ τῆς ἀπέναντι τῆς Κερκύρας Ἡπείρου μετέβη πεζὸς ὁ Θεμισ. εἰς τὴν Πύδναν· ὡς ὁ Θουκ. (1, 137) λέγει « ἀποστέλλει (ὁ Ἀδμητος) βουλόμενον (τὸν Θεμ.) ὡς βασιλέα πορευθῆναι ἐπὶ τὴν ἐτέραν θάλασσαν πεζῇ εἰς Πύδναν τὴν Ἀλεξάνδρου, ἐν ἣ ὀλκάδος τυχὼν ἀναγομένης ἐπ' Ἰωνίας, καὶ ἐπιβὰς καταφέρεται χειμῶνι εἰς τὸ Ἀθηναίων στρατόπεδον, ὃ πολιορκεῖ τὴν Νάξον». ἀπὸ Πύδνης] ἡ Πύδνα παράλιος Ἑλλ. πόλις ἐν Πιερίᾳ τῆς Μακεδονίας ἐν τῇ δυτ. πλευρᾷ τοῦ Θερμαίου κόλπου παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ὀλόχρου. Αὕτη δὲ τότε δὲν κατείχετο ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ βραδύτερον περιήλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν διὰ τοῦ στρατηγοῦ Κόνωνος τῷ 394 π. Χ. Ἐν τοῖς μὲν χρόνοις ὠνομάσθη Κίτρος, καὶ σήμερον καλεῖται Κατερίνη. Ὁ δὲ Θουκυδίδης λέγει ὅτι ὁ Θεμ. ἀφ' οὗ μετέβη εἰς τὴν ἄλλην θάλασσαν τοῦ Αἰγαίου ἐξέπλευσεν ἐκ τῆς Πύδνης. ὅστις εἴη] πλὰς ἐρώτησις, διότι προηγείται ῥ. διαπορητικόν. Ἐκφέρεται συνήθ. διὰ τῆς ὅστις καὶ τῶν ἀπὸ ὅπ. ἀρχομένων ἐρωτ. ἀντ. καὶ ἐπὶ. Ἡ δὲ ἀόρ. ἀντων. εἶνε κατηγ. τοῦ εἶν=χωρὶς κανεὶς ἐκ τῶν συμπλεόντων νὰ γνωρίζῃ ποῖος ἐκεῖνος ἦτον. μέχρι οὗ] τίθεται πρὸς δήλωσιν τοῦ ἐπομένου χρόνου τοῦ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ῥηθέντος, ὅς τις συνήθως ἐκφέρεται διὰ τῶν πρὶν ἢ, ἕως οὗ, μέχρι οὗ, ἄχρι οὗ. ὀλκάς] ἐκ τοῦ ἔλκω πλοῖον φορτηγόν (εἶδος μαγούνας) συνήθ. ῥυμολκούμενον. πολιορκουμένην] συντίθεται τὸ πολιορκῶ ἐκ τοῦ εἶργω (κλείω ἐν-τός) πόλιν· κυρ. περικυκλῶν πόλιν πανταχόθεν διὰ στρατοῦ. Ἐγένετο αὕτη ἡ πολιορκία τῷ 473 π. Χ. ὅθεν πιθανώτερον ἡ ἐξορία τοῦ Θεμ. ἐγένετο τῷ 476 οὐχὶ τῷ 471 π. Χ. (ἰδ. 23, 1). Ὁ δὲ Θουκ. 1, 98 λέγει « Ναξίους ἀποστάσι μετὰ ταῦτα ἐπολέμησαν (Ἀθηναῖοι) καὶ πολιορκία παρεστήσαντο. Πρώτη τε αὕτη ἡ πόλις ζυμμάχῃ παρὰ τὸ καθεστηκὸς ἐδουλώθη, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων

τε φοβηθείς ἀναδείξειεν ἑαυτὸν τῷ τε ναυκλήρῳ καὶ τῷ κυβερνήτῃ· καὶ τὰ μὲν δεόμενος, τὰ δ' ἀπειλῶν καὶ λέγων, ὅτι κατηγορήσοι καὶ καταψεύσοιτο πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ὥς οὐκ ἀγνοοῦντες, ἀλλὰ χρήμασι πεισθέντες ἐξ ἀρχῆς ἀναλάβοιεν αὐτὸν, οὕτως ἀναγκάσειε παραπλεῦσαι καὶ λα-

ὥς ἐκάστη ξυνέβη » — ἕως ὅτου, ἐπειδὴ τὸ φορηγὸν πλοῖον μὲ ὀρμὴν ἐπέρετο ὑπὸ σφοδροῦ ἀνέμου εἰς τὴν Νάξον, ἥτις τότε ἐπολιορκεῖτο ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων. ἀναδείξειεν] ὁρ. ἀ. Αἰολ. ἀντὶ ἀναδείξαι· διότι οἱ Ἀττ. ἐν τῷ ὁρ. ἀ τῆς εὐκτ. ἔχουσι καὶ τὸν Αἰολ. σχηματισμὸν, οὐτινος εὐχρηστο εἶνε τὸ ἐν. θ' καὶ γ' πρῶς. καὶ τὸ πληθ. γ'. Ἡ δὲ εὐκτ. ἐτέθη ἐν τῷ χρονικῷ λόγῳ· διότι μετὰ βῆμα εὐκτ. ἐγκλίσεως τίθεται ἐνίοτε ἐν τῇ ἐξηρητημένῃ προτάσει εὐκτική καθ' ἑλξιν, καὶ ὅχι διότι ἀναφέρεται εἰς ἄοριστον χρόνον. ναυκλήρῳ] ναύκληρος· « ὁ τῆς νεὼς κύριος καὶ ὁ ἐπιπλέον αὐτῇ ἐπὶ τῷ ναύᾳ λαβεῖν » Φωτ. « Ναύτας μὲν ἐκλέγεται κυβερνήτης, καὶ κυβερνήτην ναύκληρος » Πλουτ. πολ. παραγγ. σ. 807· Ὁ ναύκληρος ὁ κυβερνήτης καὶ ὁ πρῶτος εἰσιν οἱ σχηματίζοντες ἐν τῷ πλοίῳ τὸ δικαστήριον. Συντίθεται ἡ λέξις ἐκ τοῦ ναῦς καὶ κλήρος, μᾶλλον δὲ κληρῷ ναῦν κυρ. λαμβάνω διὰ κλήρου ναῦν ὡς πατρικὸν μερίδιον, καὶ ἐν γένει ἐκ κληρονομίας, ὅθεν εἶμαι κύριος τούτου. πρβλ. Ξεν. 5, 8, 20 = φοβηθείς ὁ Θεμ. ἐφ' ἀνέρωσεν ἑαυτὸν εἰς τὸν κύριον τοῦ πλοίου καὶ εἰς τὸν πηδαλιοῦχον. τὰ μὲν . . τὰ δὲ] τὸ πλήρες· τὰ μὲν δεόμενος ὁ Θεμ. τούτων (τοῦ ναυκλήρου καὶ κυβερνήτου) παραπλεῦσαι καὶ λαβέσθαι τῆς Ἀσίας (ιδ. 5, 4) ἀπειλῶν] τὸ ἀπειλῶ σμ. κυρ. δυνατὰ ὀμιλῶ, καὶ σνκδχ. φοβερίζω (ιδ. 5, 1). Συντάσ. δοτ. προσώπου· ἀπειλῶν τούτοις. Αἱ δὲ μτχ. τροπικαί — καὶ πρῶτον παρακαλῶν, ἔπειτα δὲ φοβερίζων καὶ λέγων ὅτι ἤθελε κατηγορήσει καὶ εἶπει. καταψεύσοιτο] τούτων (τοῦ ναυκλήρου καὶ κυβερνήτου). Τὸ καταψεύδωμαι σμ. ἐπινοῶ ψευδῇ κατὰ τινος = ὅτι ἤθελε κατηγορήσει καὶ εἶπει ψευδῇ κατ' αὐτῶν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. ἀναλάβοιεν] κυρ. λαμβάνω τινὰ ἐπάνω μου, καὶ σνκδχ. ἐπὶ τοῦ πλοίου μου. Ὁ δὲ Θουκ. (1, 137) λέγει « εἰ μὴ σώσει αὐτὸν, ἔφη ἔρειν ὅτι χρήμασι πεισθείς αὐτὸν ἄγει » = ὅτι δῆθεν οὐχὶ ἀγνοοῦντες, ἀλλὰ δωροδοκούμενοι ἐξ ἀρχῆς παρέλαβον αὐτόν. οὕτως] ἀναπαρίστανται ἐπὶ τὸ δεικτικώτερον αἱ τροπικαὶ μετοχαί· ὡς το παρ' ἡμῖν· ἔτσι. λαβέσθαι] λαμβάνομαι — ἐλαβάνομην — ληφθήσομαι — ἐλήφθην — ἐλαβόμην — εἰλήμην. Ρίξ. κατὰ Δαιδερλ. λαF (λαβεῖν ἀπολαβεῖν), λαβ' κατ' ἄλλους, δε Fαπ (ἄπτω), Fαε, λαβ' συγγ. τῷ λατ. cap-io, λαμβάνω. Καὶ συντάσ. γεν. ὡς αἰσθητικόν, διότι ἐλαβε τρόπον τινὰ διὰ τῶν χειρῶν τὴν Ἀσίαν. πρβλ.

έσθαι τῆς Ἀσίας. Τῶν δὲ χρημάτων αὐτῷ πολλὰ μὲν ὑπεκκλαπέντα διὰ τῶν φίλων εἰς Ἀσίαν ἔπλει· τῶν δὲ φανερῶν γενομένων καὶ συναχθέντων εἰς τὸ δημόσιον Θεόπομπος μὲν ἑκατὸν τάλαντα, Θεόφραστος δὲ ὀγδοήκοντά φησι γενέσθαι τὸ πλῆθος, οὐδὲ τριῶν ἄξια ταλάντων κεκτημένου τοῦ Θεμιστοκλέους πρὶν ἄπτεσθαι τῆς πολιτείας.

XXVI. Ἐπεὶ δὲ κατέπλευσεν εἰς Κύμην καὶ πολλοὺς ἤ-

Θουκ. 1, 137. «Ὁ δὲ νύκκληρος ποιεῖ τε ταῦτα καὶ ἀποσαλεύσας ἡμέραν καὶ νύκτα ὑπὲρ τοῦ στρατοπέδου ὕστερον ἀφικνεῖται εἰς Ἐφεσον» = τοιοῦτοτρόπως ἐξηνάγκασε τούτους νὰ περάσωσιν ἐκ τῆς νήσου καὶ νὰ προσορμισθῶσιν εἰς τὴν Ἀσίαν. Τῶν χρημάτων αὐτῷ] δοτικῇ τῆς ἠθικῆς σχέσεως δηλοῦσα τὸ πρόσωπον, οὗτινος πρὸς ὠφέλειαν ὑπάρχουσι ταῦτα ἀντὶ γεν. κτητικῆς. ὑπεκκλαπέντα] παθ. ἄορ. ἑ' τοῦ ὑπεκκλέπτομαι· τὸ παθ. ἔχει εὐχρ. χρόνους: ὑποκλεροθήσομαι—ὑπεκκλάπην—ὑποκέλεμμαι. Ἡ δὲ ὑπὸ σημ. τὸ ὑποκλάτω, ἐξ οὗ κρυφίως λαμβάνω τι χωρὶς νὰ μὲ ἐννοήσωσι πρὸβλ. Θουκ. 137 «ἤλθον γὰρ αὐτῷ (χρήματα) ὕστερον ἐκ τε τῶν Ἀθηνῶν παρὰ τῶν φίλων καὶ ἐξ Ἀργούς, ἃ ὑπεξέκειτο». ἔπλει] πλέω κυρ. ταξειδεύω διὰ θαλάσσης, καὶ ἐν γένει λέγεται ἐπὶ παντός κινητοῦ ὡς ἐνταῦθα: τὰ χρήματα ἔπλει (ἴδ. 7, 4) = Ἐκ δὲ τῶν κινητῶν πραγμάτων τοῦ πολλὰ μὲν διὰ τῶν φίλων τοῦ ἐξαχθέντα κρυφίως ἐταξείδευον διὰ τὴν Ἀσίαν. τῶν φανερῶν γενομένων] τὰ ἀνευρεθέντα μόνον ἐν Ἀθήναις χρήματα ἐκτὸς τῶν ἀποσταλέντων εἰς Ἀσίαν· ὅθεν ἡ τοῦ Θεμ. περιουσίᾳ ἦν πολὺ ἀνωτέρα τῆς ἐν Ἀθήναις δημευθείσης = τὸ δὲ πλῆθος τῶν χρημάτων τὰ ὅποια ἔγειναν φανερὰ καὶ μετεφέρθησαν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον. Θεόπομπος] ἡ ὁμαλωτέρα τοῦ κώλου τούτου διάταξις τῶν λέξεων ἔχει: Θεόπομπος μὲν φησι τὸ πλῆθος τῶν φανερῶν γενομένων καὶ συναχθέντων γενέσθαι ἑκατὸν τάλαντα, Θεόφραστος δὲ φησι τὸ πλῆθος γενέσθαι ὀγδοήκοντα τάλαντα (ἴδ. 19, 1) = ὁ μὲν Θεόπομπος λέγει ὅτι ἔφθασεν ἑκατὸν τάλαντα, ὁ δὲ Θεόφραστος ὀγδοήκοντα. οὐδὲ τριῶν] κατὰ Κριτίαν παρὰ τῷ Αἰλιανῷ Ποικιλ. Ἱστορ. 10, 17· ὁ Θεμ. περιουσίαν εἶχε τριῶν ταλάντων. Ἐν δὲ τῇ Ἀριστείδου καὶ Κάτωνος συγκρίσει λέγει ὁ Πλούταρχος α πέντε ἢ τριῶν ταλάντων οὐσίαν αὐτῷ (τῷ Θεμ.) γενέσθαι λέγουσιν, ὅτε πρῶτον ἤπιετο τῆς πολιτείας» = ἐν ᾧ ὁ Θεμ. δὲν εἶχε περιουσίαν ἄξιαν οὐδὲ τριῶν ταλάντων πρὶν ἀναμικχθῆ εἰς τὰ πολιτικά.

XXVI. Κίνδυνος τοῦ Θεμ. ἐν Κύμῃ, καὶ μετάβασις αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλεῆα τῆς Περσίας.

1. Κατέπλευσε] καταπλέω κυρ. πρὸς τὰ κάτω πλέω (κατὰ τὰ

σθετο τῶν ἐπὶ θαλάττῃ παραφυλάττοντας αὐτὸν λαβεῖν, μάλιστα δὲ τοὺς περὶ Ἐργοτέλη καὶ Πυθόδωρον (ἦν γὰρ ἡ θήρα λυσιτελὴς τοῖς γε τὸ κερδαίνειν ἀπὸ παντὸς ἀγαπῶσι, δια-

ρῶμα τοῦ ποταμοῦ), καὶ ἐν γένει ἐκ τῆς ἀνοικτῆς θαλάσσης πλησιάζω εἰς τὴν παραλίαν, μᾶλλον δὲ ἐμβαινὼ εἰς τὸν λιμένα. Κύμην] ἡ μεγίστη καὶ ἐπισημοτάτη πόλις τῆς Αἰολίδος ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ μετ' ἀσφαλοῦς λιμένος, ἐν ᾧ μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν διεχείμασεν ὁ ὑπολειφθεὶς στόλος τοῦ Ξέρξου· ἐτι δὲ ὑπῆρξε πατρὶς τοῦ Ἡσιόδου ἡ σήμερον καλουμένη Τσανταρλί. Ἄλλ' ἐν τῷ παρατεθέντι ἀνωτέρῳ χωρίῳ τοῦ Θουκ. εἶδομεν, ὅτι ὁ Θεμ. ἀφίκετο εἰς Ἐφεσον, ἥτις πολὺ ἐγγύτερον τῆς Νάξου κεῖται. Ἐπειδὴ δὲ προσωμίσθη εἰς τὴν Κύμην. τῶν ἐπὶ θαλάττῃ] γεν. τοῦ ὅλου ἀντὶ τῶν παραθαλασσίων (ἴδ. 12, 1). Ἡ δὲ ἐπὶ σημ. τὸ πλησίον· ὡς ἐπὶ τῷ ποταμῷ ὠκοδόμει. παραφυλάττοντας] μτχ. κατηγ. διότι προηγεῖται β. αἰσθήσεως. Τὸ δὲ παραφυλάττω σημ. κυρ. ἰστάμενος πλησίον φυλάττω τι, κοιν. παραμονεύω· καὶ ἐν γένει ἄγρυπνος ἢ μετὰ προσοχῆς παρατηρῶ τι = καὶ ἐνόησεν ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν παραθαλασσίων παρεφύλαττον νὰ συλλάβωσιν αὐτόν. μάλιστα δὲ] πρότασις ἐπανορθωτικὴ ἀκριβέστερον ὀρίζουσα τὸ ἀντικ. «πολλοὺς»· διότι ἐπανόρθωσις καλεῖται, ὅταν διορθώωμεν ἣν ἤδη μετεχειρίσθημεν λέξιν οὐχὶ ὡς ἐσφαλμένην, ἀλλ' ἵνα ἐπιφέρωμεν ἄλλην βαρυτέραν ἢ καταλληλοτέραν κατὰ τὸ σκοπούμενον. Τὸ πλῆρες· μάλιστα δὲ ἡσθετο τοὺς περὶ Ἐργοτέλη καὶ Πυθόδωρον παραφυλάττοντας αὐτὸν λαβεῖν. τοὺς περὶ Ἐργοτέλη] ἐννοεῖ ἐνταῦθα τὸ ὀνομαζόμενον μόνον πρόσωπον· πρβλ. 7, 3 = καὶ πρὸ πάντων ὁ Ἐργοτέλης καὶ Πυθόδωρος. ἦν γὰρ] διακρίνονται αἱ παρενθέσεις τῶν δευτερευουσῶν προτάσεων· καθότι αἱ παρενθέσεις εἶνε προτάσεις κεχωρισμέναι, αἰτινες παρεντίθενται ἐν τῷ λόγῳ οὕτως, ὥστε δὲν ἐνοῦνται μετὰ τῆς κυρίας γραμματικῆς. Κατὰ μὲν τὸ περιεχόμενον αὐτῶν αἱ παρενθέσεις ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἐνότητα τοῦ ὅλου διανοήματος, κατὰ τὸν τύπον ὅμως κεῖνται ἀνεξαρτήτως καὶ θεωροῦνται γραμματικῶς ὡς προτάσεις κύριαι. θήρα] κυνήγιον ἀγρίου ζῴου παρὰ τὸ θήρ κυρ. θηρίον ζῶον (ἀγρίον ζῶον). Αἰολικῶς δὲ λέγεται φῆρ συγγ. τῷ λατ. ferus· διότι ἡ Αἰολικὴ διάλεκτος ἔχει μεγίστην συγγένειαν τῇ λατινικῇ. ἀπὸ παντὸς] θεμιτοῦ δηλ. καὶ ἀθεμίτου. τὸ κερδαίνειν] κερδαίνειν—ἐκέρδαινον—κερδανῶ—ἐκέρδανα—κεκέρδηκα. Τὸ δὲ ἔτυμον τούτου, παρὰ τὸ κέρδος, τοῦτο δὲ πιθανώτερον παρὰ τὸ κείρω· κατ' ἄλλους δὲ ἐκ τοῦ ἔρδω μετὰ προτακτικοῦ κ. Τὸ δὲ ἄρθρον δυνατὸν καὶ νὰ παραλειφθῇ, ἀλλὰ τιθέμενον δίδει τῷ ἀπρμ. χαρακτηριστικὰ οὖς. (τὸ κέρδος). Φέρονται διάφοροι γραφαὶ «τοῖς γε τὸ κερδαί-

χοσίων ἐπικεκρυγμένων αὐτῷ ταλάντων ὑπὸ τοῦ βασιλέως), ἔφυγεν εἰς Αἰγὰς, Αἰολικὸν πολισμάτιον, ὑπὸ πάντων ἀγνοούμενος πλὴν τοῦ ξένου Νικογένους, ὃς Αἰολέων πλείστην οὐσίαν ἐκέκτητο καὶ τοῖς ἄνω δυνατοῖς γνώριμος ὑπῆρχε. Παρὰ τοῦτω κρυπτόμενος ἡμέρας ὀλίγας διέτριψεν· εἶτα μετὰ τὸ δεῖπνον ἐκ θυσίας τινὸς Ὀλβιος ὁ τῶν

νεῖν», «τοῖς τότε κερδαίνειν», «τοῖς τὸ κερδαίνειν»=(διότι τὸ κυνήγιον τοῦτο ἦτον ἐπικερδὲς εἰς τοὺς ἀγαπῶντας ἰδίως τὸ κέρδος ἐκ πάσης ἐπιχειρήσεως. ἐπικεκρυγμένων αὐτῷ] ἐπικηρύττομαι—ἐπεκρητύτομαι—ἐπικηρυχθῆσμαι—ἐπεκηρύχθη—ἐπικεκρύχμαι. Ριζ. καρ (κράζω), συγγ. τῇ γαρ (γαρύειν, ἐξ οὗ τὸ κοιν. γκαρίζειν, γῆρυς=φωνή)· καὶ ἐπνυξ. ἡ καρ, καρ-υ, Δωρ. κάρυξ, Ἀττ. κήρυξ, κηρύκ-jə, κηρύσσω, ἐπικηρύττω κυρ. διὰ τοῦ κήρυκος γνωστοποιῶ εἰς τὸ κοινὸν ἰδ. βραβεῖόν τι ἢ ποινὴν : «ἐπεκηρύξαν ἐπὶ Κορυθάλλω ἀργύριον» (ᾠρισαν ὡς ἀμοιβὴν ἀργυρίου ποσότητα διὰ τὴν προσαγωγὴν ἢ τὸν θάνατον τοῦ Κορυθάλλου) Ἡρ. 7, 214. «ἐπεκηρύχθη αὐτῷ ἀργύριον». Ἡρ. 7, 213. Ἡ δὲ δοτ. καλεῖται ἀντιχαριστική, δηλοῦσα τὸ πρόσωπον, οὗτινος πρὸς βλάβην γίνεται τι=διότι διακόσια τάλαντα ὡς ἀμοιβὴ εἶχον κηρυχθῆ δι' αὐτὸν ὑπὸ τοῦ βασιλέως. εἰς Αἰγὰς] αἱ Αἰγαὶ πόλεις τῆς μικρᾶς Ἀσίας πλησίον τῆς Κύμης· ὁ δὲ κάτ. Αἰγαιάτης = κατέφυγεν εἰς τὴν πόλιν Αἰγὰς. πολισμάτιον] παρὰ τὸ πόλις, πολίζω, πόλισμα, πολισμάτιον (μικρὰ πόλις) ἀντὶ πολίχινον Αἰολικόν. Νικογένης] οὗτος Λυσισειδῆς ὑπὸ τοῦ Διοδώρου (11, 56) καλεῖται=χωρὶς νὰ γνωρίζῃ κανεὶς τοῦτο ἐκτός τοῦ ξενίζοντος αὐτὸν φίλου του Νικογένους. οὐσία] ἀφγρ. οὐς. τῆς μτχ. ὦν ὄντος, οὐσία, ὡς γέρων-οντος, γερουσία, καὶ σημ. τὸ πραγματικῶς ὑπάρχον : «ἐκάστω τῶν ὀνομάτων τούτων ὑπόκειται τις ἴδιος οὐσία». Πλ. Πρωτ. 349· ἐν γένει δὲ οὐσία καλεῖται, ὃ σήμερον καλοῦμεν περιουσίαν, ἰδιοκτησίαν, ἐν ᾧ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις περιουσία ἐλέγετο τὰ περισσεύματα τὸ κέρδος ἐκ τίνος ἐπιχειρήσεως. Ἡ πρότασις αὕτη εἶνε περίφρασις τοῦ ὃς ἦν πλουσιώτατος τῶν Αἰολέων, διότι ἡ περίφρασις δηλοῖ πλέον τι = ὅστις εἶχεν ἀποκτήσει πλείστην περιουσίαν ἐκ τῶν Αἰολέων. τοῖς ἄνω] τὸ ἄνω ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ δηλοῖ συνήθως τὸ ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς τὰ μεσόγεια. γνώριμος] ἐπίθετον παθ. διαθέσεως, κυρ. γνωρίζομενος, ὅθεν φίλος οἰκεῖος· ὡς ἐπίθ. συντάσσεται δοτ : γνώριμος τοῖς ἄνω δυνατοῖς, καὶ ὡς οὐσιαστικὸν γεν. γνώριμός τις = καὶ ὑπῆρχε σχετικὸς μὲ τοὺς ἐν τῇ Περσικῇ αὐτῇ ἰσχυροὺς. διέτριψε] τὸ τρίβω σημ. κυρ. συντρίβω τε, ὡς τὴν γῆν ταῖν χερσὶν καὶ μτφρ. δαπανῶ καὶ ἰδίως χρόνον ἀντὶ τοῦ χρονοτριβῶ = Ἐν τῇ οἰκίᾳ τούτου κρυπτόμενος διέμεινεν

τέκνων τοῦ Νικογένους παιδαγωγὸς ἔκφρων γενόμενος καὶ θεοφόρητος ἀνεφώνησεν ἐν μέτρῳ ταύτῃ.

Νυκτὶ φωνήν, νυκτὶ βουλήν, νυκτὶ τὴν νίκην δίδου.

ὀλίγας ἡμέρας. ἐκ θυσίας τινός;] οἱ ἀρχαῖοι πολλάκις πρὸ τοῦ δείπνου προσφέροντες ἰδίᾳ ἢ δημοσίᾳ θυσίας τοῖς θεοῖς ἔδιδον εἰς τὴν τράπεζαν ἱερότητα· ὅθεν ἐθεωρεῖτο ἀσέβεια νὰ κακοποιήσῃ τις ἀνθρώπον μεθ' οὗ συνέφαγεν, ἐξ οὗ καὶ τὰ τοῦ Δισχίνου «ποῦ εἶναι τὸ ἄλας; ποῦ ἡ τράπεζα; ποῦ αἱ σπονδαί»; πρβλ. 28, 3. ἔκφρων] παράφρων· ἢ ἐκ σημ. τὸ ἔξω δηλ. τῶν φρενῶν=ἄφρων. Αὐτὴ δὲ ἡ λέξις συνήθως ἐπὶ θρησκευτικῆς καὶ προφητικῆς ἐκστάσεως. Τὸ δὲ φρὴν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις σημ. τὸ διάφραγμα, τὴν μεμβράνην τὴν χωρίζουσαν τὴν καρδίαν καὶ τοὺς πνεύμονας ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐντοσθίων. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ διάφραγμα ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ ἑδρα πάσης διανοητικῆς κινήσεως, ἐνομιζέτο καὶ ὡς καθαρὰ ἀρχὴ τοῦ νοητικοῦ βίου· ὅθεν νοῦς καὶ ἐν γένει ἡ δύναμις τοῦ αἰσθάνεσθαι σκέπτεσθαι καὶ βούλεσθαι· θεοφόρητος.] κυρ. ὁ φέρων θεόν· ὅθεν ὁ ὑπὸ θεοῦ ἐμπνεόμενος, θεόπνευστος=τελευταῖον μετὰ τὸ δεῖπνον γενόμενον μετὰ θυσίαν τινὰ ὁ *Ολβιος ὁ παιδαγωγὸς τῶν τέκνων τοῦ Νικογένους γενόμενος ἐκστατικὸς καὶ θεόπνευστος. ἐν μέτρῳ] ἐμμέτρως. Ὁ δὲ ἐπόμενος στίχος εἶνε τροχαϊκὸς τετράμετρος καταληκτικὸς. Ἄλλοι δὲ γράφουσιν «ἀνεφώνησε μέτρῳ»=δυνατὰ ἐφώνησεν ἐμμέτρως τὰ ἐξῆς ἰδίως. δίδου] ἡ προστακτικὴ δυνατὸν νὰ σημαίνῃ προτροπήν, ὅτε ὁ θεοφορούμενος παιδαγωγὸς ἀποτείνεται πρὸς τὸν Θεοῦ. προτρέπων νὰ κοιμηθῇ, ὅστις τὴν νύκτα θὰ ἀκούσῃ φωνῆν, θὰ σκεφθῇ ἐπ' αὐτῆς, καὶ θὰ ἀποφασίσῃ τί πρέπει νὰ πράξῃ· ὡς καὶ σήμερον εἰς δυσχερεῖς περιστάσεις δίδομεν πολλὴν σπουδαίότητα εἰς τοὺς ὄνειρους, καὶ θεῖαν τρόπον τινὰ δύναμιν. Διότι τὴν νύκτα ἡ διάνοια ἀπηλλαγμένη πάσης ἐξωτερικῆς ἐπιδράσεως καὶ ἀνακτῆσασα δυνάμεις διὰ τοῦ ὕπνου, δύναται εὐκολώτερον ν' ἀνέλθῃ καὶ ἐνεργήσῃ ἰσχυρότερον παρέχουσα θείας τρόπου τινὰ σκέψεις καὶ ὑπερανθρώπους, λύουσα πολλάκις τὰ δυσκολώτερα τῶν ζητημάτων, ἅτινα τὴν ἡμέραν ἦσαν σχεδὸν ἅλута καὶ ἀκατόρθωτα. Ἐκ τούτου καὶ τὸ Γαλλικὸν λόγιον προήλθεν «ἡ νύξ δίδει συμβουλὰς». Ἐχομεν δὲ ἐνταῦθα τρία ἀντικ. μεθ' ἐνός ῥ. ὅπερ εἰς τὸ πλησιέστερον μόνον ἀντικ. ἀρμόζει, ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν νοοῦνται ἄλλα κατὰλληλα ῥ. κατὰ τὸ καλούμενον ζευγμα: Νυκτὶ φωνήν (ἄκουε), νυκτὶ βουλήν (ποιοῦ), νυκτὶ τὴν νίκην δίδου. Ἐτι δὲ ἡ προστακτικὴ δυνατὸν νὰ σημαίνῃ εὐχὴν, ὅτε ὁ *Ολβιος εἰς ἑκστασιν εὕρισκόμενος ἀποτείνεται εἰς τὸ θεῖον ὡς συνήθως πράττουσιν οἱ θεόπνευστοι ποιηταί, καὶ ἱκετεύει ὅπως θεὸς τις ἀποστείλῃ φωνήν ὡς ἐν

2 Καὶ μετὰ ταῦτα ταχακοιμηθεὶς ὁ Θεμιστοκλῆς ὄναρ ἔδοξεν ἰδεῖν δράκοντα κατὰ τῆς γαστροῦ αὐτοῦ περιελιττόμενον καὶ προσανέρποντα τῷ τραχήλῳ· γενόμενον δ' αἰτόν, ὡς ἦψατο τοῦ προσώπου, περιβαλόντα τὰς πτέρυγας ἐξάραι καὶ

τοῖς ὀνείροις, καὶ συμβουλευσὴ αὐτὸν τί νὰ πράξῃ εἰς τὴν δυσχερῇ ταύτῃ περιστασιν, ἅτινα εἶνε τὰ κατ' ὄναρ ἀλληγορικῶς παριστανόμενα, καὶ τρίτον νὰ δώσῃ νίκην ἐν τῇ ἐκτελέσει τούτων = Εἰς τὴν νύκτα φωνήν, εἰς τὴν νύκτα σκέψιν, εἰς τὴν νύκτα τὴν νίκην δίδε.

2. Κατακοιμηθεὶς] ἀπαντᾷ καὶ γραφῇ «κοιμηθεὶς». Ἡ δὲ κατὰ σημ. ἐπίτασιν. ὄναρ] εὐρηται κατ' ὄν. καὶ αἶτ. Πολλάκις καὶ ἐπιρρηματικῶς τίθεται σημαίνον καθ' ὕπνον· οἶον, ὄναρ πλουτεῖν (καθ' ὕπνου εἶνε πλούσιος). Ὁναρ καὶ ὁ ὄνειρος ἀπὸ τῶν χρόνων ἤδη τοῦ Ὁμήρου ἐθεωρεῖτο ὡς ὑπὸ τῶν θεῶν στελλόμενος καὶ τὸ μέλλον προσημαίνων. Ὁ δὲ Ἡσίοδος (Θεογ. 212) ὀνομάζει τοὺς ὀνείρους υἱοὺς τῆς Νυκτός. = Καὶ μετὰ ταῦτα ἀπ' οὗ ὁ Θεμ. ἔπρσεν εἰς βαθὺν ὕπνον, ἐφάνη εἰς αὐτὸν ὅτι εἶδε καθ' ὕπνον. κατὰ τῆς γαστροῦ] πρὸλ. 9, 1 «κατὰ τῶν λίθων». περιελιττόμενον] ἔχει εὐχρήστους παρ' Ἀττ. χρόνους· περιελίσσω—περιείλιξα· παθ. περιελίττομαι (περιστρέφομαι)—περιελίχθην—περιείλιγμαi. Ῥίζ. Fελ, ἐλ, ἐλίκη, ἐλίξ-jw, ἐλίσσω. Ἡ δὲ μτχ. κατηγ. εἰς τὸ εἰδεῖν, καὶ διαθ. μέσ. (περιελίττοντα ἑαυτὸν κατὰ τῆς γαστροῦ). Ἡ δὲ σημασία τῆς προθ. περὶ καὶ ἡ τοῦ ῥήματος ταυτίζονται, καὶ ἐτέθη πρὸς ἐπίτασιν τούτου = ὅτι μέγας ὄφis ἐπὶ τῆς κοιλίας του περιετυλίσσετο. προσανέρποντα] προσανέρπω (ἀναβαίνω εἰς τι συρόμενος ὡς ἑρπετὸν) — προσανείρπον. (οἱ δὲ λοιποὶ χρόνοι ἐκ τοῦ ἐρπύζω) — προσανερπύσω — προσανείρπυσα. Ῥίζ. Fερ, σερ, σερπ συγγ. τῷ λατ. serpo, ἔρπω, ἐρπύζω. Συντάξ. δοτ. τῷ τραχείλῳ χάριν τῆς ἐν τῷ ῥήματι προθ. = καὶ πρὸς τούτοις ἔρπων ἀνήρχετο εἰς τὸν λαίμῳ του. αἰτός] ἐκ τοῦ ἀημι (πνέω φυσῶ) ἦν ἄγγελος τοῦ Διὸς καὶ προφητικὸν πτηνόν· συνάμα δ' ἐπώνυμον βασιλέων, καὶ πολεμικὸν σημειῶν παρὰ Πέρσαις καὶ Ῥωμαίοις = ἄφ' οὗ ὁ δράκων μετεμορφώθη εἰς αἰτόν. πρόσωπον] ἐκ τῆς πρὸς καὶ ὤψ «τὸ πρὸς τοῖς ὤψι μέρος» Bύς. κυρ. τὸ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας φαινόμενον μέρος τοῦ ἀνθρώπινου σώματος = ἅμα ἤγγισε τὸ πρόσωπον. ἐξάραι] ἀόρ. α. τοῦ ἐξαίρω· κυρ. πρὸς τὰ ἐξω σηκώνω· ὅθεν ὑψηλὰ φέρω, ἀνυψώνω. Τὸ δὲ εἰδικὸν ἀπρμ. ἐξαράται ἐκ τοῦ ἰδεῖν· καὶ μετετρέπη ἡ σύνταξις ἐκ κατηγ. μετοχῆς εἰς ἀπρμ. εἰδικόν, ὅπως δηλωθῇ διὰ μὲν τῆς κατηγ. μετοχῆς τὸ πραγματικὸν ἐνυπάρχον ὡς ιδιότης τοῦ δράκοντος τὸ περιελίττεσθαι καὶ ἔρπειν, διὰ δὲ τῶν εἰδικῶν ἀπρμ. ἐξάραι καὶ κομίζειν καὶ στήσκει ἰδέα ὅλως ἐξηρημαμένη ἐκ τῆς κρί-

νους τὸ πολὺ καὶ μάλιστα τὸ Περσικὸν εἰς ζήλοτυπίαν τὴν περὶ τὰς γυναῖκας ἄγριον φύσει καὶ χαλεπὸν ἐστίν· οὐ γὰρ μόνον τὰς γαμετάς, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀργυρωνήτους καὶ παλλακευομένας ἰσχυρῶς παραφυλάττουσιν, ὥς ὑπὸ μηδενὸς ὁρᾶσθαι τῶν ἐκτός, ἀλλ' οἴκοι μὲν διαιτᾶσθαι κατακεκλει-

βαρδάρων. Τὸ βαρβαρικὸν ἀντιδιαστέλλεται πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν γένος, ὡς τὸ Ἑλλήν πρὸς τὸ βάρβαρος. [ζήλοτυπία] παρὰ τὸ ζήλοτυπος, τοῦτο δὲ συντίθεται ἐκ τοῦ ζῆλον τύπτω, μᾶλλον δὲ ζῆλον τυπώω, δηλ. ἐντυπώνω ἐν τῇ καρδίᾳ μου ζῆλον· ὅθεν ζήλοτυπία, ἐγκάρδιος ζῆλος, ἐμπαθὴς ζῆλος, φθόνος. Ὁ δὲ Ἀρποκρ. λέγει «ζήλουν τὸ μακαρίζειν, ζήλοτυπεῖν δὲ τὸ εἰς ἀπέχθειαν ἐληλυθῆναι». ἄγριος] ἐκ τοῦ ἄγρός, κυρ. ὁ ζῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς, καὶ ἰδ. τὰ ἀρπακτικά ζῶα, ἅτινα οὕτω ζῶσιν· ὅθεν σκληρὸς θηριώδης. Τὸ δὲ χαλεπὸν κυρ. σημ. πιεστικόν, βλαβερόν, ἀνυπόφορον ἐκ τοῦ χαλέπω (καταπιεζῶ)· καὶ ἐτέθησαν τὰ συνώνυμα πρὸς ἀνάδειξιν τῆς τοιαύτης ἐννοίας = Τὸ περισσότερον μέρος τῶν βαρβάρων, καὶ πρὸ πάντων τὸ γένος τῶν Περσῶν εἶνε ἐκ φύσεως θηριώδες καὶ ἀνυπόφορον κατὰ τὴν πρὸς τὰς γυναῖκας ζήλοτυπίαν των. γαμετάς] γαμετὴ καλεῖται ἡ νόμιμος γυνή, ἀντιθ. ταῖς ἀργυρωνήταις καὶ παλλακευομέναις. ἀργυρωνήτος] παρὰ τὸ ἀργύρω ὠνεῖσθαι, ὁ ἀντὶ χρημάτων ἀγορασθείς· ὅθεν δηλοῖ ἰσχυρὰν καὶ ἀναπόφευκτον δουλείαν. παλλακευομένας] παλλακεύομαι (εἶμαι παλλακὴ τις) ἐκ τοῦ πάλλαξ (ὁ ἐρωμένος ἢ ἐρωμένη), ἐξ οὗ καὶ τὸ κοινῶς παλληκαίρι. ἀπαις ὁ διὰ τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων δυνάμενος ἵναί· τὴν δ' ἐχομένην ταύτης ἡλικίαν, οἱ μὲν πάλληκα, οἱ δὲ βούπαιδα, οἱ δὲ μελλέφθηον καλοῦσιν». Ἀμμών. σ. 35 = διότι οὗτοι ὄχι μόνον τὰς συζύγους, ἀλλὰ καὶ τὰς διὰ χρημάτων ἡγορασμένας καὶ τὰς παλλακίδας των παρὰ πολὺ διαφυλάττουσιν. ὥς] ἀντὶ τοῦ ὥστε μετὰ τελ. ἀπρμ. ὅταν μάλιστα προηγῇται ἐπιτατική τις λέξις, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα θεωρῇται ἐκτελέσιμον = ὥστε νὰ μὴ βλέπῃ αὐτὰς κανεῖς ἐκ τῶν ἐκτός τῆς οἰκίας. οἴκοι] ἀρχαία δοτ. τοῦ οἶκος, ἥτις πρὸ τῆς τοῦ ω εὐρέσεως (διότι τῷ 403 π. Χ. ἐπὶ ἄρχοντος Εὐκλείδου εἰσῆχθησαν καὶ εἰς τὰ δημόσια ἐγγράφα τὰ Ἰωνικὰ γράμματα Ξ, Ψ, Ω καὶ Η παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, ἅτινα ἐκ πολλοῦ ἤδη ἦσαν παρ' αὐτοῖς ἐν κοινῇ χρήσει) ἐγράφετο οἴκοι, διὸ καὶ παροξύνεται ἤδη, καὶ ὡς ἐπὶ. λαμβάνεται, καὶ οὐχὶ ὡς οἱ γραμ. ὑπέλαβον πρὸς διάκρισιν τοῦ πληθ. διαιτᾶσθαι] διαιτάω (δίδω τὰ πρὸς τὸ ζῆν, τρέφω, καὶ ἱατρικῶς διατάσσω ὠρισμένον ποσὸν φαγητοῦ καὶ ποτοῦ)· τὸ δὲ μέσ. κλίνεται ὡς ἐξῆς : διαιτῶμαι (ζῶ κατὰ τινὰ δίαιταν)—διητῶμην καὶ ἐδιητῶμην—διαιτήσομαι—διητήθην καὶ ἐδιητήθην—δεδιήτη-

μένας, ἐν δὲ ταῖς ὁδοιπορίαις ὑπὸ σκηναῖς κύκλῳ περιπεφραγμένας ἐπὶ τῶν ἄρμαμαζῶν ὀχεῖσθαι. Τοιαύτης τῷ Θεμιστοκλεῖ κατασκευασθείσης ἀπήνης καταδύς ἐχομίζετο,

μαι—ἐδεδιτημένην. Σημειώτεον ὅτι λαμβάνει αὐξήσιν ὥς νὰ ᾔνε σύνθετον. Ρίξ. δι, βι (βίος), δῆζω, ζῶω, δίαίτα, διαίτα. κατακεκλειμένας] ἀπαντᾷ καὶ γραφή κατακεκλεισμένας, ἀλλ' ὀρθοτέρα τοῦ πρὶν. γραφή εἶνε ἄνευ σ' ὅθεν κλίνεται ὑπὸ τῶν δοκίμων ὡς ἐξῆς : κατακλεί(η)ομαι—κατεκλείομαι—κατακλεισθήσομαι—κατεκλείσθην—κατεκλείσθην—κατακλείομαι—κατεκλείομαι. Ρίξ. κλα, λατ. clavis, κλη-ις, κλεις, κλείω. Ὁ δὲ Gobet μόνον τὸ κλήω νομίζει Ἀττικόν—ἀλλ' ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐντελῶς κεκλεισμένα νὰ ζῶσιν. ὁδοιπορίαις] παρὰ τὸ ὁδοιπόρος, τοῦτο δὲ συντίθεται ἐκ τοῦ ὁδός, μάλλον δὲ τῆς ἀρχαίας δοτ. ὁδοῖ ἀντὶ ὁδῶ καὶ περάω· ὅθεν ὁ περῶν εἰς τι μέρος διὰ τῆς ὁδοῦ, ὁ ταξιδεύων (διότι καὶ ἄλλων ὀνομάτων εἰς τὴν σύνθεσιν λαμβάνεται ἡ δοτ : πυρί-πνοος, ὄρει-νόμος, γαστρί-μαργος, πασί-δηλος, ναυσι-πόρος). ὑπὸ σκηναῖς] ὑπάρχει καὶ γραφή «ὑπὸ σκηνᾶς»· ἀλλ' ἡ ὑπὸ μετὰ αἰτ. σημ. τὸ ὑποκάτω ἐπὶ τοπικῆς ἐκτάσεως, ὅποια ἐν ταῖς σκηναῖς δὲν ὑπάρχει. ἀρμάμαζα] ἐκ τοῦ ἄρμα (ἄρμα=ἄρμῶζω) καὶ ἄμαξα· ἡ δὲ ἄμαξα ἐκλαμβάνεται ὡς σύνθετος ἐκ τοῦ ἄμα ἄγω ἢ ἐκ τῆς ἀμφὶ καὶ ἄζων. Ἡ δὲ ἀρμάμαξα ἦν τετράτροχος φορτηγὸς ἄμαξα ἄνωθεν κεκαλυμμένη ἢ διὰ πολυτελῶν παραπετασμάτων περιβεβλημένη, χρησιμεύουσα ἰδίᾳ εἰς μεταφορὰν γυναικῶν καὶ παίδων κατὰ τὰς μεγαλοπρεπεῖς μάλιστα παρατάξεις ἐν ἐπισήμοις ἐορταῖς. Τὸ δὲ ἐστεγασμένον μέρος τῆς ἀρμάμαξας ἐκαλεῖτο σκηνή, ἥτις φαίνεται ὅτι ἐνίοτε ἐσηκώνετο, «ἀπήγαγον αὐτὴν εἰς τὴν ἀρμάμαξαν καὶ κατεκάλυψαν τὴν σκηνήν». Ξεν. Κύρ. Παιδ. 6, 4, 11. αὐτὸ ἐστεγασμένον μέρος τῆς ἀμάξας ἐκαλεῖτο σκηνή». Πολυδ. 10, 52. Ὁ δὲ Διοδ. (11, 56) λέγει «ἀπήνην πολυτελέσι παραπετάσμασι κεκοσμημένην». ὀχεῖσθαι] ὀχέω (ὑποφέρω, καὶ ἰδ. μεταφέρω τινὰ δι' ὀχήματος) παρὰ τὸ ὄχος (κυρ. τὸ βαστάζον καὶ συνήθ. ἡ ἄμαξα). Τὸ δὲ παθ. ἐλλιπές : ὀχοῦμαι (φέρωμαι ἐπὶ ὀχήματος)—ὀχούμην μόνον—κατὰ δὲ τὰς ὁδοιπορίας αὗται νὰ φέρονται περιφραγμένοι κυκλικῶς διὰ παραπετασμάτων ἐπὶ τῶν ἄμαζων. ἀπήνη] τετράτροχος φορτηγὸς ἄμαξα συρομένη ἰδ. ὑπὸ ἡμιόνων, καὶ φέρουσα συνήθ. γυναῖκας καὶ γέροντας=Ἀφ' οὗ τοιαύτη ἄμαξα κατεσκευάσθη διὰ τὸν Θεμ. καταδύς] ὁ ἐνεσ. πρτ. μλ. καὶ ἄορ. ἁ τοῦ καταδύω ἔχουσι μτθ. σημασίαν (=καταβυθίζω τινὰ)· ὁ δὲ ἄορ. 6' καὶ πρὶν. συνήθ. μέσση (=εἰσέρχομαι ἀπαρτήρητος)· ὅθεν κλίνεται ἡ μέση τούτου διάθεσις : καταδύομαι—κατεδύομαι—καταδύομαι—κατέδυν—καταδέδουκα—

τῶν περὶ αὐτὸν αἰ τοῖς ἐντυγχάνουσι καὶ πυνθανομένοις λεγόντων, ὅτι γυναιὸν Ἑλληνικὸν ἄγουσιν ἀπ' Ἰωνίας πρὸς τινα τῶν ἐπὶ θύραις βασιλέως.

XXVII. Θουκυδίδης μὲν οὖν καὶ Χάρων ὁ Λαμφακηνὸς ἱστοροῦσι τεθνηκότος Ξέρξου πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ τῷ Θε-

κατεδεδύκειν—ἐμβὰς ἐντὸς αὐτῆς ἐφέρετο. τῶν περὶ αὐτὸν] τῶν ἀνθρώπων τῶν ὄντων περὶ αὐτὸν ἀντὶ τῶν συνοδευόντων αὐτόν—ὅτε οἱ συνοδεύοντες αὐτὸν ἔλεγον πάντοτε εἰς τοὺς ἀπαντῶντας καὶ ἐρωτῶντας αὐτούς. γυναιὸν] ὑποκορ. τοῦ γυνή· κυρ. μικρὰ γυνή, γυναικάριον· ἀλλὰ συνήθ. λέγεται καταφρονητικῶς ἀχρεία, ποταπὴ γυνή. τῶν ἐπὶ θύραις τοῦ βασιλέως] γεν. τοῦ ὅλου ἀντὶ τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως. Καὶ ἡ μὲν ἐπὶ μετὰ δοτ. δηλοῖ τὸ ἀνῆκον καὶ ἰδιάζον εἰς τὸ ὑπὸ τῆς πτώσεως ἐκφερόμενον, μετὰ δὲ γεν. τὸ τυχαῖον καὶ κατὰ συμβεβηκός· ὅθεν διὰ μὲν τῶν ἐπὶ θύραις ἐννοεῖ τοὺς διαρκῶς μένοντας ἐν τοῖς ἀνακτόροις, διὰ δὲ τῶν ἐπὶ θυρῶν τοὺς τυχαίως ἐκεῖ εὗρισκομένους = ὅτι γυναικάριον Ἑλληνικὸν ὁδηγοῦσιν ἐκ τῆς Ἰωνίας πρὸς τινα τῶν αὐλικῶν τοῦ βασιλέως.

XXVII. Διάφοροι γινώμαι περὶ τῆς συνεντεύξεως τοῦ Θεμιστοκλέους μετὰ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν.

1. Θουκυδίδης] λέγει (1, 137) « εἰς βασιλέα Ἀρταξέρξην τὸν Ξέρξου νεωστὶ βασιλεύοντα ». πρβλ. καὶ Κορν. Νέπ. ἐν βίῳ Θεμ. 9. Χάρων] ἱστοριογράφος τις ἐκ Λαμφάκου, ἀρχαιότερος τοῦ Ἡρόδοτου, γράψας ἱστορίαν τῶν Περσῶν = Ὁ μὲν λοιπὸν Θουκυδίδης, καὶ Χάρων ὁ Λαμφακηνὸς μετὰ βεβαιότητος λέγουσι. Ξέρξης] υἱὸς Δαρείου τοῦ Ἰστάσπου ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύσας ἀπὸ τοῦ 486—465 π. Χ. καὶ στρατεύσας κατὰ τῆς Ἑλλάδος· φυγὼν δὲ μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ἥτταν, ἐδόθη ἕκτοτε εἰς παντὸς εἵδους ἡδυπαθείας, μέχρις οὗ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν δορυφόρων Ἀρταβάνου τῷ 465 π. Χ. τὴν ἐντευξίν] συντάσ. δοτ. ὡς προσεγγίσεως: « αἱ τοῖς λησταῖς ἐντεύξεις ». Πλάτ. πολ. 298· ἄλλοτε δὲ ἀναλύεται ἡ δοτ. εἰς αἰτ. μετὰ τῆς πρὸς: « ἡ πρὸς τοὺς πολλοὺς ἐντευξίς ». Ἀρισ. ῥητ. 1, 1. Ἡ δὲ δοτ. τῷ Θεμ. καλεῖται προσωπικὴ δηλοῦσα τὸ ἐνεργεῖν πρόσωπον: τὸν Θεμ. ποιήσασθαι τὴν ἐντευξίν ἢ ἐντυχεῖν τῷ υἱῷ αὐτοῦ, οὗτινος παθ. εἶνε τὴν ἐντευξίν πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ γενέσθαι τῷ Θεμ. διότι τὸ παθ. τοῦ δυναμικοῦ μέσου « ποιεῖσθαι » εἶνε τὸ γίγνεσθαι (ἰδ. 2, 5). Ἐννοεῖ δὲ ἐνταῦθα τὴν συνάντησιν, καὶ πρὸ πάντων τὴν μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ξέρξου Ἀρταξέρξου τοῦ Μακρόχειρος βασιλεύσαντος ἀπὸ τοῦ 465—425 π. Χ. συνδιάλεξιν τοῦ Θεμ. = ὅτι ἐπειδὴ εἶχεν ἀποθάνει ὁ Ξέρξης, ἐ-

μιστοκλεῖ γενέσθαι τὴν ἔντευξιν. Ἐφορος δὲ καὶ Δείνων καὶ Κλείταρχος καὶ Ἡρακλείδης, ἔτι δ' ἄλλοι πλείονες, πρὸς αὐτὸν ἀφικέσθαι τὸν Ξέρξην. Τοῖς δὲ χρονικοῖς δοκεῖ μᾶλλον ὁ Θουκυδίδης συμφέρεσθαι, καίπερ οὐδ' αὐτοῖς ἀτρέμα συντεταραγμένοις. Ὁ δ' οὖν Θεμιστοκλῆς γενόμενος

παρουσιάσθη ὁ Θεμ. πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Ξέρξου. Ἐφορος] περίφημος ἱστοριογράφος ἐκ Κύμης τῆς Αἰολίας, ὅστις ἀκμάσας ἐπὶ Ἀλεξάνδρου καὶ γενόμενος μαθητὴς τοῦ Ἰσοκράτους ἔγραψεν ἱστορίαν Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τοῦ Ἰλίου ὑπὸ τῶν Ἑλ. μέχρι τῶν ἑαυτοῦ χρόνων. Δείνων] ἱστοριογράφος ἐπὶ Φιλίππου γράψας ἱστορίαν τῶν Περσῶν. Κλείταρχος] υἱὸς τοῦ Δείωνος, ὅστις ἀκολουθήσας εἰς τὴν Ἀσίαν Ἀλέξανδρον τὸν μέγαν συνέγραψεν ὄχι μετὰ πολλῆς ἀκριθείας τὰς πράξεις τούτου. Τὰ δὲ συγγράμματα αὐτοῦ δὲν σφύζονται. Ἡρακλείδης] ὁ Ποντικός ἐξ Ἡρακλείας πόλεως τοῦ Πόντου μαθητὴς τοῦ Σπενσίππου καὶ Ἀριστοτέλους, συγγράψας περὶ Πολιτειῶν ἐξ ὧν νῦν ἀποσπάσματα σφύζονται, καὶ βίους ἐνδόξων ἀνδρῶν. ἔτι δ' ἄλλοι πλείονες] μεταξὺ τούτων καὶ ὁ Διοδ. (11, 23). Τὸ πλήρες ἔτι δ' ἄλλοι πλείονες ἱστοροῦσι τὸν Θεμ. ἀφικέσθαι πρὸς αὐτὸν τὸν Ξέρξην = ὁ δὲ Ἐφορος καὶ Δείνων καὶ Κλείταρχος ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τούτοις καὶ ἄλλοι περισσότεροι βεβαιουῖσιν, ὅτι ὁ Θεμ. προσῆλθε πρὸς τὸν ἴδιον Ξέρξην. Τοῖς χρονικοῖς] χρονικὸς κυρ. τῷ χρόνῳ ἀνήκων, ἢ τὸν χρόνον ἀποβλέπων· ὅθεν χρονικά (ἐνν. βιβλία) ἤτοι πίνακες χρονολογικοὶ, ἐν οἷς ἐγράφετο ἡ χρονολογία τῶν ἐπισήμων γεγονότων. Τινὲς τῶν νεωτέρων χρονολόγων δέχονται τὴν ἀνάβασιν τοῦ Θεμ. τῷ 465 π. Χ. τὸ πρῶτον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Ἀρταξέρξου. Ταύτης τῆς γνώμης εἶνε ὁ Θουκυδίδης καὶ ὁ Πλούταρχος. Ἐτι δὲ καὶ ὁ Κορν. Νέπ. ἐν βίῳ Θεμ. 9 προτιμᾷ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Θουκ. ὡς σχεδὸν συγχρόνου καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς πολιτείας. Ὁ δὲ Διόδωρος εἶνε ἐκ τῶν φρονούντων, ὅτι ἀνέβη ἐπὶ τὰ ἔτη πρότερον. = Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ Θουκυδίδης μᾶλλον συμφωνεῖ μὲ τοὺς χρονολογικοὺς πίνακας. καίπερ . . συντεταραγμένοις] τὸ καίπερ ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐναντιωματικὴν μτχ. χάριν σαφηνείας τῆς πρὸς τὴν κυρίαν πρότασιν ἐναντιότητος αὐτῆς. Ἡ δὲ μτχ. ἐτέθη εἰς δοτ. ὡς προσδιορίζουσα τὸ ἀντικ. τοῦ συμφέρεσθαι «τοῖς χρονικοῖς». Φέρονται διάφοροι γραφαί: «συντεταραγμένοις» «συντεταγμένοις» καὶ «συνταττομένοις». ἀτρέμα] καὶ πρὸ φωνήεντος ἀτρέμας κυρ. χωρὶς νὰ τρέμη νὰ σαλεύη, καὶ σικδχ. ἀσφαλῶς, ἀκριβῶς. πρβλ. 29, 1. Τὴν δὲ ἀκρίβειαν τῶν χρονικῶν ψέγει ὁ Πλούτ. ἐν βίῳ Σολ. 27 = ἂν καὶ οὐδὲ αὐτοὶ εἶνε ἐντελῶς ἐσφαλμένοι. ὁ δ' οὖν Θεμ.] τὸ οὖν δηλοῖ συνέχειαν τῆς διηγήσεως τοῦ Φανίου, ὡς ἐκ τοῦ

παρ' αὐτὸ τὸ δεινὸν ἐτυγχάνει πρῶτον Ἀρταβάνω τῷ χι-
λιάρχῳ, λέγων Ἑλλήν μὲν εἶναι, βούλεσθαι δ' ἐντυχεῖν βα-

τέλους τοῦ κεφαλαίου τούτου καταφαίνεται: « Οὕτω μὲν Φανίας
φησὶν ». παρ' αὐτὸ τὸ δεινὸν] ἢ παρὰ σημ. τὸ πλησίον μᾶλλον δὲ
τὸ ἀπέναντι τοῦ δεινοῦ. Ἐννοεῖ ἐνταῦθα τὴν σπουδαίαν ταύτην
περίστασιν καθ' ἣν ἔμελλε νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν βασιλέα, καὶ
γνωσθῇ τίς εἶνε, ὅτε ὁ βασιλεὺς ἢ θά φονεύσῃ αὐτὸν πρὸς ἐκδίκη-
σιν ἢ θά περιποιηθῇ πρὸς μέλλοντας σκοπούς. = Λοιπὸν ὁ Θεμ. ὅτε
εὐρέθη εἰς τὴν ἐπικίνδυνον ταύτην θέσιν. Ἀρτάβανος] Ἑρκάνιος τις
δορυφόρος τοῦ Ξέρξου, ὅστις φονεύσας τὸν Ξέρξην ἐφρονεύθη καὶ οὗτος
ὑπὸ τοῦ Ἀρταξέρξου. Διοδ. (11, 69), λέγει « δυνάμενος (ὁ Ἀρτά-
βανος) πλείστον παρὰ τῷ βασιλεῖ Ξέρξῃ καὶ τῶν δορυφόρων ἀφη-
γούμενος ». χιλιάρχος] καὶ χιλιάρχης κυρ. ὁ ἄρχων χιλ. ἀνδρῶν·
πικρὰ Πέρσαις καὶ βραδύτερον παρὰ Μακεδόσιν ὁ χιλιάρχος ἦν ὑψη-
λὸν πολιτικὸν πρόσωπον, ὁ πρῶτος μετὰ τὸν βασιλέα, εἰδὸς τι ἀρ-
χικαγκελαρίου τῆς ἐπικρατείας, καὶ παρ' ἡμῖν πρωθυπουργοῦ =
συναντᾷ κατὰ πρῶτον Ἀρτάβανον τὸν χιλιάρχον. λέγων] ἢ μτχ.
αὕτη πρὸς τὸ ῥ. τῆς κυρίας προτάσεως «ἐντυχάνει» δὲν εἶνε προ-
τερόχρονος, διότι πρῶτον πλησιάζει καὶ ἔπειτα λέγει· ὅθεν κρο-
νικώτερον ἢ δύνατο νὰ εἴπῃ: ἐντυχάνων Ἀρταβάνω λέγει κτέ. Ἀλλ'
ἐτράπη εἰς κύριον ῥ. τὸ σπουδαιότερον. Τὰς δὲ τοιαύτας μτχ. τὰς
μὴ δυνάμενας ν' ἀναλυθῶσιν ἐν τῇ καθωμιλημένῃ οἱ παλαιοὶ γραμ-
ματικοὶ ἐκάλουν ῥηματικάς, λέγοντες ὅτι ἡ μετοχὴ τίθεται ἐνίοτε
ἀντὶ ὀρθοῦ ῥ. πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ συνδέσμου καί = καὶ λέγει πρὸς αὐ-
τὸν, ὅτι Ἑλλήν μὲν εἶνε. ἐντυχεῖν] τὸ ἐντυχάνω κυρ. σημ. τυ-
χαίως συναντᾷ τι: ἐντυχάνω βιβλίῳ (περιέρχεται εἰς τὰς χεῖράς
μου βιβλίον), ἐξ οὗ προήλθε καὶ ἡ σημασία τοῦ σκοποῦ τῆς συναντή-
σεως, τοῦ ὀμιλεῖν μετὰ τίνος: «ἐντυχῶν ἐπεικῶς τοῖς πρεσβευταῖς»
= διαπραγματευθεῖς. Πλουτ. Λυκ. 1· ἐπὶ δὲ πραγμάτων σημ. ἀ-
ναγινώσκειν: συγγράμμασι φιλοσόφων ἐνετύχανεν = ἀνεγίνωσκεν·
ὅθεν οἱ ἐντυχάνοντες = οἱ ἀναγινώσκοντες. Κατὰ τὸν Θουκ. (1,
137) ὁ Θεμ. δὲν παρουσιάσθη πρὸς τὸν βασιλέα, ἀλλὰ δι' ἐπιστο-
λῆς ἀνήγγειλε τὴν ἑαυτοῦ ἔλευσιν. « Καὶ μετὰ τῶν κάτω Περσῶν
τίνος πορευθεὶς ἀνῶ ἐσπέμπει γράμματα ἐς βασιλέα Ἀρταξέρξην τὸν
Ξέρξου νεωστὶ βασιλεύοντα. Ἐδήλου δ' ἡ γραφὴ ὅτι «Θεμιστοκλῆς
ἦκω πρὸς σέ, ὅς κακὰ μὲν πλείστα Ἑλλήνων εἰργασμαι τὸν ὑμέτε-
ρον οἶκον, ὅσον χρόνον τὸν σὸν πατέρα ἐπιόντα ἐμοὶ ἀνάγκη ἡμυ-
νόμην, πολὺ δ' ἐτι πλείω ἀγαθὰ, ἐπειδὴ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ μὲν ἐμοί,
ἐκείνῳ δὲ ἐν ἐπικινδύνῳ πάλιν ἡ ἀποκομιδὴ ἐγίγνετο. Καὶ μοι εὐε-
ργασία ὀφείλεται καὶ νῦν ἔχων σε μεγάλα ἀγαθὰ δρᾶσαι πάρεμι διω- »

σιλεῖ περὶ πραγμάτων μεγάλων καὶ πρὸς ἃ τυγχάνει μάλιστα σπουδάζων ἐκεῖνος. 2 Ὁ δέ φησιν «ὦ ξένε, νόμοι διαφέρουσιν ἀνθρώπων· ἄλλα δ' ἄλλοις καλὰ· καλὸν δὲ πᾶσι τὰ οἰκεῖα κοσμεῖν καὶ σφύζειν. Ὑμᾶς μὲν οὖν ἐλευθε-

κόμενος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν σὴν φιλίαν. Βούλομαι δ' ἐνικυτὸν ἐπισχὼν αὐτὸς σοι περὶ ὧν ἤκω δηλώσαι» = ἄλλὰ θέλει νὰ διαπραγματευθῇ μετὰ τοῦ βασιλέως περὶ μεγάλων ὑποθέσεων. καὶ πρὸς α] ὁ καὶ συνδέει τοὺς ἐπιθ. προσδ. περὶ πραγμάτων μεγάλων καὶ σπουδαίων, ἀλλὰ τὸ δεύτερον ἐπίθετον ἐκφράζεται περιφραστικῶς, ὅπως δηλωθῇ πλέον τι τοῦ ἀπλοῦ ἐπιθέτου. σπουδάζων] μ.τ.χ. κατηγο. τοῦ τυγχάνει. Συνήθως τὰ ῥ. ἐκφράζουσι τὴν κυρίαν ἐννοιαν, αἱ δὲ μετοχαὶ τὴν δευτερεύουσαν, καὶ ὅμως ἐν τισὶ ῥήμασι συμβαίνει τοῦναντίον, ἡ κυρία ἐκφράζεται διὰ μετοχῆς προσδιοριζομένης ὑπὸ τοῦ ῥήματος· τοιαῦτα εἰνε τὰ ῥ. διατελῶ, διαμένω, τυγχάνω, λανθάνω, φθάνω, οἶχομαι, καὶ τινὰ ἄλλα εἰς τινὰς μόνον φράσεις ἀπαντῶμενα ἐν τοιαύτῃ χρήσει· ἐτυγχάνομεν περιπατοῦντες ἐν τῷ τοῦ Κρόνου ἱερῷ (τυχαίως περιεπατοῦμεν)· πολεμῶν διεγένετο (ἀδιαιλείπτως ἐπολέμει)· ἔλαθεν ἀποδράς (ἀπέδρα λεληθότως). Παράγεται δὲ παρὰ τὸ σπεύδω (ταχύνω), σπουδῇ (ταχύτης), ἐξ οὗ σπουδάζω κυρ. ἀσχολοῦμαι εἰς τι μετὰ ταχύτητος· ὅθεν προσπαθῶ, σπουδαίως τι πράττω δηλ. μὲ τὰ σωστά μου καὶ ὅχι παίζων ἀσχολοῦμαι περὶ τι = περὶ ἐκείνων εἰς τὰς ὁποίας πρὸ πάντων ἐκεῖνος κατὰ τύχην ἐνασχολεῖται.

2. Ὁ δέ φησιν] ἱστορ. ἐνές. ὅστις τίθεται ἐπὶ διηγέσεως παρελθόντων ἀντὶ τοῦ ἀορ. ὅταν ὁ διηγούμενος θέλῃ νὰ παραστήσῃ τὰ παρελθόντα ζωηρῶς καὶ οἶονεῖ παρόντα. ἀνθρώπων] γεν. τοῦ κτήτορος εἰς τὸ νόμοι, καὶ διαχωρίζεται διὰ παρενθέσεως ἄλλης λέξεως ἀπ' ἐκείνης πρὸς ἣν ἀποδίδεται κατὰ τὸ ὑπερβατον σχῆμα χάριν ἐμφάσεως. = Ὁ δὲ Ἀρτάβανος λέγει «ὦ ξένε, οἱ νόμοι τῶν ἀνθρώπων εἰνε διάφοροι. ἄλλα δ' ἄλλοις] ἡ ἐπανάλειψις τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος κατὰ διάφορον πτώσιν πρὸς ἐμφασιν καλεῖται παρονομασία, λίαν προσφιλεῖς τοῖς τε ποιηταῖς καὶ πεζογράφοις· «καὶ περὶ τῶν ἄλλων καλῶν καλῶς διοικήσειν». Ἰσ. Παν. 10 = δὲν εἰνε δὲ τὰ αὐτὰ εἰς ὅλους καλὰ. σφύζειν] σχηματίζεται ὑπὸ τῶν δοκίμων ὡς ἐξ ἧς· σφύζω (διατηρῶ σῶον) = ἐσφύζον—σώσω—ἐσώσα—σέσωκα. Ρίζ. σα, σά-ος, σῶς, σώω, σώλιος, σωίζω, σφάζω· ὅθεν σχηματίζεται τοῦτο ἐκ δύο ριζῶν ἐκ τῆς σφδ, ἐξ ἧς ὁ ἐνές. καὶ πρτ. καὶ πρκ. σέσωμαι ὡς εὐρηται ἐν Ἀττ. ἐπιγραφαῖς· οἱ δὲ λοιποὶ χρόνοι καὶ ὁ πρκ. σέσωμαι ἐκ τοῦ ποιητ. σώω ἀνευ ὑπογεγραμμένης ὡς καὶ τὸ σῶμα σωτὴρ ἄσωστος = καλὸν δὲ εἰς ὅλους εἰνε νὰ τιμῶσι καὶ διαφυλάτ-

ρίαν μάλιστα θαυμάζειν καὶ ἰσότητα λόγος· ἡμῖν δὲ πολ-
λῶν νόμων καὶ καλῶν ὄντων κάλλιστος οὗτός ἐστι, τιμᾶν
βασιλέα καὶ προσκυνεῖν ὡς εἰκόνα θεοῦ τοῦ τὰ πάντα σφύ-
ζοντος. Εἰ μὲν οὖν ἐπαινῶν τὰ ἡμέτερα προσκυνήσεις, ἐστι
σοὶ καὶ θεάσασθαι βασιλέα καὶ προσεπειν· εἰ δ' ἄλλο τι

τῶσι τὰ πατροπαράδοτα. ἐλευθερία] παρὰ τὸ ἐλεύθω ἐλεύθερος κυρ.
ὁ δυνάμενος νὰ ὑπάγῃ ὅπου θέλει· ὅθεν ἐλευθερία ἡ ἀνεξαρτησία
τῶν τε λαῶν καθόλου καὶ τῶν κατ' ἰδίαν ἀνθρώπων ἀντίθ. τῇ δου-
λείᾳ. λόγος] κατηγ. τοῦ ἐννοουμένου συνδετικοῦ· διότι τὸ κατηγ.
μετὰ τοῦ συνδετικοῦ συμπύσσεται καὶ ὄχι τὸ ὑποκ· ὁμᾶς μὲν
οὖν θαυμάζειν μάλιστα ἐλευθερίαν καὶ ἰσότητα λέγεται—ὁμοίως μὲν
βεβαίως ὑπάρχει φήμη ὅτι τιμᾶτε πρὸ πάντων τὴν ἐλευθερίαν καὶ
ἰσότητα. κάλλιστος] τὰ ὑπερβ. ἐπιτείνονται καὶ ὅταν ἡ παράθεσις
γίνεται πρὸς τὸ ἴδιον αὐτῶν θετικόν· μακάρων μακάρτατε, ὦ μω-
ρῶν μωρότατε, καλῶν νόμων κάλλιστος.—εἰς ἡμᾶς δέ, ἐν ᾧ ὑπάρ-
χουσι πολλοὶ καὶ καλοὶ νόμοι, κάλλιστος πάντων εἶνε ὁ ἐξ ἡς. προσ-
κυνεῖν] τίθεται κατ' ἐπεξήγησιν τῆς ἀντων. οὗτος, ἥτις ἔπρεπε νὰ
τεθῇ εἰς οὐδέτερον γένος· τοῦτο (τὸ τιμᾶν καὶ προσκυνεῖν) ἐστὶ
κάλλιστος νόμος, ἀλλὰ λόγῳ ἔλξως μετετράπη ἡ ἀντων. εἰς γένος
ἄρσ. ἐλκομένη ὑπὸ τοῦ κατηγ. Τὸ δὲ προσκυνῶ σημ. χαιρετῶ τινα
σκῆπτων μέχρι ἐδάφους, ὅπερ οἱ Πέρσαι ἐποίουν ἐνώπιον τοῦ βα-
σιλέως πίπτοντες κατὰ γῆς καὶ φιλοῦντες αὐτήν, ἀλλὰ τοῦτο οἱ
Ἑλλ. ἐθεώρουν τιμὴν μόνον τοῖς θεοῖς προσήκουσαν. Ἐχει παρ' Ἀτ.
εὐχρήστους χρόνους· προσκυνῶ—προσεκύνουν—προσκυνήσω—προσε-
κύνῃσα—προσκυνούμαι, τὰ δὲ λοιπὰ μετγν. Συντίθεται ἐκ τῆς πρὸς
καὶ κυνέω (φιλῶ), τοῦτο δὲ παρὰ τὸ κύω (δέχομαι) συγγ. τὸ γερμ.
Kussen (φιλεῖν). ὡς εἰκόνα] ὡς ὄντα εἰκόνα. Διὰ τοῦ ὡς δηλοῦ-
ται δοξασία τῶν Περσῶν μόνον ὅτι ὁ βασιλεὺς εἶνε εἰκὼν θεοῦ, δηλ.
ἀναπαριστᾷ ἐν τῷ κόσμῳ τὸν θεόν. πρβλ. Αἴλ. Π. ἱς. 1, 21—νὰ
τιμῶμεν τὸν βασιλέα καὶ νὰ προσκυνῶμεν αὐτὸν ὡς εἰκόνα θεοῦ
τοῦ διαφυλάττοντος τὰ πάντα. ἐπαινῶν] τὸ ἐπαινῶ σημ. ἀποδέχο-
μαι, κρίνω εὐλογον· ὅθεν ἐπιδοκιμάζω ἀντίθ. ὅτε μὲν τῷ ἐρίζω,
ὅτε δὲ τῷ μέμφομαι. Τὸ ἐπαινῶ ὡς καὶ τὸ ἐξ οὗ παράγεται ὄνομα
ἐπαινος μόνον ἐν συνθέσει ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς δοκίμοις (ἐπαινῶ, συν-
αινῶ)· τὸ δὲ ἀπλοῦν αἰνῶ ὡς καὶ τὸ αἶνος εὔρηται παρὰ μόνους τοῖς
μετγν. καὶ μάλιστα ἐν τῇ ἐκκλ.—Ἐάν μὲν λοιπὸν ἀποδεχόμενος τὰ
ἡμέτερα ἔθιμα, θὰ προσκυνήσῃς τὸν βασιλέα. προσεπειν] ἄρ. β'
τοῦ προσαγορεύω, κυρ. ὁμιλῶ (ἀποτεινόμενος ὀνομαστί) πρὸς τινα·
ὅθεν χαιρετῶ (ἐξ ὀνόματος)· ὡς καὶ σήμερον χαιρετῶντες λέγομεν
καὶ τὸ ὀνομά τινας. « Ἀντὶ τοῦ προσαγορεύειν ἀλλήλους ἐν τῇσι

φρονεῖς, ἀγγέλοις ἐτέροις χρήσῃ πρὸς αὐτόν. Βασιλεῖ γὰρ οὐ πάτριον ἀνδρὸς ἀκροᾶσθαι μὴ προσκυνήσαντος». Ταῦτα ὁ Θεμιστοκλῆς ἀκούσας λέγει πρὸς αὐτόν· «Ἄλλ' ἔγω-

δοῖσι προσκυνοῦσιν» Ἡρ. (ἴδ. 20, 2) = εἶνε δυνατόν εἰς ἐσέ και τὸν βασιλέα νά ἴδῃς, και νά ὁμιλήσῃς πρὸς αὐτόν. εἰ δ' ἄλλο τι φρονεῖς] γίνεται χρήσις τῆς γενικῆς ταύτης ἐκφράσεως κατ' εὐφημισμὸν ἀντὶ τοῦ ἀντιθέτου τῆς προηγουμένης προτάσεως : εἰ μὴ προσκυνήσεις, οὐκ ἔστι σοι καὶ θεάσασθαι βασιλέα και προσεῖπειν· ἀλλ' ὁ Πέρσης ὑπὸ ἀπόλυτον ὦν μονάρχην, οὐδὲ τολμᾷ νά ἐκφράσῃ τοιαύτην ἰδέαν ἐλευθερίας = ἐὰν δὲ σκέπτεσαι ἄλλο τι. χρήσῃ] μλ. τοῦ χράομαι — ἐχρώμην — χρήσομαι (τὸ α ἐκτείνεται εἰς η, καιτοι προηγείται ρ) — ἐχρησάμην — ἐχρημαι — ἐκεχρήμην — ἐχρήσθην. Τὸ χρωμαι και κλείομαι εἶνε ἐκ τῶν ῥ. ἅτινα εἰς τὸν παθ. ἀόρ. λαμβάνουσι σ, οὐχὶ εἰς τὸν πρκ. Ῥίζ. χρε (χερ, χεῖρ), χράομαι (= χεράομαι). Ἡ χρῆσις τοῦ ῥήματος τούτου εἶνε μεγίστη και σημ. ἔχω τι ἐν χερσίν, ὅθεν μεταχειρίζομαι αὐτὸ ἐλευθέρως· ὡς χρῆσθαι πλούτῳ, δυνάμει, τέχνῃ κτλ. Συνήθ. συντάσσεται δοτ. ὡς μίξεως και κοινωνίας· ἐνίοτε δὲ και δοτ. και αἰτ. ὅτε ἡ αἰτ. εἶνε τοῦ συστοίχου ἀντικ· οὐκ ἔχω ὅ, τι χρήσομαι τῷ ἀργυρίῳ = οὐκ ἔχω ἥντινα χρῆσιν χρήσομαι τῷ ἀργυρίῳ· ἄλλοτε δὲ και μετὰ δύο δοτ. ὦν ἡ μὲν σημ. τὸ πρόσωπον οὗτινος γίνεται χρῆσις, ἡ δ' ἐτέρα τὸν σκοπὸν τῆς χρήσεως, και καλεῖται κατηγορηματικὴ : χρώμαί σοι πιστῷ φίλῳ, χρώμαι ἐτέροις ἀγγέλοις, ἵνα ἀγγείλωσι ταῦτα πρὸς τὸν βασιλέα = θὰ μεταχειρισθῇς πρὸς αὐτόν ἄλλους ἀγγελιοφόρους. πάτριον] κυρ. τὸ εἰς πατέρα· ἢ προγόνους ἀνήκον, πατροπαράδοτον· πρὸ βλ. πατρός και πατρικός. Ὁ δὲ Ἀμμών. ὀρθῶς διαστέλλει, ἀπατρῶα τὰ ἐκ πατέρων εἰς υἱοὺς χωροῦντα, πατρικοί δὲ οἱ φίλοι ἢ ξένοι, πάτρια δὲ τὰ τῆς πόλεως ἔθη». ἀκροᾶσθαι] ἀκροῶμαι — ἡκροώμην — ἀκροάσομαι — ἡκροασάμην. Διαφέρει δὲ τὸ ἀκροῶμαι τοῦ ἀκούω, ὅτι τὸ μὲν ἀκούω σημ. ἀπλῶς δέχομαι εἰς τὰ ὦτά μου, τὸ δὲ ἀκροῶμαι προσπαθῶ νά λάβω τι εἰς τὰ ὦτά μου· ὅθεν ἀκούω προσεκτικῶς. Ῥίζ. κατὰ Κούρτιον κρο, συγγ. τῇ κλυ (κλύω = εἰλο = ἀκούω), και μετὰ α προτακτ. ἀκρο, ἀκρο-άομαι = Διότι εἰς τὸν βασιλέα δὲν εἶνε πατροπαράδοτον ν' ἀκροᾶται ἀνδρὸς, ὅστις δὲν προσεκύνῃσεν αὐτόν». ἀκούσας] τὰ ἀκούω ἀκροῶμαι αἰσθάνομαι συντάσσονται γεν. μὲν συνήθ. ἐπὶ ἀμέσου ἀντιλήψεως : ἀκούω Σωκράτους διαλεγομένου· αἰτ. δὲ ἐπὶ ἐμμέσου ἀντιλήψεως : ἀκούω τοὺς λόγους· ὅθεν τὸ ἀντικ. τούτων ἐὰν σημαίνῃ αὐτὸ τὸ ἀντιληπτὸν αἶσθημα τὸν ἦχον τίθεται εἰς αἰτ. ἐὰν δὲ τὸν παράγοντα τὸν τοιοῦτον ἦχον τὸν φωνοῦντα, εἰς γεν. ὅθεν ἀκούω τοῦ κώδωνος,

γε τὴν βασιλέως, ὦ Ἀρτάβανε, φήμην καὶ δύναμιν αὐξή-
σων ἀφίγμαι, καὶ αὐτός τε πείσομαι τοῖς ὑμετέροις νόμοις,
ἐπεὶ θεῷ τῷ μεγαλύνοντι Πέρσας οὕτως δοκεῖ, καὶ δι' ἐμὲ
πλείονες τῶν νῦν βασιλέα προσκυνήσουσιν, ὥστε τοῦτο μη-
δὲν ἐμποδῶν ἔστω τοῖς λόγοις, οὓς βούλομαι πρὸς ἐκείνον

καὶ ἀκούω τὸν ἦχον τοῦ κώδωνος. Κλίνεται δὲ ὡς ἐξῆς: ἀκούω—
ἤκουον—ἀκούσομαι—ἤκουσα—ἀκήκοα—ἤκηκόειν καὶ ἀκη-
κόειν. Παθ. ἀκούομαι—ἤκουόμην—ἀκουσθήσομαι—ἤκουσθην.==
ὁ Θεμ. ἀκούσας ταῦτα λέγει πρὸς τὸν Ἀρτάβανον. αὐξήσων] μτχ. τελι-
κὴ τὸν σκοπὸν σημαίνουσα τοῦ ἀφίγμαι. Κλίνεται δὲ ὡς ἐξῆς: αὐξά-
νω (κάμνω ν' αὐξήσῃ, μεγαλοποιῶ) καὶ συνηθές. αὕξω—ἡὔξον—
αὐξήσω—ἡὔξῃσα—ἡὔξῃκα (ὅρα 5, 4) = « Ἄλλ' ἐγὼ μάλιστα, ὦ
Ἀρτάβανε, ἔχω ἔλθει διὰ ν' αὐξήσω τὴν δόξαν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ
βασιλέως. καὶ αὐτός τε πείσομαι] ὁ μὲν καὶ συνδέει τὸ κῶλον τοῦτο
μετὰ τοῦ προηγουμένου δηλ. ἀφίγμαι καὶ πείσομαι. Ὁ δὲ τὲ δηλοῖ
ὅτι εἰς στενωπὴν σχέσιν κεῖται τὸ πείσομαι πρὸς τὸ προσκυνή-
σουσι. Διὰ τούτων ὁ Θεμ. δηλοῖ ὅτι ὑποχωρεῖ εἰς τὰ Περσικὰ ἔ-
θιμα θείας ἔνεκα ἀνάγκης· διότι οὕτω δοκεῖ θεῷ τῷ μεγαλύνοντι
τοὺς Πέρσας. Ἐχει εὐχρήστους χρόνους: πείθομαι (πείθω ἑμαυτὸν,
πιστεύω, ὑπακούω)—ἐπειθόμην—πείσομαι (ἐμόφωνος τῷ μλ. τοῦ
πάσχω)—ἐπεισθην—πέπεισμαι (ἔχω πεισθῇ καὶ παραδεχθῇ). Ση-
μειωτέον ὅτι τὸ πείθω. ἐπὶ τῆς σημ. τοῦ καταπείθωμαι, ἔχει μλ. πει-
σθήσομαι, ἐπὶ δὲ τῆς σημ. τοῦ ὑπακούω ὑποτάσσομαι, πείσομαι = καὶ
ἐγὼ ὁ ἴδιος θὰ ὑπακούω εἰς τοὺς νόμους σας. οὕτω δοκεῖ] μετ' ἐμ-
φάσεως ἐπαναλαμβάνονται τὰ ἐνταῦθα παραλειπόμενα διὰ τοῦ ἐπιρ.
οὕτω: πάντας πείθεσθαι τοῖς ὑμετέροις νόμοις δοκεῖ θεῷ τῷ μεγα-
λύνοντι τοὺς Πέρσας. Ἡ δὲ σύνταξις ἀπρόσωπος = διότι εἰς τὸν θεὸν
τὸν μεγαλύνοντα τοὺς Πέρσας τοιοῦτότρόπως φαίνεται καλὸν, καὶ
ἐξ αἰτίας μου περισσώτεροι τῶν νῦν προσκυνούντων θὰ προσκυνήσω-
σι τὸν βασιλέα. βασιλεὺς] τὸ ἔτυμον παρὰ τὸ βαίνει λαὸς ἢ λεὼς
μᾶλλον δὲ βᾶσις τοῦ λαοῦ. Ἀπὸ τῶν Περσικῶν πολέμων λέγεται ὁ
τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἀνάρθρος, καθὼς καὶ τὰ κύρια ὀνόματα ὡς οὐ-
κοθεν γνωστά. τοῖς λόγοις] δοτ. συντακτικὴ τοῦ ἐμποδῶν. (ἴδε 4,
5). Ἡ δὲ τῶν λέξεων πλοκή: τοῦτο ἔστω μὴδὲν ἐμποδῶν τοῖς λό-
γοις, οὓς βούλομαι εἰπεῖν πρὸς ἐκείνον. ὥστε . . ἔστω] ἰδιωτισμὸς
τῆς Ἑλλ. γλώσσης εἶνε νὰ μεταχειρίζηται τὴν προστακτικὴν καὶ
ἐν δευτερευούσαις προτάσεσι. Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ
ὅτι οἱ Ἕλληνες πολλάκις συνδέουσι λογικὴν τινα κυρίαν πρότασιν
ὑπὸ τὸν τύπον γραμματικῆς δευτερευούσης μετὰ γραμματικῆς κυ-
ρίας προτάσεως. Ἐνταῦθα συμβαίνει ἡ τόσον εὐκολος παρ' Ἑλλῃσι

εἰπεῖν». 3 «Τίνα δ', εἶπεν ὁ Ἀρτάβανος, Ἑλλήνων ἀφίχθαι σε φῶμεν; οὐ γὰρ ἰδιώτῃ τὴν γνῶμην ἔοικας». Καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς· «Τοῦτ' οὐκέτ' ἂν, ἔφη, πύθοιτό τις, Ἀρτάβανε, πρότερος βασιλέως». Οὕτω μὲν ὁ Φανίας φησὶν· ὁ δ' Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς Περὶ πλούτου προσιστόρησε, διὰ γυναι-

μετάβασιν τοῦ πλαγίου (ἐξηρητημένου) λόγου εἰς τὸν τύπον τοῦ ὀρθοῦ, ἢ σύμμιξιν τις ἀμφοτέρων : αἴσως ἂν εἶποιεν ὅτι, ὦ Σώκρατες, μὴ θαύμαζε τὰ λεγόμενα». Πλάτ. Κρ. 50· «θνητοῦ πέφυκας πατὴρς, ὥστε μὴ λίαν στένε». Σοφ. Ἥλ. 1172. Τὸ εἰς τὰς τοιαύτας προτάσεις «ὥστε» εἶνε οὐχὶ ἀποτελεσματικὸν ἀλλὰ συμπερασματικόν (=ἄρα, ὅθεν). Ἡ δὲ προστακ. σχμ. ἐνταῦθα συγκατάθεσιν τοῦ Θεμ. = ὅθεν τοῦτο καθολοκληρίαν ἄς μὴ γέινῃ ἐμπόδιον εἰς τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους ἐπιθυμῶ νὰ εἶπω πρὸς τὸν βασιλέα ».

3. Τίνα] ἡ ἐρωτ. ἀντων. εἶνε κατηγ. τοῦ ἀφίχθαι : σὲ ἀφίχθαι τίνα· διότι διὰ τῶν αὐξάνεσθαι αἰρεσθαι ἀφικνεῖσθαι καὶ τῶν ὁμοίων ἀποδίδεται εἰς τὸ ὑποκ. κατηγορούμενον προληπτικῶς : μέγας ἐκ μικροῦ Φίλιππος ἠύξηται (=ἐκ μικροῦ Φίλιππος αὐξηθεὶς μέγας γεγέννηται). Δημ. 9, 21. Τίνα Ἑλλήνων ἀφίχθαι σε φῶμεν; (=φῶμεν σε ἀφικνόμενον ἐνταῦθα εἶναι τίνα Ἑλλήνων). φῶμεν] μετριοφρονῶν ὁ λέγων, ὅταν περὶ ἑαυτοῦ λέγῃ, μεταχειρίζεται καὶ ἐπὶ ἐνός ὑποκ. ῥῆμα ἀριθμοῦ πληθ. καθιστῶν κατὰ τὸ σχῆμα τῆς λιτότητος κοινωνοῦς καὶ τοὺς πρὸς οὓς ταῦτα λέγει. Εἰς τὴν εὐθεϊαν ἐρώτησιν τίθεται ὑποτακτικὴ ἐπὶ διστακτικῶν ἐρωτήσεων, ὅταν ἀμφιβάλλων τις περὶ τοῦ πρακτέου ἐρωτᾷ καὶ ἄλλον ζητῶν παρ' αὐτοῦ ἀδειαν νὰ πράξῃ ἢ νὰ μὴ πράξῃ αὐτό. Καὶ πολλάκις προτάσσεται τὸ β. βούλει; βούλει φῶμεν ἀφίχθαι σε κτέ. ἔτι δὲ καὶ τὸ δεῖ ἢ χρή μετ' ἀπρμ; τίνα Ἑλλήνων ἀφίχθαι σε δεῖ ἡμᾶς φάναι κτέ=Ὁ δὲ Ἀρτάβανος εἶπε πρὸς τὸν Θεμ. «Ποῖος ὅμως ἐκ τῶν Ἑλλήνων πρέπει νὰ εἶπωμεν πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι εἶσαι σὺ ὁ ἐλθὼν ἐνταῦθα; ἔοικα] ἀντὶ μὲν τοῦ ὁμοίους εἶμι δοτ. συντάσσεται, ἀντὶ δὲ τοῦ φαίνομαι ἀπρμ; ἡ ψυχὴ ἔοικε τῷ θεῷ· θέλλειν με ἔοικας=διότι δὲν ὁμοιάζεις μὲ κοινὸν ἄνθρωπον κατὰ τὸ φρόνημα». πρότερος] ἀντὶ χρονικοῦ ἐπιρ. ἰδ. 15, 2=Καὶ ὁ Θεμ. εἶπε, «Τοῦτο πλέον, Ἀρτάβανε, δὲν θὰ μάθῃ κανεὶς πρότερον τοῦ βασιλέως». Οὕτω μὲν ὁ Φανίας] ὁ Πλούτ. γράφει τὸν μετὰ τοῦ Ἀρταβάνου διάλογον τοῦ Θεμ. ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ οὖν Θεμ. γενόμενος παρ' αὐτοῦ τὸ δεινόν», ὡς διηγεῖται ὁ περιπατ. φιλόσ. Φανίας ὁ Λέσβιος=Τοιοῦτοτρόπως μὲν λέγει ὁ Φανίας. Ἐρατοσθένης] γραμματικὸς καὶ γεωγράφος περίφημος ἐκ Κυρήνης μαθητὴς τοῦ Ζήνωνος, ὅστις ζήσας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν

κὸς Ἐρετρικῆς, ἣν ὁ χιλιάρχος εἶχε, τῷ Θεμιστοκλεῖ τὴν πρὸς αὐτὸν ἐντευξιν γενέσθαι καὶ σύστασιν.

XXVIII. Ἐπεὶ δ' οὖν εἰσῆχθη πρὸς βασιλέα καὶ προσκυνήσας ἔστη σιωπῇ, προστάζαντος τῷ ἑρμηνεῖ τοῦ βασιλέως ἐρωτῆσαι, τίς ἐστί, καὶ τοῦ ἑρμηνέως ἐρωτήσαντος,

82 ἐτῶν, συγγράφας διαφόρους πραγματείας, γεωγραφικὰς, γραμματικὰς, καὶ μαθηματικὰς, ὧν τινες ἐσώθησαν—ὁ δὲ Ἐρατοσθένης εἰς τὴν Περί πλούτου πραγματείαν τοῦ ἔγραψε πρὸς τοῦτοις. Ἐρετρικῆς] ἐκ τῆς ἐν Εὐβοίᾳ Ἐρετρίας ἀντὶ Ἐρετρίδος καὶ ἔχει τύπον τῶν εἰς ἰκὸς κτητικῶν ἀντὶ τοῦ ἐθνικοῦ· ὡς καὶ ἡμεῖς σήμερον λέγομεν Κρητικὸς ἀντὶ τοῦ ἐθνικοῦ Κρής. Ἡ γυνὴ αὕτη φαίνεται ὅτι ἦν ἐκ τῶν Ἐρετρίων, οὐδ' ὁ Δάτις αἰχμαλωτήσας μετῴκισεν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀσίας. σύστασιν] τὸ οὖσ. τοῦ συνίστημι. κυρ. ἡ ὁμοῦ μετ' ἄλλου στάσις, συνένωσις, ἐξ οὗ ἡ νῦν σημασία τῆς λέξεως σύστασις τινος. Αἱ δὲ φράσεις: «ἐντευξιν καὶ σύστασιν γενέσθαι» εἶνε συνώνυμοι ἀντὶ τοῦ πλησιάζει καὶ στήναι παρὰ τῷ βασιλεῖ—ὅτι ἡ προσέλευσις καὶ ἡ παρουσίασις τοῦ Θεμ. πρὸς τὸν βασιλέα ἐγένετο διὰ γυναικὸς ἐξ Ἐρετρίας, τὴν ὁποίαν ὁ χιλιάρχος εἶχεν.

XXVIII. Συνέντευξις τοῦ Θεμ. μετὰ τοῦ βασιλέως, ὅστις λίαν εὐχαριστήθη διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἔλευσιν τοῦ Θεμ.

1. Προσκυνήσας] λέγεται ὅτι ὁ Θεμ. εἰσελθὼν πρὸς τὸν βασιλέα ἔρριψε τὸ δακτύλιον κατὰ γῆς, καὶ κύψας νὰ λάβῃ αὐτὸ ἐφάνη ὅτι προσεκύνησε τὸν βασιλέα· ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον δὲν φαίνεται καὶ πιθανόν. σιωπῇ] δοτ. τοῦ τρόπου. Γίνεται ἡ λέξις ἐκ τῆς πεποιημένης ῥίζ. σι, σιγ, σιγῇ· ἐτι δὲ σι, σι-ωπῇ, συγγ. τῷ λατ. sileo (σιγῶ). Περὶ δὲ τῆς διαφορᾶς τῆς σιγῆς καὶ σιωπῆς λέγει ὁ Ἀμμώνιος Ἀσιωπῇ μὲν ἐστί κατάσχεσις λόγου, σιγῇ δὲ στέρησις λόγου», ἥτις δὲν φαίνεται ἀκριβής. Ὁρθότερα φαίνεται ἡ διαφορὰ καὶ ἦν τὸ μὲν σιωπῇ σημ. στέρησιν λόγου ὅπωςδήποτε, τὸ δὲ σιγῇ στέρησιν καθόλου παντὸς θορύβου. Οὕτω λέγεται ὑπὸ τῶν παλαιῶν σιγῇ διελέγοντο, ἥτοι χαμηλῇ τῇ φωνῇ, οὐχὶ ὅμως καὶ σιωπῇ διελέγοντο· καὶ οὕτω δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ἐν τῇ καθωμιλημένῃ, εἰς τὸ δάσος ἐπικρατεῖ ἄκρα σιγῇ, ἀλλ' οὐχὶ ἄκρα σιωπῇ. Ἡ αὕτη διαφορὰ παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰ ῥ. σιωπᾶν καὶ σιγᾶν, ἀλλ' οὔτε ἐν τοῖς ὀνόμασιν οὔτε ἐν τοῖς ῥήμασιν εἶνε ἀπαράβατος. Ὁ δὲ Κόντος οὐδεμίαν εὐρίσκει διαφορὰν, ἀλλὰ μόνον ὅτι τὸ σιγῇ ἔχει καθολικωτέραν ἔννοιαν· διότι δύναται νὰ λεχθῇ «ὦ παῖ σιώπα· ἡ γὰρ σιγῇ κόσμον φέρει»· Ἀφ' οὗ λοιπὸν ὁ Θεμ. εἰσῆχθη πρὸς τὸν βασιλέα καὶ προσκυνήσας αὐτὸν ἑστάθη σιωπηλῶς. τίς ἐστί] πλῆγία ἐρώτησις, διότι δὲν ἐκφέρεται

εἶπεν· «Ἦκω σοι, βασιλεῦ, Θεμιστοκλῆς ὁ Ἀθηναῖος ἐγὼ
φυγὰς ὑφ' Ἑλλήνων διωχθείς, ᾧ πολλὰ μὲν ὀφείλουσι
Πέρσαι κακὰ, πλείω δὲ ἀγαθὰ κωλύσαντι τὴν διώξιν, ὅτε
τῆς Ἑλλάδος ἐν ἀσφαλεῖ γεγεννημένης παρέσχε τὰ οἰκεία

κατ' εὐθείαν ὑπὸ τοῦ ἐρωτῶντος, ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ῥ. ἐρωτῆ-
σαι. Συνήθως δὲ ἡ πλαγία ἐρώτησις ἐκφέρεται διὰ τῆς ὅστις καὶ τῶν
ἀπὸ ὅπ. ἀρχομένων ἐρωτ. ἀντων. ἀλλ' ἐνταῦθα ἐτέθη ἀντων. τῆς
εὐθείας ἐρώτησεως πρὸς ζωηροτέραν παράστασιν τῆς ἐρωτήσεως ὡς
αὐθυπάρκτου καὶ ἀνεξαρτήτου = ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς διέταξεν εἰς τὸν
διερμηνέα νὰ ἐρωτήσῃ τὸν Θεμ. ποῖος εἶνε, καὶ ὁ διερμηνεὺς ἠρώ-
τησεν αὐτὸν, εἶπεν ὁ Θεμ. ἦκω] παρὰ τὸ ἦκα τοῦ ἴημι, καθὼς τὸ
ἐστήκω καὶ τὸ τῆς ὀμιλουμένης στέκω ἐκ τοῦ ἐστηκα. πρβλ. Θεουκ.
1, 137. «Ἦκω παρὰ σέ» κτέ. (ὅρα 12, 3). Θεμ. ὁ Ἀθηναῖος]
προσδ. κατ' ἐπέξ. τοῦ ἐγὼ, δι' οὗ μερικώτερον ὀρίζεται· τὸ δὲ φυ-
γὰς κατὰ παράθεσιν = «Ἔχω ἔλθει πρὸς σέ, βασιλεῦ, ἐγὼ Θεμι-
στοκλῆς ὁ Ἀθηναῖος φυγὼν ἐκ τῆς πατρίδος μου, διότι ἐδιώχθην
ὑπὸ τῶν Ἑλλ. ὀφείλουσι] τὸ ὀφείλω σημ. κυρ. εἶμαι ὀφειλέτης,
συνηθ. ἐπὶ ἰδιωτικοῦ χρέους (ιδ. 5, 3). ἀλλ' ἐνταῦθα εἰς μτφρ. σημ.
«ὀφείλω τινὶ κακὰ» ἀντὶ τοῦ «ὑπό τινος ἔπαθα κακὰ». ὅθεν τὸ
ὀφείλω εἶνε παθ. τοῦ παρέχω, ὡς τὸ λαμβάνω τοῦ δίδωμι, καὶ τὸ
ἀκούω τοῦ λέγω. Μετεχειρίσθη δὲ τοιαύτην περιφρασιν ἐνώπιον τοῦ
βασιλέως πρὸς μετριωτέραν ἔκφρασιν τῶν παθημάτων τῶν Περσῶν,
ὅπως μὴ ἐξερθεῖσθαι τὸν βασιλέα. Κλίνεται ὡς ἐξῆς: ὀφείλω—ὤφει-
λον—ὀφειλῆσω—ὤφειλῃσα—ὤφειλῆκειν, καὶ ἄορ. 6'. ὤφελον. παθ.
ὀφείλομαι—ὤφειλόμην—ὀφειλῆθῃσα. Ῥίζ. ὀφελ, ὄφελος, ὀφέλ-
ω ὀφείλω = εἰς τὸν ὅποιον οἱ Πέρσαι πολλὰ μὲν ὀφείλουσι παθήματα.
πλείω] τὸ πλῆρες: ᾧ οἱ Πέρσαι ὀφείλουσι πλείω ἀγαθὰ κωλύσαντι
τὴν διώξιν. πρβλ. 16, 2 = περισσοτέρας δὲ εὐεργεσίας, διότι ἐμ-
πόδισα τὴν καταδίωξιν των. γεγεννημένης] φέρεται καὶ γραφὴ ἀγε-
γομένης ἀλλ' ὁ πρκ. φαίνεται προτιμότερος, διότι ἡ ἀσφάλεια ἐθεω-
ρεῖτο τετελεσμένη, ὅτε ὁ Θεμ. ἔπραττε ταῦτα ὑπὲρ τῶν Περσῶν.
τὰ οἰκεία σφζόμενα] ὑποκ. τοῦ παρέσχε· ἦτοι ἡ σωτηρία τῶν πραγ-
μάτων τῆς πατρίδος μου παρέσχε μοι χαρίσασθαι τι καὶ ὑμῖν. Ἀ-
παντᾷ καὶ γραφὴ «τὰ οἰκοὶ σφζόμενα». χαρίσασθαι τι] ἡ ἄορ. ἀν-
των. καθιστᾷ τὴν ἐννοιαν τοῦ ῥ. γενικὴν καὶ ἄοριστον· καὶ ἐτράπη
εἰς οὐδ. γένος διὰ τὴν παράλειψιν τοῦ συστοίχου ἀντικ. χαρίσασθαι
χάριν τινὰ καὶ ὑμῖν. (ιδ. 5, 4) = ὅτε ἐπειδὴ ἡ Ἑλλὰς εὕρισκετο
πλέον ἐκτὸς κινδύνου ἢ σωτηρία τῆς πατρίδος μοι ἐπέτρεπε νὰ κά-
μω χάριν τινὰ καὶ πρὸς ὑμᾶς.

2. Ταῖς παρούσαις συμφοραῖς] δοτ. τοῦ χρόνου. Συμφορὰ δὲ εἶνε

σωζόμενα χαρίσασθαι τι καὶ ὑμῖν. 2 Ἐμοὶ μὲν οὖν πάντα πρέποντα ταῖς παρούσαις συμφοραῖς ἐστὶ, καὶ παρεσκευασμένος ἀφίγμαι δέξασθαι τε χάριν εὐμενῶς διαλλαττομένου καὶ παραιτεῖσθαι μνησικακούντος ὀργήν· σὺ δὲ τοὺς ἔμοους ἐχθροὺς μάρτυρας θέμενος ὧν εὐεργέτησα Πέρσας, νῦν ἀποχρησαι ταῖς ἐμαῖς τύχαις πρὸς ἐπίδειξιν ἀρετῆς

τὸ ἀφηρημένον οὖς. τοῦ συμφέρειν, κυρ. σύμπτωσις τυχαία πολλῶν (συνήθ. ἐπὶ κακῆς σημ.) κακῶν· ὅθεν δυστυχία. Ἡ δὲ φυσικὴ σειρὰ τῶν λέξεων ἔχει : πάντα μὲν οὖν ἐστὶ πρέποντα ἐμοὶ ταῖς παρούσαις συμφοραῖς· δηλ. ὅ,τι καὶ ἂν ἀποφασίσῃς περὶ ἐμοῦ, τὸ δέχομαι ἐν τῇ συμφορᾷ μου = Εἰς ἐμέ βεβαίως ὅλα ἀρμόζουσιν εὐρισκόμενον εἰς ταύτην τὴν δυστυχίαν. δέξασθαι] συνήθ. συντάσσεται αἰτ. μετὰ ἐμπροθέτου γεν· δέχεσθαι τι παρὰ τινος, καὶ παραλείπεται ἐνίοτε καὶ ἡ πρόθεσις : δέξασθαι σου διαλλαττομένου χάριν· ἀλλ' ἡ τοιαύτη σύνταξις εἶνε σπανία καὶ παρὰ ποιηταῖς, ὥστε ὀρθότερον ν' ἀποδοθῇ ὡς γενικὴ ὑποκειμενικὴ τοῦ χάριν· δηλ. ἀμοιβὴν σου διαλλαττομένου. χάριν] ἐνταῦθα δηλοῖ τὴν ἀντίχαριν, δηλ. χάριν ἀντὶ χάριτος, τὴν ἀμοιβὴν τῆς χάριτος, ἣν ἔκαμεν ὁ Θεμ. πρὸς τοὺς Πέρσας. εὐμενῶς] παρὰ τὸ εὖ μένος (καλὴ θέλησις) εὐμενῆς (εὐνοϊκός), ἐξ οὗ εὐμενῶς κυρ. μὲ καλὴν θέλησιν, εὐνοϊκῶς = καὶ προδιατεθειμένος ἔχω ἔλθει νὰ δεχθῶ ἀμοιβὴν παρὰ σοῦ, ἐὰν εὐνοϊκῶς διάχεισαι πρὸς ἐμέ. παραιτεῖσθαι] ὅρα 3, 3. μνησικακούντος] μνησικακῶ κυρ. ἐμνημαι τῶν κακῶν ἃ ἔπαθον, ὅθεν ζητῶ ἐκδίκησιν = καὶ νὰ ζητήσω ν' ἀπαλλαγῶ τῆς ὀργῆς σου ἐὰν μνησικακῆς κατ' ἐμοῦ. μάρτυρας] κατηγ. τοῦ ἀντικ. διότι τὸ ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται ῥῆμα σημ. μεταβολὴν καταστάσεως. Ὑποδηλοῖ ἡ πρότασις αὕτη, ὅτι ὁ Θεμ. δὲν παρουσιάσθη πρὸς αὐτὸν τὸν Ξέρξην, διότι θὰ ἀνέφερε διάφορα τεκμήρια πρὸς ἀνάμνησιν τῶν πρὸς τὸν Ξέρξην εὐεργεσιῶν, καὶ δὲν θὰ προὐκάλει μάρτυρας πρὸς βεβαίωσιν τούτων = σὺ δὲ ἀφ' οὗ μεταχειρισθῇς τοὺς ἐχθροὺς μου μάρτυρας τῶν εὐεργεσιῶν. ὦν] λόγῳ ἑλξεως μετετράπη ἡ σύστοιχος αἰτ. ἥτις δυνατόν νὰ τεθῇ εἰς πάντα τὰ β. εἰς γενικὴν, παραλειπομένου καὶ τοῦ ἀναφερομένου οὖς. ὅθεν τὸ πλήρες : μάρτυρας τῶν εὐεργεσιῶν, ἃς εὐεργέτησα Πέρσας (ιδ. 11, 3) = τὰς ὁποίας εὐεργέτησα τοὺς Πέρσας. ἀποχρησαι] προστακτικὴ τοῦ μέσ. ἀορ. ἃ τοῦ ἀποχράσμαι (πολὺ ἢ κακῶς μεταχειρίζομαι τι πρὸς ὠφελείαν μου) — ἀπεχράμην — ἀποχρήσομαι — ἀπεχρησάμην καὶ πλέον οὗ. Τὸ δὲ ἐνεργ. εὔρηται συνηθέστερον ἀπροσώπως : ἀπόχρη (ἀντὶ ἀποχρεῖ = ἄρκετόν μοι εἶνε), ἀπρμφ. ἀποχρήν, μτχ. ἀποχρῶν, πρτ. ἀπέχρη — ἀποχρήσει — ἀπέχρησεν. Πλανῶνται δὲ οἱ φρονούντες ὅτι τὸ ἀπόχρη εἶνε σύνθετον ἐκ τῆς

μᾶλλον ἢ πρὸς ἀποπλήρωσιν ὀργῆς. Σώσεις μὲν γὰρ ἰκέτην σὸν, ἀπολείς δ' Ἑλλήνων πολέμιον γενόμενον». Ταῦτ' εἰπὼν ὁ Θεμιστοκλῆς ἐπεθείασε τῷ λόγῳ προσδιελθὼν τὴν ὄψιν, ἣν εἶδεν ἐν Νικογένους, καὶ τὸ μάντευμα τοῦ Δωδωναίου

ἀπὸ καὶ χρή. ἀρετῇ] ὁ Πλούτ. λέγει κατωτέρω τί καλεῖ ἀρετὴν : «Σώσεις ἰκέτην σόν». Ὡς τὸ ἐπιθέτον ἀγαθὸς εἶνε περιληπτικὸν πάντων τῶν ἐπιθέτων τῶν ἐχόντων καλὴν σημασίαν, καὶ τὸ κακὸς τῶν ἐχόντων τὴν ἐναντίαν· οὕτω καὶ τὸ ἀφρημένον οὐσιαστικὸν τοῦ πρώτου ἡ ἀρετὴ δηλοῖ περιληπτικῶς πᾶσαν ἐπιτηδεϊότητα καὶ ἱκανότητα τοῦ ἀνδρός, τοῦ δὲ δευτέρου ἡ κακία τὰ ἀντίθετα. Οὕτω δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν : ἀγαθὸς ἵππος, ἀγαθὴ γῆ, καὶ ἀρετὴ ἵππου, ὅταν οὗτος ἔχῃ τὴν προσήκουσαν αὐτῷ ιδιότητα. Παρὰ δὲ τοῖς μτγν. εἶνε συνυφαστάτῃ ἡ ἠθικὴ σημασία, ἥτοι ἡ ἠθικὴ ἕξις τοῦ πράττειν τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀποφεύγειν τὸ κακόν· ὅθεν καὶ ἐνταῦθα πρὸς ἐπίδειξιν ἠθικῆς μορφώσεως (ὅρα 9, 1). πρὸς ἀποπλήρωσιν] ἀποπλήρωσις παρὰ τὸ ἀποπληρῶ σημ. ἐντελῇ πλήρωσιν, κόρεσιν. Ἡ δὲ πρὸς μετὰ αἰτ. σημ. τὸν σκοπὸν τοῦ ἀπόχρησαι=ἤδη μεταχειρίσθῃ τις δυσουχίαςμου πρὸς ἐπίδειξιν γενναίας πράξεως μᾶλλον παρὰ πρὸς κόρεσιν ὀργῆς. σώσεις] φαίνεται ἡ πρότασις αὕτη καὶ ἡ ἐπομένη συνεπτυγμένη· ὅθεν τὸ πλήρες : ἂν με σώσης, σφῆζης ἰκέτην σόν· ἂν με ἀπολέσης, ἀπολείς με γενόμενον πολέμιον Ἑλλήνων=Διότι θὰ σώσης μὲν ἰκέτην σου. ἀπολείς] ἀπόλλυμι ἀπώλλυν καὶ ἀπώλλυν—ἀπολῶ—ἀπώλεσα—ἀπολώλεκα—ἀπολώλεκεν καὶ ἀπώλωλεκεν (διότι οἱ ὑπρσ. τῶν ἀττ. ἀναδιπλασιαζομένων ρ. δὲν αὐξάνουσι πλὴν τοῦ ἡκηκόειν λεγομένου καὶ ἀκηκόειν, καὶ τῶν ἀπὸ ο ἀρχομένων ρ. ἅτινα διαφοροῦνται). Σχημ. ἐκ τῆς πεποιτημ. ρίζ. ὄλ, ὄλ-λυμι κατ' ἀφομοίωσιν παρὰ τὸ ὄλνυμι.—Τὸ ἀπόλλυμι διαφέρει τοῦ φθείρω· διότι τὸ μὲν ἀπόλλυμι σημ. παντελῇ φθορὰν τῶν ἐξ ὧν συνίσταται τι, τὸ δὲ φθείρω ἀλλοίωσιν εἰς τὸ κακόν (ὅρα 8, 3)=θὰ ἐξαφανίσῃς δ' ἐμὲ γενόμενον πολέμιον τῶν Ἑλλ. ἐπεθείασε] τὸ ἐπιθειάζω σημ. κυρ. ἐπικαλοῦμαι μάρτυρας τοὺς θεοὺς, ἐξ οὗ δίδωμι θείαν σημασίαν, παριστῶ τι ὡς ἐκ θεοῦ, καὶ ἐνταῦθα τὸ ἐπεθείασε τῷ λόγῳ δηλοῖ ὅτι ἔδωκε θείαν σημασίαν εἰς τὸν λόγον, παρέστησεν ὡς ἐκ θεοῦ τὸν λόγον. προσδιελθὼν τὴν ὄψιν] μτγ. τροπικῇ. Τὸ δὲ διέρχομαι λέγεται κυρίως ἐπὶ τόπου, καὶ μτφρ. διέρχομαι οὐχὶ διὰ τῶν κινητικῶν ὀργάνων, ἀλλὰ διὰ τοῦ λόγου πρὸς δῆλωσιν τῆς κατὰ σειρὰν καὶ ἐν τάξει διηγήσεως· διότι τελευταῖον διηγήθη ὡς ἐπίλογον καὶ θείαν μαρτυρίαν τὸ ὄνειρον καὶ τὸν χρησμόν τοῦ ἐν Δωδῶνῃ μαντείου.=Ἀφ' οὗ ὁ Θεμ. εἶπε ταῦτα, παρέστησεν ὡς ἀπὸ θεοῦ τὸν λόγον, διηγήθεις πρὸς τοῦτοις τὸ ὄνειρον.

Διός, ὡς κελευσθεὶς πρὸς τὸν ὁμώνυμον τοῦ θεοῦ βαδίζειν συμφρονήσῃε πρὸς ἐκεῖνον ἀναπέμπεσθαι· μεγάλους γὰρ ἀμφοτέρους εἶναι τε καὶ λέγεσθαι βασιλέας. 3 Ἀκούσας δ' ὁ Πέρσης ἐκείνῳ μὲν οὐδὲν ἀπεκρίνατο, καίπερ θαυμάσας

ἐν Νικογένους] τὰ τοιαῦτα ἐν ἄδου, ἐν διδασκάλου λέγονται κατ' ἔλλειψιν τῶν τόπων, δῆμῳ, οἰκίᾳ κτλ.=τὸ ὅποιον εἶδεν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Νικογένους. τοῦ Δωδωναίου Διός] Δωδὼν ἐκαλεῖτο ὁ υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης, ἐξ οὗ ὠνομάσθη ἡ Δωδὼν πόλις τῆς ἐν Ἠπείρῳ Θεσπρωτίας ἐπὶ τοῦ ὄρους Τομάρου, περιήρμος διὰ τὸ ἐν αὐτῇ μαντεῖον τοῦ Δωδωναίου Διὸς, τὸ ἀρχαιότατον τῶν ἐν Ἑλλάδι, ἐν ᾧ ὁ Ζεὺς ἐκ δρυὸς ὑψικόμου ἐχρησμολόγει διὰ τοῦ ψιθυρίσματος τῆς ἱερᾶς δρυὸς καὶ τῶν ἤχων τοῦ λέβητος. Τοὺς χρησμούς δὲ τοῦ μαντείου ἐδήλουν γράϊαι πελειάδες καλούμεναι, διό αἱ περιστεραὶ ἦσαν αὐτόθι μαντικὰ πτηνὰ. Ἡ δόξα δὲ τοῦ μαντείου τούτου ἡλαττώθη ὕστερον, ὅτε μάλιστα ὑψώθη τὸ Δελφικόν. Τοῦτον τὸν χρησμὸν ἔλαβεν ὁ Θεμ. διατρίβων παρὰ Μολοσσοῖς. καὶ τὸ μάντευμα] ὁ καὶ συνδέει τὴν ὄψιν καὶ τὸ μάντευμα, τὰ δύο δηλ. ἀντικ. τοῦ προσδιελθῶν=καὶ τὸν χρησμὸν τοῦ Δωδωναίου Διὸς. ὡς κελευσθεὶς . . . συμφρονήσῃεν] ὁ εἰδικὸς λόγος ἐπεξηγεῖ τὸ μάντευμα, καὶ ἐτέθη τὸ ὡς πρὸς δήλωσιν γνώμης τοῦ Θεμ. ὅστις εἶπεν ὅτι ὁ Ζεὺς ἐνόει τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν ὡς ὁμώνυμον τοῦ θεοῦ· διότι ἀμφοτέροι ἐλέγοντο μεγάλοι βασιλεῖς=ὅτι, ἐπεὶ διετάρχητο νὰ πορεύηται πρὸς τὸν ἔχοντα τὸ αὐτὸ ὄνομα μὲ τὸν θεόν. συμφρονήσῃεν] Διολ. ἀόρ. ἃ τοῦ συμφρονέω ἀντὶ συμφρονῆσαι, καὶ τίθεται εἰς εὐκτ. ὁ εἰδικὸς λόγος ὡς ἐξαρτώμενος ἀπὸ ἱστορ. χρόνου. Τὸ δὲ συμφρονῶ κυρ. σημ. εἶμαι τῆς αὐτῆς γνώμης, ἐξ οὗ συμφωνῶ ἔτι δὲ σημ. ἡ σὺν ἐπίτασιν, ὅθεν συνέχω τῇ διανοίᾳ, διορῶ. = ἐνόησεν ὁ Θεμ. ὅτι ἀποστέλλεται πρὸς τὸν βασιλέα. εἶναι καὶ λέγεσθαι] τὸ μὲν εἶναι δηλοῖ τὴν πραγματικὴν οὐσίαν, τὸ πραγματικῶς ὑπάρχον· τὸ δὲ λέγεσθαι τὴν λέξιν, τὸ ὄνομα τὸ ἐπὶ τοῦ πράγματος. Ὅθεν ἐν ἐκάστῳ πράγματι δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τρεῖς θεμελιώδεις σειράς: ὀνόματα πράγματα καὶ ἐννοίας (ἴδε Ἡμ. Λογ. § 13). Τὰ δὲ ἀπρρ. ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ ἐννοουμένου ἔφρ.=διότι ἔλεγεν, ὅτι ἀμφοτέροι εἶνε καὶ λέγονται μεγάλοι βασιλεῖς.

3. Ἀπεκρίνατο] τὸ ἀποκρίνομαι ὅταν σημ. ἀπαντῶ εἰς ἐρώτησιν εἶνε ἀποθετικὸν κατὰ σημασίαν, καὶ κλίνεται οὕτως: ἀποκρίνομαι—ἀπεκρινόμεν-ἀποκρινούμαι-ἀπεκρινάμεν-ἀποκρίεμαι-ἀπεκρίμεν. Οἱ μτγν. μεταχειρίζονται τὸ ἀποκριθήσομαι ἀντὶ τοῦ ἀποκρινούμαι, τὸ δὲ ἀπεκρίθην ἀντὶ τοῦ ἀπεκρινάμεν. Τὸ δὲ ἔνεργ. καὶ παθ. τούτου σημ. ἀποχωρίζω ἀπομακρύνω, ἐξ οὗ καὶ ἡ σημ. τοῦ ἀποκρίνομαι

τὸ φρόνημα καὶ τὴν τόλμαν αὐτοῦ· μακαρίσας δὲ πρὸς τοὺς φίλους ἑαυτὸν ὡς ἐπ' εὐτυχία μεγίστη, καὶ κατευξάμενος αἰ τοῖς πολεμίοις τοιαύτας φρένας διδόναι τὸν Ἀρειμάνιον, ὅπως ἐλαύνωσι τοὺς ἀρίστους ἐξ ἑαυτῶν, θύσαι τε

προήλθεν ἐκ τοῦ ἀπομακρύνω τινὰ τῆς ἀπορίας διὰ τῆς ἀποκρίσεώς μου, διότι ὁ ἐρωτῶν ἀπορεῖ. — Ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἀκούσας ταῦτα, εἰς μὲν τὸν Θεμ. οὐδεμίαν ἀπόκρισιν ἔδωκε. καίπερ θαυμάσας] ὁ Θουκ. 1, 137 λέγει ἐν τῇ πρὸς τὸν βασιλέα ἐπιστολῇ τοῦ Θεμ. α βασιλεὺς δὲ, ὡς λέγεται, ἐθαύμασε τε αὐτοῦ τὴν διάνοιαν καὶ ἐκέλευσε ποιεῖν οὕτω ». τόλμαν] οἱ Ἀττ. ἔλεγον τόλμαν, πρύμναν, Σμύρναν· οἱ δὲ τύποι τόλμη πρύμνη Σμύρνη εἶνε μᾶλλον Ἰωνικοί. Τόλμη παρὰ τὸ τλάω σημ. κυρ. ἀφοβίαν, θάρρος εἰς τὸ ἐπιχειρεῖν τι = ἂν καὶ ἐθαύμασε τὴν μεγαλοφροσύνην καὶ τὴν τόλμην αὐτοῦ. μακαρίσας] μακαρίζω—ἐμακάριζον—μακαριῶ—ἐμακάρισα· παθ. μακαρίζομαι—ἐμακαρίζομην—ἐμακαρίσθην. Ῥίζ. μακ. (μῆκος), μακ-ρός, μάκ-αρ (μάκαρες καλοῦνται ἰδ. οἱ θεοὶ ὡς εὐδαίμονες· ἐπὶ δὲ ἀνθρώπων δηλοῦται ὁ ὕψιστος βαθμὸς τῆς ἀνθρωπίνης εὐδαιμονίας, καὶ ἰδ. καλοῦνται οἱ τεθνεῶτες ὡς καὶ παρ' ἡμῖν μακάρηται ὡς εὐρισκόμενοι ἐν μεγίστῃ εὐδαιμονίᾳ), μακαρίζω (εὐδαιμονίζω, ἐπαινῶ). ὡς ἐπ' εὐτυχία] ὡς ὄντα ἢ ὦν ἐπ' εὐτυχία· διότι ἡ ἐνν. μτχ. δυνατὸν νὰ συμφωνῇ τῷ ὑποκ. τοῦ ῥ. ἢ τῇ αὐτοπαθεῖ ἄντων. — ἀφ' οὗ δ' ἐθεώρησεν ἑαυτὸν εὐδαίμονα ἐνώπιον τῶν φίλων του ὡς εὐρισκόμενον ἐν μεγίστῃ εὐτυχίᾳ. τὸν Ἀρειμάνιον] κατὰ τὸ θρησκευτικὸν σύστημα τῶν Περσῶν ὑπάρχει διττὸν πρωτόγονον ὄν, τὸ πνεῦμα τοῦ φωτός Ὠρομάζης, καὶ τὸ πονηρὸν πνεῦμα τοῦ σκότους Ἀρειμάνιος. Ἀρμότερα δ' ἔχουσι στρατιάς ὁμοίων πνευμάτων ὑφ' ἑαυτὰ, καὶ εὐρίσκονται εἰς ἀδιάκοπον πόλεμον πρὸς ἄλληλα διὰ νὰ ἐπιτύχωσι τὴν κυριαρχίαν τοῦ κόσμου καὶ τῶν ἀνθρώπων, μέχρις οὗ νικήσῃ εἰς τὸ τέλος τοῦ κόσμου τὸ πνεῦμα τοῦ φωτός, ὅτε τὸ κακὸν ἐξαφανίζεται καὶ οἱ ἀνθρώποι γίνονται εὐδαίμονες. Καὶ ὁ μὲν θεὸς τοῦ φωτός ἐπροσκυνεῖτο ὑπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ φωτός· τὸ δὲ πνεῦμα τοῦ σκότους ἐζήτουν ν' ἀπομακρύνωσι θύοντες καὶ προσευχόμενοι, καὶ νὰ σμικρύνωσι τὸ κράτος αὐτοῦ πολεμοῦντες καὶ ἐξαφανίζοντες τὸ κακὸν ἐν τε τῷ ἐξωτερικῷ κόσμῳ καὶ τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν καρδίᾳ· ὅθεν ἐνταῦθα εὐχεται εἰς τὸ πονηρὸν πνεῦμα τὸν Ἀρειμάνιον, ὅπως ὠθῇ τοὺς Ἕλληνας εἰς τὸ κακόν. Ἀνωτέρω δὲ ὡς θεὸν μεγαλύνοντα τοὺς Πέρσας ἐννοεῖ τὸν Ὠρομάζην. — καὶ εὐχέθη νὰ δίδῃ πάντοτε ὁ θεὸς Ἀρειμάνιος εἰς τοὺς πολεμίους τοιαύτας σκέψεις, ἵνα ἐκδιώκωσιν ἐκ τῆς πατρίδος των τοὺς

τοῖς θεοῖς λέγεται καὶ πρὸς πόσιν εὐθύς τραπέσθαι, καὶ νύκτωρ ὑπὸ χαρᾶς διὰ μέσων τῶν ὑπνῶν ἐκδοῆσαι τρίς α' Ἐχω Θεμιστοκλέα τὸν Ἀθηναῖον».

XXIX. Ἄμα δ' ἡμέρα συγκαλέσας τοὺς φίλους εἰσήγεν αὐτόν, οὐδὲν ἐλπίζοντα χρηστὸν ἐξ ὧν ἑώρα τοὺς ἐπὶ θύ-

ἀρίστους. λέγεται] προσωπική ἡ σύνταξις δηλουμένη διὰ τῶν χρονικῶν μτχ. μακαρίας καὶ κατευξάμενος=λέγεται ὅτι καὶ ἐθυσίασεν εἰς τοὺς θεοὺς. πόσις] κυρ. τὸ πίνειν, καὶ σνκδχ. ἐκ τοῦ σπουδαιότερου τὸ ὅλον τὸ συμπόσιον ἢ εὐθυμία πρὸς βλ. 26, 1=καὶ ἐδόθη εὐθύς εἰς συμπόσιον. διὰ μέσων τῶν ὑπνῶν] χρονικὸς προσδ. καὶ μερικώτερος τοῦ νύκτωρ. Ἡ δὲ διὰ σημ. διάρκειαν χρονικὴν. Ἐτέθησαν εἰς πληθ. διότι οἱ τε ὑπνοὶ καὶ τὰ μέσα τῶν ὑπνῶν ἐκλαμβάνονται συνιστάμενοι ἐκ πολλῶν χρονικῶν σημείων ὡς καὶ σήμερον λέγομεν καθ' ὑπνοὺς=καὶ τὴν νύκτα ἀπὸ τὴν χαρὰν τοῦ ἰσχυρῶς ἐφώναζε τρίς εἰς τὰ μέσα τῶν ὑπνῶν τοῦ α' Ἐχω Θεμιστοκλέα τὸν Ἀθηναῖον ».

XXIX. Ὁ βασιλεὺς δεξάμενος φιλοφρόνως τὸν Θεμ. παρὰ τὰς διαθέσεις τῶν αὐλικῶν ἐπεδείξαστο πρὸς αὐτὸν μεγαλοδωρίαν, ἔτι δὲ εὐνοίαν καὶ οἰκειότητα μεγίστην.

Ἄμα] ὅρα 13, 1. εἰσήγεν] εἰσάγω (ἐντὸς ἄγω)—εἰσήγον—εἰσάξω—εἰσήγαγον—εἰσήγα' κατὰ δὲ τὴν διάθεσιν ἀνάλογον εἶνε τὸ εἰσδέχομαι λαμβανόμενον ὡς παθητικόν τοῦ εἰσάγω. Ἐπρεπεῖν δὲ μῶς νὰ ᾔηεν ἐνταῦθα εἰς διαθέσιν μέσῃν διάμεσον, ἀλλ' ἐνίοτε αὐτὴ ἐκφέρεται καὶ διὰ τοῦ ἐνεργητικοῦ τύπου· διότι ὁ μὲν βασιλεὺς διέταξεν, οἱ δὲ ἐπὶ θύραις εἰσήγον ἐντὸς τὸν Θεμ.=Ἄμα δὲ ἐξημέρωσεν, ἀφ' οὗ ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσεν εἰς συμβούλιον τοὺς φίλους τοῦ, διέταξε νὰ ὀδηγήσωσιν ἐντὸς τὸν Θεμ. οὐδὲν ἐλπίζοντα] εἰς τὴν ἀναφορικὴν ταύτην μτχ. ἐτέθη τὸ οὐδὲν καὶ οὐχὶ ὡς τινες φρονοῦσι τὸ μὴδὲν, ὡς δηλοῦσαν ἔννοιαν πραγματικὴν καὶ ὄχι ὑποθετικὴν· διότι ἐβλεπε τὰς διαθέσεις τῶν ἐπὶ θύραις, καὶ δὲν ἐφραντάζετο αὐτὸς τὴν τοιαύτην ἀπελπισίαν. ἐξ ὧν] ἡ ἔκφρασις δὲν φαίνεται ὀμαλῇ· διότι ἡ ἀναφορικὴ ἀντων. δηλοῖ τὸ δρώμενον καὶ οὐχὶ τὸ αἴτιον τοῦ ἑώρα· καὶ λόγῳ ἑλξέως μετετράπη τὸ ἀντικ. εἰς αἴτιον, ἐξ οὗ καὶ ἡ ἐπομένη σύνταξις ὑπέστη ὁμοίαν μεταβολὴν μετατραπέντων τῶν ἐπομένων ἀπρμ. εἰς μετοχὰς κατηγ· οὐδὲν ἐλπίζοντα χρηστὸν ἐξ ὧν ἑώρα τοὺς ἐπὶ θύραις . . χαλεπῶς διακειμένους καὶ κακῶς λέγοντας· ὀμαλώτερον θὰ εἶχεν· οὐδὲν ἐλπίζοντα χρηστὸν ἐκ τούτων, ἀ ἑώρα τοὺς ἐπὶ θύραις . . χαλεπῶς διακεισθαι καὶ λέγειν κακῶς (τὰ ἀπρμ. κατ' ἐπεξ. τοῦ ἀ)· μᾶλλον δὲ· οὐδὲν ἐλπίζοντα χρηστὸν· ἑώρα γὰρ τοὺς ἐπὶ θύραις . . διακειμένους κτέ. ἢ

ραις, εὐθύς ὡς ἐπύθοντο τοῦνομα παριόντος αὐτοῦ, χαλεπῶς διακειμένους καὶ κακῶς λέγοντας. Ἔτι δὲ Ῥωξάνης ὁ χιλίαρχος, ὡς κατ' αὐτὸν ἦν ὁ Θεμιστοκλῆς προσιῶν, καθημένου βασιλέως καὶ τῶν ἄλλων σιωπῶντων, ἀτρέμα στενάζας εἶπεν «Ὁφίς Ἑλλήν ὁ ποικίλος, ὁ βασιλέως σε δαίμων

οὐδὲν ἐλπίζοντα χρηστὸν ἐκ τούτων, ὅτι ἑώρα κτέ. Σκοπὸς τῆς ἐφέλξεως εἶναι νὰ δώσῃ ἐνότητα εἰς τὰ δύο κῶλα καὶ ὡς ἄμεσον αἰτίον νὰ καταστήσῃ τὴν διὰ τῆς ἀναφ. προτάσεως ἐκφερομένην αἰτιολογίαν. εὐθύς ὡς] τὸ εὐθύς κυρ. λέγεται ἐπὶ τόπου, κατ' εὐθείαν πρὸς τι χωρὶς νὰ παρεκτραπῇ εἰς ἄλλο· καὶ συνήθ. ἐπὶ χρόνου, παρ-εὐθύς, ἄνευ ἀναβολῆς. Ἄλλ' ἐνταῦθα εἶναι ἐπιτακτικὸν τοῦ ὡς, δι' οὗ δηλοῦται ὅτι εὐθύς ἅμα ἔμαθον τὸ ὄνομα οἱ τοῦ βασιλέως φίλοι διέκειντο χαλεπῶς, οὐδὲ ἐλαχίστη σιγὴ παρῆλθεν ὅπως γεννηθῇ τὸ τοιοῦτον εἰς πάντας ἐχθρικὸν αἶσθημα, ἐξ οὗ καταφαίνεται ἡ μεγίστη τῶν Περσῶν κατὰ Θεμ. ἀντιπάθεια=ὅστις δὲν περιέμενε κα-νὲν καλὸν ἐξ ὧν ἐβλεπεν ὅτι οἱ αὐλικοί, παρ-εὐθύς ἅμα ἔμαθον τὸ ὄνομα αὐτοῦ τοῦ πλησίον των διερχομένου ὠργίζοντο καὶ ἐκακολο-γουν αὐτόν. κακῶς λέγοντας] τὸ κακῶς λέγω (κατηγορῶ) εἶναι ἐνεργ. τοῦ κακῶς ἀκούω (κατηγοροῦμαι)· ὡς τὸ εὖ λέγω (ἐπαινῶ) τοῦ εὖ ἀκούω (ἐπαινοῦμαι). κατ' αὐτόν] ἢ κατὰ σημ. τὸ ἀντικρῶ=Προσέτι δὲ Ῥωξάνης ὁ χιλίαρχος, ὅτε ὁ Θεμ. προσερχόμενος πρὸς τὸν βασιλέα ἦτον ἀπέναντι αὐτοῦ. καθημένου] τὸ κάθημαι, ὅπερ εἶναι σύνθετον ἐκ τῆς κατὰ καὶ ἡμαι (ρίζ. ἐδ, λατ. sedeo), ἔχει τύ-πον πρκ. καὶ κλίνεται· κάθημαι—ἐκαθήμην καὶ καθήμην—καθε-δοῦμαι—ἐκαθισάμην—ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς ἐκάθητο ἢ οἱ ἄλλοι ἐσιώπων. στενάζας] στενάζω—ἐστέναζον—στενάζω—ἐστέναξα. Σχημ. ἐκ τοῦ στένω κατ' ἐπέκτ. διὰ τοῦ φυσικοῦ φθόγγου ἄχ (ἄχος) στενάχω, ἐξ οὗ στενάχ-ω στενάζω· ταυτόσημον τῷ κοινῶς ἀναστενάζω, βογ-κῶ, καὶ ἐν γένει ὀδύρομαι=αὐτὸς σιγὰ ἀναστενάξας εἶπεν. ὁ ποι-κίλος] τὸ ἐτυμον ἐκ τῆς ρίζ. πικ (πίκειν=ξαίνειν) ὡς καὶ τὸ σανσρκ. πίκ-αμι (στολίζω)· καὶ τὸ λατ. pic-tor (ζωγράφος), ἐξ οὗ πεικ (πέικω=κτενίζω), ποικ, ποικ-ίλος· κοιν. παρδαλός, καὶ μτφρ. ἐπὶ τοῦ πνεύματος εὐμετάβλητος πανούργος· καὶ τίθεται προσδιορισμός κατ' ἐπέξήγησιν τοῦ ὄφρος Ἑλλήν», δι' οὗ χαρακτηρίζεται ὁ κα-κὸς τῶν ὄφρων ὡς θανατηφόρος. Τὸ δὲ Ἑλλήν προσδιορίζει τὸ ὄφρις, διότι πολλὰ προσηγορικὰ ἐνόνματα σημαίνοντα ἐθνικότητα τίθενται ὡς ἐπιθετικοὶ προσδ. Τὸ δὲ ὄφρις εἶναι προσδιор. κατὰ παράθεσιν εἰς τὴν ὑπονοουμένην προσαγόρευσιν σὺ, διότι ἀντὶ τῆς κλητικῆς τί-θεται ἐνίοτε Ἀττικῶς ἡ ὀνομαστική· οἶον, ὁ παῖς ἀκολούθει μοι, ἐνθα ἐννοεῖται ἡ ἀντων. σὺ, ἥτις πολλάκις καὶ λέγεται· ἴθι σὺ ὁ

δεῦρο ἤγαγεν». Οὐ μὴν ἀλλ' εἰς ὄψιν ἐλθόντος αὐτοῦ καὶ πάλιν προσκυνήσαντος, ἀσπασάμενος καὶ προσεipῶν φιλοφρόνως ὁ βασιλεὺς, ἥδη μὲν ἔφησεν αὐτῷ διακόσια τάλαντα ὀφείλειν· χομίσαντα γὰρ αὐτὸν ἀπολήψεσθαι δικαίως τὸ ἐπικηρυχθὲν τῷ ἀγαγόντι· πολλῷ δὲ πλείω τούτων ὑπίσχεiτο, καὶ παρεθάρρυνε καὶ λέγειν ἐδίδου περὶ τῶν

πρεσβύτατος. Διὰ δὲ τοῦ ζῶου τούτου δηλοῦται τὸ ἄπιστον καὶ ἡ ἀντιπάθεια αὐτοῦ πρὸς τὸ ἀνθρώπινον γένος, ὡς κοινῶς ἠδυνάμεθα νὰ εἰπωμεν τὸ παρδαλὸν φεῖδι. δαίμων] παρὰ τὸ δαίω (μοιράζω) οἰοῖναι διανομέης· ἢ ἐκ τοῦ δα δαῖναι, δαίμων, δαίμων (εἰδήμων)· « ὅτι φρόνιμοι καὶ δαήμονες ἦσαν, δαίμονας αὐτοὺς ὠνόμασε » (Πλάτ. Κρατυλ. 398). Ὁ δαίμων διέπει τὰς τύχας τῶν ἀνθρώπων, πέμπει πρὸς αὐτοὺς τὰ τε εὐτυχήματα ὡς προστάτης τούτων καὶ τὰ δυστυχήματα. Συνηθέστερον σημαίνει θεῖον ὄν, ὅτε δὲν δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ ὀρισμένον θεόν, καὶ ὅμως ἐκ φαινομένων καὶ γεγρονότων συμπεραίνει περὶ δυνάμεως ὑπὲρ ἀνθρώπων ἐνεργούσης· καὶ ἰδ. ἐπὶ κακῶν πραγμάτων ἅτινα δὲν ἀποδίδονται εἰς τὸν θεόν = « φεῖδι Ἑλληνικὸν τὸ παρδαλόν, ἡ θεότης τοῦ βασιλέως σὲ ὠδήγησεν ἐνταῦθα ». οὐ μὴν ἀλλὰ] ἡ φράσις αὕτη προῆλθεν ἐκ συμπτύξεως δύο προτάσεων· οὐ μὴν ἤγαγε τὸν Θεμ. ὁ βασιλεὺς δαίμων, ἀλλ' . . ὁ βασιλεὺς ἀσπασάμενος καὶ προσεipῶν . . ἔφησεν αὐτῷ κτέ. ἀσπασάμενος] ἀσπάζομαι (κυρ. ἔλκω τινὰ πρὸς ἑμαυτὸν ἐναγκαλιζομαι τινά, καὶ μτφρ. φιλικῶς τινὰ ἐρχόμενον δέχομαι, χαίρετίζω)—ἡσπαζόμεν—ἀσπάζομαι—ἡσπασάμην. Ῥίζ. σπα (σπάω, σπάθη) καὶ μετὰ α ἐπιτατικῷ ἀσπάζομαι = Ἄλλ' ὅμως ὅτε ὁ Θεμ. παρουσιάσθη πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ πάλιν προσεκύνησεν αὐτόν, ὁ βασιλεὺς φιλικῶς δεχθεὶς τὸν Θεμ. καὶ χαίρετίσας διὰ φιλικῶν λέξεων. ἥδη μὲν] συναπτόεν τῷ ὀφείλειν, καὶ συνηθές. τίθεται ἐπὶ τὸ ἀπροσδοκῆτον = εἶπεν ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος μὲν ὀφείλει πρὸς αὐτὸν διακόσια τάλαντα. τῷ ἀγαγόντι] δοτ. χαριστικὴ εἰς τὴν μτχ. δηλοῦσα τὸ πρόσωπον ὑπὲρ οὗ ἐκηρύχθη ἡ ἀμοιβὴ αὕτη. Διαφέρει δὲ ἡ χαρ. τῆς περιπ. δοτικῆς· διότι ἡ χαριστικὴ ἢ δοτικὴ τοῦ ἠθικοῦ αἰτίου δηλοῖ τὸ πρόσωπον, οὗτινος πρὸς ὠφέλειαν ἐπεκηρύχθη ἡ ἀμοιβή, ἡ δὲ περιπ. τὸ πρόσωπον, πρὸς ὃ διάκειται τις φιλικῶς ἢ ἐχθρικῶς. πρβλ. 26, 1 = διότι ἐπειδὴ αὐτὸς ἐπαρουσίασεν τὸν ἑαυτὸν τοῦ εἶπεν ὅτι θὰ λάβῃ δικαίως τὴν ὀφειλομένην ἀμοιβὴν τὴν κηρυχθεῖσαν δι' ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελεν ὀδηγήσει τὸν Θεμ. πολλῷ δὲ] τὸ ποσὸν τῆς ὑπεροχῆς φέρεται πάντοτε σχεδὸν κατὰ δοτ. ἀπρόθετον. Ὁ δὲ ἀντιτίθεται εἰς τὸ αἶδη μὲν = πολὺ δὲ περισσώτερα τούτων ὑπέσχετο ὁ βασιλεὺς. παρεθάρρυνεν] τὴν παραθάρρυναν

Ἑλληνικῶν ἃ βούλοιτο παρρησιαζόμενον. 2 Ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς ἀπεκρίνατο, τὸν λόγον εἰκέναι τοῦ ἀνθρώπου τοῖς ποικίλοις στρώμασιν· ὥς γὰρ ἐκεῖνα καὶ τοῦτον ἐκτεινόμενον μὲν ἐπιδεικνύναι τὰ εἶδη, συστελλόμενον δὲ κρύπτειν καὶ διαφθεῖρειν· ὅθεν αὐτῷ χρόνου δεῖν. Ἐπεὶ δ', ἡ-

σημ. κυρ. ἐνθαρρύνω τινὰ ἐκ τοῦ πλησίον ἐν καιρῷ κινδύνου, ἐξ οὗ ἡ ἐπιτακτικὴ τῆς προθέσεως σημασία = καὶ πολὺ ἐνεθάρρυνε καὶ ἐπέτρεπεν εἰς αὐτὸν νὰ λέγῃ ἐλευθέρως περὶ τῶν Ἑλλ. πραγμάτων, ὅσα ἤθελε νὰ εἴπῃ.

2. Τοῖς ποικίλοις στρώμασι] ἐνταῦθα ἐννοεῖ διαφόρους εἰκόνας καὶ ἄλλα διάφορα σχέδια ἅτινα ἐνυφαίνουσιν εἰς τοὺς τάπητας· ὅθεν καθὼς τοῦ τάπητος συμπτυσσομένου οὐδὲν τῶν κοσμημάτων αὐτοῦ διακρίνεται, ἐκτεινόμενου δὲ διακρίνονται αἱ εἰκόνες τῶν διαφόρων ζώων καὶ ἡ ὥραιότης αὐτοῦ· οὕτω καὶ ὁ λόγος τοῦ ἀνθρώπου ἐκτεινόμενος δύναται νὰ παριστᾷ τὰ διάφορα διανοήματα ὥς τὰ φαντάζεται, καὶ τότε ἀναφαίνεται καὶ ἡ τοῦ λόγου σαφήνεια καὶ λαμπρότης· ὅθεν ὁ Θεμ. κατέδειξε διὰ τῆς παραβολῆς ταύτης ὅτι ἔχει ἀνάγκην χρόνου πρὸς ἐκμάθησιν τῆς Περσικῆς γλώσσης. Ὁ δὲ βασιλεὺς εὐχαριστήθη λίαν διὰ τὴν τοιαύτην παραβολήν. = Ὁ δὲ Θεμ. ἀπεκρίθη ὅτι ἡ ὁμιλία τοῦ ἀνθρώπου ὁμοιάζει μὲ στρώματα ἔχοντα κοσμήματα. ὥς γὰρ ἐκεῖνα καὶ τοῦτον] ἐγένετο σύμπτυξις τοῦ παραβολικοῦ καὶ παραβαλλομένου λόγου· ὅθεν τὸ πλῆρες· ὥς γὰρ ἐκεῖνα τὰ στρώματα ἐκτεινόμενα μὲν ἐπιδεικνύουσι τὰ εἶδη, συστελλόμενα δὲ κρύπτουσι καὶ διαφθεῖρουσι, καὶ (=οὕτω) τοῦτον (τὸν λόγον) ἔφη ἐκτεινόμενον ἐπιδεικνύναι τὰ εἶδη, συστελλόμενον δὲ κρύπτειν καὶ διαφθεῖρειν. Ὁ δὲ καὶ τίθεται οὐχὶ σπανίως ἀντὶ τοῦ οὕτως, ὅταν προηγήται ὁμοιωματικὴ λέξις ὥς ἐνταῦθα τὸ ὥς· καὶ παρίσταται τό τε παραβάλλον καὶ παραβαλλόμενον ἐν ἐνὶ τρόπον τινὰ καὶ τῷ αὐτῷ βαθμῷ πρὸς ἄλληλα εὐρισκόμενα. τὰ εἶδη] εἶδος σημ. ἐν γένει τὸ φαινόμενον μέρος (τὸ ἐξωτερικόν) οἰοῦντί ποτε σώματος, ὅθεν ἡ εἰκὼν. Παρὰ δὲ Ἀριστοτέλει καὶ μ. γν. φιλοσ. τὸ εἶδος ἀντιτίθεται πρὸς τὴν ὕλην· παρὰ Πλάτ. δὲ δηλοῦται ἡ ἰδέα, ἥτοι ἡ ἐν τῷ πνεύματι ἀρχέτυπος εἰκὼν τῶν πραγμάτων· ὅθεν καὶ ἐνταῦθα ἐπὶ μὲν τῶν στρωμάτων τὰ εἶδη δηλοῦσι τὰς εἰκόνας καὶ τὰ ποικίλματα τοῦ τάπητος, ἐπὶ δὲ τοῦ λόγου τὰς ἰδέας καὶ ἐννοίας = διότι καθὼς ἐκεῖνα τὰ στρώματα, τοιοῦτοτρόπως ἔλεγεν ὅτι καὶ ὁ λόγος, ὅταν μὲν ἀναπτύσσεται, σαφῶς δεικνύει τὰς ἰδέας, ὅταν δὲ συμπτύσσεται κρύπτει καὶ συγχέει ταύτας. δεῖν] δέω συνηθέστερον εὔρηται ἀπροσώπως δεῖ (εἶνε ἔλλειψις) ἐπομένως χρειάζεται, πρέπει) ὑπ. δέη, εὐκ. δέοι, ἀπρφ. δεῖν, μ.τ. δέον· πρτ. εἶδει, μ.λ. δεήσει, ἀόρ.

σθέντος τοῦ βασιλέως τῇ εἰκασίᾳ καὶ λαμβάνειν κελεύσαν-
τος, ἐνιαυτὸν αἰτησάμενος καὶ τὴν Περσίδα γλῶτταν ἀπο-
χρώντως ἐκμαθὼν ἐνετύγχανε βασιλεῖ δι' αὐτοῦ, τοῖς μὲν
ἐκτὸς δόξαν παρέσχε περὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων
διειλέχθαι· πολλῶν δὲ καινοτομουμένων περὶ τὴν αὐλὴν
καὶ τοὺς φίλους ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ
φθόνον ἔσχε παρὰ τοῖς δυνατοῖς, ὡς καὶ κατ' ἐκείνων παρ-

ἑδέησεν. Ὅταν τοῦτο συντάσσεται γεν. καὶ δοτ. ἔχει ὑποκ. τὸ ἐν
αὐτῷ ἀφρημένον οὐσιαστικὸν πολλῶν : δεῖ μοι=ἔστι μοι πολλῶν
ἔνδεια· ἔφη χρόνου δεῖν αὐτῷ = ἔφη ἔνδειαν χρόνου εἶναι αὐτῷ.
Πράγματι δὲ ὑποκ. τοῦ δεῖ φαίνεται ἡ δοτ. ὡς καταφαίνεται ἐκ τῆς
προσωπικῆς τούτου συντάξεως, ἐν ᾗ ἡ δοτ. εἰς ὄν. τρέπεται : πολ-
λῶν δέω ἐγώ=ὅθεν εἶπεν ὅτι ἔχει ἀνάγκην χρονικοῦ διαστήματος.
ἡσθέντος] μτχ. παθ. ἄορ. τοῦ ἡδομαι (ἰδ. 12, 2). εἰκασία] παρὰ
τὸ εἰκάζω κυρ. ἀπεικόνις, ἀπομίμῃσις· ὅθεν παραβολὴ σύγκρισις
τοῦ λόγου πρὸς τὰ ποικίλα στρώματα=Ἐπειδὴ δὲ, ἀφ' οὗ ὁ βασι-
λεὺς εὐχαριστήθη διὰ τὴν παρομοίωσιν, καὶ διέταξε νὰ λαμβάνῃ τὸ
χρονικὸν διάστημα. ἐνιαυτὸν] κατὰ Πλάτ. Κρατ. 410 ἐκ τοῦ ἐν
ἑαυτῷ, κυρ. χρονικὸν διάστημα περικυκλούμενον ἐν ἑαυτῷ, κύκλος
χρονικός. πρβλ. Θουκ. 1, 137 «Βούλομαι δ' ἐνιαυτὸν ἐπισχῶν αὐ-
τός σοι περὶ ὧν ἦκω δηλῶσαι»=ζητήσας ὁλόκληρον ἔτος. Περσίδα
γλῶτταν] ἐπίθ. κτητικόν, κυρ. θηλ. τοῦ Περσικός. Ἐτέθη δὲ μετω-
νυμικῶς τὸ ὄργανον ἀγλῶτταν· ἀντὶ τοῦ διὰ τούτου τοῦ ὄργανου
μεταχειριζομένου λόγου. ἀποχρώντως] καλῶς, ἐντελῶς. Τῷ Πλουτ.
συμφωνεῖ καὶ ὁ Κορνήλιος (Θेम. 10) λέγων ὅτι ὁ Θεμ. κατέμαθε
τὴν Περσικὴν γλῶσσαν καὶ αὐτῶν τῶν Περσῶν καλλίτερον· ἀλλ' ὁ
Θουκ. οὐτινος ἡ μαρτυρία εἶνε πολλῶν ἀξιοπιστοτέρα λέγει (1, 138)
«ὁ δ' ἐν τῷ χρόνῳ ὃν ἐπέσχε τῆς Περσίδος γλώσσης ὅσα ἡδύνατο
κατενόησεν ν. ἐκμαθὼν] ἡ τῆς προθέσεως σημασία ταυτίζεται μετὰ
τοῦ ἐπὶρ. ἀποχρώντως, καὶ ἐτέθησαν ἀμφότερα ὅπως δηλωθῇ ἡ ἐν-
τελής ἐκμάθησις τῆς Περσικῆς γλώσσης (ἰδ. 2, 2) = καὶ ἐντελῶς
μαθὼν τὴν Περσικὴν γλῶσσαν, συνδιελέγετο μετὰ τοῦ βασιλέως ἄ-
νευ διερμηνέως. τοῖς μὲν ἐκτὸς] ἀντιτίθεται πρὸς τὸ κατωτέρω
«παρὰ τοῖς δυνατοῖς». διειλέχθαι] ἰδ. 7, 3=εἰς μὲν τοὺς ἐκτὸς τῶν
πραγμάτων ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ φρονῶσιν ὅτι ἔχει συνδιαλεχθῇ περὶ
τῶν Ἑλλ. πραγμάτων. ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ] ὑπάρχει καὶ διάφορος
γραφὴ α ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ν· ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ
χρονικῆς περιστάσεως, ἀλλὰ περὶ χρονικοῦ διαστήματος. φθόνον ἔ-
σχε] ὡς λέγομεν : αἰσχύνειν ἔχειν (αἰσχύνεσθαι), οἶκτον ἔχειν
(οἰκτεῖρειν), βλάβην ἔχειν (βλάπτεσθαι)· οὕτω καὶ φθόνον ἔσχε

ρησία χρῆσθαι πρὸς αὐτὸν ἀποτετολμηκῶς. 3 Οὐδὲ γὰρ ἦσαν αἱ τιμαὶ ταῖς τῶν ἄλλων ἐοικυῖαι ξένων, ἀλλὰ καὶ κυνηγεσίων βασιλεῖ μετέσχε καὶ τῶν οἶκοι διατριβῶν, ὥστε καὶ μητρὶ τῇ βασιλέως εἰς ὄψιν ἐλθεῖν καὶ γενέσθαι συνήθης, διακοῦσαι δὲ καὶ τῶν μαγικῶν λόγων τοῦ βασιλέως

(ἐφθονήθη παρὰ τῶν δυνατῶν) = ἐπειδὴ δὲ ἐγίνοντο ὑπὸ τοῦ βασιλέως πολλὰ μεταβολαὶ ὡς πρὸς τοὺς αὐλικοὺς καὶ φίλους αὐτοῦ κατ' ἐκεῖνο τὸ χρονικὸν διάστημα ἐφθονήθη παρὰ τῶν ἰσχυρῶν. χρῆσθαι] ἀπαντᾷ καὶ γραφὴ «χρήσασθαι»· ἀλλὰ τοῦτο ὁ Θεμ. οὐχὶ ἀπαξ ἀλλὰ πολλάκις ἔπραξεν, ὅθεν ὀρθότερα φαίνεται ἡ διὰ τοῦ ἐνεστώτος γραφὴ. ἀποτετολμηκῶς] ἡ ἀπὸ ἐπιτείνει τὴν σημ. τοῦ ῥήματος = διότι ἐνόμιζον ὅτι ἔχει λάβει πολὺ θάρρος νὰ ὁμιλῇ ἐλευθέρως καὶ κατ' ἐκείνων πρὸς τὸν βασιλέα.

3. Οὐδὲ γὰρ] ἡ τῶν λέξεων φυσικὴ σειρὰ ἔχει : οὐδὲ γὰρ αἱ τιμαὶ ἦσαν ἐοικυῖαι (καὶ συνεπτυγμένως ἐφύκεσαν) ταῖς τιμαῖς τῶν ἄλλων ξένων. = Διότι καὶ αἱ τιμαὶ αὐτοῦ δὲν ἦσαν ὅμοιαι μὲ τὰς τιμὰς τῶν λοιπῶν ἐν Περσίᾳ ξένων. μετέσχε] συντάσσεται γεν. καὶ δοτ. ὡς μετοχῆς, ἐξ ὧν ἡ μὲν γεν. σημαίνει τὸ πρᾶγμα ἐξ οὗ μέρος ἔχει τις, ἡ δὲ δοτ. τὸ πρόσωπον μεθ' οὗ τις μετέχει = ἀλλὰ καὶ συνεκυνήγησε μετὰ τοῦ βασιλέως καὶ μετέσχε τῶν ἐν τοῖς ἀνακτόροις συναναστrophῶν. συνήθης] παρὰ τὸ ἦθος ὅπερ ἀρχικῶς ἐστήμαινε τὸν συνήθη τόπον τῆς διαμονῆς τινος, κατοικητήριον. Ἀπὸ δὲ τοῦ Πλάτωνος φαίνεται ἡ μετάδοσις τῆς ἐννοίας ταύτης εἰς τὴν ἐπομένην τὴν τῆς συνηθείας, καὶ ἐν γένει διὰ τοῦ «ἦθος» δηλοῦται ὁ χαρακτήρ, πᾶσαι δηλ. αἱ ἀρεταὶ καὶ κακίαι αἱ τὸν χαρακτήρα τοῦ ἀνθρώπου ἐκφράζουσαι· ὅθεν συνήθης κυρ. ὁ συνοικῶν ἢ συζῶν, ἐξ οὗ οἰκεῖος, γνωστός = ὥστε καὶ εἰς τὴν μητέρα τοῦ βασιλέως νὰ παρυσιασθῇ καὶ νὰ γείνη σχετικὸς αὐτῆς. καὶ τῶν μαγικῶν λόγων] μαγικός ὁ ἀνῆκων εἰς τοὺς μάγους· μάγοι δ' ἐκαλοῦντο οἱ ἱερεῖς καὶ σοφοὶ τῶν Περσῶν, οἵτινες ἤσχολοῦντο περὶ τὴν ἀστρονομίαν ὀνειροκρισίαν καὶ ἄλλας μυστικὰς καὶ μαγικὰς τέχνας· ὅμοιοι τούτοις ἦσαν οἱ μάντιες τῶν Ἑλλήνων, οἱ γυμνοσοφισταὶ καὶ βραχμᾶνες τῶν Ἰνδῶν, οἱ χαλδαῖοι τῶν Ἀσσυρίων, οἱ ἱερογραμματεῖς τῶν Αἰγυπτίων. Ἀξιοπαράτητος εἶνε ἡ μετὰ γενικῆς τοῦ φωνουμένου σύνταξις τοῦ διακοῦσαι· διότι κατ' ἐξαιρέσιν δέχονται γενικὴν πράγματος τὰ ἀκούω ἀκροῶμαι αἰσθάνομαι καὶ πυνθάνομαι, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἰδ. ἐνέργεια τοῦ ἀντικ. πρὸς τὸ ὑποκ. : α εὐνοικῶς ἀκροάσασθαι τῶν λεγομένων » Δημ. Δέχονται δὲ αἱτ. πράγματος, ὅταν τούναντίον παρίσταται αὐτὸ τὸ ὑποκ. ὡς ἐνεργοῦν πρὸς παραγωγὴν τῆς ἐπὶ τοῦ ἀντικ. ἐνεργείας : α τούτους τοὺς λό-

κελεύσαντος. Ἐπεὶ δὲ Δημάρατος ὁ Σπαρτιάτης αἰτήσασθαι δωρεὰν κελευσθεὶς ἤτήσατο τὴν κίταριν, ὥσπερ οἱ βασιλεῖς, ἐπαιρόμενος εἰσελάσαι διὰ Σάρδεων, Μηθροπαύστης μὲν ἀνεψιὸς ὦν βασιλέως εἶπε τοῦ Δημαράτου τῆς τιάρας ἀφάμενος· « Αὕτη μὲν ἡ κίταρις οὐκ ἔχει ἐγκέφαλον, ὃν

γους ἀκροώμενος » Πλάτ. = προσέτι δὲ ν' ἀκροασθῇ καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν μάχων κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως. Δημάρατος] συντίθεται ἐκ τοῦ δῆμος ἀρᾶται (ὁ κατ' εὐχὴν τοῦ λαοῦ γενόμενος, εὐκταῖος). πρῆλ. Ἡροδ. 6, 63. Οὗτος ἦν υἱὸς τοῦ Ἀρίστωνος βασιλέως τῆς Σπάρτης· διωχθεὶς ὁμοῦς ὡς νόθος ὑπὸ τοῦ συμβασιλέως αὐτοῦ Κλεομένου, κατέφυγεν εἰς τὸν Δαρεῖον τὸν Ἰστιάσπου τῷ 491 π. Χ. καὶ παρηκολούθησε καὶ τὸν Ξέρξην εἰς τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκστρατείαν. Οἱ δὲ ἀπόγονοι αὐτοῦ διετέλεσαν ἀκμάζοντες πολλὴν καιρὸν εἰς τὴν Περσίαν. ἤτήσατο] αἰτούμαι (ζητῶ τι χάριν ἑμαυτοῦ)—ἡτούμην—αἰτήσομαι—ἡτησάμην—ἡτήθην. Περὶ δὲ τῆς ἐτυμολογίας τοῦτου διαφωνοῦσιν οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσχολούμενοι· ὅθεν κατὰ μὲν Δεδερλᾶν λαμβάνεται ἐφετικὸν τοῦ αἰνυσθαι (ποιητ.). κατ' ἄλλους ὁμοῦς σχηματίζεται ἐκ τοῦ ἀ ἐπιτατ. πλεονασμῷ τοῦ ι καὶ τῆ (=λάβε), ἀ-ι-τέ-ω· ἄλλοι τέλος παραδέχονται ἐκ τῆς ρίζ. ι (τοῦ εἶμι) μετὰ προτακτ. α. Δυνατὸν δὲ ἐν τῷ μέσῳ τοῦτω ῥήματι νὰ μείνωσιν ἀμρότεροι αἱ αἰτ. ἀναλυομένης κατὰ δοτ. τῆς μεσότητος τοῦ ῥ· ἤτήσατο βασιλέα κίταριν=ἤτησεν αὐτῷ βασιλέα κίταριν. κίταριν] ἡ κίταρις καὶ κίδαρις ξένη λέξις εἶνε εἶδος τιάρας ὀρθῆς καὶ ὀξείας εἰς τὰ ἄνω, ἣν ἐφόρουν οἱ Πέρσαι, ἀλλ' οἱ βασιλεῖς ἐφέρον αὐτὴν ὀρθήν. Ξεν. « Τὴν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τιάρην βασιλεὶ μόνῳ ἔξοστιν ὀρθὴν ἔχειν ». = Ἐπειδὴ δὲ Δημάρατος ὁ Σπαρτιάτης διαταχθεὶς παρὰ τοῦ βασιλέως νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ δωρεὰν, οὗτος ἐζήτησε νὰ εἰσέλθῃ διὰ μέσου τῶν Σάρδεων ἔχων ἀνυψωμένην τὴν κίταριν, καθὼς φέρουσιν αὐτὴν οἱ βασιλεῖς. ἀνεψιός] καλεῖται ἰδίως ὁ υἱὸς ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς. Τῆς λέξεως ταύτης τὸ ἔτυμον κατὰ μὲν τὸν Κούρτιον ἐκ τοῦ α (ἀθροιστικοῦ) καὶ νεπτιός (=συναπόγονος)· κατ' ἄλλους δὲ ἐκ τῆς ρίζης νεπ (νέποδες=ἀποδες παρὰ τὸ νῆ ἢ νὲ καὶ πούς, ἰδ. καλοῦνται τὰ ἐρπετὰ καὶ τὰ νήπια ὡς μὴ δυνάμενα νὰ μεταχειρισθῶσι τοὺς πόδας, συγγ. τῷ λατ. nepotes) μετὰ προτακτ. α ἀνεπ, ἀνεψιός = ὁ Μηθροπαύστης ὅστις ἦτον ἀνεψιός τοῦ βασιλέως εἶπε πρὸς αὐτὸν πιάσας τὴν τιάρην τοῦ Δημαράτου· ἐγκέφαλον] κυρ. ὅ,τι εἶνε ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ ἰδίως ὁ μυελός, ἀλλ' ἐτέθη ἐνταῦθα μετωνυμικῶς ἀντὶ τοῦ νοῦ. Ἡ δὲ κεφαλὴ παράγεται ἐκ τῆς ρίζ. κεπ, καπ, συγγ. τῷ λατ. caput. Ὁ δὲ νοῦς· αὕτη ἡ κίταρις μόνη δὲν κάμνει τὸν βασιλέα, διότι οὔτε νοῦν ἔχει, οὔτε ἐκ

ἐπικαλύψει· σὺ δ' οὐκ ἔσῃ Ζεὺς, ἂν λάβῃς κεραυνόν». 4 Ἀ-
 πωσαμένου δὲ τὸν Δημάρατον ὀργῇ διὰ τὸ αἶτημα τοῦ βα-
 σιλέως καὶ δοκοῦντος ἀπαραιτήτως ἔχειν πρὸς αὐτόν, ὁ Θε-
 μιστοκλῆς δεηθεὶς ἔπεισε καὶ διήλλαξε. Λέγεται δὲ καὶ
 τοὺς ὕστερον βασιλεῖς, ἐφ' ὧν μᾶλλον αἱ Περσικαὶ πράξεις
 ταῖς Ἑλληνικαῖς ἀνεκράθησαν, ὅσακίς δεηθεῖεν ἀνδρὸς Ἑλ-

τοῦ ἐπικαλύμματος μόνου εἶνε δυνατόν νὰ γείνῃ τις βασιλεὺς. Ἡ δὲ
 ἀναφορικὴ πρότασις « ὃν ἐπικαλύψει » τεθειμένη εἰς ὅρις. μέλ. δη-
 λοῖ τὸν σκοπὸν = « Οὗτος μὲν ὁ πῖλος δὲν ἔχει ἐγκέφαλον τὸν ὁ-
 ποῖον νὰ ἐπικαλύψῃ. Ζεὺς] ἐγένετο ἐκ τοῦ Διεύς σανσκρ. Dyaus (οὐ-
 ρανὸς), οὗτινος ἀρχαία ὀνομαστικὴ ἦν Δις (σύστοιχος τῷ dies καὶ
 deus). Ἦν δὲ οὗτος ὑπέρτατος καὶ πρῶτος τῶν θεῶν παρ' Ἑλλήσι
 καὶ Ῥωμαίοις, υἱὸς τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας γεννηθεὶς ἐν τῇ νήσῳ
 Κρήτῃ. Τὸ δὲ σύνθημα τοῦ Διὸς ὄπλον τὸ ὑπὸ τῶν Κυκλώπων παρα-
 σκευαζόμενον δι' οὗ θεοῦ τε καὶ ἀνθρώπων φοβίζει εἶνε ὁ κεραυ-
 νός, ὅστις εἶνε βροντὴ καὶ ἀστραπὴ μετὰ πατάγου εἰς τὴν γῆν φε-
 ρομένη καὶ πλήττουσα αὐτὴν, κοινῶς ἀστροπελέκι. Ἐπρεπε κυρίως
 νὰ ἦνε λόγος παραβολικός· ὡς σὺ δὲν δύνασαι νὰ γείνῃς Ζεὺς, ἐὰν
 λάβῃς κεραυνόν, οὕτω καὶ βασιλεὺς δὲν δύνασαι νὰ γείνῃς, ἐὰν δι-
 ἔλθῃς διὰ τῶν Σάρδεων μὲ ἀνυψωμένην κίταριν. Ἄλλ' ἐτέθησαν τὰ
 δύο κῶλα ἐκ παραλλήλου ἀντιθετικῶς = σὺ δὲ δὲν θὰ ἦσαι Ζεὺς,
 ἐὰν λάβῃς κεραυνόν. »

4. Ἀπωσαμένου] ἀπωθοῦμαι (ἀποκρούω ἀπ' ἐμαυτοῦ, ἀπομα-
 χρύνω) — ἀπεωθοῦμην — ἀπώσομαι — ἀπεωσάμην — ἀπέωσμαι —
 ἀπωσθήσομαι — ἀπεώσθην — Ἐπειδὴ δὲ ὁ βασιλεὺς ἀπέκρουσε μετ'
 ὀργῆς τὸν Δημάρατον διὰ τὴν ἀπαίτησίν του ταύτην. ἀπαραιτήτως]
 ἐπὶ τοῦ ἀπαραίτητος, ὁ μὴ ἐπιδεχόμενος παραίτησιν (παρακλήσιν),
 ἄκαμπτος, ἀδυσώπητος· ὅθεν ἀπαραιτήτως ἔχειν πρὸς τινα (εἶνε
 ἀδυσώπητος πρὸς τινα)· ἀπαραίτητοι φρένες Διὸς (ἀδυσώπητοι)· καὶ
 ἀπαραίτητοι δικασταὶ (ἀδυσώπητοι, μὴ κινούμενοι εἰς οἶκτον) =
 καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἦτον ἀδιάλλακτος πρὸς αὐτόν. δεηθεὶς] ὁ Θεμ. δεη-
 θεὶς τοῦ βασιλέως μὴ ἔχειν ἀπαραιτήτως πρὸς αὐτόν. (ἰδ. 5, 1) =
 ὁ Θεμ. παρακαλέσας τὸν βασιλέα ἔπεισεν αὐτόν καὶ συνεφιώσατο
 μετὰ τοῦ Δημάρατου. λέγεται] ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. τούτου ῥ. εἶνε τὰ
 ἀπρμ. ἐπαγγέλλεσθαι καὶ γράφειν = Λέγεται δ' ὅτι καὶ οἱ μεταγε-
 νέστεροι βασιλεῖς. ἐφ' ὧν] χρονικὸς προσδ. ἐκφερόμενος διὰ γεν. μετὰ
 τῆς προθέσεως ἐπὶ μάλιστα ἐπὶ κυρίων ὀνομάτων ἐχόντων ἀρχὴν
 πρὸς δήλωσιν ἐποχῆς. ἀνεκράθησαν] ἀνεκεράννυμι — ἀνεκέρασα· παθ.
 ἀνακεράννυμι — ἀνακραθήσομαι — ἀνεκεράσθην καὶ ἀνεκράθην — ἀνε-
 κερασάμην — ἀνακέκραμαι — ἀνεκεκράμην. Συντάσσεται δοτ. ὡς μί-

ληνος, ἐπαγγέλλεσθαι καὶ γράφειν πρὸς ἕκαστον, ὥς μείζων ἔσοιτο παρ' αὐτῷ Θεμιστοκλέους. Αὐτὸν δὲ τὸν Θεμιστοκλέα φασὶν ἤδη μέγαν ὄντα καὶ θεραπευόμενον ὑπὸ πολλῶν λαμπρᾶς ποτε τραπέζης παρατεθείσης πρὸς τοὺς παῖδας εἰπεῖν· «ὦ παῖδες, ἀπωλόμεθα ἂν, εἰ μὴ ἀπωλόμε-

ξεως. Τὸ δὲ ἔτυμον παρὰ τὸ κέρας, κερᾶω, κεράννυμι, ἀνακεράννυμι κυρ. ἀναμιγνύω τὸν οἶνον μετὰ τοῦ ὕδατος, καὶ μτφρ. τὰ Ἑλλ. μετὰ τῶν Περσικῶν πραγμάτων· καὶ ἐννοεῖ μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ὅτε πάλιν οἱ Πέρσαι ἀνemieύθησαν εἰς τὰ Ἑλλ. πράγματα, καὶ ἐδοήθουν ποτὲ μὲν τοὺς Λακεδαιμονίους ποτὲ δὲ τοὺς Ἀθηναίους—ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν ὁποίων περισσότερον οἱ Πέρσαι ἀνemieύθησαν εἰς τὰ Ἑλλ. πράγματα. ὁσάκις] φέρεται εἰς εὐκτ. πρὸς δήλωσιν τῆς ἐπαναλαμβανομένης πράξεως εἰς τὸ παρελθόν—ὁσάκις ἤθελον λάβει ἀνάγκην ἀνδρὸς Ἑλληνος. ἐπαγγέλλεσθαι] διαφέρει τοῦ ὑπισχνεῖσθαι· διότι ὑπισχνεῖται μὲν ὁ τῷ αἰτήσαντι δώσειν ὁμολογήσας, ἐπαγγέλλεται δὲ ὁ αὐθορμήτως ἄνευ αἰτήσεως δώσειν ὁμολογήσας—αὐθορμήτως ὑπέσχοντο καὶ ἐγγράφως ἐπρότεινον πρὸς ἕκαστον τῶν προσκαλουμένων. γράφειν πρὸς ἕκαστον] ὑπάρχει καὶ διάφορος γραφὴ α γράφειν ἕκαστον». ὥς ἔσοιτο] ἐν τῷ εἰδικῷ λόγῳ τίθεται εὐκτ. διότι ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ λέγεται ἱστορικοῦ ἐνεστώτος. Τὸ δὲ ὥς καθιστᾷ τὸν εἰδικὸν λόγον ὑποκειμενικόν, ἥτοι κατὰ τὴν κρίσιν τῶν προτεινόντων ταῦτα βασιλέων τῆς Περσίας—ὅτι θὰ γείνη πλησίον τοῦ ἰσχυρότερος τοῦ Θεμ. ἤδη] τῶρα τέλος πάντων· διότι ἀνωτέρω αἱ μαρτυρίαι τῶν ἄλλων ἀπήγαγον τὸν Πλούταρχον, καὶ ἐπανέρχεται ὅπως ταῦτα ἐπιβεβαιώσῃ διὰ μαρτυρίας αὐτοῦ τοῦ ἰδίου· λεπτολογοῦμεν δὲ οὕτω πρὸς ἐνδειξιν τῆς ἀκριβοῦς σημασίας τοῦ ἤδη οὐδέποτε ἀντιστοιχοῦντος τῷ νῦν ἀπλῶς, ὅπως τῶρα καταχρῶμεθα αὐτῷ πολλοί. = Λέγουσι δὲ τέλος πάντων, ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Θεμ. ἰσχυρὸς ὢν καὶ περιποιοῦμενος ὑπὸ πολλῶν. παρατεθείσης] παθ. ᾠρ. τοῦ παρατίθημι, πλησίον ἢ ἐμπρὸς τίθημι, κυρ. βάλλω φαγητὰ εἰς τὴν τράπεζαν. Καὶ τὸ μὲν παρατιθέναι λέγεται περὶ τοῦ παρασκευάζοντος οἰκέτου, τὸ δὲ μέσον διάμεσον παρατίθεσθαι περὶ τοῦ δεσπότου, ὃ τινι κελεύοντι παρατίθῃσιν ὁ οἰκέτης· ὅθεν ἐνταῦθα ποιητικὸν αἷτιον ὑπὸ τῶν οἰκετῶν—ὅτε ἐτέθη κάποτε πρὸ αὐτῶν πολυδάπανος τράπεζα, εἶπε πρὸς τοὺς παῖδάς του. ἀπωλόμεθα] μέσος ᾠρ. β'. τοῦ ἀπόλλυμι εἰς διάθεσιν παθητικὴν. (ἰδ. 8. 3 καὶ 28, 2). Ὁ δὲ νοῦς· ἂν δὲν θὰ ἐξωριζόμεθα ἠθέλομεν ἀπολεσθῇ, ἀλλ' ἤδη ἡ ἐξορία ἐπέφερε τὴν εὐτυχίαν μας. Τὸ κῶλον τοῦτο ἀποτελεῖ εἶδος λογοπαίγνιου ἐρειδομένου ἐπὶ λέξεων διαφόρου σημασίας, ἀλλ' ὁμοίως ἡχουσῶν. Τὸ τοιοῦτον κατὰ

θα.» Πόλεις δ' αὐτῷ τρεῖς μὲν οἱ πλείστοι δοθῆναι λέγουσιν εἰς ἄρτον καὶ οἶνον καὶ ὄψον, Μαγνησίαν καὶ Λάμψακον καὶ Μυοῦντα, δύο δ' ἄλλας προστίθουσιν ὁ Κυζικηνὸς Νεάνθης καὶ Φανίας, Περκώτην καὶ Παλαίσκην εἰς στρωμνὴν καὶ ἀμπεχόνην.

XXX. Καταβαίνοντι δ' αὐτῷ πρὸς τὰς Ἑλληνικὰς πρά-

τὰ σχήματα τῆς διανοίας καλεῖται παρονομασία = « ὦ παῖδες, ἡθέλωμεν καταστραφῆ, ἂν δὲν καταδιωκόμεθα ». οἱ πλείστοι] ὁ Θουκ. 1, 138 λέγει « Μνημεῖον αὐτοῦ ἐν Μαγνησίᾳ ἐστὶ τῇ Ἀσιανῇ ἐν τῇ ἀγορᾷ· ταύτης γὰρ ἦρχε τῆς χώρας, δόντος βασιλέως αὐτῷ Μαγνησίαν μὲν ἄρτον, ἢ προσέφερε πεντήκοντα τάλαντα τοῦ ἐνιαυτοῦ, Λάμψακον δὲ οἶνον (ἐδόκει γὰρ πολυσινοτάτων τῶν τότε εἶναι), Μυοῦντα δὲ ὄψον». εἰς ὄψον] συνεπτυγμένως ἐκφέρεται ὁ σκοπὸς τῆς δόσεως: εἰς ἀγορὰν ὄψου, μᾶλλον δὲ ὅπως μεταχειρίζεται τὰ εἰσοδήματα αὐτῶν εἰς ἀγορὰν ἄρτου οἶνου καὶ ὄψου. Περὶ δὲ τοῦ ὄψου ἐκ τοῦ ἔψω παραγομένου λέγει ὁ Εὐστάθιος ἐν VII, 277 « Οὐκ ἄγνοῶ δέ, ὅτι ὄψον κυρίως καλεῖται πᾶν τὸ πυρὶ κατασκευαζόμενον εἰς ἐδωδὴν· ἦτοι γὰρ ἐψόν ἐστιν ἢ παρὰ τὸ ὠπτῆσθαι». Ἰδίως ὅμως ὡς παρετρεῖ ὁ Πλούτ. « πολλῶν ὄντων ὄψων ἐκνενίκηκεν ὁ ἰχθὺς μόνος, ἡ μάλιστα γὰρ ὄψον καλεῖσθαι » Συμπ. 4, 4, 2· ὅθεν καὶ ὀψάριον ὠνομάσθη ὁ ἰχθὺς ὡς ἀγαπητὸν τοῖς Ἀθηναίοις ὄψον. Ἐν γένει δὲ ὄψον καλεῖται τὸ παρ' ἡμῖν προσάγι· « ἐσθίουσι πάντες ἐπὶ σίτῳ ὄψον » Ξεν. Ἀπ. 3, 14, 2 = Οἱ δὲ πλείστοι λέγουσιν ὅτι ἐδόθησαν πρὸς τὸν Θεμ. τρεῖς μὲν πόλεις διὰ τὸν ἄρτον οἶνον καὶ ὄψον, δηλ. ἡ Μαγνησία ἡ Λάμψακος καὶ Μυοῦς. Μαγνησίαν] προσδ. κατ' ἐπεξήγησιν τοῦ τρεῖς πόλεις· καὶ ἡ μὲν Μαγνησία καὶ Μυοῦς, ἥτις κατὰ Διόδωρον ἔχει θάλασσαν εὐίχθυν, ἦσαν πόλεις Ἑλληνικαὶ ἐν Καρίᾳ ἐπὶ τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ· ἡ δὲ Λάμψακος παρὰ τὸν Ἑλλάσποντον. Περκώτη] καὶ Παλαιπερκώτη, καὶ Σκῆψις καὶ Παλαίσκη ἦσαν τέσσαρες πόλεις τῆς Τρωικῆς χώρας. ἀμπεχόνην] ἐκ τοῦ ἀμπέχω (ἄμφι ἔχω) περικαλύπτω, ἐνδύω· ὅθεν ἀμπεχόνη ἐν γένει ἐνδύμα = δύο δὲ ἄλλας πόλεις προσθέτει ὁ Κυζικηνὸς Νεάνθης καὶ ὁ Φανίας τὴν Περκώτην καὶ Παλαίσκην διὰ τὰ στρώματα καὶ ἐνδύματά του.

XXX. Ὁ τῆς Φρυγίας σατράπης παρασκευάζει τὴν τοῦ Θεμ. δολοφονίαν, ὅστις σωθεὶς διὰ τῆς ἐν τῷ ὕπνῳ ἐμφανίσεως τῆς μητρὸς τῶν θεῶν Κυβέλης κατέστησε τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Μνησιπτολέμαν ἱερεῖαν.

1. Καταβαίνοντι αὐτῷ] δοτικὴ τοῦ ἐπεβούλευσεν ὡς ἀντιπερ. Γίνεται δὲ χρῆσις τοῦ καταβαίνειν, διότι ἐφέρετο ἀπὸ τὰ μεσόγεια εἰς

ἔεις ἐπὶ θάλατταν Πέρσης ἀνὴρ Ἐπιζύης ὄνομα, σατρα-
πεύων τῆς ἄνω Φρυγίας, ἐπεβούλευσε, παρεσκευακῶς
ἐκπαλαι Πισίδας τινὰς ἀποκτενοῦντας, ὅταν ἐν τῇ καλου-
μένῃ κώμῃ Λεοντοκεφάλῳ γενόμενος καταυλισθῇ. Τῷ δὲ

τὰ παράλια. πρὸς τὰς Ἑλληνικάς πράξεις] προσδ. τοῦ σκοποῦ, ὅ-
στις συνήθως ἐκφέρεται διὰ τελικῆς μτχ: καταβαίνοντι αὐτῷ, ἐπι-
χειρήσονται Ἑλληνικάς πράξεις, ἀλλὰ πρὸς ἀποφυγὴν τῶν πολλῶν
ὁμοιόμορφων μτχ. ἐτράπη ὁ σκοπὸς εἰς ἐμπρόθετον αἵτ.= Ἄλλ' ὅ-
τε ὁ Θεμ. κατήρχετο εἰς τὴν μεσόγειον θάλασσαν διὰ νὰ ἐπιχειρήσῃ
κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Πέρσης ἀνὴρ] ἰδ. 15, 2. τῆς ἄνω Φρυγίας] ἡ
Φρυγία ἦν ἐπαρχία τῆς μικρᾶς Ἀσίας, διαιρεθεῖσα κατὰ τοὺς Περ-
σικοὺς χρόνους εἰς μικρὰν καὶ μεγάλην δηλ. τὴν παρ' Ἑλλησπόντῳ
περιλαμβάνουσαν ἐντὸς καὶ τὴν Τροίαν· καὶ τὴν Ἐπικτήτον τὸ πρὸς
μεσημβρίαν τοῦ ἐν Ἀσίᾳ ὄρους Ὀλύμπου κείμενον μέρος καὶ πρὸς
δυσημᾶς τοῦ ποταμοῦ Ἀλφειοῦ, ἡτις καὶ ἄνω Φρυγία ὡς ἐνδοτέρᾳ ἐ-
καλεῖτο. ἐπεβούλευσε] τὸ ἐπιβουλεύω σημ. ἔχω τι ἐν νῷ ἵνα πρά-
ξω, ἰδ. μετὰ παρασημασίας ἐχθρικοῦ καὶ μυστικοῦ πρὸς βλάβην τι-
νὸς σοχασμοῦ. Συντάσσεται δοτ. καὶ αἵτ: ἐπεβούλευσεν αὐτῷ (τῷ
Θεμ.) καταβαίνοντι ἀποκτεῖναι = Πέρσης ἀνὴρ Ἐπιζύης καλούμε-
νος, ὅστις ἦτο διοικητὴς τῆς ἄνω Φρυγίας, διενόηθη κατ' αὐτοῦ.
παρασκευακῶς] δὲν εἶνε ἡ μτχ. αἰτιολ. ἀλλὰ τροπικὴ ὡς δηλοῦσα
τὸν τρόπον τῆς ἐπιβουλῆς. Πισίδας] Πισιδία ἐπαρχία μεσημβρινὴ
τῆς μικρᾶς Ἀσίας ἀρκτικῶς τοῦ ὄρους Ταύρου μετὰξὺ Παμφυλίας
Κιλικίας καὶ Φρυγίας. Ταύτης δὲ τὸ ἐθνικὸν Πισίδαι καὶ Πισιδεῖς.
ἀποκτενοῦντες] ἀποκτείνω—ἀπέκτεινον—ἀποκτενῶ—ἀπέκτεινα,
πρκ. 6' ἀπέκτονα—ἀπεκτόνειν. ῥίζ. κτεν, κτέν-ju, κτείνω. Ἡ δὲ
μτχ. δηλοῖ τὸν σκοπὸν πρὸς ὃν παρεσκεύασε τοὺς Πισίδας. Παρα-
τηρητέον ὅτι ὡς παθ. τοῦτου χρησιμεύει τὸ ἀποθνήσκειν ἢ ἀναιρεῖ-
σθαι ὑπὸ τινος=ἔχων προετοιμάσει ἀπὸ πολλοῦ χρόνου Πισίδας τι-
νὰς νὰ φονεύσωσιν αὐτόν. ἐν τῇ καλουμένῃ κώμῃ Λεοντοκεφάλῳ]
Λεοντοκέφαλος ἡ κεφαλὴ λεόντων ἐκαλεῖτο κώμη τις ἐν Φρυγίᾳ.
Διαφέρει δὲ ἡ κώμη τῆς πόλεως, καθότι κώμη μὲν ἐκ τοῦ κείμαι ἢ
κοιμῶμαι καλεῖται ἀνοικτὸς τόπος, ἐν ᾧ πολλαὶ οἰκογένειαι κα-
τοικοῦσαι ἐν ἰδίαις κατοικίαις ἀποτελοῦσιν ἓνα δῆμον. «οἱ Πελο-
ποννήσιοι κώμας τὰς περιοικίδας καλεῖν φασιν». Ἄρισ. ποιητ. 3, 6'
«περιπίπτοντες πόλεσιν ἀτειχίστοις καὶ κατὰ κώμας οἰκουμέναις».
Θουκ. 1, 5. «διελόμενοι τὴν μὲν πόλιν κατὰ κώμας, τὴν δὲ χώραν
κατὰ δήμους». Ἰσqr. 7, 46, ἐξ οὗ κωμῆδὸν ἐπὶρ. κατὰ σχῆμα χω-
ρίου μετὰ διεσπαρμένων ἢ ἀραιῶν οἰκιῶν (κοιν. ὅσων χωρίο). καταυ-
λισθῇ] καταυλίζομαι ἀποθ.—κατηυλίσάμην καὶ κατηυλίσθην (διαθ.

λέγεται καθεύδοντι μεσημβρίας τὴν μητέρα τῶν θεῶν ὄναρ φανείσαν εἰπεῖν· ᾧ Ω Θεμιστόκλεις, ὑστέρει κεφαλῆς λεόντων, ἵνα μὴ λέοντι περιπέσης. Ἐγὼ δὲ ἀντὶ τοῦτου σε αἰτῶ θεράπαιναν Μνησιπτολέμαν». Διαταραχθεὶς οὖν ὁ Θεμιστόκλῃς προσευξάμενος τῇ θεῷ τὴν μὲν λεωφόρον ἀφῆκεν, ἐ-

μέσ.) ῥίζ. αἶ (ἄῤῥημι=πνέω), ἀήρ, καὶ ὄωρ. ἀθήρ, καὶ αἰολ. αὔηρ, αὔ-ρα, αὐλή (πᾶς ἀνοικτός καὶ διαπνεόμενος τόπος, ὅθεν ἔπαυλις=μάνδρα, ἀγροικία), αὐλίζομαι κυρ. εἶμαι ἐντὸς μάνδρας, καὶ συνήθ. ἐν ὑπαίθρῳ διανυκτερεύω = ὅταν εἰς τὴν κώμην τὴν καλουμένην Λεοντοκέφαλον φθάσας διανυκτερεύσῃ. λέγεται] ὡς ἀπρόσ. ἔχει ὑποκ. τὸ εἰπεῖν. τῷ καθεύδοντι] καθεύδω (κοιμῶμαι)—ἐκάθευδον σπν. καθῆυδον—καθευδήσω· παρ' Ἀττ. δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἄορ. τὸ ὑπνοῦ ἔλαχον· καὶ ἄφρη. οὐσ. ὑπνος. ῥίζ. Feδ, εὐδω, καθ-εὐδω. τὴν μητέρα τῶν θεῶν] μήτηρ τῶν θεῶν ἐκαλεῖτο ἡ ῥέα ἡ θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, καὶ μήτηρ τῶν Πλούτωνος Ποσειδῶνος καὶ Διός, ἥτις ἐλατρεύετο ὑπὸ τὸ ὄνομα μεγάλη μήτηρ, καὶ ἐταυτίζετο τῇ ἐν Φρυγίᾳ Κυβέλῃ παριστανομένη συνήθως ἐφ' ἀμάξης συρομένης ὑπὸ λεόντων, καὶ στεφανουμένη μὲ πύργων ἐπάλλξεις = λέγεται δὲ ὅτι εἰς τοῦτον κοιμώμενον κατὰ τὴν μεσημβρίαν ἡ μήτηρ τῶν θεῶν φανείσα εἰς τὸν ὕπνον του εἶπεν. ὑστέρει] προστ. τοῦ ὑστερῶ, κυρ. εἶμαι ὕστερος, ἢ βραδύτερον ἔρχομαι· ὅθεν μένω μακράν, ἀπέχω τινός. Τὸ ὑστερῶ καὶ ὑστερίζω συντάσσεται συνήθως μετὰ γενικῆς διὰ τὴν ἐμπεριεχομένην ἐν αὐτοῖς παραθετικὴν ἔννοιαν τοῦ ὑστερον. (ἰδ. 18, 3) = ᾧ Ω Θεμιστόκλεις, ἄπεχε τῆς κεφαλῆς τῶν λεόντων. μὴ . . περιπέσης] πλαγία ἐρώτησις φερομένη εἰς ὑποτ. ὡς ἐξαρτωμένη ἐξ ἀρκτικοῦ χρόνου. Τὸ δὲ περιπίπτειν σχμ. μεταβολὴν καταστάσεως ἐκ κρείττονος εἰς χείρω=μήπως περιπέσης εἰς λέοντα. θεράπαινα] θηλ. τοῦ θεράπων, δὲν σημαίνει πρόσωπον δουλικόν, ἀλλὰ τοὺς ἐκουσίως ὑπηρετοῦντας ἐλευθέρους ἄνδρας, συντρόφους ἐν πολέμῳ· ὡς πάντες οἱ Ἑλληνες ἀρχηγοὶ καλοῦνται θεράποντες τοῦ Ἀγαμέμνονος· καὶ οἱ βασιλεῖς καλοῦνται θεράποντες τοῦ Διός· καὶ οἱ ποιηταὶ θεράποντες τῶν Μουσῶν. Τὸ δὲ τῆς λέξεως ταύτης ἔτυμον φαίνεται ἐκ τῆς ρίζ. θερ (θέρω, θερμός), θερ-αψ, θερ-άπων, θεράπαινα, θεραπεύω=Ἐγὼ δὲ ἀντὶ ταύτης τῆς εὐεργεσίας ζητῶ παρὰ σοῦ ἴρεϊαν τὴν Μνησιπτολέμαν. λεωφόρος] ὁδός, κυρ. ἡ φέρουσα τὸν λαόν (καὶ Ἀττ. λεών), ἢ δι' ἧς διέρχεται ὁ λαός· ὅθεν ἡ δημοσία ὁδός. ἀφῆκεν] ἄορ. ἄ τοῦ ἀφήμι κυρ. ῥίπτω τι μακράν, ἀφήνω τι ἀπὸ τὰς χειρὰς μου (ἰδ. 7, 2)=Ὅθεν ἐπειδὴ ὁ Θεμ. πολὺ ἐταράχθη, ἀφ' οὗ προσευχήθη εἰς τὴν θεὰν ταύτην, τὴν δημοσίαν ὁδὸν ἀφῆκεν. ἑτέρα δὲ περιελθὼν] ἐννοεῖται οὐχὶ πλέον λεωφόρον ἀλλὰ

τέρᾳ δὲ περιελθὼν καὶ παραλλάξας τὸν τόπον ἐκείνον ἤδη νυκτὸς οὔσης κατηλίσαστο. 2 Τῶν δὲ τὴν σκηνὴν κομιζόντων ὑποζυγίων ἐνὸς εἰς τὸν ποταμὸν ἐμπεσόντος, οἱ τοῦ Θεμιστοκλέους οἰκέται τὰς αὐλαίας διαβρόχους γενομένας ἐκπετάσαντες ἀνέψυχον· οἱ δὲ Πισίδαι τὰ ξίφη λαβόντες ἐν τούτῳ προσεφέροντο, καὶ τὰ ψυχόμενα πρὸς τὴν σελήνην οὐκ ἀκριβῶς ἰδόντες ᾤθησαν εἶναι τὴν σκηνὴν τὴν Θεμι-

δόν. Ὁ δὲ νοῦς : ἀφῆκεν τὴν δημοσίαν ὁδὸν καὶ ἔλαβεν ἐτέραν οὐχὶ εὐθεῖαν καὶ ὀλιγώτερον συχνάζομένην, ὅπως διέλθῃ ἀγνοούμενος, καὶ μακρὰν τῆς κώμης Λεοντοκεφάλου ὡς εἶπεν ἡ θεὰ πρὸς αὐτὸν « ὑστέρεϊ κεφαλῆς λεόντων » = δι' ἄλλης δὲ ὁδοῦ περικάμψας τὴν κώμην καὶ καταλιπὼν τὸν τόπον ἐκείνον, ἐπειδὴ πλέον ἐνύκτωσεν ἐκεῖ διενυκτέρευσε.

2. Τῶν ὑποζυγίων] ὑποζύγιον κυρ. τὸ ὑπὸ τὸν ζυγὸν κτῆνος τὸ σύρον ἄμαξαν· καὶ ἐν γένει τὸ ἀχθοφόρον τὸ φορτηγὸν καὶ τοιαῦτα φαίνεται ὅτι ἦσαν ἐνταῦθα, ἅτινα ἔφερον οὐ μόνον τὴν σκηνήν, ἀλλ' ἐκ τοῦ κυριωτέρου ἐννοεῖται καὶ ἅπαντα τὰ πρὸς χρῆσιν τοῦ Θεμ. εἰς τὸν ποταμὸν] ὁ ποταμὸς φαίνεται ὅτι εἶνε εἷς ἐκ τῶν πολλῶν ἐκβαλλόντων εἰς τὴν Μεσόγειον καὶ ἰδ. ὁ ἐν Παμφυλίᾳ Εὐρυμέδων ἢ ὁ ἐν Λυκίᾳ Ξάνθος = Ἐπειδὴ δὲ ἐν ἐκ τῶν φορτηγῶν ζῶων τῶν κομιζόντων τὴν σκηνὴν του ἔπασεν εἰς τὸν ποταμόν. τὰς αὐλαίας] αὐλαία κυρ. καλεῖται τὰ παραπετάσματα τοῦ θεάτρου, δι' ὧν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς διδασκαλίας τοῦ δράματος ἐκαλύπτετο ἡ σκηνή, κατὰ δὲ τὴν ἐναρξιν καταβιβάζοντες τὴν αὐλαίαν ἐτύλισσον αὐτὴν ἐπὶ κυλίνδρῳ ὑποκάτω τῆς σκηνῆς· ἐπὶ δὲ ἰδιωτικῶν οἰκιῶν αὐλαῖαι ἐλέγοντο τάπητες πεποικιλμένοι, οὓς μετεχειρίζοντο ὡς ἐπικαλύμματα τῶν θυρῶν, ἃ ἐχρησίμευον ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀντὶ θυρέτρων. Ἐν δὲ τοῖς ναοῖς ὡς καλύμματα τῶν ἀγαλμάτων, ἅτινα ἀνείλισσοντο, ὁσάκις ἔπρεπε ν' ἀποκαλυφθῇ τὸ εἶδωλον εἰς τὸν προσερχόμενον προσκυνητὴν. ἀνέψυχον] ἀναψύχω (ψύχος, ψύχω, ἀναψύχω κυρ. ἀερίζω, ἐξ οὗ ἀναπαύω, ξεκουράζω· καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀερίζειν ξηραίνειν στεγνώνειν) — ἀνέψυχον — ἀναψύζω — ἀνέψυξα· παθ. ἀναψύχομαι — ἀνεψύχην καὶ ἀνεψύχην — ἀνέψυγμαι = οἱ ὑπηρετοὶ τοῦ Θεμ. ἀπλώσαντες τοὺς τάπητας πολὺ βραχέντας ἐστεγνῶνον αὐτούς. ἐν τούτῳ] δηλ. τῷ χρόνῳ, ἐν ᾧ ἀνέψυχον τὰς αὐλαίας = οἱ δὲ Πισίδαι κρατοῦντες τὰ ξίφη ἔτρεχον μὲ ὁρμὴν κατὰ ταύτην τὴν στιγμὴν. πρὸς τὴν σελήνην] μετωνυμικῶς ἐτέθη τὸ αἷτιον ἀντὶ τοῦ αἰτιατοῦ, ἥτοι ἡ σελήνη ἀντὶ τοῦ ἐκ ταύτης προερχομένου φωτός. Ἡ δὲ ἐτυμολογία τῆς λέξεως παρὰ τὸ σέλας (φῶς), συγγ. ἔλη, ἥλιος. τὴν σκηνήν] τὸ πλῆρες : τὰ ψυχόμενα εἶναι τὴν σκηνήν· ἔχει δὲ τὸ κατηγ.

στοκλέους κάκεινον ἔνδον εὐρήσειν ἀναπαυόμενον. Ὡς δ' ἐγγὺς γενόμενοι τὴν αὐλαίαν ἀνέστελλον, ἐπιπίπτουσιν αὐτοῖς οἱ παραφυλάσσοντες καὶ συλλαμβάνουσι. Διαφυγὼν δὲ τὸν κίνδυνον οὕτω καὶ θαυμάσας τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θεοῦ ναὸν τε κατεσκεύασεν ἐν Μαγνησίᾳ Δινδυμήνης, καὶ τὴν θυγατέρα Μνησιπτολέμαν ἱέρειαν ἀπέδειξεν.

XXXI. Ὡς δ' ἦλθεν εἰς Σάρδεις καὶ σχολὴν ἄγων ἔθεᾶτο τῶν ἱερῶν τὴν κατασκευὴν καὶ τῶν ἀναθημάτων τὸ πλῆ-

ἄρθρον, διότι πρόκειται νὰ δηλωθῇ ὅτι τὸ ὑποκ. εἶνε τὸ κατ' ἐξοχὴν ὑπὸ τοῦ κατηγ. σημαίνονμενον—καὶ ἐπειδὴ δὲν διέκρινον καλῶς τὰ στεγνωνόμενα εἰς μέρος φωτιζόμενον ὑπὸ τῆς σελήνης, ἐνόμισαν ὅτι εἶνε ἡ ὠρισμένη διὰ τὸν θεμ. σκηνή, καὶ ἐκείνον θὰ εὗρωσιν ἐν τὸς ταύτης νὰ κοιμᾶται. ἀνέστελλον] ἀναστέλλω κυρ. ἐπάνω στέλλω, σηκώνω—Ὅτε δὲ οἱ Πισίδαι πλησιάσαντες ἐσήκωνον τὸν τάπητα. ἐπιπίπτουσιν] ἱστορικός ἐνεστῶς πρὸς ζῶηροτέραν παράστασιν τῶν παρελθόντων—ἐφώρμησαν κατὰ τούτων οἱ πλησίον φυλάττοντες ὑπέρκειται καὶ συνέλαβον αὐτούς. Δινδυμήνης] καλεῖται Δινδυμήνη ἡ Κυβέλη. διότι εἰς τὸ ὄρος Δίνδυμον τῆς Φρυγίας ὑπῆρχεν ὁ ἀρχαιότατος ναὸς ταύτης, ἥτις ἐξ αὐτοῦ παρωνύμειτο Δινδυμήνη, ἔνθα ἐλατρεύετο μάλιστα μετὰ κραυγῶν καὶ τυμπάνων καὶ κυμβάλων ἤχου ὑπὸ τῶν ἱερέων αὐτῆς, ἥτις καὶ ῥέα ἐκαλεῖτο—Ἐπειδὴ δὲ διέφυγε ταιουτοτρόπως τὸν κίνδυνον, καὶ ἐξεπλάγη διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ἐμφάνισιν τῆς θεᾶς, κατεσκεύασεν ἐν Μαγνησίᾳ ναὸν τῆς Δινδυμήνης, καὶ κατέστησε τὴν θυγατέρα τοῦ Μνησιπτολέμαν ἱέρειαν.

XXXI. Φθάσας ὁ Θεμ. εἰς Σάρδεις ἔθεᾶτο τὰ διάφορα ἐκεῖ καλλιτεχνικὰ ἀριστουργήματα, καὶ κατῴκει ἐν Μαγνησίᾳ, ἐν ἣ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐκτελέσεως τῶν πρὸς τὸν βασιλέα ὑπεσχημένων ἐτελεύτησεν.

1. Σάρδεις] πρωτεύουσα τῆς Λυδίας ἐπὶ τῆς περὶ τὸν Πακτωλὸν ποταμὸν καὶ τὸ ὄρος Τμῶλον πεδιάδος, ἔδρα τοῦ Κροίσου καὶ τῶν σατραπῶν τῆς Λυδίας, καὶ ταμεῖον ὅλων τῶν ἐκ τῆς μικρᾶς Ἀσίας συναζομένων φόρων. Ὁ δὲ πολίτ. Σαρδιανός—Ἄμα δ' ἔφθασεν εἰς Σάρδεις. τὴν κατασκευὴν] κατασκευὴ εἶνε ἡ διακόσμησις τῶν οἰκιῶν ναῶν πλοίων, καὶ ἐν γένει ἡ πολιτέλεια καὶ λαμπρότης αὐτῶν· παρασκευὴ δὲ τὰ μέσα τοῦ πολέμου· καὶ σκευὴ ὁ τρόπος τοῦ ἐνδύεσθαι, ὁ καλλωπισμὸς τῶν προσώπων. ἀναθημάτων] ἀνάθημα ἐκ τοῦ ἀνατίθηναι κυρ. τὸ τιθέμενον εἰς ὑψηλότερον μέρος, καὶ σκιδχ. πᾶν ἀφιερωμένον τῷ θεῷ. Ὁ δὲ Ἀρχιεπ. Κύριλ. λέγει ἀνάθημα

θος, εἶδε καὶ ἐν Μητρὸς ἱερῷ τὴν καλουμένην ὑδροφόρον κόρην χαλκὴν, μέγεθος δίπηχυν, ἣν αὐτὸς ὅτε τῶν Ἀθηνῶσιν ὑδάτων ἐπιστάτης ἦν, ἐλὼν τοὺς ὑφαιρουμένους τὸ ὕδωρ καὶ παροχετεύοντας, ἀνέθηκεν ἐκ τῆς ζημίας ποιησάμενος· εἶτε δὴ παθὼν τι πρὸς τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ ἀνα-

καὶ ἀνάθεμα διαφέρει· ἀνάθεμα μὲν γὰρ πᾶν τὸ ἀνατιθέμενον τῷ θεῷ, οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ τοῖς δικαίοις καὶ ἀγίοις ἀνδράσι, καὶ σημαίνει ἄγαλμα, κόσμον· ἀνάθεμα δὲ ὁ ἀπὸ Θεοῦ χωρισμός» = καὶ ἐπειδὴ εἶχεν εὐκαρίαν, μετὰ περιεργείας παρετῆρει τὴν διακόσμησιν τῶν ναῶν καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀφιερωμάτων. ὑδροφόρον] ἐκ τοῦ φέρειν ὕδωρ κυρ. ἄγαλμα παριστάνον κόρην φέρουσαν ὕδριαν. χαλκὴν] σημ. τὴν ὕλην ἐξ ἧς τὸ ἄγαλμα κατεσκευάσθη. Κατὰ πρῶτον τὸν χαλκὸν οἱ ἄνθρωποι ἔμαθον νὰ τήκωσι καὶ νὰ ἐργάζωνται. Περὶ δὲ τοῦ ἐτύμου τῆς λέξεως οἱ μὲν λέγουσιν ἐκ τοῦ χαλάω· διότι ἡ ἐλαστικότης τοῦ μετάλλου πρῶτον ἐν τῷ χαλκῷ παρετηρήθη εἰς μέγαν βαθμόν· κατὰ δὲ τὸν Κούρτιον τὸ σανσκρ. hri-Kus, hli-Kus (κασσίτερος) εἶνε τῆς αὐτῆς ῥίζης. Τὸ χαλκοῦν τοῦτο ἄγαλμα ἀπέστειλεν ὁ Ἀλέξανδρος βραδύτερον εἰς Ἀθήνας—εἶδε καὶ ἐν τῷ ναῷ τῆς Μητρὸς τὴν ἐκ χαλκοῦ κόρην τὴν καλουμένην ὑδροφόρον ἔχουσαν ὕψος δύο πήχεις. ὑδάτων ἐπιστάτης] τὸ ἄξιωμα τοῦτο παρ' οὐδενὸς τῶν ἀρχαίων ἀναφέρεται· πιθανῶς δὲ διωρίσθη ἐπιστάτης τῆς διανομῆς τῶν ὑδάτων τοῦ Κηφισοῦ, ἅτινα καὶ σήμερον ὑπὸ τοῦ δήμου πωλοῦνται πρὸς ἄρδουσιν κήπων ἀμπέλων καὶ ἐλαιώνων = τὴν ὁποίαν αὐτὸς, ὅτε ἦτον ἐπιστάτης τῆς διανομῆς τῶν ἐν Ἀθῆναις ὑδάτων. ἐλὼν] αἰρέω—ἤρουν—αἰρήσω—εἶλον—ἤρηκα—ἤρηκειν. Παρατηρητέον ὅτι ὡς παθ. αὐτοῦ καὶ τοῦ συλλαμβάνω χρησιμεύει τὸ ἀλίσκομαι. Οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν Ἀττ. δικαστηρίων ὁ μὲν κατηγορῶν διώκει, ὁ δὲ κατηγορούμενος φεύγει· ἐὰν ὁ διώκων νικήσῃ ἐν τῷ δικαστηρίῳ, λέγει ὅτι αἰρεῖ· ὅθεν αἰρῶ τὴν δίκην (= κερδίζω τὴν δίκην), καὶ ἐνταῦθα, αἰρῶ τινα κλοπῆς ὕδατος (= κάμνω νὰ καταδικασθῇ τις διὰ κλοπὴν ὕδατος)· ὁ δὲ φεύγων λέγει ὅτι ἀλίσκεται. Φαίνεται ὅτι τὰ ῥήματα ἐλήφθησαν ἐκ τῆς πρώτης καταστάσεως τῶν ἀνθρώπων, καθ' ἣν ὁ μὲν ἀδικήσας ὄντως ἔφευγεν, ὁ δὲ ἀδικηθεὶς ὄντως ἐδίωκεν = ἄρ' οὐ κατεδίκασε τοὺς κρυφίως ἀφαιροῦντας πρὸς ὠφελείαν τῶν ὕδωρ, καὶ στρέφοντας αὐτὸ εἰς τὰ πλησίον κτήματά των. ἐκ τῆς ζημίας ποιησάμενος] ζημία δηλοῖ τὸν πόρον ἐξ οὗ προῆλθον τὰ χρήματα, δι' ὧν κατεσκευάσθη τὸ ἄγαλμα τοῦτο. Ἡ δὲ μτχ. εἶνε εἰς μέσσην διάμεσον διάθεσιν· ὁ Θεμ. ποιήσας διὰ τῶν ἀγαλματοποιῶν ταύτην τὴν ὑδροφόρον. πρῶλ. Πaus. 5, 21, 2=ἀφίέρωσε τὴν κόρην ταύτην κατασκευάσας ἐκ τῶν

θήματος, εἴτε βουλόμενος ἐνδείξασθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ὅσῃ ἔχει τιμὴν καὶ δύναμιν ἐν τοῖς βασιλέως πράγμασι, λόγον τῷ Λυδίας σατράπῃ προσήνεγκεν, αἰτούμενος ἀποστεῖλαι τὴν κόρην εἰς τὰς Ἀθήνας. 2 Χαλεπαίνοντος δὲ τοῦ βαρβάρου καὶ βασιλεῖ γράψειν φήσαντος ἐπιστολὴν, φοβηθεὶς ὁ Θεμιστοκλῆς εἰς τὴν γυναικωνίτιν κατέφυγε, καὶ τὰς παλλακίδας αὐτοῦ θεραπεύσας χρήμασιν ἐκεῖνόν τε κατεπράυνε τῆς ὀργῆς καὶ πρὸς τὰ ἄλλα παρεῖχεν ἑαυτὸν εὐλαβέστερον, ἥδη καὶ τὸν φθόνον τῶν βαρβάρων δεδοικώς.

προστίμων. πρὸς τὴν αἰχμαλωσίαν] δηλοῖ [ιδ. τὸ αἷτιον τοῦ παθῶν, ὅπερ συνήθως ἐκφέρεται διὰ δοτ. καὶ ἐνίοτε μετὰ τῆς ἐπί. Ἡ δὲ τοιαύτη σημ. τῆς πρὸς προέρχεται ἐκ τῆς ἀναφορᾶς = εἴτε μάλ-
λον ἐπειδὴ ἡσθάνθη λύπην τινὰ διὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ ἀφιε-
ρώματός του, εἴτε ἤθελε ν' ἀποδείξῃ εἰς τοὺς Ἀθηναίους, ὅσῃ ἔχει
τιμὴν] ἢ φυσικὴ πλοκὴ : βουλόμενος ἐνδείξει τοῖς Ἀθηναίοις τὴν
ἑαυτοῦ τιμὴν καὶ δύναμιν, ὅσῃ ἔχει ἐν τοῖς βασιλέως πράγμασι.
Διὰ τοιαύτης ἑλξέως ἀποτελεῖται πλαγία ἐρώτησις πρὸς ἑκφρασιν
θαυμασμοῦ, ὅτε ἡ ἀναφορικὴ ἄντων. λαμβάνει θέσιν ἐπιθετικοῦ
προσδ.=ὁπόσῃ τιμὴν καὶ δύναμιν ἔχει εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ βα-
σιλέως. προσήνεγκεν] ἀόρ. τοῦ προσφέρω (ιδ. 14, 3 καὶ 23, 2).
τὸ δὲ προσφέρω λόγον τινὶ ἀποτελεῖ περίφρασιν τοῦ λέγω τινὶ τι
=ἔκαμε λόγον εἰς τὸν σατράπην τῆς Λυδίας, ζητῶν πρὸς χάριν του
ν' ἀποστείλῃ τὴν κόρην ταύτην εἰς τὰς Ἀθήνας.

2. Χαλεπαίνοντος] αἰ μτχ. ἂν καὶ ἅπασαι εἶνε αἰτιολογικαὶ δὲν
συνδέονται· διότι αἱ δύο πρῶται αἰτιολογοῦσι τὴν τελευταίαν=Ἐ-
πειδὴ δὲ ἐ βάρβαρος ὠργίζετο, καὶ εἶπεν ὅτι θὰ γράψῃ ἐπιστολὴν
πρὸς τὸν βασιλέα. εἰς τὴν γυναικωνίτιν] οἱ δόκιμοι συγγραφεῖς ἔ-
λεγον ἡ γυναικωνίτις καὶ ἡ ἀνδρωνίτις, οἱ δὲ μτγν. ἐνίοτε καὶ ὁ
γυναικωνίτης καὶ ὁ ἀνδρωνίτης. Τὸ γυναικωνίτις σημ. κυρίως τὰ
οἰκήματα τῶν γυναικῶν, ἢ τὸ μέρος τῆς οἰκίας ἐνθα διατρίβουσιν
αἱ γυναῖκες, ἀλλ' ἐνταῦθα σημ. τὰς γυναῖκας αὐτὰς (τὸ χαρέμι),
δηλ. τὸ περιεχόμενον ἀντὶ τοῦ περιέχοντος=φοβηθεὶς ὁ Θεμ. κατέ-
φυγεν εἰς τὰς γυναῖκας τοῦ σατράπου. παλλακίς] οἱ ἀττ. πεζογρ.
λέγουσιν ἡ παλλακὴ ἐκ τοῦ πάλλαξ, ἀντίθετον τῆς νομίμου συζύ-
γου, συνήθ. δούλη ἡγορασμένη=καὶ τὰς παλλακίδας αὐτοῦ δωροδο-
κήσας. κατεπράυνεν] ἀόρ. καὶ ὄχι πρτ. διότι σημ. τὸ στιγμιαίον.
Συνηθεστέρα σύνταξις τούτου εἶνε : ἐκεῖνου τε κατεπράυνε τὴν ὀρ-
γὴν, ἀλλ' ἐνταῦθα συνετάχθη τὸ κατὰπραῖνε, ὥς τὸ παύειν τινὰ
τινος (κάμνω τινὰ νὰ παύσῃ ἀπὸ τι)=καθησύχασεν ἐκεῖνον. εὐλα-
βέστερον] εὐλαβῆς καλεῖται κυρ. ὁ καλῶς κρατῶν τι· ὅθεν ὁ μετὰ

Οὐ γὰρ πλανώμενος περὶ τὴν Ἀσίαν, ὥς φησι Θεόπομπος, ἀλλ' ἐν Μαγνησίᾳ μὲν οἰκῶν, καρπούμενος δὲ δωρεὰς μεγάλας καὶ τιμώμενος ὅμοια Περσῶν τοῖς ἀρίστοις, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀδεῶς διῆγεν, οὐ πάνυ τι τοῖς Ἑλληνικοῖς πράγμασι βασιλέως προσέχοντος ὑπὸ ἀσχολιῶν περὶ τὰς ἄνω πράξεις. 3 Ὡς δ' Αἴγυπτός τε ἀφισταμένη βοθησύντων

φόβου λαμβάνων τι, περίφοβος, συνεσταλμένος, καὶ ἐν τῇ θεολογ. ὁ σέβας ἔχων πρὸς τὰ θεῖα—καὶ εἰς τὰς ἄλλας πλέον περιστάσεις ἐφέρετο προσεκτικώτερον. καὶ τὸν φθόνον] ὁ καὶ ἐπιδοτικός : οὐ μόνον τὴν ἔχθραν ὡς πρότερον, ἀλλὰ καὶ ἤδη τὸν φθόνον = διότι ἐφθεῖτο πλέον καὶ τὸν φθόνον τῶν βαρβάρων. Οὐ γὰρ πλανώμενος] αἱ τροπικαὶ μτχ. α οὐ πλανώμενος ἀλλ' οἰκῶν » ἐκφέρονται κατ' ἄρσιν καὶ θέσιν—διότι οὐχὶ περιφερόμενος εἰς τὴν Ἀσίαν, καθὼς λέγει ὁ Θεόπομπος, ἀλλὰ κατοικῶν μὲν ἐν Μαγνησίᾳ. καρπούμενος] καρπόμαι—ἐκαρπούμην—καρπώσμαι—ἐκαρπώσμην—κεκάρπωμαι· ὁ ἐνεργ. τύπος ποιητικός. Τὸ καρποῦμαι εἶνε μέσον περιποιητ.(= καρπῷ ἐμαυτῷ), κυρ. λαμβάνω τὸν καρπὸν πρὸς ὠφελειάν μου, καὶ μτφρ. λαμβάνω τὴν πρόσδοτον χώρας τινός, καὶ ἰδ., ἐπὶ ἐχθρῶν= λαμβάνων δὲ τὴν πρόσδοτον δωρεῶν μεγάλων. ὅμοια] ἐπιθετικός προσδ. τοῦ παραλειφθέντος συστοίχου ἄντικ. : τιμώμενος ὁμοίως τιμὰς τοῖς ἀρίστοις· καὶ ἐτράπη εἰς οὐδ. μετὰ τὴν παράλειψιν τοῦ οὐσ. = καὶ τιμώμενος μὲ τὰς αὐτὰς τιμὰς τῶν ἐξοχωτέρων ἐκ τῶν Περσῶν. ἀδεῶς] ἀφόβως ἐπὶ. τοῦ ἀδεῆς συντιθεμένου ἐκ τοῦ α καὶ δέος. Ἡ δὲ πρότασις «ἀδεῶς διάγω» ἔχει ἀντιθετ. ἔννοιαν τοῦ πλανῶμαι καὶ σύμφωνον τοῖς ἐπομένοις=ἐπὶ πολὺν χρόνον ἡσυχῶς ἔζη. τὰς ἄνω πράξεις] ὁ βασιλεὺς ἡσχολεῖτο τότε ἐν τῇ ἐνδοτέρᾳ (μεγάλῃ) Ἀσίᾳ, πολεμῶν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ Ὑστάσπου σατράπου τῆς Βακτριανῆς, ὃν νικήσας ἐξησφάλισεν αὐτὸν ἐκ τῆς κεντρικῆς Ἀσίας = διότι ὁ βασιλεὺς δὲν ἔδιδε παρὰ πολὺ προσοχὴν εἰς τὰ Ἑλλ. πράγματα ἔνεκα ἀσχολιῶν ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς ἐνδοτέρας Ἀσίας. 3. Ὡς] ἡ μακροσκελὴς αὕτη περίοδος ἐξετάθη διὰ τὰς πολλὰς παρεμπιπτούσας προτάσεις, ὅπως ὁ συγγραφεὺς ὑπερβαλλόντως δικαιολογήσῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Θεμ. καὶ ἀνεύρῃ τὴν πραγματικὴν καὶ ἀληθῆ αἰτίαν τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως. Ἡ δὲ πλοκή : Ὡς Αἴγυπτός τε ἀφισταμένη . . . ἐπέστρεψεν αὐτὸν (τὸν βασιλέα) ἐπιχειρεῖν καὶ κολοῦειν, καὶ τριῆρεις Ἑλληνικαὶ . . . ἐπέστρεψαν . . . καὶ Κίμων . . . ἐπέστρεψε . . . καὶ δυνάμεις ἐκινουῦντο, καὶ στρατηγοὶ διεπέμποντο, καὶ κατέβαινον ἀγγελίαι, (ἄρχεται ἡ κυρία πρότασις) οὔτε παροξυνθεῖς οὔτε ἐπαρθεῖς ἀλλὰ ἡγούμενος . . . ἔθυσε τοῖς θεοῖς καὶ συναγαγὼν . . . κατέστρεψε κτέ. Αἴγυπτος ἀφισταμένη] ἡ μτχ.

Ἀθηναίων καὶ τριήρεις Ἑλληνικαὶ μέχρι Κύπρου καὶ Κιλικίας ἀναπλέουσai καὶ Κίμων θαλαττοκρατῶν ἐπέστρεψεν αὐτὸν ἀντεπιχειρεῖν τοῖς Ἑλλησι καὶ κολοῦειν αὐξανόμενους ἐπ' αὐτόν, ἤδη δὲ καὶ δυνάμεις ἐκινούντο καὶ στρατηγοὶ διεπέμποντο καὶ κατέβαινον εἰς Μαγνησίαν ἀγγελίαι πρὸς Θεμιστοκλέα, τῶν Ἑλληνικῶν ἐξάπτεσθαι κελεύοντος βασιλέως καὶ βεβαιῶν τὰς ὑποσχέσεις, οὔτε δι' ὀργήν

δηλοῦσα τὴν αἰτίαν δι' ἣν ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἔστρεψε τὴν ἑαυτοῦ προσοχήν κατὰ τῶν Ἑλλ. εἶνε διαθέσεως μέσ. αὐτοπαθοῦς: ἀφιστάσα ἑαυτὴν τῶν Περσῶν. Ἡ Αἴγυπτος εἶχε κυριευθῆ ὑπὸ τῶν Περσῶν ἐπὶ Καμβύσου τοῦ υἱοῦ τοῦ μεγάλου Κύρου τῷ 525 π. Χ. Ἀλλ' αὕτη ἀπεστάτησε τῷ 465 ὑπὸ Λίβυος Ἰνάρου. πρῶτ. Διοδ. 11, 71—77 καὶ Θουκ. 1, 104—Ἀλλ' ἅμα ἡ Αἴγυπτος ἀποστατοῦσα ἐκ τῶν Περσῶν διὰ τῆς βοήθειας τῶν Ἀθηναίων, καὶ πλοῖα πολεμικὰ τῶν Ἑλλ. ἐκπλέοντα μέχρι Κύπρου καὶ Κιλικίας καὶ ὁ Κίμων θαλασσοκρατῶν. ἐπέστρεψε] στρέφω τι πρὸς τι, ἀλλ' ἐνταῦθα ἐτέθη συνεκδοχικῶς τὸ ὅλον ἀντὶ τοῦ μέρους: Κίμων ἐπέστρεψε τὸν νοῦν τοῦ βασιλέως ἀντεπιχειρεῖν κτέ. Ἡ δὲ πρὸς τι διεύθυνσις ἐκφέρεται δι' ἀπλῆς αἰτ. ἀντὶ ἐμπροθέτου—ἔστρεψον ταῦτα τὴν προσοχήν τοῦ βασιλέως εἰς τὸ νὰ ἐπιχειρῇ κατὰ τῶν Ἑλλ. αὐξανόμενους] μτχ. δηλοῦσα τὸν σκοπὸν τοῦ κολουέιν· ἀλλ' ἀντὶ μλ. τίθεται ἐνεστῶς, ὅπως δηλωθῇ σκοπὸς σύγχρονος τῇ ἐνεργείᾳ τῶν ἀπρμ.—καὶ νὰ περιορίζῃ τοὺς Ἑλλ. ν' αὐξάνωσι πρὸς βλάβην του. κατέβαινον ἀγγελίαι] καλεῖται προσωποποιῖτα, διότι οὐχὶ ἀγγελίαι ἀλλ' ἄγγελοι ἀγγελίας τοῦ βασιλέως φέροντες ἤρχοντο ἐκ τῆς πρωτευούσης τῆς Περσίας κάτω εἰς τὴν Μαγνησίαν πρὸς τὸν Θεμ. — πρὸς τοῦτοις καὶ στρατιωτικαὶ δυνάμεις τῶν Περσῶν ἐκινούντο πλέον, καὶ στρατηγοὶ ἀπεστέλλοντο εἰς διάφορα μέρη, καὶ διαταγαὶ τοῦ βασιλέως κατῆρχοντο πρὸς τὸν Θεμ. βασιλέως κελεύοντος] γεν. ἀπόλυτος. Ἡ δύνατο νὰ ληφθῇ ὡς γενικὴ ἐξερτημένη ἐκ τοῦ ἀγγελίαι τοῦ βασιλέως κελεύοντος, ἀλλ' ἐνταῦθα ἐτέθησαν δύο γεν. ἰδίαν πρότασιν ἀποτελοῦσαι, ὅπερ εἶνε χαρακτηριστικὸν τῆς γεν. ἀπολύτου. Ἀλλ' ἡ πρότασις αὕτη δηλοῖ τὸ περιεχόμενον τῶν ἀγγελιῶν· καὶ ὁμαλώτερον θὰ εἶχεν ὡς ἐξ ἧς: ἀγγελίαι κατέβαινον κελεύουσαι ἐξάπτεσθαι τῶν Ἑλληνικῶν κτέ. ἀλλ' ἀναφέρεται εἰς τὸ σπουδαιότερον, ἐξ οὗ προέρχονται αἱ ἀγγελίαι—διότι ὁ βασιλεὺς διέτασσε νὰ ἀρχίζῃ τῶν κατὰ τῆς Ἑλλ. ἐπιχειρήσεών του. καὶ βεβαιῶν] ἀπρμ. τοῦ βεβαιῶ κυρ. κάμνω τι βέβαιον, ἐπικυρώνω. Ρίζ. βα, (βαίνω), ἐξ ἧς ὁ πρκ. βέβαια, βέβαιος, βεβαιῶ—

τινα παροξυνθεῖς κατὰ τῶν πολιτῶν οὔτε ἐπαρθεῖς τιμῇ το-
σαύτῃ καὶ δυνάμει πρὸς τὸν πόλεμον, ἀλλ' ἴσως μὲν οὐδ'
ἐφικτὸν ἡγούμενος τὸ ἔργον, ἄλλους τε μεγάλους τῆς Ἑλ-
λάδος ἐχούσης στρατηγούς τότε καὶ Κίμωνος ὑπερφυῶς
εὐημεροῦντος ἐν τοῖς πολεμικοῖς, τὸ δὲ πλεῖστον αἰδοῖ τῆς

καὶ νὰ πραγματοποιηῇ τὰς ὑποσχέσεις του. ἐπαρθεῖς] ἄορ. παθ. τοῦ
ἐπαίρομαι μὲ μέσ. σημ. Ἄλλὰ διαφέρει τοῦ μέσ. ἄορ. ὅτι τὸ μὲν
ἐπιδράμην (ἦρα ἐπ' ἐμαυτοῦ ἢ ἐπὶ τῶν ὤμων μου) = ἐφορτώθην, τὸ
δὲ ἐπήρην (ἦρα ἐμαυτὸν, ἐσήκωσα ἐμαυτὸν) = ὑπερηφανεύθην.
(ἴδ. 5, 3). Ὁ δὲ νοῦς: Ὁ Θεμ. δὲν ὑπερηφανεύθη διὰ τὴν ἐξοχὸν
ἦν ἔκαμε πρὸς αὐτὸν τιμὴν ὁ βασιλεύς· διότι κατέστησεν ἀρχηγὸν
τοῦ κατὰ τῆς Ἑλλάδος πολέμου, καὶ ἔδωκε πρὸς αὐτὸν ἀπεριόρι-
στον ἐξουσίαν. τιμῇ] αἱ δοτ. δηλοῦσι τὸ αἷτιον τῆς ψυχικὸν πάθος
σημαινούσης μτχ. = ὁ Θεμ. χωρὶς ἐξ ἀγανακτήσεως νὰ ἐρεθισθῇ
κατὰ τῶν συμπολιτῶν του, οὔτε νὰ ὑπερηφανευθῇ διὰ τὴν τόσῃν
μεγάλῃν τιμῇν καὶ δύναμιν ὡς πρὸς τὸν κατὰ τῆς Ἑλλ. πόλεμον.
ἐφικτὸν] ῥηματικὸν τοῦ πρκ. ἐφῆμαι] κυρ. νὰ δύναιται τις νὰ φθά-
σῃ εἰς τέρμα καὶ ἐν γένει κατορθωτὸν τὸ ἔργον = ἀλλ' ἴσως μὲν
διότι ἐνόμιζεν ὅτι δὲν εἶνε καὶ κατορθωτὸν τὸ ἔργον (ἡ ὑποδούλω-
σις τῆς Ἑλλ.). μεγάλους στρατηγούς] οἱ μὲν Ἀθηναῖοι εἶχον τὸν
Μυρωνίδην, Τολμίδην, Λεωκράτην, Κίμωνα, Περικλέα· καὶ ἡ Σπάρ-
τη τοὺς ἑαυτῆς στρατηγούς. ἐχούσης] αἰτιολογεῖ τὴν προηγουμένην
αἰτιολογικὴν μτχ. = διότι καὶ ἄλλους μεγάλους στρατηγούς εἶχε
τότε ἡ Ἑλλ. εὐημεροῦντος] εὐημερέω κυρ. ἔχω καλὰς ἡμέρας, καὶ
ἐν γένει εἶμαι εὐτυχῆς, εὐρίσκομαι εἰς καλὴν κατάστασιν. Καὶ ἐν-
νοεῖ ἐνταῦθα τὰς πολλὰς νίκας ἃς ἔκαμε κατὰ Περσῶν ὁ Κίμων,
ὅστις μετὰ ταῦτα συνθηκολογήσας μετὰ τοῦ βασιλέως τῶν Περ-
σῶν ἔκαμε τὴν ἐνδοξὸν ἐκείνην εἰρήνην τὴν Κιμωνέειον κληθεῖσαν =
καὶ ὁ Κίμων ὑπερανθρώπως διέπρεπεν εἰς τὰ πολεμικά. αἰδοῖ] ἡ
αἰδῶς κλίνεται κατὰ τὴν τρίτην καὶ δευτ. κλίσιν. Περὶ δὲ τοῦ ἐτύ-
μου ἄλλοι μὲν λέγουσιν ὅτι συντίθεται ἐκ τοῦ α στερ. καὶ ἰδεῖν,
διότι οἱ αἰδοῦμενοι συστέλονται νὰ ἰδῶσιν· ἄλλοι δὲ ἐκ τῆς αὐτῆς ῥίζ.
τοῦ ἄζω (αἰδοῦμαι). Δὲν ἐκφέρονται δὲ ὁμοιόμορφως τὰ δύο κατ' ἀντί-
θεσιν αἰτία, ἀλλὰ τὸ μὲν δι' αἰτιολ. μετοχῆς «ἡγούμενος», τὸ δὲ
διὰ δοτικῆς «αἰδοῖ» ἀντὶ αἰδούμενος. Τὸ αἰδῶς καὶ αἰσχύνη δια-
φέρει· «αἰδῶς φόβος ἐπὶ προσδοκίᾳ ψόγου· αἰσχύνη δὲ φόβος ἐπὶ
αἰσχυρῷ πεπραγμένῳ» (1. Δαμασκ. Ὁρθ. Π. 2). «Ἡ μὲν αἰδῶς ἐστὶν
ἐντροπὴ πρὸς ἕκαστον, ἦν σεβόμενός τις ἔχει· αἰσχύνη δὲ ἐφ' οἷς
ἔλαστος ἀμαρτῶν αἰσχύνεται ὡς μὴ δέον τι πράξας· καὶ αἰδεῖται
μὲν τις τὸν πατέρα, αἰσχύνεται δὲ ὃς μεθύσκειται» (Ἀμμων. ἐν Δ.).

τε δόξης τῶν πράξεων τῶν ἑαυτοῦ καὶ τῶν τροπαίων ἐκείνων, ἄριστα βουλευσάμενος ἐπιθεῖναι τῷ βίῳ τὴν τελευτὴν πρέπουσαν ἔθυσσε τοῖς θεοῖς, καὶ τοὺς φίλους συναγαγὼν καὶ δεξιωσάμενος, ὥς μὲν ὁ πολὺς λόγος, αἷμα ταύρειον πιὼν, ὥς δ' ἔνιοι, φάρμακον ἐφήμερον προσενεγκά-

Ὁ δὲ Θουκ. ὁμῶς συνωνύμως μεταχειρίζεται τὸ αἰδῶς καὶ αἰσχύνῃ λέγων τάδε· αἰδῶς σωφροσύνης πλεῖστον μετέχει, αἰσχύνῃς δὲ εὐψυχία». (Θουκ. 1, 84) — ἀλλὰ πρὸ πάντων διότι ἐσέβετο τὴν δόξαν τῶν κατορθωμάτων του καὶ τῶν τροπαίων ἐκείνων τῶν Περσικῶν. ἄριστα βουλευσάμενος] μτχ. τροπικὴ δηλοῦσα κρίσιν τοῦ συγγραφέως ἐπιδοκιμαζόντος τὴν ἀπόφασιν τοῦ Θεμ. = ἄριστα ἀποφασίσας νὰ θέσῃ ἐπὶ τοῦ βίου του τὴν ἀρμόζουσαν εἰς αὐτὸν τελευτὴν, ἔκαμε θυσίαν εἰς τοὺς θεοὺς. καὶ τοὺς φίλους] ὁ καὶ συνδέει τὰ δύο κύρια ῥ. ἔθυσσε καὶ κατέστρεψε τὸν βίον. Καὶ ἐτέθησαν παρατακτικῶς αἱ δύο αὗται ἔννοιαι, καίτοι ἡ πρώτη προσδιορίζει τὴν δευτέραν· θύσας τοῖς θεοῖς... κατέστρεψε τὸν βίον ἐν Μαγνησίᾳ. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι τοῦτο ἐγένετο πρὸς ἀποφυγὴν τῶν πολλῶν μετοχῶν ἢ πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ πρὸς τὰ θεῖα σεβασμοῦ τοῦ Θεμ. = καὶ ἂν οὗ συνήθροισε τοὺς φίλους του καὶ ἀπεχειρέτησεν αὐτοὺς. ὥς μὲν ὁ πολὺς λόγος] πρότασις τροπικὴ ὀρίζουσα τὴν πιθανότητα τῆς τροπικῆς μετοχῆς «αἷμα ταύρου πιὼν». Τὰ αὐτὰ λέγει καὶ ὁ Ἄρις. Ἰππ. 83 «βέλτιστον ἡμῖν αἷμα ταύρειον πιεῖν· ὁ Θεμιστοκλέους γὰρ θάνατος αἰρετώτερος». Περὶ τῆς θανατηφόρου δυνάμεως τοῦ ταυρείου αἵματος λέγει ὁ Πλίνιος «taurorum sanguis celerrime coit atque durescit, ideo pestifer potu maxime». πιὼν] ἄορ. 6' τοῦ πίω — ἔπινον — πίομαι — ἔπιον (προστ. πῖθι, πιέτω) — πέπωκα = καθὼς μὲν ἡ κοινὴ φήμῃ ὑπάρχει, πιὼν αἷμα ταύρου. ὥς δ' ἔνιοι] ἐννοεῖται τὸ φασί, οὐτινος τὸ ἀντικ. λαμβάνεται ἐκ τῆς ἐπομένης μτχ· φάρμακον ἐφήμερον προσεnéγκασθαι· ἀλλ' ἐκφέρεται αὕτη ἡ πρότασις· οὐχὶ ὡς τὸ φασὶν ἀπαιτεῖ, ἀλλὰ τὸ κύριον ῥ. κατέστρεψεν. Ὁ δὲ Θουκ. περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Θεμ. λέγει 1, 138 «νοσήσας τελευτᾷ τὸν βίον· λέγουσι δὲ τινες καὶ ἐκούσιον φαρμάκῳ ἀποθανεῖν αὐτὸν, ἀδύνατον νομίσαντα εἶναι ἐπιτελέσαι βασιλεῖ ἃ ὑπέσχετο = καθὼς δὲ τινες λέγουσιν. φάρμακον] καλεῖται κατασκευάσμα κυρ. ἀπὸ βότανα, καὶ ἐν γένει πᾶν τεχνικὸν μέσον πρὸς παραγωγὴν φυσικῶν ἀποτελεσμάτων. Ἐφήμερον δὲ φάρμακον ἦν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὸ κώνειον, περὶ οὗ λέγει ὁ Θεόφραστος «τὸ χύλισμα τοῦ κωνείου τῆς ῥίζης ἐστὶν ἰσχυρότερον, καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν ῥᾶν ποιεῖ καὶ θάττω». Τὸ δὲ ταύρειον αἷμα δὲν φαίνεται φάρμακον δραστήριον καὶ ἐφήμερον, ἀλλ' ἐπέφερε τὸν θάνατον βραδέως καὶ κατ' ἐλί-

μενος, ἐν Μαγνησίᾳ κατέστρεψε, πέντε πρὸς τοῖς ἐξήκοντα βεβιωκῶς ἔτη καὶ τὰ πλεῖστα τούτων ἐν πολιτείαις καὶ ἡγεμονίαις. Τὴν δ' αἰτίαν τοῦ θανάτου καὶ τὸν τρόπον πυθόμενον βασιλέα λέγουσιν ἔτι μᾶλλον θαυμάσαι τὸν ἄνδρα, καὶ τοῖς φίλοις αὐτοῦ καὶ οἰκείοις χρώμενον διατελεῖν φιλανθρωπῶς.

XXXII. Ἀπέλιπε δὲ Θεμιστοκλῆς παῖδας ἐκ μὲν Ἀρχίπτης τῆς Λυσάνδρου τοῦ Ἀλωπεκῆθεν Ἀρχέπολιν καὶ Πο-

γον. προσενεγκάμενος] προσφέρομαι (προσφέρω ἑμαυτῷ = ἐκούσιως λαμβάνω)—προσφερόμην—προσοίσομαι—προσνηεγκάμην—προσ-ενεχθήσομαι καὶ προσοισθήσομαι—προσνήχην—προσενήνεγμαι—προσενήνεκτο = ἐκούσιως λαβὼν φάρμακον αὐθημερὸν ἐπιφέρειν τὸν θάνατον. κατέστρεψε] παραλείπεται τὸ ἀντικ. τὸν βίον ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὴν ζωὴν συνώνυμα δὲ τούτου εἶνε τὰ τελευτᾶν, μεταλλάσσειν τὸν βίον. Τὸ δὲ ῥ. ἔχει ἔννοϊαν μεταφορικὴν, κυρ. λέγεται ἐπὶ οἰκοδομῶν, ὧν τὰ ἄνω στρέφω πρὸς τὰ κάτω· ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης μετατροπῆς προέρχεται ἡ ἐξαφάνισις, ὅθεν ἐξαφανίζω τὸν βίον, ἀποθνήσκω· καὶ ἰδίως λέγεται ἐπὶ βιαίου θανάτου = ἐτελεύτησεν ἐν Μαγνησίᾳ. βεβιωκῶς] ζῶ—ἔζων—βιώτομαι—ἐβίων—βεβίωκα—ἐβεβίωκειν. ἔτη πέντε πρὸς τοῖς ἐξήκοντα] χρονικὸν ποσόν. Συνήθως ὁ μεγαλειότερος ἀριθμὸς ἐπιφέρεται διὰ τοῦ καὶ, ἀλλ' ἐνίοτε τίθεται κατὰ δοτ. συντακτικὴν τῆς πρὸς καὶ σπανίως τῆς ἐπὶ : πέντε καὶ ἐξήκοντα, πέντε πρὸς τοῖς ἐξήκοντα, πέντε ἐπὶ ἐξήκοντα. (ιδ. 14, 1). Ὁ Θεμ. γεννηθεὶς τῷ 530 ἀπέθανε τῷ 465 π. Χ.—ἀφ' οὗ εἶχε ζήσει ἐξήκοντα πέντε ἔτη. καὶ τὰ πλεῖστα] τὸ πλήρες ; καὶ τὰ πλεῖστα τούτων τῶν πέντε καὶ ἐξήκοντα ἐτῶν βεβιωκῶς ἐν πολιτείαις καὶ ἡγεμονίαις. Τὸ δὲ «ζῶ ἐν πολιτείαις καὶ ἡγεμονίαις» εἶνε περίφρασις τοῦ πολιτεύομαι καὶ ἡγεμονεύω=καὶ τὰ πλεῖστα τούτων τῶν ἐτῶν ἔζησε πολιτευόμενος καὶ διοικῶν τὴν πόλιν. χρώμενον διατελεῖν] ἀντὶ τοῦ αἰεὶ χρῆσθαι· διότι ἡ κατηγ. μτχ. παριστᾷ τὴν κυρίαν ἔννοιαν, τὸ δὲ ἀπρμ. τὴν δευτερεύουσαν (ιδ. 27, 1)= λέγουσι δὲ ὅτι ὁ βασιλεὺς, ἀφ' οὗ ἐπληροφόρηθη τὴν αἰτίαν καὶ τὸν τρόπον τοῦ θανάτου του, ἔτι περισσότερον ἐξετίμησε τὸν ἄνδρα, καὶ πάντοτε διέκειτο εὐνοικῶς πρὸς τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς τοῦ Θεμ.

XXXII. Οἱ ἀπόγονοι καὶ ἡ ταφὴ τοῦ Θεμιστοκλέους.

1. Ἀρχέπολιν] συντίθεται ἐκ τοῦ ἀρχω καὶ πόλις (ποιητ. ἀντὶ πόλις), καὶ ἐπεξηγεῖ τοὺς παῖδας = Ἀφῆκε δὲ ὁ Θεμ. ἐκ μὲν τῆς γυναικὸς τοῦ Ἀρχίπτης τῆς θυγατρὸς τοῦ Λυσάνδρου ἐκ τοῦ δήμου Ἀλωπεκῆς παῖδας τὸν Ἀρχέπολιν καὶ Πολύευκτον καὶ Κλεόφαντον. Πλάτων] ὁ περίφημος τῆς ἀρχαιότητος φιλόσοφος, ὁ μαθητὴς

λύευκτον καὶ Κλεόφαντον· οὗ καὶ Πλάτων ὁ φιλόσοφος ὡς ἱππέως ἀρίστου, τᾶλλα δ' οὐδενὸς ἀξίου γενομένου μνημονεύει. Τῶν δὲ πρεσβυτάτων Νεοκλῆς μὲν ἔτι παῖς ὢν ὑφ' ἵππου δηχθεὶς ἀπέθανε, Διοκλέα δὲ Λύσανδρος ὁ πάππος υἱὸν ἐποίησατο. Θυγατέρας δὲ πλείους ἔσχεν, ὧν Μνησιπτολέμαν μὲν ἐκ τῆς ἐπιγαμνηθείσης γενομένην Ἀρχέπτολις ὁ ἀδελφὸς οὐκ ὦν ὁμομήτριος ἐγγημεν, Ἰταλίαν δὲ Παν-

τοῦ Σωκράτους καὶ ἰδρυτῆς τῆς Ἀκαδημαϊκῆς σχολῆς, ὅστις γεννηθεὶς τῷ 429 ἀπέθανε τῷ 348 π. Χ. Οὗτος δ' ἐν Μένωνι λέγει α ἢ οὐκ ἀκούεις, ὅτι Θεμιστοκλῆς Κλεόφαντον τὸν υἱὸν ἱππέα μὲν ἐδιδάξατο ἀγαθόν; ἐπέμενε γοῦν ἐπὶ τῶν ἵππων ὀρθὸς ἐστιακὸς καὶ ἠκόντιζεν ἀπὸ τῶν ἵππων ὀρθός.—ἀκήκοα.—τί δαί τόδε; ὡς Κλεόφαντος ὁ Θεμιστοκλέους ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ σοφὸς ἐγένετο, ἅπερ ὁ πατήρ αὐτοῦ, ἥδη τοῦ ἀκήκοας ἡ νεωτέρου ἢ πρεσβυτέρου;—οὐ δῆτα». ὡς ἱππέως] κατηγ. τοῦ ἀντικ. οὐ. Το δὲ ὡς δηλοῖ κρίσιν τοῦ Πλάτωνος=τὸν ὁποῖον καὶ ὁ Πλάτων ὁ φιλόσοφος ἀναφέρει ὡς γενόμενον ἀρίστον ἱππέα, ἀλλ' οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχοντα ὡς πρὸς τὰλλα εἶδη τῶν ἀσκήσεων. Νεοκλῆς] ἐξάγεται ὅτι ἦν πρεσβύτατος· διότι συνήθως οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι, ὡς καὶ ἡμεῖς, ὠνόμαζον τὸν πρωτότοχον υἱὸν τῷ ὀνόματι τοῦ πρὸς πατρὸς πάππου. δηχθεὶς] δάκνω—δῆξομαι—ἐδάκων—δάκνομαι—ἐδάκνόμεν—δηχθήσομαι—ἐδήχθην—δέδηγμαι—ἐδεδήγημην. Ῥίζ. δακ, δαν, δάκνω· ἰδ. λέγεται ἐπὶ κυνῶν καὶ σπν. ἐπὶ ἵππων=Ἐκ δὲ τῶν πρεσβυτάτων υἱῶν τοῦ ὁ μὲν Νεοκλῆς, ἐν ᾧ ἀκόμη ἦτο παῖς, δαγκασθεὶς ὑπὸ ἵππου ἀπέθανε, τὸν δὲ Διοκλέα Λύσανδρος ὁ πάππος τοῦ υἱοθέτησεν. πλείους] ὁ δευτερος τῆς συγῆς. ὅρος εἶναι τῶν παίδων. Τὰς δὲ θυγατέρας ὠνόμασε διὰ συνθέτων ὀνομάτων δηλούντων πράξεις πολεμικὰς ἢ διὰ ὀνομάτων ἐπισήμων χωρῶν=Θυγατέρας δὲ ἀπέκτισε περισσοτέρας. ἐκ τῆς ἐπιγαμνηθείσης] ἐκ τῆς δευτέρας συζύγου· κατὰ δὲ Διόδωρον 11, 57 «γυναῖκα αὐτῷ πρὸς γάμου κοινωνίαν ἔξευξε (βασιλεὺς) Περσίδα, εὐγενεῖα τε καὶ κάλλει διαφέρουσαν, ἔτι δὲ κατ' ἀρετὴν ἐπαινουμένην. Ἀλλ' ἡ Περσίς δὲν φαίνεται μήτηρ τῆς Μνησιπτολέμας· διότι ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν βασιλέα ἀφίξεως τοῦ Θεμ. μέχρι θανάτου (473—465) παρῆλθον οὐκ ὅσον ἔτη, ὅθεν ἀδύνατον νὰ ἔχη κόρην ἐκ τῆς Περσίδος καὶ καταστήσῃ αὐτὴν ἱέρειαν τῆς μητρὸς τῶν θεῶν· πιθανώτερον δὲ ὅτι ἡ Περσίς ἦν τρίτη σύζυγος. ὁμομήτριος] κατὰ τὸν Ἀττικὸν νόμον οἱ Ἀθηναῖοι ἠδύναντο νὰ νυμφευθῶσι τὰς ὁμοπατρίους ἀδελφάς, οὐχὶ ὅμως καὶ τὰς ὁμομητρίους. πρβλ. Νέπ. ἐν βίῳ Κίμωνος. 1=ἐκ τῶν ὁποίων τὴν μὲν Μνησιπτολέμαν τὴν γεννηθεῖσαν ἐκ τῆς δευτέρας γυναικὸς τοῦ, ὁ ἀδελφὸς τῆς, ὅστις δὲν

θοίδης ὁ Χῖος, Σύβαριν δὲ Νικομήδης ὁ Ἀθηναῖος· Νικομάχην δὲ Φρασικλῆς ὁ ἀδελφιδοῦς Θεμιστοκλέους, ἤδη τετελευτηχότος ἐκείνου, πλεύσας εἰς Μαγνησίαν ἔλαβε παρὰ τῶν ἀδελφῶν, νεωτάτην δὲ πάντων τῶν τέκνων Ἀσίαν ἔθρεψε. 2 Καὶ τάφον μὲν αὐτοῦ λαμπρὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ Μάγνητες ἔχουσι· περὶ δὲ τῶν λειψάνων οὗτ' Ἀνδοκίδῃ προσέχειν

ἦτον ὁμομήτριος μὲ αὐτὴν, ἔλαβε γυναῖκα. Πανθοίδης] κατὰ τὸ φαινόμενον εἶνε πατρωνυμικὸν τοῦ Πάνθοος, ὡς Πριαμίδης ἐκ τοῦ Πρίαμος, ἀλλ' ἐνταῦθα εἶνε κύριον = τὴν δὲ Ἰταλίαν ἔλαβε γυναῖκα Πανθοίδης ὁ Χῖος, τὴν δὲ Σύβαριν Νικομήδης ὁ Ἀθηναῖος. ὁ ἀδελφιδοῦς] καλεῖται ὁ ἀνεψιός, ὁ υἱὸς δηλ. ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς, καὶ ἐνίοτε ὁ υἱὸς ἐξαδελφοῦ ἢ ἐξαδέλφης, ὅστις καὶ μικρὸς ἀνεψιός καλεῖται. παρὰ τῶν ἀδελφῶν] μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς οὗτοι ἦσαν κηδεμόνες τῆς ἀδελφῆς = τὴν δὲ Νικομάχην ἔλαβε γυναῖκα παρὰ τῶν ἀδελφῶν τῆς Φρασικλῆς ὁ ἀνεψιός τοῦ Θεμ. πλεύσας εἰς Μαγνησίαν, ὅτε πλέον εἶχεν ἀποθάνει ὁ περίφημος Θεμ. καὶ τὴν νεωτάτην ἐξ ὅλων τῶν τέκνων τοῦ Θεμ. τὴν Ἀσίαν οὗτος ἀνέθρεψεν.

2. Τάφον] κατ' Εὐστάθ. «τάφος μὲν ὁ τόπος ἐνθα τίθενται τὰ σώματα τῶν νεκρῶν, σῆμα δὲ τὸ ὑπὲρ τὸν τάφον χωματῶδες ἐπανάστημα, ὃ σημειῖον ἐστὶ τοῦ τέθαπται τινα ὑπ' αὐτῶν». Οἱ παλαιοὶ ἔθαπτον τοὺς νεκροὺς (ἰδ. 8, 3) κατορύσσοντες τάφον καὶ θέτοντες ὀλόκληρον τὸ σῶμα, ἢ καίοντες αὐτὸ εἰς τὴν πυρὰν συνήθροισον τὰ ὀστά καὶ τὴν τέφραν, καὶ χύνοντες οἶνον ἔθετον αὐτὰ εἰς τὴν κάλπην καὶ ἔθαπτον ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐπ' αὐτῶν ὕψωνον χῶμα ἀποτελοῦντες τάφον· περίξ δὲ ἔθετον λίθους, ἵνα μὴ τὸ χῶμα καταπίπτῃ. Ὁ δὲ λόφος οὗτος ἐκαλεῖτο τύμβος σῆμα καὶ μνημεῖον· ἐπὶ δὲ τοῦ χῶματος ἀνέγειρον καὶ στήλην καλῶς ἐξεσκέην, ἐφ' ἧς εἷς τινας ἔθετον καὶ ἀνάγλυφον. Ὁ δὲ Θουκ. 1, 138 λέγει «μνημεῖον αὐτοῦ (τοῦ Θεμ.) ἐν Μαγνησίᾳ ἐστὶ τῇ Ἀσιανῇ ἐν τῇ ἀγορᾷ». Διότι ἐν ταῖς ἀγοραῖς τῶν πόλεων ἐνεταφιάζοντο οἱ ὕδρουται τῶν πόλεων καὶ οἱ ἐξοχοὶ ἄνδρες οἱ αὐτὰς εὐεργετήσαντες· ὡς ὁ Βρασιίδας ἐν Ἀμφιπόλει Θουκ. 5, 11. Τιμολέων ἐν Συρακούσαις Πλουτ. Τιμολ. 39. = καὶ τάφον μὲν αὐτοῦ ἐξαίρετον ἔχουσιν ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν οἱ Μάγνητες. περὶ τῶν λειψάνων] λείψανον κυρ. καλεῖται τὸ ὑπόλοιπον· ἰδ. τὸ μένον μετὰ τὴν πυρὰν δηλ. ἡ κόνις, ἢ τὰ μετὰ τὴν σῆψιν μένοντα ὀστά· σήμερον δὲ καλεῖται καὶ ὁ νεκρὸς, τὸ μένον δηλ. μετὰ τὸν χωρισμὸν τῆς ψυχῆς. οὕτε Ἀνδοκίδῃ . . . ἅ τε λέγων] συνδέονται αἱ δύο προτάσεις διὰ τοῦ οὕτε . . . τὲ, ὣν ἡ μὲν εἶνε ἀποφατική, ἡ δὲ ἐτέρα καταφατική. Ἀνδοκίδης] υἱὸς Λεωγόρου, εἰς τῶν δέκα περιφήμων ῥητόρων ἐν Ἀθῆναις, ἀκμάσας ἐπὶ τοῦ Πελοπ.

ἄξιον ἐν τῷ Πρὸς τοὺς ἐταίρους λέγοντι, φωράσαντας τὰ λείψανα διαρρίψαι τοὺς Ἀθηναίους (ψεύδεται γὰρ ἐπὶ τὸν δῆμον παροξύνων τοὺς ὀλιγαρχικούς), ἃ τε λέγων Φύλαρχος, ὥσπερ ἐν τραγωδίᾳ τῇ ἱστορίᾳ μονονοῦ μηχανὴν ἄρας καὶ

πολέμου· ἐξορισθεὶς δὲ ὡς ἐχθρὸς τῆς πατρίδος ἀπέθανεν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. Τούτου σφύζονται τέσσαρες μόνον λόγοι. ἐν τῷ Πρὸς τοὺς ἐταίρους] ἐταῖροι καλοῦνται ἐνταῦθα οἱ πολιτικοὶ ὁμόφρονες, καὶ φαίνεται ὅτι ὁ Ἀνδοκίδης ἐξεφώνησε πολιτικὸν λίβελλον εἰς τὰ μέλη ἀριστοκρατικῆς λέσχης = περὶ δὲ τῶν λειψάνων του οὔτε εἶνε πρέπον νὰ δίδωμεν προσοχὴν εἰς τὸν Ἀνδοκίδην λέγοντα ἐν τῷ λόγῳ του τῷ ἐπιγραφομένῳ Πρὸς τοὺς ἐταίρους. φωράσαντας] γίνεται ἐκ τῆς ῥίζ. φερ (φέρω), ἐξ ἧς φῶρ (κλέπτης), ἐνθα τρέπεται τὸ ε εἰς ω, ὡς ταλαιπῶρος ἐκ τοῦ ταλαιπειρίας, δῶμα ἐκ τοῦ δέμω, ἐξ οὗ φωράω κυρ. ζητῶ τὰ ἔχνη τοῦ κλέπτου ἢ τῆς κλοπῆς, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐρεύνης ταύτης (ἀνακαλύπτω κλεμμένα πράγματα). διαρρίψαι] διαρρίπτω (κυρ. ῥίπτω διὰ μέσου τινός, ἐξ οὗ διασκορπίζω)—διέρριπτον—διαρρίψω—διέρριψα—διέρριφα = ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἀνακαλύψαντες τὰ ὀσῆα τοῦ Θεμ. διεσκόρπισαν αὐτά. ψεύδεται] ψεύδω, διὰ ψεύδους ἀπατῶ τινα· καὶ μέσ. ψεύδομαι, λέγω ψεύματα πρὸς ὠφελειάν μου· καὶ συντάσσεται συνήθ. αἶτ : ὁ Ἀνδοκίδης ψεύδεται τοῦτο, φωράσαντας τὰ λείψανα διαρρίψαι τοὺς Ἀθηναίους=(διότι οὗτος λέγει ψεύματα διὰ νὰ ἐρεθίζῃ τοὺς ὀλιγαρχικούς κατὰ τῶν δημοκρατικῶν). ἃ τε λέγων] ἡ πλοκή : οὐδ' ὁ τυχὼν ἀγνοήσειεν ἂν, ὅτι πέπλασται ἐκεῖνα, ἃ λέγων Φύλαρχος, ἄρας μονονοῦ μηχανὴν ἐν τῇ ἱστορίᾳ, καὶ προαγαγὼν Νεοκλέα τινὰ καὶ Δημόπολιν, υἱεὶς Θεμιστοκλέους, βούλεται κινεῖν ἀγῶνα καὶ πάθος, ὥσπερ οἱ ποιηταὶ ἄραντες μηχανὴν βούλονται κινεῖν ἀγῶνα καὶ πάθος ἐν τῇ τραγωδίᾳ. Καλεῖται δὲ τὸ σχῆμα ἀντεστραμμένον, καθ' ὃ ἡ ἀναφορ. πρότασις προτάσσεται τοῦ ἀναφερομένου ἀντὶ νὰ ἐπιτάσσεται. Ἡ δὲ ἀναφ. ἀντωνυμία ἀνορθοῖ τὸ ῥῆμα «βούλεται κινεῖν», καὶ ἔπρεπε νὰ τεθῇ εἰς δοτικὴν ὀργανικὴν : οἷς λέγων . . . βούλεται κινεῖν κτέ, ἀλλ' ἔλκεται ὑπὸ τῆς πλησιεστέρας μτχ. καὶ τίθεται ὡς αὕτη συντακτικῶς ἀπαιτεῖ. Φύλαρχος] ἱστοριογράφος Ἀθηναῖος ἢ Σικυώνιος, ἀκμάσας ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλοπάτορος, καὶ συντάξας ἱστορίαν τῶν ἐκστρατειῶν τοῦ Πύρρου εἰς 28 βιβλία = καὶ ὅσα λέγων ὁ Φύλαρχος. μονονοῦ] συντίθεται ἐκ τοῦ μόνον οὐ συνώνυμον τῷ λατ. tantum non. Ὁ δὲ νοῦς : μόνον μηχανὴν δὲν αἶρει ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ἀλλ' ὅμως κινεῖ ἀγῶνα καὶ πάθος ὡς ἐν θεάτρῳ. Καὶ διὰ τῆς τοιαύτης παραβολῆς παριστᾷ ἰσχυροτέραν τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸ πάθος, ἐξισώνων τὴν ἐκ τῶν λόγων τοῦ Φυλάρχου προξενη-

προαγαγὼν Νεοκλέα τινὰ καὶ Δημόπολιν, υἱεῖς Θεμιστοκλέους, ἀγῶνα βούλεται κινεῖν καὶ πάθος, οὐδ' ἂν ὁ τυχὼν ἀγνοήσειεν ὅτι πέπλασται. 3 Διόδωρος δ' ὁ περιηγητῆς

θεῖσαν συγκίνησιν πρὸς τὴν ἐν τῷ θεάτρῳ. μηχανὴν ἄρας] ὡς εἰς τὰς τραγωδίας ἐπιφαίνεται αἶφνης αἰωρούμενος διὰ μηχανῆς θεός τις φέρων τὴν τοῦ δράματος λύσιν· πρβλ. 10 1= σχεδὸν μηχανὴν ἀνυψώσας ἐν τῇ ἱστορίᾳ του καθὼς ἐν τῇ τραγωδίᾳ. Νεοκλέα τινὰ καὶ Δημόπολιν] οὗτοι δὲν ἦσαν υἱοὶ τοῦ Θεμ. ἀλλ' ἀπόγονοι· διότι ὁ Φύλαρχος ἐζήσεν ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλοπάτορος μετὰ 250 ἔτη, ὅστις παρουσιάζει τούτους ὡς οὐτιδανούς ἀνθρώπους διὰ τὰ παροργίσῃ τοὺς Ἀθηναίους, ὅπως διασκορπίσωσι τὰ λείψανα τοῦ Θεμ. Ἡ δὲ ἁόρ. ἀντωνυμία δηλοῖ εἰρωνεῖαν διὰ τὸ ἄσημον τῶν ἀνδρῶν= καὶ παρουσιάσας κἄποιον Νεοκλέα καὶ Δημόπολιν ἀπογόνους τοῦ Θεμ. υἱεῖς] υἱὸς παρὰ τὸ Φύω (=φύω). κλίνεται κανονικῶς κατὰ τὴν 6' κλίσιν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς γ' ἔχει εὐχρ. τὰς ἐξῆς πτώσεις: τοῦ υἱέος, τῷ υἱεῖ· δυῖκ. τῷ υἱέε, τοῖν υἱέοιν· πληθ. οἱ υἱεῖς, τῶν υἱῶν, τοῖς υἱέσι, τοὺς υἱεῖς, ᾧ υἱεῖς. Ὁ πληθ. χρησιμεύει ἐνίοτε παρὰ μτγν. πρὸς περιγραφικὴν ἔκφρασιν τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς, ὅστις συνήθως μετέδβαινε συστηματικῶς καὶ κατὰ διαδοχὴν ἀπὸ τοῦ πατρὸς εἰς τὸν υἱόν: ἱατρῶν υἱεῖς (ἱατροί), ῥητόρων υἱεῖς (ῥήτορες) καὶ τὰ ὅμοια· καὶ ὁ Ὅρ. υἱεῖς Ἀχαιῶν (=οἱ Ἀχαιοὶ αὐτοί). ἀγῶν] κυρ. ὁ τόπος, ἐν ᾧ προσερχόμενοι οἱ ἄνθρωποι ἀγωνίζονται, καὶ σνκδχ. αὐτῇ ἡ πάλη τοῦ ἀγῶνος· καὶ ἡ ἐκ ταύτης προσερχομένη συγκίνησις ἰδ. τῶν θεατῶν κατὰ τὴν παράστασιν τραγωδίας τινός. Συνώνυμον εἶνε ἐνταῦθα τὸ πάθος, ἀλλὰ δηλοῖ συγκίνησιν εἰς μεγαλειότερον βαθμόν, δηλ. ἐμπαθῇ συγκίνησιν, ἥτις τὰ ἐπιφέρει ταραχὴν εἰς τὸν ὀργανισμὸν=ἤθελε τὰ προξενῇ συγκίνησιν καὶ πάθος εἰς τοὺς ὀλιγαρχικούς. ὁ τυχῶν] κυρ. ὁποῖος τύχοι, ὅθεν ὁ κοινὸς ἄνθρωπος. Ὁ δὲ νοῦς: οὐδὲ ὁ καθολοκληρίαν ἄπειρος ἡδύνατο ν' ἀγνοῇ· ὅθεν πάντες μηδενὸς ἐξαίρουμένου θὰ ἐγνώριζον, ὅτι τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ Φυλάρχου εἶνε πλαστά· ὥστε ἡ ἀποφατικὴ πρότασις ἰσοῦται ἰσχυρᾷ καταφάσει. πέπλασται] πλάττομαι—ἐπλαττόμην—ἐπλασάμην—ἐπλάσθην—πέπλασμαι. Ρίζ. πλατ, πλάτος, πλάττω, πλάσσω, ὅπερ σημ. ἰδ. σχηματίζω τι ἐκ μαλακῆς ὕλης, καὶ μτφρ. λέγω τι ἀνύπαρκτον, καὶ ἀντιθ. τοῦ φυσικοῦ καὶ ἀληθοῦς. Καὶ ἐνταῦθα ὑπάρχει ἡ τῶν κοινῶν τύπων δυσκολία, ἀλλ' ἐμοὶ φαίνεται ὅτι τὸ πέπλασται εἶνε μέσ. περιπ.: ὁ Φύλαρχος πέπλασται ἐκεῖνα ἃ λέγων. . βούλεται κινεῖν κτέ. = οὐδὲ ὁ κοινὸς ἄνθρωπος ἡδύνατο τὰ μὴ γνῶρίσῃ, ὅτι ταῦτα ἔχει αὐτὸς πλάσσει.

3. Διόδωρος] ὁ περιηγητῆς περίφημος γεωγράφος ἐκ Χάρακος, ἀκμάσας ἐπὶ Καίσαρος Αὐγούστου. Ὁ δὲ Θουκ. 1, 138 λέγει: «τὰ

ἐν τοῖς Περὶ μνημάτων εἴρηκεν ὡς ὑπονοῶν μᾶλλον ἢ γινώσκων, ὅτι περὶ τὸν μέγαν λιμένα τοῦ Πειραιῶς ἀπὸ τοῦ κατὰ τὸν Ἀλκιμον ἀκρωτηρίου πρόκειται τις οἶον ἀγκών, καὶ κάμψαντι τοῦτον ἐντὸς, ἢ τὸ ὑπεύδιον τῆς θαλάττης,

δὲ ὅσα φασὶ κομισθῆναι αὐτοῦ οἱ προσήκοντες οἵκαδε κτελεύσαντος ἐκείνου καὶ τεθῆναι κρύφα Ἀθηναίων ἐν τῇ Ἀττικῇ· οὐ γὰρ ἐξῆν θάπτειν ὡς ἐπὶ προδοσίᾳ φεύγοντος». = Διόδωρος δὲ ὁ περιηγητὴς εἰς τὰ γραφέντα ὑπ' αὐτοῦ Περὶ τάφων ἔχει εἰπεῖ τὰ ἐξῆς. ὁ περιηγητὴς] πρὸδ. κατὰ παράθεσιν· κυρ. ὁ περιφέρων τινὰ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, καὶ μάλιστα ὁ ὁδηγῶν ἐν τινι τόπῳ ξένους καὶ τὰ αξιοσημείωτα δεικνύων, ἐξ οὗ ὁ ἐξιστορητὴς τῶν κατ' ἔθνη καὶ χώρας αξιοσημειώτων, ὡς Διονύσιος ὁ περιηγητὴς, ὡς ὑπονοῶν] διὰ τοῦ ὡς δηλοῦται γνώμη τοῦ συγγραφέως, δηλ. ὁ Πλουτ. φρονεῖ ὅτι ὁ Διόδωρος λέγει ταῦτα ἐξ εἰκασίας παρὰ γνωρίζων. Ἡ δὲ ὑπὸ σημ. τὸ ὀλίγον, κυρ. ὀλίγον νοῶ, ὅθεν εἰκάζω, λέγω κατὰ συμπερασμόν = ἴσως συμπεραίνων ταῦτα παρὰ γνωρίζων. περὶ τὸν μέγαν λιμένα] ὁ μέγας τοῦ Πειραιῶς λιμὴν διηρεῖτο εἰς τρεῖς ἄλλους μικροτέρους ὅρους τὸν Κάνθαρρον τὸ Ἀφροδίσιον καὶ τὴν Ζέαν (ἰδ. 19, 2). Διὰ δὲ τῆς περὶ δηλοῦται ἁοριστία τῶν ἐπὶ τοῦ μεγάλου λιμένος θέσεων, ἐξ οὗ φαίνεται ὅτι καὶ ὁ Πλουτ. λέγει τὰ ἀνωτέρω ὡς ὑπονοῶν μᾶλλον ἢ γινώσκων. ἀπὸ τοῦ κατὰ τὸν Ἀλκιμον ἀκρωτηρίου] ἡ φυσικὴ πλοκή ἔχει· περὶ τὸν μέγαν λιμένα τοῦ Πειραιῶς μέρος τι (ἐξερχόμενον) ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ ὄντος κατὰ τὸν Ἀλκιμον πρόκειται τοιοῦτον, οἶον ἀγκών τις. Ἀλκιμος δὲ εἶνε τὸ ἀριστερόν εἰς τὸν ἐκπλέοντα ἐκ τοῦ λιμένος Πειραιῶς ἀκρωτήριον, ὅπου νῦν εἶνε τὸ φανάρι. Καλεῖται δὲ Ἀλκιμος ἐκ τῆς ἀγγρ. δοτ. ἀλκί τὸ ἐπιτήδειον εἰς ἀμυναν, τὸ ἰσχυρότερον πρὸς τὸ ἕτερον ἀκρωτήριον, δι' οὗ σχηματίζεται ὁ τοῦ Πειραιῶς λιμὴν. οἶον ἀγκών] καλεῖται ἀγκών κυρ. τὸ ἐπικαμπές τῆς χειρὸς, ὅταν ᾖνε λυγισμένη· ἡ δὲ ἀντων. κολλάζει τὸ ἀγκών δηλοῦσα, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ληφθῇ κυριολεκτικῶς· ὅθεν γωνιαία ἐξοχή, προβολή = ὅτι εἰς τι μέρος τοῦ μεγάλου λιμένος τοῦ Πειραιῶς προεκτείνεται ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ σχηματιζομένου κατὰ τὸν Ἀλκιμον προεξοχή τις ὡς ἀγκωνή. κάμψαντι] κάμπτω (στρέφω) — ἔκαμπτον — κάμψω — ἔκαμψα. Ἄλλοι μὲν θέλουσι ταύτην δοτ. ἀπόλυτον· ἀλλὰ πολλοὶ τῶν νεωτέρων γραμματικῶν δὲν δέχονται τὴν δοτ. ὡς ἀπόλυτον, ἀλλὰ θεωροῦσιν αὐτὴν παρενθετικὸν πρὸδ. τῆς ὑπονοουμένης ἀορ. ἀντων. τινί, ἥτις ὑπολαμβάνεται πλάγιος πρὸδ. τῆς κυρίας προτάσεως· καὶ ὀνομάζουσι δοτικὴν τῆς ἀναφορᾶς, τιθεμένην πρὸς δῆλωσιν τοπικοῦ πρὸδ. ἐνθα ἐκφράζεται ὅτι ἡ ἐννοια τῆς κυρίας προτάσεως ἔχει κύρος ὡς πρὸς τὴν προσωπικὴν ταύτην δοτ. οἶον, α' ἐπίδαμνός ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ

κρηπίς ἐστὶν εὐμεγέθης καὶ τὸ ἐπ' αὐτῇ βωμοειδὲς τάφος τοῦ Θεμιστοκλέους. Οἶται δὲ καὶ Πλάτωνα τὸν κωμικὸν αὐτῷ μαρτυρεῖν ἐν τούτοις·

Ὁ σὸς δὲ τύμβος ἐν καλῷ κερωσμένος

ἐσπλέοντι τὸν Ἰώνιον κόλπον Θουκ. 1, 24. ἐν δεξιᾷ ἀναφορικῶς πρὸς τὸν εἰσπλέοντα. Ἡ δὲ δοτικὴ τῆς ἀναφορᾶς μετὰ μετοχῆς συνδεομένη ἐξηγητέα διὰ τοῦ ὅτε· διὰ δὲ τοῦ ἄν τις, ὅταν νοῆται ἔξωθεν γενικὴ τις ἔννοια· κεῖται πρὸς τὰ δεξιὰ ἄν τις εἰσπλήρ. «τὸ μὲν ἔξωθεν ἀπομένω σῶμα οὗτ' ἄγαν θερμὸν ἦν» Θουκ. 2, 49 (ἄν τις ἦπτετο τούτου) = καὶ ἂν τις ταύτην κάμψῃ ἐντὸς τοῦ λιμένος. ἦ] ἐν τῇ Ἑλληνικῇ τίθεται ἀντὶ τοῦ μετὰ προθέσεως ἐπιθετικοῦ ἀναφορικοῦ τὰ ἀναφορικά ἐπὶ· ἦ ἀντὶ ἐν ἡ ὁδῷ. Ὁ δὲ Κορ. «ἐν ᾧ τόπῳ παύεται τοῦ κυμαίνεσθαι ἡ θάλασσα». ὑπεύδιος] ὀλίγον εὐδίας, ἡσυχος, καὶ συνήθ. λέγεται ἐπὶ ἀνέμου καὶ καιροῦ τῆς ἀτμοσφαίρας (ἴδ. 18, 2) = ὅπου εἶνε μετρία γαλήνη τῆς θαλάσσης. κρηπίς] κυρ. εἶδος ὑποδήματος (μὲ τακούνια), βερβ. στηβάλιον· καὶ ἐν γένει βάσις, θεμέλιον οἰκοδομήματος = θεμέλιον ὑπάρχει ἀρκετὰ μεγάλον. βωμοειδὲς] ὅμοιον μὲ βωμόν. Ἐν δεξιᾷ τῷ εἰσπλέοντι εἰς τὸν λιμένα Πειραιῶς παρὰ τὸν τάφον τοῦ νέου τῆς Ἑλλάδος Θεμιστοκλέους τοῦ κατὰ τὸν ὑπὲρ ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος ἱερὸν ἡμῶν ἀγωνά Ἀνδρέου Μιαούλη ὑπάρχουσι λείψανα ἀρχαίου μνημείου, καὶ αὐτὰ ὑποθέτουσιν ὅτι εἶνε ὁ τάφος τοῦ Θεμ. πρὸβλ. Πaus. 1, 1, 2 = καὶ τὸ ἐπὶ τῶν θεμελίων τούτων ἐν εἰδει βωμοῦ εἶνε ὁ τάφος τοῦ Θεμ. Πλάτων] ποιητὴς Ἀθηναῖος τῆς ἀρχαίας κωμωδίας σύγχρονος τοῦ Ἀριστοφάνους, ἀκμάσας περὶ τὸ 404 π. Χ. καὶ συγγράψας 28 δράματα καὶ τινὰ ἐπιγράμματα. μαρτυρῶ] κυρ. εἶμαι μάρτυς, καὶ ἐν γένει δίδω μαρτυρίαν τινί· ὅθεν μαρτυρῶ τινι ἀντὶ τοῦ μαρτυρῶν συμφωνῶ τινι. Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ ποιητὴς διὰ τῶν ἐπομένων ἱαμβικῶν στίχων λέγει προσφωνῶν τῷ Θεμ. = Καὶ ὁ Διόδωρος φρονεῖ ὅτι καὶ ὁ Πλάτων ὁ κωμικὸς ποιητὴς συμφωνῶν μετ' αὐτοῦ ἐπιβεβαιοῖ ταῦτα διὰ τῶν ἐπομένων στίχων. τύμβος] παρὰ τὸ τύφω (καπνίζω)· κυρ. ὁ τόπος ἐν ᾧ νεκρὸς τις ἐκάνη, καὶ συνήθ. τὸ ἐπὶ τῆς τέρας καὶ τῶν ὁσπῶν συσσωρευμένον χῶμα. ἐν καλῷ] ὁ τύμβος ἐν ἐπιτηδεῖῳ καὶ καταλλήλῳ τόπῳ ἰδρυμένος. Ἡ δὲ τοῦ Θεμ. ἐνταφίσις ἐν τόπῳ, δι' οὗ πάντες οἱ Ἀθηναῖοι διήρχοντο, δηλοῖ τὴν μεγίστην πρὸς τὸν Θεμ. ὑπόληψιν καὶ μεταμέλειαν διὰ τὴν προτέραν καταδίωξιν· διότι μόνον τοὺς εὐεργέτας καὶ σωτῆρας τῶν πόλεων ἐνταφιάζον ἐν ἀγορᾷ ἢ ἐπὶ τῶν πυλῶν καὶ λεωφόρων. κερωσμένος] χώννυμι ἄχρηστον κατ' ἐνεστ. παρ' Ἀττ. παρ' οἷς λέγεται (χόω) χῶ (σκάπτων χῶμα συσσωρεύω αὐτὸ, καὶ ἴδ. σωρεύων χῶμα ἐγειρῶ τάφον) — ἔχουν — χῶσω — ἔχωσα — κέχωκα· παθ. προσεχού-

*Τοῖς ἐμπόροις πρόσρησις ἔσται πανταχοῦ,
Τοὺς τ' ἐκπλέοντας εἰσπλέοντας τ' ὄψεται,
Χώπότην ἄμιλλα τῶν νεῶν, θεάσεται.*

4 Τοῖς δ' ἀπὸ γένους τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ τιμαῖ τινες ἐν Μαγνησίᾳ φυλαττόμεναι μέχρι τῶν ἡμετέρων χρόνων ἦσαν, ἃς ἔκαρπούτο Θεμιστοκλῆς Ἀθηναῖος, ἡμέτερος συνήθης καὶ φίλος παρ' Ἀμμωνίῳ τῷ φιλοσόφῳ γενόμενος.

το—ἐχώσθην—κέχωσμαι = Ὁ δὲ τόπος σου, ἐπεὶ δὲ ἔχει κατασκευασθῇ ἐκ χώματος εἰς θέσιν κατάλληλον. πανταχοῦ] ὁ τόπος, ἐφ' οὗ ἔκειτο ὁ τόπος, εἶνε ὁρατός πανταχόθεν τοῦ λιμένος = θὰ χαιρετᾶται ὑπὸ τῶν ἐμπόρων εἰς οἵανδήποτε θέσιν εὐρισκομένων. πρόσρησις] ῥηματικὸν τοῦ προσαγορεύω καὶ κατηγ. τοῦ ἔσται σημαίνει δὲ προσφώνησιν καὶ σκδχ. τὸ ἀντικείμενον τοῦ χαιρετισμοῦ. ὄψεται] καλεῖται προσωποποιῶν, διότι ὑποκ. τοῦ ὄψεται εἶνε ὁ τύμβος = καὶ θὰ βλέπει καὶ τοὺς ἐκπλέοντας ἐκ τοῦ λιμένος καὶ τοὺς εἰσπλέοντας. χώπότην ἄμιλλα] κατὰ κράσιν ἀντὶ καὶ ὁπότεν. Ἡ δὲ ἄμιλλα παρὰ τὸ ἄμα, ἄμ-ιλλα, ἄμιλλάομαι. Ἐννοεῖ δ' ἐνταῦθα τὴν λεμβοδορυίαν κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Παναθηναίων. Ἡ δὲ πλοκή ἔχει: καὶ ὁ τύμβος θεάσεται τὴν ἄμιλλαν τῶν νεῶν, ὁπότεν αὐτὴ ἦ. = καὶ ὁπότεν διαγωνισμὸς τῶν πλοίων γίνεται θὰ παρατηρῇ τοῦτον.

4. Τοῖς ἀπὸ γένους] περίφρασις τοῦ «ἀπογόνους»· ἡ δὲ δοτ. χαριστική. φυλαττόμεναι. . . ἦσαν] πρτ. ἀντὶ τοῦ ἐφυλάττοντο· διότι ἡ ἀνεπτυγμένη πρότασις σημ. πλέον τι τῆς συνεπτυγμένης, καὶ γραφικωτέρα παρίσταται. μέχρι τῶν ἡμετέρων χρόνων] μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Πλουτ. τοῦ τέλους τῆς πρώτης μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος. Ἡ δὲ κτητικὴ ἀντων. τίθεται ἐπὶ πολλῶν κτητόρων· διότι ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ τίθεται ἐνίοτε ὁ πληθ. ὅταν μάλιστα ὁ λέγων ὡς συγγραφεὺς λέγει περὶ ἑαυτοῦ = χάριν δὲ τῶν ἀπογόνων τοῦ Θεμ. καὶ τιμαῖ τινες ἐν Μαγνησίᾳ διετηροῦντο μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Πλουτ. Θεμιστοκλῆς Ἀθηναῖος] ἀπόγονος τοῦ ἀρχαίου Θεμ. σύγχρονος τοῦ Πλουτ. καὶ 530 ἔτη μετὰ τὸν Θεμ. Ὁ δὲ κατὰ παράθεσιν προσδ. «Ἀθηναῖος» τίθεται ἀνάρθρως πρὸς διάκρισιν τοῦ περιφήμου Θεμ. = τὰς ἐποίας ἀπελάμβανε Θεμ. Ἀθηναῖος. παρ' Ἀμμωνίῳ] Ἀμμωνίου Ἀλεξανδρινὸς φιλόσοφος περιπατητικὸς, διδάξας ἐν Ἀθήναις περὶ τὴν πρώτην μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα. Μαθητὴς αὐτοῦ ἐ χρημάτισεν ὁ Πλούταρχος. Ἡ δὲ παρὰ μετὰ δοτικῆς σημ. ἐνίοτε ὅτι ἡ πράξις δὲν ἐκτελεῖται μόνον ὑπὸ τινος, ἀλλὰ καὶ ὅτι γίνεται πλησίον αὐτοῦ. «οἱ ἂν παιδευθῶσι παρὰ τοῖς δημοσίοις διδασκάλοις» Ξεν. Κύρ. 1, 2, 15. = ὅστις ἐγένετο συμμαθητὴς τοῦ Πλουτ. καὶ φίλος εἰς τὴν σχολὴν Ἀμμωνίου τοῦ φιλοσόφου.

Τ Ε Λ Ο Σ ,